ཀུན་ཕན་དེབ་ཕྲེང་། ༡༥

གྲོ་ལའི་སྙིང་སྟོབས་གསར་པ།

བོད་ཀྱི་སེམས་དོན་ཤུལ་བཞག

པོད་གཉིས་པ།

ཤར་མཁན་སྤྲུལ་འཇམ་དཔལ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བརྩམས།

ལོ་ཙཱ་བ། འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས།

བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

© 2024 Library of Tibetan Works and Archives
First Edition: 2024

གོ་ལའི་སྙིང་སྟོབས་གསར་པ། པོད་གཉིས་པ།

Series Title	:	*Kun phan deb ’phreng VOL.19*
Volume Title	:	*Gola’i snying stobs gsar pa (pod gnyis pa)*
Subject	:	Ocean Of Diversity
Author	:	Shar Khentul Rinpoche Jampal Lodu
Transletor	:	Jampel Tsultrim
Design and layout	:	Lobsang Yarphel
Cover design	:	Sonam Dawa
Software used	:	Adobe Indesign CS4
Typeset in	:	Monlam Uni OuChan1, 13pt.

ALL RIGHTS RESERVED
No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the publisher.

ISBN: 978-81-970304-1-3

Published by Library of Tibetan Works and Archives, Dharamshala, India.
Printed at VEE ENN Print-O-Pac, New Delhi-110020

དཀར་ཆག

རྗོམ་པ་པོའི་གསལ་བཤད། vii

དེབ་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་མདོར་བསྡུས། ix

རྗོམ་པ་པོ་དང་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་རིན་ཐང་མཚམས་སྦྱོར་མདོར་བསྡུས། . . . xiii

དཔེ་དེབ་འདི་སྒྱུར་རྗོམ་སྟུད་སྒྲིག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གསལ་བཤད། xvi

འདིའི་སྒྱུར་རྗོམ་སྟུད་སྒྲིག་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས། xviii

གངས་རིའི་ལྗོངས། 1

གཅིག བོད་ནང་གི་འཚོ་བ། 5

གཉིས། བོད་ཀྱི་སེམས་དོན་གྱི་ཕྲུལ་བཞག 10

གསུམ། ཆོས་ལུགས་གསར་རྙིང་བར་གྱི་འགལ་ཟླ། 31

བཞི། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ། 35

གཡུང་དྲུང་བོན། 39

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ། 41

གཉིས། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས། 51

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ། 60

བཞི། འབྲས་བུའི་གནས་བབ། 71

ལྔ། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གདན་ས་ཆེ་ཁག་བཞི། 73

གསང་སྔགས་རྙིང་མ། 77

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ། 79

གཉིས། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས། 86

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ། 91

བཞི། ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་གདན་ས་ཆེ་ཁག་འགའ་ཞིག 109

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བ། 119

གཅིག ལོ་རྒྱུས་སྙིང་དོན། 121

གཉིས། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས། 129

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ། 135

བཞི། ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་གནད་ས་གྲགས་ཅན་འགའ་ཞིག. 154

འབྲི་མགོན་བཀའ་བརྒྱུད་པ། 157

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ། 158

གཉིས། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས། 170

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ། 175

བཞི། ཆོས་ལུགས་འདིའི་གདན་ས་གྲགས་ཆེན་འགའ་ཞིག 194

རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་། 199

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་དོན། 210

གཉིས། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རྣང་གཞི། 217

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ། 227

བཞི། འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས། 240

ལྔ། ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་གྲགས་ཆེ་བའི་གདན་ས་ཁག. 242

རི་བོ་དགེ་ལུགས་པ། 247

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ། 248

གཉིས། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་གཞི། 256

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ། 263

བཞི། འབྲས་བུའི་གནས་བབ། 279

ལྔ། ཆོས་བརྒྱད་འདིའི་གྲགས་ཆེ་བའི་གདན་ས་ཁག 283

རིས་མེད་ཀྱི་ལས་འགུལ། 289

གཅིག སྔོ་མོ་འབྱེད་པ། 290

གཉིས། ཤེས་རྟོགས་ལ་གསལ་འདེབས། 292

གསུམ། སྣ་འཛོམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གདེངས་འཛོག 296

བཞི། རིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ། 299

ལྔ། གོ་ལའི་ཐོག་ཏུ་རིས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་ཚད། 308

དྲུག མཇུག་སྡོམ་གྱི་བསམ་བློ། 310

བདུན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིས་མེད། 311

བརྒྱད། མཐར་ཐུག་གི་རིས་མེད། 314

དགུ བྱ་འགུལ་སྤེལ་བར་འབོད་པ། 317

མཇུག་གི་བཟོད་གསོལ་དང་བཀའ་དྲིན་ཞུ་བ། 321

མཇུག་ཏུ་སྨར་སྨྲས་པ། 325

ཚིག་གསར་བྱ་ར། 327

དཔར་སྐྲུན་སྔོན་ཚིག 331

རྩོམ་པ་པོའི་གསལ་བཤད།

༄། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་ཕྲན་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་དུས་བཙན་བྱོལ་སྡེ་ཚོགས་ནང་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེན་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་དང་གཅིག ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ཁག་གི་ཡ་གྱལ་རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་བ་ནི་བཙན་བྱོལ་སྡེ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མིང་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ལ་ངོ་མཚར་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོར་དང་། ད་ལྟ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བོན་དང་བན་སྡེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་མི་ཚད་པར། རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་བ་དང་བཅས་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ལྔ་བོའི་བྱུང་རབས་དང་། མ་ཟད་དེ་དག་གི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་ཤིན་ཏུ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་བྲིས་ན། སྡེ་ཚོགས་འདི་ལ་གོ་རྟོགས་གསར་བ་ཞིག་སྐྱེ་བར་ཕན་ངེས་རེད་སྙམ་ནས་དེབ་འདི་འབྲི་འདོད་སྐྱེས།

བྲིས་ཚར་དུས་སྐུ་སྒེར་ཡིག་ཚང་གི་ལས་མི་ཞིག་ལ་དེབ་འདི་ལ་རྒྱབ་གཉེར་ཞིག་སྤྲོད་རོགས་ཞུས། དེ་དུས་ཁོང་ཚོས་ད་ལྟ་སྤྲོད་ཀྱི་མེད་ཟེར། ཕྲན་གྱིས་ཁྱེད་ཚོས་དེབ་ལ་གཟིགས་ནས་མི་སྤྲོད་ཟེར་ན་འགྲིག་པ་ལས། མ་གཟིགས་པར་མི་སྤྲོད་ཟེར་ན་ཅུང་འགྲིག་གམ་ཞུས། དེ་ནས་ཕྲན་གྱིས་དེབ་དེ་ཅོག་ཙེའི་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་སོང་བ་ཡིན། ཉིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཕྲན་ལ་སྐུ་སྒེར་ནས་བརྡ་མང་པོ་འབྱོར་ནས་༧སྤྱི་ཉེར་༧དགོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མཇལ་ཁ་ཡོད་ཟེར་འདུག ཕྲན་གྱིས་ཁོང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མི་ཞིག་གིས་དེབ་ལ་གཟིགས་པའི་རེ་བ་ཙམ་ཡིན་མོད། ཁོང་ཚོས་༧དགོང་ས་མཆོག་ལ་ཕུལ་བཞག་པས། ༧དགོང་ས་མཆོག་གིས་ཕྲན་ལ་ཐུག་དགོས་གསུངས་ཡོད་ཚོད་རེད། མདོར་ན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ སྤྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་ ༢༡ ཡིན་པ་འདྲ། ཕྲན་༧དགོང་ས་༧རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་ལ་དངོས་སུ་གཟིམ་ཆུང་མཇལ་ཁ་རེག་པ་རེད། དེ་དུས་སུ་༧ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོང་གིས་དེབ་འདི་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག་གསུངས། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་བྱེད་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཚུལ་རྣམས་གསུངས་སོང་ལ། ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པོ་ཡིན་རབས་དང་། ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་པའི་མཁན་པོ་ཞིག་གིས་མཚན་གསུང་སོང་སྟེ་ད་ལྟ་ཕྲན་གྱིས་དྲན་པའི་ཡུལ་ལས་ཡལ་འདུག །མདོར་ན་༧དགོང་ས་མཆོག་གིས་དེ་དུས་ཐུགས་ཧ་ཅང་དགྱེས་པོའི་སྒོ་ནས།

ཁྱེད་ཀྱིས་དེབ་འདི་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་བྲིས་འདུག གནད་ཏ་ཙང་ཟེར་འདུག་གསུངས། ཙུང་ཙམ་རྒྱས་པོ་ཞིག་འབྲི་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ་གསུངས་སོང་། དེ་གསུང་དུས་ཕྲན་གྱིས་བསམ་པ་ལ། ད་ཕོང་གིས་དེ་ལྟར་གསུངས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཆེས་བཟང་པོ་ཡིན་པས་མི་ནུས་ཞུ་ག་ལ་འོང་སྙམ་དུ། ལེགས་སོ་ཞུས་པ་ཡིན། ཁ་གསལ་པོ་དགོས་སྙམ་དུ། ད་ལྟ་མྱུར་དུ་འབྲི་ནུས་ས་མ་རེད་ལགས། འོན་ཀྱང་མ་འོངས་པར་ངས་འབྲི་བ་ལ་འབད་བརྩོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་ནས་བཟུང་ཕྲན་གྱིས་སེམས་ཁུར་མང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། མི་ལོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ནས་ཕྲན་གྱིས་དབྱིན་ཡིག་ཙུང་ཙམ་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་བསམ་པ་ལ། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་རྒྱུས་ཤོར་ཤིག་བྲིས་པ་ལས། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རྣམས་གཙོ་བོ་བྱས་ཡོད་པའི་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དང་ལྟ་གྲུབ་ཀུན་འདུས་ཤིག་དང་། ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོར་རང་བཞིན་དང་། རིས་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བགྲོད་པའི་ཆ་རྐྱེན་དང་བརྒྱུད་རིམ་རྣམས་འབྲི་ཐུབ་ན་ཕན་ཐོགས་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ཆེ་བ་དང་། ༧གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་དགྱེས་པ་ཡང་དེ་བས་ཆེ་ངེས་རེད་སྙམ་དུ་དེའི་ཐོག་ལ་སེམས་ཐག་བཅད་པ་ཡིན།

ཕྲན་གྱི་དབྱིན་ཡིག་གི་ཆུ་ཚད་ཤིན་ཏུ་དམན་པས། དེབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་འཚོལ་སྒྲུབ་ལ་མི་ལོ་༧༣ རིང་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བྱུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར། མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལོར་ ༧གོང་ས་མཆོག་ཨ་རི་ལ་འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་ཀུན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཕེབས་འཆར་ཡོད་པའི་ཁར་དེབ་འདི་ཕོང་ལ་འབུལ་དགོས་སྙམ་དུ་དེར་འགྲོ་ཆོག་པའི་འཛིན་བྱང་དང་ས་མིག་སོགས་ཉོས་པ་ཡིན། ཕྲན་དེར་འགྲོ་བ་གཏན་ཁེལ་རྗེས་སུ་༧གོང་ས་མཆོག་ཕེབས་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཐོས་པས་བློ་ཕམ་ཆེན་པོ་བྱུང་། གང་ལྟར་ཡང་ངས་དེབ་འདི་འབྲི་དགོས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནི་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། དེབ་འདི་དང་དེབ་གཞན་མང་པོ་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཕུལ་མྱོང་། ཉིན་ཞིག་བོད་ཡིག་གྱི་དེབ་འདི་ལག་ཏུ་བཟུང་ནས་༧གོང་ས་མཆོག་ལ་དངོས་སུ་ཕུལ་བའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ལ་ངང་སྒུག་བྱས་ཡོད་དོ།། ||

དེབ་རྩོམ་པ་པོ་ཤར་མཁན་སྤྲུལ་འཇམ་དཔལ་བློ་གྲོས་ནས།

དེབ་འདིའི་མཚམས་སྦྱོར་མདོར་བསྡུས།

དེབ་འདིར་འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་ཆེ་ཁག་ཀུན་གྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་། ཉམས་ལེན། ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ་ཐུང་ཟད་ཞིབ་པར་བཀོད་ཡོད། འདི་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་ཆེ་ཁག་སོ་སོའི་མཁས་དབང་དང་ཉམས་ལེན་པ་ཁག་ལ་དངོས་སུ་བཅར་འདྲི་དང་རྩད་གཅོད་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་ཞིབ་ཡོན་མི་སྣ་མང་པོ་ཞིག་གིས་འབད་པ་ཆེན་པོས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཚད་ལ་བཅལ་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཡང་དག་བྱས་པའི་ཉིང་ཁུ་ཡིན། ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་འཛམ་གླིང་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྣ་འདུས་ཀྱི་དེབ་ཅིག་ད་ལྟ་བར་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་བྱུང་མྱོང་མེད་ཚོད་ཡིན། དམའ་མཐར་ཡང་འདི་ད་བར་གྱི་དེ་འདྲའི་དེབ་རྒྱུས་ཤོས་དེ་ཡིན།

དེབ་འདི་འདོན་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། དེང་རབས་ཀྱི་མི་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་དད་དགོས་དང་མི་དགོས་ཀྱི་དྲི་བ་ལ་ལན་འདེབས་དང་། གལ་ཏེ་དགོས་ན་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལས་སླ་མོ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ཀུན་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་རྒྱུས་ལོན་གྱིས་རྫོངས་དད་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལག་ལེན་གནད་ལ་ཁེལ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ལ་འཆམ་མཐུན་དང་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

ཐོག་མར་འདིའི་ནང་དུ་ཆོས་ལུགས་སམ་ཡིད་ཆེས་ལམ་ལུགས་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་སམ་ཡིད་ཆེས་ལམ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་རིས་མེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་ཡོང་ཐུབ་པའི་མཚམས་སྦྱོར་ཞུང་ཙམ་བྱས་ཡོད། དེ་ནས་གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ལམ་ལུགས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་དང་དེ་དག་གི་དགེ་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཡོད། དེ་ནས་གནའ་བོའི་ཨེ་ཇིབ་དང་ཡུ་རོབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁག་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཡེ་ཤུ་སོགས་ལྷ་ཡོད་སྨྲ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དར་ཚུལ། དེ་བཞིན་ཧྲུ་ད་ཡེ་ཆོས་ལུགས། ཧིན་དུའི་ཆོས་ལུགས་ཁག ཏའོ་ཆོས་ལུགས་བཅས་མཚམས་

སྒྲོར་ཙུང་ཞིབ་པར་བྱས་ཡོད། དེ་ནས་ལྷ་མེད་སྨྲ་བ་ཁག་ལས་གཅེར་བུ་དང་། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཚན་པ་ཁག་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་ཡོད། དམིགས་བསལ་གྱིས་དེང་དུས་རིག་གསར་རིང་ལུགས་ཀྱང་བསམ་བློའི་རྒྱུགས་ཕྱེ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་ཡོད།

མདོར་ན་འགྲོ་བ་མི་ཡི་མི་མངོན་པའི་སེམས་ཁམས་དང་ནུས་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཤད་ནས་གནའ་དེང་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཚོལ་ཐབས་ཁག་གསལ་ཐུབ་པར་བྱས་ཡོད།

དེའི་རྗེས་སུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཉམས་ཆག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་དང་མ་ཟིན་པ་ཁག་མཚམས་སྦྱོར་མདོར་བསྡུས་རེ་དང་། གཡུང་དྲུང་བོན་ནས་བཟུང་ད་ཡོད་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་མོ་དྲུག་པོའི་ལྟ་གྲུབ་ཉམས་ལེན་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ་མཚམས་སྦྱོར་འོས་མཚམ་ཞིག་བྱས་ཡོད།

མཐར་དེབ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་སྟེ། དེང་གི་དུས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་དང་མི་དད་ཐམས་ཅད་ཕོ་མོ་རིས་མེད་ཀུན་མཐུན་ཞི་བདེ་ཡི་ངང་དུ་ཇི་ལྟར་གནས་ཐུབ་ཚུལ་ཁ་གསལ་དོན་མཐུན་དང་། གོ་རིམ་ལྡན་པའི་གོམ་སྟབས་རེ་རེ་བཞིན་ངོ་སྤྲོད་གསལ་པོ་དཔེ་མཚོན་དང་བཅས་པ་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ཡུལ་རྒྱུས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་ལྟ་གྲུབ་ཁག་དང་། དེང་དུས་ཚན་རྩལ་རིག་པའི་ཐ་སྙད་ཁག་ལ་གསལ་བཤད་དང་། དེ་བཞིན་རང་རེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་ནང་ཐ་སྙད་ཅི་རིགས་ལ་གསལ་འདེབས་སོགས་མཆན་གྲངས་ ༧༨༧ བཀོད་ཡོད།

དེབ་འདི་ཐོག་མར་ཤར་མཁན་སྤྲུལ་འཇམ་དཔལ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད་དེ་ཁོང་གི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་བུ་མང་པོས་མཐུན་འགྱུར་རམ་འདེགས་ཀྱི་ནུས་པ་མཉམ་སྤྱུངས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་རྣལ་མའི་སྒོ་ནས་ཨིན་ཡིག་ཏུ་སྤྱད་སྒྲིག་བྱས། དེ་ནས་བོད་རིགས་དགེ་རྒན་རྒན་པ་དང་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་པ་རྒན་པ་དགེན་ཨ་མཆོད་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་མ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། རྩོམ་པ་པོའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་དེ་ལ་ཁོང་གིས་

སྤྱིར་གྱི་མ་ཕྱིའི་ཐོག་ཏུ་སྟོན་འཕྲོ་ཅི་རིགས་བྱས་ཏེ། བོད་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་ཐག་ཉེ་བའི་སྒོ་ནས་ཕུན་སུམ་ཇེ་ཚོགས་སུ་བཏང་ཡོད། ཚིག་སྦྱོར་ཡང་དེང་དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་བྱས་ནས་སུས་ཀྱང་འཇུག་བདེ་བ་ཞིག་བཟོས་ཡོད།

མཐའ་དོན་དེབ་འདི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་འགྲེམས་སྤེལ་ཐུབ་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་དད་དང་། ཆོས་ལུགས་ལྟ་སྟངས་ལ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ངེས་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་དེབ་འདི་འདྲ་ད་ལྟ་བར་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཡོད་སྲོང་མེད་པས། སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཁག་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་སློབ་དེབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འགྲེམས་སྤེལ་ཐུབ་ན། གྲྭ་བཙུན་སློབ་སྦྱོང་དོན་གཉེར་ཅན་ཁག་དང་། ཤེས་ཡོན་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོ་ཞིག་ལ་སློབ་དེབ་ཏུ་འོས་མཚམ་ཡོད་པའི་བསམ་ཚུལ་འདོན་མཁན་མང་དུ་བྱུང་ཡོད།

བསམ་ཚུལ་འདོན་མཁན་དེ་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཆ་རྒྱུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱི་ནང་གི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་ཁག་ཅིག་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཁག་ཅིག་ཡིན་པ་ལས་རང་འགར་བབ་ཙོལ་ཞིག་མིན་པས། གནས་ལུགས་དང་རྒྱབ་ལྗོངས་ལྡན་པའི་གསུང་ངག་ཏུ་ཁུངས། སྤྱིར་ན་བདེན་དོན་དེ་དག་མངོན་འགྱུར་འབྱུང་མིན་ནི་ཁག་སོ་སོའི་ཤེས་ཡོན་རྩ་འཛིན་མི་སྣ་ཚོའི་བློ་གྲོས་དང་བསམ་བློའི་ཚུ་ཚད་ལ་ཐུག་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ཆེས་ཐོག་མའི་ཆ་རྐྱེན་ནི་དཔེ་དེབ་འདི་དཔར་སྐྲུན་འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པས་ད་ལན་བྱ་བ་དེར་ཞུགས་སོ།།

རྩོམ་པ་པོ་དང་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ མཚམས་སྦྱོར་མདོར་བསྡུས།

དེབ་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་ཤར་མཁན་སྤྲུལ་འཇམ་དཔལ་བློ་གྲོས་མཆོག་ནི་བྱིས་པ་ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་ཕོང་གི་ཕ་མ་གཉིས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་ཅིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བ་དང་མཉམ་དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་ཀུན་ལ་དད་པའི་སྣང་གཞི་ཚུགས། ཡང་ཆེ་དར་ལ་བབ་ནས་བཟུང་ལོ་མང་རིང་དངོས་སུ་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་བཅུ་ཕྲག་བགྲལ་བ་ནས་དེ་དག་སོས་སོའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་སྦྱང་བ་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་སོ་སོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་སྔོན་འགྲོ་ཁག་ནས་དངོས་གཞི་གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་ཉམས་ལེན་བརྩོན་འགྲུས་རྗེ་རུས་ཐུག་པ་གནང་།

འཕགས་བོད་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཁག་ནས་ལོ་མང་རིང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་ཉམས་མྱོང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསགས་ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ཏུ། བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་སོགས་འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་ཆེ་ཕྲ་ཀུན་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་ཞིབ་འཇུག་ཅི་ནུས་གང་ཐུབ་གནང་། མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ལ་འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་འདི་བྲིས་པ་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་ཡིག་ཆེ་ཤོས་ཁག་གི་ནང་དུ་བསྒྱུར་ཟིན་ཅིང་བསྔགས་བརྗོད་མི་དམན་པ་ཐོབ་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་འདི་ཉིད་བོད་ཡིག་ནང་དུ་བསྒྱུར་བ་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ད་ལྟ་བར་དུ་བོད་ཡིག་ཏུ་འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ལྟ་གྲུབ་ལམ་ཉམས་ལེན་དང་

བཅས་པ་དེབ་གཅིག་གི་ནང་ཡོད་སྐྱོང་མེད་པ་མ་ཟད། ཕར་ཆེར་འདི་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀུན་འདུས་<སྣ་ཚོགས་ནོར་བུའི་རོལ་མཚོ>འདི་ལྟ་བུ་ཆེས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ།

བོད་ཡིག་ཏུ་རྒྱ་གར་བའི་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་སྐོར་ཙུང་ཙམ་ཡོད་པ་ཁག་ནི་ཆེས་ཉུང་བ་དང་། ཕྱོགས་རིས་རང་ལུགས་ཅན་དང་། དམིགས་ཡུལ་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཙམ་ལས། ཐམས་ཅད་པོ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཞི་བཞག་པ་ཤ་སྟག་མིན་པས་བོད་མིའི་སེམས་ངོས་སུ་ཤུགས་རྐྱེན་ངན་པ་བཟོས་ཡོད་ལ། ད་དུང་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཙམ་ལ་རྟེན་བ་མཁྲེགས་འཛིན་བྱས་ནས་བསྡད་ན་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྙེགས་པའི་སློབ་སྦྱོང་གསར་པ་མེད་པའི་འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་མདུན་དུ་ངོ་གནོང་དགོས་པར་ཆགས་བཞིན་ཡོད།

དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ནི། བོད་པ་ཚོས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་དགོས་པར་ཁས་མཆེ་བ་ཙམ་རེ་ཁ་ནས་གླེང་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ལ་ཆོས་ལུགས་ཕྱོགས་རིས་བྱས་ནས་ཁྲག་ཐྲི་བྲོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚད་པར། ད་ལྟ་ད་དུང་ཡང་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་དགོས་རབས་ཁ་ལ་འཁྱེར་བཞིན་དུ་ད་དུང་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཕྱོགས་རིས་ཀྱིས་ཁེངས་ཡོད་པའི་མི་སྣ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྣང་།

རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་སྙམ་ནས་བསམ་གཞིགས་ནན་པོ་ཞིག་བྱས་ན་དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ད་ལྟ་བར་དུ་སེམས་གཏིང་དུ་ཆགས་སྐྱོང་མེད་པས་རེད། དེས་ན་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་གོ་བ་ཁ་གསལ་ལ་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་གོམ་པ་རིམ་བགྲོད་བྱེད་ལུགས་དང་། དེའི་ཕན་འབྲས་ལ་སོགས་པ་གསལ་ཞིང་རིན་ཐང་བྲལ་བ་བཀྲུབས་ཡོད་པས་གཟུར་གནས་དོན་གཉེར་ཅན་དག་ལ་དཔེ་དེབ་འདི་བཀླུད་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་མ་ནོར་སྐྱེ་ཞིང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ཟོལ་བསྟོད་ཙམ་མིན་པར་དོན་ལ་གནས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་ཀློག་ན་ཤེས་པ་ཞིག་གོ།

ཞེས་གཞྨ་བཤད་པ་རྗེ་རྗེས་ཨ་རིའི་ལོ་སན་ཇེ་ལོ་སུ་ནས།

དཔེ་དེབ་འདི་སྒྱུར་རྩོམ་སྦྱོང་སྦྲིག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གསལ་བཤད།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལོ་ཡར་མར་ཞིག་དེབ་འདིའི་རྩོམ་པོ་ཤར་མཁན་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་བདག་དང་ངོ་ཤེས་སུ་གྱུར་ཅིང་། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་དཔེ་དེབ་མང་དག་ཅིག་མཇལ་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། དཔེ་དེབ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་<སྣ་ཚོགས་ནོར་བུའི་རོལ་མཚོ>་ཞེས་པ་འདི་ཡིད་ལ་འགྲོ་ཤོས་བྱུང་ནས་ལོ་མང་པོའི་རྗེས་སུ་ཨིན་ཡིག་གི་དེབ་ཅིག་ཡིན་པ་བཀླག་རྒྱུ་བྱུང་།

དེའི་རྗེས་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་ལ་རྩོམ་པ་པོས་དཔེ་དེབ་འདི་བོད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་སྒྱུར་ཐུབ་ན་གང་ཅིའི་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་ལུགས་གསུངས་ནས་ང་ལ་འདི་བོད་སྒྱུར་བྱེད་པའི་ལས་ལ་བསྐུལ། འོན་ཀྱང་བདག་ནི་ལས་བྲེལ་དང་ལོ་ལེ་ཆེ་བ་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་མང་པོའི་རིང་ལ་དེབ་དེ་བོད་སྒྱུར་མ་ཚར་བར་ལུས། འོན་ཀྱང་དུས་ཚོད་འགྱངས་བ་ལ་དགེ་མཚན་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་ལས་ཀ་གང་ལ་ཡང་ཞིབ་ཇེ་ཚགས་སུ་ཡོང་བ་ཡིན་སྐབས་བོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀ་འདི་འགོར་ཡུན་རིང་ཙུང་ཙུང་སྤྱུས་ཇེ་ལེགས་སུ་སོང་བར་ཕན་ཐོགས་ངེས་ཅན་བྱུང་ཡོད་སྙམ།

འགྱུར་འདིའི་ནང་དུ་ཕྱིའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དམིགས་བསལ་བ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་ལ་སྔར་ཡོད་ཐ་སྙད་དག་བཀོལ་གང་ཐུབ་བགྱིས་པ་དང་སྔར་མེད་པ་ཁག་ལ་གུས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་བཟོ་གང་འོས་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ཁག་གི་ཐ་སྙད་ཁག་ནི་སྔར་ཡོད་པ་དག་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་བཀོལ་དགོས་པ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན་སྐབས་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་རང་རང་གི་ཁུངས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁག་ལ་སྤྱན་འབུལ་ཞུས་ནས་སྒྲ་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་རང་རང་གི་གསུང་གི་དྲི་མ་ཡལ་བ་ཡོང་ཐབས་འབད་བརྩོན་ཞུས་ཡོད།

དེབ་འདི་ཆ་ཚང་བསྒྱུར་བའི་རྗེས་སུ་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་ཁོངས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་ལ་ཞུ་དག་པ་བགྱི་རུ་བཅུག་ནས་རྩོམ་སྐབས་དང་འགྱུར་སྐབས་གཉི་གའི་སྐབས་སུ་ནང་དོན་

ནོར་བའི་ཆ་གང་མཆིས་ཡོ་སྲང་ཡོང་བར་འབད་བརྩོན་རྣལ་མ་ཞུས་ཡོད། དཔེ་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་མཚན་གྲངས་ ༧༨༧ ཙམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་གཟིགས་ནས་དེབ་འདིའི་ནང་གི་ཐ་སྙད་གསར་པ་བྱུང་བ་དང་། ཐ་སྙད་བེད་སྤྱོད་གསར་པར་བྱས་པ་གཉིས་ཀའི་གོ་དོན་རྣམས་མཁྱེན་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད།

འདིའི་སྒྱུར་རྩོམ་སྡུད་སྒྲིག་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས།

བོད་དགེ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བོད་མདོ་ཁམས་རྫ་ཆུ་ཁ་རུ་སྐྱེས་ཤིང་འཚར། རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་ལོ་འགར་བྱས་མཐར་ཨིན་ཡིག་སོགས་ལ་ཆེད་སྦྱོང་ལོ་གསུམ་ཙམ་བགྱིས་ནས་སྐབས་གཉིས་པའི་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་དུ་ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་འདེམས་སྒྲུག་བྱུང་། ལོ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་བོད་མིའི་རྩོམ་པ་པོའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། སློབ་གྲྭ་སོ་སོའི་དུས་དེབ་ཁག་གི་རྩོམ་སྒྲིག་པའི་ལས་འགན་ཁུར། དགེ་འོས་མཐར་ཕྱིན་པ་ནས་བཟུང་ད་བར་ལོ་ ༣༨ ཙམ་གྱི་རིང་ལ་གཞི་རིམ་གྱི་དགེ་རྒན་གྱི་ལས་གནས་སུ་བཞུགས་མུས་ལ། <སྒྲ་སྒྲུབ་རིག་པ>་ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ངག་སྒྲ་འབྱིན་ཚུལ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཐོག་བརྩམས། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་༡༧་པ་དང་། ༡༩་པ། ༡༥ པ། བཅས་ལ་མཉམ་ཞུགས་ཀྱིས་བོད་རིག་པ་བའི་གཏན་འཇགས་ཡོངས་མི་ཆགས་ཤིང་། ༢༠༢༢ ལོར་སླར་ཡང་ཐེངས་༡༨ པར་མགྲོན་འབོད་བྱུང་བ་ལྟར་ད་ལྟ་ཚོགས་ཞུགས་གྲ་སྒྲིག་གནང་མུས་སོ།།

བོད་ཀྱི་སེམས་དོན་ཤུལ་བཞག
གངས་རིའི་ལྗོངས།

༄། །སྐྱེ་བོ་ཞིག་སེམས་དོན་འཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་འགྲུལ་བཞུད་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་བཞུད་ལམ་ནི་རབ་རིབ་ཅིག་ལས་གསལ་ཁ་མེད་ཅིང་གྱ་གྱུ་ཞིག་ལས་ཁ་ཕྱོགས་མེད། ཟུ་མཐུད་ནས་ག་ལེ་ག་ལེར་བསམ་ཚུལ་གསར་པ་ལ་འཕྲད་པ་ཇི་མང་ནས་ཇི་མང་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ལམ་ཁ་དེ་ཡང་ཇི་གསལ་ནས་ཇི་གསལ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ང་ཚོ་སྐབས་རྟོགས་ཀྱིས་ལམ་སྣ་དྲངས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཁྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོགས་འགྲོ་བ་དང་། བསམ་ཚུལ་གཞན་པ་ཞིག་ལས་རིང་གྱིས་སུ་གྲོ་བ་རེད།

གོང་དུ་ས་བཅད་དགུ་བའི་ནང་དུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་མང་དག་ཅིག་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་ཡོད། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་རེ་རེས་ལམ་ལུགས་རང་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་གནད་དོན་ཁྱེ་བྲག་པ་རེ་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ཡོད། ཁྱེད་རང་གི་དེའི་ཕྱོགས་ལ་བཏོན་པའི་ལྟོག་ལན་ནི་ལམ་ལུགས་དེ་ཁྱེད་རང་སྙེར་ལ་ཇི་ལྟར་འཚམ་ཤོས་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ཤུགས་ཆེ་བའི་བརྡ་སྟོན་དང་པོ་དེ་རེད། ནམ་ཞིག་ཁྱེད་རང་གིས་དད་པའི་ལམ་ལུགས་ཁྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འདྲ་འབྲེལ་ཞིག་གྲུབ་པའི་ཚེ་ན་ཁྱེད་རང་གོམ་པ་གཉིས་པ་དེ་སྤོ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་རེད།

སྔོན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཤཱཀྱའི་གོ་ཏམ་གྱིས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ལ་གོ་འགྲོ་བ་ཡིན་ན་ཡང་བོད་ནང་དུ་སླེབས་པའི་ཚེ་དང་། ལྷག་པར་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་འདི་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ་མིང་ཚིག་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྔོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཕྱི་ལོགས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྒྱ་གར་ནས་དར་བའི་ཤཱཀྱའི་གོ་ཏམ་གྱི་ཆོས་དེ་ལ་གོ་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད། བོད་རང་གི་ཡུལ་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་ནང་པ་

ཞེས་འབོད་ལ། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཞེས་འབོད། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་ནང་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཤཱཀྱའི་ཆོས་གཅིག་པུ་ལ་གོ་མི་ཐུབ་པར་བོན་པོའི་ཆོས་ལ་ཡང་གོ་འགྲོ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་ཤཱཀྱའི་ཆོས་དང་གཤེན་རབ་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་མིང་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཤཱཀྱའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྤྱིར་ནས་བོད་ནང་དུ་འདྲེན་རྒྱལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བན་དེའི་ཆོས་ཞེས་འབོད་དགོས། དེ་ལྟར་བོས་ན་ལོ་རྒྱུས་དང་བརྗ་སྤྲོད་གཉིས་ཐད་ནས་དགེ་མཚན་ཡོད།

བན་ཆོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཁག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་རེད། དོན་སྙིང་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གི་ལྟ་ཚུལ་ནི་གཙོ་བོ་ཕྱི་དངོས་པོའི་བདེན་དཔང་དངོས་སུ་ར་སྤྲོད་ཐུབ་པའི་མངོན་སུམ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན། དེ་ལྟར་འདིའི་ལུགས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་སངས་རྒྱས་ནི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྙེས་པའི་མི་དངོས་མ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་མི་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཚོ་དགོས་པ་དང་དུས་ཚོད་ཇི་ལྟར་སྐྱེལ་དགོས་པའི་དཔེ་སྟོན་གསལ་པོ་བསྟན་པ་རེད།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ན་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ད་གཟོད་ཐོབ་པར་འདོད། ལོ་ཆོས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་འབོད་པའི་མི་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་གི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད། ཁོང་གིས་ལུས་རྟེན་འདི་ལ་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཟིན་པ་རེད།

རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་ནི་གོམ་གང་ད་དུང་སྔོན་དུ་འཕགས་ནས་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད། མ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་འདི་ལ་གཟུགས་སྣང་གི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་ངོར་བྱེད་པ་དང་གནས་བབ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཚད་བཀག་གི་ནང་དུ་འཆུད་པར་བྱེད་པ་གོམས་གཤིས་སུ་སོང་ཡོད། འདི་འདྲ་བའི་དྲི་མ་དེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་

དུ་བསལ་བས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་ངོ་བོ་ཇེ་གསལ་ནས་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་རེད། སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་གིས་དྲི་མ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཟིན་ཞིང་། མཐའ་མེད་པར་སྤྲུལ་བ་འགྱེད་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་འབོད། བལྟ་སྟངས་འདིའི་ཐོག་ནས་བལྟས་ན་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་བསྟན་པའི་ནང་ནས་བྱེ་བྲག་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད།

ལམ་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ལ་སྤྱིར་བཏང་ཤེས་བྱ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལེན་ཤེས་དང་གུ་ཡངས་ཀྱི་བསམ་བློ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་མཐར་ཚད་བཀག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་རེད། ད་བར་དུ་ང་ཚོས་བལྟས་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དང་སྟོང་གི་རིང་ལ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་བསམ་ཚུལ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པའི་ཕྱུག་པོ་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་ལུགས་ཏ་ཅང་མང་པོ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། དེར་བརྟེན་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཆ་ཆུང་ས་དང་ཟབ་ས་གཉིས་ཀ་ནས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དག་རང་འགར་གྱི་མི་ལ་དོ་སྣང་འབྱུང་གི་མེད་པའི་རིམ་པ་མང་པོ་ཡོད། ལམ་ལུགས་གཅིག་ལ་སྦྱོང་བ་ངོ་མ་ཐོན་དགོས་ན་དེའི་ནང་དུ་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་དག་རྙེད་དགོས་པ་དང་དེའི་ནང་དུ་བསྟན་པའི་ཐབས་ལམ་དག་ལ་འཇུག་དགོས། གལ་སྲིད་ལམ་ལུགས་གང་ཞིག་གིས་ཁྱོད་རང་གི་འཚོ་བ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་མིན་བལྟ་བསམ་ན་ཁྱོད་རང་གིས་ལམ་ལུགས་དེའི་ནང་དུ་འཚོ་དགོས།

མཐའ་འདི་ལ་སླེབས་དུས་ད་ལྟ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཉེ་བའི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་སྙན་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ས་བཅད་དག་གི་ནང་དུ་ངས་ང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་བོད་ལ་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་སེམས་དོན་གྱི་ལམ་ལུགས་མི་འདྲ་དག་ལ་འཇུག་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱེད་རང་སྒེར་གྱི་བལྟ་སྟངས་ལ་རག་ལས་པའི་ཐོག་ནས་ངས་འདི་དག་སྙན་འབུལ་ཞུས་ནས་ཁྱེད་ལ་གཤམ་གསལ་གྱི་ལམ་འདི་དག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་འདི་རང་ཉིད་སྒེར་གྱི་ལམ་ཞིག་ལ་ཚོར་བའི་གང་ཟག་དག་གི་ཆེད་ཡིན། བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྡེ་བ། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡེ་

བ་བཅས་ལ་མཐུན་པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིག་འབྱུལ་གྱི་རེད། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་དེ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དག་ལ་གསལ་ཁ་ཇེ་ཆེར་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད། ངའི་རེ་བ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་གནས་དོན་འདི་དག་བེད་སྤྱད་ནས་བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱེད་ལ་གང་ཞིག་འབུལ་ཐུབ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་བར་ལ་ཁྱད་པར་གང་དང་གང་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད།

སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་གཞི་རྩའི་དོ་དབྱིངས་བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་ཡོད་པ་དག་གི་ཆེད་དུ་ཡང་ཡིན། འདིའི་ནང་དུ་བོད་པས་སྣ་ཚོགས་པའི་དད་མོས་དག་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་མཉམ་གནས་བྱེད་ཚུལ་ལག་སྟར་བྱས་པའི་སྐོར་ལ་ཁྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཁྱེད་རྣམས་ལ་གྲོས་འདེབས་ཀྱི་ཡིན། ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སེམས་དོན་གྱི་ལམ་ལུགས་དག་ལ་ཆོས་ལུགས་འཛིན་འཁྱེར་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་འཁོན་འཛིན་དང་རྩོག་ཟིང་གི་ལོ་རྒྱུས་རིང་པོ་ཞིག་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་རིས་མེད་ལས་འགྱུལ་གྱིས་མཉམ་གནས་ཞི་བདེ་སྐྱུན་པའི་དཔེ་གཟུགས་གསར་པ་ཞིག་ཕུལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་རྩོག་ཟིང་དེའི་གཏད་ལན་ཆ་ཤས་ཤིག་ཀྱང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལྟར་བོད་ཀྱི་དད་པའི་སྲོལ་ལུགས་རིག་པ་འདི་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ལས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ནུས་པ་འདོན་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་ཁག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་ངས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ཁྱེད་རང་སྙེར་གྱི་ཞེན་པ་གང་ཡིན་རུང་དེབ་འདི་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་སྐྱུན་པའི་རྩང་གཞིའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་ཡིན་པར་བསམ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལྟ་ཚུལ་ལུགས་དྲག་ཅིག་འབྱུང་བར་རྒྱ་ཆེ་ས་དང་གཏིང་ཟབ་ས་གཉིས་ཀ་ནས་མཐོང་དགོས། ས་བཅད་གོང་མ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བཤད་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནས་གཏིང་ཟབ་ས་ལ་སླེབས་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ལམ་ཁ་འདི་གཉིས་རེ་མོས་ཀྱིས་མགོ་འཁྲུག་པའི་རྒྱུ་རུ་གྱུར་པའི་འགོབ་རས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སངས་འགྲོ་བ་དང་། རྟེང་རུམ་གྱི་བདེན་དོན་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གཅིག བོད་ནང་གི་འཚོ་བ།

བོད་ནང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་སྐོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བར་ཐོག་མར་ལྷ་གྲུབ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་བྱུང་བར་རྐྱེན་བྱེད་མཁན་གྱི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སྲོལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད། འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་ཚོར་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འདི་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བར་བོད་ཀྱི་ས་བབ་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་འགོ་འཛུགས་འོས།

བོད་ནི་ཨེཤིཡ་ཡི་དབུས་སུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། ཤར་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་ནག་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་སོག་པོ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཨ་རབ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་གར་བཅས་ཆགས་ཡོད། ཨེཤིཡ་ཡི་དབུས་ཕྱོགས་སུ་གནས་པའི་ས་བབ་འདི་དང་བོད་ཀྱི་ས་གཤིས་གྲོང་པོ་ཡོད་པ་གཉིས་བསྡོངས་ནས་བོད་ཀྱི་མཐོ་སྒང་འདིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གནས་དར་རྒྱས་ཆེ་ཁག་གི་བར་ལ་བར་ཆོད་ཅིག་བསྐྲུན་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ལ་ཉེ་འཁོར་གྱི་རིག་དར་ཁག་ལས་དགེ་ཕན་ཀྱང་བྱུང་ཡོད།

གཤམ་དུ་ང་ཚོས་ཞིབ་པར་མཐོང་ཐུབ་པ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སེམས་དོན་ཤུལ་བཞག་གི་དོན་དུ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱ་གར་ལ་དྲིན་ལན་ཆེན་པོ་ཟུགས་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་ནས་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་བླངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། གནའ་བོའི་སྟག་གཟིག་གི་ཡུལ་ཏེ། པར་ཤི་ཡི་གོང་མའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཡོད་པ་ད་སྐབས་ཨིརན་[1]དང་། ཨཕ་ཀྷ་ནི་སྟཱན། པ་ཀི་སྟཱན་[2]སོགས་ནས་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་དུ་ལམ་ལུགས་

[1] ཨིརན། Iran འཛམ་གླིང་ཐོག་རིག་གནས་དར་རྒྱས་སྔ་ཤོས་བྱུང་སའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་གདན་གྱི་རིག་གནས་སྣན་གྲགས་ཆེ་ཤོས་དང་སྔ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ། རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་མི་ཁ་གང་མ་ས་ཡ་ ༡ ༦ ལྷག་ཙམ་དང་ཆུ་མཚོད་ཚད་ ༧ ༠༧%། ཆབ་སྲིད་མང་གཙོ་སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་དང་རྒྱལ་ས་ཏེཧྲན་ (Tehran)། མི་འབོར་ས་ཡ་ ༨༣ ལྷག་ཙམ་དང་མི་མགོའི་ཡོང་འབབ་ཎོ་ལར་ ༥༥༠༠། སྐད་ཡིག་པར་སིཀ་སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཡེ་ཤུ། ཡེ་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབ་ ༡༡ ཙམ་ནས་ས་གནས་འདིར་ཞིང་ལས་འདེབས་ཤེས་པར་གྱུར། ཡེ་ལོ་སྔོན་གྱི་ལོ་ ༣༥༠༠ ཙམ་ནས་ས་གནས་འདིར་རྒྱལ་ཁབ་ཚུགས་ཡོད།

[2] པ་ཀི་སྟཱན། (Pakistan) འཛམ་གླིང་ཐོག་དྲ་འབུ་ཐོག་མ་ལུང་པ་འདི་ནས་བཟོ་མཁན་འཛམ་གླིང་གི་རྐང་སྤོལ་ ༩༠ ལུང་པ་འདི་ནས་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་ནོ་བེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་རང་མཁན་ལོ་ཆུང་ཤོས་ཡང་རྒྱལ་འདིའི་ཁོངས་མི་རེད། རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་མི་ཁ་གང་མ་འབུམ་ ༨ ༨ ལྷག་ཙམ་དང་ཆུ་མཚོད་ཚད་ ༣ ༨༦%། ཆབ་སྲིད་མང་

འདི་དག་གིས་བོད་ཀྱི་མི་རྣམས་རིམ་བཞིན་བཏུལ་ནས་ཧྲག་བཙོམ་དང་དབང་སྒྱུར་ལ་ཧམ་པའི་མི་རིགས་གཏུམ་པོ་ཞིག་སེམས་ཀྱི་བདེ་དོན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཁ་འཚོལ་མཁན་གྱི་མི་རིགས་ཞི་འཇམ་ཅན་ཞིག་ལ་བསྒྱུར་བ་རེད།

བོད་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་མཐོ་སྒང་གི་ཁུལ་དུ་གནས་ཡོད། དེ་ནི་རི་བོ་གནམ་ལ་ཟུགས་ཤིང་གཞོངས་གཏིང་མིག་གིས་མི་མཐོང་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཞིག་རེད། ཡུལ་འདི་ནས་སྲིད་པའི་གངས་རི་ནས་གཡུག་པའི་ལྷགས་རླུང་ནི་ཕྱོགས་བཅུ་ལ་རྒྱུ་ཞིང་། ཟས་རིགས་དཀོན་པ་དང་། གནས་སྟངས་དཀའ་ཁག་ཅན་གྱིས་བཟུང་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་འདི་ན་གནས་པའི་བོད་མི་རིགས་ནི་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་སྣར་ལྷང་དང་སེམས་ཤུགས་ཅན་ཞ་སྟག་ཡིན།

བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོར་དུས་ཡུན་གང་འཚམ་གྱི་རིང་ལ་མི་ཚོགས་མང་བའི་གཞིས་ཆགས་ཤིང་འཚོ་གནས་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་མེད། དེར་བརྟེན་འབྲོག་པའི་ལུགས་བྱང་དེ་གོང་འཕེལ་བྱུང་ནས་ལུང་པ་ནས་ལུང་པ་བརྒྱུད་དེ་ཕོ་ཚོའི་སྒོ་ཕྱུགས་དག་ལ་རྩྭ་ས་གསར་པ་བཙལ་ནས་འགྲོ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གནས་འདིར་འཚོ་བ་ནི་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་འཚོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་འདིར་འཚོ་གནས་བྱེད་པར་སེམས་པའི་འཆིང་ཡུལ་རྩ་དོན་ཆེན་པོ་རེ་དགོས་ཤིང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཧ་ཅང་སྟབས་བདེའི་འཚོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་གནོད་པ་སྐྱེལ་མཁན་ཡང་མང་པོ་མེད། དེའི་བསམ་བློའི་ཚོད་སེམས་ཆེ་བ་དང་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་སྟབས་བདེ་གཉིས་འཛོམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་བདེ་དོན་གྱི་ཞམས་ལེན་གྱི་རྩ་བ་ཧ་ཅང་བརྟན་པོ་ཞིག་མཐོ་སྲོད་བྱས་ཡོད།

ཡུལ་ཁམས་འདི་རྒྱལ་ཁམས་གཅིག་གི་འོག་ལ་ཆིག་སྒྲིལ་བྱས་པ་ནས་བཟུང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་འདིས་འགྱུར་ལྡོག་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་ཡོད། དེ་ནས་ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡུལ་དེའི་ནང་དུ་དྲངས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་བདེ་དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་གསར་པ་ཞིག་ཡུལ་འདིར་གསར་དུ་དར་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་དགོན་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བསྐྲུན་ཞིང་དགོན

གཙོ་གྲོས་ཚོགས་ལམ་ལུགས་དང་རྒྱལ་ས་ཨིསལྭཨབད་ (Islamabad)། མི་འབོར་ས་ཡ་ ༢༡༢ ལྷག་དང་མི་མགོའི་ཡོང་འབབ་ཏོ་ལར་ ༡༣༤༤། སྐད་ཡིག་ཨུར་དུ་སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཨིསིལྣམ་ ༩༦%། སེང་གེ་གཙང་པོའི་རིག་དར་ས་གནས་འདི་ནས་བྱུང་ཞིང་དེ་ནི་ལོ་ ༥༣༠༠ ཡར་སྔོན་དུ་བྱུང་བ་རེད། ཡི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་བསྒྲགས།

པ་དེ་དག་ལ་གྲ་བའི་ཁྲུ་ཚོགས་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་བྱུང་ཡོད། དགོན་པ་འདི་དག་ནི་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་ལྟེ་གནས་སུ་གྱུར། གནའ་བོའི་གསུང་རབ་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཞིང་། མཁས་པ་དག་གིས་དེ་དག་ལ་འགྲེལ་བ་གསར་པ་མང་པོ་བརྩམས། དགོན་པ་དེ་དག་གི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་ཟམ་མ་ཆད་པའི་བརྒྱུད་པ་མ་ཉམས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་བླ་མའི་དྲུང་ནས་བྱུང་བའི་གདམས་ངག་དེ་གྲ་མ་ཉམས་པར་ཉར་ཚགས་བྱེད་པ་དེ་རེད།

དེ་ནས་དགོན་པའི་ཉེ་སྐོར་དུ་གྲོང་གསེབ་མང་པོ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་དེ་དག་གི་ས་ཆ་དང་ཕྱུགས་ཟོག་གིས་དགོན་པའི་འཚོ་རྟེན་བྱེད། སྤྱིར་བཏང་ཤེས་ཡོན་སྲུང་མ་སྐྱོང་མཁན་གྱི་མང་ཚོགས་དཀྱུས་མ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་དོན་གྱི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་ཤེས་རབ་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་རེ་བ་བཅོལ། འདི་ལྟར་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གྲུབ་ནས་དགོན་པའི་འཚོ་བ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཆགས།

བོད་ནང་དུ་འགྲུལ་བཞུད་བྱེད་པ་ནི་ག་དུས་ཡིན་རུང་དཀའ་ཁག་ཅན་དང་དུས་འགོར་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་རེད། དེའི་དོན་ནི་སྐབས་མང་ཆེ་བར་མི་མང་འདུས་ཚོགས་ཤིག་ས་གནས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གནས་བཅས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ས་གནས་དེ་རང་དུ་ཕལ་ཆེར་གཞན་ལ་བསྐྱོས་མེད་ཀྱིས་ལུས་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། ས་གནས་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་དག་དུས་སྐབས་ནམ་རག་ལ་ས་གནས་ནས་ཁྲལ་བསྡུ་བར་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་དབུས་གཞུང་ལ་ཞལ་འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འབུལ་གྱི་རེད། དེ་ལྟར་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ནི་ལྷོད་ཀྱིས་བཀྲམས་པའི་གཞུང་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གནས་པའི་འདུས་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་གྱུར།

ཁུག་ཀྱོག་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་འདིའི་འོག་ཏུ་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་འཁྲུངས་ནས་རང་རང་གི་བརྒྱུད་པ་དམ་དུ་འཛིན་པའི་སྲོལ་བྱུང་། དགོན་པ་འདི་དག་ནི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དག་གིས་ཕྱག་བཏབ་པ་ཡིན། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདི་དག་གི་བཀའ་གསུང་བཞིན་དགོན་པ་རེ་རེས་རང་རང་གི་ཉམས་ལེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་། དེའི་རྗེས་

འབྲང་གི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བླ་མས་གསུང་བའི་གདམས་ངག་དང་དེ་ལ་ལྷ་གྲུབ་དང་ཉམས་ལེན་གཞན་གྱིས་ཟུར་བརྒྱན་ནས་མུ་མཐུད་ནས་གོང་འཕེལ་གཏོང་། བོ་ཆོས་བགྲོ་གླེང་དང་དག་ཐེར་མུ་མཐུད་ནས་བྱས་པ་ན་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་འཆད་སྟངས་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་གྲུབ། གྲུབ་མཐའ་ཉམས་ལེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་འཆད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་འདི་ཚོ་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་དག་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་གཙོ་བོ་དེ་རེད།

གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་དག་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བ་དང་ཁོང་ཚག་གིས་ཉམས་རྟོགས་ཚད་མཐོན་པོར་སླེབས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་མང་པོ་སྐྱེད་སྲིང་བྱས་ཡོད། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མང་པོས་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་གསར་སྐྲུན་བྱས་ཤིང་། ཁོང་ཚག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་ལས་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱངས་ཡོད། ནམ་ཞིག་ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་པོ་ཁག་གིས་གྲུབ་མཐའ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གི་རྗེས་འབྲང་བར་འགྱུར།

དགོན་པ་དེ་དག་གི་སེམས་དོན་གྱི་དབུ་ཁྲིད་དག་ལ་ཆ་འཛོག་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་དུ་བྱས་པ་དང་ལྷན་དུ་དེའི་སློབ་མ་དག་གིས་རང་གི་བླ་མའི་ཡང་སྲིད་འཚོལ་བའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་དར། སློབ་མ་འདི་དག་གིས་རང་གི་བླ་མ་སྐུ་གཤེགས་པའི་ལོ་རེ་ཟུང་གི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་ཡང་སྲིད་འཚོལ་བའི་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་རེད། བོ་ཆོས་ཡང་སྲིད་འཚོལ་བའི་ཐབས་ལམ་མ་འདྲ་བ་ལ་འོས་སྦྱུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་འཚོལ། སྐབས་རེ་བླ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་སྐུ་སྐྱེ་བཞེས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་རེ་རང་གི་ཐུགས་སྲས་རེ་ཟུང་ལ་ཡང་སྲིད་གང་ཡིན་གྱི་སྨྱོང་རྟོགས་སམ་གཟིགས་སྣང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཡང་སྐབས་རེ་བོ་ཆོས་བརྟག་ཐབས་གཞན་པ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་བེད་སྤྱོད་བྱེད། འོས་སྦྱུལ་དེ་ཚོ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་སྣར་ཡང་ངེས་གཏན་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་དག་ལ་སྐུ་གོང་མའི་ཅ་དངོས་བདམས་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག ཅ་དངོས་འདེམས་སུ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་གོང་མའི་ཅ་དངོས་དང་དེ་དང་འདྲ་

བའི་གཞན་གྱི་ཅ་དངོས་གཉིས་ལྷན་དུ་བཞག་ནས་འོས་སྤྲུལ་ལ་རང་ཉིད་སྐུ་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་དངོས་ཡིན་པའི་ར་འཕྲོད་པའི་ཆེད་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག

འོས་སྤྲུལ་ཁྱིའུ་འདི་དག་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་འབོད་ཅིང་དེའི་དོན་ནི་སྔ་མའི་སྤྲུལ་བ་བསྟན་པ་ལ་གོ་བ་རེད། བརྒྱུད་པ་གོང་མ་ཟམ་མི་ཆད་པའི་ཆེད་དུ་དང་འདུས་ཚོགས་དེའི་དབུ་ཁྲིད་ཡང་དག་པར་མུ་མཐུད་ནས་བཞུགས་འོས་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡང་སྲིད་དེ་དག་ལ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་སློབ་གཉེར་འབུལ་གྱི་རེད། དེ་ནས་བཟུང་ལམ་སྲོལ་དེ་དར་ནས་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་སྐུ་ཕྲེང་ཞེས་པ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད། དཔེར་ན་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བདུན་པ་དང་། ༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

སྐབས་མ་ལེགས་པར་དགོན་པ་ཁག་ཅིག་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཆའི་འཐབ་རྩོད་དུ་ཞུགས་ནས་སྤྲུལ་སྐུའི་ངོས་འཛིན་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བཞིན་ཡོད། དེའི་འབྲས་བུར་དགོན་པ་མང་པོས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་ནས་སྐུ་གོང་མའི་རྒྱུ་དངོས་ལ་བདག་པོ་མུ་མཐུད་དེ་རྒྱག་པའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་པར་སྣང་། དེང་རབས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་སྤྲུལ་སྐུ་མང་པོ་ཞིག་དྲི་རྟགས་ཀྱི་ཁྲུག་ལ་ལྷུང་ཡོད་པ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བླ་མ་ཞིག་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དངོས་ཡིན་མིན་དེ་བླ་མ་དེའི་མཚན་གནས་ལས་མི་བྱེད་པར་ཕོང་གི་མཛད་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བཙས་མཚམས་ལས་བརྒལ་གྱི་འདུག་གམ་མི་འདུག་ལ་བལྟ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་དུ་གྱུར་ཡོད།

ལེགས་བྱང་གི་ཆ་ཤས་འདི་དག་གིས་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་ཆ་རྐྱེན་ཆེན་པོ་བསྐྲུན་ཡོད། ང་ཚོས་མུ་མཐུད་ནས་ཤེས་ཐུབ་པ་བཞིན་གནད་དོན་འདི་སེམས་ལ་བཟུང་ནས་འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་གཅིག་ཙམ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མིན་པར་གཉིས་ནས་གསུམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དྲན་དགོས།

གཉིས། བོད་ཀྱི་སེམས་དོན་གྱི་ཤུལ་བཞག

བོད་ལ་ཕྱུགས་རྐྱེན་ཐེབས་མཁན་སུ་ཡིན་ཡང་དེད་ན་ཞང་ཞུང་དང་རྒྱ་གར་ལ་ཐུག་འགྲོ། ཞང་ཞུང་ནི་གནའ་བོའི་སྐབས་སུ་བོད་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱང་རེད། ད་སྐབས་ཞང་ཞུང་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོགས་སུ་འབྱེད་རྒྱུ་མེད། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་ལ་གལ་ཆེན་དུ་བྱེད་པའི་གདོད་མའི་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་རེད། ཕྱུགས་རྐྱེན་གཞན་དེ་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་པ་དང་སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དར། ང་ཚོས་བོན་གྱི་སྐོར་དེ་ས་བཅད་རྗེས་མའི་ནང་དུ་ཞིབ་པར་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་པས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་བོད་ལ་དྲངས་ཡོང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་ལ་གཙོ་བ་དམིགས་པ་འཛུགས་རྒྱུ་བྱེད།

ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་ལྷོ་ཤར་ཨེ་ཤེ་ཡ་ནང་དུ་དར་རྒྱས་བྱུང་ཞིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་བྱང་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་ནག་དང་། ཉི་ཧོང་། ཀོ་རི་ཡ། ཝེཏྣམ་སོགས་སུ་དར་ཡོད། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ནི་བོད་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་ཁག་ཅིག་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་དར་རྒྱས་དང་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད། འདི་འདྲ་བའི་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད་དོན་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་སློབ་གཉེར་དང་བོད་དུ་ནང་འདྲེན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ལོ་ཙཱ་བ་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་རྒྱ་གར་ལ་མངགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། ལོ་ཙཱ་བ་དེ་དག་གིས་བོད་དུ་དྲངས་ཡོང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་འབྱུང་ཁུངས་གཉིས་ཡོད། དེ་དག་ནི་ནལནྡཱ་ཡི་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས་དང་། གྲུབ་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས་གཉིས་རེད།

ཀ༽ ནལནྡཱ་ཡི་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས།

ནལནྡཱ་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་རྙིང་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན་པར་རྩོད་གླེང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ནལནྡཱ་ནི་དུས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དོན་དང་རིག་དོན་གཉིས་ཀའི་བསྟི་གནས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་པའི་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་

བཞུགས་གནས་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དེས་ས་གནས་གཞན་དུ་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས་སྤེལ་བར་སྐུལ་རྐྱེན་སྤྲད་ཡོད། དཔེ་མཚོན་གསལ་ཤོས་གཅིག་ནི་ཕེ་གྲམ་ཤྲཱི་ལ་དགོན་པ་ཆེན་མོ་དེ་རེད། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྒྱུར་བའི་ཆེད་དུ་དགོན་པ་འདི་དག་ལ་སློབས་པར་དཀའ་ངལ་ཚད་ལས་འདས་པ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད་པ་ལ་ཡ་མཚན་སྐྱེ་དགོས་དོན་མི་འདུག ཁོང་ཚག་གིས་གནས་དེར་གང་སྦྱངས་པ་དེ་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྔོམ་གཞི་ཆགས་ཡོད།

ནལནྡ་ཡི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རྩ་བ་ནི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དཔེ་གཞི་ལྟ་སྟེ། ནང་གི་རིག་པ་གཅིག་གི་མཐའ་ཊུ་ཕྱིའི་རིག་པ་བཞིས་བསྐོར་ནས་ཡོད་པ་དེ་རེད། དཀྱིལ་སྙིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དེ་ཡོད་ཅིང་། རིག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་འདིའི་མཐའ་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད།

ཀ་ སངས་རྒྱས་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་དོན་རིག་པ།

ནལནྡ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན་སྐབས་དེའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོར་ཡང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕན་པ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་དོན་དུ་ཆགས་ཡོད། འདི་དབྱེ་བ་ཆེ་ཁག་བཞི་ལ་འབྱེད་ཆོག

༡། རྒྱུ་མཚན་རིག་པ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ནི་ཧིན་དུ་དང་གཅེར་བུ་བའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་རྩོད་གླེང་གི་ལམ་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ཡོད། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ཧྲིལ་གྱིས་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་དགོས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་སྐྱོན་སེལ་བྱེད་ཐུབ་དགོས། འདིའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་ནན་པོ་བྱེད་པ་དང་བགྲོ་གླེང་རྩོན་པོ་བྱེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་དག་ཐེར་ཡོང་བ་དང་གསལ་ཁ་ཡོང་བར་ཕན།

༢། སྒྲ་རིག་པ།

རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྷ་གྲུབ་གང་ཞིག་གདྲན་ཚིགས་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དང་། གདྲན་ཚིགས་དང་མཐུན་པའི་གྲུབ་དོན་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་རྒྱུ་ཡང་དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་གལ་ཆེན་ཆགས་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལྷ་ཚུལ་དེ་དག་ལ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་རང་ཉིད་ལ་གདེང་ཚོད་སྤྲེལ་བའི་ནུས་པ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནལནྡ་ཡི་མཁས་པ་དག་གིས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། མངོན་བརྗོད། སྙན་ངག སྡེབ་སྦྱོར་སོགས་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད་པར་དུས་ཚོད་མང་པོ་བཏང་ཡོད། རིག་རྩལ་འདི་དག་གིས་ཉམས་ལེན་པ་དག་ལ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་རང་ཉིད་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་སྨན་པའི་གདམ་བཤད་ངག་རྩལ་དང་ལྡན་པ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མཐོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

༣། བཟོ་རིག་པ།

སྔེ་ཚན་འདིའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་རིགས་འདྲ་མིན་འདུ། འདྲ་སྐུ་དང་ཐང་ཀ་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། རྩོམ་རིགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྟེན། མཆོད་རྟེན་ཁག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད། སྒྱུ་རྩལ་གྱི་དངོས་པོ་འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་འཕྲུངས་པ་དང་སེམས་ཚོས་ལ་སྐྱུལ་བའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པར་གཙོ་བོ་དམིགས།

༤། གསོ་བ་རིག་པ།

གཞན་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་སྙིང་པོ་ནི་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རེད། དེའི་དོན་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ནད་ན་ཚ་གང་ཞིག་གང་ནས་

འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་དེ་བཅོས་ཐབས་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ཤེས་དགོས་པ་དེ་རེད། འདིར་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཞེས་པ་ནི་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་གྱི་ཚེ་ཡི་རིག་བྱེད་ཅེས་པ་དེ་ཆགས་ཡོད།

ཁ་ སངས་རྒྱས་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པ།

མི་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་གནས་ལྟ་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐལ་མ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་དུ་སྦྱང་བྱ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ལ་དོགས་པ་གང་ཡང་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ནི་བསླབ་པར་བྱ་བ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དེ་ཏུ་བརྩི་བ་དང་། གཞན་ཐམས་དཀྱུས་མར་ཆ་འཛོག་བྱེད་པ་རེད།

ནལནྡ་སློལ་རྒྱུན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མདོ་སྔགས་གཉིས་ལ་རྩ་འཛུགས་རང་བཞིན་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་གལ་ནན་བརྩི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་དེའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་མདོའི་བསྟན་བཅོས་དག་གི་ནང་དུ་གསལ་བ་དང་། གསང་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་དེའི་ཆོ་ག་རྣམས་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དག་གི་ནང་དུ་གསལ། མདོ་ཡི་ཆོས་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཅིང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ནི་གནས་རིམ་མཐོ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་མཁན་གྱི་སློབ་མ་ཁག་གཅིག་ལ་མ་གཏོགས་མི་སྟོན།

ནམ་ཡང་འཕེལ་བཞིན་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཕོན་པོ་དེ་རྣམས་རྩ་འཛུགས་རང་བཞིན་གྱིས་སློབ་གཉེར་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། གཉིས་ཀ་ལ་སླར་ཡང་ནང་ཁུལ་དུ་ཚན་པ་མང་པོར་བགོས་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད། མདོ་ཡི་ནང་དུ་དབྱེ་བ་བཀར་བའི་དོན་ཚན་རྣམས་ནི་གཤམ་གསལ་འདི་དག་རེད།

༡༽ འདུལ་བ།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚན་པ་འདིས་ཉམས་ལེན་པ་གྲྭ་པ་གང་ཟག་སྒེར་དང་དགོན་པའི་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱ་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་འཁྱེར་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བཤད་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ནང་དུ་འདུལ་བ་དེ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ལུགས་གཞི་བཞག་པ་རེད།

༢༽ མངོན་པ།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚོགས་འདིས་ཕྱི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་གཙོ་བོ་ཤེས་བྱ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བྱེད་ནང་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད། འདིར་ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད།

༣༽ ཤེར་ཕྱིན།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ཚོགས་འདི་ལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་བཀའ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྐབས་སུ་གསུང་བ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ལྟ་གྲུབ་དེ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འདི་ལ་ཡང་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་[1]གསུངས་པའི་སྙིང་བ་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བརྗོད་པ་ཚིག་གི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ། འདིར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གསུང་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་སྟེ། གཙོ་བོ་འགྲེལ་བ་དང་པོའི་ཐོག་ལ་གལ་ནན་བྱེད། བརྗོད་གཞི་འདི་བརྒྱུད་ནས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རེག་པའི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ག་འདྲ་ཞིག་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཞིབ་ཕྲའི་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་།

[1] བྱམས་པ། (Maitreya) (༢༧༠-༣༥༠) སྟོན་པའི་གསུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་བརྒྱུད་པ་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་རྒྱུད་དང་། ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་གཉིས་ལས་དང་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ནི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐུལ་བར་གྲགས། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ཞེས་པ་བརྩམས་ནས་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན།

༤༽ དབུ་མའི་ལྟ་གྲུབ།

གསུང་རབ་འདི་དག་གིས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡི་ཚིག་འགྲེལ་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གལ་ནན་བྱེད། འདིའི་ནང་དུ་སློབ་མ་དག་གིས་གཙོ་བོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད། གཞི་རྩ་འདི་ལ་བཞག་ནས་ཁོང་ཚག་གིས་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་ཞིག་བསྟན་ཡོད།

༥༽ དབུ་མ་ཆེན་མོའི་ལྟ་གྲུབ།

གསུར་རབ་ཐ་མ་འདིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད། གཞུང་འདིའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཞེས་འབོད་པ་དེའི་སྐོར་ལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། བསླབ་གཞི་འདིས་བྱམས་པ་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རྣམ་མཐྱེན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དེ་སྦྱོང་བར་གལ་ནན་བྱེད།

ནམ་ཞིག་སློབ་མ་ཞིག་སྟོད་རུང་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ཁོ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚོག་པའི་དབང་བསྐུར་གྱི་རེད། གསང་སྔགས་ནི་དུས་ཚོད་ཞུང་ཤོས་ཀྱི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕངས་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་འདོད། མདོ་སྡེའི་གསུང་རྣམས་སྐད་ཡིག་ཁ་གསལ་བའི་ཐོག་ལ་བྲིས་ཡོད་ཅིང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་གསུང་མང་ཆེ་བ་བླ་མའི་ཞལ་གཙོ་བོར་བཟུང་པའི་བཀའ་བརྒྱ་མའི་བརྡ་ཐོག་ནས་གསུངས་ཡོད། སློབ་མ་དག་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཁག་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བར་རོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ལུགས་དེ་སྟེ་ཁག་མི་འདྲ་བ་ཁག་ལ་ཕྱེས་ནས་གསུངས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྒྱིར་བཏང་གི་དབྱེ་རྩལ་གཉིས་ཡོད། དེ་དག་ནི་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་ (རྙིང་མ) དང་། གསང་སྔགས་ཕྱི་འགྱུར་ (གསར་མ) གཉིས་རེད། ང་ཚོས་རྙིང་མའི་ལམ་ལུགས་རྗེས་སུ་བཤད་ཀྱི་ཡིན་ཙང་འདིར་གསར་མའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་ལ་ཙུང་ཟད་བལྟ་བར་བྱ། འདི་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ༔

༡། བྱ་རྒྱུད།

རྒྱུད་སྡེ་འདིས་གཙང་ཁྲུས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་གྱི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དོ་ནན་བྱེད། འདིའི་དགོས་དམིགས་གཙོ་བོ་ནི་དགེ་བ་གསོག་པ་དང་གཞན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་རེད།

༢། སྤྱོད་པའི་རྒྱུད།

༧། །རྒྱུད་སྡེ་འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པ་དག་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་ལས་གཡོལ་ནས་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། འདི་ནི་ཕྱིའི་བྱ་རྒྱུད་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།

༣། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད།

སྡེ་ཚན་འདིས་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོར་ལ་ཤུགས་འདོན་གྱི་རེད། འདིའི་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ငེས་པར་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་བླངས་ནས་དེའི་དམ་ཚིག་ཀྱང་སྲུང་དགོས།

༤། རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད།

རྒྱུད་ཐ་མ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚད་མཐོ་ཤོས་དེ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། སྔགས་ཚོག་འདིའི་ནང་དུ་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོང་འཕངས་སྒྲོད་ནུས་པའི་ལུས་ཁྲ་མོ་ཇི་ལྟར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་པར་བྱས་ཡོད། སྡེ་བ་འདི་ལ་སླར་ཡང་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་གཙོ་གནད་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལ་གཞི་བཞག་ནས་དབྱེ་བ་བྱས་ཡོད།

གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་བོད་དུ་སླེབས་པའི་ཚེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་མང་ཆེ་བས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་རྟོགས་འཕེལ་བ་དང་མཐར་སངས་ཀྱིས་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་རྒྱུད་ཉམས་ལེན་བྱས་ཡོད། གཞུང་ལུགས་མང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་བླ་མ་དག་གིས་དབང་བསྐུར་བ་དང་སློབ་མ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། གཞུང་ལུགས་མང་ཆེ་བ་ཚོ་ག་དག་གི་འགྲེལ་བཤད་དག་འཁོད་ཡོད། ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་འགའ་ཞིག་ནི་ཧ་ཅང་རྙོག་འཛིང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པར་ཡང་ཉི་མ་ནས་བདུན་ཕྲག་པར་དུ་འགོར་གྱི་རེད། མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གཉིས་ཀ་དཔེ་ཆའི་ལམ་ནས་བརྒྱུད་སྤེལ་བྱས། དེ་ནི་དང་པོ་བླ་མས་ངག་ནས་གསུང་ཚིག་ཅིག་འདོན་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཚིག་ཕྲེང་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད། དེ་ནས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པའི་སྐོར་ལ་ཁ་གསལ་བཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་བགྲོ་གླེང་བྱེད། རྒྱུད་རིམ་འདིས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་བགྲོད་པའི་ཚེ་ཕན་ཐོགས་བླ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་གནས་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྤྲིན་ཐུབ།

ཁ༽ གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས།

སློབ་མའི་རྣ་བར་སྙི་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་གནས་དོན་ཕན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཟ་སྦྱོར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པར་གསུང་བའི་ཆ་ལག་ཧ་ཅང་ཞུང་། དེའི་ཕྱིར་སློབ་མ་རྣམས་ཞལ་ནས་ཞལ་བརྒྱུད་ཡོང་བའི་ངག་ཐོག་གི་སློབ་སྟོན་དག་ལ་ཡིད་རྟོན་ཆེ་བ་བྱེད། གནས་ཚུལ་འདི་གཙོ་བོ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡོང་གི་ཡོད།

ཀ་ སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད།

བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་དག་རྒྱ་གར་ལ་འབྱོར་བའི་སྐབས་སུ་ཁོ་ཚོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་དེ་འདྲ་ལ་འབྲེལ་བ་བཟུང་། གྲུབ་ཐོབ་འདི་དག་གིས་རང་གི་མཁྱེན་ཡོན་རྣམས་ལོ་ཙྪ་བ་དག་

ལ་བརྒྱུད་གཏོང་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ལོ་ཙྩཱ་བ་དག་གིས་རང་རང་གིས་གང་བསླབ་པ་དེ་བོད་པའི་སློབ་མ་དག་ལ་བརྒྱུད་གཏོང་བྱས། གང་འཚམ་གྱི་རྗེས་སུ་གང་ཞིག་བསླབ་པའི་ཆོས་དེ་དག་རེ་རེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཆ་ཚང་བར་སྟོན་གྱི་ཡོད་སྟབས་དེ་དག་ལ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཅེས་སུ་གྲགས།

བརྒྱུད་པ་འདི་དག་གིས་གོ་བ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་གིས་བཤད་པའི་དོན་རྣམས་བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་ནང་དུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་ཤིང་རྟ་འདི་དག་གི་གཅིག་གམ་རེ་ཟུང་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་སྦྱོང་བ་བྱེད་ཅིང་། ཕྱིས་སུ་ཉམས་ལེན་པ་དག་ཤིང་རྟ་གང་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་རེད། བརྒྱུད་པ་བརྒྱད་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་རོ།།

༡༽ རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་པ།

ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་ཨོ་རྒྱན་ (དེང་སྐབས་པཱ་ཀི་སི་ཐཱན་ནང་དུ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད) ཞེས་པའི་ཡུལ་ནས་དར་བ་རེད། འདི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་ལམ་མང་དག་ཅིག་གི་ལམ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་། དང་པོ་ནི་གུ་རུ་པདྨ་སམ་བྷ་ཝས་[1] རང་གི་ཏ་ཅང་ཉེ་བའི་སློབ་མ་ཁག་ཅིག་ལ་སྤེལ་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད། ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་རྣམས་རྗེས་སུ་རྙིང་མ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་ཞིབ་པར་འཆད་པར་འགྱུར། བརྒྱུད་པ་གཉིས་

[1] སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས། (Padmasambhava) ཁོང་ལ་སློབ་དཔོན་པདྨ་སམྦྷ་ཝ་དང་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་འབོད། ཁོང་ནི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་ཡིན། ཁོང་གིས་བོད་དུ་ནང་ཆོས་དར་བ་དང་བསམ་ཡས་དགོན་པ་བཞེངས་པར་རོགས་པ་གནང་། བོད་ཀྱི་རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་དང་དེའི་ནང་དུ་བཤད་པའི་གཏེར་མ་ཞེས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གྱུར།

པ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་བེ་རོ་ཙ་ནས་[1] རྒྱ་གར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་དཔལ་སེང་ཧ་[2] ལས་གསན་པ་ལས་བྱུང་ཡོད། བརྒྱུད་ལམ་གསུམ་པ་ནི་བོད་དུ་ཕེབས་མྱོང་མཁན་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་[3] བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བར་འདོད། རྫོགས་ཆེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྒྱ་གར་ནས་བོད་ནང་དུ་མ་འབྱོར་བའི་སྔོན་དུ་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ནང་དུ་ཞང་ཞུང་ནས་བྱུང་བའི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད།

---

[1] བེ་རོ་ཙ་ན། (Vairocana) (དུས་རབས་ ༨ ནས་ ༩ བ) ནི་སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་ཡིན་པ་དང་། བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། བན་བོན་གཉིས་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་སྐད་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བཻ་རོའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་ལྷ་སའི་སྙེ་མོ་ཐང་སྙེ་ད་ལྟ་སྙེ་མོ་རྫོང་ཟངས་རི་ཚུས་བ་གོར་གྲོང་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ཡབ་ལ་བ་གོར་ཧེ་འདོད་དམ་གན་ཧྲག་བ་གོར་ཡང་ཟེར། བོན་གྱི་དཔེ་ཆ་རྣམས་སུ་བ་གོར་དོད་དེ་རྒྱལ་བ་ཟེར། དེ་དང་ཡུམ་བྲམ་ཟེ་དཀར་སྐྱིད་དམ་བྲམ་ཟེ་ཀ་བཟའ་སྒྲོན་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་དུས་རབས་ ༨ པ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་དུས་མཉམ་ཙམ་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུས་ཀྱི་མིང་ལ་གན་ཧྲག་ཐང་ཏའམ་བ་གོར་རིན་ཆེན་གློ་གསལ་ཞེས་འབོད། རྗེ་སུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་དང་འགྲོགས་ཏེ་བསམ་ཡས་ལོ་ཙཱའི་གླིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཙཱ་དང་ཆོས་ཕྱོགས་ལ་སྦྱོང་བ་མཛད་པས་མཚན་ལ་བཻ་རོ་ཙ་ན་ཞེས་གྲགས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བུ་ཚབ་བྱས། ཨོ་རྒྱན་པའི་བཀའ་ཐང་ལས། བཻ་རོ་ཙ་ནས་བོན་ཆོས་འདྲེས་མར་བསྒྱུར། བོན་བསྒྱུར་ནང་ཏུ་གན་ཧྲག་ཀང་ཏ་བྲིས། ཞེས་མདོ་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཞང་ཡེ་ཤེས་སྡེ་དང་། རྫོགས་ཆེན་བསྒྱུར་བའི་སྐབས་སུ་བཻ་རོ་ཙ་ནར་འབོད།སྨན་བསྒྱུར་ནང་དུ་ཆོས་འབར་བྱ་བ་དང་། རྩིས་བསྒྱུར་ནང་དུ་ཨིན་དྲ་བཻ་རོ་འབོད། བོན་བསྒྱུར་ནང་དུ་གན་ཧྲག་ཐང་ཏ་འབོད། ཞེས་ཁོང་ལ་མཚན་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པར་མ་ཟད་བན་བོན་གཉིས་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་སྐད་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ།།

[2] ཤྲི་སིང་ཧ། (Yogi Shri Simha) སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་ལུགས་ལྟར་ན། ཤྲི་སིང་ཧ་ཞུ་བ་འདི་འཁྲུངས་ཡུལ་རྒྱ་ནག་ཡིན་ཞིང་། འབར་མ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ནས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱི་སློབ་མར་གྱུར། དེ་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐོར་དར་སྤེལ་མཛད།

[3] དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན། (Vimalamitra) བོད་སྐད་དུ་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་ཞུ། དུས་རབས་ ༨ པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ལོ་བརྒྱ་རེའི་མཚམས་ནས་སྐྱེ་བ་རེ་ལེན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་དག་ནི་རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་དང་། མཁན་ཆེན་ངག་ཆུང་། སྐྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་དཔལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཡིན་པར་གྲགས།

༢། བཀའ་གདམས་པའི་རྒྱུད་པ།

བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་དག་ཐེར་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་ཕེབས་པའི་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་[1] ནས་དར་བ་རེད། ལམ་ལུགས་འདིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་རིམ་འབྱིར་གྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། ཨ་ཏི་ཤ་ཡིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁོང་གི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་[2] ཀྱིས་དར་སྤེལ་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ལུགས་དེའི་མཚན་ལ་བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་འབོད། བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་སྲོལ་འདི་ཕྱིས་སུ་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ནང་དུ་ཐླངས་ཡོད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དེའི་ཆོས་ཚུལ་ལ་བདག་པོ་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་དགེ་ལུགས་པ་གཉིས་ཆགས་ཡོད།

---

[1] ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ (Atisha Dipamkara) (༩༨༢ - ༡༠༥༤) ནི་རྒྱ་གར་དུ་སྐུ་བལྟམས། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་བླ་མ་ཨ་ཝ་དྷུ་ཏི་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས། དགུང་ལོ་ ༢༡ ནས་ ༢༨ བར་དུ་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས། བླ་མ་ཤཱི་ལ་རཀྵི་ཏ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། བླ་མ་གསེར་གླིང་པ་ལས་ལོ་ ༡༢ ཀྱི་རིང་དབུ་ནས་སྦྱིལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལུས་སྦྱི་དང་། ཁྱད་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བློ་སྦྱོང་བའི་གདམས་ངག་རྣམས་བུམ་པ་གང་འབྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན། བོད་ཀྱི་མངའ་རིས་ཆོས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་འོད་ཁུ་དབོན་གྱིས་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། བོད་དུ་དར་བཞིན་པའི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་མཛད། ལོ་ཙཱ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ། ཁུ་རྔོག་འབྲོམ་གསུམ་སོགས་རྒྱ་བོད་སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད།

[2] འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས། (Dromton Gyalwai Jungne) (༡༠༠༥–༡༠༦༤) ནི་ཡུལ་སྟོད་ལུང་ཕུར་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་ཁམས་སུ་ཕེབས་ནས་བླ་མ་སེ་བཙུན་གྱི་སར་འབྲི་ཀློག་དང་། པཎྜི་ཏ་སྨྲི་ཏི་ལས་སྒྲ་རིག་པ་དང་སཾ་སྐྲ་ཏའི་སྐད་བསླབས། ཡེ་ལོ་ ༡༠༤༢ ལོར་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས། སྤུ་རེངས་སུ་ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་དང་མཇལ་ཞིང་བླ་མར་བསྟེན། དེ་ནས་ཇོ་བོ་དང་ལྷན་དུ་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཤིང་བླ་མ་དེ་ལས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན། ཇོ་བོ་རྗེ་སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས། ཇོ་བོས་སྟོན་གྱི་སློབ་བུ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ར་སྒྲེང་དུ་ཕེབས། ཡེ་ལོ་ ༡༠༥༧ ལོར་ར་སྒྲེང་དགོན་པ་བཏབ། དེ་ནས་ཇོ་བོའི་སློབ་མ་རྣམས་འབྲོམ་གྱིས་ཆོས་དང་འཚོ་བ་གཉིས་ཀའི་སྐྱོ་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར། སྤྱན་ཀྱི་ཕུ་བོ་པོ་ཏོ་བ་རིན་ཆེན་གསལ་དང་། སྤྱན་སྔ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་འབར། བུ་ཆུང་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན་གཙོ་བྱས་པའི་སློབ་མ་མཁས་གྲུབ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མང་པོ་བྱུང་། འབྲོམ་གྱི་རྟེན་དགེ་བསྙེན་ཡིན།

༣། ལམ་འབྲས་པའི་རྒྱུད་པ།

བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་གྲུབ་ཆེན་ཝི་རུ་པ་[1] མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་གི་གསུང་གི་སྙིང་པོ་ལས་བྱུང་། རྡོ་རྗེའི་བརྒྱུད་པ་ཞེས་འབོད་པའི་ལམ་འདིས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཡི་ཉམས་ལེན་མང་པོ་ཞིག་གསུང་གི་ཡོད། ལམ་སྲོལ་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་འབྲོག་མི་ལོ་ཙྪ་བ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་[2] (540) བརྒྱུད་ནས་བྱུང་། ལམ་སྲོལ་འདི་ཧ་ཅང་གསང་ཞིང་དམ་པའི་སྒོ་ནས་སྟོད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་རེ་ཟུང་ཞིག་ལ་མ་གཏོགས་མ་སྤེལ་བས་ད་སྐབས་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་ཆགས་ཡོད། འདི་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན།

---

[1] ཝི་རུ་པ། (Virupa) (དུས་རབས་ ༧པ-༨ པ) ནི་ཁོང་ལ་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་ཅེས་ཞུ། ཁོང་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་གྱ་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གཙོ་བོ་ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པར་གྲགས། ཁོང་གིས་ནཱ་ལནྡྲའི་མཁན་པོ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་མཚན་མོར་བདག་མེད་མའི་ཞལ་གཟིགས་སྟབས་ལྐོག་ཏུ་ སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་གཞན་གྱིས་ཤེས་ནས་ཉོག་དྲ་བྱུང་ནས་ཁོང་ནཱ་ལནྡྲ་ནས་གནས་བྱུང་། རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཉེ་ཕྱུར་ཞེས་པར་ཕྱིན།

[2] འབྲོག་མི་ལོ་ཙྪ་བ། (༩༩༣-༡༠༧༤) ནི་དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་སོགས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས། ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལས་རབ་བྱུང་བསྙེན་ཞིང་། འདུལ་བའི་ཆོས་གཞུང་སོགས་ལ་ཐོས་བསམ་ལེགས་པར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་སློབ་གཉེར་མཛད། འཆད་ཉན་སྤེལ་བས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་མན་ངག་ཚར་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ཚར་བ་ལྔ། གྲུབ་ཐོབ་བདུན་སོགས་བྱོན། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པས་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་མཛད། བསྒྱུར་རྩོམ་གཙོ་གྲས་ནི། བཀའ་འགྱུར་ལས། བཤད་རྒྱུད་ཐུན་མོང་བ་དང་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བརྟག་པ་བཅུ་པ་དང་། དཔལ་གསང་བ་རྡོ་རྗེའི་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པ་སོགས་དང་། བསྟན་འགྱུར་ལས། མངོན་པ་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། དུར་ཁྲོད་བརྒྱད། དཔལ་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་སོགས་ཆོས་ཚན་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་བཞུགས་པ་བཅས་སོ། །གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་བདུད་རྩི་བཞེས་ཏེ་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་མགོ་ཡིན། དགུང་ལོ་ ༥༣ ཡི་ལོ་ ༡༠༤༣ ལོར་རང་ཡུལ་མང་མཁར་དུ་མྱུ་གུ་ལུང་བཏབ་ཅིང་། འཆད་ཉན་སྤེལ་བས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་མན་ངག་ཚར་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ཚར་བ་ལྔ། གྲུབ་ཐོབ་བདུན་སོགས་བྱོན།

༤༽ མར་པ་བཀའ་བརྒྱུད།

བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་ལྷོ་བྲག་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་[1]ཀྱིས་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་གསུང་ཆོས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་གསན་སྦྱོང་ཉམས་ལེན་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་ལན་གསུམ་བར་དུ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་བོ་བརྒལ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས། ཁོང་གིས་བོད་དུ་སླར་ཕེབས་ནས་གསར་དུ་བཙུགས་པའི་ལམ་སྲོལ་དེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག ན་རོ་ཆོས་དྲུག་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

༥༽ ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད།

ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་[2]གྱིས་གསར་གཏོད་མཛད། ཁོང་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ ༡༥༠ ཡི་དྲུང་ནས་ཆོས་གསན་

[1] མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། (༡༠༡༢–༡༠༩༧) ནི་བོད་ལྷོ་བྲག་ཆུ་ཁྱེར་ཁྲུལ་གྲོ་བོ་ལུང་གི་ཁྱིམ་ཚང་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་འཁྲུངས། དང་པོ་འབྲོག་མིའི་དྲུང་དུ་ལོ་ཙཱ་བསླབས། སྤྱི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ལན་གསུམ་དང་བལ་ཡུལ་དུ་ལན་བཞི་ཙམ་ཕྱིན་ནས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཙམ་རིང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནཱ་རོ་པ་སོགས་བསྟེན་པའི་བདག་པོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དང་གདམས་ངག་མང་དུ་འཐོབ། དཔལ་ཧེ་རུ་ཀ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་ཡི་གེ་ཞུང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་བཀའ་བསྟན་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྲོལ་གཏོད། རྒྱ་གར་དུ་ནཱ་ལེནྡྲར་ཕེབས་ནས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནཱ་རོ་པ་དང་མཇལ། པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དང་མངའ་བདག་མེ་ཏྲི་བ་སོགས་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། སྤྱི་རྗེས་སུ་བདག་མེད་ལ་སོགས་བཙུན་མོ་དགུ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། ཀྱེ་རྡོར་དང་། གསང་འདུས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསླབས། སླར་བོད་ཡུལ་དུ་ལོག་ནས་ལྷོ་བྲག་གྲོ་བོ་ལུང་དུ་བཞུགས། ཀ་ཆེན་བཞི་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱུན། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་བཙུགས།

[2] མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར། (༩༠༩-༡༡༣༧) ནི་སྣེ་མོ་ར་མངས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་ཐོག་མར་འབྱེད་མཁན་ཡིན། འཁྲུངས་མ་ཐག་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཨ་མོ་གྷ་བཛྲ་བོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བུ་ཆུང་འདིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ཞེས་ལུང་བསྟན། ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བོན་ཡིན་སྟབས་བོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་བསྟེན་ནས་བོན་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་ཏེ་འཆད་སྤེལ་མཛད་པས་སློབ་མ་ཡང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་། བོན་སྐོར་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། བསྟན་བཅོས། དཀའ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱང་མང་པོ་བརྩམས་ཤིང་བོན་ལ་མཁས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པར་ཤངས་སུ་ཕེབས་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་ཤངས་གཞོང་གཞོང་ལ་སོགས་པའི་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་བཏབ། སྐུ་ཚེའི་སྐབས་སུ་སློབ་མ་གྲྭ་པ་ཁྲི་བརྒྱད་ཙམ་འདུས།

ཡོད་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། གྲུབ་ཐོབ་ཁྱུང་པོ་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱི་རྫོར་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག གསང་བ་འདུས་པ། སྒྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་མོ། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་བཅས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདི་དག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ནི་གུ་མ་[1]ཞེས་པ་ལས་གསན་པ་ཡིན་སྐབས་ཡོངས་གྲགས་སུ་ནི་གུ་མ་ཆོས་དྲུག་ཅེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཅིག་ཡིན་སྐབས་དེའི་བརྒྱུད་པ་ཉམས་ཆགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁར་ལྷུང་སྐབས་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་དག་གིས་ནང་དུ་ཡང་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ཡོད། རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མཁན་དང་པོ་ནི་ཇོ་ནང་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་[2]དང་། རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་[3]རྣམ་

[1] ཉཱ་གི་ནི་ནི་གུ་མ། ནི་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། ཁོང་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་ཅེས་པ་དེའི་བྱེ་བྲག་ཕུ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མཚན་གཞི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་འབོད། ནཱ་རོ་པཎྜི་ཏའི་ལྕམ་མོ་ཡིན། རིགས་ནི་བྲམ་ཟེ་ཡིན། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲུལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐུར་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་དར་བར་གྱུར།

[2] ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག (༡༥༠༧-༡༥༦༦) གློ་སྨོན་ཐང་དུ་འཁྲུངས། གྲུང་པ་ཆོས་རྗེའི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོབ། དགུང་ལོ་ ༡༣ ལ་ས་སྐྱར་ཕེབས་ནས་སློབ་གཉེར་མཛད། སྐབས་དེར་ལྷ་འགྲམ་གྱི་ནན་ཡམས་བྱུང་ནས་ཁོང་གི་སློབ་ ༢༢ ལས་ ༡༩ གྲོངས་སྐབས་ཁོང་ཡང་ཉེན་ཡོལ་དུ་ཕེབས། ནད་ཡམས་དེ་ཞི་བའི་རྗེས་སུ་སླར་སྨོན་ཐང་དུ་ཕེབས་ནས་ཚད་མ་དང་ལམ་འབྲས་སོགས་གསན་བསམ་མཛད། ༡༥༣༩ ལོར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསན། མཐར་སྐྱུ་མྱུ་ངན་ལས་མ་འདས་པར་དུ་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་ཁྲི་བ་མཛད།

[3] ཇོ་ནང་རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ན་ཐ། (༡༥༧༥–༡༦༣༩) ར་ལོ་ཙཱ་བ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་དུ་དབུས་དང་གཙང་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་དབུས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཇོ་མོ་ཁ་རག་དང་ཉེ་བའི་སར་འབྲང་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ ༩ པར་ཕེབས་པ་ན་སྔ་ཤེས་པར་གྱུར་ཅིང་རྒྱུན་དུ་“ང་བླ་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་ཡིན། ཉེ་གནས་དཔལ་འབྱོར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད།”ཟེར་བ་བྱུང་། ཇོ་ནང་མཁན་པོ་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོས་ཁོང་ཇོ་ནང་བླ་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་སྐྱེ་ཕྲེང་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ ༨ པ་ལ་ཀློག་སློབ་པའི་དབུ་བཙུགས། སྦྱོར་ཀློག་ལོ་ ༡ ལྷག་ལ་མཐར་ཕྱིན། ལོ་ ༡ ལྷག་ལ་ཆོས་སྤྱོད་རྣམས་བློ་ལ་ཆུད་ཅིང་། དབང་རྗེས་གནང་སོགས་ཆོས་མང་པོ་ཐོབ། དགུང་ལོ་ ༤ ལ་ཇོ་དགོན་ཆོས་ལུང་དུ་ཕེབས། ༡༧ བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། རང་ཉིད་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ ༣༡ ནས་ ༣༤ བར་བཤད་ཁྲིད་དང་ཇོ་ནང་དགོན་མ་ལག་ཞིག་གསོ་དང་གསར་བསྐྲུན་གནང་། དེའི་བར་ནས་ཡུན་རིང་ཙམ་སྒྲུབས། དགུང་ལོ་ ༥༡ པ་རྟག་བརྟན་དམ་ཆོས་གླིང་གི་གནས་གཞི་གསར་དུ་བཏབ། གཙོ་བོར་མཆོད་གཞིས་པ་དང་གྲྭ་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ལྟ་དྲུག་ཙམ་ལ་དགོན་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བཅས་པ་བཞེངས་གྲུབ་ནས། བཤད་ཁྲིད་བཙུགས། རྒྱ་གར་ནས་ཕེབས་པའི་བྲམ་ཟེའི་པཎྜི་ཏ་ཀྲཥྞ་དང་བྲམ་ཟེའི་པཎྜི་ཏ་བ་ལ་བྷ་དྲ་བཅས་ལ་སྒྲ་དབྱངས་ཙན་མ་སོགས་གསན་ཅིང་སྒྲ་ལ་མཁས་པར་གྱུར། རྒྱ་དཔེ་མང་པོ་བསྒྱུར། ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་ནི་ཀ་ནས་མའི་བར་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་བཞུགས་སོ།།

གཉིས་ཡིན་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་[1]གྱིས་ཀུན་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ཡོད།

༨། ཞི་བྱེད་གཅོད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ།

ཞི་བྱེད་ཅེས་འབོད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚོགས་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་[2]ལས་བྱུང་། འདིའི་ཉམས་ལེན་མང་ཆེ་བའི་རྒྱུན་ཆད་ཟིན་ཞིང་། གཅོད་ཅེས་འབོད་པའི་ཆོས་ལུགས་འདིའི་སྡེ་ཚན་བྱེ་བྲག་གཅིག་ནི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ད་ཅང་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་མ་ཅིག་ལབ་སྒྲོན་[3]ཞེས་པ་དེས་དར་སྤེལ་བཏང་། དེའི་

[1] འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས། (༡༨༡༣-༡༨༩༩) ནི་ཀུན་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་དང་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ལ་དོན་གཉེར་བྱེད་མཁན་གྱི་མིག་དཔེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་ལ་མཛོད་ཆེན་པོ་ལྔ་ཡོད། དེ་ཧ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་སོགས་བརྗོད་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུ། རྩ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག་སྒྲུབ་སྡེ་ཕྱག་བཏབ་པས་དེ་ཉིད་ཁོང་གི་གདན་སར་གྱུར། ཁོང་གི་སྐྱེ་ཕྲེང་མི་འདྲ་བ་འགའ་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་གཙོ་བོ་དཔལ་སྤུངས་དགོན་གྱི་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་དང་། རྫོགས་ཆེན་ཀོང་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན། འཛི་སྒར་ཀོང་སྤྲུལ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་སོགས་ཡོད།

[2] ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས། (དུས་རབས་ ༡༡ པའི་ནང་བྱོན) བོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞི་བྱེད་ཆོས་ལུགས་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་སྟེ། འདི་ཉིད་བོད་དུ་ལན་ལྔ་བྱོན། ཡར་ལུང་གི་སྐྱང་ར་སེར་པོ་དང་མཇལ་ཏེ་དེ་དང་འགྲོགས་ནས་གཙང་དུ་སྐྱོ་བསོད་ནམས་བླ་མ་དང་། སྐྱང་ར་སེར་པོ་ལ་གཅོད་སྐོར་གནང་། ཤབ་འུག་ལྟག་སྒོ་ནས་དབུས་སུ་རྨ་སོ་ཀམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དོན་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་དུ་བྱོན། ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས་ནས་སླར་དིང་རིར་ཕྱག་ཕེབས། ཕ་དམ་པ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ཐ་མ་ ༡༡༡༧ ལོ་ཡིན་ཞིང་། འདི་དུས་ཕ་དམ་པའི་མཁྱུད་དཔྱད་དཀར་ནག་ཁྲ་གསུམ་ཁམས་སྟོང་ཐང་སྒྲོལ་མར་གཏེར་དུ་སྦས། དེ་ཡང་ཕ་དམ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གཅོད་སྐོར་ལ་ཕ་རྒྱུད་ཐབས་ཀྱི་གཅོད་དང་མ་བརྒྱུད་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཅོད་བརྒྱུད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྐྱང་ར་སེར་པོ་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་མ་གཅིག་ནས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཟེར་རོ། །ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོན་པ་ནི་ལྷོ་བདེ་ཞོལ་ཟུར་ཁར་ཞེས་པར་དགོན་དེ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། ཕ་དམ་པས་གནས་དེར་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་འདྲ་བ་ལ་འོག་ཏུ་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐོར་བ་ཞིག་བཞེངས་གནང་མཛད། དེ་རྗེས་གཏེར་སྟོན་གྲྭ་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཞི་བཅུ་ཡོད་པའི་དགོན་ཞིག་ཕྱག་བཏབ་གནང་མཛད།

[3] མ་ཅིག་ལབ་སྒྲོན། (༡༠༥༥-༡༡༤༩) ཡར་ལུང་ཁེའུ་སྣང་འདམ་ཤོད་མཚོ་མེར་ཞེས་པར་འཁྲུངས། གྲྭ་པ་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་གཞུང་ཐོག་མར་གསན་སྦྱོང་མཛད། དེ་རྗེས་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྟེན་ནས་ཞི་བྱེད་གཅོད་

ནུས་པ་གཙོ་བོ་གཏོད་ས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཕ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཞི་བཞག་པ་རེད། ཉམས་ལེན་འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་མང་ཆེ་བའི་ནང་དུ་ བླངས་ཡོད།

༤༽ སྒྱུར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་བརྒྱུད་པ།

བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་ཤམ་བྷ་ལའི་ཡུལ་ལ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་བདག་ཉར་བྱས་རྗེས་རྒྱ་གར་དུ་དར་བ་དེ་ནས་བྱུང་། ཉམས་ལེན་འདི་གཙོ་བོ་དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་ལ་གཞི་བཞག་པ་ཡིན། འདི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་དུ་དུས་འཁོར་བདག་པོ་སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དར་སྤེལ་བཏང་བ་ཞིག་རེད། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་སློབ་མ་དག་ལས་བརྒྱུད་པ་བཅུ་བདུན་ཙམ་དར། བརྒྱུད་པ་བཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་རེ་རེས་རང་རང་གི་ལོ་ཙཱ་བ་བརྒྱུད་ནས་བོད་དུ་དར། ཕྱིས་སུ་ཇོ་ནང་གི་བསྟན་པ་སྲོལ་གཏོད་མཁན་ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་[1]ཀྱིས་བརྒྱུད་པ་བཅུ་བདུན་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྡིལ་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྲོལ་བཏོད།

ཀྱི་གདམས་པའི་བདག་པོར་གྱུར། ༡༡༨༩ ལོར་གཡའ་རིའི་ཇོག་ལུང་དུ་གཏེར་སྟོན། ཁོང་རྒྱ་གར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་སྟོད་པ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་རིག་མར་གྱུར་ནས་བུ་གསུམ་དང་བུ་མོ་གཉིས་འཁྲུངས། ཕྱིས་སུ་ཁོང་གིས་བརྩུན་ཆས་སྤྲས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གང་སར་བཞུད། འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཙོད་གཞུང་ནི། གཙོད་གཞུང་བཀའ་རྫོམ་ཆེན་མོ་སོགས་གྲངས་བཅུ་ཡོད།

[1] ཀུན་སྤངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས། (༡༢༩༣-༡༣༡༣) ཇོ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའི་བཞེད་སྲོལ་ཐོག་མར་སྲོལ་གཏོད་མཛད་པ་པོ་སྟེ་གཙང་སྟོད་མདོག་གི་དང་བ་ཕུར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་དང་འདར་སོགས་དབུས་གཙང་གི་གྲྭ་ས་ཕལ་ཆེ་བར་སློབ་གཉེར་མཛད། ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་མི་མཛད་པར་སྒོམ་སྒྲུབ་གཙོ་བོར་མཛད་པས་ཀུན་སྤངས་པ་ཞེས་མཚན་ཐོགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཇོ་ནང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་གཙོ་ཆེར་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཏེ་བཤད་པ་དང་གདམས་ངག་གཉིས་ཀའི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་པས་ཇོ་ནང་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་ཐོག་མར་བྱུང་།

༨༽ བསྙེན་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པ།

བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་ཨོ་རྒྱན་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་[1]གྱིས་ཨོ་ཌི་ཡན་ལ་ཕེབས་ནས་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་དྲུང་ནས་དངོས་སུ་གསུང་ཆོས་གསན་ནས་གསར་གཏོད་མཛད། འདིའི་ཉམས་ལེན་ནི་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་དང་འདྲ། མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་གཞི་ཁང་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མི་འདྲ་བ་རེད། འདིའི་བརྒྱུད་པ་ནི་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་བརྒྱུད་ནས་ཉར་ཚགས་བྱས་ཤིང་དར་ཁྱབ་བཏང་ཡོད། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ལམ་ལུགས་འདིའི་ནང་དོན་ག་ཙམ་ཞིག་ཉར་ཐུབ་ཡོད་མེད་བཤད་དཀའ་མོར་གྱུར་ཟིན་ཡོད།

ཁ༌ བོ་དོང་གི་ཆོས་བརྒྱུད།

གཞན་ཡང་བོད་གངས་རིའི་ཡུལ་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་སྲོལ་གཏོད་མཁན་ཡང་ཡོད། དཔེར་ན་བོ་དོང་ཆོས་བརྒྱུད་དང་ཞ་ལུའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཅེས་པ་གཉིས་ཡོད། འདི་གྲུབ་མཐའ་དང་འབྱུང་ཁུངས་གང་ཐད་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་རང་རྐྱ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ད་ལྟ་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཉམས་པ་སླར་གསོའི་ཕྱོགས་ལ་འབད་བཞིན་ཡོད། ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་དང་པོ་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་[2]ལས་གཡོ་དགེ་འབྱུང་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅིང་། དེ་

[1] ཨོ་རྒྱན་རིན་ཆེན་དཔལ། (༡༢༣༠-༡༣༠༩) ཆུང་དུས་ཡབ་ཀྱི་མདུན་ནས་ཡི་གེའི་འབྲི་ཀློག་དང་། གསང་སྔགས་མངོན་པ་གོང་འོག་དང་། ཚད་མ། དབུ་མ་བཅས་གསན། མང་ཡུལ་སྐྱིད་གྲོང་ལ་ལམ་བྱས་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་བྱོན། ཨོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕེབས། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན། མཆོད་རྟེན་ལ་ཞིག་གསོས་གནང་། ཡི་ལོ་ ༡༢༨༨ ལོར་ཀརྨ་པཀྵིའི་ཞལ་ཆེམས་ལྟར། རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ཀརྨ་པཀྵིའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་སྤྲུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་གསར་དུ་ཚུགས། ཡི་ལོ་ ༡༢༩༢ ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཧུ་པི་ལི་སེ་ཆེན་ཧན་གྱིས་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་བློན་འབངས་བཅས་ལ་ཆོས་མང་པོ་གསུངས། རྒྱལ་བུའི་ཕྱག་བསྣུན་བར་སུས་ཀྱང་བཙོས་མ་ཐུབ་པ་འཆོས་པར་མཛད། རྒྱལ་པོ་དགྱེས་ནས་འབུལ་བ་ཚད་མེད་ཕུལ་ཡང་སྣ་གཅིག་ཀྱང་མ་བཞེས་པར་བོད་དུ་ཕེབས། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་མ་ཨོ་རྒྱན་བསྙེན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན།

[2] དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་གླང་དར་མའི་དུས་སྐབས་སུ་དགེ་སློང་གསུམ་དཔལ་ཆེན་ཆུ་བོ་རི་ལ་སྒོམ་པའི་དུས་རྒྱལ་པོ་དར་མས་བསྟན་པ་བསྣུབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོས་པས་ཁོང་གསུམ་སྦྲང་ཆས་སུ་ཞུགས་ནས་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དྲེའུའི་ཁལ་གཅིག་བཀལ་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་མི་གཅིག་པའི་ས་ཆར་བསྟན་པ་སྤེལ་དགོས་དགོངས་ནས་

ཇེས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་ཁུངས་དབུ་གཙང་མི་བཅུ་[1]ཡི་ནང་དུ་བོང་དོང་པ་ཞུ་པ་དེ་ཀར་ཞུ་བ་ནས་བྱུང་། ཡེ་ལོ་ ༡༠༤༩ ལ་བཤེས་གཉེན་སྨུ་ཧྲ་པ་ཆེན་པོ་[2]ཞུ་བས་བོ་དོང་ཨེ་དགོན་པ་[3]ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། ཕྱིས་དགོན་པ་དེར་རྒྱ་གར་ནས་པཎ་ཆེན་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་ཞུ་བ་ཞིག་གདན་དྲངས་ནས་ཆོས་འཆད་ཉན་བཙུགས། དེ་ནས་དགོན་པའི་སྟན་གྲགས་འཕེལ་ནས་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཤིང་། གདན་རབས་ཉི་ཤུ་བ་དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་དང་། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། ལོ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་

ཉིན་མོ་གབ་ཅིང་མཚན་མོ་བྱོན་ཏེ་མངའ་རིས་སུ་འབྱོར། ཤོང་གསུམ་ནི་དམར་ཤཱཀྱ་སྨུ་ནེ་དང་། གཡོ་དགེ་བའི་འབྱུང་གནས། གཙང་རབ་གསལ་བཅས་ཡིན། དེར་ཡང་བསྟན་པ་སྤེལ་མ་ཐུབ་པར་བྱང་ལམ་ནས་ཧོར་ཡུལ་བརྒྱུད་དེ་མདོ་སྨད་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་ཡང་དགོན་དུ་བྱོན། དེའི་དུས་སུ་བོན་པོའི་བུ་སྨུ་གཟུ་གསལ་བྱ་བས་ཐོས་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་ལྷ་བར་ཕྱིན་པས་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་ཞུས། གཙང་གིས་མཁན་པོ་དང་། གཡོས་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ་དགེ་ཚུལ་བསྒྲུབས། མཚན་ལ་དགེ་བ་རབ་གསལ་དུ་བཏགས། དེ་ནས་གཙང་གིས་མཁན་པོ་དང་། གཡོས་ལས་སློབ། དམར་གྱིས་གསང་སྟོན། རྒྱའི་དགེ་སློང་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་སྐོང་བྱས་ཏེ་བསྙེན་པར་རྫོགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུས་གཙང་དུ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མི་ནུབ་པའི་ས་བོན་བསྐྱེད་བསྲིངས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

[1] དབུ་གཙང་མི་བཅུ། བོད་སིལ་བུར་འཐོར་བའི་དུས་སྐབས་ཡེ་ལོ་དབུས་གཙང་ནས་མི་བཅུ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དྲུང་ནས་འདུལ་བའི་སྡོམ་པ་ཞུས་ཤིང་། འདུལ་བ་སྦྱང་ནས་ཕྱིར་དབུས་གཙང་དུ་ལོག་ནས་དབུས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་སྤེལ། དེ་ལ་སྨད་འདུལ་ཞེས་འབོད། དབུས་གཙང་མི་བཅུ་ནི༔ ༡། ཀླུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ། ༢། འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན། ༣། རག་ཤི་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། ༤། སྦ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས། ༥། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་བློ་གྲོས། ༦། ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག ༧། ཚོང་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ༨ ། བོ་དོང་པ་ཞུ་པ་དེ་ཀར། ༩། མངའ་རིས་པ་ཨོ་བརྒྱད་སྤུན་གཉིས། ༡༠། བཅས་སོ།

[2] བཤེས་གཉེན་སྨུ་ཧྲ་པ་ཆེན་པོ། གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ཤོངས་སུ་གནས་ཡོད་པའི་བོ་དོང་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་གཙོ་བོ་བོ་དོང་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་པོ་ཡིན།

[3] བོ་དོང་ཨེ་དགོན་པ། དགོན་དེ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྨུ་ཏྲ་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་བཏབ་གནང་མཛད། དེ་རྗེས་གཉན་ལོ་ཙཱ་བས་བོད་ལ་པཎྜི་ཏ་ཞིག་གདན་དྲོངས་རྒྱལ་པོར་ཞུས་པར་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཞམ་གྱིས་བཞེས། དེ་ནས་ལོ་ཙཱ་བས་པཎྜི་ཏ་སུམ་སྟོང་ཙམ་གྱི་ནང་ནས་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་ཞེས་པ་གདན་དྲངས་ཏེ་གནས་དེར་ཕེབས། ཆོས་གྲྭ་བཏབ་ཏེ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ་དང་ལོ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་རིམ་པར་བྱོན། དེ་ནས་ ༡༣༧༨ ཙམ་ལ་བོ་དོང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གདན་ས་མཛད་ནས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་ཆེན་པོར་གྲགས། དེ་ནས་བོ་དོང་གི་མཁན་རྒྱུད་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་ནས་ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྒྲོན་བར་སྐུ་ཕྲེང་ ༡༣ པར་བྱུང་། སྔོན་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་བོ་དོང་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཕྱག་ལེན་གནང་བ་ཡིན།

རྒྱལ་མཚན་སོགས་བྱོན། དབུས་གཙང་གི་ཡུལ་ཁམས་མང་ཆེ་བར་བོ་དོང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་དགོན་པ་མང་དུ་འཕེལ། བོ་དོང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་ཆོས་བརྒྱུད་ཡན་ག་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ནི་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་[1]བོ་དོང་པདྨ་ཆོས་སྡིངས་ཀྱི་ཨེ་དགོན་པར་ཕེབས་ནས་ལོ་ ༤༠ རིང་ལ་བཞུགས་ནས་གསུང་རབ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུ་བ་ཞེས་པ་པོད་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་ཙམ་ཅན་བརྩམས་པ་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་[2]དང་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་[3]གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་

---

[1] བོ་དོང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། (༡༣༧༥-༡༤༥༡) ཨེ་བོ་དོང་ལ་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་ལས་གསུང་རྩོམ་ཆེས་མང་པོ་མཛད་པ་ཁོང་ཡིན་པར་བཞེད། དགུང་ལོ་ལྔ་པ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ལ་གསན་སྦྱོང་གནང་། ༧ པར་རབ་ཏུ་བྱུང་། ༡༦ པར་ས་སྐྱར་རྣམ་འགྲེལ་གྲྭ་སྐོར་ལ་ཕེབས། ༢༣ པའི་སྟེང་དབུས་ཕྱོགས་སུ་གྲྭ་སྐོར་ལ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་ནས་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་བཀའ་རྩོམ་གནང་། རྩེད་ཐང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དང་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ནས་གྲྭ་སྐོར་གནང་བས་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་འབྲུག་སྒྲ་ལྟར་ཁྱབ། དེ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་དྲུང་ནས་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་གནང་། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ནས་དཔལ་དེ་ཉིད་འདུས་པ་བརྩམ་མགོ་ཚུགས། སྐབས་ཤིག་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་བཙུགས་པར་བཞེད་དེ་དཔལ་མོ་ཆོས་སྡིངས་སོགས་དགོན་སྡེ་ཁ་ཤས་བཏབ་ནས་དེར་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བས་བོ་དོང་པའི་གྲུབ་མཐའ་བྱུང་།

[2] བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། (༡༢༩༠-༡༣༦༤) བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་གཙང་ཁྲོ་ཕུ་ཤབ་སྨད་དུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༥ ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་འགོ་ཚུགས། ༡༨ ལ་དགེ་ཚུལ་དང་ ༢༣ ལ་དགེ་སློང་བསྒྲུབས། རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་མ་མྱོང་ཡང་ཚད་ལྡན་འགྱུར་མང་དུ་གནང་། ༣༡ ལ་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་གདན་ས་བཟུང་། ཁོང་རང་གིས་སྲོལ་གཏོད་པའི་བུ་ལུགས་གྲུབ་ཡན་གལ་བ་ཞིག་བྱུང་། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་གདན་ཞུ་ཕུལ་ཡང་མ་བྱོན་པར་འགྲོ་དོན་བོད་ཡུལ་དུ་མཛད། གསུང་རྩོམ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དང་། སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལེ་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་བཞུགས། སྒྲ་ཚད་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དང་། བྱང་པ་དཀོན་མཆོག་གྲགས་སོགས་གསུང་སྐྱེས་སློབ་མ་ཧ་ཅང་མང་།

[3] བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། (༡༣༡༢-༡༣༧༥) རིན་ཆེན་སྒང་དུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ ༣ ཙམ་ནས་བདེ་མཆོག་དང་བརྟག་གཉིས་སོགས་གསན། ༨ པར་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་དབུས་སུ་ཆོས་གསུངས་པར་ངོ་མཚར་གྱི་སྙན་གྲགས་ཀུན་ལ་ཁྱབ། ༡༧ ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ༢༠ པར་བསྙེན་པར་རྫོགས། དཔང་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་སོགས་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་བསྟེན་ནས་ཕར་ཚད་འདུལ་མངོན་དབུ་མ་སོགས་དང་སྒྲ་སྙན་ངག་ཁྱད་པར་གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་ ༦༡ ལ་བོ་དོང་ཨེའི་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་དང་། ༦༢ བསམ་ཡས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ཆེན་མོ་བསྐོར། ༥༧ ལ་མཉེས་ཐང་དང་། ༦༢ བོ་དོང་ཨེ་སོ་སོར་དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་བསྐོར་མཛད་པར་འདི་ལས་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་མང་བ་དང་ཚོགས་འདུ་ཆེ་བ་མ་བྱུང་བར་གྲགས། སློབ་མ་ལ། སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་གཉིས། གསུང་ངག་འཛིན་པའི་ཐུགས་སྲས་བརྒྱད། བུ་སྟོན། དོལ་བུ་བ། རྗེ་ཙོང་ཁ། ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་བསྐྲུན། གསུང་རྩོམ་ལ། དབུ་ཕར་སོགས་གཞུང་ཆེན་ཊཱི་ཀ་དང་། ལམ་འབྲས་པོད་ནག་སོགས་པོད་ཉེར་ལྔ་བཞུགས།

ལ་གཙོ་བོ་གཞི་བཅོལ་ནས་བོ་དོང་པཎ་ཆེན་གྱིས་རང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་གསར་པ་སྤྲོལ་གཏོད་པ་རེད། བོ་དོང་བའི་གསུང་པོད་ ༡༣༣ ནི་བྱིས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། མདོ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། སྔགས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་བཅས་ཡིན། དེ་དག་ལས་བྱིས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་དེང་རབས་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་མ་དང་བུ་གུའི་བལྟ་སྐྱོང་ཇི་ལྟར་བྱེད་དང་བཤད་པ་ལས་རྗེས་སུ་མ་ལུས་པ་སྐབས་དེ་དུས་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སུ་ཡོད། གཉིས་པའི་ནང་དུ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་རྣམས་བཤད་ཡོད། གསུམ་པའི་ནང་དུ་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་ཚུལ་སོགས་གསུང་ཡོད། བཞི་བའི་ནང་དུ་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་ཚུལ་གསུང་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ནང་དུ་བོ་དོང་གི་ཆོས་འདི་འབྲེལ་ཡོད་བསམ་སྡིངས་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་[1]སོགས་ཀྱིས་བོ་དོང་པན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ་བསྡུ་རུབ་དང་། བོ་དོང་དགོན་ཞམས་གསོ་སོགས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་བཞིན་ཡོད། བོ་དོང་ཨེ་དགོན་པ་ལྷ་བུ་ལ་ཆ་མཚོན་ན་ཡུལ་ལུང་ཞིག་གླིང་ཁག་འདྲ་མིན་ལ་བགོས་ནས་བྱིས་པ་ཞིག་ཀ་ཁ་སློབ་སྦྱོང་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་བཞུགས་གནས་ལུང་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཚང་ཡོད་པར་བཞེངས་ཡོད་འདུག

ག་ ཞ་ལུའི་ཆོས་བརྒྱུད།

ཞ་ལུ་ཆོས་བརྒྱུད་ཅེས་པ་འདི་ལ་ཞ་ལུ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་བུ་ལུགས་ཞེས་སུ་གྲགས། དེ་ནི་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་གཙང་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་[2]ནང་ནས་སྤྲོལ་གཏོད་གནང་བའི་

[1] བསམ་སྡིངས་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ། བོད་དུ་བུད་མེད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་འཚོལ་བའི་ལམ་ལུགས་སྔ་ཤོས་དེ་ཡིན། སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་དང་། དེ་ནས་ད་ལྟའི་བསམ་གླིང་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་བར་ལ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་བྱུང་ཡོད། སྐུ་ཕྲེང་ཐོག་མ་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོ་མཆོག་གིས་ཡར་འབྲོག་ཏུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ལོར་བོ་དོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་བསམ་སྡིངས་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་དང་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཐད་ནས་བསྐྱངས། དགོན་ལག་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་རེད།

[2] ཞ་ལུ་དགོན་པ། (༡༠༠༣) ཞ་ལུ་དགོན་པ་ནི་བོད་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱ་མཚོ་ཆུས་ཤོངས་སུ་གནས། རྗེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། འདི་ནས་བུ་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་གསར་དུ་བྱུང་། ལྕེ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རིམ་པས་རྒྱ་བསྐྱེད་དུ་བཏང་། མཁས་མཆོག་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཞ་ལུ་རི་ཕུག་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་སྡེ་དང་བཅས་པ་གསར་སྐྲུན་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། ཞ་ལུ་དགོན་དུ་གནའ་བོའི་རིག་དངོས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་དུ་རྒྱ་གླིང་དང་། མཆོད་ཞི་ཡོ་བྱད། ཤིང་ཏ་ལའི་

དབང་གིས་དེ་ལྟར་ཐོགས། སྐབས་རེ་ས་སྐྱ་བ་ལ་ཞ་ལུགས་ངོར་ལུགས་ཚར་ལུགས་བཅས་གསུམ་དབྱེ་ནས་གྲུབ་མཐའ་འདི་ས་སྐྱ་བའི་ཁྲུངས་འཛོག་པ་ལྟ་བུར་བཤད། འོན་ཀྱང་ས་སྐྱ་བ་རང་གིས་དབྱེ་བ་དེ་འདྲ་ཆེར་མི་མཛད་པས་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་ས་སྐྱ་བ་ནས་ཆད་ཅེས་སླས་ན་སྐྱོན་མེད་པར་སྣང་།

དེ་ཡང་ཐོག་མ་ལྷོ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས[1]) ཀྱིས་ ༡༠༠༣ ལོར་ཞ་ལུ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་པ་དང་ ༡༠༣༧ ལོར་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་གཙུག་ལག་བཞེངས། ཇོ་བོ་རྗེས་རབ་གནས་མཛད་ཅིང་མཁན་ཐོག་རིམ་པས་བཟུང་རྗེས་ཞ་ལུ་སྐུ་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁྲི་ཕུ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཞ་ལུ་ཆོས་སྡེར་གདན་དྲངས། བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་སྒྲུབ་མཆོད་སོགས་བཙུགས་ནས་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་འཆད་ཉན་ཡུན་རིང་མཛད། དུས་འཁོར་སོགས་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བཙུགས།

གྲུབ་མཐའ་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཁྱད་པར་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་འཐོན། དེ་ཡང་དཔོན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་བཀའ་རྭ་ལུགས་དང་འབྲོ་ལུགས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བ་ལ་བུ་སྟོན་རང་གི་བཞེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་བཅས་པ། མན་ངག་ལག་ལེན་གྱི་གནད། དུས་འཁོར་ཆ་ལག་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཏ་ཙང་མཁས་པར་གྱུར་པས་ཕྱིས་བྱོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དུས་འཁོར་ལ་མཁས་པ་བུ་དོལ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་།

ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་གདན་ས་གཙོ་བོ་ནི་ཞ་ལུ་དགོན་པ་ཡིན། ལྷོ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ ༡༠༣༧ ལོ་ནས་བཟུང་རིམ་པས་རྒྱ་སྐྱིད་དུ་བཏང་། ཡེ་ ༡༣༡༩ ལོར་གངས་

ལོ་མའི་ཐོག་ཁྲིམས་པའི་རྒྱ་དཔེ། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་བི་རཱུ་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་བུ་སྟོན་གྱི་ཕྱག་ཏུ་གསོན་པའི་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བུམ་པ་སྦྱོང་གྲོལ་དང་། བུ་སྟོན་ཉིད་ཀྱིས་རབ་གནས་བརྒྱ་ཚར་སོང་བ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་ཆེ་བ། བཏགས་གྲོལ་ཞེས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ཕུད་། ད་དུང་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བཀའ་ཤོག་ཁག་བརྒྱད་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད།

[1] ལྷོ་བཙུན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས། ལྷོ་ཡི་གདུང་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས་བའི་བླ་མ་ཞིག ཞ་ལུ་དགོན་པ་ཐོག་མར་ ༡༠༠༣ གསར་དུ་བཏབ།ཕྱིས་སུ་སླར་ཞ་ལུ་གསེར་ཁང་ཁྲ་མོ་ཞེས་པ་བཞེངས། དགོན་པ་འདི་ནས་ཞ་ལུ་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་བྱུང་།

ཅན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་མཆོག་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཞ་ལུ་རི་ཕུག་བདེ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་སྡེ་དང་བཅས་པ་གསར་སྐྲུན་མཛད་ཅིང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། ཕྱོགས་ནས་ཕེབས་པའི་གྲྭ་རྒྱུན་བཅས་ཀུན་བསྡོམས་བདུན་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ཉེར་བཞི་ལྷག་ཙམ་བར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བར་གྲགས་སོ། །དགོན་པ་འདིར་གྲྭ་ཚང་བཞི་དང་། ཚོགས་ཆེན། གྲྭ་ཤག་བཅས་ཡོད། གྲྭ་ཚང་བཞི་ཀར་ཟླ་གཡམ་གཡུ་རྩེའི་ཐོག་བཀབ་ཡོད་པ་དེ་དག་བཟོ་དབྱིབས་བབ་ཆགས་ལ་གནའ་ཉམས་དང་ལྡན།

གསུམ། ཆོས་ལུགས་གསར་རྙིང་བར་གྱི་འགལ་ཟླ།

ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པ་བཞིན་བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ནི་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་དུ་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་གསུང་མི་འདྲ་བ་དང་། ཁུངས་མི་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་ཡོད། ཆོས་ལུགས་གསར་པའི་ཐ་སྙད་རེ་དང་ལྷན་དུ་སྟར་ཡོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་འགལ་བ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཞི་འཇོན་འདི་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་མཚམས་མི་འདྲ་བའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ལུགས་སྟུག་སྦྱོར་གྱི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་མི་མཐོན་པའི་དབྱེ་འབྱེད་ཅིག་བསྐྲུན་ཡོད། ངས་བསམ་པར་སྔྲིར་བཏང་གི་ཕྱོགས་ཞེན་དེ་མེད་པར་གཏོང་བ་དང་། ཞི་འཛུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ཞི་འཇོན་འདི་དག་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་རེད་འདུག

༡། བོན་པོ་དང་བན་དེ།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་ཞི་འཇོན་ཆེ་གྲས་ཐོག་དང་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་ས་སྐྱེས་རྗེ་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བོན་དང་བོད་ཕྱི་ལོགས་ནས་བྱུང་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་སམ་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་བྱུང་། གཉིས་ཀས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གསུང་གི་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་བསླབ་བྱའི་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་མིན་པར་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་རེད། བོན་གྱི་ལམ་སྲོལ་གྱི་བརྒྱུད་པ་ནི་བོད་ནུབ་ཕྱོགས་ཞང་ཞུང་གི་

ཡུལ་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་[1]ལ་གཏུགས། བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁུངས་ནི་ལྷོ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐུག་འགྲོ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གཤེན་རབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་པ་དག་ལ་བོན་པོ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ཤཱཀྱ་ཐུ་ནེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་བ་དག་ལ་བན་དེ་ཞེས་འབོད།

ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད་པའི་དབང་གིས་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་སྐོར་ལ་གོ་ནོར་དང་བལྟ་སྟངས་ངན་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཕན་ཚུན་ཆ་རྒྱུས་མེད་པ་འདིས་འཇིགས་སྣང་དང་ཁེངས་དྲེགས་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་རུ་བཅུག་ནས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀས་གོ་སྐབས་རག་པ་དང་སྟུག་སྒྲིང་གཏོང་རེས་བྱས་ཡོད། འདས་པའི་འཕོན་སེམས་འདིའི་ས་བོན་ཙམ་ད་དུང་ཡང་བོད་མིའི་འདུས་ཚོགས་མང་པོའི་ནང་དུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

ངའི་བསམ་པར་མ་ཤེས་པའི་གནད་དོན་འདི་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཆ་རྒྱུས་ལོན་པར་བྱས་ན་མེད་པར་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ། འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ང་ཆོས་ང་ཚོའི་འབྱུང་ཁུངས་སོ་སོ་ཡིན་རུང་གཉིས་ཀས་སྙིང་དོན་གཅིག་གི་སྐོར་ལ་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཤོས་དག་ལ་གཅིག་ཤོས་མི་དགའ་པའི་གཞི་རྩ་གང་ཡང་མེད་པ་མཐོང་ཐུབ།

[1] སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་གཤེན་རབ། བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་སྲོལ་འབྱེད་པ་པོ། བོན་པོའི་ཆོས་འབྱུང་ལྟར་ན་ཁོང་ནི་ལོ་ ༡༥༠༠༠ ལྷག་ཙམ་གྱི་སྔོན་དུ་བྱོན་པར་བཤད་མཁན་ཡང་ཡོད། གཤེན་རབ་མི་བོའི་འཁྲུངས་ལོ་ལ་རྩི་སྟངས་གཉིས་ཡོད། གཤེན་ལོ་རྩིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་ ༡༧༠༡༢ སོང་བ་དང་། མི་ལོ་རྩིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱི་ལོའི་སྔོན་ ༣༥༡༨ ཡིན་པར་བཤད་ཚུལ་འདི་འཐད་ཆེ་བར་སྣང་། བྱོན་ཡུལ་ནི་མངའ་རིས་གངས་རིན་པོ་ཆེའི་ཉེ་འགྲམ་སུ་ཡིན་པར་བཞེད། གཤམ་དུ་བོན་པོ་དག་གིས་བཤད་ཚུལ་ལུང་དུ་དྲངས་པ་ཞིག་འགོད་རྒྱུ༔ “རྫོང་ལྡན་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་བ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་ཆེན་རྣམ་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་ཞིབ་རྒྱས་སུ་སྟོན་པའི་གཞུང་དྲི་མེད་གཟི་བརྗིད་རབ་ཏུ་འབར་བའི་མདོ། གླེགས་བམ་བཅུ་གཉིས། ལེའུ་དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ། མདོ་འདི་སྟོར་ཆེན་དམུ་ཚ་ཁྱེར་མེད་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྐུ་བློ་ལྡན་སྙིང་པོ་ལ་ ༡༣༧༠ ལོར་སྙན་དུ་བརྒྱུད་པ་ཡིན། འབྲིང་པོ་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་གཟེར་མིག གླེགས་བམ་གཉིས། ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། མདོ་འདི་གཏེར་སྟོན་དྲང་རྗེ་བཙུན་པ་གཡུང་དྲུང་ལྷ་ཡི་སྐད་ལས་སྟ་ཆེན་ལི་ཤུ་སྟག་རིང་གིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ། མདོ་འདི་ཡང་བསྟན་པ་དར་ནུབ་ཀྱི་དུས་སུ་གཏེར་དུ་སོང་ནའང་། ཕྱིས་སུ་ཨ་ཙ་ར་མི་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་ཅ་ཧི་དམར་པོ་ནས་ ༣༧༡ ལོར་གཏེར་ནས་བཞེས། གསུང་འདི་རྣམས་ནས་རྒྱལ་བ་གཤེན་རབ་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་མམ། སྤྱི་ཡི་མཛད་པ། སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ། བྱེ་དྲག་གི་མཛད་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསལ་ཞིང་གཟིགས་ན་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་ཐུབ་པ་ཡིན།

༣། འགྱུར་གསར་རྙིང་།

ཞི་འཁོན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཞན་ཞིག་ནི་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་བོད་སྐད་ལ་འགྱུར་སྔ་ཕྱིའི་ཁྱད་པར་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བྱུང་ཡོད། བོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དག་གི་སྟག་སྒྲོང་མྱང་རྗེས་བན་དེ་འདུས་ཚོགས་རྣམས་ཡུལ་ཁམས་ཀུན་ལ་ཁ་འཐོར་ནས་བྲོས་སོང་། ས་ཁུལ་མང་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡོངས་རྫོགས་ཉམས་ཆག་སོང་ཟིན་ཞིང་། ཡང་ན་སྐད་ཞུགས་ནས་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཚད་དུ་ལྷུང་བར་ཡིད་ཆེས་བྱེད།

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་ཙཱ་བ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་སོང་ནས་བན་ཆོས་དག་མ་ཞིག་བོད་དུ་སྐྱར་གསོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་དེ་ལ་གསར་མ་ཞེས་འབོད། འདི་དག་བོད་ཡུལ་གྱི་མཐའ་ཁུལ་ན་བཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་དག་གི་ཁྱིམ་ལ་སྦས་ནས་བཞུགས་ཡོད་པའི་འགྱུར་དག་དང་མི་འདྲ་བ་ཆགས། འདི་ལ་རྙིང་མ་ཞེས་འབོད།

སྐབས་ལེགས་ནས་དབྱེ་བ་འདི་འགྱུར་གསར་མའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་འགྱུར་རྙིང་པ་དག་ནོར་འཁྲུལ་དང་། རང་གི་འགྱུར་དེ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན། འགྱུར་རྙིང་མའི་ཕྱོགས་ནས་དཀྱིལ་ཡངས་བཟུང་ནས་དེ་འདྲ་བཤད་ཀྱི་མེད། སྤྱིར་བཏང་རྩོད་རྙོག་འདི་ནི་ཡོང་དགོས་དོན་མེད་པ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ནས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ་བྱོན་ཟིན་པས་ཡང་དག་མིན་དང་བརྒྱུད་པ་གཙང་མིན་གྱི་དོགས་པ་ཟ་མི་དགོས།

༤། ཞྭ་དམར་སེར།

རྩོད་རྙོག་ཐ་མ་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་བོད་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་མི་འདྲ་བའི་ལམ་ལུགས་འཛིན་མཁན་དག་གི་དབར་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ནང་

ནས་བྱུང་། བོད་སིལ་བུར་འཐོར་བའི་རྗེས་སུ་བོད་ཡུལ་དེ་རྒྱལ་ཕྲན་རང་བཙན་པ་དག་གི་འོག་ཏུ་སོང་། རྒྱལ་ཕྲན་རེ་རེས་གྲུབ་མཐའ་རེ་རེ་ལ་ཕྱོགས་བྱས་ནས་གྲུབ་མཐའ་དེའི་དགོན་པ་ལ་དམག་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རོགས་རམ་བྱེད། བོད་ཀྱི་དབང་ཆ་སོག་པོ་དང་རྒྱ་ནག་ལྷ་བུ་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཤོར་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གོང་མ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་མཐའ་དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དག་ལ་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་སྤྲད། ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཚད་འདིས་སྐབས་དེའི་ཆོས་ལུགས་གང་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་སྤེལ་བའི་དབང་ཚད་སྤྲར།

དཔེ་མཚོན་དང་པོ་ནི་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོས་ས་སྐྱའི་བླ་མ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་བོད་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཕུལ་དེ་རེད། ས་སྐྱའི་དབང་ཆ་དེ་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་སོག་པོའི་དབང་ཤུགས་མ་ཉམས་པའི་བར་དུ་གནས། སོག་པོའི་དབང་ཤུགས་དེ་ཉམས་པའི་སྐབས་སུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པའི་ཕག་མོ་གྲུ་པ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་[1]གྱིས་བོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་།

བོད་ནང་དུ་སྡེ་གཟར་ཆེན་མོ་ལངས་བའི་སྐབས་སུ་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འཇིག་ཉེན་བྱུང་ནས་དགེ་ལུགས་པས་སོག་པོའི་ཚོ་ཁག་གཞན་པ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས། དེའི་འབྲས་བུར་སོག་པོས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ཤིང་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ལྷ་སར་བོད་དབུས་ཀྱི་དབང་ཆའི་ལྟེ་བར་གྱུར། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་དབུ་ཁྲིད་ཀྱི་འོག་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐས་དབང་ཆ་གཙོ་བོ་བཟུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་ཞྭ་མོ་སེར་པོ་གྱོན་མཁན་དགེ་ལུགས་པ་དང་། ཞྭ་མོ་དམར་པོ་གྱོན་མཁན་རྙིང་མ། ས་སྐྱ། བཀའ་བརྒྱུད། ཇོ་ནང་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་།

[1] ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། (༡༣༠༢-༡༣༦༤) ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཁྲི་ཐོག་དང་པོ་ཡིན། ཡེ་ལོ་ ༡༣༥༡ ལོར་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་རྩེད་ཐང་རྒྱ་ཆེར་བཏབ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་རྟ་ལོར་ཁྲི་དཔོན་མཛད་དེ་ས་སྐྱར་དམག་དྲངས་ནས་དཔོན་ཆེན་དབང་བརྩོན་བཟུང་། ཧོར་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་མི་རྟེན་འབུལ་དང་བཅས་པ་བཏང་བར་བརྟེན། མི་རབས་ལ་ཕན་པའི་འཇའ་ས་དང་བཀའ་ལུང་བྱུང་ནས་ཏའི་སི་ཏུའི་གོ་གནས་ཐོབ། སྡེ་གདོང་རྩེར་ཕག་གྲུ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་བསྟན་རྟུས་བཙུགས། དེ་རྗེས་སྟར་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གོང་མའི་ཁྲིམས་ལུགས་རྣམས་བདེན་རྫུན་ཐང་མར་བཏུལ་ནས་ཁྲིམས་གསར་ཞལ་ལྕེ་བཅོ་ལྔར་གཏན་ལ་ཕབ། སྟར་གྱི་གཞིས་ཀ་རྫོང་དུ་བསྒྱུར་ནས་རྫོང་དཔོན་གཏོང་སྲོལ་གསར་དུ་བཙུགས།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་སེམས་དོན་གྱི་ཡོན་བདག་གི་འཐབ་རྩོད་འདྲེས་མ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་ལྷུང་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་། རྙོག་ཟིང་འདིས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་བར་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་ཞེ་འཁོན་གྱི་རྗེས་ཤུལ་ཞིག་བཞག་ཡོད། གྲུབ་མཐའི་འཁོན་འཛིན་གྱི་རྗེས་ཤུལ་འདི་གསོ་བའི་ཆེད་དུ་ ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གིས་བོད་རིགས་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་བཀའ་སློབ་དང་སྐུ་ཚེགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་མཛད་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་གྲུབ་མཐའ་ནང་ཁུལ་མཐུན་སྒྲིལ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ཡོད།

བཞི། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ།

ས་བཅད་འདི་བོད་སྤྱིའི་ཆོས་བརྒྱུད་སྐོར་ལ་རྒྱུས་ལོན་པ་དང་དེའི་ནང་དུ་ཤུགས་རྐྱེན་བྱེད་མཁན་གྱི་ནུས་པ་ཆེ་ཁག་གང་དང་གང་དག་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་པ་བཏད་ཡོད། དེ་ནི་གཤམ་དུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་སྐོར་ལ་ཞིབ་པར་བཤད་སྐབས་གོ་བདེ་བོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན། ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་སྐོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་མ་བྱས་སྔོན་དུ་གཤམ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ས་བཅད་དག་གི་ནང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ནང་དོན་སྤྱིར་བཏང་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་གཞི་འགའ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡིན།

བོད་ནང་གི་ལམ་ལུགས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ་ཡིན་སྟབས་བོད་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་འགལ་བ་ཆེན་པོ་མེད། ཁྱད་གཙོ་བོ་ནི་ཁོ་ཚོས་རང་གི་ལྟ་བ་ཇི་ལྟར་རྩ་འཛུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ལྟ་བ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་རེད། གང་ཟག་མི་འདྲ་བ་རེ་རེས་ལྟ་ཚུལ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་གི་ཡོད། ལྟ་སྟངས་འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡིད་ལ་འཇོག་པར་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་གཤམ་དུ་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་སྐོར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ཚན་ཁག་ལ་བགོས་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡིན།

ལྔ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ།

སྡེ་ཚན་འདིས་ཁྱེད་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ་གལ་ཆེ་ཁག་དང་། བརྒྱུད་པ་གལ་ཆེན་ཁག གྲུབ་མཐའ་གང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོན་པ་ཆེ་ཁག་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གནས་དོན་མགོ་སྤྲོད་བྱེད། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ལྷ་གྲུབ་དེ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་སྤྲོད་མཁན་ཁག་གི་སྐོར་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་བྱ་ཞིག་མགོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

དྲུག ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས།

ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཞེས་པ་འདི་ལམ་ལུགས་དེའི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྨང་གཞི་ལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། སྡེ་ཚན་འདིར་ང་ཚོས་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དངོས་པོ་འགྲེལ་ཚུལ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་གི་རེད། ང་ཚོས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་གང་རེད་ཅེ་ན་གྲུབ་མཐའ་ཚང་མས་དོན་དག་གཅིག་གི་སྐོར་ལ་བཤད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བཞིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འདིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་བྱེ་བྲག་པ་རེ་ཡི་ཐོག་ལ་གཙོ་གནད་འཛིན་ལུགས་ལ་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་རེད།

བདུན། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ།

སྡེ་ཚན་འདིའི་ནང་དུ་ནམ་ཞིག་ང་ཚོས་ཉམས་ལེན་པ་བྱེ་བྲག་གཅིག་གིས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་ཤེས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཕོ་ཚོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ལུགས་གང་ཞིག་བདམས་པའི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་སྟེར་བས་གསལ་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། སྡེ་ཚན་འདིའི་ནང་དུ་ཚོས་བརྒྱུད་དེའི་ནང་དུ་གསུང་བའི་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་རིམ་གྱི་སྐོར་ལ་ཤེས་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེ་ཡང་ཚོས་བརྒྱུད་དེ་དང་ཏ་ཙང་འབྲེལ་ཆེ་བའི་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་ཕྲ་བའི་སྒོ་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡིན། དེ་ནི་ཚོས་བརྒྱུད་

གང་དེས་བཤད་པའི་ལམ་ཡོད་ཚད་མ་ཡིན་པར་དེས་གཙོ་གནད་གང་ལ་བཟུང་བ་དེ་བཤད་པར་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།

བརྒྱད། མཐའ་འབྲས་ཀྱི་གནས་བབ།

དེ་ནས་ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོས་བཤད་པའི་ལམ་དག་ལ་ཞུགས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཁག་ལ་བལྟ་གི་ཡིན། བོད་ཀྱི་བན་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྗེས་འཇུག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀྲི་བའི་ནུས་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། མི་འདྲ་བ་གང་ཡོད་ཅེ་ན་གང་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་རེད།

ཁྱེད་རང་གིས་མཐོང་ཐུབ་པ་བཞིན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་མགོ་འཁྲུག་རྐྱེན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ནི་དོན་དག་མི་འདྲ་བར་ཐ་སྙད་གཅིག་པ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། “སྟོང་ཉིད”ཅེས་པའི་ཚིག་འདི་སྐབས་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ལམ་ལུགས་དེས་ཐ་སྙད་འདི་ཇི་ལྟར་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་དོན་དག་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་ཆོག མགོ་རྙོག་འདི་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་རང་ཐ་སྙད་དེ་སྐབས་འབྲེལ་གང་ཞིག་གི་འོག་ནས་ཇི་ལྟར་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་དུས་ཚོད་གང་འཚམ་བཏང་ནས་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཁྱེད་ཅག་ལ་གྲོས་འདེབས་བྱས་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁྱེད་རང་གིས་ཡིན་ཤག་ཤག་མ་བྱས་པར་གཟབ་ཀྱིས་བརླགས་ན་ཁྱེད་རང་ལ་དོན་དག་དེ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མང་བ་ཡོད། འདིར་མདོ་ན་གསུང་བའི་རྟོན་པ་རྣམ་བཞིའི་ཚིག་དུམ་འདི་སེམས་ལ་ཉར་ན་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་སྲིད།

གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན།།
ཚིག་ལ་མ་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན།།
དྲང་དོན་ལ་མ་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན།།
དབང་ཤེས་ལ་མ་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན།།

གཡུང་དྲུང་བོན།

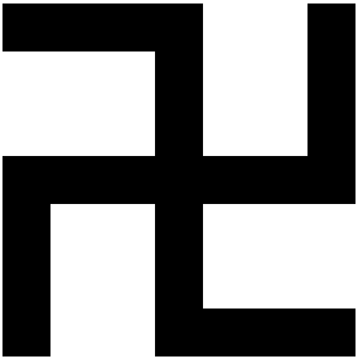

སྤྱི་ཚན་འདིའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གོ་ས་དེ་རྒྱ་གར་ནས་དར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དེ་གཅིག་པུར་གོ་བ་ཡིན་ཤག་ཤག་བྱེད་རྒྱུ་མེད། སྤྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བན་དེའི་སྟོན་པ་དང་། བོན་པོའི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱི་མིང་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་གོམས་པའི་དབང་གིས“སངས་རྒྱས”ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་“སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས”ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་གོ་འགྲོ་བ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར་གནས་བབ་དེ་ལ་ང་ཚོས་གནས་སྐབས་འགྱུར་གཏོང་མི་ཐུབ་ཀྱང་ས་བཅད་འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོས“སངས་རྒྱས”ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་དེ་ལྟར་སྤྱི་མིང་དུ་མ་བཀོལ་ཐབས་མེད་ཡིན། དེ་བཞིན“རྒྱ་གར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས”དང་“རྒྱ་གར་ནས་དར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས”ཟེར་ན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གོ་ས་དེ་ལ་མི་འཁྲུག་པ་ཡོང་ན་ཡང་། “བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས”ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རྒྱ་གར་ནས་དར་ཡོང་བའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཆོས་འདི་ལ་གོ་བ་དབང་མེད་བྱས་ན་འཁྲིག་ཐབས་མེད།

དེ་བཞིན་བོད་ནང་དུ“བན་དེའི་ཆོས”ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་རྒྱ་གར་ནས་དར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ་གོ་བ་སློས་མེད་ཡིན་ཅིང་། འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཡང་བན་དེའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ་ཤཱཀྱའི་ཆོས་འདི་ཁོ་ན་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་མ་གོམས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གོ་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་འདི་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་གཏོང་མི་ཐུབ་པས“ཤཱཀྱའི་ཆོས”འདི་ལ་བན་དེའི་ཆོས་ཞེས་དེབ་འདི་རྩིལ་བོར་བཀོལ་

མི་བདེ་བར་བསམ་ནས་ས་བཅད་གཞན་དག་གི་ནང་དུ“བན་དེའི”ཆོས་ཞེས་པ་ཕོན་ཆེན་བེད་སྤྱོད་བྱས་མེད། འོན་ཀྱང་ས་བཅད་འདིའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཚབ་ཏུ“བན་དེའི་ཆོས”ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཁོ་ན་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། འོང་འགྱུར་གྱི་ས་བཅད་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་འོས་འཚམ་གྱིས་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད།

གནས་སྟངས་འདི་ཤེས་ན་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཇི་ལྟར་ཡོང་ཐུབ་པའི་ཐོག་ལ་མགོ་མི་འཁྱུག་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོད། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་ཞང་ཞུང་[1]ནས་དར་བའི་གཡུང་དྲུང་བོན་[2]གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་

[1] ཞང་ཞུང་། (ཕྱི་ལོ་སྔོན་དུས་རབས་ ༡༡ པ) ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཁབ་ནི་ལྷུགས་ཆས་དུས་རབས་ནས་བྱུང་བའི་བོད་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན། རྒྱལ་ས་ཁྱུང་ལུང་དང་སྐད་ཡིག་ཞང་ཞུང་སྐད་ཡིག་ཡིན། ས་ཁུལ་ལ་སྒོ་ཕྱུགས་བར་གསུམ་དུ་དབྱེ། གྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་རབས་དང་པོ་ཁྲི་ལྡེར་གསེར་གྱི་བྱ་རུ་ཅན་ནི་བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་ཀྱི་དངོས་སློབ་དང་སྦྱིན་བདག་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱལ་པོ་ཐ་མ་ལིག་མི་རྐྱ་སྲོང་བཙན་གྱིས་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཅིག་གྱུར་ཆགས་སོ།

[2] གཡུང་དྲུང་བོན། (ཕྱི་ལོ་སྔོན་ ༡༡༩༨) ཆེས་གནའ་བོའི་དུས་སུ་གཡུང་དྲུང་བོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་དག་གོ་དོན་ཟབ་ལ་ཁྱབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མིང་ཚིག་ཅིག་ཡིན་ངེས་ཤིང་། དེང་གི་ཆར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བའི་ཁྲོད་དུ་ཤེས་ལྡན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཐ་སྙད་འདི་རིགས་ལ་བླ་བ་དང་གྱེར་བའི་དོན་བཤད་མཁན་ཡོད་འདུག མདོར་ན་བན་དེའི་ཆོས་གཞུང་དུ་གང་དུ་ཆོས་ཞེས་པའི་ཚིག་ཡོད་ས་ལ་བོན་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་བསྒོལ་བཞག་ན་འགྲིག་པ་ལྟར་སྣང་། “ཏ་ཟིག་བོན་གྱི་སྐད་ལ་ཧོས་དང་ཞང་ཞུང་སྨར་གྱི་སྐད་ལ་གྱེར། སྤུར་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་བོན་ཅེས་པ་ནི་སྒྲ་འགྱུར་ཡིན་ལ། དོན་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱིར་ཧོས་ཞེས་པ་ནི་ཡི་སྲིད་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གསང་མཚན་ཡིན་པར་གྲགས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཧོས་སྒོ་ཞེས་པ་བོན་སྒོ་དང་ཧོས་ཡུལ་ཞེས་པ་བོན་ཡུལ་ཏེ་ཧོས་ཡུལ་འོལ་མོ་ལུང་རིང་དང་ཡུལ་ཧོས་མོ་གླིང་དྲུག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ཧོས་རྒྱལ་ནི་བོན་རྒྱལ་ཏེ་ཧོས་རྒྱལ་པོ་དང་བ་ཡིད་རིང་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་གཟེར་མིག་ལས་རྒྱལ་པོ་ཧོས་རིགས་ཡིན་པས་ཧོས། ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་སྟོན་པའི་ཕྱག་མཚན་དང་། ཧླ་གུར། ཧེན་ཛྷས་རྣམས་ལའང་། ཧོས་ཏུ་དང་། ཧོས་གུར། ཧོས་ཆ་ཞེས་སོགས་དེ་ཡི་སྒྲ་འཇུག་ཡུལ་འགའ་ཞིག་མཆིས་སོ།”ཞེས་དང་། “ཧོས་སྒོ་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ གྱེར་ཆེན་སྒོ་བཞི་མཛོད་དང་ལྔ། ཧོས་སྒོ་ཐག་པ་རིམ་པ་དགུར་དབྱེ།”ཞེས་དང་“ཧོས་སྒོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི།”ཞེས་དང་“གྱེར་རོ་སྤུངས་ནི་ཧེ་ག་ཧུན་ཞེ། ཞེས་པ་བོད་སྐད་ལ་གཤེན་རབ་སྟོན་པའི་མཆོག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།” “གྱེར་སྤུངས་ནི་གཤེན་སྟོན་ནམ་བོན་སྟོན། སད་གྱེར་སྤུངས་སོ་ནི་ལྷ་གཤེན་སྟོན་པ།”ཞེས་སོགས་མཆིས། གཤེན་རབ་ལ་དབྱེ་ན། ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་གཤེན་རབ་དང་། ཐུགས་ཇེ་སྤྲུལ་པའི་གཤེན་རབ། གང་ཟག་རྒྱུ་ཡི་གཤེན་རབས་སོགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་།བསྡུས་ན་རྒྱུའི་གཤེན་རབས་དང་འབྲས་བུའི་གཤེན་རབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་ལམ་ཞུགས་གཡུང་དྲུང་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྒྱུའི་གཤེན་རབས་དང་། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་གཤེན་རབ་བམ་ཐུགས་ཇེ་སྤྲུལ་པའི་གཤེན་རབ་བོ།།

ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ལྷོ་ཕྱོགས་བལ་ཡུལ་[1]དང་རྒྱ་གར་ནས་དར་བའི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་ཡོད། ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀས་མཐར་ཐུག་བདེན་པའི་སྙིང་ལ་གསུང་གི་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་རེད། གཉིས་ཀས་གསུང་ཚུལ་དང་བསྟན་པ་དར་ཚུལ་འདྲ་མཚུངས་མང་པོ་ཡོད།

ང་ཚོས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ས་བཅད་དག་གི་ནང་ནས་མཐོང་ཐུབ་པ་བཞིན་ལམ་ལུགས་འདི་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དར་རྒྱས་བྱུང་མེད། ལམ་ལུགས་འདི་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྟག་པར་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་མེད་ཀྱང་། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཟབ་མོ་ཐེབས་ཡོད་པ་གསལ་པོ་རེད།

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ།

བོན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཤེས་པ་ལ་ང་ཚོས་བོད་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་གནའ་བོའི་དབུས་ཨེ་ཤེ་ཡ་ཡི་རིག་གནས་དར་ཡུལ་འོལ་མོ་ལུང་རིང་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དེ་ལ་བལྟ་དགོས། ས་གཞི་ས་གཞི་འདི་ནི་མཐུན་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དག་ཞིང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་ནི་སྟག་གཟིག་གི་ཡུལ་དབུས་སུ་གནས་ཡོད།

[1] བལ་ཡུལ། Nepal འཛམ་གླིང་ཐོག་ཉེ་ཆར་བར་དུ་ཧིན་དུའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་པ་དང་ཐ་མ་ཡིན། རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་མི་ཁ་གང་མ་འབུམ་ ༡ ༤༧ ལྷག་ཙམ་དང་ཆུ་ ༣ ༨%། ཆབ་སྲིད་གྲོས་ཚོགས་མང་གཙོ་ལམ་ལུགས་དང་རྒྱལ་ས་ཀཱཋམནྜུ་(Kathmandu)། མི་འབོར་ས་ཡ་ ༢༨ ལྷག་ཙམ་དང་མི་མགོའི་ཡོང་འབབ་ནི་ལར་ ༡༠༠༠། སྐད་ཡིག་བལ་སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཧིན་དུ་དང་ ༨༡% སངས་རྒྱས་པ་ ༩%། ལོ་ ༥༥༠༠༠ ཡར་སྔོན་དུ་ས་གནས་འདིར་འགྲིང་སྡོད་སྒྲོང་ཞིང་། དུས་རབས་ ༡༡ པའི་ནང་དུ་ས་གནས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་བ་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༦༩ ལོར་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་བསྒྲུགས།

སྟག་གཟིག་ཅེས་པ་འདི་ལ་རེ་ཟུང་གིས་གནའ་བོའི་པར་སིག་གོང་མ་ལ་གོ་རྒྱུ་དང་འོལ་མོ་
ལུང་ཞེས་པ་དེ་ཨིརན་གྱི་འགྲམ་དེ་ཤེད་ལ་གོ་དགོས་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡང་འདུག །འོན་
ཀྱང་འོལ་མོ་ལུང་རིང་ཞེས་པ་ནི་དག་པའི་ཞིང་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་བས་འདི་ནི་བཤད་ཚུལ་
ཙམ་ཞིག་ལས་འཛམ་གླིང་གི་ས་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་པར་ར་སྤྲོད་འཕེལ་
བ་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་བོན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་བསྡུས་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་
གཤེན་རབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཞང་ཞུང་ཡུལ་གྱི་ལྟེ་བ་གངས་ཏི་སེའི་མདུན་དུ་ཡིན་པར་
གསལ་བར་བསྟན་ཡོད།

གང་ལྟར་ཀྱང་བན་དེའི་སངས་རྒྱས་མ་འཁྲུངས་བའི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་ཡར་སྔོན་
དུ་འོལ་མོ་ལུང་རིང་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེར་ཁྱེའུ་ཞིག་འཁྲུངས། ཁྱེའུ་འདི་ནི་སྔོན་མའི་
དུས་སུ་སྤྲུན་མཆེད་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་འཛམ་གླིང་དུ་དུས་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་རུ་འགྲོན་པར་
གཡར་དམ་བཅས་ཤིང་ཕྱིས་སུ་ཁྱེའུ་དེ་ལ་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེ་ཞེས་འབོད་ཅིང་ཕོང་
གིས་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་བཏོད།

སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ནི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཤིང་འཛིག་རྟེན་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་
པ་མ་ཟད་སྲས་སྲོས་ཀྱང་འཁྲུངས་ཡོད། ཕོང་དགུང་ལོ་ ༧༡ ལ་ཕེབས་པའི་ཚེ་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་
མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་པ་རེད། ལོ་ ༥༠ ཙམ་གྱི་རིང་ལ་
འོལ་མོ་ལུང་རིང་གི་ཡུལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་ཆོས་བསྟན་ཞིང་། གསུང་ཆོས་ཉན་མཁན་ལའང་
འགྲོ་བ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་འདུས། དེའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱིས་བཀའ་
ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ཡི་ཆོས་གསུང་། ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་འདིའི་ནང་དུ་བོན་གྱི་ཉམས་ལེན་
བྱེད་ཚུལ་གསུང་ཡོད་ཅིང་རིམ་པ་དགུ་དེ་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ཡོད།

བཤད་སྲོལ་ཞིག་ལ་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཕོང་གི་ཆིབས་རྟ་བོར་སོང་བ་འཚོལ་བའི་
ཆེད་དུ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། ཕོང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འབྱོར་སྐབས་གདོད་མའི་བོན་གྱི་རིང་
ལུགས་པའི་ཚོ་ག་ལག་ལེན་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་དམར་མཆོད་བྱེད་བཞིན་པ་
གཟིགས། སྐབས་དེར་ཕོང་གིས་མི་དེ་དག་ལ་ཕོང་གི་དགོངས་པ་དངོས་གསུངས་པའི་དུས་

ལ་མ་བབ་པར་གཟིགས་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ལམ་ལུགས་དང་། ཚོག་འདོན་ལུགས་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་རིགས་ལེགས་བཅོས་བྱེད་ཐབས་བཅས་གཙོ་བོ་གནང་། སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཁོང་བོད་ལ་མ་ཕེབས་གོང་དུ་བོད་ལ་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གདོད་མའི་བོན་ཞེས་བརྗོད། མི་མང་པོས་གཡུང་དྲུང་བོན་ཞེས་པ་གནའ་བོའི་ལམ་ལུགས་འདི་ལ་འཁྲུལ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདིའི་མིང་ལ་ཡང་བོན་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་ཡིན་སྲིད། དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་སྐབས་མིན་ཚེ་སྤྱིར་བཏང་གཤེན་རབ་ཀྱིས་སྤྲོལ་བརྗོད་པའི་བོན་དེ་ལ་གཡུང་དྲུང་བོན་ཞེས་གོ་བ་རེད།

སྟོན་པ་གཤེན་རབ་དགོངས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་ཁོང་གི་རྗེས་འཇུག་པ་དག་གིས་ཁོང་གི་ཞལ་བཞག་རྣམས་མུ་མཐུད་དེ་ཡར་རྒྱས་སུ་བཏང་ནས་བོན་གྱི་ལྷ་གྲུབ་མུ་མཐུད་ནས་བཟུང་ཡོད། བོན་གྱི་འཛམ་གླིང་མཁས་པ་དྲུག་[1]གིས་བཀའ་ཡི་འགྲེལ་བ་ཕོན་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་ཞང་ཞུང་དང་། ཀཤྨིར། རྒྱ་གར། རྒྱ་ནག་སོགས་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་བོན་ཐེག་པ་རིམ་དགུ་མུ་མཐུད་ནས་དར་རྒྱས་མཛད།

ཀ༽ བོན་གྱི་ཐེག་པ་རིམ་དགུ།

༡། རྒྱུའི་བོན།

ཐེག་པ་རིམ་དགུའི་དང་པོ་བཞི་ནི་འཚོ་བའི་ནང་གི་བར་ཆད་ཟློག་པ་དང་། དགེ་བའི་དངོས་པོ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོགས་ཞུང་དུ་འགྲོ་བ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རེད།

[1] འཛམ་གླིང་མཁས་པ་དྲུག སྟོན་པ་གཤེན་རབས་ཀྱིས་བོན་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་བསྐོར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་དུ་ལུང་བསྟན་པའི་གདུང་འཚོབ་སྲུ་ཚོ་ལྔེམ་དྲུག་གིས་མདོ་སྡེ་འབུམ་སྡེ་རྒྱུད་སྡེ་མཛོད་སྡེ་དང་བཞིར་ཕྱེས་ནས། དེ་དག་སོ་སོ་ལ་དོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་བཀའ་བརྟེན་བརྩམས་ཤིང་། སློབ་ཚོགས་བསྐྱངས་པའི་འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་དྲུག་བཟུང་སྟེ། དམུ་ཙ་ཏྲ་ཧེ། ཁྲི་ཐོག་སྤར་ཙ། འགུ་ཧུ་འགུ་ཧུ་ལི་སྤར་ཡ། ལྷག་པ་ལྷག་བདག་སྣགས་གྲོལ། ལེགས་བཏང་རྨང་པོ། གསེར་ཐོག་ལྗེ་འབྲུམས་བཅས་སོ།།

འདི་ནི་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་རིག་པ་དང་། སྨན་རིག་པ། སྐར་རྩིས་རིག་པ། སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ནི་མང་ཆེ་བ་གཏོད་མའི་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།

༣། འབྲས་བུའི་བོན།

དེ་ནས་རིམ་པ་ལྷག་མ་ལྔ་ནི་གྲོལ་བ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལམ་མཚོ་སྟོད་བྱེད། འདིའི་ནང་དུ་སྒོམ་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཐབས་ལམ་སོགས་བོན་གྱི་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས་སྟོན་གྱི་ཡོད།

ཁ༽ བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་གཏེར་མ་གསུམ།

བོན་པོའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བོན་པོའི་བསྟན་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་ཆེད་དུ་བོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གཏེར་དུ་སྦས་ནས་གཏེར་མ་ཞེས་ཡུལ་ཁམས་ཡོངས་སུ་བྲག་ཕུག་དང་། ལྷ་ཁང་། ཁྱིམ་ཚང་སོགས་སུ་སྦས་ནས་ཉར་ཚགས་བྱས། ཁོང་ཆོས་གསུང་རབ་རྣམས་གཏེར་དུ་སྦས་ནས་ཉི་མ་གཅིག་བོན་པོ་ལ་སྣང་ཐུག་བྱེད་པ་འདི་མཐུག་སྒྲིལ་ནས་བོན་གྱི་བསྟན་པ་སྐྱར་དུ་དར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རེ་བ་བྱས།

གཏེར་སྟོན་གཤེན་ཆེན་ཀླུ་དགའ[1]སོགས་ཀྱིས་སྔར་གཏེར་དུ་སྦས་པའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ ༢༠༡༧ ལོར་གཏེར་ནས་བླངས། ཁོང་དང་ཁོང་གི་དུས་སྐབས་སུ་བོན་གྱི་མཁས་པ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་འདི་བོད་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་དར་ཁྱབ་དང་བཀོད་སྒྲིག

[1] གཤེན་ཆེན་ཀླུ་དགའ། (༩༩༨ -༢༠༣༥) ཡབ་དམུ་རིགས་གཤེན་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་འཛིན་པ་དཔལ་མགོན་གསས་ལ་སྲས་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་དེ་ཡིན། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་སུ་ར་ཛེ་སོགས་ཁྱིམ་ལས་ཀྱིས་བྲེལ་བས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་མོ་རྩིས་གཏོ་དཔྱད་ཙམ་ལས་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་ཆེན་པོ་ཐོབ་མེད། དགུང་ལོ་ ༢༤ སྐབས་སྐལ་པ་ལ་བརྟེན་སྐྱོན་ཐོག་ཏེ་སྒྱུར་པོར་སོང་བས་མིང་ལ་གཤེན་སྒྱུར་ཡང་ཟེར། ཁོང་ནི་བོན་ལུགས་ཀྱི་གཏེར་སྟོན་མཚན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་ཁོང་གིས་རྙེད་པའི་གཏེར་དཔེ་རྣམས་ནི་སྔར་སྤྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་ (༨༤༣)ལ་བོད་རྒྱལ་གླང་པ་གྲི་གུམ་བཙན་པོས་གཡུང་དྲུང་བོན་བསྣུབ་པའི་དུས་སུ་མཁས་པ་མི་བཞིས་ (སྟོང་རྒྱུང་མཐུ་ཆེན། ཤ་རི་དབུ་ཆེན། ལྡེ་ཚ་མཁར་བུ། གྱིམ་ཚ་རྨ་ཆུང་།)རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དུ་མ་གཏེར་དུ་བཞག

བྱས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ས་ཁུལ་གྱིས་ཕྱེས་པའི་བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་གསུམ་བྱུང་།

༡། སྟོ་གཏེར།

འདི་ནི་བོད་སྟོ་ཕྱོགས་དང་འབྲུག་གི་ཡུལ་ནས་རྙེད་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཟེར། འདི་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཡི་བོན་ལ་བཞི་དང་འབྲས་བུའི་བོན་ལྔ་ཡི་ལམ་ནས་བོན་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ཡི་རྣམ་གཞག་བྱེད་མཁན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་རེད། འདི་ནི་ནམ་རྒྱུན་གྱི་བོན་ཞེས་འབོད་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་རེད།

༢། དབུས་གཏེར།

འདི་ནི་བསམ་ཡས་སོགས་བོད་དབུས་ཕྱོགས་ནས་རྙེད་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཟེར། འདིའི་ལུགས་ལ་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་དེ་གསུམ་ཚན་གསུམ་བྱས་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འདི་རྙིང་མའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྟངས་དང་ཧ་ཅང་འདྲ་བ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་འདི་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་མིན་ན་ཡང་དགོན་པ་ཁག་ཅིག་ལ་ད་དུང་འདི་ལ་སློབ་གཉེར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

༣། བྱང་གཏེར།

འདི་ནི་ཞང་ཞུང་དང་བོད་བྱང་རྒྱུད་ནས་རྙེད་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཟེར།། འདིའི་སྐོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་མཁན་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ཞིང་མང་པོ་ཞིག་གིས་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ལམ་ལུགས་འདི་ཉམས་ཟིན་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད། ཞང་ཞུང་ནི་དེ་དུས་བོད་དབུས་གཙང་གི་ནུབ་བྱང་འཚམས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཤིག་རེད། བོན་གྱི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཞང་

ཞུང་གི་སྐད་དུ་བྲིས་ཡོད། འདི་ནི་བན་དེའི་ལུགས་ལྟར་ན་ཐོན་མི་སཾ་བྷོ་ཊས་[1]བོད་ཡིག་གསར་དུ་མ་བཟོས་པའི་ཡར་སྔོན་ཡིན། བོན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ཡར་སྔོན་དུ་བོད་ལ་བོད་ཡིག་ཡོད་པར་འདོད། ཐོག་མར་འདི་ལྟར་ཞང་ཞུང་གི་སྐད་ཡིག་ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱིས་སུ་བོད་ཀྱི་ལིགས་བྱུང་དུ་ཕབས།

ཤར་ཕྱོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པ་མུ་ཁྲི་བཙན་པོ་[2]གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པའི་སྲིན་བདག་ཟུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་ནས་ནམ་མཁའ་སྣང་བ་མདོག་ཅན་གྱི་དྲུང་ནས་བོན་གྱི་གསུང་མང་པོ་ཐོབ། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་བོན་གྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཀ་མཁྱེན་པ་མངའ་བརྙེས་པར་གྱུར་ནས་བོན་གྱི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་པའི་གྲལ་དུ་ཚུད་པར་གྱུར། འོན་ཀྱང་ཅུང་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གིས་བོན་པོའི་རྒྱུན་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་ཁྲུལ་ལས་གཞན་ལ་མ་བསྟན་པ་རེད། དེའི་ཕྱིར་སྤྱིར་ན་བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྲོལ་བྱུང་མེད། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་པ་གྲི་གུམ་བཙན་[3]

[1] ཐུ་མི་སཾ་བྷོ་ཊ། (༦༡༩) བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྲོལ་ཐོག་མར་གཏོད་པ་པོ་རུ་གྲགས། ཁོང་ཐོན་ལུག་ར་ཁ་བར་བློན་པོ་ཐོན་མི་ཨ་ནུ་ར་ག་ཏ་བྱ་བའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཡེ་ལོ་ ༦༢༩ ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་བློན་པོ་ཐོན་མི་ཨ་ནུའི་བུ་ལ་བཀའ་མངགས་མཛད་པ་བཞིན་ཡེ་ལོ་ ༦༣༣ རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན། བྲམ་ཟེ་ལི་བྱིན་བསྟེན་སྒྲ་དང་ཅིང་ཡིག་རིགས་དུ་མ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་བཞུགས་ནས་ཕྱིར་བོད་དུ་ལོག་པའི་ཚེ། སྒྲ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་དང་། འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཏོག ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག དགེ་བ་བཅུའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་མཚམས་བཅད་ཀྱིས་སྐུ་མཁར་ཕ་བོང་ཁའི་མ་རུར་བཞུགས་ནས་ཡི་གེ་སྦྱངས་ཤིང་། བློན་འབངས་དག་ལ་ཡང་སྦྱོང་དུ་གཙུགས་པས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཡི་གེ་གསར་རྟེད་དང་དར་ཁྱབ་བྱུང་། ཐོན་མི་དེ་བོད་ཕྱུག་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་བཞི་པར་བགྲངས་པ་ཡིན།

[2] མུ་ཁྲི་བཙན་པོ། (དུས་རབས་ ༧-༨པ) ཡབ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཡིན། བོན་གྱི་གསུང་རྒྱུན་ལ་མུ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ཞིག་དང་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་མངའ་བདག་ཅིག་ཡིན་པར་བཤད། བོན་པོའི་ལུགས་ལྟར་ན་བཙན་པོ་འདི་ཡེ་ལོ་སྔོན་གྱི་ལོ་ ༡༠༧༩ ལ་འཁྲུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་བོད་ལ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་བར་བཤད།

[3] གྲི་གུམ་བཙན་པོ། (འགའ་ཞིག་གིས་ཡེ་ལོ་སྔོན་ ༣༠༠ ནས་ ༡༠༠ ལ་བྱོན་པར་འདོད།) སྟོད་ཀྱི་སྟེང་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྱལ། ཡབ་སྲིབ་ཁྲི་བཙན་པོ་དང་ཡུམ་ས་བཙུན་ལྷུང་རྗེ། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་གྱི་ཐ་མ་ཡིན། ནར་སོན་སྐབས་ཡབ་འབངས་ཕ་ཚན་དགུ་དང་། ཡུམ་འབངས་རུས་ཚན་གསུམ་ལ་བཙན་ཤེད་ཀྱིས་འཐབ་པས་མཐར་ལོ་ངམ་ཏ་རྫིས་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བཀྲོངས། བློན་པོ་ལི་བཙན་བཤེར་དང་། སྐུ་གཤེན་ཙོའུ་ཚེམས་དཀར་གྱིས་མཛད། གསས་མཁར་ས་ལེ་བྱེལ་ཚང་བཞེངས། ཀླུ་སྲིང་མེར་ལྷུམ་མམ་དཔལ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་པར་སྲས་ཤ་ཁྲི་དང་། བྱ་ཁྲི། ཉ་ཁྲི། སྲིང་

(570) པོའི་སྐབས་སུ་བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་པོ་དེ་བྱུང་། བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་རྣམས་བོད་ནས་མཐར་སྐྲོད་བཏང་ཞིང་བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་ཉེན་ཁའི་ནང་དུ་ཚུད། རྒྱུ་ཡི་བོན་སྣ་མཐུད་ནས་གནས་ན་ཡང་འབྲས་བུའི་བོན་ཉམས་ཆགས་སུ་ཕྱིན། སྐབས་ལེགས་པར་བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆ་ཚང་བ་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་སྣ་མཐུད་ནས་གནས་ཐུབ་པར་བྱུང་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དག་གི་སྐབས་སུ་བོད་ལ་བོན་གྱི་བསྟན་པ་བསྐྱར་དར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་[1]ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐ་མ་ལིག་མི་སྐྱ་[2]དམར་གསོད་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་ཞང་ཞུང་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཚུད་པ་རེད། ཞང་ཞུང་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་བཙུག་པ་དང་དེའི་ལེགས་བྱང་ཡང་བོད་དུ་ནང་འདྲེན་བྱས་ནས་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་དད་མོས་ལམ་ལུགས་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཆགས། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་རང་ཉིད་བོན་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་བཙུན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་དང་རྒྱ་ནག་ནས་ནང་ཆོས་ནང་འདྲེན་བྱས། ལམ་ལུགས་འདི་གསུམ་གྱི་རང་རང་གི་ཤུགས་རྐྱེན་སྤྲོད་ཐབས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྩེས་འཁྲང་བ་ཚོའི་བར་ལ་དབང་ཆའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷུང་།

མོ་གཅིག་བཅས་འཕྲུངས། འདིའི་དུས་སུ་གོ་ཁྲབ་རལ་གྲི་ཐོག་མར་དར།

[1] སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། (༦༡༧-༦༥༠) བོད་ཁམས་གཅིག་གྱུར་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་མཁན་དང་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། ཡབ་གནམ་རི་སྲོང་བཙན་དང་ ཡུམ་འབྲི་བཟའ་ཐོད་དཀར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ༦༣༩ ལོར་དགུང་ལོ་ ༡༣ བཞེས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ། དམག་དཔུང་དྲངས་ནས་རྒྱ་དང་། འ་ཞ། ཞང་ཞུང་། བལ་ཡུལ། སུམ་པ་སོགས་དབང་དུ་བསྡུས། ཁོད་སོ་དྲུག་གཏན་ལ་ཕབས། བློན་ཆེན་མགར་སྟོང་བཙན་ཡིན། ཐོན་མི་རྒྱ་གར་དུ་བཏང་ནས་ ༦༩༨ ལོར་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་གསར་གཏོད། བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་སྤེལ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་སྐྱུན།

[2] ལིག་མི་སྐྱ། ༦༣༩-༦༥༠) ཞང་ཞུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐ་མ་ཡིན། བཙུན་མོ་བཞི་ཡོད་པའི་གཅིག་སྲོང་བཙན་གྱི་སྲིང་མོ་ཡིན། ཡུལ་ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཁྲི་སྡེ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ཞང་ཞུང་སྒོ་ཕྱུག་བར་གསུམ་ཕྱེས་ནས་དབང་བསྒྱུར། ཞང་ཞུང་ལ་དམག་སྟོང་སྡེ་དགུ་ཁྲི་དགུ་འབུམ་གྱི་སྟེང་དུ་སུམ་པ་སྟོང་བུ་ཆུང་ཡོད་པས་བོད་ལས་དམག་ཤུགས་བ་ཡོད་པར་བཤད། མཐར་སྲོང་བཙན་གྱིས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་བསྒྲོངས་སོ།།

ལོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུའི་རྗེས་སུ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་[1]གྱིས་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱས་ཤིང་རྒྱ་གར་ནས་ཞི་བ་འཚོ་དང་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ཞུས། རྒྱལ་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་བཀའ་དྲིན་ལས་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་སོང་བ་དང་། བོན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཆག་སྒོ་འབྱུང་འགོ་ཚུགས། མི་རིང་བར་བོན་པོ་དང་བན་དྷེའི་བར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་ཇེ་སྟུག་ནས་ཇེ་སྟུག་ཏུ་སོང་ཞིང་། མཐར་བོན་པོའི་ཆོས་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཡུལ་ནས་མཐར་སྐྲོད་བྱེད་པ་འམ་བན་དེར་བཙན་སྒྱུར་བྱེད་པ་སོགས་བྱུང་ཡོད།

བོན་ལ་སྣང་ཟུག་གི་ལས་འགྱུལ་དེ་སྨུ་མཐུད་ནས་བྱུང་ནས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་[2]གྱིས་བན་དེའི་ཆོས་དེ་གཞུང་གི་ཆོས་ལ་ངོས་འཛིན་དང་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས། བན་དེའི་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་བྱེད་པའི་ལས་འགྱུལ་དེས་མཐར་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྲོག་ཤོག་གསོད་པའི་ལག་ཏུ་ཤོར་ཞིང་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་སྤུན་གླང་དར་མར་ཤོར། གླང་དར་མས་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྣང་ཟུག་གི་ལས་འགྱུལ་བརྩམས་ནས་དགོན་པ་བཤིགས་བ་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གཏོར་བ་དང་། བན་ཆོས་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་བཏང་།

དུས་སྐབས་འདིར་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འཐབ་རེས་བྱས་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཐེབས་ཡོད། བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱང་ཡུལ་འཐའ་འཁོབས་ཁག་ཏུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་བ་དང་། བོན་གྱི་ལྷ་བ་ཡང་སྦས་ནས་འཛོག་དགོས་པ་

[1] ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན། (༧༤༢-༧༩༧) ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ནི་ཡབ་ཁྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་གྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཨང་ ༣༨ ཡིན་པ་དང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་ནི་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་དང་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་བཅས་ཡིན། ཁོང་གིས་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་དམག་ཤུགས་བཙན་པོའི་རྩེ་མོར་སླེབས་ཡོད།

[2] ཁྲི་རལ་བ་ཅན། (༨༠༦-༨༣༨) ཡབ་སྨུ་ནེ་བཙན་པོའི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་ཡིན། མཚན་ལ་ཁྲི་གཙུག་ལྡེ་བཙན་ཞུ། འདིའི་སྐབས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་གཟིགས་པ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་གནང་། རྒྱ་ནག་ཡུལ་དང་ལྷན་དུ་ཞི་བའི་ཆིངས་ཡིག་ཐོག་མ་བཞག ལྷ་ཁང་འུ་ཤང་རྗེ་དཔེ་མེད་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པ་ཐོག་རྩིག་དགུ་ཅན་ཞིག་བཞེངས། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སྐ་ཅོག་ཞང་གསུམ་ཐོག་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་ཆེན་ཛི་ན་མི་ཏྲ་སོགས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ། གསུང་རབ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྒྱུར་བ་དང་། རྙིང་པར་ཞུ་དག་དང་སྐད་གསར་བཅད་ཆེན་པོ་གནང་། མཐར་ཆོས་ལ་གནག་པའི་བློ་ཁག་ཅིག་གིས་ཤོག་གསོད་བྱས་སོ།

བྱུང་། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་[1]གྲོངས་པའི་རྗེས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་ཡུལ་ལུང་རེ་རེ་ལ་རྒྱལ་ཕྲན་ཚུང་ཚུང་རེ་བྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་བན་བོན་གཉིས་ཀའི་བསྟན་པ་སླར་གསོ་བྱུང་།

ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཞིག་གི་རིང་ལ་བོན་གྱི་བསྟན་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སླར་གསོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་གསུང་རབ་མང་པོ་དཔར་སྐྲུན་བྱས། གསུང་རབ་ལ་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་རང་གིས་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་ཕྱིང་གི་རྗེས་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་བཀའ་བརྟེན་གཉིས་སུ་འདུ། འདི་ལ་ཕལ་ཆེར་བོད་ལུགས་ཀྱི་པོད་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་བོན་གྱི་བཀའ་བརྟེན་འགྱུར་ཞེས་སུ་འབོད།

གཤེན་ཆེན་ཀླུ་དགའ་ལ་སློབ་མ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། སློབ་མ་གཙོ་བོ་གདུང་འཚོབ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི་སྲིད་པ་ཆགས་རབས་དང་མདོན་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉེར་དུ་བཏད་པ་བྲུ་ཆེན་ནམ་མཁའ་གཡུང་དྲུང་[2]རེད། ཕྱིང་གི་སློབ་བརྒྱུད་བྲུ་ཆེན་བླ་མས་གཙང་གི་ཡུལ་དུ་གཡས་རུ་དབེན་ས་ཁ་[3]ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༧༣ ལོར་བཏབ་

[1] སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ། (༦༡༦-༦༩༧) བོད་སྤྱི་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་རབས་མཐའ་མ་དང་ ༩༧ པ་དེ་ཡིན། ཡབ་སྲིད་ན་ལེགས་མཛེས་ཡོན་དང་ཡུམ་འབྲི་བཟའ་ལྷ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། བཙུན་མོ་སྣ་ནམ་བཟའ་དང་ཚེ་སྤོང་བཟའ་གཉིས་བཞེས་ཤིང་། སྲས་ཡུམ་བརྟན་དང་འོད་སྲུང་གཉིས་འཁྲུངས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བློན་ཆེན་གཙོ་བོ་དབའ་རྒྱལ་ཧོ་རེ་སྟག་གཞའ་ཞེས་པས་བྱས། དམག་སྤྱི་ཆེན་པོ་ནི་དབའ་ཁྲོམ་བཞེར་ཡིན། སྲོང་བཙན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྒྱུབས་ཅེས་བཤད་ན་ཡང་ཡང་གཙོ་བོ་གྲ་བཙུན་ལ་གཞུང་གིས་མཐུན་རྐྱེན་བཅད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཉིང་ཁུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱར་བས་དང་རྒྱས་བྱུང་ཞེས་བཤད་མཁན་ཡང་ཡོད།

[2] བྲུ་ཆེན་ནམ་མཁའ་གཡུང་དྲུང་། (དུས་རབས་ ༡༡ པ) ཡུལ་གཙང་གི་གྲོམ་པ་ག་ར་ངོ་མང་བྱ་བ་ཡབ་བྲུ་ཤ་གཡུང་དྲུང་སེག་གེ་དང་ཡུམ་བུ་སངས་བདེ་ལྡན་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་གསུམ་གྱི་ཆེ་བར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༣ དུས་ཡིག་རྫིས་རྣམས་མ་སླབ་པར་མཁྱེན། ལོ་བཅུ་གཅིག་ལ་ཡབ་མེས་ཀྱི་བོན་སྐོར་མུས་བཀའ་རྣམས་ཐུགས་ཆུད། ཕྱིང་ལ་ཞལ་སློབ་ཀྱང་ཐེགས་པ་གསས་བུ། མེ་སྟོན་ལྷ་ཕྱུགས་སོགས་མདོ་དབུས་གཙང་གསུམ་མང་དུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་ ༧༠ སྐུ་མྱ་ངན་ལས་འདས།

[3] གཡས་རུ་དབེན་ས་ཁ། (༡༠༧༣) གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གདན་ས་མཚན་སྙན་ཅན་ཞིག བྲུ་རྗེ་བཙུན་གཡུང་དྲུང་བླ་མས་ཕྱག་བཏབ། གྲྭ་ཚང་གླིང་བཞིར་དབྱེ་ཞིང་། མཚན་ཉིད་དང་གསང་སྔགས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཞིང་བཙུན་པ་སྟོམ་གཙང་སྟོང་ཙམ་ལ་ཉེ་བའི་གདན་ས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། བརྒྱུད་པའི་བསྟན་འཛིན་ནི་ཐོག་མར་རྗེའི་དབོན་སྤྲུལ་སྐུ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ནས་སྲས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་སོགས་གདུང་བརྒྱུད་རིམ་པར་བྱོན་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་

ཅིང་། དགོན་པ་འདི་ལོ་ ༣༠༠ ཙམ་གྱི་རིང་ལ་གནས་ནས་བོན་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱས། གཉིས་པ་ནི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཟུང་ཞིང་དུས་རབས་ ༡༡ པའི་ནང་སྐྱིད་མཁར་རི་ཞིང་དགོན་པ་[1]ཕྱག་འདེབས་མཁན་ཞུ་ཡས་ལེགས་པོ་[2]ཟེར་བ་དེ་རེད། གསུམ་པ་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉེར་དུ་བཏོད་ས་སྤྲ་སྟོན་དཔལ་མཆོག་[3]རེད། ཁོང་གིས་ཁམས་ཕྱོགས་ལ་དགོན་པ་མང་པོ་ཕྱག་བཏབ་ཡོད། དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟངས་རི་རྩེའུ་ཚང་དགོན་པ་[4]ནས་བོན་གྱི་རྒྱུད་པ་སླར་གསོ་བྱུང་ནས་བོད་ཡུལ་ཡོངས་ལ་བོན་གྱི་བསྟན་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་།

གཡས་རུ་དབེན་ས་ཁ་ལ་ཆུ་ལོག་གིས་འཇིགས་པ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་མཉམ་མེད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་[5]གྱིས་བཀྲ་ཤིས་སྨན་རི་དགོན་ཕྱི་ལོ་ ༡༤༠༥ ལོར་ཕྱག་བཏབ། བློ་བརྒྱུད་

ཆེན་པོ་མི་གཉོས་གཉིས་དང་། འགྲོ་མགོན་ཁྱུ་དབོན་སོགས་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་གཤེན་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་གོང་དུ་འཕེལ། དེ་རྗེས་ལས་དབང་གི་རྐྱེན་པས་ ༡༩༥༩ ལོར་སྤང་བཙོལ་ཆུ་ལོག་གིས་བསྣུབས་ནས་དམིགས་མེད་དུ་གྱུར།

[1] སྐྱིད་མཁར་རི་ཞིང་དགོན་པ། (དུས་རབས་ ༡༡ པ) གཞིས་རྩེ་ཁུལ་ན་ཡོད་པའི་སྐྱིད་མཁར་སྦྱོ་ཕུག་ཟོ་བོ་ཁྱུང་ལག་དགོན་ཞེས་པ་ཨེ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

[2] ཞུ་ཡས་ལེགས་པོ། (༡༠༠༣-༡༠༨༧) སྨུག་པོ་སྟོང་ལས་ཆད་པ་བོན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ཆེ་དྲུག་གི་ནང་ཚན་དབང་ལྡན་ཞུ་ཡི་གདུང་ཡབ་ཞུ་ཡས་དཔལ་གྱི་ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་དང་ཡུམ་རྨ་ཟ་ལྷ་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། སྐུ་མཆེད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཁོང་འབྲིང་པོ་དེ་ཡིན། སྐུ་ན་ཕྲ་བའི་དུས་ནས་རིག་པ་བཀྲ་ཞིང་དད་བརྩོན་ལྡན་པ་དམ་པ་རང་གཤིས་ལེགས། ཡབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་འབྲི་ཀློག་དང་འདོན་ཆོག་སོགས་གསན་ལ། ཁྱད་པར་ས་སྟོན་འབྲུག་ལྷའི་ཐུགས་སྲས་སློབ་མ་བྱང་གི་ཞུ་སྟོན་དྲང་ང་བོན་པོའི་ཞབས་པད་བསྟེན་ནས། ས་སྟོན་ནས་བརྒྱུད་པའི་མདོ་སྔགས་རྒྱུད་སྡེ་མང་པོ་ཞུས། ནར་སོང་རྗེས་ལྷ་སྐྱིད་མཛེས་མ་ཞེས་པ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། སྲས་གཉིས་འཁྲུངས། གྲགས་ཆེ་བ་ཞལ་སློབ་རྣམ་ཡོད། གཞན་ཡང་རང་སྒོ་ཐོན་པ་སློབ་བུ་ཉེར་ལྔ། ལམ་དུ་ཆུད་པ་སློབ་བུ་བརྒྱ་བཅས་བྱོན།

[3] སྤྲ་སྟོན་དཔལ་མཆོག (༡༠༡༩ ལོར་འཁྲུངས) བོན་གྱི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་སྐབས་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་དར་བར་མཛད་པའི་བླ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་གི་མཚན།

[4] བཟང་རི་རྩེའུ་ཚང་དགོན་པ། (དུས་རབས་ ༡༡ པ) སྙེ་མོ་རྫོང་དུ་ཡོད་པའི་བོན་པོའི་དགོན་པ་ཞིག

[5] མཉམ་མེད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། (༡༣༥༦-༡༤༡༥) ལོར་ཤར་རྒྱལ་མོ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྟ་ཆུའི་འགྲམ་སྐུ་འཁྲུངས། བྱ་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ་ཞིང་། བོད་ཡུལ་ཀུན་འགྲིམས་ཏེ་བོན་གྱི་སྐོར་ལ་མཁས་པའི་མཁས་གྲུབ་ཡོད་དོ་ཅོག་བསྟེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཕར་ཕྱིན་དང་། འདུལ་བ། དབུ་མ་གསན་སྦྱོང་གིས་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་རབ་འབྱམས་ཆེན་པོའི་མཚན་རྟགས། ༡༤༠༥ ལོར་ཞྭ་དཀར་གཡུང་དྲུང་

ཀྱི་ཕྱག་སྲོལ་བསྐྱར་དར་བྱུང་བ་དང་བཀྲ་ཤིས་སྨན་རི་དགོན་ལ་བོད་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་དགེ་འདུན་པའི་ཚོགས་ཧ་ཅང་མང་པོ་འདུས། ལོ་ ༩༠༠ ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་དགོན་པ་གཞན་པ་གཉིས་ཀྱང་བྱུང་བ་ནི་གཡུང་དྲུང་གླིང་[1]དང་། མཁར་སྣ་དགོན་པ་[2]གཉིས་རེད། དགོན་པ་འདི་གསུམ་ནི་བོན་གྱི་བསྟན་པའི་ལྟེ་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་། འདི་ལས་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་བོད་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་དགོན་པ་ ༣༣༠ ཙམ་བཞེངས།

རྒྱ་ནག་གི་བཙན་འཛུལ་གྱི་རྗེས་སུ་བོན་ཀྱི་གྲྭ་པ་དང་སྐྱ་བོ་མང་པོ་བཙན་བྱོལ་དུ་བྲོས་ནས་བལ་ཡུལ་དང་རྒྱ་གར་དུ་གཞིས་ཆགས་ནས་བསྡད། ཡོངས་འཛིན་བསྟན་འཛིན་རྣམ་དག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཧིམཅལ་མངའ་སྡེའི་ནང་དུ་གཞིས་ཆགས་ཤིག་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། དེར་བྱེས་ཀྱི་སྨན་རི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་སློ་གསར་བ་མང་པོ་ལ་སློབ་གཉེར་འབྱུལ་བཞིན་ཡོད།

གཉིས། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས།

སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་ཁོང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་འཕྲད་པའི་དཀའ་ངལ་མང་དག་སེལ་ཆེད་དུ་བསླབ་བྱ་དང་གསུང་ཆོས་ཧ་ཅང་མང་པོ་གནང་ཡོད། བཀའ་གསུང་འདི་དག་སྡེ་ཚན་ཁག་ལ་ཕྱེས་ནས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བལྟ་བདེ་བར་བཟོས་ཡོད།

བོན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྨན་རི་དགོན་ཕྱག་བཏབ། སློབ་མ་ལ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བྱུང་། གསུང་རྩོམ་ལ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འཕྲུལ་གྱི་སྒྲོན་མེ་སོགས་ཡོད།

[1] གཡུང་དྲུང་གླིང་། དགོན་པ་དེར་ཁ་སྐད་དུ་ར་ལག་གཡུང་དྲུང་གླིང་ཟེར།སྔར་གྱི་དགོན་པ་ཉམས་ཆག་སོང་བ་སྐྱབས་མགོན་སྣང་སྟོན་བློ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ ༡༨༣༩ ལོར་བསྐྱར་དུ་ཕྱག་བཏབ། གཡུང་དྲུང་གླིང་དང་། ཀུན་གསལ་གླིང་དང་། ཀུན་ཁྱབ་གླིང་། ཀུན་གྲགས་གླིང་བཅས་གྲྭ་ཚང་བཞི་དང་། ཁང་ཚན་བརྒྱད། གྲྭ་བཙུན་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད། ཆགས་ཡུལ་གཞིས་ཀ་རྩེ་རྣམ་གླིང་རྫོང་ཐོབ་རྒྱལ་ཤང་གི་ས་ཁོངས་ས་སྟག་གྲུ་ཁའི་ཕྱང་ངོས་རི་བོ་འོལ་ལ་རྒྱལ་བཟང་གི་མདུན་དུ་ཡོད།

[2] མཁར་སྣ་དགོན། འདི་ལ་མཁར་སྣ་བསམ་གཏན་གླིང་ཞེས་འབོད་ཅིང་རྣམ་གླིང་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོན་པོའི་དགོན་པ་ཞིག།

ཁྱེད་རང་གི་བོན་གྱི་ལྷ་གྲུབ་གང་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་རུང་བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ནང་དུ་བསམ་བློ་སྤྱི་ཁག་ཆེན་པོ་གཉིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ།

ཀ༽ བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་སྟངས།

གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཕྱོགས་གང་སར་ཡོད་པ་བཞིན་འཛམ་གླིང་གི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྲ་མོ་ཤེས་རྟོགས་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད། དེས་ང་ཚོས་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱས་རུང་དེས་རང་ཉིད་དང་གཞན་དག་གི་སྤྱོད་བ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་སློད་ཐུབ་པ་དང་། ང་ཚོ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་དུ་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད། རྨང་གཞི་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱང་རང་བྱུང་དང་མིའི་བར་དུ་དོ་མི་སྙོམ་པའི་གནས་སྟངས་བྱུང་སྐབས་དེ་བཅོས་པ་དང་། འདུ་འགོད་བྱེད་པ། བཟང་ཕྱོགས་སུ་འགོད་པ་བཅས་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རེད། ཁོ་ཆོས་དེ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་གཤམ་གྱི་དོན་དག་རྣམས་ཤེས་དགོས༔

ཀ་ སེམས་དོན་གྱི་འཛམ་གླིང་།

བོན་གྱི་གསུང་གིས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ངོས་སྣ་ཚོགས་པ་གཟུགས་སུ་རོལ་བའི་སེམས་དོན་གྱི་གང་ཟག་མང་པོ་ཞིག་ངོས་འཛིན་བྱེད། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ནམ་མཁའི་ལྷ་དང་། རླུང་གི་ལྷ། མེ་ལྷ། ཆུ་ལྷ། ས་ལྷ། ནམ་དུས་བཞིའི་ལྷ། ས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཤིང་སྡོང་དང་། བྲག རི་བོ། རྒྱུག་ཆུ། ནམ་མཁའ། ཉི་མ། ཟླ་བ། སྤྲིན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་སོགས་ཡོད། ལྷ་ཚུལ་འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་སྤྱོད་ཚོར་གང་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་གཉོགས་རེ་ཡོད་པ་དེའི་རང་བཞིན་སེམས་དོན་ཆགས་ཡོད།

ལྷ་འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་ང་ཚོ་མགོ་རྨོངས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ང་ཚོའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་འདྲ་འབྱུང་གི་ཡོད་མེད་ལ་ཡང་ཡང་སྣང་མེད་དུ་ཤོར་བ་དང་། ང་ཚོས་ཇི་

ལྷར་བྱས་ནས་ཁོ་ཚོ་ལ་ཕོག་ཐུག་ཇི་ལྟར་གཏོང་གི་ཡོད་མེད་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཁོ་ཚོས་མིའི་ཕོག་ལ་ཚིག་མཚོན་འདེབས་ཤིང་གནོད་པ་སྐྱེལ་བ་དང་། དེ་ལུས་ཀྱི་ནུས་པ་དོ་མ་སྙོམ་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་ཆགས་ནས་ང་ཚོས་ནད་ཚ་ཡི་རྣམ་པའི་ཕོག་ནས་མྱོང་གི་ཡོད།

གདོད་མའི་ཚོས་པ་དག་གིས་དོ་མ་སྙོམ་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ག་དུས་བྱུང་ཡོད་པ་ངོས་བཟུང་ནས་ཕྱིས་དོ་སྙོམ་པའི་གནས་སུ་སླར་གསོ་ཐུབ་པའི་དོན་དུ་ཚོ་ག་སྣ་ཚོགས་སྒྲུབ། ཁོ་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཁོང་ཅག་གིས་གང་ལ་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་ས་འགྲོ་བ་མི་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཙང་ཁོ་ཚོས་འགྲོ་བ་མི་ཡི་སེམས་དོན་གྱི་འཛམ་གླིང་ལྷིང་འཇགས་ཡོང་བ་ལ་ཆ་རྐྱེན་གང་དང་གང་དག་དགོས་པ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པའི་ཕོག་ནས་དེའི་ར་བའི་ནང་ཚུད་དུ་ཞབས་ཕྱི་སྒྲུབ་པ་རེད།

ཁ གདོད་མའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དཔེ་གཟུགས་ཤིག

རང་ཉིད་དང་རང་ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་འཛམ་གླིང་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ལྷིང་འཇགས་ཡོང་བར་དམིགས་ནས་བོན་པོའི་རྒྱུ་ཡི་ཐེག་པས་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་དཔེ་གཟུགས་ཞིབ་པ་ཞིག་མཁོ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེ་གཟུགས་འདིས་གདོད་མའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྨང་གཞི་ཞིག་འབུལ་གྱི་རེད། དཔེ་གཟུགས་དེ་ལ་ནང་ཁུལ་དབྱེ་བ་ཆེ་ཁག་གསུམ་ཡོད།

༡༽ རང་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་བློ།

དཔེ་གཟུགས་འདིའི་ནང་དུ་བློ་ཞེས་པ་ནི་ང་ཚོ་གང་ཟག་སུ་ཡིན་མིན་ངོས་འཛིན་པའི་གཞི་རྩའི་སྙིང་དོན་དེ་ཡིན་པར་ཆ་འཛོག་བྱེད། དེ་ནི་ང་ཚོས་འབྱུང་བ་རགས་པའི་ཁྲིད་ཚོས་མྱོང་བ་གཞི་རྩའི་ནུས་པ་ཕྲ་མོ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་རེད། འབྱུང་བ་རགས་པའི་ཁྲིད་ཚོས

ཁག་ནི་དཔེར་ནཿ བརྟན་པའི་རང་བཞིན། བདེ་བ། གསོ་བ། གཡོ་བ། གོ་ས་སྦྱིན་པ་བཅས་རེད། ནུས་པའི་གྲུབ་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་སུ་ཞིག་ཡིན་པར་ཆ་འཛོག་བྱེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་བློ་ལ་རིགས་ཁག་ཅིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། མི་ཡི་བློ། སེམས་ཅན་གྱི་བློ། ལྷ་ཡི་བློ་སོགས་ལྟ་བུ། བློ་ནི་རྟག་པ་མིན་པས་བཟོ་བཅོས་བྱེད་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ནུས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་པས་དེའི་ནུས་པ་སྒྱོར་གཅོག་བྱེད་ཐུབ། ང་ཚོའི་རང་བྱུང་གི་ནུས་པ་ལ་བཀག་འགོག་གམ་ཚད་བཀག་བྱས་པ་ན་བློ་ལ་གནོད་པ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད།

༢༽ སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིད།

བློ་ཡིས་ཁྱེད་གང་ཟག་སུ་ཞིག་ཡིན་པ་ཐག་གཅོད་ཅིང་། འདིའི་ཐོག་ནས་ཁྱེད་རང་ལ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་ཚོར་བའི་སྐྱུལ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ཚོར་བའི་སྐྱུལ་རྐྱེན་འདི་དག་སྤྱོད་བ་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་གང་ཟག་ཅིག་ཡིན་པའི་དྲན་པ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཅེས་འབོད། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ཡིད་དང་ལྷན་དུ་ལྷིང་འཇགས་སུ་འོང་བར་བསླབ་པའི་ཚེ་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཚོར་བ་དེ་དང་ལྷིང་འཇགས་སུ་གནས་ཐུབ།

༣༽ རྟོག་པའི་སེམས།

རྟོག་པའི་སེམས་ནི་སྤྱོད་བ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བ་དང་ཤེས་བྱ་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐུབ་པའི་ང་ཚོའི་སེམས་ཀྱི་ངོས་ཤིག་རེད། དེ་ནི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཁ་བྱང་བེད་སྤྱད་ནས་དོན་དག་བསྒྲུན་པར་བྱེད། སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ནི་བློ་ཡི་ནང་དུ་ནུས་པ་གང་ཞིག་ཞུགས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཡོད། གོང་གི་གཞི་རྩ་གསུམ་དེ་ངོ་བོ་སོ་སོར་འབྱེད་དུ་མེད་པ་ཡིན་པས་གང་དུ་གཅིག་ཡོད་ན་དེར་གཞན་གཉིས་ཀྱང་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གདོད་

མའི་ཆོས་ལུགས་བོན་གྱིས་དོ་མི་སྙོམ་པའི་གནད་དོན་གང་ཞིག་བྱུང་བ་བཅོས་པ་དང་གསོ་བའི་ཆེད་དུ་སྐུལ་ཤུགས་ཀྱི་མ་ལག་འདིའི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། གཞི་རྩའི་གནས་ལུགས་ནི་དོ་སྙོམ་ཞིང་དྭངས་གསལ་གྱི་བློ་ཞིག་གིས་གྲུབ་ཞིང་གསལ་ལ་བདེ་ཐང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་ཅིག་བསྐྲུན་གྱི་རེད། དེ་བཞིན་དུ་དོ་མི་སྙོམ་ཞིང་རྙོག་མ་ཅན་གྱི་བློ་ཞིག་གིས་འཐོམ་ཞིང་བདེ་ཐང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་ཅིག་བསྐྲུན་གྱི་རེད། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་པོ་དེ་སྐྲུན་པ་དང་གཉིས་པ་དེ་འགོག་དགོས་པ་དེ་རེད།

ག ཆེ་ཡི་ཤུགས།

རིམ་པ་ཏ་ཅང་ཕྲ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་དེ་ནི་སྲོག་གམ་ཆེ་ཡི་ཤུགས་ཞེས་འབོད་པའི་ཕྲ་བའི་ནུས་ཤུགས་ཤིག་དང་ལྡན་དུ་ཡོང་གི་ཡོད། ནུས་ཤུགས་འདི་གང་ཟག་སྐྱེར་གྱི་ནུས་པའི་ར་བ་ལས་བརྒལ་ནས་འགྲོ་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་གཟུགས་དང་སེམས་པ་ཤུགས་འདིའི་ཐོག་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བཞིན་ཡོད་པས་ནམ་ཞིག་ཆེ་ཡི་ཤུགས་འདི་ཟད་པ་ན་ང་ཚོའི་དབང་པོའི་བྱེད་ལས་ཉམས་ནས་ང་ཚོ་འཆི་འགྲོ། གསོན་པའི་རིང་ལ་ང་ཚོས་འཚོ་བའི་ཤུགས་འདི་འཛད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོའི་རང་བྱུང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་གནོད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཆེ་ཤུགས་འདི་མེད་པར་གཏོང་ཚོག་ལ། འཚོ་བའི་རང་བྱུང་གི་མཛེས་སྡུག་ལ་འབྲེལ་བ་བཏགས་ནས་འཚོ་ཤུགས་འདི་གོང་དུ་སྤེལ་ཀྱང་ཆོག འབྲེལ་བ་འདིས་འཚོ་བའི་ཤུགས་དེ་གསོ་བ་དང་ནུས་ལྡན་དུ་བྱེད་པ། སེམས་པ་སྡུར་བས་ཞི་འཇགས་སུ་གཏོང་ཐུབ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོན་གྱི་ཉམས་ལེན་པ་མང་པོས་བརྩེ་བ་དང་བྱམས་པའི་ཉམས་ལེན་དང་རང་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་འབྲེལ་བ་འཛོག་པར་ཤུགས་སྐྱོན་བྱེད།

ཁ༽ འབྲས་སྤུའི་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རིང་ལུགས།

རྒྱ་ཡི་ཐེག་པས་ཕྱིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ རྨང་གཞི་ཞིག་སྐྲུན་གྱི་ཡོད་ཅིང་། འབྲས་སྤུའི་བོད་ཀྱི་དམིགས་ས་ཐམས་ཅད་ནང་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གཏོད་ས་གཙོ་བོ་སེམས་པ་མཐའ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་མི་ཚིམས་པའི་གནས་ལས་ཐར་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། འདི་གཞིར་བཞག་ནས་ང་ཚོས་རང་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེ་ལ་གལ་གནད་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་པ་རིམ་པ་གསུམ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ།

ཀ། མདོ་ཡི་ཉམས་ལེན།

རིམ་པ་འདིར་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་ཉོན་མོངས་ལ་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་གནད་དུ་སྟོན་པ་རེད། སེམས་ཀྱི་གོམས་འདྲིས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདིས་ང་ཚོའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་ལས་ཀྱི་སྨྲལ་ཤུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་སྐབས་དེའི་ནུས་པ་གཅོག་པའི་ཐབས་ལམ་ཡང་འཚོལ་ཐུབ། རྒྱུད་རིམ་འདིའི་གཞི་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདོད་མ་ནས་དག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་པ་རེད། མདོ་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་མ་དག་པའི་ཆོས་རྣམས་སྤོང་ཞིང་། འཚོ་བའི་ཆ་ཀུན་གྱི་དག་པའི་ཆ་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འབད་བརྩོན་བྱེད་པ་རེད། འདི་དག་ནི་བོད་ཀྱི་དགོན་པའི་སྒྲིག་ལམ་ཚུད་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཡིན།

ཁ གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན།

མདོ་ཡི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པའི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་ནས་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་དམིགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། སྔགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པའི་ངོ་བོར་སྒྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་དམིགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཐོད་བརྒྱལ་

གྱི་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་ནུས་ཤུགས་ཧ་ཅང་ཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རེད། འདིའི་ཆེད་དུ་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་བྱེད།

༡། བདེ་བ་ཆེན་པོ།

འདི་ནི་མྱོང་བ་གསོན་པོ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡིན་ཞིང་རང་བྱུང་གི་མྱོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་རིམ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་འབོད། ཁྱིད་རང་རང་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་བ་དང་གོམས་འདྲིས་ཆེ་རུ་སོང་རིམ་བཞིན་དུ་འདིའི་རང་བཞིན་དེ་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་རེད། དེ་ནི་དངོས་པོའི་བདེན་དོན་ལ་གོ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་བཀོལ་ཚོག་པའི་ཧ་ཅང་དམ་ལ་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཤུགས་ཤིག་རེད།

༢། སྟོང་ཉིད།

འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་རེད། འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདོད་ལུགས་དེ་ཡིན་ཞིང་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གི་རང་བཞིན་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ནས་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་དོན་དེ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་ནི་སྒོམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན།

གསང་སྔགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་འདེབས། འདི་གཉིས་ལྷན་དུ་སྦྱོར་བའི་བྱ་བ་ལ་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་འདི་ལ་"ཤེས་རབ"ཀྱང་འབོད། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་པས་གང་ཟག་རང་གིས་མ་རིག་པའི་སེམས་པ་སྤོང་ཐུབ་ཅིང་། དེས་འཇིག་རྟེན་ལ་མྱོང་བའི་མྱོང་བ་རྗེས་ཀྱིས་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་བར་བྱེད།

ག རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཉམས་ལེན།

མཐར་ཐུག་གི་ཉམས་ལེན་འདི་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་འབོད། འདི་ནི་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་རྣམ་གཞག་ལས་བརྒལ་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་དོན་ལ་དམིགས་པ་གཏོད་པ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་ཐམས་ཅད་དང་པོ་ནས་དག་པ་ཡིན་པས་གང་ཡང་བཅོས་སྒྱུར་གཏོང་དགོས་པ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། བྱེད་དགོས་པ་ནི་གཞི་རྩར་ཡོད་པའི་དག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ཙམ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་དག་པར་མཐོང་བའི་མ་རིག་པའི་གོམས་གཤིས་དེ་གཏོར་དགོས་པ་ཙམ་རེད། འདི་བྱེད་པ་ལ་བོན་གྱི་རྫོགས་ཆེན་གྱིས་འབྲལ་དུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་བཤད་ཀྱི་ཡོད།

༧༽ ཨ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་མ་ཞེས་འབོད། དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཉིང་དོན་གྱི་རིག་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་ལུགས་དེ་རེད། འདི་ལ་མ་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད་དེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་འདི་ལས་འབྱུངས་བ་རེད། འདི་ནི་གདོད་མ་ནས་དག་པ་དང་། སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་བརྒལ་བ་རེད། འདི་ནི་མཐའ་མེད་པའི་ནུས་པའི་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིའི་ནང་དུ་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཅིག་ཅར་དུ་མཐར་ཕྱིན་པ་རེད། འདི་ནི་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་ཆོས་གཅིག་སྐྱེ་བ་ན་གཞན་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཚད་བཀག་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ་རེད། མདོར་ན་འདི་ནི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངང་དུ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་བར་བྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཐ་མི་དད་པ་དེ་རེད།

༢༽ སྒྲ།

གོང་དུ་བཤད་པའི་མ་དེ་རྟོགས་པའི་སེམས་པ་དེ་ལ་བུ་ཞེས་འབོད། འདི་ནི་གསལ་ཞིང་དྭངས་ལ་བདེན་པའི་གནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་རང་ཉིད་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དེ་རེད། དེའི་ཉིང་དོན་ནི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་སྐབས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་མ་དེ་རེད། དེ་མ་རྟོགས་པ་ལས་འཁོར་བར་ལྷུང་ཞིང་། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་གཞི་མ་དེ་རེད།

༣༽ རྩལ།

གདོད་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཤུགས་ཀྱི་འགྱུལ་སྐྱོད་ཀྱིས་འོད་ཀྱི་རིགས་ལྔ་འདྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་དེས་དྭངས་བའི་སྒྲ་དང་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་བསྐྲུན་པ་རེད། ཤུགས་འདིའི་ཐོག་ཏུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་གི་ཡོད། ཤུགས་འདི་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་བྱས་པ་ན་རྫོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྣང་བ་དྭངས་བའི་རྣམ་རོལ་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བུ་འཛིན་ཐུབ།

འདིའི་ནང་དུ་མ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་དང་བུ་ནི་ཀུན་ལ་མི་ཁྱབ་ཀྱང་། བུ་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་གང་ཟག་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཡིན་དང་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་རེད། ཤེས་རབ་མེད་ན་མ་རིག་པ་འབྱུང་ཞིང་། འདི་ལྟར་མ་རིག་པ་འདིས་རང་གི་ལམ་འཚོར་བར་འགྱུར། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚེ་སེམས་ཀྱིས་ཤུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རོལ་བ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་གོང་བུར་བྱེད་པ་མ་ཟད་མཐར་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་པ་སྐྲུན་གྱི་རེད། ཉོན་མོངས་འདིའི་ཐོག་ནས་གང་ཟག་གིས་རང་གི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་སྡུག་བསྔལ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག དེའི་ཕྱིར་འདིར་དམིགས་ཡུལ་ནི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ལྷོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བདེན་པའི་དོན་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རོལ་བར་ངལ་གསོ་བ་རེད།

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ།

ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཐུབ་པ་བཞིན་བོན་གྱི་གསུང་ན་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གྲུབ་འབྲས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་འཐོབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བཤད་ཡོད། ཧ་ཅང་མོད་པའི་ཐབས་ལམ་དེའི་དོན་ནི་ལམ་གཅིག་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་མེད་པ་དེ་རེད། ལམ་གང་ཞིག་འདེམས་དགོས་པ་ནི་གང་རང་རང་གི་བག་ཆགས་ལ་རག་ལས་ཡོད། ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཐམས་ཅད་བཤད་པ་ནི་དེབ་འདིར་ཤོངས་ཐབས་མེད་སྐབས་ངས་འདིར་སྤྱིར་བཏང་གི་ལམ་དག་གི་འགྲོ་ལུགས་བཤད་ཀྱི་ཡིན། དེའི་རྗེས་སུ་ངས་བོན་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཚུལ་གདོད་མའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་(ཨ་ཁྲི) བཤད་ཀྱི་ཡིན། འདི་ནི་རྙིང་མའི་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་ཆེན་དང་མི་འདྲ་བར་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་ངས་འདི་ལ་དམིགས་ནས་བདམས་པ་ཡིན།

ཀ༽ བོན་གྱི་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ།

བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱིས་གང་ཟག་རང་ཉིད་ངོ་འགྱུར་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་གཉིས་ཅན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་ལྷན་དུ་ལྷིང་འཇགས་སུ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་གང་ཟག་རང་སྒེར་གྱི་སེམས་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་སེམས་དོན་སྨིན་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ནས་ལམ་ཁྱད་པར་བ་དགུ་ལ་དབྱེ་སྲོལ་ཡོད།

ཀ་ རྒྱུ་ཡི་ཐེག་པ་དག་བཞི།

ལམ་འདི་དག་བཞི་པོས་རེ་རེ་ནས་གང་ཟག་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་དང་ཕྱིའི་འཇིག་རྟེན་དང་ལྷན་དུ་དོ་སྙོམ་པ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་བཀོལ་བའི་ཐབས་ལམ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པ་གཏོང་པ་རེད། དེའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐ་དག་ཚུད་ཡོད། དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ནི་འདི་དག་ཚང་མ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ལྷན་དུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚོག་པའི་ཁ་སྐོང་གི་ལམ་རེད།

༡། སྦྱོ་གཉེན་ཐེག་པ།

ལམ་དང་པོ་འདིས་ནད་ན་ཚ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་ཇི་ཡང་དུ་གཏོང་བར་དམིགས་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་འཇུག་སྒོ་བཞི་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་རེད། འཇུག་སྒོ་དེ་དག་ནི༔

༡) འཇུག་སྒོ་དང་པོའི་ནང་དུ་ནད་ན་ཚ་དང་འབྱུང་བ་དོ་མ་སྙོམ་པའི་རིགས་དང་དེ་དག་གི་འབྱུང་རྐྱེན་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་བྲ་ལུགས་མོ་གསུམ་ཇི་ལྟར་འདེབས་ཚུལ་དང་སྤྱི་ལུགས་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་ཚུལ་སྟོན།

༢) འཇུག་སྒོ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་རྗོ་མཐོང་རྩིས་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་སྟོན།

༣) གསུམ་པའི་ནང་དུ་གང་ཟག་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གནོད་པ་གཏོང་མཁན་གདོན་གྱི་བགེགས་དང་བར་ཆད་ཟློག་པའི་ཐབས་སུ་བརྩམས་པའི་འཆི་བསླུ་གཏོ་ཡི་ཆོ་ག་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་སྟོན།

༤) ཐ་མའི་ནང་དུ་གང་ཟག་གི་འཕྲོད་བསྟེན་དོ་མ་སྙོམ་པ་བཅོས་ཐབས་སུ་རྩ་སྨན་སྡེབ་སྦྱོར་ཇི་ལྟར་བྱེད་སྟངས་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད།

༢། སྣང་གཤེན་ཐེག་པ།

ལམ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་ལ་འཚོ་བའི་སེམས་དོན་གྱི་གང་ཟག་མང་དག་ཅིག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་དེ་དག་སྲོད་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ཆོ་ག་རེད། འདིར་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་བཞི་ཡོད་དེ། བགེགས་སྲོད་དང་། གདོན་འདྲེའི་མགོ་བོ་འཛོམས་པ། མཆོད་འབུལ་གྱི་ལམ་ནས་ཐུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་པ། གསོལ་མཆོད་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཕུལ་བའི་ལམ་ནས་སེམས་དོན་དང་ལྷིང་འཇགས་སུ་གནས་ཐབས་བྱེད་པ་བཅས་སོ།།

༣། འཕྲུལ་གཤེན་ཐེག་པ།

ལམ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཁྱེད་དང་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་མཁན་གྱི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ནུས་མཐུ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་འམ་དེ་དག་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་རེད། ལམ་འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་སྟ་གོན་ལ་ངེས་པར་དུ་འཇུག་དགོས། འདིའི་ཆ་ཤས་ཁ་ཤས་ཤིག་ནི་བླ་མའི་དྲུང་ནས་དབང་ནོད་པ་དང་། མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤམས་པ། ལྷ་དང་སྲུང་མའི་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་རྒྱུ་སོགས་རེད། ནམ་ཞིག་འདི་དག་གྲུབ་པ་ན་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དོན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཐུབ་ཅིང་། དེ་དག་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་གི་སེམས་པ་གྲོལ་བར་བྱས་ནས་སླར་ལུས་རྟེན་ཞི་བདེ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་པར་བྱེད་པ་རེད།

༤། སྲིད་གཤེན་ཐེག་པ།

ལམ་འདིས་ཚེ་རིང་ཞིང་ནད་མེད་པ་ཡོང་བར་བྱེད་པའི་སྨན་པའི་ནུས་མཐུ་དག་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་བླ་དང་ལྷན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་དམིགས་ཀྱི་ཡོད། ལམ་འདི་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་འཆི་བའི་དུས་སུ་འདོན་པའི་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་ཡང་མང་པོ་སྦྱོང་། ཚོ་ག་འདི་བརྒྱུད་ནས་གང་ཟག་གི་བར་ཆད་ཟློག་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཁོ་ཚོ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ལམ་སྟོན་ཡང་སྤྲོད་ཐུབ།

ཁ་ འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་དག།

ཐེག་པ་ལྷག་མ་ལྔ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་དག་མཐར་ཐུག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འཁྲིད་པའི་ཐབས་སུ་རྩིས་འགོད་བྱས་ཡོད། ལམ་འདི་དག་ནི་གནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱུད་

དགོས་པ་ཡིན་པས་རིམ་པ་འོག་མ་རྣམས་རིམ་པ་གོང་མའི་སྔོན་འགྲོ་ཡིན་ཚོག འདི་ལྟར་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་མང་པོའི་རིང་ལ་རང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་དག་ཐེར་བྱེད་ཐུབ། ང་ཚོས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་གང་ཞིག་བྱས་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་མེད་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་ཚང་མ་འགོ་དང་པོ་རྩོམ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། གང་ཟག་རེ་འགའ་སེམས་དོན་གྱི་ཚད་གཞན་ལས་སྨིན་ཆེ་བ་ཡོད་སྐབས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་འོག་མ་རྣམས་བརྒྱུད་དགོས་པ་མིན་པར་གོང་མ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཆོག

ཐེག་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་སྐབས་རེ་ངེས་འབྱུང་གི་ལམ་དུ་འབད་ཅིང་དེ་ནི་མདོ་ཡི་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད།

༡། དགེ་བསྙེན་ཐེག་པ།

འདིའི་དམིགས་པ་གཏོད་ས་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྲོག་གཅོད་དང་། མ་བྱིན་ལེན། མི་ཚངས་གཅོད། རྫུན། སྨྱོས་བྱེད་བཅས་སྤོང་བ་སྟེ། བཅས་ཁྲིམས་ལྔ་སྲུང་བའི་སྒོ་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བར་འབད་པ་བྱེད། དེའི་སྟེང་ལ་ཕོང་ཚོས་ཕྱུག་དང་། བསྐོར་བ། སྐུ་བཞེངས་བ། ཁ་ཏོན་འདོན་པ་སོགས་དགེ་བའི་ལས་གཞན་གང་མང་ཞིག་གསོག་པ་རེད།

༢། དྲང་སྲོང་ཐེག་པ།

སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བ་སེམས་དོན་གྱིས་འཚོ་འདོད་པ་དེ་ལ་གྲྭ་པ་དང་བཙུན་མ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་རང་རང་གི་འདེམས་ཀ་རེད། གླང་དོར་གྱི་གནས་ལ་དམ་པོར་གནས་པ་དེ་ཉམས་ལེན་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་རེད། འདིའི་ནང་དུ་སེམས་དོན་གྱི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ལུགས་ཐམས་ཅད་

བཤད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་གྲྭ་བ་རྣམས་ལ་ཁས་ལེན་གྲངས་ ༢༥༠ ཡོད་པ་དང་། བཙུན་མ་དག་ལ་ཁས་ལེན་གྲངས་ ༣༤༠ ཡོད། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་ངོ་འཕྲུར་གྱི་ཐེག་པ་ཞེས་འབོད་ཚོག་ཅིང་དེ་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལྷ་བའི་ཉམས་ལེན་རེད།

༣། ཨ་དཀར་གྱི་ཐེག་པ།

ཐེག་པ་འདི་ནི་ཉམས་ལེན་པས་གཞན་དོན་རླབས་ཆེ་བར་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་ཚོགས་རླབས་ཆེ་བར་རྫོགས་ཐུབ་པའི་སྤྱོད་ལམ་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་ལ་གཙོ་བོ་གཏོད་པ་རེད། འདིར་གཙོ་བོ་རྣལ་འབྱོར་ཡོ་གའི་ཉམས་ལེན་བྱེད། ལྷ་སྐུ་དམིགས་རྣམ་བྱེད་པ་དང་ངག་ནས་བཟླས་པ་བརྗོད་པ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཐབས་ལམ་མང་པོ་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ལུས་ལྷ་སྐུར་སྒོམ་པ་དང་། ངག་གཟུངས་སྔགས་ལ་སྒོམ་པ། ཡིད་ཀྱིས་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་པ་བཅས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གོང་འཕེལ་གཏོང་།

༤། ཡེ་གཤེན་ཐེག་པ།

ཐེག་པ་འདི་ནི་ཉམས་ལེན་པ་དག་གི་སེམས་སུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་ཚད་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བར་མཐོང་བ་དང་མ་རིག་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པའི་དོན་དུ་ཡིན། ཐེག་པ་འདི་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ལྷ་སྐུ་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་གོང་མཐོར་གཏོང་བ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། གང་བསྐྱེད་པ་དེ་བེད་སྤྱད་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་ཟབ་མོ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་རྫོགས་རིམ་གཉིས་རེད། ཐེག་པ་འདིས་ནུས་པའི་གཟུགས་ཕུང་ཕྲ་མོ་འགའ་ཞིག་ལ་བཟོ་བཅོས་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་ལུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མང་པོ་ཞིག་མཉམ་དུ་འདུ་བ་རེད།

༥། བླ་མེད་ཐེག་པ།

མཐར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ་ནི་ཡང་རྩེ་བླ་མེད་ཐེག་པ་དེ་རེད། ཐེག་པ་འདིས་བོན་གྱི་རྫོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དང་། དེ་གཞིར་བཞག་ནས་སེམས་གནས་ལུགས་དེའི་སྟེང་དུ་བརྟན་པོར་འཛུག་པ་ལ་གཏོད་པའི་སློམ་གྱི་ཐེག་པ་ཞིག་རེད། ལམ་འདིས་ཞེན་པ་རིམ་བཞིན་སྤོང་བའི་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པའི་རྩེག་རིམ་རིམ་ཅར་གྱིས་བསལ་བ་ལ་དམིགས་པ་གཏོད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ལ་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་མངོན་དུ་གྱུར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཡུལ་གྱིས་རང་གི་གནས་ལུགས་རང་ཆས་སུ་འཆར་བར་བྱེད་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱེད། བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ནང་དུ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཨ་ཁྲི། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྒྲགས་པ་སྐོར་གསུམ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞང་ཞུང་སྙན་བརྒྱུད་བཅས་སོ།།

ཁ༽ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སུ་དགྲི་བར་བྱེད་པའི་ཨ་ཏྲི།

ཁྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། བོན་པོའི་བླ་མ་རྨེའུ་དགོངས་མཛོད་རི་ཁྲོད་ཆེན་མོ་ནས་དར། ལམ་ལུགས་འདི་ཐུན་མཚམས་བཅོ་ལྔ་ལ་བགོས་ཤིང་། དེ་ནས་དེ་སླར་ཡང་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་ཕྱེས་ནས་གོམ་པ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འདི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་དང་པོ་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ག་ཐོབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས།

ཀ་ སེམས་པ་སླྀན་པར་བྱེད་པའི་སྔོན་འགྲོ།

ཉམས་ལེན་འདིའི་ཚན་པ་དང་པོ་དེ་ལ་སྔོན་འགྲོ་ཞེས་འབོད། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཉམས་ལེན་དངོས་གཞི་ལ་རྨང་གཞི་འདིང་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་ལ་སྔོན་འགྲོའི་བྱ་བ་བཞི་ཡོད།

༡། མི་རྟག་པ་སྒོམ་པ།

ཐུན་མཚམས་དང་པོས་ང་ཚོའི་འཁྲུལ་སྣང་ལ་ཞེན་པ་འགོག་ཐབས་ལ་དམིགས་ཡོད། ཉམས་ལེན་པས་དངོས་པོའི་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་འཁོར་བ་ལས་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པར་དམིགས་པ་རེད།

༢། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།

དེའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་ཀུན་སློང་ལེགས་པར་བཅོས། འདིར་ཚན་པ་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ཉམས་ལེན་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རེད། བསམ་བློ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་འབོད་པ་རེད། གཉིས་པ་ཀུན་བཟང་གཤེན་ལྷ་འོད་དཀར་ཉེ་བར་གཏད་ནས་ལམ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པར་བྱེད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་གསུམ་པ་ལ་སྔོན་བྱས་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་སེམས་སྐྱེད་ཅིང་སྐྱབས་གནས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཤགས་པ་བྱེད་པ་དང་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ལས་སྒྲིབ་བསང་བར་བྱེད་པ་རེད།

༣། མཆོད་འབུལ་བ།

འཇིག་རྟེན་རྣམ་པ་མཆོད་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་གཟུགས་མཎྜལ་འབུལ་བའི་ཉམས་ལེན་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་མཚུངས་རེད། འདི་ནི་དགེ་བ་གསོག་པའི་ཐུས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཐུས་པ་འདི་ནི་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་རིང་ལ་དཀའ་ངལ་དང་བར་ཆད་སེལ་བར་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

༤། གསོལ་བ་འདེབས་པ།

སྔོན་འགྲོའི་ལས་ཐ་མ་དེ་འདས་པའི་བླ་མ་བརྒྱུད་པ་དང་རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དེ་རེད། དེ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་ལ་བླ་མ་དེ་དག་ལས་བྱིན་རླབས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རེད། གསོལ་འདེབས་འདི་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རང་གི་བླ་མ་དང་། ད་ལྟའི་བླ་མ་ནས་གཤེན་ལྷ་འོད་དཀར་བར་དུ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་དག་ལ་ཐག་ཉེ་རུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་རེད། བླ་མ་དེ་དག་ལས་ཐོབ་པའི་བྱིན་རླབས་ནི་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་པ་གྲོལ་བ་དང་། ཉམས་ལེན་རྗེས་མ་དག་གི་གཞི་རྟེན་ལྟ་བུ་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་རེད།

ཁ་ སྨིན་པའི་སེམས་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ།

ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་དེ་ལས་ཏུང་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་སྨིན་པ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། ཉམས་ལེན་རྗེས་མ་འདི་ཉམས་ལེན་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་པར་ནན་ཏན་བྱེད་པ་རེད།

༡། སེམས་ཀྱི་ཞེན་པ།

ཐུན་མཚམས་འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ཡིག་འབྲུ་"ཨ"ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བློ་རྩེ་གཅིག་པའི་སྒོམ་གོང་འཕེལ་གཏོང་། འདིའི་འབྲས་བུ་ནི་ཉམས་ལེན་པས་ཡུལ་གང་ཞིག་ལ་གཏད་ཏུང་གཏོད་ཐུབ་པར་གྱུར་ནས་རང་གི་སེམས་དང་ལུས་པོ་འདུལ་ཐུབ་པར་འགྱུར་པ་དེ་རེད། འདི་ལུས་ཀྱི་སྟངས་སྟབས་དམིགས་བསལ་བ་དང་མིག་གིས་གཏད་ས་གཅིག་ལ་གཏད་པ་ལས་འབྱུང་བ་རེད།

༢། ཆ་མཉམ་པར་གནས་པ།

ཉམས་ལེན་པས་སྒོ་མཐུད་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གོང་མཐོར་བཏང་ནས་སྐབས་འདིར་དམིགས་གཏད་ཡི་གེ་“ཨ”་དེ་བླངས་ནས་སེམས་པ་རང་གི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་མཉམ་པའི་ངང་དུ་གནས་སུ་འཇུག་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་འདི་ལྟར་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་མཉེན་ཆ་ཧྲིལ་གྱིས་བྱུང་ནས་གང་དུ་བློ་བཏད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་བྱེད་པ་རེད།

༣། སེམས་ངོས་འཛིན་པ།

རང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཁྱད་ཆོས་ལ་རང་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད། ཕྱི་ལོགས་སུ་ཕོང་གིས་མཐོང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་དང་། ནང་ལོགས་སུ་ཕོང་གིས་མཐོང་བ་ནི་འོད་གསལ་བ་དང་། གསང་བའི་ཆ་ནས་ཕོང་གིས་མཐོང་བ་ནི་དོན་དེ་གཉིས་ཐ་མི་དད་པ་རེད།

༤། མཐར་ཐུག་གི་རང་བཞིན་ཤེས་རྟོགས།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་པོར་ངོ་འཕྲོད་པ་དང་ཉམས་ལེན་པས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྣང་སྣབས་བྱེད་ཚུལ་ལ་འཇུག་ནས་དབུགས་རྒྱུ་བའི་བྱེད་ཐབས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་དུ་ཕྲ་བའི་རྩ་མང་དག་ཅིག་སེམས་སུ་འཆར་བར་བྱེད། ཐབས་ལམ་འདི་ནི་དག་པའི་སེམས་དང་མ་དག་པའི་སེམས་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་འགྲོ་པ་རེད།

༥། སྒོམ་ལ་རྩོལ་བ་དོར་བ།

དེ་རྗེས་ཀྱི་ཐུན་མཚམས་ཀྱིས་རྩོལ་བ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བའི་ཐོག་ལ་སེམས་ངང་གིས་གནས་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་ཕྲུགས་གཙོ་བོ་གཏོད། འདི་བྱུང་བ་ལ་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྒོམ་གྱི་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་། དེ་དང་ལྷན་དུ་བྱུང་བའི་རེ་བ་དང་འདོད་པ་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་འདི་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ངོས་འཛིན་པར་གཞོལ་བའི་བྱ་བ་ལ་གནས་ཐུབ་པར་འགྱུར།

༦། སྒོམ་དང་བསྲེ་བ།

ཐུན་མཚམས་འདིས་སྒོམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་གོམས་པ་ནུས་ལྡན་དུ་བྱས་རྗེས་ད་ལྟ་ཉམས་ལེན་པས་དྲན་པ་དེ་དང་དཀྱུས་མའི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་སྣང་བའི་དངོས་པོ་གཉིས་མཉམ་བསྲེ་བྱེད་དགོས། འདི་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན་འདི་བྱེད་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱོད་བ་བྱེ་བྲག་པའི་ནང་དུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པ་དང་ཤོང་གིས་མཐའ་མའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཐུབ་པ་རེད།

ག༽ གྲོལ་བའི་སེམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་འདྲེན་པ།

གནས་སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པ་དག་གི་ཉམས་ལེན་གཅིག་པུ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཡོངས་རྫོགས་ལམ་དུ་དཀྲི་བ་དེ་རེད། དེ་ནི་ཉིན་རེའི་དུས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ་གནས་ཐུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རེད། འདི་བྱེད་པར་རང་གི་སེམས་པ་དེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དྲན་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་མཁན་གྱི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་དགོས། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཐུན་མཚམས་རྣམས་ཉིན་གཅིག་གི་

དུས་ཡུན་མི་འདྲ་བ་ལ་བགོས་ནས་སེམས་དོན་ཉམས་ལེན་ལ་ཇི་ལྟར་བཀོལ་དགོས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

༡། སྤྱི་དྲོའི་ཉམས་ལེན།

ཉམས་ལེན་གྱི་ཐུན་མཚམས་འདི་ནི་གཉིད་དང་རྨི་ལམ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ལུགས་ཤིག་རེད། དེ་ཡང་སྒོམ་གྱི་སྦྱོད་ལུགས་བྱེ་བྲག་པ་བྱས་ནས་གཉིད་དྭངས་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྒྱུར་ནས་མཚན་མོ་ཡོངས་རྫོགས་དྭངས་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་ཐུབ་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་ག་ལེར་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་འཁྲུལ་སྣང་གི་རང་བཞིན་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོང་བ་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་བལྟ་བར་སྦྱོང་བ་བྱེད་པ་རེད།

༢། མཉམ་བཞག་གི་ནུས་པ་སྦྱོང་བརྡར།

ཐུན་མཚམས་འདི་ཉིན་མོའི་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཞིང་དཀྱུས་མའི་སེམས་པ་དག་གཙང་བྱེད་པར་དམིགས་པ་རེད། རྒྱུན་གྱི་སྒོམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་ཞིག་ནས་འཆར་སྣང་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བཏང་འཛིན་མི་བྱེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་པ་རེད། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སྣང་བ་རང་འགག་བ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཞེན་པ་སྤོང་བ་དེ་རེད།

༣། དཔྱད་པའི་བློ་ལམ་དུ་འཚོས་པ།

ཐུན་མཚམས་སྔོན་མའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ཡུལ་གྱི་བཟང་ངན་གྱི་ཐོག་ལ་ཞེན་པ་བཞག་ཡོད་ཅིང་། འདིར་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སེམས་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པའི་

དོན་དུ་ཞེན་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དོར་ནས་ཅོ་བོ་ཇེ་ཕྲར་གཏོང་བ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདའ་བའི་སྒོ་ནས་རང་བྱུང་གིས་བྱུང་བའི་རང་འགྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་དང་དུ་ལེན་པ་རེད།

༩། གཏན་དུ་རྟོགས་པ།

ཐུན་མཚམས་ཐ་མ་འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་རྟོགས་པ་དང་སྟོན་པ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་ཐུབ་པ་རེད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་སེམས་ཐམས་ཅད་མཐའ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་རྟོགས་བྱས་པ་ལས་མཐར་སྒྲིབ་པ་རྣམས་སྦྱོང་བ་དང་། མཐའ་མེད་པའི་རང་བཞིན་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་མཐོང་བ་རེད།

བཞི། འབྲས་བུའི་གནས་བབ།

ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པ་ལྟར་བོན་པོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་པ་མང་དག་ཅིག་གི་ཁམས་དང་མོས་པ་ལ་མཐུན་པའི་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་རེད། དེ་དག་ལ་རེ་རེ་བཞིན་བལྟས་ཚེ་ང་ཚོས་ལམ་རེ་རེས་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་སྐྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ། འོན་ཀྱང་རྩིས་གྱིས་བལྟས་པའི་ཚེ་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་རྣམས་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ལ་ཇེ་ཉེ་ནས་ཇེ་ཉེར་གཏོང་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། རང་རང་གི་མཐར་ཐུག་གི་ནུས་པ་དེ་བགོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མཐོང་ཐུབ།

བརྒྱུད་རིམ་ཐ་མ་འདི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་བསྡུས་ཡོད། འདིར་སེམས་པ་དམར་རྗེན་དུ་བཞག་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དྭངས་ནས་དབྱུང་བ་རེད། ཇི་ལྟར་གསེར་གྱིས་ཁྲུང་བུ་ཟབ་པ་ནས་ཟབ་པར་འཕེལ་བ་བཞིན་རྫོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་པས་དཀྲུས་མའི་སེམས་ཀྱི་གསེང་དུ་དྭངས་ནས་དྭངས་བའི་སེམས་པ་མངོན་པར་བྱེད་པ་རེད། དྭངས་བའི་སེམས་པ་དེ་འཚོ་བའི་ནང་གི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་ནས་ཐ་དད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐམས་

ཅན་ཞི་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནས་གཅོད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ཐོག་དང་པོར་རང་གི་སེམས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཁོ་ལ་སྲུས་ཞེས་སུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་རེད། འདི་རིམ་བཞིན་ཇི་ལྟར་ཡར་ངོའི་ཟླ་བ་ཇེ་ཆེ་དང་ཇེ་གསལ་དུ་སོང་ནས་མཐར་ཉ་གང་གི་ཟླ་བ་ཆགས་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ཤེས་རབ་དེ་མཐར་ཡོངས་སུ་མ་སྨིན་པའི་བར་དུ་ཇེ་རྒྱས་དང་ཇེ་སྨིན་དུ་འགྲོ་བ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་ལ་ཚད་བཀག་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། མཐར་འཆི་བའི་དུས་སྐབས་སུ་སེམས་ཐེམ་པོ་དང་བྲལ་ནས་ཕྱིར་མ་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོར་བསྡུ་བར་བྱེད། མཐར་མ་བུ་ངོ་འཕྲོད་པའི་དུས་སྐབས་བྱུང་བའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ་རེད།

མ་ཀུན་གཞི་ནི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཡིན་པ་དང་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་གདོད་མ་ནས་དག་པ་རེད། འདི་ལ་བོན་སྐུ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། བུ་རིག་པ་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་འོད་དུ་འཚེར་བ་འདི་ལ་རྫོགས་སྐུ་ཞེས་འབོད། མ་བུ་དབྱེར་མེད་རང་གིས་རང་སྐྱོན་ཅིང་རང་གིས་རང་འཁྱིམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་འདི་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་ཞེས་འབོད་པ་རེད། སྐུ་འདི་གསུམ་ཀ་ངོ་བོ་སོ་སོར་འབྱེད་དུ་མེད་ཅིང་མཐའ་མེད་ཅིང་དྭངས་བའི་རྣམ་པར་རོལ་བ་དེ་རེད།

ལྔ། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གདན་ས་ཆེ་ཁག་བཞི།

ཀ། གཡུང་དྲུང་སྨན་རི་དགོན་པ།

ཐོབ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་སྨན་རི་དགོན་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་ནམ་གླིང་རྫོང་ཐོབ་རྒྱལ་ཡུལ་ཚོའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཆགས་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ལོ་ལ་སྟོང་རྒྱུང་སྤྲུལ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་[1]ཕྱག་བཏབ། ཁང་ཚན་བཅུ་གཉིས་གྲྭ་ཤག་དྲུག་ཅུ་སོགས། ཕྱི་དགོན་པའི་བཅའ་སྒྲིག་གིས་འདུས་སྡེ་སྐྱོང་སྟངས་དང་། ནང་འཆད་ཉན་ཉམས་ལེན་གྱིས་རྒྱལ་བསྟན་སྐྱོང་ཚུལ། རྒྱལ་བ་བྲུ་ཡི་གདན་ས་ཆེན་མོ་གཡས་རུ་དབེན་ས་ཁའི་རིང་ལུགས་བཞིན་བྱས་ཏེ། ཟླ་བ་ཡར་ངོ་ལ་འཆད་ཉན་དང་། མར་ངོ་ལ་བསྙེན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདུས་སྡེ་བསྐྱངས། དེའི་བརྒྱུད་འཛིན་སྨན་རིའི་མཁན་ཆེན་བསྐོས་སྟངས་ནི། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཕྱིས་བོན་སྐྱོང་གསོལ་ནས་རྟགས་རིལ་སྒྲིལ་རྒྱུའི་སྲོལ་བྱུང་སྟེ་ད་བར་ཁྲི་རབས་སོ་གསུམ་བྱུང་ནས་བོན་གྱི་མདོ་སྔགས་སེམས་གསུམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད་པ་བཟུང་ཡོད། མཁན་ཆེན་ཉི་མ་དབང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་སྨན་རི་ལ་མཚན་ཉིད་བཙུགས་ནས་ད་བར་ཡོངས་འཛིན་གདན་རབས་བཞི་བཅུ་བྱུང་ཡོད། ཁྱེས་ཀྱི་སྨན་རི་དགོན་པ་རྒྱ་གར་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ནང་དུ་བཞུགས།

---

[1] སྟོང་རྒྱུང་སྤྲུལ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག (༡༣༥༨-༡༩༡༥) ནི་བོད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་རོང་ཚ་ཆེན་རབ་བརྟན་རྒྱལ་པོའི་མངའ་རིས། འདུས་སྡེ་ཆེན་པོ་གཡུང་དྲུང་ལྷ་རྟེན་དགོན་གྱི་ལྷ་སྡེ་སྟེགས་སྐྱོགས་གྲོང་སྡེ་ཞེས་པར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་ ༡༠ པའི་ཐོག་སྨྲ་བླ་གཡུང་དྲུང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དྲུང་ནས་གཙང་མ་གཙུག་ཕུད་ཀྱི་སྡོམ་ཁྲིམས་བླངས། གདན་ས་ལྷུན་གྲུབ་དབེན་ས་ཁར་ཕེབས་ནས་མཁས་གྲུབ་རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཐུགས་བཅུད་བུམ་པ་གང་བྱོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལོན་པར་མཛད། ༢༡ ཐོག་མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་དབེན་ས་ཁའི་ཟུར་བཤད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་མཛད། ༥༠ ཤིང་བྱ་ལོར་གནས་ཆེན་སྨན་རིའི་ཞོལ་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྨན་རིའི་གླིང་ཞེས་བྱ་བ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པས་བཞེངས།

ཁ། ཁྲི་བཙན་ནོར་བུ་རྩེ།

དཔྱ་རྒྱལ་གཤིན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་མོ་རི་རྒྱལ་དགོན་ཁྲི་བཙན་ནོར་བུ་རྩེ་ནི་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་བཞད་མཐོང་སྨོན་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡི་ལོའི་དུས་རབས་ ༡༣ པའི་ནང་དུ་གཤེན་སྟོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་[1]གྱིས་ཕྱག་བཏབ། སྔོན་འདུ་ཁང་ཀ་བ་ ༣༦ གི་རྟེན་གཙོར་གཤེན་སྟོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱག་བཟོ་སྟོན་པ་ཁྲི་གཙུག་རྒྱལ་བའི་སྐུ་བརྙན། སློབ་དཔོན་གཤེན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དབུ་གསུམ་ཞེས་པའི་བུམ་པའི་སྒོ་ཁྱིམ་ནང་བཞུགས་པ་སོགས་རྟེན་སྐུ་མང་པོ་དང་། སྒྲུབ་ཁང་གི་ཤར་དུ་གཤེན་ཚང་གི་ཕོ་བྲང་། དགོན་དེའི་གཤམ་དུ་ཁམས་པ་གྲྭ་ཚང་དང་བོད་པ་གྲྭ་ཚང་ཞེས་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པ་ལ་ཁམས་གྲྭ་ཚང་གི་རྟེན་གཙོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། བོད་པ་གྲྭ་ཚང་གི་རྟེན་གཙོར་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཅས་བཞུགས། དགོན་དེའི་ཞོལ་དུ་གསེར་སྒོ་ཁྲ་མོ་ཞེས་པའི་ནང་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་དང་གཤེན་ཚང་ཕོ་བྲང་བཅས་ཡོད། སྔོན་དགེ་འདུན་བརྒྱ་མ་ཟིན་ཙམ་གྱིས་གཤེན་ལུགས་ཕྱག་ལེན་གནང་བ་ཡིན། ཐེངས་ཀྱི་ཁྲི་བཙན་ནོར་བུ་རྩེ་ནི་བལ་ཡུལ་འཕགས་ཤིང་གི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་མཆིས།

---

[1] གཤེན་སྟོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན། ནི་ཡི་ལོ་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་བྱོན། གཤེན་སྟོན་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་མི་ཆད་པ་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་ནོར་བུ་དབང་རྒྱལ་བར་གདུང་རྒྱུད་མ་ཆད་པ་ཡིན། བོན་གྱི་གདན་ས་ཁྲི་བཙན་ནོར་བུའི་རྩེ་ཕྱག་བཏབ། གཤེན་སྟོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་འབྲུངས་སའང་ཁྲི་བཙན་ནོར་བུ་རྩེ་དགོན་པའི་ཞོལ་གྱི་གཤེན་ཚང་ཞེས་པ་ཡིན།

ག། དཔལ་ལྡན་གཡས་རུ་མཁར་སྣ་དགོན།

དགོན་པ་འདི་ནི་ནམ་གླིང་རྫོང་ཐོབ་རྒྱལ་ཡུལ་ཚོའི་ཁོངས་སུ་ཆགས། སྔོན་ཆད་གཡས་རུའི་སྟོན་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོན་པ་རང་མཚན་མིན་ན་ཡང་ཉམས་ལེན་པའི་རྒྱུན་གནས་བྱེད་ས་ཡིན། འདུ་གནས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་དུ་བྲུད་ཀྱི་མཁར་མདོང་ཟེར་བ་དེ་ཡང་འདིར་གནས། ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཁྲི་རབས་ཉེར་ལྔ་བ་འགྲོ་མགོན་ཤེས་རབ་གཡུང་དྲུང་[1]གིས་དུས་རབས་ ༡༨ བའི་ནང་དུ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ།

ང། རུ་ལག་གཡུང་དྲུང་གླིང་།

མཚན་རྒྱས་པར་དཔལ་གཤེན་བསྟན་ནམ་རྒྱལ་ཀུན་གྲགས་གླིང་ཞེས་ཀྱང་ཞུ། དགོན་ས་དེ་ནི་སྔོན་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་བོད་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཞབས་བཅགས་སའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། བོད་རྒྱལ་སྲུ་ཁྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་བོད་ལ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་དར་སའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་བརྟེན་བོན་གྱི་སྐྱབས་མགོན་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་[2]གྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༤༣༩ ལོར་ཕྱག་བཏབ་གནང་མཛད། ཡོངས་འཛིན་འདུལ་བ་བློ་གྲོས་ནས་ཀུན་གསལ་བློ་གྲོས་བར་སློབ་དཔོན་ཁྲི་རབས་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བྱོན་ཏེ་བོན་གྱི་མདོ་སྔགས་སེམས་གསུམ་གྱི་བསྟན་

[1] འགྲོ་མགོན་ཤེས་རབ་གཡུང་དྲུང་། ནི་རྒྱལ་རོང་ཁྲོ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ཉེ་འཁྲམ་དུ་ཡེ་ལོ་ ༡༤༣༤ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། ཡེ་ལོ་ ༡༤༧༡ ལོར་སླན་རི་གསེར་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ།མཁར་སྣ་དགོན་པ་ཕྱག་ནས་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡར་བཏང་། དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་བ་བྲུ་ཡི་རིང་ལུགས་ལྷར་འཁྲུལ་མེད་དུ་བསྐྱངས།

[2] སྐྱབས་མགོན་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན། ཨ་མདོའི་བྱེ་བྲག་ཟིང་ཆུ་ཁྲི་སྐྱུང་གི་ཞིང་དུ་སྐུ་བལྟམས། སྐུ་གཞོན་དུས་ནས་ཉོན་མོངས་ཆུང་བ། གཞན་དག་ལས་ཀྱང་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བ། སྙིང་པོ་ནམ་གསུམ་ཡང་མ་བསླབ་རང་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ཅིང་། གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་མཛད་འཕྲིན་གང་ལའང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དགུང་ལོ་ ༧ མཚམས་བཞེས་དུས་སློབ་དཔོན་རུས་ཀྱི་གཙེན་པོ་དཔོན་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་བའི་སྐུ་མདུན་ནས་འཕྲི་གློག་འདོན་གསུམ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་མཛད་དེ་རང་གྲོལ་དུ་མཁྱེན། ༡༣ བཞེས་དུས་སྟང་ཞིག་ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་བློ་གྲོས་ཀྱི་མདུན་ནས་སྔོན་འགྲོའི་ཁྲིད་སོགས་ཞུས། གདམ་ངག་ཐ་དག་གསན། སྲིད་མཚལ་དུ་མཚན་ཉིད་སྟུད་གྲྭ་ཚན་པ་ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་དང་རྩ་གཞུང་འདུལ་བ། མངོན་པ་མཛོད། ཚད་མ། ཤེར་ཕྱིན། དབུ་མ་སོགས་རྒྱུག་འབུལ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་པས་སྙན་གྲགས་རྒྱས།

པ་རྒྱས་པར་འཛིན་ཏེ་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༩༠༠ ཙམ་བར་འཕེལ། གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་གདན་ས་གོང་འོག་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་གདན་ས་འོག་ཅེས་པ་ཡིན། དགོན་དེར་གཡུང་དྲུང་གླིང་དང་། ཀུན་གསལ་གླིང་། ཀུན་ཁྱབ་གླིང་། ཀུན་གྲགས་གླིང་བཅས་གྲྭ་ཚང་བཞི་དང་། ཨ་མདོ་ཁམས་ཚན་དང་། ལ་དབྱིལ་ཁམས་ཚན། གྲུབ་ཐོབ་ཁམས་ཚན། སྣོ་པེ་ཁམས་ཚན། རྒྱལ་རོང་ཁམས་ཚན། ཨ་སྟག་ཁམས་ཚན། དྲེལ་པ་ཁམས་ཚན་བཅས་ཁམས་ཚན་བདུན་ཡོད། སྐྱབས་མགོན་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་དགོན་དེ་ཕྱག་བཏབ་གནང་ནས་མཁན་པོ་གནང་བ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་སློབ་དཔོན་མཛད་སྐབས་མཚན་ཉིད་བཤད་གྲྭའང་བཙུགས་གནང་ནས་ཁམས་དང་། མདོ་སྨད། དབུས་གཙང་སོགས་ནས་གྲྭ་རྒྱུན་འདུས་ཏེ་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སྤར། འདོན་མཆོད་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ཕལ་ཆེར་གྲྭ་ས་སྨན་རི་དང་མཚུངས་། དགོན་དེའི་མཁན་པོ་ནི་གདན་སར་གཞུང་ཆེན་མདོ་སྔགས་ཀ་པོད་རྣམས་ལ་བློ་རྒྱུགས་རྩོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་རྟགས་ཐོབ་པ་དང་། མཆོག་གསུམ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་རྟགས་སྒྲིལ་ཞུས་ནས་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་སྐྱབས་མགོན་གྱི་ཁྲི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསང་སྔགས་རྙིང་མ།

བོད་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དེ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་རིང་ལ་བྱུང་བའི་འགོར་ཡུན་རིང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་དང་མི་ཐོགས་མང་པོའི་རིང་ལ་མཁས་པ་ཚད་ལྡན་མང་པོ་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་བརྒྱབ་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་རེད། ལྷུམ་ར་བདག་གཉེར་བ་ཞིག་ནང་བཞིན་ཕོ་ཆོས་ཡུལ་ཁམས་ཡོངས་ལ་ས་བོན་བྲངས་ལས་འདས་པ་བཏབ་ཅིང་དེ་ལ་བདག་གཅེས་ལྷོད་མེད་ཀྱིས་བྱས་མཐར་སེམས་དོན་གྱི་ཞིང་སར་མེ་ཏོག་ནམ་པར་བཀྲ་བ་ཞིག་ཏུ་སྐྱིད་སྲིང་བྱས་པ་རེད།

ཨོ་རྒྱན་[1]ཡུལ་ནས་ཕེབས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སློབ་དཔོན་པདྨ་སམྦྷ་ཝ་ཡི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ཡོངས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཧ་ཅང་ཆེ། བོད་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཁོང་ལ་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ བླུང་ལྷར་གྲགས། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཕོ་ཆོ་རྨུ་རྒོད་ཀྱི་གཤིས་ཀ་ཅན་ལས་ཞི་དུལ་ཅན་དུ་བཏུལ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བཀོད་ཅིང་བོད་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་སྤེལ་མཁན་ནི་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཡིན་པར་འདོད།

ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་དུ་བོད་ཡུལ་འདུལ་བ་ཞེས་པ་ནི་བོད་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་གདོན་དང་འདྲེ་རིགས་དམ་ལ་འདོགས་པ་ལ་གོ་བ་རེད། བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་བོན་དང་བན་གཉིས་<u>ཀ་མ་དར་བའི་ཡར་སྔོན་དུ་</u>ཤེས་གཙོ་སྨྲ་བའི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་[2]ཤིག་ཉམས་ལེན་

[1] ཨོཌྜི་ཡཱ་ན། (Oddiyana) རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལྷ་གྲུབ་འཕེལ་རྒྱས་འབྱུང་བའི་ས་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། བོད་སྐད་དུ་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་ཞེས་འབོད། འདི་ད་སྐབས་གནས་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཐོག་ལ་རྩོད་པ་ཡོད་དེ། གཅིག་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨོ་ཊི་ཤ་ལ་ཡོད་པར་ཟེར་བ་དང་། གཅིག་པ་ཀི་སྟན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སྭཱཏ་ཡིན་པར་བཤད། ཡང་བཤད་སྲོལ་གཅིག་ནི་མི་མངོན་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དེར་འཁྲུངས་བར་བཤད།

[2] ཤེས་གཙོ་སྨྲ་བའི་རིང་ལུགས། (Animistic Shamanism) འདི་ལ་ཤེས་གཙོ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཞེས་བསྒྱུར་ཡོད། འདིའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཤེས་དོན་གནས་ཡོད་པར་འདོད། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་

བྱས། ཞང་ཞུང་ནས་དར་བའི་བོན་པོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་དེའི་སྐབས་སུ་དར་ཁྱབ་ཡོད་པའི་བྱེད་སྒོ་ལ་ངན་པ་མང་པོ་ཞིག་ལེགས་བཅོས་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་མགོ་སྒྲོད་བྱས། འོན་ཀྱང་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་འདི་དབང་འཛིན་མཐོ་རིམ་གྱི་ནང་དུ་མ་གནོགས་ཁྱབ་མེད་ཅིང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་མུ་མཐུད་ནས་སྔ་མའི་ལམ་སྲོལ་ལ་གནས་ཡོད།

གནས་སྟངས་འདིའི་འོག་ནས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ཡུལ་ཀུན་ལ་ཕེབས་ནས་བརྫུ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ནས་ལྷ་ཚུལ་ནོར་བ་ཐམས་ཅད་བཅོས། གཙོ་བོ་ཕོང་གི་འབད་བརྩོན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རྣམས་བསམ་བློ་གསར་བ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཤིང་ཉམས་ལེན་གསར་པ་ལ་ཞུགས་འདོད་སྐྱེས་སུ་བཅུག ལེན་ཤེས་བཟང་བའི་རང་བཞིན་འདིས་བོན་ཆོས་དང་བན་ཆོས་གཉིས་ཀ་དར་བའི་རྨང་གཞིའི་གྲ་སྒྲིག་ཐུབ་པ་བྱུང་།

གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་རྒྱ་གར་ནས་དར་བའི་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མགོ་དང་པོ་རྙིང་མའི་ལམ་ལུགས་དེ་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན་དེ་ཡིན་པར་བརྩི། ལམ་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་རྙིང་ཤོས་དང་། གསར་ཤོས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཡོད་པ་དེ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ནི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་སུ་གཅིག་ནས་གཅིག་བརྒྱུད་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཡར་དེད་ན་མཐར་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་རང་ཉིད་ལ་ཐུག་འགྲོ།

ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་རིང་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡི་འགྲེལ་བ་མང་པོ་བརྩམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་རང་རང་གི་དུས་སྐབས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམ་པར་བཟོས་ཤིང་། སློབ་མ་གསར་པ་འགུགས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་དེ་མུ་མཐུད་ནས་ཉར་ཚགས་ཐུབ་པར་བྱས། ཐབས་ལམ་འདི་ནི་གསུང་ཆོས་རྣམས་མི་རབས་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ་བའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཐབས་ལམ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་བཀའ་མའི་བརྒྱུད་པ་ཞེས་འབོད།

འདོད་པའི་རིང་ལུགས་འདི་ཚེ་སྔ་མོའི་དུས་སྐབས་སུ་གདོད་མ་མི་སྡེ་མང་ཆེ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ཡིན། ང་ཚོ་བོད་ཀྱིས་ཀྱང་མེ་ལྷ། ཐབ་ལྷ། ཀླུང་ལྷ། ཆུ་ལྷ་སོགས་བཤད་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཤེས་གཙོ་སྨྲ་བའི་ཤུལ་ལམ་ཤུགས་རྐྱེན་གང་ཧུང་ཞིག་ཡིན་ངེས།

གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་གསུང་ཡང་གནང་ཡོད། མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་[1]གྱི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་རང་གི་གསུང་མང་པོ་ཞིག་གནམ་ས་རི་བྲག་རྣམས་སུ་སྦས་ནས་ནམ་ཞིག་དུས་སྨིན་པའི་ཚེ་གཞི་ནས་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལས་འཕྲོ་ཅན་གྱིས་ཆོས་དེ་རྣམས་གཏེར་ནས་གདོན་ཅིང་དེ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྲོལ་བཏོད། འདི་ལ་གཏེར་མའི་བརྒྱུད་པ་ཞེས་འབོད། བརྒྱུད་པ་གཉིས་པ་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྙིང་མའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་གཏེར་ཆོས་འདོན་པའི་སྲོལ་ཞིག་ལ་གྱུར། གཏེར་གནས་ནས་བླངས་པའི་གསུང་རེ་རེས་ཉམས་ལེན་པའི་མི་ཐོག་གསར་པ་རེ་ལ་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཤེས་རབ་དང་ཧ་ཅང་ཉེ་སོང་བ་དང་། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་སུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པར་བྱེད། ཆེས་གསར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྙིང་མའི་ལམ་ལུགས་འདི་ང་ཚོའི་དུས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་འདིར་ཧ་ཅང་འཕྲོལ་ཆེ་རུ་འགྲོ་ཞིང་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་།

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ།

རྙིང་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཉེ་སྐོར་གྱི་མི་སྣ་མང་པོའི་འབད་བརྩོན་མཉམ་རུབ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་སྟབས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ལ་བབ་ཆོས་བོད་དུ་འདྲེན་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱས་རྗེས་ཡོད་པར་ཆ་འཛོག་བྱེད།

[1] མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། ཡེ་ལོ་ ༧༧༧ རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ཡ་གྱལ་དབྱངས་ཅན་སྤྲུལ་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་ནི་སྔགས་ཀྱི་གྲོང་མོ་ཆེར་སྐུ་འཁྲུངས། བོད་ལུགས་ནང་བསྟན་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་། གུ་རུའི་ཇོ་མོ་དང་དངོས་སློབ། བོད་ཀྱི་བུད་མེད་གྲུབ་ཐོབ་ཐོག་མ་ཡང་ཡིན། རུས་མཁར་ཆེན་ཡིན་པས་མཁར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་ཞེས་ཀྱང་འབོད། གཞོ་སྟོད་ཏི་སྒྲོ་གཙོས་གྲུབ་པའི་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་གུ་རུའི་དྲུང་ནས་ཇོགས་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་སྙིང་ཐིག་སོགས་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། དམྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ནས་དམྱལ་བའི་ལྷུགས་ཁང་གི་རྩར་ཞི་ཁྲོ་ན་རག་དོང་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་པས་ལྷུགས་ཁང་སིལ་གྱིས་ཞིག་ནས་དམྱལ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དྲངས་ཏེ་དམྱལ་ཁམས་ལན་གཅིག་སྟོང་པར་མཛད་ཅེས་གྲགས། བསད་གསོ་གྲུབ་པས་མཚོན་གྱིས་བསད་པའི་མི་རོ་གསོན་པོར་སློང་ནུས་ཞེས་གྲགས། གུ་རུའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་གཏེར་དུ་སྦེད་པ་དང་། ཕོང་གི་གསུང་གསང་བ་བསམ་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་སོ་ཙོག་གི་བཀའི་བསྡུ་བ་མཛད་ཅིང་། བོད་ཡུལ་དུ་ལོ་ཉིས་བརྒྱར་འགྲོ་དོན་བསྐྱངས་ནས་སྐུ་ལུས་དེ་ཉིད་མ་དོར་བར་མཁའ་སྤྱོད་ཟངས་མདོག་དཔལ་རིར་གཤེགས་ཏེ་གུ་རུའི་ཐུགས་ཀྱི་གཟུང་མར་བཞུགས་ཅེས་གྲགས་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད།

དང་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་རུས་སྡེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ནས་བོད་ཀྱི་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་མཁན་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཡིན་རེད། ཡིན་ནི་དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་རང་གི་མཐའ་འཁྱུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་ཤུགས་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཡིན་གིས་ཞང་ཞུང་ཡང་དབང་འོག་ཏུ་བསྡུས།

སྲོང་བཙན་གྱི་དམག་ཤུགས་དང་ཆབ་སྲིད་དབང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟབས་ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་ཡིན་དང་ཞི་འགྲིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་གཉེན་འབྲེལ་བྱས་ཡོད་པ་ནི་ཡ་མཚན་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད། བལ་ཡུལ་ནས་སྲས་མོ་ཁྲི་བཙུན་[1]མནའ་མར་བཏང་ནས་དེའི་སྐྱེས་སུ་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་འདྲ་བཏངས། རྒྱ་ནག་གི་སྲས་མོ་ཨུན་ཕྲང་ཀོང་ཇོ་[2]བོད་ཀྱི་མནའ་མར་བཏང་ཞིང་། དེའི་སྐྱེས་སུ་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་འདྲ་བཏངས།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་ཡིངས་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱུང་། དེ་ནི་ཞང་ཞུང་ནས་བོན་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་ནས་བན་དེའི་ལམ་ལུགས་བཅས་གསུམ་རེད།

སྲོང་བཙན་གྱིས་བཙུན་མོ་གཉིས་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་ཀྱི་འོག་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་བན་དེའི་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐུ་གཉིས་བཞུགས་སའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་མ་ཟད། ནག་ཕྱོགས་ཀྱི་གནོད་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་བོད་ཡུལ་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ལ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་མང་པོ་བཞེངས། བོད་ཀྱི་ནང་དུ་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཁྱབ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གཅིག་ནི། རྒྱ་གར་ནས་སློབ་དཔོན་མང་པོ་གདན་དྲངས་པ་དང་། དེ་དག་གིས

[1] ཁྲི་བཙུན། (Bhrikuti Devi) བལ་མོ་བཟའ་ཁྲི་བཙུན་ནི་བལ་པོའམ་ལི་ཙི་བའི་རྒྱལ་པོ་འོད་ཟེར་གོ་ཆ་ཞེས་པའི་སྲས་མོ་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོར་ཕེབས་པ་ཞིག་རེད།

[2] ཨུན་ཕྲང་ཀོང་ཇོ། (༦༢༥ - ༦༨༠) སྲོང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ། རྒྱ་རྗེ་ཐང་ཐེ་ཙུང་གི་སྲས་མོ། ༦༤༡ ལོར་ཐང་ཐེ་ཙུང་གིས་ཨུན་ཤིན་ཀོང་ཇོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བག་མར་གནང་། བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་དར་གོས། གཙུག་ལག་སྐྱོར་ཐང་གི་རྩིས་དང་སྨན་དཔྱད། བཟོ་ཡི་རིག་བྱེད་སྣ་ཚོགས་བཅས་བསྣམས་ནས་ཕེབས། ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོ་རྒྱལ་པོ་དང་ཞལ་མཇལ་ནས་བཙུན་མོར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་ཀོང་ཇོས་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐོར་ཐང་བརྩིས་པ་དང་། ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་བཞུགས་ནས་ར་མོ་ཆེའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོའི་མཛད་པའི་སྐོར་བོད་ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་དུ་སྒྲུ་རྩལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དུ་མ་ཡོད།

ཤཱཀྱའི་གསུང་རབ་མང་པོ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་འགྱུར་ཡིག་[1]དང་། བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ལྷ་གྲུབ་གསར་བའི་སྒྲོལ་གཏོད་པ་དེ་རེད།

སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྒྱ་གར་ནས་ཕེབས་ཀུ་ས་ར་[2]དང་ཤང་ཀ་ར་[3]གཉིས་དང་། བལ་ཡུལ་ནས་ཤཱི་ལ་མཉྫུ།[4] རྒྱ་ནག་ནས་ཧྭ་ཤང་མ་ཧ་ཡ་ན་[5]བཅས་རེད།

རྒྱ་གར་ནས་ཤཱཀྱའི་གསུང་རབ་རྣམས་བོད་ཡིག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རང་གི་བློན་པོ་ཐུ་མི་སཾ་བྷོ་ཊ་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་ནས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་

[1] བོད་ཀྱི་འགྱུར་ཡིག དུས་རབས་དྲུག་པ་ནས་བཅུ་གཅིག་པའི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དག་གིས་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀའ་བོད་ཡིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་པོད་ཧྲི་གྲངས་ ༡༠༣ དང་། རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཁག་གིས་བསྟན་བཅོས་བོད་ཀྱི་ཡི་གེར་བསྒྱུར་བ་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་མེད་བརྒྱད། དེ་གཉིས་ལ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ཟེར། མ་ཟད་བོན་པོའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་གསུང་ཞང་ཞུང་གི་སྐད་དུ་གསུང་པ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་བ་བཀའ་འགྱུར་པོད་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཙུ། བརྟེན་འགྱུར་པོད་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་ཡོད།

[2] ཀུ་ས་ར། (Kusara) དེང་སྐབས་ཀྱི་ལྷིཁི་རིག་མཛོད་དྲ་བའི་ནང་དུ་ཀུ་ས་ར་ཞེས་པ་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས་མྱོང་བའི་སངས་རྒྱས་པ་ཞིག་རྙེད་རྒྱུ་མི་འདུག བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེས་བརྩམས་པའི་རྙིང་མའི་ཆོས་འབྱུང་ནང་ཁོང་གི་མཚན་ཙམ་ལས་བདག་གིས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་མ་རྙེད།

[3] ཤང་ཀ་ར། (Shankara) སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་ནས་ཕེབས་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ཙམ་ལས་ཁོང་གི་སྐོར་གསལ་ཙན་མ་རྙེད། འདི་དང་ཕྱོགས་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་བེ་དའི་ཡུལ་ལ་འཁྲུངས་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་མུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་ཤང་ཀ་ར་ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་འཁྲུངས་བའི་དུས་ཚིགས་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་འདུག ཁོང་ནི་རིག་བྱེད་མཐའ་བའི་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་འདུག་དགུང་ལོ་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་གང་ནང་དུ་གྲོངས་བར་བཤད་འདུག དེ་ལས་གཞན་པ་བདག་གིས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་མ་རྙེད།

[4] ཤཱི་ལ་མན་ཛུ། (Shilamanju) O C Hand ཞེས་པས་བརྩམས་པའི་ Buddhist Western Himalaya: A politico-religious history ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁོང་གིས་བརྩམས་པའི་ Buddhist Monasteries of Himachal ཞེས་པ་ལྟར་ན་འདི་ནི་བལ་ཡུལ་ནས་ཡིན་པའི་མཁས་པ་ཞིག་གི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་ཐོན་མི་སཾ་བྷོ་ཊ་ལ་འཕགས་པ་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ་ (Karandavyuhasutra) ཞེས་པ་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བར་རོགས་རམ་བྱས་ཡོད་པར་བཤད།

[5] ཧ་ཤང་། (Hoshang Ma-ha-yen) བོད་སྐད་དུ་ཧ་ཅང་མ་ཧ་ཡ་ན་ཞེས་འབོད། ཁྲི་སྲོང་གི་དུས་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཟེར་བ་ཞིག་བཟུང་ནས་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོའི་སློབ་མ་པད་མའི་དང་ཚུལ་དང་ལྷན་དུ་རྩོད་པ་ཕམ་པར་བཤད། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཟེར་བ་ནི་ཟེན་རིང་ལུགས་ཅེས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ན་ཡང་ཏྭཱ་ཆོས་ལུགས་འདི་ཡིན་སྲིད་པར་འདུག

སྒྱུར་དུ་བཅུག་ཅིང་། བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་གསར་དུ་བཟོ་རུ་བཅུག ཐུ་མིས་གུཔྟའི་ཡིག་གཟུགས་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ་དང་ངག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་བཟོ་མཛད། འདི་ནི་བན་དེའི་ལུགས་ཡིན་པ་ལས་བོན་པོའི་ལུགས་ལ་འདི་ལྟར་ཁས་མི་ལེན། ལྷག་པར་ད་སྐབས་ཐོན་མི་སཾ་བྷོ་ཊ་ཞེས་འབོད་པའི་བློན་པོ་ཞིག་ཙ་ནས་ཡོད་མེད་ལ་ཡང་དོགས་སློང་བྱེད།

བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་གྱིས་རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་བའི་བསམ་ཚུལ་གསར་པ་དེ་ངོས་ལེན་གནང་ཟིན་ཀྱང་བསམ་ཚུལ་གསར་པ་དེས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རྩ་བ་ཚུགས་པར་དུས་ཡུན་མང་པོ་འགོར། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་དུ་ཤཱཀྱའི་ཆོས་ལུགས་དར་ཁྱབ་པའི་ཚོད་ལྟ་དངོས་སུ་བྱས། བོད་ཡུལ་ན་དར་བའི་ཤཱཀྱའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཚད་ལྡན་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རྒྱ་གར་གྱི་ནཱ་ལནྡཱ་ཡི་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་[1]གདན་འདྲེན་པའི་ཕོ་ཉ་མངགས། ཞི་བ་འཚོས་གདན་ཞུ་ལ་དང་ལེན་མཛད་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་ཤིང་། དགེ་བ་བཅུ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་བན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་རྨང་གཞིའི་ཆོས་ཚུལ་རྣམས་གསུངས། རྒྱལ་པོས་ཁོང་གི་གསུང་ལ་མགུ་ནས་མཁན་པོ་ལ་བོད་དུ་དགོན་པ་འདེབས་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་ཞུས་ནས་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཐོག་མ་བསམ་ཡས་དགོན་པ་གསར་དུ་བཞེངས། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་དབང་འཛིན་པའི་ནང་དུ་དེ་ལ་དགག་པ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་མཐར་རྒྱལ་པོས་མཁན་པོ་སླར་བལ་ཡུལ་ལ་ལོག་ཕེབས་དགོས་པའི་རེ་བ་འདོན་དགོས་བྱུང་།

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་རྒྱ་གར་དུ་ལོག་ཁར་རྒྱལ་པོ་ལ་བོད་དུ་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་འབྱུང་བའི་མཐུན་རྐྱེན་སྐྲུན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་མཁན་རྒྱ་གར་ནས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སློབ་དཔོན་པདྨ་སམྦྷ་ཝ་ཞུ་བ་དེ་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཡུལ་དུ་ཕོ་ཉ་མངགས་ནས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་གདན་

[1] སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ། (Shantarakshita) (༧༢༥–༧༨༨) རྒྱ་གར་ནཱ་ལནྡའི་ཆོས་སློབ་པ་མཁས་པ་ཞིག དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དུ་བོད་ལ་ཕྱིན་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྲོལ་བོད་དུ་ཆོས་སློབ་བའི་བྱ་བ་གནང་། ཁོང་ལ་མཁན་ཆེན་བོདྷི་ས་ཏྭ་ཡང་ཞུ།

བྲངས་ཤིང་། ཁོང་གིས་མཐུ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བོད་དུ་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་འཕེལ་བར་གྱུར།

ག་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་རྒྱུན་རིང་པོར་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་དེའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་བསམ་ཡས་དགོན་པ་[1]ལེགས་པར་བཞེངས་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ནས་ཞི་བ་འཚོ་སླར་ཡང་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ནས་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་དང་པོ་བཙུགས་པ་དང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ། དེའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་[2]ལ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་དག་སློབ་ཁྲིད་མཛད་ནས་འབྱུང་འགྱུར་བོད་ཡུལ་དུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གཞི་མ་བརྟན་པོར་བཙུགས།

དུས་སྐབས་འདིར་རྒྱལ་པོས་ལོ་ཙཱ་བ་ཏ་ཅང་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་ཤིང་རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜིཏ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཤཱཀྱའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་བྱ་བ་མཇུག་སྒྲོང་མཛད། ལོ་ཙཱ་བ་དག་གིས་རྒྱལ་པོའི་མཐུན་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤཱཀྱ

[1] བསམ་ཡས་དགོན་པ། (༧༦༢) བོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་པོ་འདི་ཡིན། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ནི་བོད་ལྷོ་ཁ་ནས་རི་བཞི་ཡི་ཡ་གྱལ་ཧས་པོ་རི་ཡི་འདབས་ཤིག་ན་གནས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ས་དཔྱད་བརྟགས་ནས་ཡེ་ལོ་ ༧༦༢ ལ་རྨང་བཏིངས་ཏེ་ལོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པར་གྲུབ། འདི་ལ་ཐོག་བརྩེགས་རིམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་། མཐའ་བཞི་ཕྱོགས་རིམ་བསྐོར་ལ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། ཤར་དུ་ཉམས་དགའ་ཁྲིམས་ཁང་གླིང་དང་། མཁྱེན་རབ་འཇམ་དཔལ་གླིང་། བཙན་སྦྱོར་ཚང་མང་གླིང་། བདུད་འདུལ་སྔགས་པ་གླིང་། ཨ་ཙ་ར་ལོའི་གླིང་། སྒྲ་སྒྱུར་རྒྱ་གར་གླིང་། བེ་རོ་ཙཱ་ནའི་གླིང་། བྱམས་པ་གླིང་། བསམ་གཏན་གླིང་། རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་གླིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གླིང་། བད་དཀར་དཀར་མཛོད་གླིང་བཅས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་བཟོ་སྐྲུན་བཀོད་པ་ནི་འོག་ཁང་བོད་ལུགས་དང་། བར་ཁང་རྒྱ་ལུགས། སྟེང་ཁང་རྒྱ་གར་ལུགས་བཅས་ལུགས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་བ་བྱས་ཡོད།

[2] རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ། ༡.གནུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ (རབ་བྱུང) ༢.སྒྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ༣.ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས (རབ་བྱུང) ༤.མཁར་ཆེ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ། ༥.སོག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས། ༦.ཟླངས་དཔལ་གྱི་སེང་གེ (རབ་བྱུང) ༧.པ་གོར་བེ་རོ་ཙ་ན (རབ་བྱུང) ༨.མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ། ༩.རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྒྲ་སྙིང་པོ། ༡༠.གཉགས་ཛྙཱ་ན་ཀུ་མཱ་ར། ༡༡.སྣ་ནམ་རྡོ་རྗེ་བདུད་འཇོམས། ༡༢.སྦྲ་མི་ཡེ་ཤེས་སྡེ། ༡༣.སོག་པོ་ལྷ་དཔལ། ༡༤.མཁར་ཆེ་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ༡༥.ལྡན་མ་རྩེ་མང་། ༡༦.མཆན་བུ་ཀ་བ་དཔལ་བརྩེགས། ༡༧.ཤུད་པུ་དཔལ་གྱི་སེང་གེ ༡༨. འབྲི་རྒྱལ་བའི་བློ་གྲོས (རབ་བྱུང) ༡༩.ཁྲི་འུ་གི་ཆུང་ལོ (དྲན་པ་ནམ་མཁའ) ༢༠. བྲན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག ༢༡. རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག (རབ་བྱུང) ༢༢.ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེ (རབ་བྱུང) ༢༣.ལང་འགྲོ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། ༢༤.ལ་སུམ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ (རབ་བྱུང) བཅས་སོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཧ་ཅང་མང་པོ་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུའི་རིང་ལ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་པོ་ཏི་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཞིག་བོད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ནང་འདྲེན་ཐུབ་པར་གྱུར།

འདི་ལྟར་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་བཀའ་དྲིན་ལས་ནཱ་ལེནྡྲའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཆ་ཚང་བོད་སྐད་དུ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། བོན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་དགག་པ་རྡོ་དང་ཆེན་པོ་དག་ལ་གཏོང་ལེན་བྱས་ནས་མཐར་བན་དེའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྩ་བ་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་།

ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་བོད་ཀྱི་ལེགས་བྱང་གི་ནང་དུ་རྨང་གཞི་གཙོ་བོ་རུ་བསྒྱུར་མཁན་ཐ་མ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་རེད། ཆོས་དད་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་ཁྲིམས་གཞི་གསར་པ་བཟོས་ཤིང་། བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཕུལ་ནས་བན་དེའི་ཆོས་དེ་སྔར་བས་དབང་ཆེ་བར་བཏང་། ཁྲིམས་གཞི་འདི་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོར་བཟོས་པ་མ་ཟད། འདིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་སྡེ་གཟར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འགོ་ཡང་བཙུགས། དེར་མ་ཟད་རྒྱལ་པོ་དེས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱབ་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་འགྱུར་བཅོས་ཀྱི་ལས་གཞི་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད། སྐད་གསར་བཅད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀའ་བསྟན་གྱི་དོན་དག་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་ཐུབ་པར་མཛད།

བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྟབས་མ་ལེགས་པའི་དོན་རྐྱེན་ཞིག་འཕྲད་པ་ནི་རྒྱལ་པོས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞེན་ལོག་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཁག་གཅིག་ནས་འཁོན་འཛིན་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ལངས་སྟབས་མཐར་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱང་སྐུ་བཀྲོངས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་ཁྲི་གླང་དར་མར་ཤོར། གླང་དར་མའི་བཀའ་འོག་ནས་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཐམས་ཅད་ཤོར་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་ཕྱོགས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་དག་ཀྱང་མེད་པར་གྱུར། བཤད་སྲོལ་ལ་དགོན་པ་མང་པོ་གཏོར་བ་དང་གྲྭ་བཙུན་མང་པོ་

ཁྲིམས་ལ་འཛིགས་ནས་མཐའ་འཁོབ་རྣམས་སུ་ཡུལ་བྱོལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་། གླང་དར་མའི་རྗེས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་དུམ་བུ་མང་པོར་སིལ་བུར་འཐོར། དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་པ་མང་ཆེ་བ་ཕྱོག་ཆོས་སུ་གྱུར་ནས་བཙུན་པ་རེ་ཟུང་ཞིག་གིས་རང་གི་ལམ་ལུགས་དེ་ཉར་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་། ཡང་སྐབས་ལེགས་པ་གཅིག་ནི་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བཙུན་པ་རེ་ཟུང་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པ་དང་དེ་དག་དང་རྒྱའི་བཙུན་པ་མཉམ་དུ་བསྡོངས་ནས་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ལྷིང་འཛགས་སུ་གནས་ཡོད་པའི་བན་དེའི་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་པ་དག་རིམ་བཞིན་ཕྱིར་མངོན་ཡོང་ཞིང་བན་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཁྲིད་སླར་གསོ་བྱུང་།

གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་མ་འོངས་སྔོན་ཤེས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དཀའ་ངལ་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་མཁྱེན་ནས་ཐུགས་བརྩེ་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཁོང་གིས་ཆོས་མང་པོ་གཏེར་དུ་སྦས། གཏེར་དེ་དག་ལ་ཐེལ་གྱིས་མནན་ཞིང་ཕྱིས་སུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཅེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་གཏེར་ནས་འདོན་ཐུབ་པར་བྱས་ནས་བཞག་ཡོད། སྔར་སྦས་པའི་གཏེར་དེ་དག་ཕྱིས་སུ་འདོན་མཁན་རྣམས་ལ་གཏེར་སྟོན་ཞེས་འབོད། སྤྱིར་བཏང་གཏེར་ལ་རིགས་གཉིས་ཡོད།

༡། ས་གཏེར། གཏེར་འདི་རིགས་ནི་སའི་འོག་པར་དངོས་སུ་སྦས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་དང་། དེ་བཞིན་བྲག་ཕུག་དང་། ཕུག་པ། གཞན་ཡང་གསང་བའི་ས་ཆ་དག་ལ་སྦས་པའི་ཤོག་དྲིལ་སོགས་ཀྱང་འདིར་ཚུད། ཤོག་དྲིལ་དེ་ཚེ་སྐལ་ལྡན་ལས་འཁྲུངས་ཡོད་པའི་གཏེར་སྟོན་དེ་ཚོ་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་འབྲུ་དོན་རྟོགས་མི་ཐུབ་པའི་མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཡིག་ལ་བྲིས་ཡོད། གསང་བའི་བརྡ་ཡིག་འདི་དག་གི་གོ་དོན་བཀྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་གཏེར་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་སྒོམ་རྟོགས་ཀྱི་ནུས་པ་སྤྱད་ནས་གང་དུ་སྦས་ཡོད་པའི་བརྡ་བཀྲོལ་ནས་གཏེར་འདོན་དགོས། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་མི་མང་པོ་འདུས་ནས་གཏེར་འདོན་པ་མཐོང་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏེར་མ་དང་གཏེར་སྟོན་གཉིས་ཀར་སྔར་བས་ཡིད་ཆེས་འབྱུང་བར་བྱེད།

༣། དགོངས་གཏེར། གཏེར་གཞན་པ་དེ་ནི་གང་ཟག་ཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་བཅུག་ཡོད་ཅིང་སྲིད་བཏང་བྱས་ན་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཉེ་བའི་སློབ་མ་ཞིག་ཡིན་དགོས། རྣམ་ཤེས་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་ཕྱི་མར་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཙང་ནམ་ཞིག་གཏེར་བཏོན་གྱི་ཐུགས་སུ་ཡི་གེ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཤར་ཡོང་བའི་གནས་སྐབས་ཤིག་འགྱུབ་ཡོང་། དེ་ནས་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་རང་འགྱུལ་གྱིས་གསུང་ངག་ཅིག་ཏུ་སྒྱུར་ནས་གཏེར་སྟོན་དེའི་ཞལ་ནས་བྱུང་།

དེའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་ནང་དུ་གསུང་རབ་གྲངས་འབོར་མང་པོ་ཞིག་གཏེར་ནས་བཏོན། གཏེར་སྟོན་རེ་རེས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆ་ལག་ཚང་བའི་ཆོས་སྐལ་རེ་འདོན་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཆོས་སྒོ་ཆ་ཚང་བ་རེ་འདོན་མཁན་གྱི་གཏེར་བཏོན་དག་ལ་གཏེར་སྟོན་ཆེན་མོ་ཞེས་འབོད། གཏེར་མི་འདྲ་བས་གདུལ་བྱ་མང་བ་ནས་མང་བ་བསྐྱུ་ཐུབ་པ་དང་། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་ཡོངས་སུ་ལམ་ལུགས་འདི་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཟོས་ཡོད། གཏེར་སྟོན་གྱི་ལམ་ལུགས་འདི་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད་ཅིང་འདི་ནི་རྙིང་མ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་བསམ་ཚོག

གཉིས། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས།

ཉམས་ལེན་པ་དག་ལ་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་པར་ཕན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་འཕྲུལ་སེལ་བ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་སྒྲུབ་འདིའི་ཡང་རྩེ་ནི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཉམས་རྟོགས་སླེབས་རྒྱུ་དེ་རེད། སེམས་ནི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་ནི་སེམས་ནས་འགོ་འཛུགས་ཤིང་སེམས་ནས་མཇུག་སྒྲིལ་གྱི་རེད། ང་ཚོས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་གང་སྣང་བ་དང་ང་ཚོའི་སེམས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འབབ་ཅིང་། དེའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡང་སེམས་ནང་དུ་ཡོད། གཤམ་གྱི་དོན་དག་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྲིད་བཏང་གི་སྒྲོམ་གཞི་ཞིག་མཚོ་སྒྲོད་བྱེད།

ཀ༽ རྫོགས་ཆེན་བློ་ཡི་དཔེ་གཞི།

བློ་ནི་རང་བཞིན་གཟུགས་མེད་པ་དང་བློ་ཡི་གནས་བབ་ཕྱི་ནང་མང་པོ་འདུས་ཡོད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་རྩིང་བ་དང་འགའ་ཞིག་ཕྲ་མོ་ཡིན་པར་འདོད། ང་ཚོས་སེམས་གཅིག་པུ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ང་ཚོས་རྒྱུན་དུ་ངེས་དགོས་པ་ནི་བློ་ཞེས་པ་ནི་ང་ཚོར་ཚུར་སྣང་གི་ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པར་ངེས་དགོས། གོ་བདེ་བར་བྱས་ན་ང་ཚོས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བློ་ཡི་འགྱུལ་སྐྱོད་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་གི་ཡོད་པར་བཤད་ཆོག

༡། སེམས་སམ་ཤེས་པ། བློ་ཡི་རིམ་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་གྱི་འོག་གནས་ཤིང་། གང་ཟག་སྐྱེར་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ངོ་བོར་དྭངས་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཡོད། དེ་ཡང་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོང་ཆོག་ཅིང་རིམ་པ་འདི་ནི་ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་རིམ་པ་འདི་རེད།

༢། རིག་པ། བློ་ཡི་རིམ་པ་འདི་ནི་ཆ་རྐྱེན་གྱི་འོག་ཏུ་མི་གནས་ཤིང་། གཉིས་འཛིན་གྱི་སྒྲོམ་གཞི་དང་བྲལ། འདི་ནི་རང་བྱུང་གི་བློ་ཡི་དྭངས་ཆ་དེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ། རིག་པ་ནི་རྒྱུན་དུ་རྟོག་མེད་ཡིན་ཞིང་གཉིས་འཛིན་གྱི་བསམ་གཞིགས་ལས་བརྒལ་ཡོད།

ཤེས་པའམ་སེམས་མངོན་གྱུར་པ་ནི་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་གནས་སྐབས་གང་རུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཚུད་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་གིས་རིག་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྲིད། འདི་ལྟར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་དེ་ནས་དེ་དྭངས་བའི་རིག་པ་ལ་གནས་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་དེ་ནི་རྫོགས་ཆེན་གྱིས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་དེ་རེད།

ཁ༽ ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རིག་པའི་ཡོན་ཏན།

རིག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་དུས་དང་གནས་སྐབས་རེ་རེ་བཞིན་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་གི་ཡོད་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན།

དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་ཅིང་ཐ་མའང་མེད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མངོན་པར་རོལ་བར་འགྱུར། རིག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་གསར་དུ་གང་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པ་མེད། གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ནི་རིག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བར་ཆད་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་སྤོང་དགོས་པ་དེ་རེད། འདིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་དོན་དུ་མིན་པར་དེ་ཉིད་པའི་དོན་དུ་དམིགས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ལ་སྣེ་འཁྲིད་པར་བྱེད།

རིག་པའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་རིག་པ་དེ་རེད། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་རིག་གི་ཡོད་པ་ལ་ཟེར་བ་རེད། ནམ་ཞིག་ཡོན་ཏན་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ང་ཚོས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་འདིས་རིག་པའི་དག་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།

༡། ཉིང་དོན།

རིག་པའི་ཉིང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཀ་དག་རེད། འདིར་དག་པ་ཟེར་བའི་དོན་ནི་རིག་པ་ནི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་། དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་གོ་བ་རེད། འདི་ནི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་རང་གིས་སྟོང་ཞིང་བརྟེན་པར་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྟོང་བས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་གོ།

༢། རང་བཞིན།

རིག་པའི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ལྷུན་གྲུབ་རེད། དེས་སྣང་བ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་སྐྱེད་བཞིན་པ་རེད།

༣། ནུས་པ།

རིག་པའི་ནུས་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་རེད། འདིའི་དོན་ནི་རིག་པ་ནི་གནས་སྟངས་ཁྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མངོན་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་གོ །འདི་ལྟར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པས་གནས་སྟངས་དེ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་དེ་ནས་བརྡ་སྟོན། ནུས་པ་འདི་ནི་གདོད་ནས་དག་པ་དང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དབྱེར་མེད་པ་ལས་འདོན།

ཀ༽ གཞི་གཅིག་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས།

རིག་པས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྨང་གཞི་རྩོམ་ཞིང་། འདི་ནི་སྒྲོང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་མངོན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་པའི་བར་སྣང་ལྟ་བུར་བསམ་བློ་གཏོང་ཚོག འདིའི་བྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་དེ་ནི་སྣང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་། སྣང་བ་དེ་དྲན་པར་བྱེད་པ་དེ་རེད། གནས་བབ་འདིར་བཟང་ངན་སོགས་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལས་བརྒྱལ་ཡོད། ནམ་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱིས་དོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ཚེ་ཁྱེད་རང་གིས་བདེན་པའི་དོན་མངོན་པའི་ལམ་གཉིས་ལས་མེད་པར་མཐོང་ཐུབ།

༡། འཁོར་བ། འཁྲུལ་པའི་བློ།

རིག་པའི་གནས་སྐབས་ག་དུས་ཡིན་རུང་ཡེ་ནས་ཤེས་པ་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ་རེད། དེ་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་དང་མཚུངས་པར་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆ་ཤས་ཙམ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ། ཡེ་ནས་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཅས་ཡོང་སྲིད། མངོན་དུ་གྱུར་རུང་ཚད་ཇི་ཙམ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཡོད། ཡེ་ནས་ཤེས་པ་འདི་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་འདི་ལ་ལྷན་སྐྱེས་མ་རིག་པ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་གོ་བ་རེད། མ་རིག་པ་འདིས་མ་རིག་པ་གཞན་དག་འབྱུང་བའི་རྐྱེན་བྱེད་ཀྱི་རེད།

སེམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་གིས་ངོ་མ་འཕྲོད་བར་དུ་གང་ཞིག་སྣང་བ་དེ་རང་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་འཛིན། ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སོ་སོར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འདི་ལ་ཀུན་བརྟགས་མ་རིག་པ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། ང་ཞེས་པའི་འཛིན་པ་ཏ་ཅང་སྟབས་བདེ་འདི་གསལ་རིག་གི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྨང་གཞི་དེ་རེད།

སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྔ་མཐུད་ནས་སྐྱེ་བའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྣང་བ་རེ་ཟུང་ལ་ཞེ་མེར་བ་དང་རེ་ཟུང་ལ་ཞེན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། སྣང་བ་འདི་དག་སེམས་ཀྱི་དཔེ་གཞིའི་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་དེ་ལ་རང་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད། རང་གིས་མྱོང་བའི་མྱོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་“བདག”་གི་གོ་བ་འདི་ལ་དུས་ནས་དུས་སུ་བརྟན་པོར་བཟོ།

བདག་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉར་ཡོད་པའི་གོམས་གཤིས་སུ་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ལ་རག་ལས། འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བག་ཆགས་འདི་དག་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་གང་ཟག་དེ་གནས་བབ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་རྣམ་པར་སྨྲུན་གྱི་རེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་བདག་གིར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པ་དེ་དང་ལྷན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱུན་བརྟན་པོར་གཏོང་། འཁོར་རྒྱུན་ཟེར་བ་ནི་བག་ཆགས་མང་བ་བསགས་པ་དང་། བག་ཆགས་མང་བ་བསགས་པས་སྐྱེ་བ་མང་བ་ལེན་ཞིང་། སྐྱེ་བ་མང་བ་བླངས་བས་བག་ཆགས་མང་པོ་སླར་ཡང་གསོག་པ་བཅས་རྒྱུན་འཁོར་དེ་རེད།

༣། ཐར་པ། འབྲུལ་བ་ལས་གྲོལ་བ།

ནམ་ཞིག་སེམས་དེ་སྐྱེ་འཆི་མཐའ་མེད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་རྗེས་སུ་སེམས་དེས་རང་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་མྱོང་རྒྱུ་རེད། འཁོར་ལོ་འདི་གཏོར་བའི་ཆེད་དུ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་དང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་འདོར་དགོས། གལ་སྲིད་ཁྱེད་རང་གིས་ཐ་མི་དད་པའི་རིག་པ་ཞིག

སྒྲུང་ཐུབ་ན་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། རང་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུར།

ང༽ འཁོར་བ་དང་ཐར་པ་ལས་འདས་པ།

ཞི་བ་ཐར་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་རང་དང་གཞན་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཀུན་བཏགས་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ན་དེས་ཆོག་པ་ཡིན་རུང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་ད་དུང་དེས་མི་ཆོག དེའི་ཆེད་དུ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་གཞི་མ་གཉིས་འདུས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་དགོས།

རིག་པ་ཡང་དག་གི་ངོས་ནས་བལྟས་པའི་ཚེ་འཁོར་འདས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། དེ་དག་གཞི་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་རོ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཡོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རོ་གཅིག་པ་འདི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་མེད་པར་གཟིགས་ཐུབ་པར་མ་ཟད། འདི་ལྟར་གཟིགས་མཁན་འདི་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ཞེས་འབོད། རྣམ་མཁྱེན་དེ་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་སེམས་ལ་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་དགོས། གལ་སྲིད་ཁྱེད་རང་གིས་འདི་བྱེད་ཐུབ་སོང་ན་ཁྱེད་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་རེག་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ།

བང་རིམ་ལྟར་འདོན་བཞིན་པའི་རྙིང་མའི་གཏེར་ཆོས་འདི་དག་གིས་རྙིང་མའི་ཆོས་ལུགས་འདི་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དཔལ་འགྱུར་བྱུང་བར་མཚོན། དེ་ཡང་གཏེར་ཆོས་གསར་པ་རེ་བརྙེན་པའི་རྗེས་སུ་དེ་དག་ནི་རང་གི་ཉམས་ལེན་པའི་བློ་ལ་འཇུག་བདེ་བ་ཡོད། དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་དུ་ཆོས་ཚན་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གནད་དུ་སྨིན་པ་ཞིག་ཡིན་དང་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད་དེ་ནི་ཆོས་ཚན་དེ་རིམ་པར་འགྲོ་དོན་མེད་པར་གྱུར་ནས་མི་མངོན་པར་གྱུར་པ་འམ་འགྲོ་དོན་འཕེལ་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་དར་སྤེལ་ཡོང་མིན་རག་ལས་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཆོས་ཚན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པར་ངོ་འཕྲོད་ཡོད་

ཅིང་། དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་མ་དག་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་སྤྱིན་གྱི་ཡོད། བཀའ་གཏེར་གང་ཡིན་རུང་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུའི་ནང་དུ་འདུ་ཐུབ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ཞུས་ནས་ད་ལྟ་ངས་ཅུང་སྙན་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། དེང་སྐབས་དར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ལམ་བདུད་འཇོམས་གཏེར་གསར་ཞེས་པ་འདིའི་སྐོར་ལ་ཞིབ་པར་བཤད་ཀྱི་ཡིན།

ཀ༽ སྙིང་མའི་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ།

གོང་དུ་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་བཤད་སྐབས་སུ་བཞིན་སྙིང་མ་བས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་ཡོངས་རྫོགས་རིམ་པ་དགུ་ལ་བགོས་ཡོད། རིམ་པ་འདི་དག་གིས་ལུས་རྟེན་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཐུབ་པའི་ལམ་གྱི་འཕེལ་རིམ་དེ་མཚོན། ང་ཚོས་རིམ་པའམ་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་པོ་འདི་མདོ་ཡི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དྲུག་ལ་དབྱེ་ཆོག

ཀ་ མདོ་ཡི་ཐེག་པ།

འདིས་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་གསུང་རྣམས་ལྷན་དུ་བསྡུས་པ་དེ་མཚོན། འདི་དག་གིས་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྨང་གཞི་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཡོངས་རྫོགས་དང་གཅིག་པ་རེད།

༡། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ།

ལམ་འདིས་འཁོར་བ་སྤང་བའི་ངེས་འབྱུང་ལ་ཤུགས་སྟོན་བྱེད་པ་དང་། རྨང་གཞི་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པ་གོང་མའི་ལྷ་སྒོམ་སྤྱོད་གསུམ་ལ་འཇུག འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་དང་པོ་བདེན་པ་བཞིའི་ཐོག་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད།

༢། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ།

ལམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ་བླ་མེད་ཐོབ་ཟིན་པ་དང༌། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་རང་གི་རྟོགས་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་དག་གི་ཆེད་དུ་རེད། ཁོ་ཚོས་ཉམས་ལེན་འདི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་རེད།

༣། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ།

ལམ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་དེ་མཚོན། འདིས་གཙོ་བོ་དམིགས་ས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་རེད། སེམས་འདིའི་རྨང་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པ་རེད།

ཁ་ གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ།

མདོ་ཡི་ཐེག་པའི་ཐོག་ལ་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཚུགས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པ་དེ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་དུས་ལ་བབ།

༡༽ ཕྱིའི་རྒྱུད་གསུམ།

གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྔགས་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་གིས་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཚོན་ཞིང་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་གར་གྱི་དགེ་སྦྱོང་ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད།

༡། བྱ་རྒྱུད།

ལམ་འདིས་གཙོ་བོ་དམིགས་ས་ནི་ལུས་སེམས་དག་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ལ་སྨན་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྤྱོད་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་སྨྱུང་གནས་དང་ཁྲུས་ཆོག་སོགས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྣ་ཚོགས་སྤྱོད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་བསྒོམ་བྱའི་ལྷ་ལ་རང་གི་གོང་དུ་ངོས་བཟུང་ནས་དམིགས་རྣམས་སྐྱོང་བ་རེད།

༢། སྤྱོད་རྒྱུད།

ལམ་འདིས་སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བརྒྱུད་ནས་ཕྱིའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཀ་ལ་གལ་གནད་གཅིག་མཚུངས་སུ་བལྟ། འདི་ནི་བྱ་རྒྱུད་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གཉིས་འདུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞིག་རེད། ཉམས་ལེན་པས་བསྒོམ་བྱའི་ལྷ་ལ་རང་གི་གྲོགས་སུ་བཟུང་ནས་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བ་རེད།

༣། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད།

ལམ་འདིས་ཏ་ལམ་སྒོམ་ཕོ་ན་ཉམས་ལེན་བྱེད། འདི་ལ་དབང་རིམ་པ་བཅུ་གཅིག་འཐོབ་དགོས་ཤིང་། སྔགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་འཛོག་དགོས། ལམ་འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་བསྒོམ་བྱའི་ལྷ་རུ་བསྐྱེད་ཅིང་། རང་དང་མཐར་ཐུག་རང་གི་རང་བཞིན་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་ངོས་བཟུང་ནས་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བ་རེད།

༢༽ ནང་གི་རྒྱུད་གསུམ།

དེ་ནས་ཐེག་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པས་གསང་སྔགས་ལ་བལྟ་སྟངས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་མཚོན། ཐེག་པ་སྔོན་མ་དག་ནི་གང་ཟག་གི་ཉམས་ལེན་གོང་དུ་འཕེལ་རིམ་

བཞིན་དུ་ཕྲ་བར་ལྟ་བ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་མཐའ་མའི་རྒྱུད་གསུམ་ནི་དེ་དག་གིས་དམིགས་གཏད་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་མིན་གྱིས་དབྱེ་བ་འབྱེད། འདི་དག་གིས་ནང་དུ་མ་ཧཱ་ཡོ་གའི་ཐེག་པ་དང་། ཨ་ནུའི་ཐེག་པ། རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་བཅས་གསུམ་ག་འདུས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་དེ་དག་གསུམ་ག་ལ་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འཁྲིད་པའི་ནུས་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད། གང་ལྟར་གལ་གནད་ལྟ་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེས་ཉམས་ལེན་པ་རེ་རེ་བཞིན་གང་ཟག་རེ་རེ་ལ་ལམ་ལུགས་རེ་རེ་གཞན་ལས་མཐུན་ཆེ་བ་ཡོད་ཚོག

༡། མ་ཧཱ་ཡོ་ག

ལམ་འདིས་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་དམིགས་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་ཏ་ཙང་དྭངས་གསལ་གྱི་ལྷ་ཡིས་ཁེངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དམིགས་པ་འཛིན། དམིགས་པ་འདི་དག་གིས་རིམ་བཞིན་རྩ་རླུང་ཕྲ་མོ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་བྱེད། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་གནད་གལ་ཆེན་ཁག་གསལ་འདེབས་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་དགོས་ངེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རིམ་པ་ཁག་གསལ་འདོན་བྱེད། དཔེར་ན། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དང་། རྟ་མགྲིན། ཡང་དག་ཧེ་རུ་ཀ བདུད་རྩི་ཡོན་ཏན། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་བཅས་ལྟ་བུ་རེད།

༢། ཨ་ནུ་ཡོ་ག

ལམ་འདིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་ཐུགས་ཅན་དུ་འདོན་པའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པ་དག་གི་ཕྲ་བའི་ལུས་ལ་སྦྱར་བཙོས་གཏོང་བའི་རྫོགས་རིམ་ཉམས་ལེན་ལ་དོ་གནད་བྱེད། ཉམས་ལེན་པས་དང་པོ་རྟོག་མེད་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོམ་རྒྱག་ཅིང་། དེ་ནས་དེའི་ལྷ་སྐུ་སྐྱེད་པར་བྱེད། ལམ་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དུ་རྟོགས་པ་དེ་བསྐྱུན།

༄། ཨ་ཏི་ཡོ་ག།

ལམ་འདི་ནི་རྫོགས་ཆེན་དང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་ས་གཙོ་བོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེཤེས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འབྱུང་བ་དེ་རེད།

ཁ་༽ བདུད་འཇོམས་གཏེར་གསར།

གོང་གསལ་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་པོ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཇི་ལྟར་རིམ་བགྲོད་བྱེད་ཚུལ་གསལ་འདོན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དཔེ་མཚོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཉེ་ཆར་བྱུང་བའི་གཏེར་གསར་ཞིག་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད། འདི་ལ་བདུད་འཇོམས་གཏེར་གསར་ཞེས་འབོད། བདུད་འཇོམས་གཏེར་གསར་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་སྔོམ་ཆེན་བདུད་འཇོམས་གླིང་པས་གཏེར་ནས་བཏོན་པའི་གཏེར་ཡིག་ཕྱོགས་བསྡུས་ཤིག་རེད། ཕོང་གི་ཡང་སྲིད་སྐྱབས་རྗེ་བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེ་[1]ཕྱིས་སུ་ཉིང་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབུ་འཛིན་ཆགས། གཏེར་གཞུང་དེས་གང་ཟག་གཅིག་རྨང་གཞི་ནས་ཡང་རྩེ་རྫོགས་ཆེན་བར་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བསྟན་ཡོད། བདུད་འཇོམས་གཏེར་གསར་[2] (603) ལུགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི་ནང་ཁུལ་བྱེ་བྲག་གསུམ་ལ་བགར་ཡོད།

---

[1] བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེ། (༡༩༠༤-༡༩༨༧) འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཞུ་ཞིང་གཏེར་བཏོན་བདུད་འཇོམས་གླིང་བའི་ཡང་སྲིད། པདྨ་བཀོད་དུ་ཡབ་ཀཿཐོག་སྤྲུལ་སྐུ་ནོར་བུ་བསྟན་འཛིན་དང་ཡུམ་ནམ་རྒྱལ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། རྫ་ཕུག་ཁྲུང་སྤྲུལ་སྐུ་འགྱུར་མེད་ངེས་དོན་དབང་པོ་སོགས་པདྨ་བཀོད་དུ་བྱོན་ནས་སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་མངའ་གསོལ། སུམ་རྟགས་སྣན་ངག་སྙོད་འཇུག་བཤེས་སྤྲིངས་སྡོམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད། བླ་མ་པདྨ་བསྟན་འཛིན་ལས་རྩིས་དཀར་ནག་རིག་གནས་ཐ་དག་སྦྱངས། བཙན་བྱོལ་དུ་སྤྱ་འགྱུར་ཉིང་མའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་རླབས་ཆེན་མཛད་དོ།།

[2] བདུད་འཇོམས་གཏེར་གསར། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་ཅིང་ཕོང་རང་གིས་གཏེར་དུ་སྦས་པ་བདུད་འཇོམས་གླིང་པས་ (༡༨༣༥-༡༩༠༤) གཏེར་ནས་བཏོན་དག་སྣང་ཡེ་ཤེས་དྲ་བ་ཞེས་པ་དེ་རེད། གཏེར་བཏོན་བདུད་འཇོམས་གླིང་པའི་ཡང་སྲིད་ནི་བདུད་འཇོམས་འཇིགས་བྲལ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་དར་རྒྱས་སུ་བཏང་།

ཀ་ སྔོན་འགྲོ་དག

སྔོན་འགྲོ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞི་ཁྲ་སྐྱིག་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཉམས་རྟོགས་འབྱུང་བར་སྟ་གོན་ཐེབ་པའི་ཆེད་དུ་རེད། རིམ་པ་འདིའི་ནང་དུ་མདོ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་། ཕྱིའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེ་བྲག་རེ་ཟུང་ཞིག་འདུས་ཡོད། འདི་ལ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་འགྲོ་ཁག་གཉིས་ཡོད།

༡༽ ཐུན་མོང་བ་སྤྱིའི་སྔོན་འགྲོ་དག

ཕྱིའི་སྔོན་འགྲོས་བློ་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་པའི་བློ་ལྡོག་རྣམ་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་རེད། དེ་དག་ནི་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་འཚོ་བ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དཔྱད་སྒོམ་རེད། འདི་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཚོ་བ་ལས་ངེས་འབྱུང་ཟུགས་དྲག་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ལ་འཁྲིད། འདི་དག་གཙོ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད། བློ་ལྡོག་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ནི།

༡། དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ།

ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་དེ་སེམས་དོན་གྱི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་འོས་འཚམ་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་། བསམ་བློ་འདིས་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་མི་ཚེ་འདི་བེད་སྤྱོད་ལེགས་པོ་ཞིག་གཏོང་གི་ཡིན་ན་གོ་སྐབས་ཚད་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ་བློ་གཏོང་།

༢། ཚེ་མི་རྟག་པ།

རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་འདི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་དཀོན་པོ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཐེབ་པའི་རྗེས་སུ་དེ་རྟག་པ་མིན་པར་ནམ་ཞིག་འཇིག་དགོས་པ་འདི་ངེས་པར་ཤེས་དགོས། འདིར་ཉམས་

ལེན་པ་དག་གིས་ཛ་དྲག་གི་ཚོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་། མི་ཚེ་འདི་དོན་ཆུང་གི་ཆེད་དུ་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་གཏོང་བའི་བསམ་བློ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་མི་རྟག་པ་དང་འཆི་བའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་པ་རེད།

༧། ལས་རྒྱུ་འབྲས།

ཛ་དྲག་གི་གནས་བབ་འདིའི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་“ད་གང་ཞིག་བྱ་དགོས་སམ”ཞེས་རང་ཉིད་ལ་འདྲི་བ་རེད། དེ་ནས་ཁོས་ལས་དགེ་བ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དང་། ལས་མི་དགེ་བ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་མི་བདེ་བ་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཐོག་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་ལུགས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས།

༨། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས།

འདི་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱིས་ལས་མི་འདྲ་བ་ལས་མྱོང་བ་མི་འདྲ་བ་མངོན་གྱི་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་གི་རེད། འདིའི་དམིགས་ས་ནི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་ལྷད་མེད་ཅིག་འཚོལ་ཐུབ་པ་དེ་རེད། འདིས་ཉམས་ལེན་པའི་བློ་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་སྡུག་བསྔལ་ཕྲ་རགས་མང་པོ་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པར་འཁྲིད་པར་འགྱུར།

༣༽ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནང་གི་སྔོན་འགྲོ་དག

ཕྱིའི་སྔོན་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་ས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེའི་གནས་བབ་དང་དེའི་ནུས་པ་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འདིས་ངེས་འབྱུང་སྐྱེ་བའི་རྨང་གཞི་

བྱེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་པ་སེམས་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་སུ་འཇུག་པ་དེ་རེད། ནང་གི་སྟོན་འགྲོ་འདི་དག་གི་གོམ་པ་དང་པོ་ནི་མཐོང་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཞིག་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་ལ་རག་ལས་ཡོད་སྟབས་མཐོང་ཚུལ་ཡང་དག་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་འདི་ནི་ཆེས་མཐོའི་བསམ་བློ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ལ་གོ་བ་རེད།

༡། སྐྱབས་འགྲོ།

ཐུན་མོང་ཐུབ་པའི་ཆོས་སྐོར་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རེད། ཉམས་ལེན་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐབས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་དང་། དེས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་དེ་སྟོན་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད།

༢། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

ཉམས་ལེན་འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་ཡོད་པའི་གྲངས་མེད་པའི་སྲོག་ཆགས་དག་གི་འཚོ་བ་ལ་སྨོམ་རྒྱག་དགོས། ཁོས་དེ་དག་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྒོམ་རྒྱག་ཅིང་དེ་དག་ལ་བརྩེ་བ་དང་སྙིང་རྗེའི་བསམ་བློ་བསྐྱེད། གཞི་རྩ་འདི་ལ་བཞག་ནས་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པས་དེ་དག་གི་དོན་གང་ཐུབ་ཐུབ་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་དེ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་། དེ་ནས་ཉམས་ལེན་འདིས་འགྲོ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཐུབ་པར་ལམ་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་འགྲོ། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་མཆོག་གྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ་རྣམས་བེད་སྤྱོད་བྱེད།

ཡང་དག་པའི་ཀུན་སློང་གིས་བསྐྱལ་བའི་བྱ་བ་ལས་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདུན་པར་ཡོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་གསར་སྐྲུན་བྱེད་དགོས། བྱ་བ་འདི་བྱེད་པར་དགེ་བའི་ལས་གསོག་པ་དང་སྡིག་པའི་ལས་སྤོང་པའི་བྱ་ལ་འཇུག་པ་རེད།

ཕྱིའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན། གཤམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གསུམ་རེ་རེས་དཀའ་སྡུག་ལ་ཅེ་མི་སྙམ་པའི་ནུས་པ་ཅན་དང་། སྤོབས་པ། ཚོད་སེམས་བཅས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབ་ཀྱི་རེད། སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་དམིགས་རྣམ་སྣ་ཚོགས་སྒོམ་པའི་ཕྱིའི་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་འགོ་འཛུགས།

༡ མཆོད་འབུལ་བ།

ཉམས་ལེན་འདི་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་འབུལ་བའི་ཉམས་ལེན་ཞིག་རེད། འདིའི་དགོས་པ་ནི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྐྱེད་པ་དང་ཞེན་པ་ཆུང་དུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་རེད།

༢ རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་དག་སྦྱོང་།

ཉམས་ལེན་འདིའི་ནང་དུ་འོད་དཀར་པོ་རྣམ་པར་དག་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སེམས་དག་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་འཛིན་བཞིན་གཟུངས་སྔགས་བཟླས་བརྗོད་བྱེད། འདིས་ཉམས་ལེན་པ་དག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནག་པོ་སྡིག་པའི་གོམས་གཤིས་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་དེའི་ནུས་པ་གཅོག་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད།

༣ ཀུ་རུ་ཡོ་ག

འདིར་ཀུ་རུ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་སྒོམ་གྱི་དམིགས་ཐིག་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། ཉམས་ལེན་འདི་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་པ་ནུས་མཐུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ནུས་པ་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ལེན་ཤེས་ཆེན་པོ་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་ཞུ་བ་རེད། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སེམས་ལ་སྐུལ་སློང་བྱེད་པ་དང་བདེན་དོན་མཐར་ཐུག་གི་ཕྱོགས་སུ་སེམས་པ་ཕྱོགས་སུ་འཇུག་རྒྱུ་དེ་རེད།

༣། སྔོན་འགྲོ་ཐ་མ་གཉིས།

སྔོན་འགྲོ་མཐའ་མ་འདི་གཉིས་ནི་ལམ་རྫོགས་པར་བར་ཆད་གཏོང་བའི་དཀའ་ངལ་བྱེ་བྲག་པ་འཕྲད་པའི་ཚེ་དེ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་ཁ་སྐོང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་ཚ་འཛོག་བྱེད། སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ནང་གི་གསང་སྔགས་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་། ཁོང་ཚག་གིས་ཉམས་ལེན་འདི་དག་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱེད་པ་རེད།

༡ རྣམ་ཤེས་ཁ་སྒྱུར་བ།

ཉམས་ལེན་འདིའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་དང་པོ་ནི་དུས་ཚོད་འགོར་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ལམ་མ་འགྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་འཆི་མི་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་སླར་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པར་ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་ལུས་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་སྦྱོང་བ་བྱེད། གལ་སྲིད་སྦྱོང་བ་དེ་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཐུབ་ན་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་སླར་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་གནས་ལ་སྐྱེ་བ་བླངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མུ་མཐུད་ཐུབ།

༣ གཅོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན།

འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ནི་ང་ཚོའི་ཁེངས་དྲེགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་འདི་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མ་རང་ཉིད་ལ་གཅེས་པར་བྱེད་པ་དང་། གནས་ལུགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ལ་ཧ་ཅང་ཤུགས་ཆེན་པོར་གོམས་ཡོད། གོམས་གཤིས་འདི་ལ་གཉེན་པོ་བརྟེན་པའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་འཛིན་པ་མཐུ་ཅན་འདི་ཆུང་དུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ལམ་མཐུ་ཅན་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། གཅོད་ནི་ཏག་ཏག་དེའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཉམས་ལེན་ཞིག་རེད།

ཁ་ དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་ཁག

ཉམས་ལེན་འདི་འམ་ཉམས་ལེན་རྗེས་མ་ལ་འཇུག་པར་ཉམས་ལེན་པ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དབང་ལུང་མན་ངག་རྣམས་འཐོབ་དགོས། ཉམས་ལེན་འདི་རིམ་པ་མཐོ་ཤོས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ཡིན་སྟབས་ཚད་ལྡན་གྱི་བླ་མའི་ལམ་སྟོན་ཡོད་པ་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་དེ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གནས་ཚད་གཅིག་པར་སླེབས་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་ནི་སློབ་མའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནས་ཚད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་བླ་མ་ལ་རག་ལས་ཡོད་ཅིང་། སློབ་མ་དེ་ལ་ཉམས་ལེན་གང་ཞིག་གང་ལྟར་བྱེད་པ་འོས་འཚམ་ཡིན་པ་བླ་མས་ཐག་གཅོད་དགོས།

༡༽ བསྐྱེད་རིམ།

བདུད་འཇོམས་གཏེར་གསར་སོགས་གཏེར་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆེད་དུ་རྩ་བ་གསུམ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཉམས་ལེན་ཕྱོགས་བསྡུས་ཤིག་ཕུལ་ཡོད་ཅིང་། རྩ་བ་གསུམ་ནི་བླ་མ། ཡི་དམ། མཁའ་འགྲོ་བཅས་རེད། དམིགས་རྣམ་སྒོམ་པའི་ཉམས་ལེན་འདི་དག་རེ་རེ་ནས་སེམས་ཀྱི་བརྟན་ཆ་ཡོང་བ་དང་ཕྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བར་དག་སྦྱོང་བྱེད་

པར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཞམས་ལེན་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཞམས་ལེན་པས་གང་སྣང་ལྷ་སྐུར་འཆར་བ་དང་། གང་ཐོས་གཟུང་སྔགས་སུ་གོ་བ། གང་བསམ་ཤེས་རབ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་དག་པའི་སྣང་བ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་རེད།

༡། མཚོ་སྐྱེས་ཐུགས་ཐིག

གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་ཞམས་ལེན་པས་གཟུངས་སྔགས་བཟླ་བཞིན་རང་ཉིད་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་ལ་སྒོམ། འདིས་ཞམས་ལེན་པས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་གོ་འཕང་ལ་ཕྱོགས་པ་དང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལས་འགྲོ་ཡི་བག་ཆགས་འཇོག་པར་ཕན།

༢། སྤྱི་གྲི་རིག་ཕུང་།

རྒྱ་བའི་ཡི་དམ་ལ་ཞམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་ཡབ་ཡུམ་ལ་སྒོམ། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་གཟུགས་སུ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཁྲོ་བོ་ཞིག་རེད། འདི་དམིགས་བསལ་གྱིས་བར་ཆད་ཟློག་པ་དང་སེམས་དོན་གྱི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད།

༣། མཁའ་འགྲོའི་ཐུགས་ཐིག

རྒྱ་བའི་མཁའ་འགྲོ་ནི་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་ཚོགས་སུ་སྒོམ་པའི་ཞམས་ལེན་ལས་འབྱུང་ཐུབ། རྡོ་རྗེ་ཕུར་བའི་ཞམས་ལེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་གཙོ་ནན་བྱེད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་ཞམས་ལེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཙོ་ནན་བྱེད།

༢༽ རྫོགས་རིམ་གཟུགས་དང་ལྡན་པ།

བདུད་འཇོམས་གཏེར་གསར་གྱིས་རྡོ་རྗེ་ཕུར་བའི་ཆོས་སྐོར་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད། ཉམས་ལེན་འདི་དག་གི་དགོས་པ་ནི་ཧིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་ཤུགས་དྲག་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ལུས་པོའི་ནང་གི་ནུས་པའི་འགྱུལ་སྐྱོད་ཕྲ་མོ་ལ་བཙོས་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

ཉམས་ལེན་རིམ་པ་འདི་ནུས་པའི་འཕྲོ་བ་རྣམས་སྣང་ས་འཛིན་བྱེད་པར་དམིགས་རྣམ་གྱི་གཟུགས་ལ་རག་ལས་ཡོད་སྟབས་འདི་ལ་རྫོགས་རིམ་གཟུགས་ལྡན་ཞེས་འབོད། སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ནི་གཏུམ་མོ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། ཉམས་ལེན་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་ལུས་ཀྱི་གནད་ས་ཁག་ལ་ཡིག་གཟུགས་ཁག་གསལ་བཏབ་ནས་སྒོམ་པ་རེད། བློ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པས་ཡིག་གཟུགས་དག་གིས་ནུས་པ་བསགས་ཤིང་དེ་ནས་ཕྱོགས་སོ་སོར་གཏོང་། ནུས་པའི་གཡོ་འགྱུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་སྙིང་དོན་ཕྲ་མོ་ལ་འཁྱུག་ཐེབས་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱོང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདིས་ནུས་པ་ལྡན་པའི་བློ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ལ་བཀོལ་ཆོག

༣༽ རྫོགས་ཆེན།

ད་བར་གྱི་སྟོན་འགྲོ་འདི་དག་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་དྲན་པ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་དང་། སྐྱོང་བ་དེ་བརྟན་པོར་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་གྲ་སྒྲིག་གི་ཆེད་དུ་རེད། ཉམས་ལེན་འདི་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་གཅིག་པུ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་རེད། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་སྔོན་ནས་བྱས་ཡོད་ན་རིམ་པ་རྗེས་མར་ཧ་ཅང་ཕན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བསྡུབས་ཟིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་གནད་འདིར་སླེབས་པར་གནད་འགག་འདི་

གཅིག་པུ་མ་རེད། བདུད་འཇོམས་རིན་པོ་ཆེ་ཡོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཐོབ་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འགྲོ་འདུ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཀྱི་འགྲོ་འདུ་ལ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཐབ་ཀར་བ་འགའ་ཞིག་བསྟན་གནང་ཡོད། ཐབས་འདི་ལ་སེམས་རང་བཞིན་དུ་འབེབས་པ་ཞེས་འབོད་ཅིང་དེས་ཞི་གནས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་འཁྲིད་པར་བྱེད། ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་པ་བག་ལ་ཞ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཇོག་ཐུབ་པའི་ཆེ་ཡོ་ཚོས་བག་ལ་ཞ་བར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་ཐུབ། ཐབས་འདི་རྩོལ་བ་ཇེ་ཞུང་དུ་སོང་བའི་རྗེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མང་པོ་དང་རིགས་འདྲ་བ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སེམས་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་སྣང་འཛིན་དང་ཟེ་ཧྲུས་མེད་པར་རང་བྱུང་གིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པར་སྦྱོང་བ་བྱེད། འདི་ལྟར་བྱས་ནས་སེམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་རྣམས་རང་འགྲོལ་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་དེ་རང་བྱུང་གིས་ཆ་སྙོམས་པའི་ངང་དུ་གནས་པར་འགྱུར།

གང་ཟག་ཅིག་གིས་རང་ཉིད་གནས་བབ་འདིར་སླེབས་པའི་དོན་དུ་ཐབས་གང་ཞིག་བཀོལ་རུང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ནང་དུ་རིམ་པ་གཙོ་བོ་གཉིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད། དེ་དག་ནི་འཁྲེགས་ཆོད་དང་ཐོད་རྒལ་གྱི་ལམ་གཉིས་རེད།

༡། ཁྲེགས་ཆོད།

རིམ་པ་དང་པོ་ནི་དྭངས་བའི་རིག་པ་ཐབ་ཀར་སྤྱོང་ཐུབ་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་དཔྱད་སྒོམ་ཁག་ཅིག་བརྒྱུད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་ཐུབ་པར་མ་ཟད། ཁྱེད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མཁྱེན་པའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འབྱུང་ཐུབ། ཐབས་གཉིས་ཀྱི་གང་བརྒྱུད་རུང་གྲུབ་འབྲས་ནི་ཁྱེད་རང་ལ་རིག་པའི་ཟུར་ཞིག་མཐོང་ཙམ་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་རེད། གནས་སྐབས་འདིར་མ་རིག་པའི་སྣང་བ་ཡོངས་སུ་ཁེགས་ནས་བདེན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཐུབ། ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱོང་བ་དེ་ཇེ་བརྟན་དུ་

གཏོང་བར་ཁ་བསྒྱུར་ནས་བདེན་པའི་སྣང་བ་དེ་སྔར་བས་གསལ་བར་མཐོང་ཐུབ་པར་བྱེད། འདིར་དོ་ནན་བྱེད་ས་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རིག་པའི་ཉིང་དོན་ངོས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྤེལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད།

༣། ཐོད་བརྒལ།

རིམ་པ་རྗེས་མའི་སྐབས་སུ་སྔོན་མའི་སྐབས་སུ་གསལ་བརྗོད་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་མུ་མཐུད་དེ་སྐྱེད། རིག་པའི་ནང་དུ་གང་ཟག་དེ་ཇི་ཙམ་གནས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ནུས་པ་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ཙམ་གྱིས་རིག་པ་དྭངས་མའི་གཟུགས་སུ་རང་བྱུང་གིས་མངོན་ཇེ་ཆེར་འགྲོ། ཉམས་ལེན་འདིའི་ནང་དུ་དྭངས་པའི་གཟུགས་འདི་བེད་སྤྱོད་ནས་མ་རིག་པ་དང་ཞེན་པ་སྤྲོ་མོ་རྣམས་དག་ཐབས་བྱེད། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྣང་བ་འདི་དག་གི་རམ་འདེགས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱངས་སྤྱབས་མང་དག་ཅིག་བཀོལ་ཞིང་དམིགས་རྣམ་ལ་ཕུར་ཚུགས་སུ་ཅེར་བ་རེད། འདི་ལྟར་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་རང་གིས་སྤྲོང་བའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་རབ་དེ་སྤྱུད་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ག་ འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས།

སྙིང་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལྟར་ན་དྭངས་བའི་རིག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་གཅིག་མིན་པར་འདོད། ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་གིས་དྭངས་པའི་རིག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་ཐུབ་པར་འདོད། གང་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་དྭངས་པའི་རིག་པ་ངོས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ཞིག་ཡོང་མི་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་སྙིང་མའི་ལམ་དེ་དྭངས་པའི་རིག་པ་དེ་གང་མགྱོགས་མགྱོགས་ངོས་ཟིན་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། དེའི་དོན་ནི་ལུགས་འདིར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཐད་ཀར་

བལྟ་བའི་ཆེད་དུ་སྒོམ་བྱེད་པར་གཙིགས་བྱེད་པ་ལས་རྟོག་པས་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བར་གཙིགས་མི་བྱེད།

རིག་པ་ངོ་འཕྲོད་པའི་གང་ཟག་ལ་རིག་འཛིན་ཞེས་འབོད་ཅིང་། རིག་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱུན་ཐག་ཡོངས་སུ་བཅད་ཟིན་པ་རེད། ཁོང་རྣམས་རང་རྒྱུད་དུ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཇི་ཙམ་ལྷག་ཡོད་མེད་ཀྱིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཐུབ། འདི་ལྟར་ང་ཚོས་རིག་འཛིན་རིམ་པ་བཞི་བཤད་ཚོག

༡༽ རྣམ་སྨིན་རིག་འཛིན།

འདི་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གྲོལ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། ད་ནི་ཁོང་ཅག་ལ་སྣང་བ་གང་ཞིག་ཤར་རུང་རིག་པའི་ངང་དུ་རྟག་ཏུ་གནས་ཐུབ། འདི་རྣམས་ད་དུང་རང་གི་ལུས་ཕུང་ལ་འབྲེལ་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཅག་བར་དོའི་གནས་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འགྱུར།

༢༽ ཚེ་དབང་རིག་འཛིན།

འདི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་དེ་ལུས་རགས་པའི་སྒྲིབ་པ་བསྲེག་ཅིང་ལུས་ཕྲ་མོའི་ནུས་པའི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་བར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་ཐུབ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མགྱོགས་པོར་སྨིན་ཐུབ་ཀྱི་མེད་སྟབས་ཁོང་རྣམས་གནས་བབ་དེར་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་པའི་སྒོ་ནས་དུས་གཏན་དུ་དང་། ནུས་ལྡན་དུ་གནས་ཐུབ་པར་འགྱུར།

༣༽ ཕྱག་ཆེན་རིག་འཛིན།

འདི་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཕྲ་མོ་ལས་ཀྱང་བརྒྱལ་ཐུབ་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་དམ་གྱི་དྭངས་བའི་ཞིས་རབ་ཀྱི་ནང་དུ་གནས་ཐུབ།

༤༽ ལྷུན་གྲུབ་རིག་འཛིན།

འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཟིན་ཅིང་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་སྤྲུལ་པ་གང་འདྲ་ཞིག་སྟོན་དགོས་ཀྱང་རང་དབང་ཡོད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ཟིན་ཡོད།

ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་རིག་འཛིན་མཐའ་མ་འདིར་བརྙེས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལྔའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་རོལ་བར་འགྱུར།

༡། ཆོས་སྐུ།

འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་དོན་དེ་རེད། འདི་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་ཟིན་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འདིར་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་ཐུབ།

༢། ལོངས་སྐུ།

འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་རེད། འདི་འབྱུང་བ་རང་བྱུང་གིས་ཡོང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་རོལ་བ་དེ་ཡིན་པ་དང་། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ཚུལ་དུ་འཆར་བར་བྱེད།

༣། སྤྲུལ་སྐུ།

འདི་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སྤྲུལ་བ་འབྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་རེད། འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཚད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རང་དབང་བ་དེ་རེད།

༤། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐུ།

འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲུལ་བའི་ཆ་དེ་རེད། འདི་ནི་སྐུ་གསུམ་དང་མཇལ་བའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་དེ་རེད།

༥། རྡོ་རྗེའི་སྐུ།

འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་བའི་ཆ་དེ་རེད། འདི་ནི་སངས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལས་གཅིག་འབྱེད་དུ་མེད་ཅིང་གཅིག་ལས་གཅིག་བྲལ་བ་མེད་པའི་ཆ་དེ་རེད། སྐུ་འདི་དག་གཞི་ལ་བཞག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ཐུབ། ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་དོན་མཐར་ཐུག་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པར་མཛད་ཅིང་། ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱས་པས་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་དེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད།

བཞི། ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་གདན་ས་ཆེ་ཁག་འགའ་ཞིག

རྙིང་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་ནི་བོད་དུ་དར་བའི་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆགས་སྣ་ཤོས་དེ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་དཔལ་བསམ་ཡས་དགོན་པ་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་དགོན་པ་ཐོག་མ་ཡིན་ན་ཡང་དགོསན་པ་འདི་ལ་ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་གདན་ས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཐོབ་ཀྱི་མེད།

ཀ༽ བསམ་ཡས་དགོན་པ།

དགོན་ལ་སྔ་བ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་ས་ཏྭ་ཡིས་ཡེ་ལོ་ ༧༦༣ ལོ་ལ་ཐུག་བཏབ། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཐོག་བརྩེགས་རིམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་། མཐའ་བཞི་ལྕགས་རིས་བསྐོར་ལ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་གྱིས་བརྒྱན། ཤར་དུ་སད་མི་བདུན་[1]རབ་ཏུ་བྱུང་གནས་རྣམ་དག་ཁྲིམས་ཁང་གླིང་དང་། ཆོས་དཔྱད་བྱ་ཡུལ་མཁྱེན་རབ་འཇམ་དཔལ་གླིང་། བཙ་སྒོམ་ཁང་བཙ་སྒྱུར་ཚང་མང་གླིང་། ལྷོ་རུ་སྔགས་ཀྱི་སྲི་གཏད་མནན་ཁང་བདུད་འདུལ་སྔགས་པ་གླིང་། བཙན་པོའི་རྟ་མགྲིན་སྒྲུབ་གནས་ཨཪྱ་པ་ལོའི་གླིང་། ཆོས་སྒྱུར་ཁང་སྒྲ་སྒྱུར་རྒྱ་གར་གླིང་། ནུབ་ཏུ་བཻ་རོ་ཙཱ་ན་བཞུགས་ཡུལ་བཻ་རོ་ཙཱ་ནའི་གླིང་། མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཁང་བྱམས་པ་གླིང་། བསམ་གཏན་སྒོམ་ཁང་བསམ་གཏན་གླིང་། བྱང་དུ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཁང་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་གླིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གླིང་། མཛོད་ཁང་པད་དཀར་དཀར་མཛོད་གླིང་བཅས་སོ། །གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་བཀོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཆོས་ལ་དད་པ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་འོག་ཁང་བོད་ལུགས་དང་། ཞང་པོ་རྒྱ་ཡིན་པས་བར་ཁང་རྒྱ་ལུགས། ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རྒྱ་གར་ཡིན་པས་སྟེང་ཁང་རྒྱ་གར་ལུགས་བཅས་ལུགས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་བ་བྱས་ཡོད། འོག་ཁང་རྣམ་དག་སྒོ་གསུམ་དུ་འདུ་ཁང་ཀ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་དུ་རྟེན་གཙོ་གུ་རུ་ང་འདྲ་མ་དང་། གཙོ་བོའི་གཡས་གཡོན་དུ་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་དང་། བཻ་རོ་ཙཱ་ན། གཡས་སྲུ་ཛོ་ཛོག་འབྲོམ་གསུམ་དང་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་བཞུགས།

[1] སད་མི་བདུན། བོད་མི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་སློང་ཡོང་དང་མི་ཡོང་གི་ཚོད་བལྟ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བོད་མི་དང་བླངས་བ་བདུན་གྱི་མིང་། དེ་དག་ནི་ ༡། སྦ་གསལ་སྣང་ (སྦ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོའང་ཟེར།) ༢། སྦས་དཔལ་དབྱངས། ༣། ངན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ༤། ལྷ་ལུང་དཔང་རྡོར། ༥། རྨ་རིན་ཆེན་མཆོག ༦། ལ་སུམ་རྒྱལ་བ་བྱང་ཆུབ། ༧། མཁས་པ་བེ་རོ་ཙ་ན་བདུན་ནོ། །འདི་ལ་འདྲེན་ལུགས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ་སྔོན་གྱི་བཀའ་ཆེམས་ལས། ༡། སྦས་རཏྣ་རཀྵི་ཏ་རིན་ཆེན་བསྲུང་བ། ༢། ཛྙཱ་ཛྷ་རཀྵི་ཏ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་བསྲུང་བ། ༣། རཏྣ་ཧྲ་རཀྵི་ཏ་རིན་ཆེན་ཤེས་དབང་པོ་བསྲུང་བ། ༤། ཧྲངས་སུ་ག་ཏ་ཤྲཱ་རཀྵི་ཏ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚོ་ག་བསྲུང་བ། ༥། བེ་རོ་ཙ་ན་རཀྵི་ཏ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་བསྲུང་བ། ༦། འཕོར་ན་གེཀྵྲ་རཀྵི་ཏ་ཀླུའི་དབང་པོ་བསྲུང་བ། ༧། ཙང་པ་དེ་ཝཀྵྲ་རཀྵི་ཏ་ལྷའི་དབང་པོ་བསྲུང་བ་དང་བདུན་ནོ།།

ཁ༽ ཀཿཐོག་དགོན་པ།

ཀ་ཐོག་དགོན་པ་འདི་ལ་སྔ་གཞུག་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཆོག དང་པོ་ ༡༡༥༩ ལོར་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ནི་གཞུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐྱུར་ཤར་རྒྱལ་བ་ཀཿཐོག་པའི་གྲུབ་བརྙེས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་གྲུབ་དབང་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ་[1]ཡིན། གཞུག་མ་ནི་ ༡༦༥༦ གཏེར་སྟོན་ཆེན་པོ་རིག་འཛིན་ཀློང་གསལ་སྙིང་[2]པོས་སྔར་ཉམས་རྒུད་དུ་ཕྱིན་པ་སླར་གསོ་མཛད། སེར་སྐྱ་གྲྭ་རབས་རྣམས་ཀྱི་ངག་རྒྱུན་ལྟར་ན་མཆོག་སྤྲུལ་འདི་ཉིད་སྐུ་ཕྲེང་བརྒྱད་དང་བར་སྐབས་སུ་གདན་ཚབ་གཅིག་སྟེ་གདན་རབས་དགུ་ཙམ་སོང་། དེ་སྐབས་སུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་དར་བས་ཀཿཐོག་གསང་སྔགས་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་དུ་གྲགས། དགོན་འདིར་ད་ལྟར་འདུས་སྡེ་བཅུ་ཕྲག་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་མ་ཉམས་པ་ཙམ་ཞིག་མཆིས་སོ། །སྤྱིར་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༢ ལོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གནོད་འཚེ་བྱུང་ཞིང་ལྷག་པར་དུ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་དུས་སུ་དགོན་འདི་ཐལ་ཕུང་དུ་གྱུར། ད་ལྟའི་ཕྱིའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་རྣམས་དང་། ནང་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་འབད་བཞིན་པ་ཙམ་དུ་གནས་སོ།

---

[1] གྲུབ་དབང་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ། ཤར་ཀཿཐོག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཆེན་ཚེ་རིང་རྡོ་རྗེ་ཉིད་ནི་རྒྱལ་བ་ཀཿཐོག་པའི་གདན་རབས་ཤིག་ཡིན་པ་ནི་ཕྱིས་ཤར་ཀཿཐོག་མདའ་སར་བྱོན་པའི་གྲྭ་རྒན་རྣམས་རྗེས་མཐོང་ཆེན་པོའི་ཀུན་ལ་མདའ་ཁ་སྟོན་རྒྱུན་འདུག་ཅེས་བདག་གིས་ཀྱྀ་གྲྭ་རབས་དུ་མ་ལས་ཐོས།

[2] རིག་འཛིན་ཀློང་གསལ་སྙིང་པོ། དབྲ་པ་ཞེས་པའི་བྱེ་བྲག་བྱེས་པ་ཞེས་པའི་སའི་ཆར་སྐུ་བལྟམས། གྲུབ་དབང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོར་གུར་དྲག་གི་དབང་གསན་ནས་མཚན་དབང་དྲག་རྒྱ་མཚོར་བཏགས། དགུང་ལོ་བདུན་ཙམ་ནས་ཡི་གེ་བསླབ་པ་བརྡའ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན། ཆུང་དུ་ནས་ངེས་འབྱུང་སོགས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པས་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་དུས་ཀཿཐོག་ཏུ་ཆོས་གྲོས་ལ་བྱོན། ལམ་བར་ནས་སྣ་རྗེ་ཁམས་གོང་དགོན་དུ་རྗེ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱ་མཚོ་ལས་དབང་དང་གདམས་ཁྲིད་མང་དུ་གསན། གཏེར་ཆེན་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེའི་དྲུང་དུ་སོང་ཞིག་པའི་ལུང་བསྟན་བྱུང་བ་ལྟར་སྤོ་བོར་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་དུ་བྱོན་པས་ཐུགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བཏགས་ཤིང་། ཟབ་གཏེར་གསར་བཞེས་ཀྱིས་མཚོན་དབང་ཁྲིད་གདམས་པ་མང་དུ་བསྩལ། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་ཀཿཐོག་རྡོ་རྗེའི་གདན་དུ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཕྲིན་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟན་པ་རྨང་ནས་གསོས། གདན་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་གཙོར་གྱུར་པའི་གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་རྟེན་བཞེངས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་བ་སོགས་མཛད།

ག༽ རྫོགས་ཆེན་དགོན་པ།

མདོ་ཁམས་རྫོགས་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་བསམ་གཏན་ཆོས་གླིང་ཡེ་ལོ་ ༡༦༨༥ ལོར་འགྱུར་བ་པའི་དབང་ཕྱུག་པདྨ་རིག་འཛིན་[1]གྱིས་ཕྱག་བཏབ། དགོན་འདིར་གྲྭ་སྟོང་ཕྲེད་ལྔ་བརྒྱུས་གཙོས་པའི་དབུས་གོང་ཁམས་སོགས་ནས་འདུས་པའི་སློབ་ཚོགས་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་ལ་སྨྲ་འགྱུར་བཀའ་གཏེར་རྒྱ་མཚོའི་དབང་ལུང་གིས་སྨིན་པར་བྱས། སྐུ་རབས་གཉིས་པ་ནས་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ལའང་མདོ་སྒྱུ་སེམས་གསུམ་གྱི་དབང་ཁྲིད་དང་། བཀའ་མའི་སྒྲུབ་ཁག་སོགས་བཙུགས། ཀུན་མཁྱེན་རོང་ཀློང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། སོ་ཐུར་གཞུབས་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་འཆད་སྤེལ་གྱི་རྒྱུན་མི་ཉམས་པ་མཛད་དེ་ཕོས་སམ་སློམ་པའི་ཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། སྒྲ་སྙན་སྨན་རྩིས་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་འཆད་རྒྱུན་ཡང་ཅི་རིགས་སྤེལ། མཁན་རབས་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ་ནི། རྒྱལ་སྲས་གཞན་ཕན་མཐའ་ཡས་དང་། དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་སོགས་མཁན་རབས་བཞི་བཅུར་ཉེ་བ་བྱོན། གཞན་ཡང་དགོན་པ་འདི་ནས་ཕེབས་པ་སྤྱོད་འཇུག་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྫ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ་[2]དང་།

[1] འགྱུར་བ་པའི་དབང་ཕྱུག་པདྨ་རིག་འཛིན། (༡༦༢༥-༡༦༩༧) ཁམས་རི་བོ་ཆེའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས། ཆུང་ངུའི་དུས་ནས་རབ་བྱུང་གི་ཚ་ལུགས་འཛིན་ཞིང་དགུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་སྐབས་འབྲི་གློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། མཁས་གྲུབ་ཀརྨ་ཆགས་མེད་བླ་མར་བསྟེན་ཏེ་བཀའ་གཏེར་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོར་གསན་བསམ་མཛད། དགུང་གྲངས་ ༣༩ པར་དབུས་སུ་ཕེབས། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཞུལ་བས་བསྔགས་རྗོད་ཐོབ། དགུང་ལོ་ ༦༡ ལོ་ ༡༦༨༥ལོར་རྫོགས་ཆེན་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་སྟེ། དགེ་འདུན་པ་སྟོང་ཕྲེད་ལྔ་བརྒྱུས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས། ཞལ་སློབ་གཙོ་བོ་འགལ་ཙམ་སློས་ན་གཏེར་སྟོན་ཉི་མ་གྲགས་པ་དང་། ཞྭ་ལམ་རབ་འབྱམས་པ་དཔོན་སློབ་ནམ་མཁའ་འོད་གསལ་བཅས་ཐུགས་སྲས་ཐུ་བོ་གསུམ་མམ་སློབ་བུ་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་དང་། གནས་བརྟན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་སོགས་ཕེབས། ལྷུགས་རྩོམ་ཡང་མན་ངག་ཤེལ་ཕྲེང་གི་གླེགས་བམ་དུ་མ་ཞིག་བརྩམས།

[2] རྫ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་དབང་པོ། (༡༨༠༨-༡༨༨༧) ནི་རྫ་ཆུ་ཁ་དགེ་གོང་སྟེ་བའི་དཀར་ཆུང་སྐོར་མོ་གོར་ལི་ལུང་པར་ཡབ་རྒྱལ་ཐོག་ལྷ་དབང་ཚེ་རིང་དང་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། རྗེ་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་དཔལ་དགེའི་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པར་ངོས་འཛིན་མཛད། དཔལ་དགེ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ནི་དཔལ་དགེ་བསམ་གཏན་ཕུན་ཚོགས་དང་། སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ནི་སྤྲུལ་སྐུ་ཀུན་བཟང་ཡིན། སྐུ་ན་ཆུང་དུས་སུ་འབྲི་ཀློག་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། རྒྱལ་སྲས་གཞན་ཕན་མཐའ་ཡས་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྤྱོད་འཇུག་རྩ་རྒྱུད་གསང་བ་སྙིང་པོ་སོགས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། རིག་གནས་བཅས་གསན་ནས་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་སོན། ས་དགེ་བཀའ་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་མཁས་པའི་རྗེ་མོར་སོན་ཏེ་རྫ་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་སྙན་པའི་གྲགས་པ་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཕྱོགས་ཀུན་

སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་ཡིག་ཆའི་བདག་པོ་འཇུ་མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་[1]སོགས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་བྱོན་ནོ།།

ང༽ དཔལ་ཡུལ་དགོན་པ།

སྡེ་དགེ་བོད་ནང་དུ་མགོ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་ཡང་རྙིང་མའི་དགོན་པ་དཔལ་ཡུལ་དགོན་པ་ཞེས་ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་སྔ་འགྱུར་བའི་མ་དགོན་སྡེ་ཆེན་མོ་དྲུག་གི་ཡ་གྲལ་རྒྱལ་དབང་དཔལ་ཡུལ་དགོན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ཐོག་མར་གདན་ས་རྣམས་རྒྱལ་རྩེ་ཞེས་དགོན་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ར། དེ་རྗེས་རྗེ་རིག་འཛིན་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་[2]ཀྱིས་ ༡༦༦༥ ལོར་སྡེ་ཏུ་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ ༣༠ ནང་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་རྒྱུད་གསང་བ་སྙིང་པོའི་ལྷུགས་ཁྲིད་རྒྱས་པར་གནང་། ཇོགས་ཆེན་ཕྲི་སེང་ཚོས་གྲྭའི་མཁན་ཁྲིར་ལོ་མང་བཞུགས་པ་དང་། ཀུན་སྤྱངས་བྱ་བཏང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་གནས་ངེས་མེད་དང་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་དགོན་ཁག་རྣམས་སུ་ཕེབས། རྫ་རྒྱལ་དགོན་གྱི་ཉེ་སྐོར་དུ་ཆོས་འཁོར་གྱི་གདན་ས་མཛད། རྡོ་འབུམ་ཆེན་མོ་བཞེངས་ཏེ་དཔལ་སྤྲུལ་རྡོ་འབུམ་ཞེས་སུ་གྲགས། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོས་གཙོས་པའི་གཞུང་ཆེན་ལྷུགས་ཁྲིད་གནང་བས་སྤྱོད་འཇུག་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་ཡང་ཐོགས། སློབ་མ་སོགས་རང་རང་གི་བློ་དང་འཚམ་པའི་ལྷུགས་རྗོམ་མཐའ་ཡས་པ་གནང་ཡོད། འོན་ཀྱང་སློབ་མ་སོ་སོས་དེ་དག་གཙོགས་ཆེན་བྱས་ཏེ་ཉར་ཚགས་བྱས་པས་མང་ཆེ་བ་པར་དུ་འཁོད་མ་ཐུབ། སྤྱོད་འཇུག་ཡོན་ཏན་མཛོད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་ས་བཅད་དང་། གཏམ་པད་མའི་ཚལ་གྱི་ཟློས་གར་སོགས་གཏམ་ཚོགས་དང་། ཞལ་གདམས། བསྟོད་ཚོགས་སོགས་པོད་བདུན་ཙམ་མཆིས་སོ། །གཞན་ཡང་ཀཿཐོག་སི་ཏུ་རྗོགས་སྤྲུལ་ལྷ་བ་རྒྱལ་རོང་ནམ་སྤྲུལ། ཀ་ཐོག་སི་ཏུ་མཆོག་སྤྲུལ། རྡོ་སྤྲུལ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ། སྐུ་ཞབས་མཆོག་སྤྲུལ་གཉིས་པ་ཨ་འཛོམ་འབྲུག་སྤྲུལ་འགྲོ་འདུལ་རྡོ་རྗེ། རྒྱལ་རོང་ནམ་སྤྲུལ། གཏེར་སྟོན་ལས་རབ་གླིང་པ། ཇོགས་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་པ། མི་ཕམ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ཨ་ལགས་མདོ་སྔགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་རིས་བྲལ་སྐྱེས་ཆེན་མང་པོ་བསྐྲུངས་སོ།།

[1] འཇུ་མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། (༡༨༤༦-༡༩༡༢) ནི་རྫ་ཆུ་ཁ་འཇུ་ཞུང་སྡེ་བའི་དེང་ཆུང་ཞེས་པའི་ལུང་པར་འཇུ་མགོན་པོ་དར་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་བལྟམས་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། འབུམ་གསར་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་འབྱུང་གནས། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ། རྫ་དཔལ་སྤྲུལ་འཇིགས་མེད་ཆོས་དབང་སོགས་ལས་བཀའ་གཏེར་ཆོས་ཟབ་རྒྱ་མཚོར་གསན་བཞེས་ཡོངས་སུ་མཛད། མཁན་པདྨ་བཛྲས་བསྐུལ་བ་ལྟར་ཇོགས་ཆེན་ཤྲཱི་སེང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་རྒྱན་དུ་ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ། བསྟོད་ཚོགས་སོགས་དང་སྒྲ་ཚད་སྙན་རྩིས་བཅས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཐ་དག་གི་བརྩམས་ཆོས་མང་དུ་མཛད། ད་སྐབས་ཁོང་གི་བརྩམས་པའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སྔ་འགྱུར་སྙིང་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་བསླབ་གཞིའི་ཡིག་ཆ་བཀོལ་བཞིན། རྡོ་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཞེ་ཆེན་རྒྱལ་ཚབ་སོགས་སློབ་ཚོགས་བགྲང་གིས་མི་ལང་པ་བསྐྲུངས།

[2] རིག་འཛིན་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ། (༡༦༣༦-༡༦༩༨) ཨ་ཕྱུག་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་རྒྱུད་སྡེ་ ༡༧ ལ་གསན་པ་མཐར་ཕྱིན། སྡེ་དགེ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཕུན་

དགེ་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཚེ་རིང་གི་བཀའ་བཞིན་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད། དགོན་པའི་མཚན་དཔལ་ཡུལ་རྣམ་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་ཆོས་གླིང་ཞེས་གསོལ། དཔལ་ཡུལ་རྫོང་ནས་སྤྱི་ལེ་དྲུག་ཙམ་གྱི་མཚམས་སུ་ཆགས་ཡོད། ལྷ་ཁང་དང་འདུ་ཁང་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད། གསེར་ཁང་གཟིམ་ཤགས་བཅོ་ལྔ། དགོན་གྲྭའི་གྲྭ་ཤགས་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་བཀའ་མའི་སྤར་ཁང་བསྒྲུབས་བཅས་ཡོད། གསུང་རྟེན་སྔོན་གྱི་ལོ་པཎ་དག་གི་རྒྱ་དཔེ་ཁ་ཤས་དང་། གཏེར་མཆོག་སེར་རིགས་དང་གཏེར་སྒྲོམ་འགའ་དང་རིག་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཕྱག་བྲིས་པོད་ཁ་ཤས་བཅས་བཞུགས། དེ་མིན་བཀའ་འགྱུར་གསེར་བྲིས་སོགས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ཆ་གྲངས་མང་། ཆོས་ཚན་གཏེར་ཆོས། བཀའ་འབུམ་རིགས་སོགས་བྲིས་མ་དང་དཔར་མ་པོད་ཁྲི་གཅིག་ཙམ་ཡོད། གཡས་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་དང་། བདུན་བརྒྱ་ཉེར་ལྔའི་གནས། རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་སྤྲུལ་རི་རྡོ་རྗེ་བྲག་རྫོང་ཞེས་སྔར་གྱི་དགོན་རྙིང་ཞིག་དང་། གཡོན་དུ་སྤང་གོང་ཆོས་གླིང་ཞེས་སྔར་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་གི་ཆགས་ཤུལ་བཅས་ཡོད། མདུན་དུ་སྒྲོལ་མའི་གནས་རི་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་རང་བྱོན་དང་གནས་ཀྱི་བྲག་ངོས་སུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ། ཤྲཱ་རིའི་བུའི་སྐུ་སོགས་མངལ་རྒྱུ་ཡོད། གཡོན་ཕྱོགས་ཤིག་ལ་སྐུ་ལྷ་ཐང་ཟེར་བའི་གནས་སུ་ལྷ་སྐུ་སོགས་རང་བྱོན་གྱི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་བཞིན་གནས་འདིའི་གཡས་གཡོན་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ལྷ་སྐུ་དང་ཡིག་འབྲུ་སོགས་ཀྱི་རང་བྱོན་བགྲང་གིས་མི་ལངས། གནས་འདིའི་འོག་གི་བྲག་ངོས་ལ། གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་རྗེས་དང་། མདའ་མདེའུ་ཡི་རྗེས། ཆིབས་པའི་གནས་སོགས་མང་། དཔལ་ཡུལ་དགོན་པར་དགོན་ལག་ཆེ་ཁག་ ༡༠༨ དང་ཆུང་ཁག་ ༣༠༠༠ ཙམ་ཡོད་པར་གྲགས།

ཚོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་རྒྱལ་རྗེ་ཞེས་པའི་དགོན་ཆུང་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད་ནས་བླ་མ་ཀུན་བཟང་ཤེས་རབ་ལ་དགོན་པ་གཏད། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས་ད་ལྟའི་དཔལ་ཡུལ་དགོན་པ་འདི་བྱུང་། རྫོགས་ཆེན་པདྨ་རིག་འཛིན་སོགས་སློབ་མ་ཏ་ཙང་མང་། གཞུང་ཀ་པོད་ལྔ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་མང་དུ་བརྩམས།

ཅ༽ སྨིན་གླིང་དགོན་པ།

འོག་མིན་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ངེས་པ་དོན་གྱི་དགའ་བའི་ཚལ་ནི་ ལྷོ་གོང་ས་ལྷོ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་བཞིན་ཡེ་ལོ་ ༡༦༧༦ ལོར་རིག་འཛིན་གཏེར་བདག་གླིང་པ་[1] (611) སྐུ་མཆེད་ནས་ཕྱག་བཏབ། ཐོག་མར་གནས་དེར་སླུ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དགོན་པ་ཐར་པ་གླིང་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་སྐབས་དེ་ཁུལ་གྱི་གྲོང་ལའང་ཐར་པ་གླིང་ཞེས་པའི་མིང་ཐོགས། གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་གཙང་མའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་འགྱུར་བཀའ་མའི་སྐོར་དང་། གཏེར་ཁ་གོང་འོག་སྣེ། ལྷོ་གཏེར་དུ་གྲགས་པ་དང་། རང་གཏེར་གཏེར་གསར་བཞི་སོགས་གསང་སྔགས་ཕྱིན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་བཟང་པོ་སྔ་འགྱུར་བའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་མིག་དཔེ་ལྟ་བུར་གྱུར། སྒོམས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ཟམ་མ་ཆད་པའི་ཁྲི་རབས་རིམ་བྱོན་དང་། མཁན་རབས་རིམ་བྱོན་ནས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྣང་བ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་བཪལ་བར་མཛད། ༡༧༡༧ ལོར་ཛུན་གར་ཚེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་བཏང་བའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་ལྷགས་ནས་སྨིན་གླིང་དགོན་པ་ལ་གཏོར་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་བཏང་སྟེ་མང་ཆེ་བ་གྲུང་རྡུལ་དུ་གྱུར། ༡༧༣༠ ལོར་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་དང་། སྲིད་སྐྱོང་སོགས་ནས་རྙིང་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་གཏོར་སྐྱོན་གྱིས་འཐོར་ཞིག་སོང་བ་རྣམས་སླར་གསོ་བྱེད་དགོས་པའི་ས་ཁུལ་སོ་སོར་བཀའ་ཤོག་བཀྲམ་པའི་དགོངས་དོན་བཞིན་སྨིན་གླིང་དགོན་སླར་གསོ་མཛད། ༡༩༥༩ དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་གྱི་གོང་དུ་དགེ་འདུན་སུམ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་སྐོར་ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟ་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ལྷག་སྐོར་ནས་སྟོན་མའི་དུས་མཆོད་ཁག་སླར་གསོ་བྱས་

[1] ཨོ་རྒྱན་གཏེར་བདག་གླིང་པ། (༡༦༤༦-༡༧༡༥) གཏེར་བདག་གླིང་པའམ་རིག་འཛིན་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེ་ནི་གྲ་ནང་དར་རྒྱས་ཆོས་ལྡིངས་དུ་སྐུ་བལྟམས། ཆུང་དུ་ནས་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་གཙུག་ཕུད་ཕུལ་བའི་མཚན་ངག་དབང་པདྨ་བསྟན་འཛིན་ཞེས་པ་གསོལ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་གསར་རྙིང་གི་རིས་མེད་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་བཅུ་ཕྲག་ལྔ་ཙམ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གསང་སྔགས་ཕྱི་ནང་གི་སྨིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་། མན་ངག་ཟབ་ཁྲིད་སོགས་གསན་ཏེ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད། ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྒྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་པ་གསར་དུ་བཏབ་སྟེ་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་དགོན་ཆེན་དྲུག་གི་ཡ་གྱལ་འོག་མིན་ཨོ་རྒྱན་སྨིན་གྲོལ་གླིང་ངེས་པ་དོན་གྱི་དགའ་བའི་ཚལ་ཆེན་པོ་ཞེས་མཚན་དུ་གསོལ། དེ་ནས་གསང་སྔགས་ཕོ་བྲང་དང་། ཆོས་འཁོར་ལྷུན་པོ། བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན་དང་བཅས་གཙུག་ལག་ཁང་འཁོར་ལེ་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྲུབས་ཏེ་སྔ་འགྱུར་གྱི་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

པ་དང་། གཞུང་ལུགས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་བཤད་གྲྭ་དང་། གཞི་གསུམ་གྱི་ཚོ་ག་བཅས་ཡང་བསྐྱར་བཙུགས་ནས་སྔོན་ཆད་ལ་ལྟོས་ན་དགོན་གནས་ཀྱི་མིང་མ་སྟོང་ཙམ་དུ་མཆིས་སོ།།

ཆ༽ གསེར་རྟ་བླ་རུང་སྐོར།

དེང་གི་དུས་སྐབས་སུ་གཞི་རྒྱ་ཆེས་ཆེ་བའི་སྙིང་མའི་གདན་ས་གསེར་རྟ་བླ་རུང་དགོན་ལྔ་རིག་ནང་བསྟན་སློབ་གྲྭ་ནི་ཐོག་མར་གཏེར་ཆེན་ཁྲག་འཐུང་བདུད་འཇོམས་གླིང་བས་༡༨༨༠ ལོར་ཐོག་མར་ཕྱག་འདེབས་གནང་བའི་རི་ཁྲོད་ཅིག་ཡིན། རི་ཁྲོད་དེར་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོལ་བཙུགས་ནས་མཚན་སྙན་རྒྱས། བྱ་བྲལ་ཆོས་དབྱིངས་རང་གྲོལ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་མང་དུ་བྱོན་པ་མ་ཟད། འཇའ་ལུས་པ་བཅུ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བར་གྲགས་སོ།། བར་ལམ་ཞིག་ནས་དགོན་པ་དེ་འཕོར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་ ༡༩༨༠ ལ་མཁན་ཆེན་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་གནས་[1]མཆོག་གནས་འདིར་བྱོན་ནས་སྔར་གྱི་དགོན་གནས་དེ་ཉམས་གསོ་མཛད་དེ་ཐོག་མར་བཤད་གྲྭ་དང་སྒྲུབ་གྲྭ་ཆུང་ངུ་ཞིག་བཙུགས། ཁོང་གཅིག་པུས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་འཆད་ཁྲིད་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ལོར་༧ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཕྲེང་བཅུ་བ་མཆོག་གིས་གོང་གི་མཚན་ཐོབ་གནང་། སློབ་གླིང་འདི་ལ་སློབ་གཞུང་དཀྱུས་མ་དང་། མཚན་ཐ་དད་པ་དང་། རིགས་ཐ་དད་

[1] མཁན་ཆེན་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་གནས། (༡༩༣༣-༢༠༠༦) ནི་མགོ་ལོག་གསེར་རྟ་གཉུབས་ཟུར་ཡུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་གྲངས་ ༡༦ ཐོག་རབ་ཏུ་བྱུང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་ལས་ཐོས་བསམ་ལ་བར་མེད་དུ་བརྩོན་པས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་རབ་ཏུ་རྒྱས། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་དབུ་བླ་རུ་གྱུར་པ་ཉག་བླ་བསོད་རྒྱལ་ལམ། གཏེར་ཆེན་ལས་རབ་གླིང་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་ཕྱི་མ་ངེས་འཛིན་ཐོབ། ༡༨ སྙིང་རྫ་ཆུ་ཁ་ལྷུང་མ་སྐོར་དུ་བྱོན་ཏེ་མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཞབས་པད་མཉེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟེན་པས་ཉིན་རེ་ཆོས་ཁྲིད་ཐེངས་བདུན་བརྒྱད་རེ་ཁྲིད་པར་མཛད་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གནང་། དགུང་ལོ་ ༢༢ སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། ༢༦ ནས་རང་ཡུལ་གསེར་རྟ་གཉུབས་ཟུར་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་འདུལ་མཛོད་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་གཞུང་ཆེན་དག་སློབ་ཁྲིད་གནང་། རྒྱ་གཞུང་གིས་སྐར་ཆོས་སྒོ་ཙུང་ཙམ་ཕྱེ་བའི་སྐབས་བླ་རུང་ཆོས་སྒར་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་གནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་མཛད་རྗེས་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བ་བཞག ཁོང་ནི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་བླ་མ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་དང་། འཛམ་གླིང་ཐོག་དགོན་པ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་འཛུགས་མཁན་དེ་ཆགས།

པ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དཔའ་བོའི་གླིང་ལྔ། དཔའ་མོའི་གླིང་གསུམ། དགེ་བསྙེན་གྱི་གླིང་གཉིས་ཏེ་གླིང་བཅུར་དབྱེ། སློབ་སྦྱོང་གི་རིམ་པ་ལ་ཡང་དང་པོ་ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་འཛིན་གྲྭ། གསུམ་པ་རྒྱུད་སྡེའི་འཛིན་གྲྭ་བཅས་གསུམ་ཡོད། ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་འཛིན་གྲྭ་ལ་སྒྲ་རིག་པའི་འཛིན་གྲྭ་དང་། ཚད་མ་རིག་པའི་འཛིན་གྲྭ་སོགས་ཡོད། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་འཛིན་གྲྭ་ལ་མཛོད་དང་། འདུལ་བ༑ ཕར་ཕྱིན། དབུ་མའི་འཛིན་གྲྭ་སྡེ་བཞི་ཡོད། གསུམ་པ་རྒྱུད་སྡེའི་འཛིན་གྲྭ་ལ་བློ་སྦྱོང་དང་། གཞུང་བཤད། མན་ངག་གི་འཛིན་གྲྭ་སྡེ་གསུམ་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོས་སློབ་ཁང་ཞེས་རྒྱ་ནག་དང་སོག་པོ་སོགས་མི་རིགས་ཐ་དད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་དང་། རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་ཞིང་ཆེན་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ནས་ལྷགས་པའི་བཙུན་པ་བཙུན་མ་དགེ་བསྙེན་སོགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོས་རྒྱུན་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་བ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་སྐད་ཐོག་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཆོས་ལ་འཆད་ཉན་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་བཞིན་པ་ཡིན།

དགེ་འདུན་པ་མི་ཉིས་སྟོང་ཙམ་ཤོངས་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། བཙུན་མ་སུམ་སྟོང་ཙམ་ཤོངས་བའི་འདུ་ཁང་དང་། སློབ་མ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཤོངས་བའི་སློབ་གཉེར་ཁང་། ཐུན་མོང་དུ་དགེ་འདུན་ཁྲི་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་སུ་རུང་བའི་ཀུན་དགའ་ར་བ། དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཚོག་དང་། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་སོགས་བཞུགས་ལ། དཔར་ཁང་དུ་གཞུང་འགྲེལ་དང་མན་ངག་སྐོར་བཅས་ཀྱི་དཔར་ཤིང་བཞུགས།

འདིར་རྒྱུན་བཞུགས་དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཡས་མས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོ་ནས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཆོས་སྡེ་འདི་ཉིད་གཏོར་བཤིག་གཏོང་བའི་མགོ་བརྩམས་ཏེ། དམག་མི་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཆེད་མངགས་བྱས་ནས་གྲྭ་ཤག་ཉིས་སྟོང་ཡས་མས་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་མ་ཟད། གྲྭ་བཙུན་མང་པོ་ཕྱིར་ཕུད་དང་གྲྭ་བཙུན་ ༡༩༠༠ ལས་མང་བ་གཏན་སྡོད་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཙན་བཀའ་བཏང་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་སྲིད་གཞུང་གིས་སླར་ཡང་གྲྭ་ཤག་མང་པོ་གཏོར་བཤིག་དང་ཆོས་རྗེ་དམ་པ་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་ཀྱང་གཞུང་གི་དོ་དམ་འོག་ནས་བཞུགས་དགོས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོར་སྔར་ལས་ཀྱང་ཇ་དྲག་ཆེ་བའི་དམ་བསྒྲགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་བརྩམས་ཡོད།

ཛ༽ ཡ་ཆེན་སྒར།

དེང་གི་དུས་སུ་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་གདན་ས་གསར་པ་གཞན་ཞིག་ནི་མཁན་པོ་ཨ་ཕྱུག་གམ་གྲུབ་དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱལ་མཚན་[1]གྱིས་ ༡༩༤༥ ལོར་ཕྱག་བཏབ་པའི་ཡ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་བསམ་གཏན་གླིང་རེད། ཆོས་སྒར་ཧྲིལ་པོ་རིག་པ་རང་གྲོལ་གླིང་སོགས་གླིང་ཆེན་པོ་བཅུ་ལས་གྲུབ་ཡོད་ཅིང་། གླིང་རེ་ལ་བསྟན་བདག་གཉིས་རེ། མིག་སྔར་རྒྱུན་བཞུགས་དགེ་འདུན་པ་བཞི་སྟོང་དང་། བཙུན་མ་བདུན་ཁྲིར་ཉེ་བ། དགེ་བསྙེན་སྟོང་ལ་ཉེ་བ་བཅས་ཁྲོན་གྲྭ་བཙུན་དགེ་བསྙེན་དང་བཅས་ཆིག་ཁྲི་སུམ་སྟོང་མ་ཟིན་ཙམ་རྒྱུན་དུ་བཞུགས་བཞིན་ཡོད། འདིར་བཤད་པ་ལས་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། སྔོན་འགྲོ་ཐུན་མོང་མིན་ནང་ནས་དངོས་གཞི་ཁྲིགས་ཆོད་ཐོད་བརྒལ་གྱི་བར་ཁྲིད་རྐང་གི་རིམ་པ་ལྟར་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་གངས་ཅན་གྱི་མིག་སྔའི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བསྡི་གནས་ཆེ་ཤོས་གཅིག་པུ་དེ་ཡིན། བསྟན་བདག་སྐུའི་ཐུགས་སྲས་སྤྲུལ་སྐུ་ཨ་གསང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱུད་འཛིན་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་བའི་མཁན་སྤྲུལ་བུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་གིས་ཡ་ཆེན་སྒར་ལ་ཡང་དམ་བསྒྲགས་སྣ་ཚོགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

---

[1] གྲུབ་དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱལ་མཚན། (༡༩༢༦-༢༠༡༡) ཁམས་ཁྲོམ་ཐལ་སྡེ་བར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༤ ཙམ་ནས་ཡི་གེ་སློབ་པའི་དབུ་ཚུགས། ཡབ་གཤེགས་རྗེས་མིང་སྲིད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་ཁྱིམ་གྱི་མགོ་འདྲེན་དང་ཕྱུགས་ཀྱི་འཚོ་སྐྱོང་སོགས་གནང་དགོས་བྱུང་། དགུང་ལོ་ ༡༥ ཐོག་ཁྲོམ་རྗེ་ཕོ་དགོན་གྱི་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྔོན་འགྲོ། བར་དོ་དྲུག་ཁྲིད། ཆོས་དབྱིངས་མཛོད། འཇུག་པ། སྤྱོད་འཇུག་སོགས་གསན། ༢༩ པར་སྡེ་གཞུང་སྤྲུལ་སྐུའི་མདུན་ནས་ཀྱི་རྫོར་ལམ་དབང་སོགས་ཞུས། འགྲོ་དོན་གྱི་གླིང་བཙོལ་ཞིང་འཁོར་སློབ་ཕྱོགས་མེད་དུ་འདུས་ཏེ། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྐྱོང་བའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཡ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་བསམ་གཏན་གླིང་ཞེས་པ་སྔོན་གྱི་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་གྱི་གདན་ས་ལྷ་བུ་འདི་བསྐྱངས།

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བ།

བཙན་པོ་གླང་དར་མ་སྐུ་གྲོངས་ནས་ཁོང་གི་སྲས་གཉིས་ཀྱི་སྲུས་རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་དགོས་པའི་ཐོག་ལ་རྩོད་པ་བྱུང་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་ནང་འཁྲུགས་ཤོར། ནང་འཁྲུགས་འདིས་བཙན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཡོངས་སུ་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་ནས་མཐར་བོད་ཡུལ་སིལ་བུར་འཐོར། ཡུལ་ཁམས་ཡོངས་རྫོགས་སླར་ཡང་རྒྱལ་ཕྲན་ཁག་གི་དབང་འོག་ཏུ་ཕྱིན།

ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་སིལ་བུར་འཐོར་བ་དང་སེམས་དོན་གྱི་མོས་གུས་ཀྱང་སིལ་བུར་གྱུར། ཡུལ་གྲུ་སོ་སོའི་རྒྱལ་པོས་དད་པའི་ལམ་ལུགས་གང་ཞིག་འདེམས་རུང་རང་དབང་ཆགས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་ལུང་གཅིག་ལ་དད་མོས་ལམ་ལུགས་གཅིག་གི་དབང་བཙན་པོ་ཡོད་ན་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ལ་དད་པའི་ལམ་ལུགས་གཞན་ཞིག་དབང་ཆེ་བ་ཡོད།

ཡུལ་དབུས་དང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བན་དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་། དགོན་པ་མང་པོ་བཏོར་བ་དང་དེའི་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཆད། འོན་ཀྱང་དེ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱ་དྲག་གི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་བན་དེའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་མོས་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ལྷག་ཡོད། ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བན་དེའི་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་རེ་ལྷག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་བསྲེས་ལྷད་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་ཐེར་བྱེད་པ་དགོས་གལ་དུ་གཟིགས། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་གུ་གེ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་[1]ཀྱིས་བན་དེའི་གསུང་རབ་བོད་བསྒྱུར་བྱེད་

[1] ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད། (༩༦༥-?) ནི་སྤུ་ཧྲེང་རྒྱལ་པོ་བཀྲ་ཤིས་མགོན་དང་བཙུན་མོ་ཟངས་མ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། ཡེ་ལོ་ ༩༩༦ ལོར་གུ་གེའི་མཐོ་སྒྲིང་དགོན་པ་བཞེངས། ༩༩༧ ལོར་སྲས་དེ་བ་ར་ཛ་དང་ན་ག་ར་ཛ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ནས་བྱིས་པ་ ༣༠༠ བསྡུས་ནས་མཐོ་སྒྲིང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བཅུག ༡༠༠༣ ལོར་མཐོ་སྒྲིང་དགོན་པ་བཞེངས། ཕྱིས་སུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་བཏང་སྟེ་རྒྱ་གར་ནས་པཎྜི་ཏ་ཤྲདྡྷ་ཀ་ར་ཝར་མ་ལ་སྤྱན་དྲངས་ནས

པར་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་དགོན་པ་ཡང་གསར་བཞེང་མཛད། མ་ཟད་ཞིང་གིས་རྒྱ་གར་ནས་མཁས་དབང་གདན་འདྲེན་ཞུ་བའི་ཆེད་དུ་དཔལ་འབྱོར་ཡང་མང་པོ་མཁོ་སྤྲོད་བྱས། ཞིང་གི་རེ་བ་ལ་རྒྱ་གར་ནས་པཎ་དེའི་མཁས་དབང་གདན་དྲངས་ནས་ཞིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་པཎ་དེའི་བསྟན་པ་གཙང་མ་ཞིག་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཞིང་དགྲ་ཡ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་བཙོན་དུ་ཚུད་སོང་རུང་ཞིང་གི་ཚ་བོ་བྱང་ཆུབ་འོད་[1]ཀྱིས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་རྒྱ་གར་བི་ཀྲམ་ཤཱི་ལ་[2]ནས་གདན་དྲངས་ནས་ཞིང་གི་ཐུགས་རེ་དག་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཨ་ཏི་ཤས་སྲོལ་གཏོད་པའི་ལམ་ལུགས་འདི་ལ་ཕྱིས་སུ་བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་འབོད།

སྐབས་ཤིག་གི་རིང་ལ་བཀའ་གདམས་པ་དར་རྒྱས་སོང་བ་མ་ཟད། ལོ་ཙཱ་བ་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་དག་གི་དྲུང་ནས་དབང་ལུང་སོགས་ཐོབ་པ་དང་གསུང་རབ་མང་པོ་བོད་སྒྱུར་ཞུས་ཡོད། གསར་དུ་བསྒྱུར་བའི་གསུང་རབ་བསྟུ་རུབ་བྱས་པ་འདི་དག་ལས་བཀའ་གདམས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད། ས་སྐྱ

སྟོད་འདུལ་གྱི་གྲྭ་ས་དང་བཤད་གྲྭ་བཙུགས། མཐར་བོད་དུ་རྒྱ་གར་ནས་པཎ་ཊི་ཏ་གདན་འདྲེན་ཆེད་དུ་གར་ལོག་རྒྱལ་པོའི་བཙོན་ཁང་དུ་སྐུ་གྲོངས།

[1] བྱང་ཆུབ་འོད། (༩༥༨-༡༠༤༠) སྟོད་ཀྱི་མངོན་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་པ་ཡིན། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་མཚན་བྱང་ཆུབ་འོད་ཅེས་གསོལ། ཁུ་བོ་ལྷ་བླ་མ་ཡེ་ཤེས་འོད་གར་ལོག་གི་བཙོན་དུ་ཚུད་པ་འདོན་ཕྱིར་འབབ་ངས་ལ་གསེར་གྱི་ཁྲལ་མི་ཆེ་ཐེངས་གསུམ་བསྡུས། ཕྱག་རྫས་ཡོད་རྒྱུ་གསེར་དུ་བསྒྱུར་ནས་ཁུ་བོ་བླུ་བར་གར་ལོག་ཏུ་ཕེབས་རུང་། ཁུ་བོས་ཞིང་ཉིད་བཙོན་ནས་འདོན་མ་དགོས་པར་གསེར་དེ་རྣམས་ཁྱེར་ཏེ་རྒྱ་གར་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་འཕེལ་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་། དེ་ལྟར་ནག་ཚོ་ལོ་ཙཱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་བ་སོགས་ཇོ་བོ་རྗེ་གདན་འདྲེན་པར་མངགས། ཇོ་བོ་རྗེ་བོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་ཧ་དཀར་མི་དཀར་གསུམ་བརྒྱ་ཐམ་པས་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་བ་དན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་རྫས་ཐོགས་ཏེ་ཕེབས་བསུར་བཅར། དེ་བཞིན་གླུ་གར་དང་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཤིས་པ་བརྗོད་པ་སོགས་གཟབ་ཅིང་རྒྱས་པའི་བསུ་བ་ཞུས། དེའི་སྐབས་ཇོ་བོ་རྗེ་སྤྱན་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟང་མེད་པའི་རག་དུང་གསར་དུ་བཟོས་ཏེ་འབུད་པ་དེ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་དུང་ཆེན་འབུད་སྲོལ་དར་སྲོལ་བྱུང་ཞེས་གྲགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་ལ་སྒྲུ་ཧྲིང་པ་ཞང་ཆུང་བཙུན་གསལ་ཤེས་རབ་ལ་བཀའ་བསྒོས་གནང་བ་ལྟར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་ཤྲཱི་བཛྲ་བོ་ཏྟི་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་གྱི་ཇོ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དུས་འཁོར་དང་། མ་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་བསྒྱུར།

[2] བི་ཀྲམ་ཤི་ལ། ནི་ཡེ་ལོ་དུས་རབས་ ༨ པ་ཡར་མར་ཙམ་ནས་ ༡༣ བར་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ནཱལནྡཱ་ཡི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་སྐབས་པཱལ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ནས་བསྐྲུན་པ་རེད། དེང་སྐབས་བིཧར་མངའ་སྡེའི་བྷཱགལཔུར་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད།

བའི་ཆོས་བརྒྱུད་དག་གསར་དུ་འབྱུངས་པ་རེད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་འདི་གསུམ་ལ་སྤྱི་མཐུན་དུ་གསར་མ་པ་ཞེས་འབོད།

གཅིག ལོ་རྒྱུས་སྙིང་དོན།

ས་སྐྱའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རྩ་བ་ནི་འཁོན་གྱི་ཁྲིམ་རྒྱུད་[1]ལ་ཐུག་འགྲོ། གནའ་གཏམ་གྱི་བཤད་སྲོལ་ལྟར་ན་འཁོན་གྱི་ཁྲིམ་རྒྱུད་ནི་མི་ཚང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཐོག་མར་ལྷ་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བབ་ཡོང་བའི་རྒྱུད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་ཚོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་པར་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་དེ་ལས་ཁོང་ཚོ་ལ་སེམས་དོན་གྱི་དབང་ཚད་དེ་བྱུང་། ཁོང་ཚོའི་འབྱུང་ཁུངས་གང་ཡིན་རུང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འཁོན་རིགས་ལ་གུས་བཀུར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་བོད་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་སྟོད་རྒྱུད་ལ་ཁྲིམ་རྒྱུད་དེས་རྒྱལ་པོའི་གོ་ས་བཟུང་ཡོད།

བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱི་དུས་སྐབས་སུ་འཁོན་རིགས་ཀྱི་མགོ་བ་རྡོ་རྗེ་གུང་སྟག་ཟེར་བ་དེ་ནང་སྲིད་བློན་པོར་བསྐོ་བཞག་བྱས་ཤིང་ཁོང་ལ་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་ཞེས་སུ་གྲགས། ཁོ་ལ་སྲས་འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ་[2]ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་པོས་བོད་ཀྱི་

[1] འཁོན་གྱི་ཁྲིམ་རྒྱུད། གདུང་རུས་གཙང་མ་ལྷ་ལས་བབས་པ་གནམ་ལྷ་སྤྱི་རིང་དང་། གཡུ་རིང་། གཡུ་སེ་བྲ་བའི་མཆེད་གསུམ་མི་ཡུལ་དུ་བབས། སྲས་བར་པ་གཡུ་རིང་གིས་ལ་སྲས་མ་སངས་སྤྱུན་བདུན་གྲགས་པ་བྱུང་། དེའི་སྤྱུན་སྲ་མ་དྲུག་ལྷ་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ཤིང་སྤྱུན་ཐ་ཆུང་མ་སངས་སྤྱི་རྗེ་ལ་སྲས་ཐོག་ཙ་བང་པོ་སྟག་ཏུ་གྲགས་པ་བྱུང་། དེ་ལ་སྲས་ཀླུ་ཙ་སྟག་པོ་འོད་ཅན་བྱུང་། དེ་ལ་སྲས་གཡའ་སྤང་སྐྱེས་སུ་གྲགས་པ་བྱུང་། དེས་སྲིན་པོ་སྐྱ་རེངས་ཁྲག་མེད་བཏུལ་ནས་དེའི་ཆུང་མ་གཡའ་འབྲུག་ཆི་ལེ་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་སྲས་ཤིག་འཁྲུངས་བ་ལ་སྲིན་པོ་དང་འཁོན་གྱི་བར་དུ་སྐྱེས་པས་འཁོན་ཞེས་བོས། དེ་ནས་དེའི་རྒྱུད་པ་ལ་འཁོན་གྱི་རིགས་སུ་གྲགས།

[2] འཁོན་ཀླུའི་དབང་པོ། (དུས་རབས་ ༨ པ) དེ་སྟོན་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོའི་གྲས་ཡིན། ཡབ་དཀོན་པ་རྗེ་གུང་སྟག་གམ་མཚན་གཞན་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་དང་། ཡུམ་ཏླངས་ཁམས་པ་གོ་ཆའི་གཅེན་མོ་ཏླངས་བཟའ་ནེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་ཡིན། འདི་སད་མི་བདུན་གྱི་གྲས་སུ་འདྲེན་པ་གནང་ཡོད། ལོ་ཙཱ་བ་འདིས་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱི་ནང་བློན་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སུ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོའི་དྲུང་དུ་རབ་བྱུང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་དང་ཏླངས་ཁམས་པ་གོ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་ཆོས་མང་དུ་གསན། ལོ་ཙཱ་ཡང་མཁས་པར་མཁྱེན་པས་ལོ་ཙཱ་བ་རབ་དགུའི་ནང་གསེས་བར་པ་གསུམ་གྱི་གྲས་སུ་ཡང་འདྲེན།

སད་མི་བདུན་གྱི་ནང་དུ་བདམས་ཡོད། གླུའི་དབང་པོས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྙིང་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་གསན།

སྐབས་ཤིག་ལ་འཁོན་རིགས་དང་འབྲོ་རིགས་ནང་འཁྲུགས་ཤོར་བའི་སྐབས་སུ་འཁོན་ཁོང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ཡུལ་བྱོལ་དགོས་བྱུང་། དེར་ཁོང་ཚོས་ས་ཆ་བདག་བཟུང་བྱས་ཤིང་མི་རབས་མང་པོའི་རྗེས་སུ་ཁོ་ཚོའི་མི་རྒྱུད་ཅིག་ཡར་གླུང་ཡུལ་ལྗོངས་སུ་གཞིས་ཆགས། གནས་འདིར་འབྱུང་འགྱུར་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་གསར་གཏོད་མཛད་མཁན་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་འཁྲུངས།

འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་[1]དང་ཁོང་གི་སྤྱུན་གཉིས་ཀ་ཉམས་ལེན་ལ་ཧ་ཅང་བརྩོན་པ་ཆེ་བའི་ཆོས་པ་གཉིས་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཡོད། དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཧ་ཅང་གསང་བར་འཛོག་དགོས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཁྲོམ་གྱི་དཀྱིལ་དུ་འདོན་བཞིན་པ་གཟིགས་སྐབས་ཁོང་ལ་ཐུགས་ཕམ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་། དོན་རྐྱེན་འདི་ལས་ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སླད་ཞུགས་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ཚོར་གསལ་པོ་བྱུང་། ཁོང་རང་ཧ་ཅང་སེམས་འཁྲུག་ནས་ཁོང་དང་ཁོང་གི་སྤྱུན་གཉིས་ཀྱིས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་གང་མཐོང་བའི་ལམ་ལུགས་དེ་མེད་པར་གཏོང་བའི་མཚོན་རྟགས་སུ་རྡོ་རྗེ་ཕུར་བའི་[2]ཆོས་སྐོར་དང་ཡང་དག་ཧེ་རུ་ཀ་[3]ཡི་ཆོས་སྐོར་གཉིས་མ་གཏོགས་ཁོང་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཡོད་ཚད་སྣམ་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཟུངས་གཞུག་ཏུ་བཅུག་པ་རེད། དུས་སྐབས་འདིར་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་གསར་དུ་དར་བཞིན་པའི་འགྱུར་གསར་མ་ལ་

[1] འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ། (༡༠༧༩-༡༡༠༣) ནི་ཡབ་འཁོན་ཤཱཀྱ་བློ་གྲོས་ལ་སྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲས་ཆུང་བ་དེ་ཡིན། སྐབས་དེར་བོད་ན་གྲགས་ཆེ་བའི་འབྲོག་མི་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་དང་། འགོས་ཁུག་པ་ལྷས་བཙས། རྨ་ཆོས་འབར་གཙོས་པའི་སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་མང་དུ་བསྟེན་ནས་གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་མཐའ་དག་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པར་མཛད་དེ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེ་བར་སྤེལ། བཙུན་མོ་ཆུང་བ་མ་ལ་སྲས་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་འཁྲུངས་སོ།།

[2] རྡོ་རྗེ་ཕུར་བ། ནི་བཀའ་བརྒྱུད་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཞིག་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ལྷ་དྲག་ཏུ་འཁྲོས་པའི་རྣམ་པ་རེད

[3] ཡང་དག་ཧེ་རུ་ཀ (Heruka) ནི་བོད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དྲག་པོའི་ལྷ་སྐུ་ཞིག་རེད། དཔལ་ཧེ་རུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་བདེ་སྟོང་གི་སྐུ་མཚོན་པ་རེད།.

དམིགས་སུ་བཀར་ནས་དོ་སྣང་བྱེད་འགོ་ཚུགས། ཁོང་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཞུ་ཡོན་ལ་གསེར་ཧ་ཅང་འབོར་ཆེན་ལེན་གྱི་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བ་ཞེས་འབོད་པ་དེའི་དྲུང་ནས་གསུང་ཆོས་གསན་པའི་འདོད་པ་བྱུང་། དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་རང་གི་ས་ཆ་དུམ་བུ་ཞིག་བཙོང་ནས་གསེར་ཉོས་ཏེ་འབྲོག་མིའི་དྲུང་ནས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་། ཁོང་ལ་ཐོབ་པའི་བརྒྱུད་པ་ནི་གཙོ་བོ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཞིང་རིམ་བཞིན་ལམ་འབྲས་ཚོགས་བཤད་ཅེས་སུ་འབོད། ཁོང་གིས་འབྲོག་མིའི་དྲུང་ནས་མུ་མཐུད་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་ཞིང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ལོ་ཙཱ་བ་གཞན་དང་གཞན་ཡང་མང་པོ་བསྟེན་པ་རེད།

སྐབས་ཤིག་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་ཡར་ཀླུང་ས་ཁུལ་ན་ཕེབས་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གི་གཟིགས་སྣང་ལ་མཚན་ལྟས་བཟང་པོ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ལ་སླེབས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་གནས་དེར་དགོན་པ་ཞིག་འདེབས་པ་ཐུགས་སུ་བཞེས་ནས་ས་ཆ་དེ་རག་ཐབས་བྱས། ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་པོ་དང་ལྷན་དུ་གྲོས་མོལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱས་མཐར་ས་ཆ་དེ་ཁོང་ལ་ཐོབ་ཅིང་། དེར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་དགོན་པ་[1]ཕྱག་བཏབ། དགོན་པའི་མཚན་དེ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཁོར་ཡུག་སྐྱ་བོ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ས་སྐྱ་དགོན་པ་ཞེས་ཐོགས།

དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་དགོན་པ་དེའི་མཁན་རབས་ལྔ་ཡིས་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་ཕེབས་ནས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཅེས་པ་གཞི་ཚུགས་ཐུབ་པར་ཞབས་འདེགས་ཆེན་པོ་ཕུལ་ཡོད། དེ་དག་ལ་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔ་ཞེས་འབོད། ས་སྐྱའི་གོང་མ་དང་པོ་ནི་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་

[1] ས་སྐྱ་དགོན་པ། (༡༠༧༣) གངས་ལྗོངས་རྗེ་རྗེ་གདན་དཔལ་ས་སྐྱ་བཀྲས་ལྷུན་དགོན་ནས་སྟར་ཐང་བརྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལ་བརྒྱབ་ནས་ས་སྐྱའི་ཕྱོགས་སུ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་ ༡༥༠ ཙམ་ས་ན་ཡོད། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་བཏབ་གནང་མཛད། ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཆུ་ལྡོ་བྱང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལས། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ཐོག་མར་ཆུ་བྱང་དུ་དབུ་རྩེ་གཙུག་ལག་ཁང་བཏབ། ཡེ་ལོ་ ༡༣༨༣ ལོར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་བསྐུལ་སྟེ་ཆུ་ལྡོ་རྒྱུད་དུ་ད་ལྟའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་དང་། ལྟགས་རི་ཆེན་མིའི་བྲུར་བཞིར་ལྡོག་སྤེལ་བཅས་པ་ཨར་ལས་བསྒྲུབ་པས་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད། ས་སྐྱ་བས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ལྟེ་གནས་ཡིན།

[1]རེད། ཁོང་ཡབ་དང་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ་[2]རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་གྱི་འོག་ནས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། སྐབས་ཤིག་སྒོམ་ལ་བཞུགས་པའི་ཚེ་ཁོང་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་དྲུང་ནས"ཞེན་པ་བཞི་བྲལ"ཞེས་འབོད་པའི་གསུང་ངག་ཟབ་མོ་ཞིག་ཐོབ་པར་གྲགས། མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གྱི་གསུང་ཆོས་མང་པོ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས། སྐབས་དེར་ས་སྐྱ་བ་ལ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་མེད་སྟབས་ཁོང་གིས་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆེན་མོ་ཞང་སྟོན་ཆོས་དཔལ་[3]གྱི་དྲུང་ནས་ལམ་འབྲས་སློབ་བརྒྱུད་ཞེས་པའི་བརྒྱུད་པ་བླངས། ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་ཉམས་ལེན་དེ་གསང་བར་བཞག་ནས་ཉམས་ལེན་གནང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་གཞན་ལ་གནང་འགོ་ཚུགས་ཤིང་དེ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་གྱི་གཞུང་ཡང་ཁག་ཅིག་བརྩམས། ས་སྐྱའི་གོང་མ་གཉིས་པ་ནི་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་སྲས་གྲགས་ཅན་ཤོས་ས་ཆེན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་[4]རེད། བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་འཁྲུངས་ཤིང་། དཀྲུང་

[1] ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། (༡༠༩༢-༡༡༥༨) ས་སྐྱའི་གོང་མ་དང་པོ་ཡིན། ཡབ་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་མ་གཅིག་ཞང་མོའི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། དཀྲུང་གྲངས་ ༡༡ འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བསྙེན་སྒྲུབ་མཛད་པས་ཟླ་བ་ ༧ གི་མཚམས་སུ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མངོན་སུམ་བྱོན་པ་ལས་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་ནའི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གང་། སྔན་བརྒྱུད་སྐོར་རྣམས་མ་བརྩིས་བ་གསུང་པོད་གཉིས་བཞུགས། སློབ་མ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་གསུམ། བཟོད་པའི་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སློབ་བུ་བདུན།རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད་ཅུ། གཞུང་བཤད་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཐུགས་སྲས་བཅུ་གཅིག་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སོགས་བྱོན། ལྕགས་མོ་ཡོས་ཡི་ལོ་ ༡༡༡༡ ལོ་ནས་ས་ཕོ་སྟག་ཡི་ལོ་ ༡༡༥༨ བར་གདན་ས་བཟུང་ངོ་།།ག

[2] བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ། (༡༠༤༠-༡༡༡༡) ནི་ཁམས་སུ་འཁྲུངས། དཀྲུང་ལོ་ ༡༤ ཐོག་རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་པར་བཞེད། མངའ་རིས་མཐོ་སྡིང་དགོན་དུ་བཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་བཏང་།

[3] ཞང་སྟོན་ཆོས་དཔལ། (༡༠༥༣-༡༡༣༥) བོད་ནུབ་ཕྱོགས་དིང་རི་ཁུལ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། བླ་མ་སེ་སྟོན་ལ་བསྙེན་ནས་ཐུགས་བརྟེན། དེའི་སྐབས་སུ་ཉིན་མོ་བྲམ་ཟེའི་ལུགས་ཀྱི་རྗོགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཅིང་མཚན་མོ་ལམ་འབྲས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོའི་ལམ་འབྲས་བླ་དང་ལམ་འབྲས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན།

[4] ས་ཆེན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ། (༡༡༤༢-༡༡༨༢) ས་སྐྱའི་གོང་གཉིས་པ་ཡིན། བལྟམས་མ་ཐག་ནང་དུ"ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་མཉམ་པ་བཞག་ཅིང་སཾསྐྲྀཏའི་སྐད་དང་ལུས་རྡོ་རྗེའི་མདུན་པ་མཛད་དེ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་བཞིན་བདག་ནི་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་སོ"ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས། དཀྲུང་གྲངས་ ༣

ལོ་ཆུང་དུས་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཁྱེན་ཡོན་རྩེ་མོར་སོན། ཁོང་གིས་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་ལ་བཟུང་ནས་ཁོང་གི་གདན་ས་རང་གི་གཅུང་པོ་ལ་སྤྲད། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་བོད་དབུས་ཁུལ་ཀུན་ལ་ཕེབས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཉམས་ལེན་དང་འཆད་ཉན་མཛད། ཁོང་གིས་གསུང་རྩོམ་མང་པོ་བརྩམས་ནས་ས་སྐྱའི་ལམ་ལུགས་དེ་གོ་རིམ་ལྡན་པ་དང་ཁ་གསལ་ཅན་དུ་བཏང་།

གོང་མ་གསུམ་པ་ནི་ས་སྐྱ་བསོད་ནམས་རྩེ་མོའི་གཅུང་པོ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་[1]ཡིན་ཞིང་ཀུན་སྤྱོད་ལ་སྣན་པར་གྲགས་པ་བྱུང་། ཁོང་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ནས་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ཆོས་སྐོར་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་མཁྱེན་རྟོགས་འཁྲུངས། ཁོང་གི་གཅེན་པོ་ས་ཆེན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་སློབ་གཉེར་གྱི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཕེབས་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་ཁྲི་འཛིན་དུ་བསྐོས་ཤིང་དེ་ནས་མི་ལོ་ ༥༧ གྱི་རིང་ལ་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་བཞུགས་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྐོར་འཆད་ཁྲིད་ཀྱི་འགན་བཞེས། ཁོང་གིས་སྐབས་དེའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་ལེན་གཉིས་ཀ་བྱས་པས་ད་ཅང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། ཁོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་འདུལ་བ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱབ་

བཞེས་པའི་ཚེ་འཛམ་དབྱངས་ལ་སོགས་པའི་ཡི་དམ་མཐའ་དག་གི་ཞལ་གཟིགས། གསང་ཕུར་ཕྱུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེའི་དྲུང་དུ་ནས་མི་ལོ་ ༡༡ རིང་སྒྲ་ཚད་ལ་སོགས་ཤེས་བྱ་སྣེ་སྟོད་མ་ལུས་པ་ལ་སྦྱོང་རྒྱལ་མཛད་པས་ཕྱུ་པའི་བུ་ཆེན་ལ། རྡོ་སྲས་བཞི། སེང་ཆེན་བརྒྱད། སེང་འདྲ་བརྒྱད་སོགས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ལས་རྡོ་སྲས་བཞི་མཁས་པར་གྲགས་ཤིང་དེ་ལས་རྡོ་སྲས་བསོད་ནམས་རྩེ་མོ་ཆེས་ཆེར་མཁས་སོ་ཞེས་སྣན་པའི་གྲགས་པས་ཁྱབ། དགུང་ལོ་ ༣༦ པ་ལ་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཞེས་པ་བརྩམས། ཡི་ལོ་ ༡༡༥༨ ནས་ ༡༡༧༡ བར་གདན་ས་བཟུང་།

[1] རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། (༡༡༤༧ - ༡༢༡༦) ས་སྐྱའི་གོང་མ་གསུམ་པ་ཡིན། ཡབ་བརྩེ་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་དང་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྒོ་རུམ་གྱི་མགོན་ཁང་གི་མདོར་སྐྱ་བལྟམས། གསན་བསམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས། གྲུབ་པའི་མཚན་མ་ལ་མངའ་བརྙེས་པས་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ཕེབས་སྐབས་རྡོར་དྲིལ་བར་སྣང་དུ་ཁྲོལ་ལེར་བཞག་པ་དང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཉི་མ་གཟའ་འཛིན་ཡོད་པར་དུས་བཏབ་པར་རྗེ་འདིས་གཟའ་འཛིན་མེད་པར་བསྒྱུར་བ་མཛད། ཡི་ལོ་ ༡༡༧༢ ནས་ ༡༢༡༥ བར་གདན་ས་མཛད། ལམ་འབྲས་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་བཞི་ཙམ་བཞུགས། ཡི་ལོ་ ༡༢༡༦ ལོར་སྒོ་རུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་མདོར་སྐྱའི་བཀོད་པ་བསྟུས་སོ།།

པའི་གསུང་རྩོམ་ཧ་ཅང་མང་པོ་མཛད་ཡོད། ཕོང་གི་རྗེས་སུ་ཕོང་གི་ཚ་བོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་[1]གྱིས་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་ཁྲིར་ཕེབས། ཕོང་ནི་ས་སྐྱའི་གོང་མ་བཞི་བ་དེ་རེད། ཕོང་ནི་བོད་ཡུལ་དུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཞེས་འབོད་པ་ཕོང་རེད། ཕོང་སྐུ་ན་གཞོན་དུས་ནས་སློབ་གཉེར་ལ་ཧ་ཅང་མཁས་ཤིང་། བཟོ། སྨན། གཏན་ཚིགས། གསོ་བ། ནང་དོན་རིག་པ་བཅས་རིག་པའི་གནས་ལྔ་ག་ལ་མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ། ཕོང་གི་མཚན་བོད་ཡུལ་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་མ་ཟད། སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་ཁང་ཡང་ཕོང་གི་སྙན་གྲགས་ལ་ཡིད་འཕྲོག་པ་བྱུང་། གོ་དན་ཁང་གིས་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་མཆོག་རྒྱ་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་གསུང་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་ནས་ཕོང་ལ་གུས་བཀུར་ཆེན་པོ་ཐོབ། རྒྱ་ནག་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཕོང་གིས་མུ་མཐུད་ནས་གསུང་ཆོས་འཆད་རྩོམ་ལ་གཞོལ་བས་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྤེལ་བའི་མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག གོང་མ་ལྔ་བ་ནི་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་[2]རེད། གོང་མ་བཞི་བ་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་ནི་ཕོང་གི་རྩ་བའི་བླ་མ་དང་ཁུ་བོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང་། ཕོང་རྒྱ

[1] ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (༡༣༡༠-༡༣༥༨) ནི་ས་སྐྱའི་གོང་མ་བཞི་པ་ཡིན། ཡབ་དཔལ་ཆེན་འོད་པོ་དང་ཡུམ་གར་ཕྱུ་མ་ཉི་ཁྲི་ལྕམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ ༢༣ པར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་དང་མཇལ་ཞིང་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན། དགུང་ལོ་ ༢༧ པར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་བསྙེན་རྫོགས་མཛད། མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་འཕྲོག་བྱེད་འཁོར་བཅས་རྩོད་པས་ཚར་བཅད་དེ་ཤཱཀྱའི་བསྟན་པ་ལ་བཙུགས།བོད་ཡུལ་དུ་རིག་པའི་གནས་བཅུ་སྤྲོལ་འབྱེད། བོད་མི་མཐའ་དག་ཧོར་གྱི་འཇིགས་པ་ལས་བསྐྱབས་ཤིང་ཧོར་ཡུལ་དུ་ནང་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་གསར་དུ་སྤེལ། ཡེ་ལོ་ ༡༢༡༦ ནས་ ༡༢༦༩ བར་གདན་ས་མཛད། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་སོགས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་བརྩམས་ཆོས་མང་།

[2] འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (༡༢༣༥-༡༢༨༠) ནི་ས་སྐྱའི་གོང་མ་ལྔ་པ་ཡིན། ཡབ་ཟངས་ཚ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། རྒྱ་བོད་སོགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་རྩིས་སོགས་མཁྱེན། དགུང་ལོ་ ༩ པ་ནས་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཉིད་ལ་མངའ་བའི་དབང་དང་མན་ངག་དང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་གྱིས་བཞེས། དགུང་ལོ་ ༡༠ སྐབས་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱི་མགྲོན་དུ་ཕྱག་ཕྱིར་བྱོན། ཆོས་རྗེ་དགོངས་པ་རྗེས་སུ་ཕོང་གི་དྲུང་ནས་རྒྱལ་སྲས་བཙུན་མོ་བློན་འབངས་དང་བཅས་པས་ཟབ་རྒྱའི་ཆོས་སྒོ་དུ་མ་ཞུས། ཧོར་ཡིག་འཁོར་མ་གྲུ་བཞི་མ་གསར་དུ་བསྒྱུར། རྒྱལ་པོས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དབང་ལན་གསུམ་ཞུས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཁྲི་སྐོར་ ༡༣ དང་། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ། རྒྱའི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་བཅས་ཕུལ། ཕོང་གིས་ས་སྐྱའི་གདན་ས་ཐེངས་གཉིས་མཛད།

ནག་གི་རྒྱལ་ས་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཧོར་གི་ཚ་བོ་ལ་ས་སྐྱ་དགོན་པའི་ཁྲི་འཛིན་དུ་བསྐོ་བཞག་མཛད། སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཀུབལེ་ཁན་[1]གྱིས་རྒྱལ་ས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྒྱལ་ས་ལ་གདན་དྲངས་ནས་ཧོར་གི་དྲུང་ནས་གསུང་ཆོས་གསན་པ་དང་ཧོར་ལ་མོས་གུས་ཆེན་པོ་ཐོབ། རྗེས་སུ་ཧོར་གི་དྲུང་ནས་དབང་དང་གསུང་ཆོས་མང་པོ་ཞུས་པ་དང་དེའི་ཡོན་དུ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྲིད་དབང་ཕྱུལ། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་པའི་རྗེས་སུ་ཧོར་གི་བོད་ཡུལ་དུ་ས་སྐྱ་དགོན་པ་ན་ཡོད་པའི་གཞུང་བཙུགས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་ས་གནས་རྣམས་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དུ་བགོས་ནས་དབང་འཛིན་བྱས། དེ་ནས་འཕགས་པ་སླར་ཡང་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་གསུང་ཆོས་མང་དུ་གནང་བ་མ་ཟད་སོག་པོའི་ཡི་གེ་ཡང་གསར་གཏོད་མཛད།

ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་ས་སྐྱའི་མི་རབས་འགའ་ཞིག་གིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ནག་ནང་དུ་སོག་པོའི་དབང་ཤུགས་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་བོད་ནང་དུ་ས་སྐྱ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཤུགས་ཀྱང་མེད་པར་གྱུར། འདིའི་སྐབས་སུ་འཁོན་གྱི་ཁྲིམ་ཚང་ཡང་ཕོ་བྲང་ངམ་དུམ་བུ་བཞི་རུ་གྱུར་ནས་བོད་ཀྱི་དབང་འཛིན་པ་སུས་བྱེད་དགོས་མིན་ལ་ནང་ཁུལ་རྩོད་པ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་མི་རིང་བར་ཧོར་ཆོས་སེམས་དོན་གྱི་བྲ་བ་ལ་གཙོ་བོ་གཞོལ་ཞིང་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ལ་རྩོད་པ་མཚམས་བཞག་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་གཞན་ལ་སྟེར། དེང་སྐབས་ཕོ་བྲང་བཞི་ལས་གཅིག་མ་གཏོགས་གནས་མ་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་སྒྲོལ་མ་ཕོ་བྲང་གདུང་རྒྱུད་དང་ཕུན་ཚོགས་ཕོ་བྲང་གདུང་རྒྱུད་གཉིས་སུ་གྱེས། སྒྲོལ་རྒྱུན་ལྟར་ན་ཕོ་བྲང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ས་སྐྱའི་ཁྲི་འཛིན་རེས་མོས་ཀྱིས་བྱེད།

ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྣན་གྲགས་རྒྱས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་དགོན་ལག་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་དར་འགོ་ཚུགས། འདི་དག་ལས་གལ་ཆེ་བ་གཉིས་ནིཿ

[1] ཀུབ་ལེ་ཁྭན། (༡༢༡༥-༡༢༩༤) ཀུབ་ལེ་ཁན་ནི་ཇོ་ལོ་ཡའི་བུ་བཞི་བ་དང་སོག་པོ་གོང་མ་ལྔ་བ་རེད། ཧོར་ ༡༢༦༠–༩༤ བར་དུ་སོག་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་དབང་དུ་བསྡུས་ནས་ཡེ་ལོ་ ༡༢༧༡ ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་གཏོད།

༡། ངོར་ལུགས།

ལམ་ལུགས་འདིའི་བརྒྱུད་པ་ནི་ངོར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དགོན་པ་[1]ཕྱག་འདེབས་པོ་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་[2]ལ་ཐུག་ཡོད། རྒྱུད་པ་འདིའི་གཙོ་གནད་འཛིན་ས་གཙོ་བོ་ནི་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཙིགས་ཆེན་བྱེད་པ་རེད།

༢། ཚར་ལུགས།

ལམ་ལུགས་འདི་འདར་གྲང་མོ་ཆེ་དགོན་པ་[3]ཕྱག་འདེབས་པོ་ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ་[4]ཡི་གསང་བའི་ཆོས་སྐོར་ལ་གཞི་བཞག་ནས་དར། ལམ་ལུགས་འདིས་ས་སྐྱའི་གསེར་ཆོས་

[1] ངོར་དགོན་པ། (༡༤༢༩) གཙང་གཡས་རུའི་ནང་གསེས་མྱང་སྨད་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ལྷོ་ངོས་སར་གནས་ཡོད། དགོན་པ་དེ་ནི་ངོར་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ཕྱག་བཏབ། ཡི་གེ་ཨེ་དང་ཝཾ་གཉིས་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བ་ཡིན། ཨེ་དང་ཝཾ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་རྙིས་ཤིང་། ཨེ་ཝཾ་འདི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པས་རང་རེའི་དགོན་པ་འདི་ལ་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ངོར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དེ་ལྟར་གསོལ། ཕྱིས་སུ་རིམ་གྱིས་དར་རྒྱས་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་། འཆད་རྩོད་རྩོམ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་སའི་གདན་ས་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ནས་གདན་ས་འཁྲིམས་མཁན་མང་པོ་ཡོད།

[2] ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། (༡༣༨༢-༡༤༥༦) ཡབ་དཔོན་ཚང་གྲུབ་པ་ཡོན་ཏན་དང་ཡུམ་བསོད་ནམས་དཔལ་ལྡན་གྱི་སྲས་སུ་དཔལ་ས་སྐྱར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༨ པར་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སྦྱོང་བར་མཛད། རིམ་བཞིན་ཆོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནས་དགེ་སློང་དང་། བྱང་སེམས། གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བཞེས། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཐུགས་ལ་བཏགས། དགུང་ལོ་ ༢༩ པ་ས་བཟང་དགོན་པའི་བདག་པོ་མཛད་དེ་ ༤༩ བར་གདན་སར་བཞུགས། བཤད་ཁྲིད་དང་།དབང་ལུང་། སྡོམ་པ་འབོགས་པ་སོགས་ཆོས་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ༤༧ པ་ས་བྱ (༡༤༢༩) ལོར་ངོར་ཆོས་སྡེ་བཏབ། བཤད་སྒྲ་བཙུགས་པ་སོགས་མཛད་པས། ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཆགས། ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་གཞི་ཐོགས་པ་ཀུན་དགའ་དབང་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་སློབ་མ་མང་། རྩོམ་པ་ལ་པོད་བཞིར་བསྟུས།

[3] འདར་གྲང་མོ་ཆེ་དགོན་པ། འདར་གྲོང་མོ་ཆེ་ཆོས་འཁོར་ཡང་རྩེ་ཞེས་ཞུ། ད་ལྟའི་ལྷ་རྩེ་རྫོང་གི་ཉེ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། ཐོག་མར་མཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོས་འདར་སྟོད་རྣམ་རྒྱལ་སྟག་རྩེར་དགོན་ཞིག་ཕྱག་བཏབ་གནང་མཛད། འདར་གྲང་མོ་ཆེ་ད་ལྟའི་རྫོང་གི་སྨན་ཁང་ཡོད་སར་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔའི་ནང་ཚན་རྔ་ཐོག་རིན་ཆེན་གྱི་གདན་ས་ཡིན་པ་ལ་རྗེས་སུ་དགོན་དེ་སྟོངས་རྗེས་མཚར་ཆེན་གྱི་དགོན་པ་གནས་དེར་སྤོས་གནང་བ་ནས་བཟུང་འདར་གྲང་མོ་ཆེ་ཞུ་བ་དེ་ལྟར་བྱུང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མང་ཐོས་ཀླུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཕེབས་ཏེ་མཛད་པ་བསྐྱངས།

[4] ཚར་ཆེན་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོ། (༡༥༠༢-༡༥༦༦) ལྷོང་གི་རིགས་ཡབ་ཆོས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་

བཅུ་གསུམ་[1]ཞེས་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་དག་ལ་གཙོ་བོ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད།

གཉིས། ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས།

བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་དག་བཞིན་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཡང་ནལནྡྲ་ཡི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་གི་དགོན་པའི་སློབ་གཉེར་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་གཙོ་ནན་བྱེད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱུང་ཡོད། ས་སྐྱའི་དགེ་འདུན་སློབ་གཉེར་བ་དག་གིས་སློབ་གཉེར་དང་བགྲོ་གླེང་གི་སྒྲིག་ལམ་དམ་པོའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་བྱའི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་འཛུགས་ཀྱི་རེད། ཤེས་བྱ་འདིས་དགེ་འདུན་པ་དག་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད།

ས་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་ནི་ལམ་འབྲས་ལ་ཉམས་ལེན་ལས་བྱུང་བར་ལབ་སྲོལ་ཡོད། ཆོས་སྐོར་འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་བི་རཱུ་པ་[2]ཡི་མན་ངག་སྙིང་པོ་རྒྱུད་ནས་བྱུང་།

བཀྲ་ཤིས་ཨ་མཆོའི་སྲས་སུ་གཙང་ལ་སྟོད་དུ་འཁྲུངས། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། དགུང་ལོ་ ༡༩ འཕན་པོ་ནཱ་ལེནྡྲའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ལམ་འབྲས་གསུངས་པར་ཀུན་གྱིས་བསྟོད་ཅིང་བསྔགས། དགུང་ལོ་ ༢༩ པར་ཐུབ་བསྟན་དགེ་འཕེལ་གྱི་གདན་ས་དང་། ༦༡ པར་འདར་སྟོད་ཆོས་འཁོར་གྱི་ཁྲིར་ཕེབས་ཤིང་། ༥༩ པར་དཔལ་ཞ་ལུའི་ཁྲི་པ་ཡང་མཛད་དེ། ས་ལུགས་ངོར་རྫོང་བུ་ལུགས་དང་བཅས་པའི་རིང་ལུགས་ཀུན་བཀའ་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས། ལྷག་པར་དུ་རྗེ་བཙུན་རྗེ་རིང་པའི་བཞེད་སྲོལ་ཁའུ་བྲག་རྫོང་པའི་རིང་ལུགས་ཤིན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད།

[1] ས་སྐྱའི་གསེར་ཆོས་བཅུ་གསུམ། ཚར་ལུགས་ལས་ལྷག་ས་རིའི་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཏེ། མཁའ་སྤྱོད་སྐོར་གསུམ། དམར་ཆེན་སྐོར་གསུམ། དམར་ཆུང་སྐོར་གསུམ། འཆི་མེད་རྗེ་རྗེ་ལྷ་མོ། ཛམ་དམར། སེང་གདོང་མ། འཇམ་དཔལ་ནག་པོ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་མོ།།

[2] བི་རཱུ་པ། (Virupa) ནང་དོན་ནི་མི་སྡུག་པ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག མཚན་གཞན་ལ་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་ཀྱང་འབོད། ཁོང་ནི་དུས་རབས་ ༧༡ པའི་ནང་དུ་བྷངྒལ་དུ་འཁྲུངས་བའི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག དམིགས་བསལ་གྱིས་ཁོང་ས་སྐྱ་བའི་ལམ་འབྲས་ (marga-phala) ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། ཀྱེ་རྡོར་གྱི་སྐོར་ལ་རྡོ་རྗེའི་ཚིག་བཅས་མང་པོ་བརྩམས་པར་བཞེད། རྒྱ་གར་དུ་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་དུ་འཆལ་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྤེལ། བི་རཱུ་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་བའི་གཞུང་མང་པོའི་ནང་དུ་གསལ་བ་མ་ཟད། ཧཋ་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་སྲོལ་འབྱེད་པོ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་འདུག

ཀ༽ འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད།

ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་ནི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྒྲོང་བ་ཐད་ཀར་བ་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། ལམ་ལུགས་འདིས་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་འདི་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད།

༡༽ རྒྱུ། སྒྲོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་སྦྱོད་པའི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ངོ་མ།

༢༽ ལམ། སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ལས་འགྲུལ།

༣༽ འབྲས་བུ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་རྗེས་སུ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་རོལ་བ།

གཞི་འདི་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་བའི་དོན་ཚ་རྣམས་ངོས་བཟུང་ནས་ང་ཚོས་དངོས་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམ་པ་དྲུག་འཛིན་ཐུབ་པ་རེད།

༡། རྒྱུ་ལམ་དང་ལྡན་པ། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཡི་གཞི་ནུ་ནུས་པའི་རྣམ་པར་གནས་ཡོད།

༢། རྒྱུ་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ། ལམ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ནུས་པའི་རྣམ་པར་རྒྱུའི་ནང་དུ་གནས་ཡོད། རྒྱུ་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཚེ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རང་ཤུགས་ཀྱིས་མངོན་པར་འགྱུར། འདིར་དཀའ་ཁག་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་མངོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གནས་སྟངས་དེ་རང་གིས་གསར་སྐྲུན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད།

༣། ལམ་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ། གང་ཟག་ཅིག་གིས་ལམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲིབ་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་རྒྱུའི་ཐོག་ཏུ་ཡོད། གལ་སྲིད་ནུས་པ་དེ་ལམ་གྱི་སྟེང་དུ་མེད་ན་ལམ་གྱི་བྱ་བ་དེ་དོན་མེད་ཡིན་ཞིང་། གང་ཞིག་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཤེས་མི་ཐུབ་པས་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

༤། ལམ་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཅིག་གིས་ལམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ལམ་དེ་ཏུ་ཡོད། དེ་ནི་ལམ་དེ་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་འབྱིན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པའི་དོན་རེད། གལ་སྲིད་དེ་མེད་ན་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པའི་དོན་སྙིང་མེད།

༥། འབྲས་བུ་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ། རྒྱུ་དེ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་པར་མི་འགྱུར། དེའི་དོན་ནི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་འབྲས་བུའི་ནང་དུ་རྒྱུ་ཡི་ནུས་པ་ཐིམ་ནས་ཡོད་པའི་དོན་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུའི་ནང་དུ་ སྦུ་མཐུད་ནས་གནས་ཡོད་པར་བཤད།

༦། འབྲས་བུ་ལམ་དང་ལྡན་པ། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་དེ་ཡང་སྦུ་མཐུད་དེ་འབྲས་བུའི་ནང་དུ་གནས་ཡོད། ལམ་ནི་མ་རིག་པ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རིམ་ཞིག་དང་། ཤེས་རབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱུལ་མ་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་ཤེས་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ཆ་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་ངང་དུ་གནས་ཡོད།

ཞིབ་འཇུག་འདི་གཞིར་བཞག་ན་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི་འཆར་སྣང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ནུས་པ་འམ་རྣམ་པ་གང་རུང་གི་ཐོག་ནས་འཆར་སྣང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གནས་ཡོད་པ་དེ་རེད། འདི་ནི་ཚོད་ལྟའི་དཔེ་གཟུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། འཆར་སྣང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་པའི་ནང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ཉིང་དོན་གྱི་ངོས་ནས་དེས་གནས་སྣང་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་འབྲུག་ཆ་ཅན་དེ་འགྲེལ་བཞིན་ཡོད། སེམས་མ་རིག་པས་དབང་དུ་སོང་བའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོའི་བྱ་འགུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་འདོན་ཐུབ་ཅིང་དེ་ལ་ང་ཚོས་འཁོར་བ་ཞེས་འབོད། དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་སེམས་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་ཟིན་པའི་སྐབས་སུ་ཐར་པ་ཞེས་འབོད་པའི་སྦྱོང་བ་འདྲེན་པ་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རྒྱུ་ཡི་རྨང་གཞི་གཅིག་ཡིན་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དུ་མེད།

ཁ༽ སྣང་བ་གསུམ།

འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ནང་དུ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་གང་ཟག་རང་གི་སེམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། ཐམས་ཅད་གཞི་ཡིན་སྟབས་གང་ཡང་དགག་དགོས་པ་ཞིག་མེད། དེ་ལས་གང་བྱེད་དགོས་པ་ནི་གཞི་དེ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། སྣང་བ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལས་ང་ཚོས་འགྱུར་བ་དེ་གཏོང་ཐུབ།

༡༽ མ་དག་པའི་སྣང་བ།

དང་པོ་ལ་མ་དག་པའི་སྣང་བ་ཞེས་འབོད། འདི་འགྲོ་བ་དག་གི་བློ་དཀྱུས་མ་དེ་དག་རེད། འདི་ནི་གང་ཟག་རང་ཉིད་གཞན་ལས་གྱུད་པ་ཞིག་ལ་འཛིན་པའི་སེམས་དེ་རེད། འཛིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་ཟེར་བ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛིན་པར་ཤུགས་རྐྱེན་སྤྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་། ཉོན་མོངས་དེ་དག་ནི་ཤེལ་ཕོར་ལ་དྲེག་པ་འགོས་པ་དང་འདྲ་བར་དེས་སྤྱོད་བ་གཞན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་ཅིང་། འདོད་པ་མི་ཚིམས་པའི་གནས་བབ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཁྱེར་ཡོང་བ་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་འབོད།

༢༽ རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ།

སྣང་བ་འདི་ནི་ལམ་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་སེམས་སུ་འཆར་བའི་སྣང་བ་དེ་ལ་གོ་བ་རེད། ང་ཚོས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་མང་པོར་ཞུགས་པའི་ཚེ་ན་ང་ཚོས་སེམས་སུ་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ། རྟོགས་པ་འདི་དག་གིས་ང་ཚོའི་ཡུལ་འཛིན་སྣངས་ལ་འགྱུལ་བ་ཞུགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཉེན་པོ་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རྟོགས་འདི་ཇི་ཙམ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་འཛིན་སྣངས་ལ་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར། གང་ཟག་དེ་སོ་སྐྱེས་ཞིག་ཡིན་པར་སོང་ཙང་ཁོང་གི་འཛིན་སྣངས་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་སྣང་བ་འདྲེས་མ་བྱུས་ནས་སྤྱོད་བ་རེད།

༣༽ དག་པའི་སྣང་བ།

ཐ་མ་འདི་ནི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སུ་སྣང་བ་དེ་ལ་གོ་བ་རེད། གནས་སྐབས་འདིར་སླེབས་པའི་ང་ཚོས་གང་ཟག་དེ་སོ་སྐྱེས་ཀྱི་གྲལ་དུ་མི་འཛོག་པར་ཕོ་

ལ་འཕགས་པ་ཞེས་འབོད། དེ་ནི་གང་ཟག་དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གནས་སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་ཀྱིས་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པར་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་དུ་མཐོང་ཐུབ།

སླར་ཡང་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གཟབ་དགོས་པ་ནི་སྣང་བ་འདི་གསུམ་ངེས་པར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་བྱུང་རིམ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པར་མི་རྩི་བར་དུས་སྐབས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་གྱི་ཉུས་པ་གསུམ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས། གང་ཟག་གཅིག་གི་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་དུས་སྐབས་ཤིག་ལ་མ་དག་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དང་། སྐབས་ཤིག་ལ་སྒོམ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ། ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ་དག་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་དུས་ཚོད་ཡོད། ལམ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་མ་དག་པའི་སྣང་བ་དེ་དུས་གཏན་དུ་དག་པའི་སྣང་བ་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཆེད་དུ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་མ་དག་པའི་སྣང་བ་བསལ་བར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

ག༽ ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས།

སྣང་ཚུལ་འདི་གསུམ་གྱི་སྐོར་ཤེས་རྟོགས་བྱས་པ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ལམ་འབྲས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྒྲིར་བཏང་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ལྟ་ཚུལ་དང་མ་འདྲ་བའི་ཐབས་ལམ་མང་པོ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད།

༡༽ དེ་མ་ཐག་གི་གནས་སྟངས་བཀོལ་བ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་དང་ངོ་བོ་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱུ་མེད་པར་འདོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་གཅིག་མཚུངས་སུ་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད། འདིའི་དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ལ་འཛོག་ཐུབ་བར་ཟེར་བ་རེད།

༢༽ སེམས་ལ་བསྒྱུ་བ།

སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ལ་རྟོག་དྲ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོའི་འཆར་སྣང་འདི་ཡང་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐོག་ལ་ནུས་པ་ཡོད་ཚད་སྤྱངས་དགོས། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་སེམས་པ་འདི་ལ་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲོད་ཐུབ་ན་ང་ཚོས་འཆར་སྣང་ཐམས་ཅད་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་ཐུབ།

༣༽ གནས་སྟངས་དཀའ་ངལ་ཅན་དེ་འཕོ་འགྱུར་ཐོངས།

འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དེ་རིམ་པ་གཅིག་གོང་མཐོར་བཏང་ནས་ང་ཚོས་དུས་རྒྱུན་དུ་རྟོག་དྲ་རུ་ངོས་བཟུང་ནས་དགག་པ་བྱེད་པ་དེ་དོན་དུ་དག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས། དེའི་དོན་ནི་ང་ཚོས་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་ནང་དུ་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་འབད་ཐུབ་པ་དང་། དངོས་པོའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གདེང་དང་སྤོབས་པ་སྐྱེད་པར་འབད་ཐུབ།

༤༽ སྒོང་བ་ངོས་འཛིན་གྱིས།

འཆར་སྣང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་སྒོང་བ་ལ་དྲན་པ་ཇེ་གསལ་དུ་བཏང་ནས་ལམ་འབྲས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་གིས་སྤྱིར་བཏང་གི་སེམས་སུ་གང་ཞིག་འཆར་བ་དེ་ངོས་འཛིན་པར་སྦྱོང་བ་བྱེད། ངོས་འཛིན་འདིས་ཉམས་ལེན་པ་དག་ལ་གང་སྣང་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལྷོད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཁོང་རང་གིས་ཤེས་རབ་གང་ཞིག་གོང་སྤེལ་བཏང་བ་དེ་བདེ་སྦྱོད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་རེད།

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ།

ལམ་འབྲས་ལམ་ལུགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ལམ་སྟོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་རེག་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་དཔལ་གྱིས་བགྲོད་པའི་ལམ་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། ལམ་དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་འཕོར་ལོ་གཉིས་ལ་ཕྱེས་ཡོད། དང་པོས་མདོ་ཡི་ནང་དུ་གསུང་བའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་རྨང་གཞི་མཚོ་སྒྲིག་བྱེད། གཉིས་པས་ལྟ་ཚུལ་དེ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྨང་གཞི་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད། དེ་ལྟར་ལམ་འབྲས་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐེག་པ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་གསུམ་ག་བསྲེས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད།

ཀ༽ སྣང་བ་གསུམ་པོ་ལམ་དུ་འཁྱེར་བ།

ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི་ཉམས་ལེན་པའི་སྐབས་ཐོག་གི་གནས་བབ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་བཏིང་བའི་སྒོ་ནས་འགོ་འཛུགས་པ་རེད། འདི་ལ་ཉམས་ལེན་པ་དག་གི་འཚོ་བ་དེ་མ་དག་པའི་ཕྱོགས་ནས་དག་པའི་ཕྱོགས་སུ་དཀྱི་བར་ཕན་ཐོགས་པའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད།

སྔོན་འགྲོ།

ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྔོན་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ངེས་པར་དུ་ལམ་དེའི་ཐོག་ལ་བློ་གདེང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་གཏོང་དགོས། ཉམས་ལེན་པ་དག་གི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དཀའ་ངལ་ཁག་ལས་རྒྱལ་བའི་སེམས་ཤུགས་ནུས་ལྡན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཇི་ཙམ་བློ་གདེང་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཉམས་ལེན་ལ་ཞུགས་པའི་ཚོད་སེམས་ཡོང་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་རེད། གནད་དོན་འདི་སྔེ་ཚན་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ཡོད།

༡༽ བརྒྱད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས།

ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་ལ་གོམ་པ་དང་པོ་ནི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། སྔོན་ཆད་བྱོན་པའི་མཁས་གྲུབ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ཤེས་པ་ན་ཉམས་ལེན་པ་དག་ལ་སྤྲོ་སེམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལམ་དེ་ལས་ཐོབ་པར་རུང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ངེས་ཤེས་གོང་འཕེལ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར།

༢༽ མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།

གོམ་པ་གཉིས་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བློ་གཏད་པ་ལས་བྱུང་བའི་གདེང་ཚོད་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཐོབ་ཐུབ།

ཀ་ མ་དག་པའི་སྣང་བ།

ཡིད་ཆེས་ལ་གཞི་བཞག་ནས་ཉམས་ལེན་པས་དཀྲུས་མའི་འཆར་སྣང་མ་དག་པ་ལ་ཞིབ་འཇུག་མཐིལ་ཕྱིན་པར་བྱེད། འདི་ནི་གཉིད་ལས་སློང་བྱེད་ཀྱི་བརྡ་ཞིག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཞིང་ཉམས་ལེན་པ་ལ་མ་དག་པའི་འཆར་སྣང་གི་ནུས་པ་ངོས་ཟིན་པར་རོགས་བྱེད། གནད་དོན་འདི་དོན་དག་གསུམ་ལ་དབྱེ་བ་འབྱེད་པ་རེད།

༡༽ འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས།

ཞིབ་འཇུག་གི་ས་བོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འཚོ་བ་སྐྱོང་བའི་ལམ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད། འདི་འགྲོ་བ་མི་འདྲ་བའི་སྐོར་དང་འདོད་པ་མི་ཚིམས་པའི་གནས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་བྱེད། འགྲོ་བ་རིགས་དམའ་རིས་གསུམ་ནི་དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་གསུམ་དང་། རིགས་མཐོ་རིས་གསུམ་ནི་མི།

ལྷཱཿ ལྷ་མ་ཡིན་བཅས་རེད། འདི་དག་གིས་བཟོད་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མྱོང་བ་ནས་འཛད་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་མྱོང་བ་པར་དུ་འགྱུབ། ཞིབ་འཇུག་མཐིལ་ཕྱིན་པ་སོང་བའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་འཁོར་བའི་གནས་འདི་ན་ཡོངས་སུ་ངོམས་པའི་མྱོང་བ་ཞིག་མེད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ།

༢༽ རང་དབང་དང་རྙེད་པ་འབྱུང་དཀའ་བ།

དེ་ནས་སློམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་རྗེས་མ་ནི་ཉམས་ལེན་པའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་གནས་སྟངས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་རེད། སྔོན་མ་གཙོ་ནན་བྱེད་ས་སྒྲིར་བཏང་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཁྱད་པར་བས་སྡུག་བསྔལ་ནས་ཐར་པར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ག་འདྲ་ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད། ཁོང་གིས་རང་གི་མི་ཚེ་འདིའི་དགོན་པའི་རང་བཞིན་དང་། མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་མི་ཚེ་འདི་བེད་སྤྱོད་ཡང་དག་པར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་སྐྱེ་བར་བྱེད།

༣༽ ལས་རྒྱུ་འབྲས།

འདི་ལ་བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་དྲི་བ་ལ་འཁྲིད་པ་དང་། དེ་ནས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དྲི་བའི་ཐོག་ལ་འཁྲིད། གནས་སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་བྱུང་རིམ་དག་ལ་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེས་སེམས་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྨང་གཞི་མཐོ་སྤྲོད་བྱེད། མ་ཟད་ཁོང་གིས་སྡུག་བསྔལ་སྐྲིན་པའི་སྡིག་པའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འཛེམས་དགོས་པ་དང་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་གཞོལ་ཚུལ་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད།

ཁ་ རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ཀྱི་སྣང་བ།

མ་དག་པའི་སྣང་བའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་བརྒྱབས་པ་ལས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་འདུན་པ་སྤེལ་བ་དེ་རེད། འདི་ནི་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་རེད། ནང་དོན་འདི་སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ནང་གསེང་ལྔ་ལ་དབྱེ་ཡོད།

༡༽ བྱམས་པ་སྒོམ་པ།

འཁོར་བ་ལས་ངེས་འབྱུང་བཙོས་མིན་དང་ལྷན་དུ་ཉམས་ལེན་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྦྱོང་བ་འདི་སྦྱོང་མཁན་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་མིན་པར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་འདིའི་ནང་དུ་རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གིས་འདས་པའི་དུས་སུ་རང་ཉིད་བྱམས་པས་བསྐྱངས་པ་གྲངས་ལས་འདས་པར་བསམ་དགོས། འདིར་གནད་དོན་ནི་ང་ཚོ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ངོས་ཟིན་པ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། ང་རང་ཚོ་ཕན་ཚུན་ཉེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ངོས་ཟིན་དགོས་པ་རེད།

༢༽ སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ།

ང་ཚོ་ཉེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཇི་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་སྦྱོང་བཞིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད། ཕོང་གིས་བརྩེ་བར་འོས་པའི་འགྲོ་བ་འདི་དག་གི་བདེ་དོན་ལ་བསམ་བློ་གོང་འཕེལ་བཏང་ནས་དེ་དག་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འཁྲིད་པར་རོགས་པ་བྱེད་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་།

༣༽ ལྡོག་གྲུབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ།

བྱམས་པ་དང་བརྩེ་བའི་རྨང་གཞི་འདི་ལས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་རང་གི་ད་ལྟའི་གནས་བབ་དེ་མི་སྲིད་པ་ལྟར་སྣང་བའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་རེ་བ་དེས་འགྲིག་ཐབས་བྱེད། སྐབས་འདིར་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་མཐར་ཕྱུག་དེ་འགྲུབ་པར་རང་ཉིད་ངེས་པར་འཚང་རྒྱ་དགོས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཐབས་མེད་པར་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་འཛུགས་པ་རེད། སྒོམ་གྱི་མ་ལག་འདིའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་རེག་པའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་འདུས་ཡོད་པ་དཔེར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྨོན་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་ལྟ་བུ་རེད།

༤༽ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཐར་ཕྱུག་པ་སྒོམ་པ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་གོང་དུ་སྤེལ་ནས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ད་ནི་མཐར་ཕྱུག་གི་བདེན་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རྟོག་བློའི་རྨང་གཞི་ལ་ཁ་སྐྱར་བ་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པས་གཞན་དོན་གྱི་སླད་དུ་མི་ཡི་ལུས་རྟེན་སྣར་ལེན་པར་རོགས་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་རིག་པའི་གནས་ལས་ཐར་པར་བྱེད་མི་ཐུབ། དེ་ཐུབ་མཁན་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ཡང་བདེན་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་མ་རིག་པ་ལས་ཐར་པར་བྱེད་ཐུབ། ཤེས་རབ་འདི་གོང་འཕེལ་བྱེད་པར་ཉམས་ལེན་པས་ངེས་པར་དུ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་སྦྱོང་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ངེས་པར་སྦྱོང་དགོས། དེ་སྦྱངས་ནས་བློ་ལས་སུ་རུང་བ་ཞིག་བསྐྲུན་པའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་མུ་མཐུད་དེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འཛིན་གྱི་གོམས་ཕྱོགས་དེ་གཏོར་བའི་སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ལྷག་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད།

༥༽ གསང་སྔགས་ལ་གདེང་བསྐྱེད་པ།

སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་སེམས་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཟིན་ཡོད་པས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཆོག འདི་ལ་ཐོག་མར་ཞུགས་འདོད་ཀྱི་བློ་དགོས། འདི་ནི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕན་ཡོན་དང་། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་གི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ལས་ཡོང་ཐུབ། དེ་ལྟར་ཉམས་ལེན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཅིག་པུའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་བར་དུ་ཚོགས་གསོག་དགོས་པ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་། དུས་ཡུན་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་རིང་ལ་རང་གི་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་དག་གིས་མུ་མཐུད་ནས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས། ཚད་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་དེ་ཙམ་སྒུག་ཐོད་མེད་པས་ཉམས་ལེན་པས་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཚང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་མྱུར་ལམ་ལ་འཇུག་པ་རེད།

ག༽ དག་པའི་སྣང་བ།

སེམས་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི་ལས་སླ་མོ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ནི་དཀའ་ཁག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་ནས་ཡོད། དེ་འདྲའི་དཀའ་ཁག་གི་ནང་དུ་སྡུག་རྡུས་བྱེད་ཐུབ་པར་ལམ་དེ་ལ་སྒྲོ་བ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས། དེའི་ཕྱིར་རིམ་པ་རྗེས་མ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་དག་ལ་ནམ་ཞིག་ལམ་རྫོགས་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་སྤྲོ་བ་ཡོང་བར་རོགས་བྱེད་པར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

༡༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ།

སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཅིང་། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲུལ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་སྟོན་དགོས་ཀྱང་ཐོགས་པ་མེད་པར་སྟོན་ཐུབ་པའི་ཐོག་ལ་དམིགས་པ་གསལ་འདོན་བྱེད།

༢༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་།

སྒོམ་འདིས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་སྐལ་དང་འཚམ་པའི་གསུང་གི་དབྱུགས་དབྱུང་ཐུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་ནུས་པ་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད།

༣༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས།

འདིའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གང་ཞིག་ལ་གང་ཞིག་འོས་འཚམ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད།

ཁ༽ རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ལམ།

ད་བར་གྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་དག་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ཕོ་ཆོས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་སྒོར་འཇུག་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད། ད་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དེ་སྨིན་པར་བྱེད་ཅིང་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འདྲེན་པར་བྱེད། ལམ་འདི་ནི་རྒྱུད་གསུམ་ཞེས་འབོད་པའི་ལམ་གྱི་ནང་དུ་འཆད། ཉམས་ལེན་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱུད་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་ཡི་རྒྱུད་པ་དང་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྐབས་སུ་འབྲེལ་ཆེ་བས་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་པ་སྡེ་ཚན་རྗེས་མའི་ནང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར།

ཀ་ ཀྱེ་རྡོར་གྱི་དབང་།

རིམ་པ་གོང་མའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པའི་གོམ་པ་དང་པོ་ནི་རིམ་པ་རྗེས་མར་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་དབང་ཐོབ་དགོས་པ་རེད། འདིར་དབང་ནི་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་དང་འབྲེལ་

བའི་དབང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལམ་འབྲས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཙོ་བོ་དེ་རེད། དབང་གི་རྒྱུད་རིམ་ཁྲིད་དུ་ཉམས་ལེན་པ་ལ་གལ་ཆེ་བའི་དོན་གཉིས་མཚོ་སྤྲོད་བྱེད།

༡། དབང་བཞི།

དབང་གི་དགོས་དམིགས་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་རྨང་གཞི་འདིང་བའི་ཆེད་དུ་རེད། དབང་བཞི་ནོད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ནང་དུ་བླ་མས་སློབ་མའི་སེམས་སུ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མངོན་པར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བསྐྲུན་པ་རེད། འདིས་ལམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཆོག་པའི་ཉམས་མྱོང་གི་རྨང་གཞི་ཞིག་མཚོ་སྤྲོད་བྱེད། མཐར་རང་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པའི་བློ་བ་ཙམ་མྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཧྲིལ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཐུབ།

༢། དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ།

མྱོང་བ་དེ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་མས་བླ་མ་དང་ལྷན་དུ་སྡེ་ཚན་གྱི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་སྲུང་བའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་འཛོག་པ་རེད། དམ་ཚིག་འདིས་སྡེ་ཚན་གྱི་ལམ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་མཚོན་ཞིང་དུས་ཀུན་ཏུ་སྲུང་དགོས། སྲུང་མ་ཐུབ་ན་འབྲས་བུ་ལ་དབང་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་གཞན་རྣམས་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་འཚོལ་འགྲོ་བ་རེད།

ཁ། རྒྱུ་ཡི་རྒྱུད་པ།

དབང་གི་ཚོགས་ཉམས་ལེན་པ་ལ་སྟེར་མེད་པ་ཅི་ཡང་མི་སྤྲོད་ཅིང་། དེས་ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ངོས་ཟིན་པའམ་ངོ་སྣང་བྱེད་པའི་གནས་སྐངས་ཤིག་བསྐྲུན་གྱི་རེད། རང་བཞིན་འདི་ལ་རྒྱུ་ཡི་རྒྱུད་པ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། དེ་ནི་ཉམས་ལེན་པའི་

རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་དང་དོན་གཅིག་རེད། གནས་སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོང་བའི་ཐོག་ལ་གནས་ཆ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་དམིགས།

༡༽ སྔོན་འགྲོ་ཁག

སྔོན་འགྲོ་དག་གིས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒོམ་པར་འཕྲིད་པའི་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཙང་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྔོན་དུ་གཤམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དག་ལ་འཇུག་པ་རེད།

༡། མཎྜལ་འབུལ་བ།

དགེ་བའི་ནུས་པ་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འཛིག་རྟེན་རྫིལ་པོ་མཆོན་པའི་རྫས་འབུལ་བར་བྱེད་པ།

༢། བཛྲ་ས་ཏྭ་འདོན་པ།

སེམས་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་པའི་སྒྲིབ་པ་དག་པའི་ཆེད་དུ་ས་ཏྭ་ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་འདོན་པ།

༣། གུ་རུ་རྣལ་འབྱོར་།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བླ་མ་ལས་བྱིན་རླབས་སྟོལ་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་རེ་སྐུལ་ཞུ་བ། ཉམས་ལེན་འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་རྒྱུ་ཡི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲན་པ་ཕྲུགས་

དྲག་ཏུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་བླ་མའི་དྲུང་ནས་དབང་བཞི་ནོད་པའི་དམིགས་པ་བཟུང་ནས་བླ་མ་ལ་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ལས་སླ་རུ་གཏོང་།

༣༽ ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ།

ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་པ་ལེགས་པར་གྲ་སྒྲིག་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བླ་མས་སློབ་མའི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད། དེ་ཡང་བླ་མས་སློབ་མའི་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྣང་སྣ་ཚོགས་པ་མཚོན་པའི་ནང་དོན་སྣ་མང་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་བརྒྱུད་ནས་བླ་མས་སློབ་མ་ལ་ལམ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སློབ་མའི་སེམས་ཉིད་ངོ་སྤྲོད་བྱེད། སློབ་མས་སྟར་སྣང་བ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཙུང་ཟད་ཡོད་སྐབས། ཉམས་ལེན་དེ་ལ་སྒོམ་གྱི་སྦྱོང་བ་ཐོན་པའི་ཆེད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་ཁག་གསུམ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

༡། རྒྱུ་ཡི་ལྷན་སྐྱེས།

ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཚར་གཅིག་གི་སྐོར་རེད། འདི་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་སྟེ། ཉམས་ལེན་པས་རྒྱུན་ལྡན་ཤེས་བྱ་ལས་བརྒལ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉམས་མྱོང་གི་ལམ་ནས་ཤེས་ཐུབ་པར་བྱེད། སྐབས་འདིར་བླ་མས་སློབ་མའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་འདྲ་དག་སོ་སོར་འབྱེད་ཐུབ་པའི་དྲི་བ་སྣ་ཚོགས་འདྲི། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་སྔོན་ནས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཉམས་ལེན་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ཀྱི་བརྟན་ཆ་ཙུང་ཟད་རེ་སྒྲུབ་ཡོད་ན་ཁོ་རང་གི་སེམས་ལ་གསལ་པོར་བལྟ་ཐུབ་ཅིང་ངེས་གཏན་ཇེ་ཆེར་གཏོང་ཐུབ། ཉམས་ལེན་འདིའི་འབྲས་བུ་ནི་གསལ་སྟོང་ངོ་གཅིག་ཏུ་ཡོང་བ་དེ་རེད།

༢། ལམ་གྱི་ལྷན་སྐྱེས།

དེ་ནས་བླ་མས་སློབ་མ་ལ་གསལ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད། འདིར་ཉམས་ལེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བརྟེན་པ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྟོང་བ་ཡིན་པ། རང་ཉུགས་ཀྱིས་མངོན་པའི་ལྷ་སྐུ་དེ་ཇི་ལྟར་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་སྐོར་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྩ་དང་འཁོར་ལོ་གསལ་བ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཡིན་པ། འདི་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག འདི་ལྟར་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཟུར་ཐམས་ཅད་གསལ་བ་དང་སྟོང་བའི་དོན་དེ་གསལ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པར་མཐོང་ཐུབ།

༣། འབྲས་བུའི་ལྷན་སྐྱེས།

ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་ཐ་མ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དེ་ངོས་ཟིན་པ་ལ་རོགས་བྱེད་པར་དམིགས་ཡོད། འདི་ལྟར་ཉམས་ལེན་པས་འཁོར་བའི་གནས་ཀྱི་མ་དག་པའི་སྣང་བ་འདི་རྣམས་ནམ་ཡང་མེད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་མཐོང་།

༤༽ ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་གསུམ།

ཚད་ལྡན་གྱི་བླ་མས་ལམ་སྟོན་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་ငེས་པར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་པའི་རང་བཞིན་བརྟན་པོར་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲོང་བ་ཇེ་ཟབ་ཏུ་གཏོང་། གལ་སྲིད་སྒྲོང་བ་དེ་འདྲ་མ་བྱུང་བ་འམ་ཚུལ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ན་འདི་དག་གིས་དྲན་པའི་གཞི་སྐྲུན་པའི་གོ་སྐབས་གཉིས་པ་སྤྲོད་པ་རེད། འདི་ལ་སྒོམ་གྱི་ཆ་ལག་གསུམ་ཡོད།

༡། སྣང་བ་སེམས་སུ་བྱེད་པ།

སྒོམ་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ནི་བློ་འབྱུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་བཞག་ཡོད། དེ་ལ་འཁྲུལ་སྣང་གི་སྣང་བ་རེ་རེ་དང་སྣང་བ་དེ་དག་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་ཡིན་པའི་དཔེ་མཚོན་རེ་རེ་བཞིན་བཞག་ནས་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

༢། སེམས་ཀྱི་འཆར་སྣང་འཁྲུལ་སྣང་དུ་བྱེད་པ།

དེ་ནས་སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་འཁྲུལ་སྣང་གི་རང་བཞིན་གསལ་སྟོན་བྱེད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་སེམས་ཀྱི་ངོ་ལ་འཆར་བ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ལ་སྒོམ་བྱེད་པ་རེད།

ཀ། འཁྲུལ་སྣང་གི་སེམས་ལ་རང་ངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱེད་པ།

སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་ཐ་མ་དེས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་དམིགས་པ་རེད། འདིར་ཆོས་འཆད་པའི་ནང་དུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཡོད།

ག་ ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་པ།

ཐབས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བགོལ་བའི་སྦྱོང་བའི་སྣང་བ་སྒྲུབ་པ་རེད། ཐབས་ལམ་མང་པོ་ཞིག་སྟོན་དུ་ཐོབ་པའི་དབང་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་འབྲེལ་ནས་འདི་སྐེ་ཚན་བཞི་རུ་བསྡུས་ཡོད།

༡༽ ཐུམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན།

ཆ་ལག་དང་པོ་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་འབོད། ཉམས་ལེན་འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དམིགས་རྣམ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བགོལ་སྤྱོད་བྱེད། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཉམས་ལེན་པའི་རང་གི་མ་དག་པའི་སྣང་བར་གྱུར་པའི་ངོས་འཛིན་དེ་དོར་བ་དང་། དག་པའི་སྣང་བ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་རོགས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། འདིར་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད།

༡། མདུན་བསྐྱེད།

འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ཀྱེ་རྡོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་དང་བཅས་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་དམིགས་པ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་སྦྱོང་བ་རེད། འདིས་དམིགས་བྱ་དེ་དག་གི་ཐོག་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོང་བར་གཙོ་བོ་དམིགས་ཀྱི་ཡོད།

༢། བདག་བསྐྱེད།

རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་གང་དམིགས་པ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་སོ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་འགོ་འཛུགས། ཉམས་ལེན་པས་བློ་འགྱུལ་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་དུ་ཡང་བློ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་པའི་སྒོམ་མང་དག་ཅིག་ལ་འཛུག་པ་རེད། རིམ་པ་འདི་དག་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཀྱི་མཉེན་ཆ་དེ་གོང་འཕེལ་གཏོང་། རང་ཉིད་དང་གོམས་འདྲིས་བྱེད་བཞིན་པའི་དམིགས་རྣམ་དེས་ཉམས་ལེན་རྗེས་མའི་རྨང་གཞི་བྱེད།

༢༽ གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན།

རང་ཉིད་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་རྫོགས་རིམ་ལ་འཇུག་པ་རེད། འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྱུར་བའི་རིགས་སུ་གཏོགས་ཤིང་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཏོད་པ་དང་ཏ་ཅང་ཚད་མཐོ་བའི་བློ་གནས་ཆ་དེ་འབྱུང་བར་བཀོད་པའི་དམིགས་རྣམ་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་ཡོད། འདིར་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ཡོད།

༡། དབུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་།

ཉམས་ལེན་གྱི་སྔོ་ཚན་དང་པོ་འདིས་ཉམས་ལེན་པའི་རང་གི་གཟུགས་པོའི་ནང་དུ་རྒྱུ་བཞིན་པའི་ནུས་པ་ཕྲ་མོ་དག་ལ་བཏང་འཛིན་གོང་མཐོར་འགྲོ་བའི་རོགས་བྱེད། ནུས་པ་འདི་དག་དང་སེམས་པ་གཉིས་དམ་པོར་འབྲེལ་ཡོད་ཅིང་། ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པས་ནུས་པ་དེ་དག་གནས་གཞན་དུ་ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་དབང་ཚད་དེ་འཐོབ་པའི་ཚེ་དེས་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྐྲུན་ཐུབ། འདི་སྦྱོར་བཏང་དབུགས་ཀྱི་དབྱུང་རྔུབ་ལ་བཏང་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་འཛིན་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚེ་ན་དབང་ཚད་འདི་འབྱུང་།

༢། གཏུམ་མོའི་ཉམས་ལེན་བཅོ་བརྒྱད།

དེ་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྔོ་ཚན་འདི་ནི་དམིགས་པ་རྩེ་གཅིག་པ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གཟུགས་པོའི་ནང་དུ་ནུས་ཤུགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་བ་དེ་ཡོང་བའི་དོན་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། འདི་ནི་ནང་གི་དྲོད་རེད། དྲོད་དེས་ཐིག་ལེ་ཞུས་ནས་རྩ་དབུ་མའི་ནང་ནས་མར་བབ་པའི་ཚེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱོང་ཞིང་། འདི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་འདྲེན་པའི་བརྒྱུད་ལམ་དུ་བཀོལ་ཆོག་པ་རེད།

༣༽ ཤེར་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན།

ཉམས་ལེན་པས་ཇི་ཙམ་ཞིག་བདེ་བ་དབང་དུ་བསྒོལ་ཐུབ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་ཆེ་བ་རེད། བདེ་བ་འདིའི་མྱོང་བ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སྦྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད། འདི་ནི་དམིགས་རྣམ་གི་ཡབ་ཡུམ་དང་དངོས་གནས་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀ་བྱ་རུང་། ཉམས་ལེན་པས་སྐྱུལ་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་མ་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་བདེ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པར་སྦྱོང་བ་བྱེད།

༤༽ དབང་བཞི་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་ལེན།

གནད་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་བློ་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་ཚུལ་སྦྱངས་ཐེན་ཡོད། ཉམས་ལེན་ཐ་མ་འདི་ནི་ཉམས་ལེན་པས་ནུས་པ་རྣམས་རྩ་དབུ་མ་བརྒྱུད་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དྲངས་ནས་རྟོག་པའི་འཆར་སྒོ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་གཏོང་བར་བེད་སྦྱོད་བྱེད།

༥༽ ཉམས་ལེན་ལྷན་ཐབས།

གོང་གི་ཉམས་ལེན་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཉམས་ལེན་ལྷན་ཐབས་དྲུག་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ཉམས་ལེན་གོང་མའི་མྱོང་བ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་བར་བསྒོལ། ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་སྤྱར་བས་ལྟ་བ་ཞིབ་པར་འཇུག་ཅིང་དེ་ཡང་ཚུལ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱེད། དེ་དག་ནིཿ

༡། སྒྱུ་ལུས༔

ཉམས་ལེན་འདི་ནི་སད་པའི་གནས་སྐབས་སྒོམ་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད། འདིས་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་དེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་དྲན་གསོ་གཏོང་བ་རེད། འདིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་འཆར་སྣང་དེ་འགོག་པ་རེད།

༢། གཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར༔

ཉམས་ལེན་འདིས་ང་ཚོ་ལ་གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དྭངས་གསལ་དུ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་སྐྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་བྱེད་ཅིང་། དེ་བརྒྱུད་ནས་ང་ཚོའི་རྨི་ལམ་དེ་སེམས་ཀྱི་བདེ་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བཀོལ་བའི་གོ་སྐབས་ཤིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད། ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པས་རྨི་ལམ་རྨི་ལམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་ཚེ་ཁོང་གིས་རྨི་ལམ་དེ་ཇི་ལྟར་བཏང་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པར་འགྱུར། འདི་ལྟར་བྱས་པས་ཉམས་ལེན་པས་ཉིན་མཚན་མེད་པར་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ་ཐུབ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར།

༣། འོད་གསལ།

ཉམས་ལེན་འདིས་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་བས་ཞིག་པའི་རིམ་པ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་དམིགས་པ་རེད། ང་ཚོ་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་དང་ལུས་ཀྱི་འབྲེལ་ཐག་ཆད་ཀྱི་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་ཕྲ་བའི་སེམས་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་རེད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་ཆེས་ཕྲ་བའི་སེམས་པ་དེ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་དེ་རང་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ལེན་ཚོག ཉམས་ལེན་འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་འདྲ་བའི་སྦྱོང་བ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་

ནས་དངོས་སྦྱོང་བྱེད། དམིགས་ཡུལ་ནི་དྭངས་བའི་གཉིད་དུ་ཡུར་ནས་རྨི་ལམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྲ་བའི་སེམས་པ་དེ་ངལ་གསོ་བར་བྱེད་པ་དེ་རེད།

༤། འཕོ་བ།

གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་ཕོ་རང་གི་ཚེ་དེའི་ནང་དུ་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལམ་ལོང་མ་བྱུང་ན་ཕོ་རང་ཚེ་རྗེས་མ་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་མ་དག་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས། ཉམས་ལེན་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་གནས་བླ་ན་མེད་པའི་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཕྲིད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

༥། བར་དོའི་ཉམས་ལེན།

གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པ་དེས་རང་ཉིད་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་དེ་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། འཕོ་བ་ཡང་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་ཕོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་མྱུར་ལམ་གཞན་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་བར་དོའི་གནས་སྐབས་དེ་རེད། འདིར་བར་དོ་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲུལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་འཛིན་པའི་སྣང་ཞེན་ཐམས་ཅད་དོར་བར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

༦། ཡང་སྲིད།

གོང་གི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་ལས་གང་ཡང་ལམ་ལྷོང་མ་བྱུང་ན་ཉམས་ལེན་པས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་གང་ཞིག་ལ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་འཕྲོ་སྐྱོང་བའི་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་གནས་ལ་མི་སྐྱེ་བ་དང་།

མཐུན་རྐྱེན་དེ་དག་ཚང་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་རེད། མདོར་ན་འདི་ནི་ལུས་རྟེན་གཅིག་གི་སྐབས་སུ་འཕྲོ་ལྷག་ཟིན་པ་མཇུག་སྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་སླར་ཡང་མི་ལུས་ལོན་པར་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རེད།

ག༽ འབྲས་བུའི་རྒྱུད་པ།

ལམ་འབྲས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བདེ་དོན་གྱི་ཉམས་རྟོགས་སྨིན་པའི་རིམ་པ་ཐ་མ་དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་དེ་རེད། རིམ་པ་འདིས་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའི་སྐོར་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནི་རྒྱུ་ཡི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་གྲོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་རེད། མཐར་ཐུག་གི་ཉམས་རྟོགས་འདི་ཆེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཆོག་པ་རེད།

༡། རང་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ཆེ་བ།

ཉམས་ལེན་པ་ལ་ཐོག་མར་ཚད་ལྡན་གྱི་བླ་མའི་དྲུང་ནས་དབང་བཞི་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་མཐར་ཐུག་སྐུ་བཞིའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཞིག་གྲུབ་ཟིན་པ་རེད། སུ་མཐུད་དེ་ཉམས་ལེན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རྨང་གཞི་དེ་དག་པར་བྱས་ཤིང་། སུ་མཐུད་དེ་དག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་དབང་གིས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ན་ཕྲ་བའི་རྩ་རྣམས་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་བ་སྤྲུལ་སྐུའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་རེད། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་གསང་དབང་གིས་རྒྱུད་སྨིན་པའི་ཚེ་ཕྲ་བའི་རླུང་རྣམས་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བདེ་བ་ལོངས་སྐུའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་རེད།

ཁ་སྦྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེར་དབང་གིས་རྒྱུད་སྨིན་པའི་ཚེ་ཕྲ་བའི་སྙིང་པོ་དག་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་བདེན་པ་ཆོས་སྐུའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་རེད།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངང་དུ་གནས་ནས་མཐར་དབང་བཞི་བས་རྒྱུད་སྨིན་པའི་ཚེ་ལས་ཀྱི་རླུང་ག་ལེར་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྙིང་དོན་ཡེ་ནས་རིག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་རྣམ་པར་འགྱུར་པ་རེད། འདི་ལྟར་ཉམས་ལེན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་རེད།

༢། གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆེ་བ།

སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་དང་གཉིས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལས་བརྒལ་བར་གཟིགས་པ་རེད། གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་སྐབས་དེ་ལ་འགྲོ་བ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བའི་ཚུལ་དེ་ཡང་གཟིགས་པའི་ནུས་པ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་ཚད་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་གྲངས་མེད་པའི་སྤྲུལ་བ་འགྱེད་པ་རེད།

༣། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་པའི་ཆེ་བ།

ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ཐ་མ་དེ་ནི་རང་ཉིད་རང་གི་ངོས་ནས་སུ་ཡང་སངས་རྒྱས་མི་ཐུབ་པའི་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་དེ་ལ་གོ་བ་ཡིན། ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་ནི་རྒྱུད་པ་མ་ཆད་པའི་བླ་མ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རིག་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ། སྣོད་ལྡན་གྱི་སློབ་མ་བཅས་ཀྱི་རམ་འདེགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི་ཡོད་དོ།།

བཞི། ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་གདན་ས་གྲགས་ཅན་འགའ་ཞིག

༡། ས་སྐྱ་དགོན་པ།

བོད་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་གྱི་ས་སྐྱ་རྫོང་ན་གནས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༧༣ ལོར་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་བཏབ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་བོད་ཡོངས་ལ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལུང་བསྒྱུར་བའི་དབང་ཆ་ཐོབ་རྗེས་དཔོན་ཆེན་ཤཱཀྱ་བཟང་པོས་ ༡༢༦༨ ལོར་གསར་བཞེངས་མཛད་ནས་ད་ལྟའི་གཞི་ཁྲོན་འདི་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་ཡིན། ཀ་བ་ ༡༠༨ ཡོད་ཅིང་། ལྷོ་ངོས་སུ་ཕུར་སྒྲུབ་ལྷ་ཁང་། བྱང་ངོས་སུ་དཀྱིལ་གདུང་རིག་འཛིན་ལྷ་ཁང་། བྱང་ཤར་ངོས་སུ་ཕུན་ཚོགས་ཕོ་བྲང་གི་གདུང་རྟེན་ལྷ་ཁང་དང་། སྒྲོལ་མ་ཕོ་བྲང་གི་ཆོས་བཅུ་ལྷ་ཁང་། ཕྱག་དཔེ་ལྷ་ཁང་། འོག་ཐོག་གི་མཛོད་ཁང་ཁག་བཅས་ཡོད།

༢། གཙང་ངོར་དགོན་པ།

ངོར་ཨེ་ཝཾ་ཆོས་ལྡན་དགོན་པ་ནི་གཞིས་ཀ་རྩེའི་ལྷོ་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་ངོར་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ ༡༤༢༩ ལོར་ཕྱག་བཏབ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་སའི་གདན་ས་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ནས་གདན་ས་འཁྲིམས་མཁན་མང་པོ་ཡོད། ནང་རྟེན་རབ་བྱུང་སྙིན་རྫོགས་སྐབས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་འགྱུར་གྱི་རྟེན་སྟོན་པའི་སྐུ། ཤར་ཆེན་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཆོར་ཆེན་རོང་ནས་གདེར་དུ་བཞེས་པའི་ཐུབ་སྐུ་ལི་མ་མི་ཚད་ཅན། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྒོམ་ཐག་སྒོམ་དབྱུག་སོགས་སྐུ་བརྟེན། ངོར་ཆེན་གྱི་ཕྱག་དཔེ་ཤོག་བུ་དང་ཏ་ལའི་ལོ་མ་ཅི་རིགས་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་དཔེ་གྲངས་མང་སོགས་མདོར་ན་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་

བཅས་པའི་བཀའ་འབུམ་སོགས་གཞུང་ལུགས་རིན་ཐང་ཅན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད། གྲགས་ཆེན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ངོར་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ། སྨྲས་ཆེན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན། རྒྱལ་ཚབ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་དུ་བྱོན། མཐར་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐྱོ་མཚོངས་ཀྱིས་གདན་ས་འདི་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྩ་གཏོར་དུ་བཏང་། འོན་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་རབ་བྱུང་བགྲེས་པ་འགའ་དང་དད་ལྡན་མི་མང་གིས་འབད་བརྩོན་འོག་ཉམས་གསོ་འགོ་བཙུགས་ཡོད།

༣། འཕན་པོ་ནཡླནྡྲ་དགོན་པ།

འཕན་པོ་ནཡླནྡྲ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༤༣༦ ལོར་རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག[1]གིས་ (637) ཕྱག་བཏབ། འདུ་ཁང་ཀ་བ་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་ནང་རྟེན་གཙོ་ཐུབ་པ་གངས་ཅན་གཙོ་རྒྱལ་ལུག་མ་བོད་གངས་ཅན་ན་གྲགས་པ་ཞིག་དང་། རོང་སྟོན་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་གསུང་བྱོན་པའི་འདྲ་སྐུ;། ཡང་འདྲ་སྐུ་ནས་འཇོན་མ་ཞེས་རབ་གནས་གནང་སྐབས་མཆོད་འབྲུ་ཕྱག་གིས་བཟུང་གནང་བ་ཞིག མཁྱེན་རབ་ཆོས་རྗེའི་དངུལ་གདུང་ཐོག་ཚད་མ། རོང་སྟོན་གྱི་ཞལ་འདོན་ཕྱག་དཔེ་གསེར་ཆོས་བརྒྱད་སྟོང་པ། སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་རིང་སྲེལ་བཞུགས་པའི་ཐུབ་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་སོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཞུགས། དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་གིས་ས་སྐྱ་ཚར་ལུགས་ཕྱག་བཞེས་མཛད་པའི་ས་སྐྱའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡ་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན། སྟོན་རྒྱ་རོང་ཁང་ཚན། གླིང་ཁང་ཚན། ཚ་བ་ཁང་ཚན། ལ་མདོ་ཁང་ཚན། ཏེ་ཧོར་ཁང་ཚན་བཅས་ཁང་ཚན་ལྔ་དང་། བཙོ་བརྒྱད་གསང་ཆེན་གྲྭ་ཚང་ལ་རྒྱུད་སྡེ་ཁག

[1] རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག (༡༣༦༧-༡༤༤༩) རོང་སྟོན་ནི་འབྲོངས་ཡུལ་ཁམས་རྒྱལ་མོ་རོང་ནས་ཡིན་པས་རོང་སྟོན་ཞེས་དང་། མཚན་དངོས་ནི་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཞུ། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པ་གངས་ཅན་མཛེས་པའི་རྒྱན་དྲུག་གི་ཁོངས་ནས་གཉིས་པར་བགྲངས། ཐོག་མར་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་བོན་པོ་ཡིན་པ་ལ་གསང་ཕུར་ཕེབས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་གཡག་སྟོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་གྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སློབ་གཉེར་མང་དུ་མཛད། གཞན་ཡང་ངོར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། དེ་ནས་ཐོས་བསམ་གྱི་རྩལ་ཐོན་ནས་དྭགས་པོ་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་སློབ་མའང་མང་དུ་བྱུང་།

དང་། གཟིམ་འོག་མཐོང་སྣོན་གྲྭ་ཚང་ལ་མདོ་ཕྱོགས་ཕྱག་བཞེས་ཀྱིས་མདོ་སྔགས་གྲྭ་ཚང་གཉིས། བླ་བྲང་གསུམ་ནི་གཟིམ་ཁང་གོང་སྟེ་རོང་སྟོན་གྱི་གཟིམ་ཁང་དང་། གཟིམ་ཁང་འོག་ནི་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཟིམ་ཁང་། མཁྱེན་རབ་ཆོས་རྗེའི་གཟིམས་ཁང་བཙོ་བརྒྱད་བླ་བྲང་སོགས་བླ་བྲང་གསུམ། གཞན་ཡང་ཉ་ར་ཁང་ཚན་དང་། སྟོང་ར་ཁང་ཚན་ཞེས་པའི་རྗེས་ཤུལ་སོགས་ཡོད།

འགྲོ་མགོན་བཀའ་བརྒྱུད་པ།

བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་མིང་ནི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་མོ་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་[1]ཀྱིས་དར་སྤེལ་བྱས་པའི་གསང་བའི་མན་ངག་དང་བཀའ་གདམས་པའི་ལམ་ལུགས་གཉིས་འདུས་ནས་གྲུབ་པའི་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་རེད། ལམ་ལུགས་འདི་གཉིས་ཆོས་རྒྱལ་སྒམ་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་[2]གྱིས་མཉམ་འབྲེལ་བྱས།

ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ནི་འཁོན་ཁྱིམ་རྒྱུད་ནས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་ནི་ལམ་ལུགས་དེའི་བླ་སློབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་ནང་ནས་དར་བ་རེད། དེ་ལྟར་ལམ་ལུགས་དེ་བརྒྱུད་པ་དེའི་ཡང་བརྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཕྱེས་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ཡོད་ཅིང་། ཡང་བརྒྱུད་དེ་དག་རེ་རེས་རང་ཉིད་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཕྱུགས་དགོངས་གཞིར་བཞག་གིས་ཆོས་བརྒྱུད་དེའི་འགྲེལ་བཤད་དང་གལ་གནད་འཛོག་ས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་ནི་རྙིང་མ་ཆོས་བརྒྱུད་དང་འདྲ་བར་གཞི་རྩ་གཅིག་ལས་མཆེད་པའི་བརྒྱུད་པ་སོ་སོར་ཕྱེས་པ་ཡིན།

བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གཅིག་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་འདིས་སྒོམ་གྱི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དོ་ནན་བྱེད་པ་དེ་རེད། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མང་

[1] མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། (༡༠༡༢–༡༠༩༧) ཁོང་ནི་ལྷོ་བྲག་ཆུ་ཁྱེར་དུ་འཁྲུངས། དང་པོ་འབྲོག་མིའི་དྲུང་དུ་ལོ་ཙཱ་བསླབས། རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་དུ་ལན་གསུམ་དང་བལ་ཡུལ་དུ་ལན་བཞི་ཕྱིན། པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དང་མངའ་བདག་མེ་ཏྲི་བ་སོགས་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། ཀྱེ་རྡོར་དང་། གསང་འདུས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསླབས། སླར་བོད་ཡུལ་དུ་ལོག་ནས་ལྷོ་བྲག་གྲོ་བོ་ལུང་དུ་བཞུགས། ཀ་ཆེན་བཞི་སོགས་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱུན། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་བཙུགས།

[2] སྒམ་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། (༡༠༧༩–༡༡༥༣) ནི་བོད་སྟོད་ཕྱོགས་གཉལ་ཞེས་པར་འཁྲུངས། ཁོང་ལ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་ཏུ་འབོད།

པོ་ཡོད་པ་དག་མང་ཆེ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་གྲགས་པ་ཆེ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་བ་འདི་དག་མང་པོས་མགུར་བཞེངས་བའི་ལམ་ལུགས་མུ་མཐུད་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་རྗེས་སུ་འབྲང་གི་ཡོད།

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ།

བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་པོར་གྱུར་པའི་གསང་བའི་ཆོས་སྐོར་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི་བོད་སིལ་བུར་འཐོར་བའི་རྗེས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དུས་སྐབས་བར་དུ་རྩ་བ་འདེད་རྒྱུ་ཡོད། སིལ་བུའི་དུས་སྐབས་དེའི་ནང་གི་བདེ་དོན་གྱི་སྟོང་ཆ་དེའི་སྐབས་སུ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་གང་ཟག་མང་པོས་ཆོས་ལུགས་སམ་སེམས་ཀྱི་བདེ་དོན་ནམ་ནང་གི་བདེ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་སླར་གསོ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་དུ་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་བའི་འགྲུལ་བཞུད་ལན་མང་བྱས་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཡོད། དེ་འདྲ་བའི་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་ནི་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རེད།

མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་འབྲོག་མི་ལོ་ཙཱ་བའི་ཞབས་དྲུང་ནས་སློབ་གཉེར་གང་འཚམ་བྱས་རྗེས་ཁོང་གིས་གསེར་གང་འཚམ་ཞིག་མཁོ་སྒྲུབ་བྱས་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བཞུད། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་ལ་ལན་གསུམ་བར་དུ་ཕེབས་ཤིང་ལན་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་བླ་མ་མི་འདྲ་བ་རེ་བསྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞུས་ཤིང་། གསུང་རབ་མང་པོ་བོད་སྒྱུར་བྱས་ནས་ཕྱིར་བོད་ཡུལ་དུ་ལོག་སྟེ་བོད་དུ་དྲག་འདེམས་བྱས་པའི་སློབ་མ་ཁྱེ་བྲག་པ་རེ་ཟུང་ལ་ཆོས་སྐོར་དེ་གསུངས་ཤིང་ཁྱབ་སྤེལ་བྱས། མར་པས་ལམ་ལུགས་མང་པོའི་ཆོས་སྐོར་སྣ་ཚོགས་ཞུས་ཤིང་། ཁོང་དང་འབྲེལ་ཐག་ཉེ་ཤོས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ན་རོ་པ་[1]ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐོར་དེ་རེད། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ལ་སློབ་མ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྙན་

[1] ན་རོ་པ། (Naropa) (༩༥༥-༡༠༤༠) ནི་བནྜལ་གྱི་བྲམ་ཟེ་རིགས་མཐོ་པོ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་དུ་ཨ་ཧེ་ཤ་དང་དུས་མཉམ་པར་འཁྲུངས། ཁོང་གི་ཕ་མའི་ཐུགས་འདོད་ལྟར་ཐོག་མར་བྲམ་ཟེ་ཕྱུག་པོ་ཞིག་བུ་མོ་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། རྗེས་སུ་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་མོས་མཐུན་ཐོག་བཟའ་ཚང་འཐོར་ནས་ཁོང་ནལེནྡྲ་ལ་ཕེབས།

གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རས་པ་[1]རེད། མི་ལ་རས་པས་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་སྡིག་ལས་བྱས་རྐྱེན་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་འདུག་རྒྱུར་སྐུལ་མ་ཆེན་པོ་ཐེབས། ཁོང་བླ་མ་གང་ཞིག་བསྟེན་དགོས་མིན་བཙལ་བའི་རྗེས་སུ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་དང་མཇལ་ནས་ཁོང་གི་སློབ་མར་གྱུར། དང་ཐོག་ཁོང་ལ་དཀའ་བ་ཚད་མེད་སྤྱད་དུ་བཅུག་ནས་མཐར་མར་པའི་ཐུགས་སུ་ཡོད་པའི་གདམས་ངག་དང་གསུང་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས་མི་ལ་རས་པ་ལ་གནང་། དེ་ནས་ཁོང་གིས་བྲག་ཕུག་གི་འཚོ་བར་ཞུགས་ནས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཚུལ་རྣམས་ཉམས་ལེན་ལ་གཞོལ།

མི་ལ་རས་པའི་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་དང་སློབ་མ་མང་པོ་འདུས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་གཉིས་ལ་ཁོང་གི་ཐུགས་སྲས་སུ་བདམས། དང་པོ་ནི་ཁོང་བཞིན་བྲག་ཕུག་རི་ཁྲོད་སྒྱུལ་བཞིན་པའི་རས་ཆུང་པ་[2]རེད། ཁོང་གིས་མི་ལ་རས་པའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་གསུང་ཆོས་མང་དུ་གསན། རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་ནས་མི་ལ་རས་པའི་སྐུ་མདུན་ནས་མ་ཐོབ་པའི་ན་རོ་ཆོས་ལྷག་མ་མང་པོ་གསན་ནས་ཁོང་གིས་མི་ལའི་དྲུང་ནས་གསན་བཞིན་པའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་རྒྱུད་པ་ཆ་ཚང་བར་གསན། དེ་ནས་ཁོང་བོད་དུ་ལོག་ནས་ན་རོ་ཆོས་སྐོར་གྱི་བརྒྱུད་པ་དེ་མི་ལ་རས་པ་ལ་ཡར་ཕུལ་བ་རེད།

[1] རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ། (༡༠༤༠-༡༡༢༣) ནི་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྙན་ངག་མཁས་ཅན་དང་རྣལ་འབྱོར་བ་ཞིག་ཡིན། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཐུགས་སྲས་ཤིག་རེད། ཁོང་གིས་མགུར་མ་སྙན་པོ་མང་པོ་བཞེངས། ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་ལ་ནི་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་དང་རྗེ་རས་ཆུང་པ་གཉིས་ཡོད་རེད།

[2] རས་ཆུང་པ། (༡༠༨༤-༡༡༦༡) ནི་ལ་སྟོད་གུང་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྐུ་ཆུང་དུས་གློག་ལེགས་པར་མཁྱེན། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔར་ཕེབས་སྐབས་སྐུ་ལ་མཛེ་ནད་ཐོག་པས་རྗེ་བཙུན་གྱི་དྲུང་དུ་མ་བཞུགས་པར་ཁང་སྟོང་རྣམས་སུ་ཉལ་ཞིང་བཞུགས། དེའི་ཚེ་ཨ་ཙ་ར་གསུམ་བྱོན་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྙིང་རྗེ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་ཁྲིད་ནས་བླ་མ་བ་ལ་ཙནྡྲ་ལ་གཏུགས་ནས་གཏུམ་པོ་ཁྱུང་ཤམ་ཅན་གནང་ནས་བཟླས་པ་བྱས་པས། རིང་པོར་མ་ལོན་པར་མཛེ་ནད་ལྷག་མ་མེད་པར་སོས། དེ་ནས་བལ་པོར་ཕེབས་ནས་ཨ་ཏུ་ལ་ད་ཤ་ལ་སོགས་པ་ནས་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་འགའ་རེ་ཡང་གསན། སླར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་སྐོར་ལེན་པར་མངགས། སླར་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ནས་ནཱ་རོ་པ་དང་མེ་ཏྲི་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏེ་ཕུལ་བ་ལ་ལུས་མེད་མཁའ་འགྲོའི་ཆོས་སྐོར་ཆ་ཚང་བ་ཞུས། ཆོས་སྐོར་དགུ་པོ་ཆ་ཚང་བ་མི་ལར་ཕུལ། འདི་ཉིད་ལ་སློབ་མ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། ལོ་བྲོ་མགོ་བ་དང་གཙང་སྨྱོན་པ་སོགས་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་བཅུ་གསུམ་ཡོད།

མི་ལ་རས་པའི་ཐུགས་སྲས་གཉིས་པ་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དང་པོ་ཕྱག་འདེབས་མཛད་མཁན་སྒམ་པོ་བ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་[1]རེད། སྒམ་པོ་པ་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར་བཀའ་གདམས་པ་ནི་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཐོན་པོ་བྱེད་པར་དམ་བསྒྲགས་བྱེད་པ་དང་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེ་བྲག་པ་ཅིག་ལ་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་སྒམ་པོ་པ་མི་ལ་དང་མཇལ་བའི་ཚེ་ཁོང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཐུགས་ཏ་ཅང་བརྟན་པོ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་འཁྲུངས་ཤིང་མི་ལ་རས་པ་བླ་མར་བསྟེན། ཁོང་མི་ལའི་སྐུ་མདུན་དུ་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ལས་མ་བཞུགས་ན་ཡང་ཁོང་ན་རོ་ཆོས་དྲུག་གི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་དང་མི་ལ་རས་པའི་ཐུགས་སྲས་སུ་གྱུར་།

མི་རིང་བར་སྒམ་པོ་པས་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའི་རི་ངོས་སུ་དགོན་པ་ཞིག་ཕྱག་བཏབ[2]ཅིང་། དེར་ཁོང་གིས་བཀའ་གདམས་པའི་བདེ་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལྷན་དུ་སྦྲུར་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཕྱག་སྲོལ་བཙུགས། དེའི་ནང་དུ་སྤྱིར་བཏང་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཅིང་། སྔོན་དུ་ཐུང་བའི་སློབ་མ་ཁག་ཅིག་ལ་སྔགས་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཟབ་ཁྲིད་ཀྱང་བྱེད། ལམ་ལུགས་འདི་བཀའ་

[1] སྒམ་པོ་བ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། (༡༠༧༩-༡༡༥༣) མི་ལ་རས་པའི་ཐུགས་སྲས་དྭགས་པོ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ནམ། དྭགས་པོ་ལྷ་འོད་གཞོན་ནུ་ནི་བོད་ཀྱི་ལྷོའི་ཆར་གནོགས་པ་གཉལ་གྱི་ཡུལ་སྦྱིལ་གྲོང་ཞེས་པའི་གྲོང་ཚོ་རུ་འཁྲུངས། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་དབོན་སྒོམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ། ཁམས་སྟོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ། གཙང་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། འབབ་རོམ་དར་མ་དབང་ཕྱུག ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་སྤེལ། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་གསར་དུ་བསྐྲུན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བསྟན་པ་བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ། སོག་པོ་དང་རྒྱ་ནག་བལ་པོ། འབྲུག་འབྲས་ལྗོངས་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རྒྱུད་པ་རིམ་པ་ལྔ་བ་ཡིན། ༡ ཏེ་ལོ་པ། ༢ ན་རོ་པ། ༣ མར་པ། ༤ མི་ལ། ༥ སྒམ་པོ་པ་བཅས་ཡིན།

[2] དག་ལྷ་སྒམ་པོ་དགོན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༡༢༡ ལོར་རྗེ་མི་ལ་རས་པའི་སློབ་མ་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས་དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོའ་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་དགོན་པ་འདི་གསར་དུ་བཏབ། དེ་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་གནས་དང་པོ་རུ་ངོས་འཛིན། དེ་ནས་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་ཞིང་། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་མ་གཏོགས། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ལུགས་གཞན། ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་། ཕག་གྲུ། ཚལ་བ། འབྲི་གུང་། འབྲུག་པ། སྟག་ལུང་། འབབ་རོམ། གཡའ་བཟང་། ཁྲོ་ཕུ་བཅས་ཚང་མ་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཆགས་ཡུལ་ནི་དྭགས་པོ་ཡུལ་རྒྱ་ཚ་རྫོང་ན་ཡོད།

བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་མང་པོའི་ལམ་ལུགས་སུ་གྱུར། དེང་སྐབས་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་འབོད་པའི་ལམ་ལུགས་འདི་བཙུགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དང་པོའི་ནང་ཚུད་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞིའི་རྣམ་པ་གྱིས་འགྲོ་ཚུགས། སྐམ་པོ་བའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་བཞིས་རང་རང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་ཁྱད་པར་བ་རེ་གསར་གཏོད་བྱས་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་འདི་དག་གསར་དུ་བྱུང་། ཡན་ལག་འདི་དག་གིས་སྔ་མཐུད་དེ་མ་དགོན་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་གི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཉེང་ལག་གི་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་འདེབས་འགོ་ཚུགས་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཆུང་བརྒྱད་ཅེས་སུ་གྲགས་པ་དེ་བྱུང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་ནིཿ

ཀ༽ ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད།

ཆོས་བརྒྱུད་འདི་ནི་སྒམ་པོ་པའི་ཐུགས་སྲས་བདེ་གཤེགས་ཕག་མོ་གྲུ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་[1]གསར་གཏོད་མཛད། ཁོང་ནི་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་ཐོག་ལ་མཁྱེན་རྟོགས་ཆེ་བར་གྲགས། ཁོང་གིས་སྣེ་གདོང་ས་ཁུལ་དུ་དགོན་པ་ཞིག་ཕྱག་བཏབ་ནས་ཕྱིས་སུ་དེ་ལ་གདན་ས་མཐིལ་[2]ཞེས་འབོད། ཕག་མོ་གྲུ་པ་ལ་སློབ་མ་གཙོ་ཆེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་

---

[1] ཕག་མོ་གྲུ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ནི། (༡༡༡༠-༡༡༧༠) ནི་ལོར་མདོ་ཁམས་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ཡབ་ལྷེ་ན་ཨ་ཐར་དང་ཡུམ་བཙུན་ནེ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་དབུས་སུ་ཕེབས། སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་བ་དང་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གེ་ལས་དབུ་ཚད་སོགས་གསན། ཉེར་ལྔ་པར་བྲ་འདུལ་གྱིས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཁན་པོ་དེ་བ་ལས་འདུལ་བ་དང་། ཨར་ལས་ཕར་ཕྱིན། སྒྲང་བྲན་ལས་སྦྱོད་འཇུག་མང་དུ་གསན། དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བདེ་མཆོག་ཞུས། དཔལ་ཆེན་ཀླུ་ལོ་དང་། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ལས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་དུ་གསན། ཞི་གཅིག་པར་སྒམ་པོར་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གདམས་ངག་གསན། ཞི་དགུ་པ་ཡེ་ལོ་ ༡༡༥༨ ལོར་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཀུན་བཟང་ནགས་ཁྲོད་དུ་དགོན་པ་བཏབ། ལོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་དུ་གདན་ས་བསྐྱངས། དེའི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་དུ་གྲགས། བཀའ་བརྒྱུད་ཆུང་བ་ཚང་མ་འདི་ལས་གྱེས། སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ། གླིང་རས་པདྨ་རྡོ་རྗེ། སྤྱར་ཕུ་བ་བློ་གྲོས་སེང་གེ་བཅས་ཡིན།

[2] གདན་ས་མཐིལ། (༡༡༥༨) བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ཟླ་ཆུ་ཁུལ་རྩེ་ཐང་ཤོད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྫོང་ཁོངས་མཐར་རྩའི་གྲོང་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་སློབ་མ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོར་རྒྱ་སྒོམ་སྨིན་རས་ཀྱིས་རྒྱ་སྦྱོར་ཞུས་ནས་ཕྱག་བཏབ། ༡༣༥༩ ལོར་ཏ་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱའི་སྲིད་དབང་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་རྗེས་སྡེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཞེས་མཚན་ཐོགས་པ་ནས་བཟུང་ཕག་གྲུའི་སྡེ་སྲིད་ན་རིམ་ལ་སྡེ་སྲིད་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཞེས་འབོད། གདན་ས་མཐིལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་

རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གིས་དགོན་པ་རེ་ཕྱག་བཏབ་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མི་འདྲ་བ་རེ་སྤྲོལ་བཏོད་དེ་ཉིང་ལག་བརྒྱད་དུ་གྱེས།

༡) འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད། ཡན་ལག་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༥༨ ལོར་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་[1]འབྲི་གུང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་སྤྲོལ་བཏོད།

༢) སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད། འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༨༠ སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་[2]གྱིས་སྟག་ལུང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་སྤྲོལ་བཏོད།

ཆེ་བཞིའི་ཡ་རྒྱལ་དང་། སྲིད་ཀྱི་ཆ་ནས་དུས་ཕྱིས་བོད་ཁྲི་སྐོར་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་ཕག་གྲུའི་གདན་ས་ཡིན་སྟབས་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་སྔན་པའི་གྲགས་པ་བོད་ཀྱི་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དགོན་དེར་ཕག་གྲུ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་འདྲ་སྐུ་དང་། ན་རོའི་རུས་རྒྱན། ཏུ་ལ་ཏུས་ཕྱུལ་བའི་ཅོག་ཙེ་སོགས་བཞུགས།

[1] སྐྱོབས་པ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ། (༡༡༤༣-༡༢༡༧) ཡོངས་གྲགས་སུ་འབྲི་གུང་སྐྱོབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མདོ་ཁམས་ལྡན་སྟོད་གཙོང་དུ་ཞེས་པར་འཁྲུག་རྒྱལ་སྐྱུ་རའི་གདུང་རྙིང་མའི་སྔགས་འཆང་ཟམ་མ་ཆད་པའི་བརྒྱུད་པར་འཁྲུངས། མཚན་བཙུན་པ་སྐྱབས་སུ་ཐོགས། གཞོན་དུས་ནས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་ཞིང་ཡབ་ཆོས་ཕལ་ཆེར་མཁྱེན། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སྔན་པ་གསན་པས། དད་པས་དབུས་གཙང་དུ་ཕག་གྲུ་ཆླ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་བསྟེན། རྗེན་དགེ་བསྙེན་ཡིན། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་པ་མེ་ཕག་གི་ལོ་ལ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དང་མཇལ་ནས་ཆོས་མང་པོ་གསན། སོ་ལྔ་པ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བླངསའབྲི་གུང་དུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕག་ ༡༡༧༨ ལོར་འབྲི་གུང་མཐིལ་གྱི་དགོན་པ་བཏབ་དེ་གནས་གཞི་བཟུང་། དེ་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར། གསུང་རྩོམ་གང་ཡོད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་གསུང་འབུམ་པོད་ལྔ་ཡོད། སློབ་མ་གྲུབ་པ་བརྙེས་པ་བགྲང་གིས་མི་ལང་ཡང་གཙོ་བོ་རྗེ་སྤྱན་སྔ་སོགས་བྱོན།

[2] སྟག་ལུང་ཐང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ། (༡༡༤༢-༡༢༡༠) ནི་མདོ་ཁམས་སྐྱ་གཡུང་སྒང་གཡང་ཤོད་བོང་ར་སྟེང་ཀ་རུ་འཁྲུངས། ཐོག་མའི་དགོན་གནས་ད་ལྟའི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་སྟག་ལུང་ཡུལ་ཚོར་གནས། ༡༡༨༠ ལོར་སྟག་ལུང་དགོན་ཕྱག་བཏབ། དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ལྔ་སྟོང་ལྷག་འདུས་ཤིང་དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ལ་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས།

༣) ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད། འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༡༨༠ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཚ་[1]དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པ་དཔལ་[2]གཉིས་ཀྱིས་ཁྲོ་ཕུ་དགོན་པ་[3]ཕྱག་བཏབ་ནས་སྤེལ་བརྙད་པ་རེད།

༤) འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད། འདི་ནི་འབྲུག་པ་གླིང་རས་པ་པདྨ་རྡོ་རྗེས་[4]སྤེལ་བརྙད་

[1] རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན། (༡༡༡༨-༡༡༩༥) འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་བའི་དངོས་སློབ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་གཅིག གཙང་ཤབ་སྨད་དུ་གནུབས་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་གདུང་རྒྱུད་འཁྲུངས། ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤེལ་གཏོང་པ་པོ། གཞུར་ཉི་མ་སོགས་བླ་མ་དུ་མ་ལས་ཆོས་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་དབུས་སུ་བྱོན། ཕུ་རིང་ལོ་ཙཱ་བའི་དངོས་སློབ་དམར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་དང་མཇལ། བླ་མ་དམར་གྱི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དྲུང་དུ་བྱོན། གདམས་ངག་གསན་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འཁྲུངས། མ་གཅིག་ལབ་སྒྲོན་གྱི་སྲས་པོ་ཐོད་སྨྱོན་བསམ་འགྲུབ་བྱ་བ་ལས་གཅོད་ཀྱི་ཆོས་ཞུས། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྕགས་ཡོས་ ༡༡༧༡ ལོར་གདན་ས་ཁྲོ་ཕུ་དགོན་ཕྱག་བཏབ།

[2] ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པ་དཔལ། (༡༡༧༢-༡༢༣༦) ཁྲོ་ཕུ་ལོ་ཙཱ་བ་བྱམས་པ་དཔལ་ནི་གཙང་གཞབ་སྨད་དུ་འཁྲུངས། སྐབས་དེའི་བོད་མིའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐུ་འདྲ་བརྒྱད་ཅུ་པ་གང་ཕྱི་ལོ་ ༡༢༡༢ ལོར་པཎ་ཆེན་ཤཱཀྱ་ཤྲཱིས་རབ་གནས་མཛད་པ་དེ་བཞེངས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། ཁོང་ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་པཎྜིཏ་གྲགས་ཆེ་བ་མི་ཏྲ་ཛོ་ཀི་དང་། བུདྡྷ་ཤྲཱི། ཤཱཀྱ་ཤྲཱི་བཅས་བོད་དུ་གདང་དྲངས། ཁོང་གི་འགྱུར་མང་དག་ཅིག་དང་ལྷུགས་རྩོམ་ཡང་ཞུང་ཤས་ཤིག་ད་ལྟ་མཇལ་དུ་ཡོད།

[3] ཁྲོ་ཕུ་དགོན་པ། ཁྲོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྩ་བའི་གདན་ས་ཡིན། དེ་ནི་དེང་གི་གཞིས་ཀ་རྩེ་ས་ཁུལ་ས་སྐྱ་རྫོང་གི་མངའ་ཁོངས་དགེ་སྡིངས་གྲོང་བརྡལ་ན་ཆགས་ཡོད། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོའི་དངོས་སློབ་རྒྱལ་ཚ་རིན་ཆེན་མགོན་ནམ་ཀུན་དགའ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༧༡ ལོར་གནས་འདིར་གནས་གཞི་བཟུང་ནས་ཁྲོ་ཕུ་དགོན་ཕྱག་བཏབ་པར་གསུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༢༠༩ ལོར་ཉིན་ཁྲོ་ཕུ་བྱམས་ཆེན་ཞེས་བོད་ན་ཟུར་མེད་པའི་སྐུ་རྟེན་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་བཞེངས་མགོ་བརྩམས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༢༡༢ ལོར་ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་གྱིས་བྱམས་སྐུ་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་ལ་རབ་གནས་མཛད།

[4] གླིང་རས་པ་པདྨ་རྡོ་རྗེ། (༡༡༢༨-༡༡༨༨) ནི་མྱང་སྟོད་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་བེ་དང་ཡུམ་དར་ཆུང་གཉིས་ལ་འཁྲུངས། རྡོ་མོ་སྨན་མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས། ཕྱིས་སུ་གསོད་སྨོམས་ལ་ཕེབས་སྐབས་སྨན་མོས་བྲིད་ནས་སྡོམ་པ་ཉམས། དེ་ནས་ཁྱུང་ཚང་པའི་དྲུང་དུ་བྱོན། གཞན་ཡང་ལོ་སུམ་གཉིས་དང་། བྱེས་འགོལ་བ་སོགས་བསྟེན། རས་ཆུང་པའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཁ་ཚང་བར་ཐོབ་པས་ད་ལྟར་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གདམས་པ་ང་རང་ཆེ་སྙམ་པ་འཁྲུངས། ཙ་ལྡུང་ལ་དབང་ཐོབ། དེ་ཡང་གླིང་ལ་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་གཏམ་ལྟར་གྲགས་པ་བྱུང་། དགུང་ལོ་རེ་གཅིག་བཞེས་པའི་དབྱར་ལ་ཆོས་མང་དུ་གསུངས། སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལོ་སྐུ་ཆག་ཆེ་བས་སྐུ་མཚམས་མཛད་པ་ཞུ་ཞུས་པས། ངའི་ལུས་པོ་གོག་པོ་འདིས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་མ་ཐོགས་ན། གསོན་ཡང་དགའ་རྒྱུ་མེད་གསུངས་ནས་གཟུགས་སྐུའི་སྣང་བ་བསྡུས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཕོ་མོ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་།

ཅིང་། ཁོང་གི་སློབ་མ་ཆོས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་[1]ར་ལུང་དགོན་པ་[2]ཕྱག་བཏབ་ནས་མུ་མཐུད་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་སུ་གྲགས།

༥) ཟུར་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད། འདི་ནི་ཟུར་ཚང་ཤེས་རབ་སེང་གེས་[3]ཕྱི་ལོ་ ༡༡༦༧ ལོར་འདམ་སྙིང་ཤོ་དགོན་[4]ཕྱག་བཏབ། ཟུར་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་སྲོལ་བཏོད།

[1] གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། (༡༡༦༨-༡༢༣༣) ནི་ཡེ་ལོ་ ༡༡༨༠ ལོར་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ་པའི་ར་ལུང་དགོན་པ་གཙོས་དགོན་ཁག་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་འབྲུག་དགོན་པ་ལས་མཚན་ཐོགས་པའི་དཔལ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྲོལ་འབྱེད་པ་པོ་ཡིན། ཁོང་ཡེ་ལོ་ ༡༧ བར་ར་ལུང་ས་ཁུལ་ལ་མངའ་དབང་བསྒྱུར་བའི་རྒྱ་ཞེས་པའི་ཁྱིམ་བརྒྱུད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྗེ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ་གླིང་རས་པའི་ཐུགས་སྲས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར། ཁོང་འབྲུག་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་དང་པོར་བགྲངས་ཀྱང་། འབྲུག་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ནི་ཁོང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའི་རྗེས་རྒྱའི་སྐུ་རྒྱུད་ཆད་པའི་སྐབས་ཙམ་ལས་སྐུ་མ་བལྟམས། ཁོང་གིས་ཕྱག་དཔེ་ཁག་གཅིག་མཛད་ཅིང་དེའི་ནང་ནས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་ཆོས་མཐུན་བླང་དོར་གྱི་གནད་བསྟན་པའི་ཉམས་མགུར་རྣམས་ཡིན། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་ཏི་ཕུ་པས་རས་ཆུང་པ་ལ་གདམས་པའི་རོ་སྙོམ་སྐོར་དྲུག་སོགས་གཏེར་ཆོས་ཁག་གཅིག་ཀྱང་གཏེར་ནས་བྲངས་པར་བཤད།

[2] འབྲུག་ར་ལུང་དགོན་པ། གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་ཡེ་ལོ་ ༡༡༨༠ འམ་ ༡༡༩༣ ལོར་ཕྱག་བཏབ། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན། གམ་པ་ལ་ནས་སྣ་དཀར་རྩེ་བརྒྱུད་ལྷོ་བྲག་དང་རྒྱལ་རྩེར་འགྲོ་སའི་ལམ་ཁར་གནས། ད་བར་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཕྱག་བཞེས་གནང་བ་ཡིན། སྔར་ར་ལུང་དགོན་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་འདུ་ཁང་ཀ་བ་ ༩༣ ཀྱི་གཙང་ཁང་ཕྱོགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་དང་རྟེན་དང་པོ་བྱད་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས། དགོན་དེའི་དུས་ཆེན་ར་ལུང་སྐོར་ཆེན་ནི་ལོ་ལྟར་བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་ ༡༣, ༡༩, ༡༥ བཅས་སུ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་གར་འཆམ་དང་། འབྲུག་པ་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་བརྙན་གྲ་ཆུང་ཞིག་གིས་ཧ་བཞོན་ནས་གདན་འདྲེན་བཞིན་དགོན་པར་སྐོར་བ་བསྐྱོན་པ་དང་། དད་ལྡན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མཆོད་ཆང་དང་། ཞོ་འོ་མ། དར་བ་སོགས་འབུལ་སྲོལ་ཡོད།

[3] ཟུང་ཚང་ཤེས་རབ་སེང་གེ། (༡༡༣༩–༡༢༠༣) ནི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་འབྲི་ཟླུང་གི་ཆ་ལག་ཏུ་གཏོགས་པ་སྨར་ཁམས་ཏ་ཤོད་དགེ་རྒྱལ་བྱེ་མའི་ཟླུང་དུ་འཁྲུངས། ཐོག་མའི་དགོན་གནས་ད་ལྟའི་སོ་འཛོ་རྫོང་སྨར་ཁམས་ཏ་ཤོད་ཏ་དགོན་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༡༦༧ ལོར་འདམ་སྙིང་ཤོ་དགོན་པ་བཏབ། དེ་དང་ཙོམ་མདོ་གནས་གསར་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་ལ་ཤོ་ཙོམ་ཉེ་ཟླ་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར། དེར་དགེ་འདུན་ཉིས་སྟོང་ལྷག་འདུས་ཤིང་དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ལ་སྨར་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས།

[4] ཤོ་དགོན་པ། ཟུར་ཚང་ཤེས་རབ་སེང་གེས་ ༡༡༦༧ ལོར་ཕྱག་བཏབ་པར་གྲགས། ཟ་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་ཡིན། སྐབས་ཤིག་ལ་གྲྭ་གྲངས་ ༡༠༠༠༠ བརྒལ་བ་འདུས་ཡོད་རབས་བཤད། ད་ལྟ་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མངོན་རྒྱུ་མེད་པར་བཤད། སྐབས་ཤིག་ལ་དེ་ཁུལ་གྱི་དགོན་པ་མང་པོ་དགེ་ལུགས་པར་ཆོས་སྒྱུར་བྱེད་བཞིན་པ་དང་ཟུར་ཚང་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་དག་དཔལ་ཡུལ་དུ་བྲོས་བྱོལ་དུ་སོང་། དེ་ལྟར་ཟུར་ཚང་གི་ལམ་ལུགས་རྙིང་མའི་དགོན་པ་དེར་རིམ་བཞིན་སོང་བའི་བཤད་སྲོལ་མཆིས། ཤོ་དགོན་པའི་ཤུལ་དུ་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་དེ་ཡང་རྩ་གཏོར་སོང་ད་ལྟ་གྱང་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད་ཟེར།

༦) ཡེལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད། འདི་ནི་ཡེལ་པ་གྲུབ་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས་[1]པས་ཏ་ན་དགོན་པ་དང་[2]ཤར་ཡེལ་ཕུག་དགོན་པ་[3]སོགས་སུ་སྤེལ་བརྗོད།

༧) གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད། འདི་ནི་ཟ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་[4]དང་། ཕོང་

[1] འགྲོ་མགོན་ཡེལ་པ་གྲུབ་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས། (༡༡༣༤-༡༡༩༤) ནི་ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་སྐྱོ་བྲག་ཡུལ་ཚོ་ཆམ་ཏེ་གསེར་ཕུག་ཏུ་འཁྲུངས། ཐོག་མའི་དགོན་གནས་གདན་ས་བཞི་བཏབ་པ་ལས་ཤར་ཡེལ་ཕུག་ནི་ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ལྷོ་ཆུ་ཡུལ་ཚོ་ཡེ་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉེ་ཞོལ་དུ་ཡོད་ཅིང་ཡེ་ལོ་ ༡༡༧༡ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ལྷོ་རྡོ་རྫོང་ནི་ད་ལྟའི་བོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་སྙིང་ཆེན་རྫོང་མཁར་ནག་ཡུལ་ཚོའི་རྡོ་རྫོང་དུ་ཡོད་ཅིང་ཡེ་ལོ་ ༡༡༩༢ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ནུབ་དགོན་ལུང་ནི་ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ཀ་གཞུང་ཡུལ་ཚོ་རྩི་གཡོན་དགོན་ལུང་དུ་ཡོད་ཅིང་ཡེ་ལོ་ ༡༡༩༣ ལོར་ཕྱག་བཏབ། བྱང་ཏ་ན་ནི་ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་ཡུལ་ཤུལ་ཁུལ་ནང་ཆེན་རྫོང་ལྷོ་ཉིན་སྲིབ་ཡུལ་ཚོ་ཏ་ནའི་རི་ཞོལ་དུ་ཡོད་ཅིང་ཡེ་ལོ་ ༡༡༨༨ ལོར་ཕྱག་བཏབ། དེར་དགེ་འདུན་ཁྲི་གཅིག་ལྷག་འདུས། སྒོམ་ཆེན་གྱིས་རི་གང་བ་དང་སྒོམ་ཕུག་གིས་ཐང་གང་ཞེས་ཟེར། གླིང་རྗེ་རྣམས་ཀྱི་བླ་མར་བསྐུལ་ནས་སྒར་ཡེལ་བསྟན་པས་མདོ་ཁམས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཡེལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས།

[2] ཏ་ན་དགོན་པ། ཏ་ན་སེང་གེ་གནམ་རྫོང་ནི་ཐོག་མ་བོན་པོའི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་རྗེས་སུ་ཡེ་ལོ་ ༡༡༨༨ ལོར་ཡེལ་བ་གྲུབ་ཐོབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འདིར་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་འདི་ཡེལ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་དུ་བསྒྱུར། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་དགོན་སྡེ་དེར་གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་དང་གླིང་གི་དཔའ་རྟུལ་སུམ་ཅུ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་དང་རྟེན་རྫས་མང་པོ་ཡོད་པས་གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་དགོན་པ་ཞེས་འབོད། བཤད་སྒྲོས་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས་པས་གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་དང་ཕོང་གི་དཔའ་རྟུལ་སུམ་ཅུས་ཕྱོགས་བཞིའི་དགྲ་ཀུན་ཐལ་བར་བརླགས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་བདེ་ལ་བཀོད་པའི་མཛད་འཕྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཆེད་དུ་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བར་མ་ཟད། གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཡེལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་ཡིན་པར་བཤད། དགོན་སྡེ་དེ་རུ་གླིང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་དང་ཕོང་གི་དཔའ་རྟུལ་སུམ་ཅུའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་དང་། གླིང་དཔའ་རྟུལ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲབ་ཀྱི་མེ་ལོང་། གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་ཁྲབ་མིག་བཅུ་གསུམ། འདན་མའི་རྨོག གེ་སར་གྱི་ཕུབ་མོ་སྣ་དམར་ལེབ། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་བ་གསེར་བྲིས་མ་དང་དངུལ་བྲིས་མ་སོགས་རྟེན་འགངས་ཆེན་རིན་ཐང་གཞལ་ཡས་པ་གང་མང་བཞུགས།

[3] ཤར་ཡེལ་ཕུག་དགོན་པ། ཡེ་ལོ་ ༡༡༧༡ ལ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཐུགས་སྲས་ཡེལ་བ་གྲུབ་ཐོབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས་པས་ཆབ་མདོ་རུ་ཡེལ་ཕུག་དགོན་པ་བཏབ་ནས་ཡེལ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤེལ་བ་རེད།

[4] ཟ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ། (?-༡༢༠༧) ནི་ལྷོ་ཁའི་མོན་མཁར་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས། ཐོག་མའི་དགོན་གནས་ད་ལྟའི་བོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་སྣེ་གདོང་རྫོང་ཡར་སྟོད་གྲོང་གངས་རི་ཡར་ལྷ་ཤམ་པོའི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། ༡༢༠༦ ལོར་ཆོས་རྗེ་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ (༡༡༦༩-༡༢༣༣) བླ་སློབ་གཉིས་པོས་གཡའ་བཟང་དགོན་ཕྱག་བཏབ། དེར་ཚོགས་པ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་འདུས་ཤིང་ཆོས་བརྒྱུད་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ལ་གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས། དེར་དྲང་སྲོང་ར་ཏུ་ལ་དངོས་སུ་མཇལ་དུ་ཕེབས་ནས་ཕྱུལ་བའི་གཟའ་སྲུང་གི་མན་ངག་ཁྱད་པར་བ་ད་ལྟའང་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བཞུགས།

གི་སློབ་མ་གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་[1]གཉིས་ཀྱིས་གཡའ་བཟང་དགོན་པ་[2]ཕྱག་བདབ་ནས་སྲོལ་བཏོད།

༨) ཤུག་བསེབ་བཀའ་བརྒྱུད། འདི་ནི་གྱེར་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེས་[3]ཡེ་ལོ་ ༡༡༨༡ ལོར་ཤུག་གསེབ་དགོན་ཕྱག་བདབ་ནས་སྲོལ་བཏོད།

ཁ༽ ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད།

ཆོས་བརྒྱུད་འདི་ནི་ སྐམ་པོ་པའི་སློབ་མ་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་[4]སྲོལ་བཏོད་པ་

མཐར་སྐུ་འདའ་ལུས་སུ་ཕེབས་ནས་སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་མཁའ་འགྲོས་སྤྱན་དྲངས། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་གྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་པར་གྲགས། སྐུ་ཕྲེང་རིམ་པ་དགུ་ཙམ་བྱུང་།

[1] གཡའ་བཟང་ཆོས་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་སྨོན་ལམ། (༡༡༦༩–༡༢༣༣) ནི་ཡེ་ལོ་ ༡༢༠༦ ལོར་གཡའ་བཟང་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་མཁན་དང་། རྗེས་སུ་དགོན་པ་དེ་ཉིད་ལས་མཚན་ཐོགས་པའི་གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་ལུགས་གསར་དུ་སྲོལ་འབྱེད་མཁན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དེ་ཡིན།

[2] གཡའ་བཟང་དགོན་པ། མཚན་རྒྱས་པར་"གཡའ་བཟང་དགའ་ལྡན་བསམ་གཏན་གླིང་"ཞེས་ཟེར། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོའི་རི་འདབས་གཡའ་བཟང་གྲོང་གི་ནུབ་རིའི་ལྗིབས་ཡར་ལྷ་ཤམ་པོའི་ཁ་ཁྲིད་དུ་དགོན་དེ་མངོན་ལ་ཆུ་ཡོད། ཟླ་ར་བ་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེའི་དངོས་སློབ་རྒྱལ་བ་གཡའ་བཟང་པ་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་པ་སྤྱི་ལོ་ ༡༢༠༦ ལོར་དགོན་དེ་ཕྱག་བདབ་ནས་རྒྱུན་བཞུགས་མཛད། ཚོགས་པ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་བྱུང་གསུངས། གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྲོལ་འདི་ནས་བྱུང་།

[3] སྣེ་ཕུ་གྱེར་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ (༡༡༤༤-༡༢༠༤) ནི་ཡར་ཀླུང་དུ་འཁྲུངས། ཐོག་མའི་དགོན་གནས་ད་ལྟའི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཆུ་ཤུལ་རྫོང་སྣེ་ཕུ་ཡུལ་ཚོའི་ཁོངས་གངས་རི་ཐོད་དཀར་གྱི་གཤམ་དེར་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༡༨༡ ལོར་ཤུགས་གསེབ་དགོན་ཕྱག་བདབ། དེར་སློབ་མ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འདུས་ཤིང་ཞི་བྱེད་གཅོད་བརྒྱུད་ཕྱག་བཞེས་མཛད། ཤར་གླིང་། ནུབ་གླིང་། དབུས་གླིང་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས། འདིའི་ཡན་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆུང་བརྒྱད་ཅེས་ཟེར།

[4] ཀརྨ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། (༡༡༡༠-༡༡༩༣) ནི་མདོ་ཁམས་ཏྲེ་ཤོད་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུའི་སྟེང་དབུས་སུ་བྱོན། སྟོད་ལུང་རྒྱ་དམར་བ་སོགས་ལས་བྱམས་ཆོས་དང་དབུ་མ་གསན་ཞིང་མཁས་པར་སྦྱངས། དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་ལ་རྗེ་སྒམ་པོ་པར་གདམས་པ་ཞུས་ཏེ་བསྒོམས་པས་ཞག་དགུ་ནས་བཙན་ཐབས་སུ་བདེ་སྟོང་འབར། དེ་ནས་རས་གོས་རྐྱང་གཅིག་གསོལ་ཏེ་ཟླ་དགུར་བསྒོམས་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་དོན་ལྔ་ལ་ཁམས་རི་བོ་ཆེར་ཀརྨ་པའི་གདན་ས་བཏབ་པས་ཀརྨ་པ་ཞེས་གྲགས། དགུང་ལོ་དོན་དགུ་ལ་མཚུར་ཕུ་དགོན་པ་བཏབ་པས་ཀརྨ་པའི་གདན་ས་གོང་འོག་གཉིས་ཞེས་གྲགས། བཀའ་བབ་དང་། བརྒྱུད་འཛིན། སྤྱི་བོ་དང་ཕྱི་བོ་སོགས་ལས་ལྗེ་ཆུང་སངས་རྒྱས། མྱ་བ་གངས་པ། ནམ་མཁའ་འོད། ཡེ་ཤེས་བླ་མ། གཙང་སྟོད་ཚུལ་སེང་།

རེད། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་ལ་ཀརྨ་པས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཡང་དག་པ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་ཡོད། ཁོང་རྣམ་པ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་མཁྱེན་རྒྱ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ག༽ ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད།

ཆོས་བརྒྱུད་འདི་ནི་ཞང་གཡུ་བྲག་པ་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ་[1]འམ་བླ་མ་ཞང་གིས་སྲོལ་བཏོད་པ་རེད། ཁོང་ནི་སྒམ་པོ་པའི་སློབ་མ་དབང་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོའི་སློབ་མ་ཡིན། ཁོང་གིས་གུང་ཐང་དགོན་པ་[2]ཕྱག་བཏབ་ནས་ཁོང་གི་གདན་ས་གཙོ་བོ་མཛད།

གཙང་པ་རྒྱལ་རས་སོགས་རྩ་རླུང་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བུ་སློབ་མང་དུ་འདུས་ཏེ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས། གདན་ས་བཞི་ཕྱག་བཏབ་པའི་ཐོག་མའི་དགོན་གནས་ཀཾ་པོ་གནས་ར་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༦༤ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ད་ལྟའི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་ཁུལ་ལི་ཐང་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད། སྤང་ཕུག་དགོན་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༦༩ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ད་ལྟའི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་ཁུལ་འདབ་པ་རྫོང་སུམ་མདོ་ཡུལ་ཚོར་ཡོད། འོག་མིན་ཀར་མའི་རིན་ཆེན་གླིང་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༨༥ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ད་ལྟའི་བོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་རྫོང་ཀར་མ་ཡུལ་ཚོར་ཡོད། དཔལ་གྱི་སྟོད་ལུང་མཚུར་ཕུ་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༡༨༩ ལོར་ཕྱག་བཏབ། དགོན་གནས་ད་ལྟའི་བོད་ལྗོངས་སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་རྫོང་རྒྱ་ནུམ་ཡུལ་ཚོར་ཡོད། དེ་རྣམས་སུ་སློབ་ཚོགས་ཁྲི་འབུམ་མང་པོ་འདུས་ཤིང་། དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ལ་ཀཾ་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས།

[1] ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་གཡུ་བྲག་པ་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པ། (༡༡༢༣-༡༡༩༣) ནི་ད་ལྟའི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ངོས་སྐྱིད་ཤོད་ཚ་བ་གྲུ་ཏུ་སྐྱ་ནམ་རིགས་རྒྱུད་དུ་འཁྲུངས། ཡོངས་གྲགས་བླ་མ་ཞང་ཞེས་ཞུ། ཁོང་གིས་དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མང་ངག་འཆད་ཚུལ་གྱི་འགྲོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསར་གཏོད་མཛད། ༡༡༩༡ ལོར་གཉེན་པར་ཇོགས། དབུས་གཙང་ཁུལ་གྱི་ས་ཁྲོན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་དྲག་པོ་གནོད་འཚེའི་ལས་བརྩམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེང་སང་གླིང་གཞི་ཅན་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས། དེར་བརྟེན་ཁོང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་གནད་འགག་ཆེ་བའི་མི་སྣ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གིས་ལྷ་སའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་གདན་ས་ཚལ་གུང་ཐང་ཕྱག་བཏབ་ནས་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལུགས་གསར་དུ་གཏོད།

[2] གུང་ཐང་དགོན་པ། (༡༡༨༧) བཀའ་རྒྱུད་ཆེ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་ཚལ་གུང་ཐང་དགོན་པ་ནི་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུའི་ལྷོ་ངོས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དང་སྟག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གུང་ཐང་བླ་མ་ཞང་བརྩོན་འགྲུས་གྲགས་པས་བཏབ། ཉེ་གནས་དར་མ་དབང་ཕྱུག་གིས་བླ་མ་ཞང་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་དགོན་པ་དང་མི་སེར་གྱི་བདག་པོ་བྱས་ཏེ་དགོན་པའི་མདུག་སྐྱོང་ཐོག་སྐུ་འབུམ་སོགས་བཞེངས་ནས་རྒྱ་བསྐྱེད། དེ་ནས་དཔོན་རབས་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས་བླ་མ་ཞང་གི་སྲས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིན། གོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་ཚལ་པ་ཁྲི་དཔོན་གྱི་འཇའ་ས་གནང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་མ་ཆགས་སྔོན་དུ་གུང་ཐང་དུ་བཤད་གྲྭ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བས་བདེ་གསང་གུང་གསུམ།

ང་ ༽ འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད།

འདི་ནི་སྒམ་པོ་པའི་སློབ་མ་འབའ་རོམ་དར་མ་དབང་ཕྱུག་[1] (667) གིས་སྲོལ་བཏོད་པ་རེད། ཁོང་གིས་བོད་བྱང་ཕྱོགས་ཁུལ་དུ་འབའ་རོམ་དགོན་པ་[2]ཕྱག་བཏབ།

ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དགོན་པ་གདན་ས་མཐིལ་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་མངའ་ཐང་ཆེན་པོ་འཕེལ་ནས་ས་སྐྱ་བ་ལ་སོག་པོས་དབང་ཐོབ་བསྐྱལ་རྗེས་སུ་ཕག་གྲུ་བ་ལ་རྫོང་གཅིག་གི་གནས་བབ་སྤྲད། ཕྱིས་སུ་སོག་པོའི་དབང་ཤུགས་ཡལ་བའི་སྐབས་སུ་ཕག་གྲུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གོ་སྐབས་དེ་བཟུང་ནས་བོད་ཡུལ་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རང་བཙན་གྱི་གནས་བབ་བསྐྱར་དུ་གསོས། དེ་ནས་ཕག་གྲུས་དབང་སྒྱུར་ལོ་མང་བྱས་མཐར་ནང་ཁུལ་

དགའ་སྐྱོར་ཟླུལ་གསུམ་ཞེས་དབུས་ཀྱི་གདན་ས་དྲུག་ཏུ་གྲགས་པའི་གུང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེར་བོད་ཀྱི་མཆོད་པ་བཞི་ཡི་ཡ་གྱུལ་གུང་ཐང་མེ་ཏོག་མཆོད་པ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་། དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ལ་ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །སྔར་དུས་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྲིན་ལས་བྱུང་།

[1] འབའ་རོམ་དར་མ་དབང་ཕྱུག (༡༡༢༧-༡༡༩༩) ནི་ད་ལྟའི་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་མཁར་རྩེ་ཡུལ་ཚོའི་ཏུས་མདའ་ཁར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༧ ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། སྒམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱི་སློབ་མར་གྱུར། སྒམ་པོ་པས་ ༡༡༥༣ ལོར་འབའ་རོམ་རི་ཁྲོད་དུ་འཚམས་ལ་སྡོད་དགོས་པར་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་ལོ་ ༧ བཞུགས། དེ་ནས་ཁམས་ལན་གསུམ་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་མཛད། སླར་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་འབའ་རོམ་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་གཏོད། སློབ་རྒྱུད་ཏི་ཤྲི་རས་པ་ནས་ཁམས་ནང་ཆེན་སྒོམ་སྡེ་རི་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་དར་སྤེལ་བྱུང་ཞིང་། བུ་སློབ་གཙོ་བོ་རྩེ་སྒོམ་དབང་ཕྱུག་སེང་གེ་སོགས་མང་དུ་བསྐྱངས། དེའི་ཆོས་བརྒྱུད་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ལ་འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་གྲགས།

[2] འབའ་རོམ་དགོན་པ། ནི་བོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ཁུལ་གསང་བཞུང་ཞེས་པའི་ས་ཆར་ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་ཆེན་འགྲོ་མགོན་དར་མ་དབང་ཕྱུག་གིས་ ༡༡༧༠ ལ་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། ཐོག་མའི་དགོན་གནས་ད་ལྟའི་བོད་ལྗོངས་ནག་ཆུ་ས་ཁུལ་ནག་ཆུ་རྫོང་གསང་གཞུང་ཀོ་ལོད་ཡུལ་ཚོ་བསམ་གཏན་གངས་བཟང་ཞོལ་ཡིན། གྲྭ་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདུས། འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྲོལ་འདི་ནས་ཕྱེས་ཤིང་། སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་འབའ་རོམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། དེ་རྗེས་ཁོང་གི་དབོན་རྒྱུད་ཁྲི་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་གདན་ས་བསྐྱངས། རིག་གསར་གྱི་བཀའ་སྡུག་གི་རྗེས་སྐྱོ་བྲག་གསལ་བྱེད་རིན་པོ་ཆེའི་གོང་གི་འབུམ་པ་དུང་དཀར་རི་ཁྲོད་ཕྱིར་འབའ་རོམ་གྱི་གདན་སར་སྤོས་ནས། འབའ་རོམ་དགོན་གྱི་རྩ་བའི་གདན་ས་སླར་གསོ་སྐྱར་བཞེངས་ཀྱི་གཙོ་འགན་བཞེས་ཏེ་གདན་ས་ཉམས་གསོ་མཛད།

དུ་སྡེ་ཚན་རིམ་པ་བྱུང་ནས་རིམ་བཞིན་རིན་སྤུངས་པས་[1]ཕག་གྲུའི་སྲིད་དབང་འཕྲོག་པ་རེད། རིན་སྤུངས་པ་ནི་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁོང་ཚོའི་དབང་སྐྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་སྲོལ་འདི་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། གང་ལྟར་ཀྱང་རིན་སྤུངས་པས་དགོན་པ་མང་པོའི་ཐོག་ལ་དབང་ཆ་བེད་སྤྱོད་བྱས་སྟབས་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཀྱིས་རིན་སྤུངས་པའི་ཁྲིམ་རྒྱུད་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་ལུགས་པ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བར་དུ་ཆོས་ལུགས་འཐབ་རྩོད་རྡོ་ངར་ཅན་བྱུང་།

རིན་སྤུངས་ཁྲིམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་[2]ཀྱིས་འཕྲོག་པ་དང་གནས་སྟངས་སྔར་བས་ཇ་དྲག་ཏུ་ཕྱིན། གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ལ་སྒུ་མཐུད་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་ཁག་ལ་གནོད་འཚེ་བྱས། དེ་དང་ལྷན་དུ་དགེ་ལུགས་པས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སོག་པོ་དང་ལག་འབྲེལ་བྱས་ནས་དབང་ཆའི་འཐབ་རྩོད་གཅིག་འདྲ་བྱས། མཐར་སོག་པོས་ལྷ་ས་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་ནས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ་བོད་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་དུ་མངའ་གསོལ། ཀརྨ་པ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་མ་ཐུབ་པར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྲོས་དགོས་བྱུང་།

བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཟིང་འཁྲུག་ཧ་ཅང་བྱུང་བ་དང་དགེ་ལུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་དག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཁམས་དང་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ

[1] རིན་སྤུངས་པ། སྔར་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་བློན་པོའི་རྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣེར་དཀར་ཤཱཀྱ་འབུམ་གྱི་སྲས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཁྱིམ་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ནས་ས་བྱི་ ༡༤༠༨ ལོར་རིན་སྤུངས་རྫོང་དཔོན་དང་གཙང་ཆུ་མིག་རིང་མོའི་ཁྲི་དཔོན་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་རིན་སྤུངས་རྒྱལ་རབས་བྱུང་། རིན་སྤུངས་པས་བོད་ཁམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཚུལ་ནི་སྣེ་གདོང་པ་དང་རིན་སྤུངས་པའི་དབར་གཉེན་འབྲེལ་བྱུང་བ་དང་སྡེ་པ་སྣེ་གདོང་པའི་གདན་ས་དགུང་ན་ཕྲ་བའི་སྐབས་མཚོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེས་དཔོན་ཚབ་དང་ཐེལ་གཏོང་མཛད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིན་སྤུངས་པའི་དབང་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་སོང་ཞིང་ཡེ་ལོ་ ༡༤༩༠ ལོར་ཡར་ཀླུང་མཐིལ་དུ་རྟ་དམག་དྲངས་ནས་གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར་བ་དང་ཆུ་ཤུར་ལྷུན་པོ་རྫོང་སོགས་སྣེ་གདོང་པའི་ལག་ནས་རིམ་བཞིན་འཕྲོགས་ཏེ་བོད་ཁམས་ལ་དབང་ལུང་བསྒྱུར་བའོ། །རིན་སྤུངས་པའི་སྲིད་དབང་ཉམས་ཚུལ་ནི་རིན་སྤུངས་དམེ་ཁྲག་གི་ལོ་ཞེས་ནང་ཁྲུལ་མཐུན་སྒྲིལ་ཇོག་རྩ་ཆེག་སྒྲིལ་མ་བྱུང་བ་ལས་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར་ཏོ།།

[2] གཙང་པ་སྡེ་སྲིད། (༡༥༧༥ -༡༧༩༣) གཙང་སྟོད་སྡེ་པའམ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་སོགས་བོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་རབས་བཞི་ལ་གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཟེར།

བསྐྱེད་འགོ་ཚུགས། བཀའ་བརྒྱུད་པས་ཀྱང་རྙིང་མ་དང་། བོན། ཇོ་ནང་། ས་སྐྱ་བཅས་དང་ལྷན་དུ་དགོན་པ་འདེབས་འགོ་ཚུགས། ལམ་ལུགས་སྣང་མང་ཅན་གྱི་བྱུང་བ་འདིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སེམས་དོན་ནང་དོན་གྱི་བྱ་བས་ཕྱུག་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྲུན་ནས་སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྟོགས་པ་གོང་མཐོང་སོང་ཡོད། ཁོར་ཡུག་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱང་མགོ་འབུས་འགོ་ཚུགས།

གཉིས། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས།

བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་གཞི་རྩར་བཞག་ཡོད། སྒོང་བ་གཞིར་བཞག་གིས་ཕྱིན་པའི་ལམ་འདི་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་ལྟ་བ་དེ་བྱུང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་བོན་དང་རྙིང་མའི་རྫོགས་ཆེན་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཇོ་ནང་གི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དང་ཡང་འདྲ་པོ་ཡོད། དེ་དག་གི་ནང་དུ་གལ་གནད་འཛིན་མི་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་མི་འདྲ་བ་ཙུང་ཟད་རེ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟབ་ཚད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཀ༽ སེམས་རང་བཞིན་པ།

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གོ་རྟོགས་འབྱུང་བའི་གནད་ལྡེ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་པ་ངོས་ཟིན་རྒྱུ་དེ་རེད། གནས་སྐབས་འདིའི་ནང་དུ“རང་བཞིན་པ”ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་རང་བྱུང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་གོ་བ་ཡིན། འདི་ནི་རང་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་མིན་ལ། གསར་བ་ཞིག་མིན་པ་མ་ཟད། ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བདེན་པ་ལས་གྱུད་པ་ཞིག་ཀྱང་མིན། དེ་ནི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་རེད། འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་འབོད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒོང་བ་མངོན་གྱི་ཡོད། ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་

སོ་སོར་སྣང་ཡང་གྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་གི་རང་བཞིན་འདི་ལས་མ་འདས། དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་དང་ལྡོས་འཇོག་གཉིས་ནི་སོ་སོར་འབྱེད་དུ་མེད་པར་འདོད།

དེའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པར་བསམ་ཚོག དང་པོ་ལ་ང་ཚོས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཞེས་འབོད་ཚོག་ཅིང་། དེ་ནི་རྟོགས་པའི་གནས་བབ་ལ་གོམས་འདྲིས་རིམ་གྱིས་བྱེད་པའི་རྒྱུད་རིམ་དེ་རེད། དུས་ཡུན་སོང་བ་དང་རྟོགས་པ་རིམ་པར་ཇེ་གསལ་ནས་ཇེ་གསལ་དུ་སོང་ནས་མཐར་བདེན་པ་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་མ་སླེབས་ཀྱི་བར་དུ་ཇེ་གསལ་འགྲོ། སྐབས་དེར་ཉམས་ལེན་པས་གོ་རྟོགས་དེ་གོ་རྟོགས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ཐད་ཀར་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་རུ་བཀོལ་ཐུབ།

གཉིས་པ་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་འབོད་ཚོག་ཅིང་། དེ་ནི་གནད་དོན་བྱེ་བྲག་པ་ཅིག་མངོན་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་ལྷན་དུ་ཐུག་པ་ལ་རག་ལས། དང་པོ་ནི་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་སྦྱོང་བས་བཞག་པ་ཡིན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་རྟོགས་པ་ཅིག་ཅར་བའི་ཕྱོག་ལ་ནན་ཏན་བྱེད། སེམས་ཀྱི་ངོ་ལ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་བདེན་པའི་རྣམ་རོལ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདེན་དོན་དེ་རྟོགས་པའི་རྨང་གཞི་རུ་རུང་བ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་ཚང་མས་གང་ཞིག་འཚོལ་བཞིན་པ་ཤེས་དགོས། ལམ་ལུགས་འདིའི་ནང་དུ་རྨང་གཞི་འདི་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད།

ཀ་ སྟོང་ཉིད།

སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་རེད། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ལྡོས་མེད་ཡིན་སྟབས་ཡུལ་ལ་སྣང་བ་འབྱུང་གི་རེད།

ཁ་ འོད་གསལ་བ།

སེམས་ལ་ཤེས་པའི་ནུས་པ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལ་འཆར་བའི་སྣང་བ་གང་ཡིན་རུང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་ཐུབ།

ག་ གེགས་མེད་པའི་མངོན་པར་གསལ་བ།

སེམས་ནི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་སྐབས་རྣམ་པ་གང་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་མངོན་པར་གསལ་རུང་རང་དབང་ཡིན་པས་ཚད་བཀག་ཅིག་མེད། གང་ཞིག་མངོན་པར་གསལ་མི་གསལ་ནི་གསལ་བ་དང་སྣང་བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་ཡོད། དོན་འདི་གཉིས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཁྱབ་དང་རང་འགྲུལ་བ་ཡིན་སྐབས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཐབ་འབྲེལ་གྱིས་སེམས་ལ་བཟོ་བཅོས་དུས་རྒྱུན་དུ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

གཞི་རྩ་འདི་ལ་བྱུས་ན་སེམས་ནི་སྣང་བ་མཐའ་མེད་པར་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན། འདིའི་ནང་དུ་འཁོར་བའི་སྣང་བ་དང་འདས་པའི་སྣང་བ་གཉིས་ཀ་ཚུད་ཡོད། ང་ཆོས་སྣང་བ་ལ་ངོས་གཅིག་ནས་འབྲེལ་བའི་ཚེ་ང་ཆོས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྣང་བ་སྨྱོང་བ་རེད། དེ་བཞིན་ང་ཆོས་སྣང་བའི་ངོས་གཞན་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བའི་ཚེ་ང་ཆོས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བའི་སྣང་བ་སྨྱོང་། དེ་གཉིས་ཀ་སྣང་བ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་ང་ཆོས་ཐར་པ་དེ་བཟང་བ་དང་འཁོར་བ་དེ་ངན་པར་བརྩིས་ནས་ཐར་པའི་སྣང་བ་དེ་འདེམས་པ་རེད། དེ་ནས་ང་ཆོས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་བརྩོན་ཞིང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཐབས་ལ་འབད། གང་ལྟར་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ན་དེའི་རང་བཞིན་ནི་གཅིག་པ་རེད།

གསལ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱིས་འཛད་མཐའ་མེད་པའི་སྣང་བ་སྤྲོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་ང་ཆོས་ཇི་ལྟར་རྟག་པར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བཟུང་བའི་ཚེ་ང་ཆོས་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་འབོད། དེ་བཞིན་ང་ཆོས་ཇི་ལྟར་མི་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བཟུང་བའི་ཚེ་དེ་ལ་ང་ཆོས་མེད་པ་ཞེས་འདོགས། འོན་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་སྣང་ཚུལ་ལས་སྣང་བ་འདི་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་དེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་དེ་སྣང་བ་ཙམ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཆོས་བཤད་ཐུབ་པ་ནི་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག

ང་ཆོས་གཞི་འདི་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་བྲལ་བར་ཡང་བཤད་ཆོག་པས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་སྣང་བ་མི་འདྲ་བ་ནི་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཛོག་གི་སྣང་ཚུལ་ནས་སྨྱོང་བ་རེད་ཅེས་བཤད་ཆོག མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པའི་མངོན་ཚུལ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་

རང་རེད། སེམས་ལ་ཤེས་རབ་དང་མ་རིག་པས་ཇི་ལྟར་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཏུང་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ལ་ནི་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་འདི་ལྟར་བཤད་ཆོག་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ནམ་ཡང་རྫོངས་བ་མིན་པས་ཐར་པ་ཞེས་པ་ཞིག་འཐོབ་བྱར་མེད། ལྟོས་འཇོག་ཙམ་གྱིས་ཐར་པས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བའི་འགོག་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་བཤད་ཆོག

མཐར་ང་ཚོས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རྣམ་གཞག་གི་སྒྲོམ་གཞི་ཐམས་ཅད་ལས་བརྒལ་ཡོད་པར་མཐོང་ཐུབ། དེ་ནི་འདི་དང་དེ་ཡི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལས་བརྒལ་ནས་ཡོད་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་རེད། ད་བར་དུ་ང་ཚོས་ཐ་སྙད་བེད་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ནི་གང་ཞིག་གི་ཕྱོགས་སུ་འཚོལ་སྐྱེག་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་སྟོན་པ་རེད། མདོར་ན་སེམས་ནི་སྒྲོང་བ་པོ་ནའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་ལས་མ་འདས་སོ།།

ཁ༽ འཁྲུལ་སྣང་གི་རྒྱུ།

གལ་སྲིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཡིན་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་འཁྲུལ་བ་དེ་གང་ནས་བྱུང་བ་རེད་དམ། ང་ཚོ་སེམས་རང་བཞིན་པ་དང་ལྷན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་གནས་མ་ཐུབ་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལྔ་ཡོད། དེ་དག་ནིཿ

༡༽ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པ། སེམས་ཅན་ཕྲ་རགས་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་རྩའི་རང་བཞིན་དེ་ལྡན་པ་རེད། གང་ཟག་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་དོན་འཛིན་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་ཐང་ལ་ཚད་བཀག་བྱས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་མྱོང་ཐུབ་པའི་མྱོང་བ་ལ་ཚད་བཀག་བྱས་པ་རེད།

༢༽ འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་ངོ་བོ་སོ་སོར་འཛིན་པ། ང་ཚོས་འཁོར་འདས་གཉིས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་ཚེ་ང་ཚོས་མྱང་འདས་ནི་འདིར་མེད་པར་ང་ཚོས་མི་སྟོབ་ས་

གཞན་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་འཛིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་སེམས་ལོགས་སུ་གཞན་ཞིག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་འགྲོ་བ་རེད། ངོ་མ་བཤད་ན་ང་ཚོས་འཛིན་ཐུབ་དགོས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་སེམས་རང་གི་ནང་དུ་ཡོད།

༣༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་རིམ་གྱིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མཐོང་བ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་ནི་ཧ་ཅང་རྒྱང་རིང་ལ་དུས་ཡུན་རིང་ཞིང་དཀའ་ཚོགས་ཆེ་བའི་འགྲུལ་བཞུད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཤིག་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་རྒྱང་རིང་ཞིག་ཏུ་བཞག་པ་དེས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཉེ་འཁོར་གྱི་སངས་རྒྱས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་བཟང་པོ་དེ་ཚོ་མཐོང་མི་ཐུབ། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་རྟོགས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་འཛིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འདི་དུས་ཐོག་གཅིག་ལ་འཐོབ་ཚོག་པར་མཐོང་། འདི་ནི་འཁྲུལ་སྣང་དེ་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་འདིས་རྒྱུན་མཐུད་དེ་བར་ཆད་བྱས་པའི་རྐྱེན་ཙམ་རེད།

༤༽ སྣང་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་བཞག་ཡོད་པའི་བག་ཆག་ལས་བྱུང་བར་མ་རྟོགས་པ། སེམས་ཀྱིས་རང་གི་རང་བཞིན་དེ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་དུས་དེས་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ནི་ཡུལ་ཅན་དང་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཁྲུལ་གྱི་རེད། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ནང་དུ་ཡིད་ཆེས་འདིས་སེམས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་བསྒྱུར་བ་རེད། དེར་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེས་མྱོང་བ་བདེ་སྡུག་གི་ཚོར་བ་འདྲེན་ཞིང་དེ་ནས་སླར་ཡང་དེས་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་བག་ཆགས་གསོག་འཇོག་བྱེད་པ་རེད། དུས་ཡུན་འགའ་ཞིག་སོང་བའི་རྗེས་སུ་བག་ཆགས་འདི་དག་གིས་གོམས་གཤིས་སྐྲུན་ཞིང་འདིས་གང་ཟག་རང་གི་མྱོང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་སྤྲོད་པ་རེད།

༥༽ སེམས་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་པ་དང་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོངས་རྫོགས་སྦོན་ནས་ཚང་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པ། འདི་ནི་སེམས་དག་པའི་རང་བཞིན་ནི་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆ་ཞིག་ལས་གཞན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་དེ་དང་། སྐྱོན་ཆ་དེ་བསལ་དགོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐེར་བ་དེ་གང་ཞིག་གོང་འཕེལ་དུ

གནོད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མཐོང་བ་རེད། འདི་ལྟར་བསམ་པས་གང་ཟག་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་རྟོགས་པར་འགོག་རྐྱེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་གང་ཡང་བསལ་འཇོག་རྒྱུ་ཞིག་དང་སྣོན་འཇོག་རྒྱུ་ཞིག་མེད།

ག ༽ སྐུ་གསུམ་ངོས་འཛིན།

དོན་ཚན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པས་ང་ཚོས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་དུས་ཡུན་རེ་རེ་བཞིན་སེམས་ངོ་ལ་གང་སྣང་བ་དེ་ལ་ཐད་ཀར་གནོད་ཀྱི་ཡོད་པར་མཐོང་ཐུབ། ཕྱིའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་དགོས་པའི་དོན་དག་མེད་ལ། གང་ཞིག་སྤྱུར་དགོས་དང་གང་ཞིག་སྣོན་དགོས་པའི་དོན་ཡང་མེད། གང་བྱེད་དགོས་པ་ནི་སེམས་རང་བྱུང་གི་དྲན་པའི་ངང་དུ་ངལ་གསོ་ལ་གནས་རྒྱུ་དེ་ཙམ་རེད།

གལ་སྲིད་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་སེམས་རང་བྱུང་གི་ངང་དུ་གནས་ཐུབ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་དེ་ངོས་ཟིན་པའི་རེ་བ་ཡོད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ནི་ཆོས་སྐུ་དང་། འོད་གསལ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་ལོངས་སྐུ། སྐུ་དེ་གཉིས་འགལ་རྐྱེན་མེད་པར་མངོན་པར་སྤྲུལ་བ་ལ་སྤྲུལ་སྐུ་ཟེར་མཐོང་བ་རེད། རྟོགས་པའི་ངང་དུ་གནས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྣ་ཚོགས་པ་མངོན་པར་བྱེད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་རེད།

གསུམ། ལམ་གྱི་སྦྱོང་ཚུལ།

བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡན་ལག་མང་པོ་ཡོད་སྐབས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་འདྲ་མིན་ལ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད། གང་ལྟར་སྤྱིར་བཏང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་ལམ་ལུགས་གསུམ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ། དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་ནས་གསུང་བའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཕྱོགས་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནས་ཉམས་ལེན་པས་མདོ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་རུང་ཞིག་འདེམས་ཆོག སྐབས་འགའ་རེར་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་སྔགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་

ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྔོན་འགྲོ་ལྟ་བུར་བྱེད། ཉམས་ལེན་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ལེན་མིན་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུད་པ་གང་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་གི་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་དང་གང་ཟག་སྒེར་གྱི་བག་ཆགས་ལ་ཡང་རག་ལས་ཡོད།

ཀ༽ ལམ་རིམ།

བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྣང་གཞི་ནི་བཀའ་གདམས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་ནས་བྱུང་བ་རེད། ལམ་ལུགས་ཆེ་བྲག་འདིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་ལ་གོམ་པ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་བསྐྱེས་པའི་སྣང་གཞི་དེ་རྩ་འཛུགས་བྱེད། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མང་པོའི་ནང་དུ་ཆོས་རྒྱལ་སྒམ་པོ་པས་མཛད་པའི་“དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན”ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྩ་བའི་བསླབ་བྱ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། གཤམ་གསལ་དུ་ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ་དཔེ་ཆ་དེའི་ནང་དུ་བཤད་པ་གཞིར་བཞག་པ་ཡིན།

ཀ་ ལམ་ལ་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྔོན་དུ་ཉམས་ལེན་པས་དང་པོ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་རུང་ཡིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་དགོས། དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གང་དང་གང་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་སྔོན་འགྲོའི་བརྗོད་གཞི་མང་པོའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས།

༡༽ རྒྱུ་གཙོ་བོ།

བརྗོད་བྱ་དང་པོ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་དགོས་པ་དང་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དེ་ཡོད་པར་ངོ་འཕྲོད་དགོས་པ་དེ་རེད། འདིའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་གཞན་དག་སྤྱི་མཚུངས་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སླེབས་ཐུབ་པའི་གདེང་ཚོད་དེ་སྐྲུན་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་

དང་ཕྱོད་རང་གཉིས་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རང་བཞིན་དེ་མངོན་པའི་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བ་དེ་ཙམ་རེད།

༢) བྲལ་བའི་གཞི་རྒྱ།

ང་ཚོ་ཚང་མར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བར་མ་འཛོམས་པ་ན་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་མི་ཐུབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཟེར་བ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་གོ་བ་རེད། རིམ་པ་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་པས་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་ཡོད་པའི་རིན་ཐང་འདི་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་རེད། ད་ལྟའི་མིའི་ལུས་རྟེན་བྱེ་བྲག་པ་འདི་ནང་སེམས་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འོས་འཚམ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་འདི་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་རང་བཞིན་དེ་མངོན་པར་བྱེད་པའི་གནས་བབ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་རེད།

༣) རྐྱེན།

ཚེ་འདིས་རྫོགས་པ་བརྙེས་པའི་གོ་སྐབས་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་ང་ཚོས་ད་དུང་མཐའ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཇི་ལྟར་ཐར་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པས་མ་རིག་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་དོན་གྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཤེས་རབ་ལ་ངེས་པར་དུ་བརྟེན་དགོས་པ་ངེས་པར་དུ་ངོས་ཟིན་དགོས། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཧོང་གིས་འཚོལ་སྙེག་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་སློམ་བརྒྱག་དགོས་ཤིང་། དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཁྲིད་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་བའི་སློབ་སྟོན་འཕྲོབ་པར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད།

ཁ་ བར་ཆད་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཐབས་དངོས།

མཚན་ལྡན་བླ་མའི་བཀའ་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པ་ལམ་ལ་ཞུགས་ཐུབ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་སྐབས་ལམ་ནི་སྙིང་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་

སྨིན་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་དག་ཟློག་པའི་ཆེད་དུ་བགོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟར་སྨིན་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པར་བར་ཆད་བཞི་ཡོད།

༡༽ ཚེ་འདི་སྣང་ལ་ཞེན་པ། བར་ཆད་དང་པོ་ནི་ཆོས་རྣམས་རྟག་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་དེ་རེད། འདི་འདྲ་བའི་འཛིན་པ་དེས་སྣང་བ་དངོས་སུ་འཁྲུལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེས་སྡུག་བསྔལ་ཡུན་དུ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་གསོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་འགྲོ་བ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་ཞེན་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་མི་རྟག་པ་སྒྲ་རགས་གི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་པ་རེད།

༢༽ འཁོར་བའི་བདེ་བར་ཞེན་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་ནི་ནམ་ཡང་ཚར་དུ་མེད་པའི་འགྱུར་ལྡོག་ཅིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་འགྱུར་ལྡོག་རྣམས་གང་དང་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་པ་རེད། འདིར་དམིགས་ཡུལ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་སྒོམ་བརྒྱབས་ནས་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་འདི་ཇི་ཙམ་ཆེམས་པ་མེད་པ་དང་མི་འདོད་པས་གཏམས་ནས་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་འབྱུང་། འདིས་འཇིག་རྟེན་འདི་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་དོན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་། དེ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྒོམ་བརྒྱབས་ནས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གི་སེམས་སུ་འཁོར་བ་འདི་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་ཐོག་ལ་བསམ་རྟོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་གཏོར་ཐུབ་པ་དང་ཞི་བའི་གནས་སུ་འཁོད་ཐུབ་པའི་ཐོག་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

༣༽ ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་ཞེན་པ། ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་ཕོང་གི་སེམས་དེ་ཐར་པ་ཟེར་བ་ནི་བསྙེག་བྱ་ཞིག་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁོར་བ་རེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟར་ན་ཐར་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་ཆ་ཙམ་ཞིག་ལ་གོ །དེ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་རང་གི་འདོད་པ་འགྲུབ་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་། དེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱོང་བཞིན་པའི་གྲངས་མེད་པའི་འགྲོ་བའི་

དོན་དུ་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་བདེ་བའི་ནང་དུ་འཇོགས་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམས་པ་དང་། བརྩེ་བ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་རེད། འདིས་རང་དང་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་མཐུད་ཐུབ་ཅིང་། ཐར་པ་ལ་ཞེན་པ་ཆགས་ནས་མི་སྡོད་པར་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་། རྒྱུད་རིམ་འདིའི་ཁྲོད་དུ་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་གཞན་ལས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་པ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་རེད།

༩༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པ། ད་བར་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ཞེན་པའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་མི་ཡོང་བར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ད་ནི་ཁོང་གིས་དམིགས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་ཡོངས་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཐོག་ལ་འཛོག་དགོས། འདི་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་རེད། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་གྲོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉམས་སུ་བླངས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རེག་ཐུབ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་རེད། ཀུན་སློང་འདིའི་ཤུགས་ལས་ཉམས་ལེན་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉམས་ལེན་ནི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བྱེད། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སེམས་ཡང་དག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཉམས་ལེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་ཐུབ།

རིམ་པ་འདིར་སླེབས་སྐབས་ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཟིན་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁོ་རང་གིས་ལམ་དེ་གཅིག་པུར་སྤུ་མཐུད་ནས་ཞུགས་ན་ཁོ་རང་སངས་རྒྱས་པར་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་འགོར་གྱི་རེད། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལམ་མྱུར་དུ་བགྲོད་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་འཚོལ་བ་རེད། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་དེའི་ཆེད་དུ་ལམ་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ནི་ཐར་པའི་ལམ་དང་མྱུར་ལམ་གཉིས་རེད།

ཁ༽ སྟོན་འགྲོ་ཉམས་ལེན།

ལམ་གང་ཞིག་བདམས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཉམས་ལེན་པས་དང་པོ་ངེས་པར་དུ་སྔོན་འགྲོ་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་དགོས། ཉམས་ལེན་འདི་དག་ནི་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཉམས་ལེན་པ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གོང་མར་འཇུག་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་ནང་དུ་སྔོན་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་ལ་འབུམ་ལྔ་གསོག་རྒྱུ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡིན། འབུམ་བཞི་ནིཿ

༡། ཕྱག་འབུམཿ ཉམས་ལེན་པས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་འདོན་ཞོར་དུ་གཟུགས་པོའི་ཕྱག་འབུམ་གཅིག་འཚལ་བའི་བྱ་བ་དེ་རེད།

༢། མཎྜལ་འབུམ། ཉམས་ལེན་པས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དམིགས་པར་ཤར་དུ་བཙུག་ནས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལན་འབུམ་དུ་འབུལ་བ་རེད། ཉམས་ལེན་འདིས་ཞེན་པ་འགོག་ཅིང་དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསོག

༣། ཡིག་བརྒྱ་འབུམ། ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་ལས་ངན་པས་བཞག་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་མོས་པ་དང་བཅས་ནས་གཟུངས་སྔགས་ཡིག་བརྒྱ་མ་འབུམ་གཅིག་བཟླས་བརྗོད་བྱེད།

༤། བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འབུམ། ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་བླ་མའི་མདུན་དུ་གསལ་བཏབ་ནས་ཆོས་གསུང་བའི་གསོལ་བ་ཞུགས་དྲག་འདེབས། དབང་བཞི་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་རང་དང་བླ་མའི་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་བསྲེལ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ངོར་བོར་གནས་པར་བྱེད།

ག༽ ཐར་པའི་ལམ།

ལམ་འདི་ནི་རྗེ་མེ་ཏྲི་བས་[1]ཨ་ཏི་ཤ་ལ་ཇི་ལྟར་བདམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལུང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་རེད། དེའི་དམིགས་ས་གཙོ་བོ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་

[1] རྗེ་མེ་ཏྲི། (Maitripa) འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བསྟན་པའི་འབྱུང་ཁུངས། ཁོང་ནི་གྲུབ་ཆེན་ཤ་བ་རི་པའི་སློབ་མ་ཡིན། གྲུབ་ཆེན་ན་རོ་པ་དང་མེ་ཏྲི་པ་གཉིས་མར་པ་ལོ་ཙྪ་བ་རྒྱ་གར་དུ་ལན་གསུམ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟེན་ས་བླ་མ་གཙོ་བོ་ཡིན། དེ་བཞིན་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་བས་ཀྱང་བླ་མར་བསྟེན་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྲོལ་བྱུང་།

བཞིན་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་དང་། རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་དེ་རེད། འདི་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་བརྒྱུད་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན།

ཀ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒོམས་འཇུག

རྒྱང་གཞི་ལེགས་པར་བཏིང་ཟིན་པའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་པ་ལ་སེམས་ངོ་སྤྲོད་པའི་དུས་སུ་སླེབས་པ་རེད། ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཚུལ་ནི་ཉམས་ལེན་པས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྣང་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་ཚུལ་ངོ་འཕྲོད་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་ནི་གནད་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལ་སྒོམ་བརྒྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་།

༡༽ སེམས་དེ་ཉིད་ཆོས་སྐུ་ཡིན།

གོམ་པ་དང་པོ་ནི་སེམས་དེ་བསམ་གཞིགས་མེད་པར་གསལ་དྭངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ད་ལྟ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གནས་དགོས། ཉམས་ལེན་པས་སྟྭགས་ཊུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་རགས་པ་བག་ལ་བསྙལ་ཞིང་རིག་པ་བར་གནས་སུ་འཛོག་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་། དེ་ནས་ལྷག་པར་མཐོང་བའི་དཔྱད་སྒོམ་གྱི་རྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་གནས་པའི་ཆོས་སྐུའི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ནམས་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེད་ལམ་སྟོན་བྱེད།

༢༽ བསམ་བློ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་རེད།

ནམ་ཞིག་གཞི་རྩའི་རིག་པ་དེ་ཆོས་སྐུའི་ངོ་བོར་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་ཆོས་སྐུ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཆར་བར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་སེམས་པའི་བརྟན་ཚ་དང་འགྱུལ་ཚ། བསམ་བློའི་རྒྱུ་བ། རང་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་བཅས་ལ་ལེགས་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད། ནམ་ཡིན་ཊུང་ཚོང་གིས་སྙིང་དོན་དེ་ཆོས་སྐུ་ལས་གཞན་མིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་རེད།

༣༽ ཕྱིའི་འཇིག་རྟེན་ནི་ནང་གི་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་རེད།

གོམ་པ་མཐའ་མ་ནི་ཆོས་སྐུ་དེ་སྣང་བ་མཐའ་དག་གི་ཐོག་ལ་ཁྱབ་ཡོད་པར་དྲན་པ་དེ་རེད། འདིའི་ནང་དུ་སེམས་གང་ནས་སྐྱེ་བའི་དབང་པོ་ལྔ་ལ་དམིགས་བཀར་གྱིས་ཚད་ཡོད། དེ་ལྟར་མ་དག་པའི་སྣོད་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སྐུའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་བ་སྟོང་ཞིང་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་རེད།

ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ཡིན་ན་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་ངོ་ལ་མངོན་རྟོགས་ངེས་ཅན་ཞིག་འབྱུངས་འོང་། སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་ངེས་པར་དུ་སྔ་མཐུད་ནས་བསམ་གཏན་ལ་སྒོམས་འཇུག་གི་ལམ་ནས་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཇེ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ་རེད། འདི་ཡང་ཐབས་ལམ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་བྱེད་པ་རེད།

༡། ད་ལྟ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ངལ་གསོ་བ་གནས་པ།

སེམས་དཀྲུས་མ་ནི་ད་ལྟ་བའི་ནང་དུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་དང་གཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་དེ་བར་གཅོད་མེད་པའི་དྲན་པའི་ཀློང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་རེད།

༢། རྩོལ་བ་མེད་པར་གནས་པ།

ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་དེར་གང་ཡང་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་མེད། ཉམས་ལེན་པས་ངེས་པར་དུ་འགྱུར་བ་དང་ཐེ་གཏོགས་གང་ཡང་མེད་པར་རང་བྱུང་གི་ངང་དུ་ངལ་གསོ་བའི་སྒོ་ནས་གནས་ཐུབ་པར་སྦྱོང་དགོས། བསྒོམ་བྱའི་ཡུལ་མེད་པ་དང་དེའི་འབད་བརྩོན་གང་ཡང་མེད་པར་གནས་དགོས།

༣། འདུ་འགོད་མེད་པར་གནས་པ།

སེམས་ངོས་སུ་གང་ཞིག་འཆར་བ་ཐམས་ཅད་དག་སྣང་ཡིན། ཉམས་ལེན་པས་བསམ་ངོས་ལ་བྱུང་བའི་འཆར་སྣང་དག་ལ་བཟང་ངན་གྱི་ངོས་འཛིན་མི་བྱེད་པར་འཇོག་པར་འབད་པ་བྱེད། ཉམས་ལེན་པས་སེམས་པ་ད་ལྟ་བའི་ངང་དུ་གནས་ནས་འཆར་སྣང་ཡིན་འཛིན་པ་དང་གཏོང་བ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་སེམས་ཧ་རང་གི་བྱ་བྱེད་དུ་འཇོག་དགོས།

ཁ ལམ་ལོག་ཏུ་འཁྱལ་གཅོད་པ།

ཉམས་ལེན་པས་སྒོམ་འདི་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཧའི་སེམས་སུ་དག་པ་རིམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རིམ་བཞིན་ཕྲ་རུ་སོང་བ་ན་བར་ཆད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཕྲ་རུ་འགྲོ། ཉམས་ལེན་པས་ཀྱང་གཤམ་གྱི་གནད་དོན་ཁག་གི་ཐོག་བློ་གྲུང་པོར་གནས་ཐུབ་པར་བྱས་ནས་ལམ་ལས་གྱུད་དུ་འཁྱམ་དུ་མི་འཇུག་པ་བྱེད་དགོས།

༡༽ གཞི་རྩའི་རང་བཞིན༔

ཉམས་ལེན་པས་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ལ་དམིགས་པ་ཧ་ཅང་གཏོད་པ་མང་དྲགས་ན་སེམས་ཀྱི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་མྱོང་བ་འདོན་མི་ཐུབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསལ་སྟོང་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་རེད།

༢༽ སྟོང་ཉིད༔

གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཙུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ངོམ་པར་གྱུར་ན་ཕོས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོགས་པ་མཚམས་འཇོག་སྲིད་པ་རེད། འདིས་སྒྲིབ་པ་ཕྲ་མོ་རྣམས་སྤྱོང་བར་བར་ཆད་བྱེད་སྲིད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ལམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་རེད།

༣༽ གཉེན་པོ༔

ཉམས་ལེན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཞེན་པ་ཏ་ཙང་བྱས་ན་ཕོས་སྒྲིབ་པ་དང་གཉེན་པོའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་རྟོལ་གྱིས་རྟོགས་མི་ཐུབ། འདི་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ཇི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཕོ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དྲན་པའི་ངང་དུ་གནས་མི་ཐུབ།

༤༽ སྣང་བ་འགག་པ༔

གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ནང་དུ་ཧ་ཅང་ནན་ཏན་བྱས་དྲགས་ན་ཕོ་རང་གི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དེ་སྤྱིར་བཏང་བའི་ངང་དུ་ལུས་པར་འགྱུར། གལ་སྲིད་ཕོ་ཉམས་ལེན་ཇེ་ཟབ་ཏུ་གཏོང་འདོད་ན་ཕོས་གནད་དོན་འདི་ངེས་པར་ཤེས་དགོས།

༥༽ བདེ་བ༔

གལ་སྲིད་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་ཉམས་ལེན་པ་ཞེན་པ་སྐྱེས་དྲགས་ན་ཕོས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གསོག་པ་རེད།

༦༽ གསལ་བ༔

གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཞེན་པ་སྐྱེས་དྲགས་ན་ཕོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་རེད།

༧༽ དྲན་མེད༔

ཅི་སྟེ་ཉམས་ལེན་པས་དྲན་མེད་ཀྱི་གནས་ལ་ཞེན་པ་སྐྱེས་དྲགས་ན་ཕོས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་འདི་དག་ཡོངས་ཀྱིས་སྒོམ་གྱི་སྒྲོང་བ་ལ་ཞེན་པ་བྱེད་མི་ཉན་པའི་ཕྱོགས་ལ་གསལ་ཁ་གཏོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་དེ་

ལྟར་བྱེད་ཐུབ་ན་ཕོས་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་བསལ་ཐུབ་ཅིང་དམིགས་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་ཐུབ།

ང་) སྔུར་ལམ།

ཐར་པའི་ལམ་དེ་གང་ཟག་ཉམས་ལེན་པ་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པར་ཏ་ཅང་ནུས་པ་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ནི་ད་དུང་རྒྱུའི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་བུའི་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ད་དུང་ལྡན་མེད། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ལས་འཕྲོ་ཡོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དག་ལ་སྨྱུར་ལམ་ལ་འཇུག་རྒྱུ་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་འདི་ནི་གཙོ་བོ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཕོང་ལ་གྲུབ་ཆེན་ན་རོ་པ་ལས་བྱུང་བ་རེད། འདི་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་རེད།

ཀ་ དབང་།

རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་སྔགས་ཡོངས་དང་སྒྱི་མཚུངས་བཞིན་ལམ་འདི་ཡང་དབང་སྐུར་བའི་ཆོ་ག་ནས་འགོ་འཛུགས་པ་རེད། ཆོ་ག་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ཕྲ་བའི་སེམས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་སྤྲོད་པའི་བུམ་དབང་། གསང་དབང་། ཤེར་དབང་། ཚིག་དབང་བཅས་དབང་བཞི་གནོད་པ་རེད། སྦྱིར་བཏང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་ནི་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་དང་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྐུར་བ་རེད། དབང་བཞི་པ་ནི་སྦྱིར་བཏང་ལམ་སྟོན་གྱི་བསླབ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བླ་མས་ཉམས་ལེན་པ་ལ་སྒོམ་གྱི་ལམ་ནས་སློབ་མའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་འཕྲོད་ཐབས་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་རེད། དེ་མ་ཐག་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་རིམ་འདི་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྙིང་པོ་ཞེས་འབོད། འདི་འབྱུང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བླ་མ་དང་ལས་འཕྲོ་ལྡན་པའི་སློབ་མ་གཉིས་འཛོམས་དགོས། གལ་སྲིད་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་ན་ཚིག་རེ་ཟུང་ཞིག་གིས་ཀྱང་རང་བྱུང་གི་མྱོང་བ་དེ་སྤྲོད་ཐུབ།

ཁ་ བསྐྱེད་རིམ།

བཀའ་བརྒྱུད་པར་ལྷ་ཡི་རིགས་བསྟེན་པའི་ཉམས་ལེན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད།

༡༽ འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག

ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ལུགས་འདི་མི་ལ་རས་པས་ཁོང་གི་སློབ་མ་རས་ཆུང་པ་ལ་གནང་བ་རེད། ལྷ་ཧེ་རུ་ཀ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་སྤྲུལ་ཞིག་ཡིན། ལྷ་འདི་ཁོང་གི་སྙིང་པོའི་གཟུགས་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འམ། ཅུང་ཟད་སྤྲོས་པའི་གཟུགས་ཞལ་བཞི་དང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཅན་དམིགས་རྣམ་ལ་སྒོམ་པ་རེད། བདེ་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་མཚོན་དོན་དུ་སྦྱོར་བཏང་ཁོང་དང་ཁོང་གི་རིག་མ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ལ་སྒོམས་པར་ཞུགས་པ་དམིགས་པར་འཛིན་པ་རེད།

༢༽ རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མཿ

རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་མ་ནི་ཡི་དམ་རྡོ་རྗེ་འཁོར་ལོའི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན། སྦྱོར་བཏང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་མཚོན་པ་དང་། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་མཚོན་པ་རེད། ལྷ་མོ་ལུས་གཅེར་བུ་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་རུས་པའི་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་ཅན་ཞིག་དམིགས་པ་འཛིན་དགོས། ལྷག་པར་དུ་ལྷ་མོ་འདི་ནི་གཙོ་བོ་གཏུམ་མོ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་ཡོད།

དུས་སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་སྒོམ་གྱི་ཐབས་མང་དག་ཅིག་བཀོལ་ནས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དག་པར་བྱེད་ཅིང་ལུས་མཐུལ་གྱི་ལྷ་ལ་སྐྱིད་པར་བྱེད། མཐུལ་འདིས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཕྲ་བའི་ལུས་དམིགས་པ་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་མཁོ་སྒྲོད་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དམིགས་པ་ཀྱི་གུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། རྗེས་ཀྱི་སྒོམ་བྱེ་བྲག་པ་དག་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་ཕན་ཐོགས་བྱེད་པ་རེད།

ག་ རྫོགས་རིམ།

སྦྱོར་ལམ་གྱི་ལྟེ་བ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཚོམ་བུ་ཞིག་སྟེ། ན་རོ་ཆོས་དྲུག་ཅེས་པ་དེ་རེད། འདི་ནི་ཐོག་མར་ན་རོ་པའི་བླ་མ་གྲུབ་ཆེན་ཏི་ལོ་པས་[1]གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཁག་ནས་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་གསུང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཐབས་ལམ་ནུས་ལྡན་ཞིག་རེད། འདིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་གཟབ་ནན་གྱི་སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཞིག་མགོ་སྤྲོད་བྱེད་པ་རེད། འདི་ལ་སྡེ་ཚན་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ཡོད།

༡༽ ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ།

ཉིན་གཅིག་གི་ནང་དུ་ང་ཚོའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་བཞི་ལ་དབྱེ་ཚོག༔ དེ་དག་ནི་སད་པའི་དུས། རྨི་ལམ་གྱི་དུས། གཉིད་ཀྱི་དུས། འདོད་པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་དུས་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བའོ། །ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་རེ་རེས་སྤྱོད་པ་འདི་རྣམས་དག་པར་བྱེད་ཚོག་ལ་སླད་མེད་ཀྱི་དྲན་པའི་ངོ་བོར་འཕོ་འགྱུར་གཏོང་ཚོག གང་ཟག་ཅིག་གིས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སླད་མེད་ཀྱི་དྲན་པའི་ངོ་བོར་འཕོ་འགྱུར་བཏང་ན་གང་ཟག་དེ་སངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རེད།

༡། གཏུམ་མོ།

ཉམས་ལེན་འདི་ནི་ལམ་གྱི་ཀ་བ་གཙོ་བོ་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་བྱེད། འདི་ནི་ཉམས་ལེན་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ཏུ་གཏོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་རྨང་གཞི་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་བདེ་སྟོང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་རེད། རྟོགས་པ་འདི་ནི་བསམ་བློ་ངན་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རྨང་ནས་

[1] ཏེ་ལོ་པ། (Telopa) (༩༨༨–༡༠༦༩) ནི་བྷཱ་ལདེ་ཤི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆིཏསྒང་ཟེར་བར་འཁྲུངས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རིམ་གྲོ་དུ་མས་སྐྱིད་སྡིང་བྱས་པས་ལོ་གཅིག་སོང་བ་དང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚད་དུ་སོན་པར་གྲགས། དཔལ་མཻ་ཏྲི་ཛོ་ཀི་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདིའི་བརྒྱུད་འཛིན་གྱིས་སློབ་མར་གསུངས་ཤིང་། མདོར་ན་ཟ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་འབུམ་ཕྲག་གྲུབ་པ་བརྙེས་ནས་མཁའ་སྤྱོད་དུ་བཞུད་དོ།།

བསྒྲིག་པའི་རྨང་གཞི་དེ་རེད། འདིའི་གནད་ནི་ཕྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་གནད་འགག་ཅན་གྱི་ཐོག་ལ་སྒོམ་བྱེད་པ་རེད། འདི་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་དབུགས་ལེན་སྟངས་ཤིག་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ཧ་ཅང་མཐོ་བའི་ནུས་པ་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ནས་སྟར་བས་ཆེ་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཐུབ། བདེ་བའི་སྣང་བ་འདི་སྟོང་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་མྱོང་། སྒོམ་གྱི་ནུས་པ་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་སྔར་བས་གསལ་བ་དང་སྔར་བས་ཆ་ཚང་བར་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡོང་ཐུབ། འདི་ལྟར་ཉམས་ལེན་པས་ཡབ་ཡུམ་སྙོམ་འཇུག་གི་བདེ་བ་དག་པར་སྦྱོང་ཞིང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་ལེན། ཉམས་ལེན་འདི་གཅིག་པུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཐུབ། འོན་ཀྱང་གཞམ་གསལ་གྱི་ཉམས་ལེན་དག་བགོས་ནས་ལམ་གྱི་རྒྱུད་རིམ་དེ་ཇེ་མགྱོགས་སུ་བཏང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མགྱོགས་པར་སླེབས་ཐུབ།

༢། སྒྱུ་མའི་ལུས།

གོང་དུ་སྨྲོས་བའི་ནང་གི་དྲོད་ལ་གཞི་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་པས་སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་འཆར་བ་དེ་སྒོམ། ཉམས་ལེན་འདི་ཡང་སྤྱི་འགྲོས་ལྟར་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་རང་འགྲོས་ལྟར་གྱི་ཉམས་ལེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པའི་དཀྱུས་མའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྣང་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་བར་བལྟ་བ་རེད། འདི་ལ་མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་ཞེས་འབོད། དེ་ནས་ཉམས་ལེན་པས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བལྟ་བར་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད། ཉམས་ལེན་པའི་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པ་ལྷ་ཡི་རྣམ་པ་ཏུ་བལྟ་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཞེས་འབོད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་འདིའི་ཐ་མའི་ཆ་ཤས་དེ་ནི་རྟོག་པའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་བག་ལ་ཞ་ནས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་སྒོམ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་རེད། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་

ཉམས་ལེན་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཞེས་འབོད། འདི་ནི་སད་པའི་གནས་སྐབས་དག་པར་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད།

༣། རྨི་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར༔

དེ་ནས་གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་སློམ་རྒྱུ་དེ་རེད། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་གཏུམ་མོ་སློམ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན་ཁོང་ལ་གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་སྦྱོང་བརྡར་ཐོབ་ཡོད་ན་གཉིད་ལམ་རྨི་ལམ་དུ་མཐོང་ཐུབ། ནམ་ཞིག་དེ་ལྟར་མཐོང་ཐུབ་པའི་ཚེ་ཁོང་གིས་སྣང་བ་དེ་དག་དག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་སྦྱོང་བ་བྱེད་ཐུབ། རྨི་ལམ་ངོས་ཟིན་པ་དང་། ཁ་སྒྱུར་བ། སྤྲངས་འཛིན་བྱེད་པ་སོགས་ལ་སྦྱང་བ་ལས་ཉམས་ལེན་པས་བར་དོ་རྨི་ལམ་ལྟར་དུ་མྱོང་ཐུབ་པའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད། མ་ཟད་ཉམས་ལེན་འདི་ཉམས་ལེན་སྔོན་མ་གཉིས་ཀྱི་རྩལ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་བ་ལས་བྱུང་སྟབས་ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚོད་ལྟ་རུ་ཡང་བགོལ་ཆོག དེའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་པས་སད་པ་དང་གཉིད་པ་གང་རུང་གི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་མཚུངས་སུ་དེ་དག་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ངོ་འཕྲོད་པར་འགྱུར། རྟོགས་པ་འདིས་རྨི་ལམ་དག་སྦྱོང་བྱེད་ཅིང་། དྲན་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱིད་མེད་ཀྱི་དྲན་པ་ལ་འཁྲིད་པ་རེད།

༤། འོད་གསལ༔

ཉམས་ལེན་བཞི་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ལ་སློམ་རྒྱུག་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་ནི་ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་བྱེད། གང་ལགས་ཤེ་ན་ཉམས་ལེན་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་གསལ་བའི་རང་བཞིན་དང་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་རང་

བཞིན་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་གཞི་ལ་གདོང་ལ་གདོང་ཐུག་གི་ཚུལ་དུ་འཕྲད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་སྔགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདི་བར་དུ་རྟོག་པའི་སྒོམ་པ་ལས་བསྐྱེད་པའི་གཞིའི་སྦྱོང་བ་དེ་འོད་གསལ་གྱི་འདྲ་སྣང་ཙམ་ཞིག་ཡིན། འོད་གསལ་དངོས་ནི་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་བྱུང་གིས་སྐྱེ་བ་རེད། སྒོམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འོད་གསལ་འདི་རླུང་ནང་དུ་རྒྱུ་བ་ན་སེམས་རང་བྱུང་གིས་ངལ་གསོ་བ་དང་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་སོ་སོར་སྣང་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གསང་བའི་མན་ངག་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་པ་རེད། གཉིད་མ་ཉལ་བའི་སྔོན་དུ་ཉམས་ལེན་འདི་བྱས་པ་ལས་གཉིད་སྟུག་པོའི་ནང་དུ་འོད་གསལ་ངོས་ཟིན་པ་འབྱུང་སྲིད། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་འདི་ངོས་ཟིན་ན་ཤོས་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འོད་གསལ་ངོས་ཟིན་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་ཐུབ། འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་པས་སྟུག་པའི་གཉིད་སྨྱུང་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གསལ་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དྲན་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད།

༣༽ ལྷན་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཁག

ཉམས་ལེན་ལྷག་མ་གཉིས་ནི་ཉམས་ལེན་གོང་མ་བཞིའི་ཁ་སྐོན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་རེད། དེ་དག་ནི་གལ་སྲིད་གང་ཟག་ཅིག་གིས་ཚེ་འདིའི་རིང་ལ་ལམ་གོང་མ་བཞི་པོ་མངོན་འགྱུར་བྱེད་མ་ཐུབ་སྔོན་དུ་གྲོངས་བ་ཡིན་ན་ཉམས་ལེན་དེའི་འཕྲོ་སྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་བཟོས་པ་ཞིག་རེད།

༡། བར་དོའི་གནས་སྐབས།

ཉམས་ལེན་འདི་ནི་ཤི་ཟིན་པ་དང་ཡང་བསྐྱར་སྐྱེ་བ་མ་བླངས་བའི་དུས་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ་རེད། གནས་བབ་འདི་ནི་རྨི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། གང་ཟག་དེ་སེམས་ཀྱི་ལུས་ཕྲ་མོ་ཞིག་གི་གཟུགས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་མ་བླངས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་དབང་གིས་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རེད། དུས་སྐབས་འདིར་

ཉམས་ལེན་པ་ལ་སྒྲོང་བ་ལམ་དུ་དགྲི་བའི་གོ་སྐབས་གསུམ་འབྱུང་གི་ཡོད། དང་པོ་འཆི་བའི་དཀྱུང་ཐིག་གི་སྐབས་དེར་སེམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་གནས་སྐབས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་གོ་སྐབས་དང་པོ་རེད། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་འདིའི་སྐབས་སུ་འོད་གསལ་ངོས་ཟིན་པའི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་ཁོ་རང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད།

དེའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་སྒྲོང་བར་འགྱུར། འདིར་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ནི་སྣང་བ་འདི་རྣམས་དག་པའི་རྣམ་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ངོས་ཟིན་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་ནི་སྒྱུ་ལུས་དང་གཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱུད་ནས་སྦྱོང་བརྡར་བྱས་པ་ལས་ཡོང་ཐུབ། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པ་དེས་དེའི་སྐབས་སུ་བར་དོ་ངོས་ཟིན་ཐུབ་ན་ཁོས་ཧ་ཅང་དྭངས་བའི་སེམས་དེ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་ནས་རྫོགས་པ་སྐྱེ་ཚོག་གི་རེད། གལ་སྲིད་དེ་དག་ཚང་མ་ལམ་ལྷོང་མ་བྱུང་ན་ཉམས་ལེན་པ་དེ་བསྒྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐབས་བྱེད། ཁོ་རང་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་གནས་ཤིག་ཏུ་ཡང་བསྒྱུར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁོས་སེམས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བྲག་པ་འམ་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བའི་སྐྱེ་བ་ལེན་སའི་གནས་ཤིག་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྨོམ་རྒྱག་པ་རེད། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་སྨོམ་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་བརྒྱབས་པ་ན་ཁོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སླེབ་པར་བྱས་ནས་དེའི་དབང་གིས་དེད་དེ་གང་འདོད་སའི་གནས་དེར་སྐྱེ་བ་ལེན།

༢། རྣམ་ཤེས་འཕོ་བ༔

ཉམས་ལེན་ཐ་མ་དེ་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གཏོད་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བའི་སྐབས་སུ་བྱེད་ཚོག་པའི་ཉམས་ལེན་དག་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། འདི་གོང་གི་ཉམས་ལེན་དེ་དག་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆེར་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པ་རང་གི་སེམས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད་ན་ཁོང་གིས་འཆི་བའི་

གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ངལ་གསོ་བར་གནས་པ་སྦྱོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་མིན་ན་སྒྱུ་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་ཐིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་མཚན་ལ་བལྟ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་པར་ཡིན་དྲན་གསོ་གཏོང་ཐུབ།

མཐར་གཞན་ཐམས་ཅད་མ་བྱུང་ཙང་ཤོང་གིས་ཁམས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་ཐུབ་པའི་དམིགས་རྣམ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་ཐུབ།

ཅ༽ འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས།

ཉམས་ལེན་པས་སྦྱར་ལམ་མམ་བདེ་ལམ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཙང་འབྲས་བུ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པ་དེ་རེད། འདིའི་ཁྱད་པར་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་བདེ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་དང་། སྦྱར་ལམ་གྱིས་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་རླུང་རྒྱུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཕྲ་ཞིང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་དེ་རེད། སེམས་ཕྲ་མོ་འདིས་ནུས་པས་ཉམས་ལེན་པར་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཧ་ཅང་མགྱོགས་པར་གཅོད་ཐུབ་པ་དང་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མགྱོགས་པོར་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ལྟར་བཤད་ནས་ཉམས་ལེན་པ་གཉིས་ཀས་གཤམ་གྱི་འབྲས་བུ་དག་མྱོང་བར་འགྱུར།

ཀ༽ ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི།

རྣལ་འབྱོར་འདི་བཞིས་ཉམས་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚོན། རིམ་པ་རེ་རེ་བཞིན་ནང་གསེས་ཆུང་བ། འབྲིང་བ། ཆེ་བ་བཅས་སུ་ཕྱེས་ནས་བསྡོམས་པས་ལམ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་དོན་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཀྱིས་གནས་ལུགས་རྟོགས་རིམ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཟུང་དུ་ཞུགས་པ་འགྲོ་བ་རེད།

༡༽ རྩེ་གཅིག་པ།

རྣལ་འབྱོར་འདིས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོག་མར་ངོ་འཕྲོད་པ་དེ་མཚོན། དེ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་ལ་གཞི་རྩའི་རྣམ་ཤེས་དང་། བདེ་ཆེན་གྱི་གཞི་རྩའི་ཡོན་ཏན། གསལ་བ། སེམས་པ་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་མྱོང་བ་ཐད་ཀར་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་དེ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་གནས་སྐབས་འདིར་གོམས་འདྲིས་ཇེ་ཆེར་སོང་བ་དང་རྟོགས་པའི་བརྟན་ཚ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ། སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཐུབ།

༢༽ སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ།

རྣལ་འབྱོར་རྗེས་མ་དེས་སྤྲོས་པ་དང་རྫུན་མ་ལས་འདས་ཤིང་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་མཚོན། སེམས་སྟོང་བར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་སྣང་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་ཐུབ་ཀྱི་རེད། གཞི་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྟར་དུ་སྣང་བ་ལ་ཞེན་པ་བྲལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལས་དང་བག་ཆགས་གསོག་པ་འཚམས་འཛོག་པ་རེད།

༣༽ རོ་གཅིག་པ།

དྲན་པ་ལྷན་དུ་སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ན་ཉམས་ལེན་པ་ལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྗེས་མ་དེ་འཐོབ་པ་རེད། འདིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འཛིན་ཞིག་པའི་རྟགས་སྟོན་པ་དང་། ཉམས་ལེན་པ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་སུ་འཇུག་པ་རེད། འདིས་གཉིས་འཛིན་དེ་རྒྱ་ལ་རྒྱ་ བླུགས་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྙིང་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ལ་འཐིམ་འགྲོ་བ་རེད།

ཙ༽ སྒོམ་པ་མེད་པ།

མཐར་འཆར་སྣང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཞིག་པའི་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ཐ་མ་དེ་ཐོབ་པ་རེད། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་འཆར་སྒོ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟབས་རིམ་པ་འདིར་བརྟན་ཆ་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་བྱས་པ་དང་དོན་དག་གཅིག་པ་རེད། དེ་བྱུང་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རེད།

ཚ༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ།

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་ནི་གནས་ཀྱི་གཞི་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུམ་གྱི་ངང་དུ་ལྟ་བ་རེད། འདིའི་དོན་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་དོན་སྙིང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞེས་པ་ནི་ཚུལ་འདི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་བྱས་པ་ཞིག་ལ་གོ །དེའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དག་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ལོངས་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། གྲངས་མེད་པའི་སྟོང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྲུལ་སྐུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་རེད།

བཞི། ཆོས་ལུགས་འདིའི་གདན་ས་གྲགས་ཆེན་འགའ་ཞིག

སྤྱིར་ན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མིང་འདི་ཆོས་བརྒྱུད་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་གཉིས་ཀས་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་འབོད་པ་འདྲ་ན་ཡང་ཆོས་ཚུལ་གཅིག་ལས་གཅིག་མཆེད་པ་འམ་ཡན་ལག་ཅིག་མ་ཡིན་པར་སོ་སོའི་འགོ་ཁུངས་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་སྐབས་རེ་དཀར་བརྒྱུད་པ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཞེས་སོ་སོར་འབོད་ན་བཟང་བ་མིན་ནམ་སྙམ། དྭགས་པོ་བརྒྱུད་ལ་ཡང་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱུད་ཡོད་ལ། ཆུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་ཉིང་ལག་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་

དགོན་པ་རེ་རེ་ငེས་པར་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གཅིག་མཚུངས་སུ་བརྗོད་ན་དགོན་པ་བཅུ་བཞི་ཙམ་བརྗོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ད་ལྟའི་ཆར་འགྲོ་དོན་ཉམས་ཟིན་པས་བརྗོད་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་ཆར་ཕག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ཀཾ་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱས་བཞིན་པ་དང་དེ་ཡང་ཕག་གྲུའི་འབྲི་གུང་སྟག་ལུང་འབྲུག་པ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བདག་རྣམས་ད་ལྟ་བཞུགས་ཡོད་པའི་དེ་དག་གི་གདན་ས་རེ་གཉིས་མཚམས་སྦྱོར་བྱ།

ཀ༽ མཚུར་ཕུ་དགོན་པ།

ཚགས་ཡུལ་མཚུར་ཕུ་ལུམ་པ་ཟམ་པ་ན་ཡོད། ཐོག་མར་གནས་དེར་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བཙན་པོ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་བཞུགས་སྒྲོང་བའི་ལྕང་ཕུའི་ཕོ་བྲང་ཉན་མཁར་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་དེ་ནི་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་བློན་པོ་ཞང་པོ་ཚེས་སྤོང་སྟག་བཟང་ཉ་སྐོས་ཞེས་པའམ་ཚེ་སྤོང་སྐོ་རེ་ཞེས་པས་བཞེངས་པ་དང་། དེར་དགེ་སློང་བཞི་གྲྭ་གཅིག་བཙུགས་གནང་ནས་ཀ་ཏུ། ཐང་པ། གྲྭ་ཚང་སོགས་དགོན་དེའི་ཆོས་གཞིས་སུ་གནང་། དེ་རྗེས་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་དངོས་སློབ་ཁམས་པ་མི་གསུམ་ནང་ཚན་ཁམས་པ་དབུ་སེ་ཞེས་གྲགས་པ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་ཡེ་ལོ་ ༡༡༥༥ ལོར་ཐོག་མར་གྲྭ་མ་གྲུ་བཞི་ཞེས་པའི་གཟིམ་ཆུང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ནང་སྐུ་མཚམས་སུ་བཞུགས། དེ་ནས་དེ་དང་ཉེ་བར་ཡང་དགོན་སྲུག་ཅེས་ད་ལྟའི་དུས་མཁྱེན་མགོན་ཁང་ཞེས་པར་དགོན་ཆུང་ཞིག་བཏབ། ཚོགས་ཆེན་ནི་སྐུ་ཕྲེང་བདུན་པའི་སྐབས་བཞེངས། རིམ་བཞིན་ཚོགས་ཆེན་གཅིག་དང་། མཚུར་ཕུ་སྣར་པ༑ ཆོས་ཁང་གོང་། གྲྭ་ཚང་། ཟུར་ཏུ་བཅས་ཁང་ཚན་བཞི། གཙོ་ཁང་གསེར་སྡོང་ཆེན་མོ། ནང་བཞུགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་བྲེ་གང་དང་། རྗེ་སྣམ་པོ་བའི་ཐུགས་ལྷགས་སྐྱུན་གསུམ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གུང་པའི་ཆེམས། རྗེ་མི་ལའི་གསོལ་ཞལ། ཕྱག་འཁར། སྐྱེར་སྣང་པའི་སྣམ་སྦྱར། ཉན་ཐོས་མཆོག་ཟུང་གི་ལྷུང་བཟེད། འཁར་གསིལ། སྣམ་སྦྱར། གསེར་དངུལ་གྱི་བཀའ་འགྱུར་པོ་ཏི་ལྔ་བཅུ། བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་གསེར་

གདུང་ལ་སོགས་རྟེན་སྐུ་ཧི་སྙེད། ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་ནང་བརྒྱད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དབུ་ བླ་གྲུབ་ཐོབ་སངས་རྒྱས་མཉན་པའི་སྐུ་བརྙན་དངུལ་སྐུ་བར་སྣང་མ་ཞེས་སོགས་ཡོད།

ཁ༽ འབྲི་གུང་མཐིལ་འོག་མིན་བྱང་ཆུབ་གླིང་།

༡༡༧༩ ལོར་སྐྱོབ་པ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་བཏབ། ཆགས་ཡུལ་ ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ངོས་ད་ལྟའི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁོངས་སུ་དབྱེ་ན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མལ་གྲོ་ གུང་དཀར་རྫོང་རྨམ་པ་ས་ཁོངས་སུ་གཏོགས། རིམ་བཞིན་ལོ་གསུམ་རིང་གསེར་ཁང་དང་། བླ་ཡེལ་ཆེན་མོ། འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དངུལ་སྐུ་གཟིམ་སྤྱིལ་སོགས་བཞེངས། དེ་ནས་ བཟུང་འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྲོལ་འཛུགས་པར་མཛད་དོ། །འབྲི་གུང་གདན་ རབས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དུས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའང་གནས་དེར་བཞུགས་ཏེ་ནཱ་རོ་ཆོས་ དྲུག་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཁྲིད་སོགས་ཞུ་གནང་མཛད། ཙོང་ཁའི་ཕྱག་ཅེས་པ་ ད་ལྟའང་མངལ་རྒྱུ་ཡོད། འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་དེ་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྐབས་དབྱར་གནས་ སྐབས་དགེ་སློང་འབུམ་ཕྲག་གི་ཚུལ་ཤིང་བླངས་པ་སོགས་འདུ་གྲངས་རྒྱས་པས་ཚོགས་ཆོས་ ཀྱི་སྐབས་སུ་མདུན་རིའི་རྩེར་མཁར་ཏ་ཉི་མ་འབྲུག་གྲགས་ཞེས་པ་བརྟུངས་པས་ཕྱོགས་ མཚམས་ནས་དགེ་འདུན་ཀུན་འདུས་པར་གྲགས། ད་ལྟ་ཆོས་ཁང་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དང་ འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག གསེར་ཁང་། ཨ་ཕྱི་ལྷ་ཁང་སོགས་གསར་བཞེངས་གནང་བའི་ནང་ རྟེན་གྱི་སྐུ་བརྙན་དག་གི་སྐུ་ཚབ་གསར་བཞེངས་གནང་བ་མངལ་རྒྱུ་ཡོད།

ག༽ རྟག་ལུང་དགོན།

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་འཕན་པོ་ལྷུན་གྲུབ་རྫོང་རྟག་ལུང་ཡུལ་ཚོ་རུ་གནས་ཡོད། མངའ་བདག་མར་ པ་ལོ་ཙྪ་བས་ཀྱང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་ལུང་བསྟན། བཀའ་གདམས་དགེ་བའི་བཤེས་ གཉེན་པོ་ཏོ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་གཞུང་དང་མན་ངག་མང་པོས་ཚོགས་པ་བསྐྱངས་སྐྱོང་བའི་

གནས་ཁྱད་པར་འདིར་ཡེ་ལོ་ ༡༡༨༠ ལོར་སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་[1] (673) གྱིས་ཕྱག་བཏབ། དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༥༠༠༠ ཙམ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྲོང་ཡོད་ལ་དགོན་པ་འདིར་ཡེ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་བར་ཁྲིན་གདན་རབས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་བྱོན། ༡༩༨༢ལོར་ ༧ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་བས་རིམ་བཞིན་ཚོག་མཆན་ཐོབ་སྟེ་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་གནང་བ་རེད། ཡེ་ལོ་ ༡༩༨༧ ལོར་མཆོད་རྟེན་འདུ་ཁང་ཀ་བ་ཉི་ཤུ་དང་མགོན་ཁང་སོགས་ལེགས་པར་གྲུབ། ཡེ་ལོ་ ༡༩༨༧ ལོར་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཚོགས་པ་དང་། དབེན་གནས་སེ་གླིང་དུ་སྒྲུབ་གྲྭ་གསར་པ་བཙུགས། གཞན་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་འདུལ་ཁྲིམས་དང་། ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན། བསྙེན་སྒྲུབ་ལས་གསུམ། གཏོར་བཟོ་དཀར་རྒྱན། འདོན་ཆ་དབྱངས། ཇ་རོལ་གར་འཆམ་སོགས་སྟར་སྲོལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་ཉམས་བསོ་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད་སྒྲུབ་གྲྭ་རྣམས་ལ་ཕྱག་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་སྔར་གསོ་བྱེད་མུས་རེད།

ང་༽ དཔལ་སྤུངས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་གླིང་།

སྡེ་དགེ་རྫོང་སྨན་ཤོད་ས་ཁོངས་དཔལ་སྤུངས་ཡུལ་ཚོ་ཞེས་པའི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་[2]ཀྱིས་ཡེ་ལོ་ ༡༧༢༧ ལོར་དཔལ་སྤུངས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་

[1] སྟག་ལུང་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན། (༡༡༤༢-༡༢༡༠) སྟག་ལུང་ཐང་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཞུ། དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་ཕག་མོ་གྲུ་བ་ལོ་དྲུག་ལ་བསྟེན་མདོ་སྔགས་ཡོངས་རྫོགས་སུ་ཆུད། སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་སྲོལ་གཏོད་པ་པོ་དང་སྟག་ལུང་ཡར་ཐང་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ་ཡིན།

[2] སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས། (༡༦༩༩-) སྡེ་དགེ་ཏེ་སྐྱུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་གརྨ་པ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་སི་ཏུ་སྐུ་ཐོག་བཞི་པའི་སྐྱེས་ཕྲེང་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ ༧ པ་ནས་དཔལ་འབྱོར་དགོན་དུ་ཚོ་ག་ཕྱག་ལེན་སོགས་སྦྱངས། དེ་ནས་མཁས་ཆེན་དཔལ་གྲུབ་ཀྱི་མདུན་ནས་དཀར་རྩིས་དང་སྒྲ་སྙན་ངག་བཅས་གསན། ༡༩ པ་ལ་དབུས་ལྷ་གདན་དུ་ཕེབས། ཞྭ་དམར་བརྒྱད་པ་དཀོན་མཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མདུན་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། གརྨ་ཞྭ་དམར་ནག་དང་ལྷན་དུ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། དེར་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་མཁས་དབང་ཀ་ལ་ནྲྀ་ཡ་ཛ་ཡ་མང་ག་སོགས་དང་བགྲོ་གླེང་ཡུན་རིང་མཛད། བོད་དུ་ཚུར་ཕེབས་རྗེས་ཞྭ་དམར་བའི་མདུན་ནས་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མནོས། རྒྱལ་དབང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་མདུན་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་སོགས་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགོངས་ལོ་དོན་དྲུག་པར་ཆིང་གོང་མས་བཀའ་མངགས་པས་གདན་

གླིང་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཕྱུག་བཏབ། སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོས་ཞུ་ལག་གནང་སྟེ་ལོ་གཉིས་ཙམ་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་གྲྭ་ཁང་ཉེར་ལྔ་ཙམ་བཞེངས་གྲུབ། དེ་སྐབས་རྗེ་ཉིད་ཙཱ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག་ཏུ་སྐུ་མཚམས་བཅད་རྒྱ་མཛད། པར་ཁང་དམ་ཆོས་བང་མཛོད་འདི་ནི་སི་ཏུ་པདྨ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་སྐུ་རིང་དུ་གསར་བཞེངས་མཛད། པར་ཁང་དེར་བཞུགས་པའི་གསུང་རབ་པར་ཤིང་ཕལ་ཆེར་དཔེ་རྒྱུན་ཆེས་དཀོན་པ་ཤ་སྟག་སོགས་རྟེན་བྱིན་ཅན་ཧ་ཅང་མང་། དཔལ་སྤུངས་པའི་གནས་ལྷ་རིག་པའི་སློབ་གླིང་ཞེས་པ་བཙུགས། བསྡུས་གྲྭ་ནས་བཟུང་སྒྲ་ཚད། གཞན་ཡང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་མཛད།

ཞུས་ལྷར་ཤར་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་བར་སྟོན་བཞིས་ནས་གཤེགས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རབ་ནི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ།ཀ་ནས་ཨ་བར་པོ་ཏི་བཅུ་བཞིར་བྱས་ཡོད།

རྒྱལ་བ་ཛོ་ནང་པ།

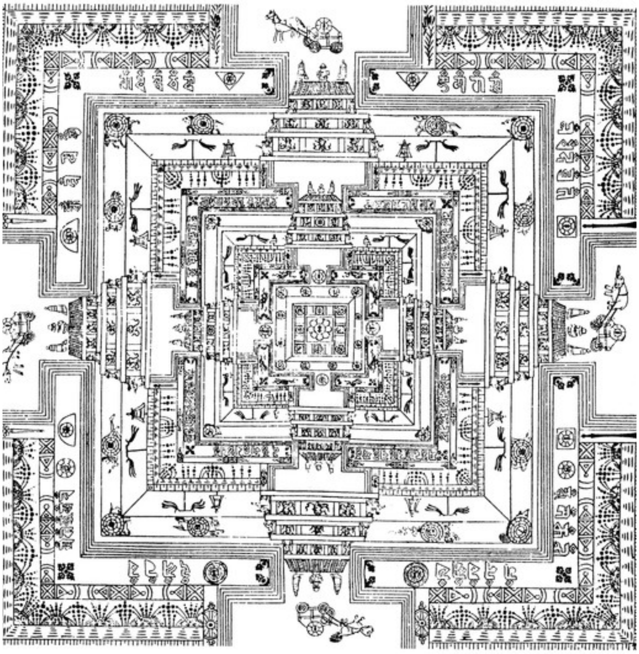

དཔལ་རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེ་ཕྲན་ཀུན་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྣམས་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཅིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྣ་མང་ལྡན་པ་ཅན་དང་། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་དུས་སུ་སྲིད་མཐའ་རེ་ཟུང་མ་གཏོགས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་བསམ་ན་ཕོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་འདོད་ཚུལ་ཅོག་ཤེས་དང་གཞོམ་ཚུང་ཚུལ་མཐུན་གྱིས་ཆབ་སྲིད་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་མེད་པར་དམ་ཆོས་རྣལ་མ་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཅིག་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ན་འགལ་བ་ཆེན་པོ་མེད།

གཞན་སུ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་སུས་ཀྱང་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་པའི་ཆེས་གལ་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་འཛམ་གླིང་ལ་ཛོགས་ལྡན་གཉིས་པའི་སྐལ་བཟང་འཆར་བར་བྱེད་པའི་ཟབ་ཆོས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་དཔལ་མཆོག་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་ལམ་ཆ་ཚང་བ་ད་ལྟ་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཛོ་ནང་བས་བཟུང་ཡོད་པ་དེ་རེད།

རྒྱལ་བ་རྗེ་ནང་བའི་ལྷ་སྒོམ་སྒྲོད་གསུམ་ནི་ཟབ་ཆོས་འདི་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་པ་སུ་ཞིག་གིས་སྙོན་མི་ཐོད། དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་པོར་བསྟན་པའི་ལུང་ཟིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ སྔར་གངས་ཅན་ལ་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་བརྒྱུད་དང་དེའི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་ཀྱི་ཟབ་དོན་ལ་ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་སྒོ་ནས་རི་ཆོས་ངེས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་དང་བཀའ་བསྡུ་བཞི་བ་སོགས་མཛད་དེ། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་སྙིགས་དོར་བཅུད་ལེན་ཡང་དག་པ་དང་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་སྔར་མ་བྱུང་བ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག་གནང་ཡོད།

ད་དུང་སོ་སོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ཅིག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་འདི་ལྷ་བུའི་གདམས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ལ་རྒྱུས་ལོན་མ་བྱུས་ན་ཐོས་བསམ་གྱི་ལས་ལ་གཞོལ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བའི་སྙིང་པོ་འཚོལ་བའི་མི་ཞིག་གི་མི་ཚེའི་ནང་གི་ཆེས་གྱོང་གྲུད་ཅིག་མ་རེད་དམ་སྙམ། ཕྲན་རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་ཟབ་ཆོས་རྣམས་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་རྒྱུས་ལོན་བྱུས་པའི་མཐར་རྒྱལ་བ་རྗེ་ནང་བའི་ཟབ་ཆོས་རིམ་པ་མཇལ་ཞིང་མཇལ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་འཛོག་སྟངས་དང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་ངོ་སྤྲོད་སྟངས་ཐད་ངོ་མཚར་ཞིང་ལྷག་ཏུ་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་མཆོག་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཡིད་ངོར་ཤར་ཞིང་མཇལ་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་སོང་སྙམ་པའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱོར་རྒྱུས་ཙམ་ཞུས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་མི་དྲགས་པར་སྙམ།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་བའི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་སྲོལ་ཆེས་ཆེར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གང་ཉིད་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་དུ་མའི་ལུང་གིས་བསྔགས་ཚུལ་ཞིག་བཀོལ་ན། དེ་ཡང་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་རྒྱུད་ལས། བདེ་གཤེགས་མྱ་ངན་འདས་འོག་ནས། །ལོ་ནི་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་རིང་ཚེ། །གདོང་མར་ཡུལ་དུ་ང་འདྲ་བའི། །བསྟན་པ་འཛིན་པའི་དགེ་སློང་ཞིག །ཚུ་བོ་ལྡོན་ཤིང་ཕྲེང་མཛེས་སུ། །

ཀ་ཡོ་རི་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །ཡབ་ནི་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་ཆེ། །ཡུམ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱན་ཞེས་གྲགས། །སྲས་ནི་སངས་རྒྱས་མིང་ཅན་འབྱུང་། །ང་ཡི་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛུག །ཆོས་ཀྱི་དུང་འབུད་དར་ཕྱར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

ཆོས་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དངོས་སློབ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་གསལ་སྒྲོན་དུ་བཀོད་པའི་ཨ་དྲ་ཤེ་ལ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྨིན་མཚམས་སུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དཀྱིལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འཛོམས་པའི་འོད་ཟེར་སྣ་ཚོགས་པ་འཕྲོས་ནས། སྨུན་ནག་ཐམས་ཅད་སངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྒྲས་ཁྱབ་པས། གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཁྲི་ལས་བབ་ནས་ཕྱག་འཚལ། དེ་ནས་ཨ་དྲ་ཤེ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་ནས། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་གསོལ་པ། རྟག་ཏུ་གཟིགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས། །མ་འོངས་དུས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ། །སྙིགས་དུས་སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར། །མ་ཧཱ་སུ་རའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ། །ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དབུས་ན། །གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཀ་ཡོ་རི། །རྣམ་པར་གྲགས་པའི་ས་བདག་ནི། །ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་ཡབ་སློས་པ། །དེ་ཡི་སྲས་སུ་བལྟམས་པར་མཐོང་། །དེ་ལ་གང་འབྲེལ་སེམས་ཅན་ཀུང་། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཤ་སྟག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་རྣམ་བཤད་ཆེན་པོ་དགེ་ལེགས་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བར་བཀོད་པའི་ནྡེ་རི་ཏ་རིའི་མདོ་ལས། ཁ་བ་ཅན་དུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ན། །བསྟན་པ་ཉམས་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཁྲད་དུ་སོད། །ལོག་ལྟར་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་ལི་ཙྪ་བི། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ཐོགས་ནས་དོལ་པོ་ཞེས། །ངའི་མིང་དུ་འཛིན་པའི་གྲུ་ནོམ་པ། །ལོ་བརྒྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་བ་ཕབ། །ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྔ་ཆེན་བརྡུང་། །ཆོས་ཀྱི་མཆོད་སྡྲིན་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས། །ཞེས་དང་།

སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ནས་དེའི་ཚེ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་འདབ་སྟང་ཟེལ་གྱི་རི་ལས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་འོངས་པའི་ལྷའི་བུ་རྣམས་སྟེང་གི་བར་སྣང་ལ་ཏ་ལ་བདུན་ཙམ་དུ་འཕོད་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེ་ཏོག་སིལ་མའི་རིམ་པ་རི་རབ་ཙམ་དག་གཏོར་ནས། མིག་མཆི་མས་གང་སྟེ་ངུ་བཞིན་དུ་ཚིག་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་

ཏོ༔ ༔ཀྱེ་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་འཆང་བར་བགྱིད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཇི་འདྲ་བ་དག་ཅིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷའི་བུ་དག་ང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱས་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་དེ་དག་མདོ་སྡེ་འདི་དག་འཆང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།།

སྙིན་ཆེན་པོའི་མདོ་འདི་ཡང་ལོ་བཞི་བཅུའི་བར་དུ་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་འཁྲུགས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་འོངས་པའི་དུས་དེ་ན་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་མ་སྲུངས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་མ་སྲུངས་པ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་མ་སྲུངས་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་མ་སྲུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་པ་དང་། ལུག་ལྟར་ལྐུགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་འདི་ལྟ་བུ་འཆད་པ་ཐོས་ན་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་བཀག་པར་བྱེད། སྨོད་པར་བྱེད། འཕྱ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱོག་ཏུ་སོང་ནས་ཕན་ཚུན་ཟློས་ཤིང་སྨོད་པར་བྱེད་དེ་འཕྱ་བའི་བསམ་པས་དེ་དག་ཚིག་འདི་སྐད་དུ་ངོ་མཚར་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡུན་ཇི་སྲིད་ཅིག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྲས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་སློང་འབྱུང་བར་འགྱུར། གང་དུ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེའི་མིང་ནི་ཇི་སྐད་ཅེས་བགྱི་བར་གཟུང་བར་འཚལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷའི་བུ་དག་ང་འདས་པའི་འོག་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་འདས་པ་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ (འཁོར་གྱི་མི་མང་པོའི་ནང་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ལོ་བརྒྱད་ཅུ) འཁར་གྱི་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་ཅེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ) ན་དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པར་འགྱུར་པའི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ལུས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དེའི་ཚེ་ངའི་ཉན་ཐོས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀུང་འཛིན་པར་འགྱུར། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་བསྐོར་བར་འགྱུར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་

གཞན་དག་ལ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།མདོ་སྡེ་འདི་ལྟ་བུ་དག་བཤད་པ་ཐོས་ནས་སྔོན་གྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་གང་དག་ཐོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་འཛིན་པར་འགྱུར། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། འཆང་བར་འགྱུར། ཀློག་པར་འགྱུར། ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ།།སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་འདི་དག་ཐོས་ན་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་མི་བྱེད་པ་དང་། མི་ཀློག་པ་དང་། མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ནི་བདུད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་འདི་དག་ཐོས་ན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་ཅིང་དད་པར་འགྱུར་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། ཀློག་པ་དང་། འདྲི་བ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་མང་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དེའི་ཚེ་ལྷའི་བུ་མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྐོར་བ་བྱས་ཏེ། ལན་ས་ཡར་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ནས།བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།།

བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་མཐུན་པ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་ལ་དྲག་ཏུ་བརྩོན་པ་ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ། རིགས་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཆེན་པོ་དགེ་སློང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ། དུས་དང་བཅས།གྲོང་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་དུ་གསོལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་དེ་བདག་གིས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་བསྲུང་བར་བགྱིའོ།།བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་དགེ་སློང་དེ་ལུང་བསྟན་པ་ཉོན་ཅིག དེ་ནི་ང་ལ་དབེན་པ་དང་། ངའི་བསྟན་པ་འབྱུང་བར་བྱེད་ཅིང་ཁུར་ཆེན་པོ་ཁྱེར་པ་དང་། ངའི་ཤཱཀྱ་གཞོན་ནུ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་ང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དྲང་སྲོང་ (དོལ་པོ) ཁྱི་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་འཁོར་དུ་ (ཀ་ཡོ་རི) བསོད་ནམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་མ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། གྲོང་དེའི་འབབ་ཆུ་མཛེས་འབྱོར་ཅེས་བྱ་བ་དེའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲམ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེར་རྗེའུ་རིགས་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་འབྲ་གོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་སའི་

ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཤཱཀྱའི་རིགས་གཞོན་ནུ་ལི་ཙ་བྱིའི་བུ་གཞོན་ནུ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་དེ་ངའི་ཆོས་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལི་ཙ་བྱིའི་བུ་གཞོན་ནུ་འཛིགརྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་མཆོག་དེ་དེར་རིགས་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕ་མ་དང་གཉེན་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་ངའི་མིང་དེའི་མིང་དུ་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲ་གོ་ཅན་གྱི་རྗེའུ་རིགས་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཡིན་པར་བལྟའོ། །དེའི་ཚེ་དྲང་སྲོང་ (དོལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི) ཕྱི་བོའི་ཡུལ་འཁོར་ལ་ང་འགྲོར་ཅིང་རྒྱས་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་གང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་མཐུན་པའི་ཁྱེའུ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་དུ་སྡུག་པར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་བར་འགྱུར་རོ།།

གང་གི་ཚེ་ཁྱེའུ་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ན་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའི་འཁོར་དང་། དགེ་སློང་གི་ཚོགས་རྣམས་ཁྲིད་དེ་རང་གི་སྲོག་དང་བསྡོས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པ་འབྱུང་པར་བྱེད་དེ།མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་ངའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཉུང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཕལ་ཆེར་ནི་མོས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་ན་ངའི་ཉན་ཐོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་མཐུན་པའི་དགེ་སློང་གི་ཚིག་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྔ་མ་རྣམས་ལས་ཟབ་མོ་བརྟན་པའི་ཆུའི་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ཐོས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉེ་བར་བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ། མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་ངའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་དག་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་མི་གཏི་མུག་ཅན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་སངས་

རྒྱུས་མང་པོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་གཞན་ཡང་ངའི་ཉན་ཐོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མིང་མཐུན་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཆེན་པོ་ལན་གསུམ་མངོན་པར་བསྒྲགས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཚེ་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས། མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་དེའི་ཚེ་ངའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་མཐའ་མར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ།དེ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་མེད་དེ་མི་སྲིད་དོ། །གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་དེ་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། མཐོང་ན་དགའ་བ་དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་ངའི་ཉན་ཐོས་དེ་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ༔ ༔གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྨན་པའི་སླད་དུ་བཤད་དུ་གསོལ། བཀའ་སྩལ་པ།རིགས་ཀྱི་བུ་ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ལེགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་བུ་ངའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚེ་བ་ཉིད་ཉོན་ཅིག །རིགས་ཀྱི་བུ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་འདི་འདས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སྟོང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྲག་འབུམ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་བསྐལ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་གཞན་བདུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་བདུན་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དང་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མངོན་པར་དང་བ་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ན་སེམས་ཅན་འཁོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཛེས་པར་འགྱུར་ཞིང་དང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

འཕགས་པ་ཐ་བོ་ཆེའི་མདོ་ (སྡེ་དགེའི་བཀའ་འགྱུར་ཛ་པོད་ཤོག་གྲངས་ ༡༢༢ སྲིབ་ལྡེབ་ཡིག་ཕྲེང་ ༩ བ) ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །འོད་སྲུང་ཁྱོད་ནི་ཞིང་སྲུང་བ་ལྟ་བུར་མི་ནུས་ཏེ། ཞིང་སྲུང་བཞིན་དུ

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་གཞོན་ནུས་མདོ་འདི་ཐམས་ཅད་མཉན་ནས་ལུས་ལ་ཐོགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ངས་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ། མི་ཕལ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་གང་གི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ན། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་མུ་རུན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ན། རྒྱ་བོའི་འགྲམ་ལ་བརྟེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དམག་གིས་མི་ཚུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཉེ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་འཕྲེང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་ཀ་ཡ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་རྒྱུད་དེར་སྐྱེས་ནས་ངའི་མིང་འཆང་བའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ༑ ཞིང་སྲུང་བའི་ཐབས་མཁས་པས། ངའི་དགེ་སློང་གཡེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དེ་དག་བསྡུ་བའི་དངོས་པོས་བསྡུས་ཏེ་མདོ་འདི་ཉིད་ནས་ལུས་ (ཡིད) ལ་བཅང་སྟེ། དགེ་འདུན་དག་པར་བྱས་ནས། དང་པོ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ། ཆོས་ཆེན་པོ་ (ཡོངས་སུ་) སྒྲོགས་པར་འགྱུར། རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དུང་ (འབུད།) ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ (འཛུགས།ཆོས་ཀྱི་རྔ་ཆེན) སྒྲོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྒྲ་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྟག་པའི་གཏམ་དང་། རྔ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་གཏམ་སྒྲ་བར་འགྱུར། །ཆོས་ཆེན་པོའི་རྔ་བོ་ཆེ་བརྡུང་བར་འགྱུར། ཆོས་ཆེན་པོའི་དུང་འབུད་པར་འགྱུར། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས་པར་འགྱུར་རོ། །ངའི་མངོན་སུམ་དུ་གོ་གྱོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱིས་མདོ་འདི་ཐོས་ནས་ན་ཚོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། ལོ་བརྒྱར་མདོ་འདིའི་ (བརྒྱད་ཅུར་མདོ་འདི་ཡི་) གཏམ་སྒྲ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་འགྱུར་རོ། །ལོ་བརྒྱ་ (བརྒྱད་ཅུ་) འདས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྷོ་ཕྱོགས་དེར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་ཅིང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས།ཀྱི་མ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་མཐོང་དགའ། །བརྟན་པོ་དགེ་སློང་གཟུགས་གྱུར་ནས། །རིང་ཞིག་བསྟན་པ་འབྱིན་བྱེད་ཅིང་། །ཆོས་ཀྱི་རྔ་ཆེན་བརྡུང་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་མྱ་ངན་ཡོངས་འདས་ནས། །རེ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་སྟོང་བར་འགྱུར། །ཆོས་སྒྲ་དེ་ནི་འདས་གྱུར་ནས། །དེ་འདྲ་གཞན་ནི་འགའ་མི་འབྱུང་། །དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་རྙེད་དཀའ་སྟེ། །རིམ་གྱིས་སྣང་བ་ཉམས་པར་འགྱུར། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ། །

འབྱུང་བའི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་ནུབ་པའི་དུས། །ཆོས་སྨྲ་དེ་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

རྣམ་ཐར་རྣམ་བཤད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལས་ག་ཡ་གོ་རིའི་མདོ་དྲངས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ངའི་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་གྱུར་གྱ་ནོམ་པ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ཐོགས་པ་ལི་ཙ་བི༔ །མ་འོངས་ (དུས་སུ) བྱང་གི་ཕྱོགས་ན་ང་ལྟར་གྲགས།། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཚན་འཛིན་གཞན་ཕན་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

ཡང་ཇ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། མགོན་པོ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད། ལི་ཙྪ་བྱི་གཞོན་ནུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེར།མགོན་པོ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལོན་པ་ན་དགེ་སློང་བློ་འཆང་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་ཏེ། ལུས་གཅིག་ནི་བདེ་བ་ཅན་ན་འདུག་ལུས་གཅིག་ནི་སྤྲུལ་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་བཞག་ནས་མགོན་པོ་མི་ཕམ་པ་ལ་མདོ་འདི་འདྲི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་འཕགས་པ་ཇ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཆུ་བོ་རབ་མའི་འགྲམ་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།

ཀུན་མཁྱེན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་ཉེ་གནས་ནམ་མཁའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་གདོང་མཆི་མས་གང་ནས་སྨྲས་པ། ཀྱེ་མ་སྟོན་ཚེ་ཤཱཀྱ་མགོན་པོ་ཡིས། །ཁྱེད་ལ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་ཅུའི་ (དུས་ཀྱི) འགྲོ་བ་ལ། །ལོ་བརྒྱར་ཆོས་ཀྱི་དུང་འབུད་དར་ཕྱུར་ཞེས། །བཀའ་སྩལ་གནང་བ་ད་རུང་ཡོངས་མི་རྫོགས། །སྐུ་ཚེ་བདུན་ཅུ་རྫོགས་ཏེ་སུམ་ཅུ་ལུས། །སུམ་ཅུར་ལྷང་ངེར་བཞུགས་པའི་ཐུགས་རྗེས་བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

བོ་དོང་རྣམ་ཐར་འདྲ་འབག་ཆེན་མོ་ལས། བདག་གི་སྤྲུལ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཇོ་ནང་ཞེས། ། བོད་ཁམས་འདི་ན་མཁས་ཤིང་གྲུབ་རློམ་པའི། །བསྟན་པའི་སྲོག་འཛིན་མདོ་སྔགས་བདག་

པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་སུ་ལུང་བསྟན་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མི་བདག་རྣོ་ན་ཤྭ་རའི་རྒྱལ་པོའི་བུ། །ནོར་བུ་སྙིང་པོ་ཚུ་ཕོ་འབྲུག་ལས་འབྱུང་། །སྐྱེས་མཆོག་ཁྱད་འཕགས་ཁབ་ནས་མངོན་འབྱུང་སྟེ། །བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན་མཚན་དུ་གྲགས། །ཞེས་དང་།

ཨོ་རྒྱན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཆོས་འབྱུང་སྨན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ལས“དོལ་པོའི་ཡུལ་ནས་མཁར་ཆེན་དཔལ་དབང་དང༔ ལོ་ཆེན་གཙང་བ་རིང་མོའི་སྤྲུལ་བ་ནི༔ རོག་ཚང་ཇོ་ནང་ཞེས་པའི་མགོན་གནས་སུ༔ དོལ་བུ་སངས་རྒྱས་ཀུན་དགའ་ལེགས་ཞེས་འབྱུང༔” ཞེས་སོགས་གསུང་གི་བདུད་རྩིས་བསྡུགས་བརྗོད་ཆོས་ཀྱི་དྲི་ཆར་ཆིལ་ཆིལ་འབབ་པ་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་མེད་ཇོ་ཇོའི་བཀའ་ལུང་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་མཐུས་པར་བྱས་སོ།

གངས་ཅན་བོད་དུ་དར་བའི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ནང་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་བོད་མི་ཀུན་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཟད་ཆེས་མཐོ་བའི་ཟབ་ཆོས་ཤིག་དང་ཁྱད་འཕགས་ཤིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པས། ཆོས་འདི་ཡིས་བོད་མིའི་སེམས་ཁ་བཀུགས་པ་ནང་བཞིན་ཆོས་སྐལ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་བཀུགས་མེད་ཞེས་བཤད་ཀྱང་མི་ཆོག་པ་ཆེར་མེད་པ་འདྲ། ཆོས་སྐོར་འདིས་ནང་སེམས་དོན་གྱི་ཆོས་སྐོར་གཞན་དག་དང་མ་འདྲ་བར་རིག་གནས་གཞན་དག་གི་ཐོག་ལ་ཁྱབ་ཡོད་པས་ཆོས་སྐོར་འདིའི་ནང་དུ་སྐར་རྩིས་དང་། སྨན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བལྟ་གྲུབ་སོགས་རིག་གནས་མང་པོ་འདུས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་ནང་དུ་གསུང་བའི་དགོངས་ཚུལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རིག་གནས་གཅིག་པུ་མིན་པར་རིག་གནས་གཞན་དག་གི་ཐོག་ལ་ཡང་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཡོད།

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མར་སྟོན་པས་དབུ་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་ཤམྦྷ་ལ་སོགས་སུ་དུས་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་ཉེ་འཁོར་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཛིག་རྟེན་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཡོང་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་བཟུང་ཡོད། ཁྱད་ཆོས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས“དུས་འཁོར་དབང་ཆེན”ཞེས་ཟེར་དུས་བོད་ཀྱི་

སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་གནའ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་དུས་ཚོད་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་ཧ་ཅང་གྲགས་པ་ཆེ་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་འཚོ་བའི་གནས་ཚུལ་ཧ་ཅང་མི་འདྲ་བའི་ཁོར་ཡུག་ནས་ཡོང་བའི་མི་མང་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས་ཕན་ཚུན་གདུང་སེམས་དང་བརྩེ་རེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཉམ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

ཟབ་པ་དང་མཐུན་ལམ་གྱི་འཕྲིན་བཟང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཇོ་ནང་ཆོས་བརྒྱུད་ཅེས་པ་འདི་དར་ཁྱབ་བྱུང་བ་རེད། དུས་འཁོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུད་པ་འཛིན་མཁན་གཙོ་བོ་དེ་ཇོ་ནང་བ་ཡིན་སྐབས་ཇོ་ནང་བས་དུས་འཁོར་གྱི་བརྒྱུད་པ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་བདུན་ཙམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུངས་ནས་བརྒྱུད་པ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་གཅིག་ལ་བསྡུས་ཡོད། ལམ་ལུགས་འདི་ཡིས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་ལ་བརྒྱུད་པ་ཟམ་མ་ཆད་པར་ད་ལྟ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཉར་ཚགས་བྱས་ནས་ཡོད།

དུས་འཁོར་གྱི་ཁྲུངས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་ཇོ་ནང་དང་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐོར་གྱི་སྐོར་ཞིབ་པར་མཁྱེན་མཁན་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། འདིའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ནི་ཇོ་ནང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པ་རྣམས་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པ་དང་། བཙན་བྱོལ་གྱི་མི་འབོར་མང་ཆེ་བ་ས་ཁུལ་དེ་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་པ་དེ་རེད། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བཙན་བྱོལ་དུ་རང་རང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་བསྐྱར་བཞེངས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ཇོ་ནང་བ་ནི་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་ཁུལ་དུ་ལུས་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་ཐུབ་མེད་སྐབས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཇོ་ནང་བའི་སྐོར་ལ་གྲགས་འགྱུལ་མེད་པར་ཆགས་པ་རེད། ཉེ་བའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་རེ་ཟུང་ཞིག་གི་ནང་ཇོ་ནང་གི་ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་འབྱོར་ནས་གཞི་ནས་ཇོ་ནང་གི་ཆོས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་སྐྱོང་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་དོན།

དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་[1]འདི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གསུང་བའི་རྒྱུད་སྔ་བོའི་གྲས་ཤིག་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་དུ་དར་ཁྱབ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཕྱི་བའི་གྲས་ཤིག་རེད། ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་རིང་ལ་རྒྱུད་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་དང་བོད་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཤམྦྷ་ལ་རུ་ཉར་ཚགས་བྱས་ནས་བསྡད་པ་རེད། བོན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས་དེ་ནི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་འོལ་མོ་ལུང་རིང་གི་མིང་གཞན་ཞིག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་བྱེད་པ་རེད།

གནས་དེ་ས་གཞི་གང་དུ་ཡོད་མེད་ཚུར་མཐོང་གི་མིག་ལམ་དུ་སྟོན་པར་དཀའ་ངལ་ཡོད་ན་ཡང་། ཡུལ་ཁམས་འདིའི་ནང་དུ་དུས་འཁོར་དར་ཁྱབ་བྱུང་ཞིང་འཕེལ་རྒྱས་སོང་བ་རེད། གནས་དེའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ནས་བྱུང་བའི་ཤམྦྷ་ལའི་རྒྱལ་པོ་དག་གིས་རང་གི་འབངས་མི་དག་ཆིག་སྒྲིལ་བྱས་ཤིང་ཡར་རྒྱས་དང་ཞི་བདེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྲུན་ཡོད།

ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་རབས་མང་པོ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་འདི་རྒྱ་གར་ནང་དུ་ཆ་ཚང་བར་དར་རྒྱས་བྱུང་ནས་འདི་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཚང་བར་གྱུར། དེ་རྗེས་དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཁག་ཅིག་ལ་ཐོབ་པ་ནས་མི་རིང་བར་ཆོས་སྐོར་འདི་ཧ་ཅང་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་མ་ལག་ཅིག་ཏུ་གྱུར། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་འདི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཚད་ལྡན་དག་གིས་འབད་བརྩོན་བརྒྱུད་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་དར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། འདིས་ཀྱང་དེ་ལྷ་བུའི་སྙན་གྲགས་གཞན་ལས་ཆེ་བའི་ཆོས་སྐོར་ཞིག་ཡིན་པ་ར་སྤྲོད་བྱུང་བ་རེད། སྔགས་གསར་མའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་གཞི་ནས་དར་བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་དེར་ཆོས་ལུགས་ནང་འགལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཧ་ཅང་ཞུང་ཞུང་ཡིན། དེའི་དབང་གིས་སྤྱིར་མང་ཚོགས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ལུགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་ལ་ཐུགས་འདྲིས་འབྱུང་བར་མཐུན་རྐྱེན་སྐྲུན་ཡོད་པ་ཡོངས་

[1] དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་གྲངས་སོ་དྲུག་པ་སྟེང་བོད་ཟླ་གསུམ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་དང་ཉེ་བའི་གནས་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་མཆོད་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན། གསུང་སའི་གདུལ་བྱ་ནི་ཤམ་བྷ་ལའི་ཆོས་རྒྱལ་ཟླ་བ་བཟང་པོ་སོགས་གསང་སྔགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་གསུང་པའི་རྒྱུད་དེ་ཡིན།

གྲགས་ལྷ་བུ་རེད། ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་དགོན་པ་ནས་དགོན་པ་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས་ཏེ་བླ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཉམས་ལེན་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་མ་ཟད། ཆོས་སྐོར་འདི་ཟབ་ཆོས་གསུང་རྩོམ་གྱི་མཛོད་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

དེ་འདྲའི་རྣལ་འབྱོར་བ་གཅིག་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་[1]ཞུ་བ་ཤོང་རེད། ཤོང་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་བརྒྱུད་བཅུ་བདུན་པོ་[2]ཡོངས་རྫོགས་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་པ་ཡང་འགའ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་རེད། ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་བྲག་ཕུག་ཁག་ཏུ་ཉམས་ལེན་ཞུགས་དྲག་བྱས་མཐར་ཀུན་མཁྱེན་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཇོ་ནང་ཞེས་པའི་ལུང་པར་གནས་བཅའ་རྒྱུར་ཐུགས་ཐག་བཅད་པ་རེད། དེར་ཤོང་གིས་རི་ཁྲོད་ཅིག་བཞེངས་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སློབ་མ་དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་འཁོར་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཁག་ཅིག་བསྡུས་པ་རེད། ཕྱིས་སུ་དེ་ལ་ཇོ་ནང་དགོན་པ་ཞེས་པར་གྲགས། ཇོ་ནང་དགོན་པ་[3]ཞེས་འབོད་པ་དེ་ལ་མི་རིང་བར་བོད་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་ཡིད་

---

[1] ཀུན་མཁྱེན་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས། (༡༢༩༣-༡༣༢༩) ཇོ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའི་བཞེད་སྲོལ་ཐོག་མར་སྲོལ་གཏོད་མཛད་པ་པོ་སྟེ་གཙང་སྟོད་མདོག་གི་དང་བ་ཕུར་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ས་སྐྱ་དང་འདར་སོགས་དབུས་གཙང་གི་གྲྭ་ས་ཕལ་ཆེ་བར་སློབ་གཉེར་མཛད། ཆོས་འཆད་ཉན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་མི་མཛད་པར་སྒོམ་སྒྲུབ་གཙོ་བོར་མཛད་པས་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཞེས་མཚན་ཐོགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ཇོ་ནང་གི་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ་ནས་གཙོ་ཆེར་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཏེ་བཤད་པ་དང་གདམས་ངག་གཉིས་ཀའི་སློབ་མ་མང་དུ་བསྐྱངས་པས་ཇོ་ནང་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་ཐོག་མར་བྱུང་། དཀྱུང་གྲངས་ ༧༡ ཐོག་དགོངས་པ་མྱུ་ངན་ལས་འདས།

[2] དུས་འཁོར་གྱི་བརྒྱུད་བཅུ་བདུན། སྤྱིར་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་པ་ལ་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་འབྲོ་ལུགས་དང་རྭ་ལུགས་གཉིས་ཡིན། ཇོ་ནང་བས་ཉམས་བཞེས་གནང་བའི་དུས་འཁོར་ནི་འབྲོ་ལུགས་དུས་འཁོར་ཡིན། ཀུན་མཁྱེན་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་འབྲོ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་བཅུ་བདུན་གནང་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་འཆད་སྤེལ་བྱས་པ་ད་ལྟའི་ཇོ་ནང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་འཁོར་དེ་ཡིན། བརྒྱུད་པ་བཅུ་བདུན་ནི་གྱི་ཇོ་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་ནས་བརྒྱུད་པ། རྨ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ནས་བརྒྱུད་པ། ཙོམ་ནས་བརྒྱུད་པ། ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱུད་པ། འབྲོ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་ནས་བརྒྱུད་པ། རྭ་ཆོས་རབ་ནས་བརྒྱུད་པ། རྩ་མི་ལོ་ཙྪ་བ་ནས་བརྒྱུད་པ། རྡོ་རྗེ་གྲགས་ནས་བརྒྱུད་པ། དགའ་ལོ་ཙྪ་ནས་བརྒྱུད་པ་གསུམ། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་ནས་བརྒྱུད་པ་གཉིས། བི་བྷུ་ཙནྡྲ་ནས་རྒྱུད་པ་གཉིས། ཆག་ནས་བརྒྱུད་པ། སྨན་ལུང་ནས་བརྒྱུད་པ་བཅས་སོ།།

[3] ཇོ་ནང་དགོན་པ། (༡༢༨༩) ཀུན་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོའི་ཇོ་མོ་ནང་དུ་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གདན་ས་མཛད་པས་ཇོ་ནང་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འཁྲོག་ཅིང་། དེ་འདྲ་བའི་མཁས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་[1]ཞུ་བ་ཁོང་རེད། དོལ་པོ་པའི་ཐུགས་ཡིད་ཇོ་ནང་ཉམས་ལེན་པས་ཡོངས་སུ་འཁྲོག་ནས་ཁོང་དགོན་པ་དེར་བཞུགས། མཐར་ཁོང་དགོན་པའི་ཁྲི་བར་བཞུགས་པ་རེད། རྒྱལ་བའི་མདོ་རྒྱུད་མང་པོའི་ནང་དུ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དོལ་པོ་བའི་གསུང་གིས་རྒྱུན་རིང་གི་བར་དུ་བོད་མིའི་སེམས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་སྤྲད་ཡོད།

དོལ་པོ་པ་ནི་ཁོང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་གྲུབ་འཆད་ཚུལ་གཞན་སྟོང་ཞེས་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་སྙན་གྲགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དབུ་མའི་ལྟ་བ་འཆད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་ཉམས་ལེན་མཐིལ་ཕྱིན་པ་བྱས་ནས་ཉམས་རྟོགས་འཁྲུངས་པ་ལས་བྱུང་། ཁོང་གིས་སྔེར་གྱི་ཉམས་མྱོང་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་མཁྱེན་ཞིང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་མཛད་པའི་གསུང་རྩོམ་མང་དུ་བརྩམས་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་མཚམས་སྦྱོར་གནང་བས་ཁོང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་བའམ་ཡང་ན་ཁོང་ནི་བོད་ལ་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་བཀའ་བསྐུ་མཛད་མཁན་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད་ན་མི་ཆོག་པ་ཆེར་མེད། ཁོང་གི་ལྟ་གྲུབ་གཞན་སྟོང་ཞེས་པ་དེ་རྩོད་གཞི་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ན་ཡང་ཁོང་རང་ནི་དུས་སྐབས་དེ་ལ་སུ་ཡིས་ཀྱང་འགྲན་མི་བཟོད་པའི་བླ་མ་ཧ་ཅང་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གང་དུ་ཕེབས་ཀྱང་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འཛོམས་ནས་ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་ལ་

[1] དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། (༡༢༩༢-༡༣༦༡) དབུ་མ་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བའི་བཞེད་སྲོལ་ཐོག་མར་གཏོད་པ་པོ་ཡིན། མངའ་རིས་དོལ་པོ་བན་ཚང་ཀ་ཡོ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཡབ་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག་དང་ཡུམ་ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དང་པོ་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དགུང་ལོ་ ༣༡ པར་ཇོ་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་ཀུན་སྤངས་པའི་སློབ་མ་མཁས་བཙུན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཁྲིད་གསན། དེ་ནས་བཟུང་ཇོ་ནང་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་དུ་ཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ལ་ཇོ་ནང་གི་གདན་ས་བཟུང་ནས་སྐུ་འབུམ་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་བཞེངས། ཐུགས་སྲས་ས་བཟང་མ་ཏི་པཎ་ཆེན་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་བློ་གྲོས་དཔལ་གཉིས་ལ་དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཀྱི་བོད་འགྱུར་ལ་ཞུ་དག་མཛད་དུ་བཅུག་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་དང་དོན་བསྡུ་མཛད། གཞན་ཡང་ཇོ་ནང་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མང་དུ་བརྩམས་ནས་ཇོ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ།

ཉན་གྱི་ཡོད། ཁོང་ལ་གསུང་སྐྱེས་སློབ་མ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཉེ་བའི་སློབ་མ་བཅུ་བཞི་ཡོད། སློབ་མ་བཅུ་བཞི་འདི་དག་གིས་ཁོང་གི་ལྟ་གྲུབ་བོད་ཡུལ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱས་ནས་ཁོང་གི་རྒྱུན་འཛིན་གཙོ་བོ་བྱས་པ་རེད། མང་པོ་ཞིག་ཡུལ་ཁྲུག་ཀྱིག་ལ་དུ་མར་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་དང་རི་ཁྲོད་བརྒྱ་ཕྲག་གསར་བཞེངས་མཛད། སྐབས་འདིར་ཏུང་རཱ་ཁྲི་[1]མཆོག་གིས་བོད་ཤར་ཕྱོགས་འཛམ་ཐང་དགོན་པ་[2]གསར་འདེབས་མཛད་པ་ནས་བཟུང་མདོ་ཁམས་སྨད་ལ་རྒྱ་ཆེར་དར་བ་རེད།

ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཛོ་ནང་གི་ལྟེ་གནས་དག་གི་ནང་དུ་གཙོ་བོ་ཉམས་ལེན་ལ་གནད་དུ་སྟུན་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ཛོ་ནང་དགོན་པ་ནི་མཁས་པའི་གདན་ས་གཙོ་བོ་ཆགས་པ་རེད། དོལ་པོ་བའི་སློབ་མ་དག་གིས་བཙམས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་གྲུབ་འདི་རྒྱ་བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱུན་བསྲིང་བ་རེད། ཇོ་ནང་གི་ནང་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ནས་ཁོང་ཚོ་གིས་ལྟ་གྲུབ་ལ་དག་ཐེར་ལེགས་པར་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་གྲུབ་པ་རེད། སྐབས་འདིར་ཛོ་ནང་ལམ་ལུགས་འདི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཁྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཡན་གར་བ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་ཡོད། དོལ་པོ་བའི་སློབ་མ་དག་གིས་བཙམས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་གྲུབ་འདི་རྒྱ་བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱུན་བསྲིངས་བ་རེད། ཇོ་ནང་གི་ནང་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ནས་ཁོང་ཚོ་གིས་ལྟ་གྲུབ་ལ་དག་ཐེར་ལེགས་པར་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་གྲུབ་པ་རེད། སྐབས་དེ་

[1] ཏུང་རཱ་ཁྲི། འཛམ་ཐང་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ། ཏུང་རིན་ཆེན་དཔལ་ཞེས་འབོད།

[2] འཛམ་ཐང་དགོན་པ། (༡༩༣༥) མདོ་སྨད་འཛམ་ཐང་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ནི་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཀྱི་རྔ་བ་ཁུལ་འཛམ་ཐང་རྫོང་འཛི་སྐའི་ཛམ་བྷ་ལའི་རི་ངོགས་སུ་ཆགས་པའི་ཇོ་ནང་བའི་དགོན་པ་ཞིག་རེད། དགོན་བདག་ནི་གཙང་བ་བསེ་བྱང་སྤྲུལ་སྐུ་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཡིན། ད་སྐབས་གྲྭ་པ་གཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བཞུགས། དེ་ཡང་སྒྲུབ་གྲྭ་པ་༥༠༠དང་། བཤད་གྲྭ་པ་ ༩༠༠ སློབ་ཆུང་ན་གྲྭ་ཆུང་ ༡༠༠ ཙམ་འདུག དགོན་དེ་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྒྱུད་ལས་བཤད་ཇི་བཞིན་ཉམས་ལེན་པ་དང་རྟོགས་པ་ཇི་བཞིན་ཡོད་ས་དེང་སང་ཡང་མང་པོ་འདུག་ཟེར། དགོན་དེའི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་རི་ལུང་ན་ཆེ་མཚམས་པ་དང་། གྲོང་ནག་ཁྱིམ་ཐབས་པ་སོགས་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་ཊ་ཊས་དུས་འཁོར་རྫོགས་རིམ་གྱི་སེམས་ངོ་སྐྱོང་མཁན་འདུག་ཟེར། དགོན་པ་དེ་ནི་གཙང་པ་དགོན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་དགོན་པ། ཆེས་བཅུ་དགོན་པ་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་ཡོད།

ནས་བཟུང་ཇོ་ནང་བའི་བརྒྱུད་པ་འདི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཞན་སུ་ལའང་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྣ་མང་ལྡན་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་ཡོད།

དུས་སྐབས་འདི་དག་གི་རིང་ལ་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་གྲུབ་འདི་མཁས་པ་དག་དང་ལྷག་པར་དུ་ས་སྐྱའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གི་ནང་དུ་ཇོ་ངར་ཅན་གྱི་བགྲོ་གླེང་གི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་ཆགས་ཡོད། རྩོད་པ་འདི་དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་[1]བར་དུ་སོང་ཡོད་ཅིང་། ཙོང་ཁ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་མང་པོ་ཞིག་དོལ་པོ་བ་ལ་དགག་པ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་ནས་གསལ་འདོན་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། མཐར་ལྟ་གྲུབ་འདི་གཉིས་བར་གྱི་རྩོད་པ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པའི་ཐོག་ལ་ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་སུ་གྱེས་པ་རེད། ཇོ་ནང་བས་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བས་གཞན་སྟོང་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། དགེ་ལུགས་པས་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ཡང་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པས་རང་སྟོང་ཡིན་པར་རྩོད་པ་རེད།

ཇོ་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་དོལ་པོ་བའི་དགོངས་པ་གསལ་འགྲེལ་ཡོང་བ་དང་། ཇོ་ནང་བའི་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་སྟོང་གི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བོད་དབུས་ཁུལ་དུ་ཇོ་ནང་བའི་བསྟན་པ་བསྐྱར་དར་བྱུང་ཡོད། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་ས་ཕྱོགས་གང་སར་ཕེབས་ནས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་མི་འདྲ་བའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཏ་ཅང་མང་པོ་

[1] རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ། (༡༣༥༧-༡༤༡༩) རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་སྲོལ་འབྱེད་པ་པོ། དེང་སང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་སྐུ་འབུམ་དགོན་པ་ཆགས་ཡུལ་དེར་ཡབ་དར་ཁ་ཆེ་ཀླུ་འབུམ་དགེ་དང་ཡུམ་ཤིང་བཟའ་ཨ་ཆོས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ ༣ ལ་ཀརྨ་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལས་དགེ་བསྙེན་བསྒྲུབས། ༧ ལ་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་ལས་དགེ་ཚུལ་སྡོམ་པ་བཞེས། ༡༦ ལ་བོད་དབུས་སུ་བྱོན། འབྲི་གུང་མཐིལ་དུ་ཕེབས་ནས་སྤྱན་སྔ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཇལ་ཞིང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཞུས། དེ་ནས་ཁྲ་སྟོད། སྙེ་ཐང་། གསང་ཕུ་སོགས་སུ་སློབ་གཉེར་དང་གྲྭ་སྐོར་ལེགས་པར་མཛད། གསུང་རྩོམ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་མོ། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་སོགས་པོད་ ༡༨ བཞུགས། ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་གསར་འཛུགས། གཉལ་གྱི་ལུང་རྭ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས། དགའ་ལྡན་སྒྲུབ་མཆོད་གསར་འཛུགས། རྗེད་ཕྱིའི་བྱམས་པ་ཞིག་གསོ་བཅོས་མཛད་ཆེན་བཞི་དང་། དགའ་ལྡན་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པ་སོགས་བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པའི་མཛད་པ་བསྐྱངས། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་དངོས་སློབ་གྲགས་ཆེ་བ་མང་།

བསྡུ་རུབ་དང་གསན་བསམ་མཛད་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཞབས་ལ་ཡང་གཏུགས་ཡོད། དེ་ནི་དེ་སྐབས་དེར་ཙུང་དགོན་པའི་གྲྭ་བ་ཞིག་རེད། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་གང་ས་ནས་ཕེབས་པའི་སློབ་མ་དང་། སོག་ཡུལ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་ཟུང་ལས་ཕེབས་པའི་སློབ་མ་དག་ལ་གསུང་ཆོས་གསུང་ཡོད་པས་ཁོང་སྐབས་དེར་ཏཱ་ཙང་གདེང་འཛོག་དང་བརྩི་བཀུར་ཐོབ་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

སོག་པོས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལས་ཕབས་ནས་པོ་ཏཱ་ལའི་རྒྱལ་རབས་གསར་དུ་བཙུགས་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་ནི་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་ཚང་གི་སློབ་སྟོན་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ན་ཡང་སོག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བརྩི་བཀུར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བླ་མ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་འབྲེལ་བ་འདི་དག་དང་ཇོ་ནང་གི་ཆོས་ལུགས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དེས་དགེ་ལུགས་པས་དགེ་ལུགས་པའི་སྲིད་དབང་འཛིན་པ་ཆོས་ཇོ་ནང་བ་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྱུར་བ་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་ཡོད།

རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་སྐུ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་དབང་འཛིན་པ་ཆོས་དབུས་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཇོ་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་དགོན་པ་ཁག་བཙན་གྱིས་ཆོས་ལུགས་དད་སྒྱུར་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད། གྲྭ་སྐྱོད་དེ་དག་ཚུལ་ལྡན་དུ་བསླབ་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་ལུགས་པ་དང་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་འགལ་བ་ཡོད་པའི་གོ་དོན་དེ་བེད་སྤྱད་ནས་གཞན་སྟོང་ཆོས་ལོག་ཡིན་པར་བསྒྲགས་ཤིང་། གཞན་སྟོང་བའི་བསྟན་བཅོས་དག་བོད་དབུས་ཁུལ་དུ་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་མི་ཆོག་པར་བཟོས་པ་རེད། དེ་ལྟར་ཇོ་ནང་བའི་དགོན་པ་ཁག་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་ལྷ་སའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཇོ་ནང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ཡེ་ནས་མེད་པར་བཟོས་པ་རེད།

བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་གནས་སྟངས་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་ཇོ་ནང་གི་སློབ་དཔོན་མང་པོ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པར་བཞེད་ནས་སྔར་ནས་བཞེངས་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཁག་ཏུ་ཕེབས། འདིའི་སྐབས་སུ་འཛམ་ཐང་དགོན་ཆེན་ལ་ནང་གསེས་དགོན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་ཆོས་རྗེ་དགོན་པ་དང་ཚེས་བཅུ་དགོན་པ་གཉིས་ཡོད། དགོན་པ་འདི་དག་རེ་

རེ་ལ་ཉེ་འཁོར་དུ་འདི་དག་གི་དགོན་ལག་མང་པོ་ཡོད། གཙང་ཕྱོགས་ནས་གྲྭ་པ་མང་པོ་[1]འདིར་འཛོམས་སྐབས་ཇོ་ནང་དགོན་པའི་ཁྲི་བ་གཙང་བ་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དབུ་ཁྲིད་འོག་འཛམ་ཐང་དགོན་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་གསར་དུ་གཙང་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད།

ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་ཇོ་ནང་བའི་མངོན་ཆུང་དོན་ཆེན་གྱིས་རྣམ་པས་བོད་ཀྱི་ལུང་ཁུག་ཁག་གི་ནང་དུ་དགོན་པ་ཁག་ག་ལེར་བསྐྱར་བཞེངས་བྱས། དུས་སྐབས་འདིར་བོད་དབུས་ན་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གྱི་ཐོག་ལ་ཤུགས་སྣོན་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་དེ་བཞག་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ལ་ཤུགས་སྣོན་གཙོ་བྱས། ཇོ་ནང་གི་དགོན་པ་ཁག་ཏུ་དགེ་འདུན་པ་ཚང་མས་རང་གི་མི་ཚེ་གང་གི་ནང་ནས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་མཚམས་ལ་འདུག་དགོས་པ་ནི་སྦྱོར་བདྲུང་གི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཆགས་ཟིན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པར་འཛིན་མཁན་ཚད་ལྡན་གྱི་ཉམས་ལེན་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཇོ་ནང་གི་ལམ་ལུགས་དེ་སློབ་གཉེར་དང་ཉམས་ལེན་དོ་[2]མཉམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་འབའ་མདའ་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་སུ་གཞི་ནས་བྱུང་། རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་འཛམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་དང་། རྫོགས་ཆེན་དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་སློབ་གཉེར་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབའ་མདའ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོས་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བརྩམས་ནས་ཁོང་ནི་ཇོ་ནང་གི་བརྒྱུད་པ་དེ་སེམས་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཕྱུག་པོ་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རང་རྐྱང་བ་ཞིག་ཏུ་བཟོ་མཁན་གཙོ་བོའི་གྲས་སུ་ཆགས་པ་རེད།

---

[1] གཙང་བ་བློ་གྲོས་རྣམ་རྒྱལ། (༡༧༡༡-༡༧༨༣) གཙང་ཐོབ་རྒྱལ་སྣང་རིར་འཁྲུངས། སྐུ་གཞོན་དུས་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཆོས་ཞུགས་མཛད། རིག་གནས་སོགས་ལ་མཁས་པའི་གྲགས་པ་ཐོབ། ངམ་རིང་ཆོས་སྡེའི་བྱམས་ཁང་སྙིང་ཤོད་དང་། བླ་བྲང་། ཆོས་ར། གྲྭ་ཤག་སོགས་ཉམས་གསོ་གསར་སྐྲུན་དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གསར་བཞེངས་མཛད། རྟག་དུའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔྱངས་ཅན་འཕང་འགྲོའི་སྒྲ་དབྱངས་སོགས་གསུང་རྩོམ་པོད་ཆུང་གཅིག་བཞུགས།

[2] འབའ་མདའ་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། (༡༨༩༩-༡༩༠༩) ཇོ་ནང་ཏ་ར་ན་ཐའི་སྐུ་སྐྱེ་རུ་ངོས་འཛིན། འཛམ་ཐང་ཡུལ་གྱི་འབའ་མདའ་གྲོང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། སྟེ་དགེ་རྫོགས་ཆེན་ཤྲི་སིང་ཧ་ལ་སོགས་ལ་ཞུགས་ནས་གསར་རྙིང་གི་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་པ་མཐར་ཕྱིན། དུས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་གསར་བཞེངས། ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་རིང་ལ་ཨཱ་ནནྡ་པཱུ་ཙ་སོགས་གཟུང་སྔགས་དུང་ཕྱུར་ ༡༣ ཙམ་བགྲངས། གསུང་སྐྱེས་སློབ་མ་མང་དུ་བྱོན་ཞིང་། གསུང་རྩོམ་པོད་ ༣༡ ཙམ་བཞུགས། ཁོང་ནི་དོན་དམ་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ཡིན།

གཉིས། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྨང་གཞི།

རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་བའི་ལྟ་བའི་ཐ་སྙད་ནི་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་ཡིན། དེའི་དོན་གོ་སླ་མོས་བཤད་ན་ཀུན་རྫོབ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དཔགས་ནས་བསམ་གཞིག་བྱས་ཆེ་བདག་གཉིས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་གཏན་ནས་གྲུབ་མ་མྱོང་བས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པར་འདོད། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བས་རང་སྟོང་གཏན་མེད་ཡིན།

དོན་དམ་གྱི་ཆོས་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཏན་ནས་མི་སྟོང་བའི་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་གཡུང་དྲུང་གི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་ཚོག་ལ། དེ་ཚོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དོན་དམ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་སྟོང་ཞིང་གཞན་ཀུན་རྫོབ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་པོ་དེའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཚུལ་མེད་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོས་སྟོང་བས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་དེ་ནི་གཞན་སྟོང་ཡིན།

ཚིག་ཉུང་ངུས་བཤད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་པོ་རང་སྟོང་དང་གཞན་སྟོང་གཉིས་ཀ་ཡིན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ནམ་ཡང་མི་སྟོང་ཞིང་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀུན་གྱི་སྟོང་བས་ན་གཞན་སྟོང་ཡིན་པས། གནས་ལུགས་མཐར་གཏུགས་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་སྟོང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐོགས་པ་རེད་མོད། དེ་ནི་དོན་ལ་ཡང་གནས་པའི་འགྱུར་མེད་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཚིག་ཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་པ་གསལ།

ཇོ་ནང་བས་ལུགས་ལ་གལ་ཏེ་འདི་ལ་གོ་བ་མ་ལོན་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངེས་དོན་བསྟན་པའི་མདོ་བཅུ་དང་སྙིང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་བཅུ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་གཞིར་ཞོག རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ཡི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པ་གཞིར་ཞོག རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་དངོས་སློབ་ས་གསུམ་བརྙེས་པ་འཕགས་ཐོག་མེད་ནི་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དྲང་ངེས་འབྱེད་པར་ལུང་དུ་བསྟན་པ་དེ་དང་ཡང་འགལ་བས་ལུང་ལ་འགལ་ཚུལ་དེ་ཡི་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡེ་ནས་མེད་པར་འདོད། དེ་བཞིན་རིགས་པ་ལ་འགལ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ནི་དཔལ་པོ་སངས་རྒྱས་དང་སོང་གི་ཐུགས་སྲས་བཅུ་བཞིའི་

གསུང་འབུམ་ཁག་ལ་གཟིགས་ན་ཤེས་ཐུབ་ལ། རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་གཞན་སྟོང་དབུ་མའི་རྒྱུན་དང་ཐེག་མཆོག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་དབུ་མ་སོགས་ལ་མདོལ་བའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡིད་སེམས་མི་འགྱུགས་མི་སྲིད་པས་དེར་གཟིགས་པར་འཚལ་ལོ།།

འདིར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚིག་གཅིག་ཙམ་གྱིས་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞུས་ན། གལ་ཏེ་བདེན་པ་གཉིས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ན། དེ་གཉིས་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཡང་འདོགས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མ་ཟད་དེ་གཉིས་སྙིང་པོ་བྲལ་བ་ཡིན་ན་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་མཁན་མེད་ལ། ཚོགས་གཉིས་པོ་མེད་ལ་སྐུ་གཉིས་པོའང་མེད། ཆོས་སྐུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བས་ཐ་ན་ཡོད་ཚད་པོ་ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡང་དོན་མེད་པར་ཐལ་བས་ད་ལྟ་བར་དུ་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་རྩོད་པ་བྱས་ཚད་པོ་གནད་ལ་མ་ཞོག་པར་སྟོང་བཤད་ཙམ་རེ་བྱས་འདུག་པར་སྣང་ཡང་། གློག་པ་པོ་མི་འཐད་མཁན་ཡོད་ན་ཕྲན་གྱི་དྲང་གཏམ་ལ་གུ་ཡངས་གནང་བ་དང་། བཟོད་སྒོམ་རེ་གནང་བར་རེ་བསྐུལ་ཞུ། འདིར་དགག་བཞག་བྱེད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་སྤྲོ་མི་འོས་ཀྱང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཆོས་གཟིགས་ན་ཤེས་སླ་ལ་སྐལ་དམན་རྣམས་ལ་གཏན་དུ་རང་བྱུང་ངང་གིས་གསང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་བ་ལ་ཡི་དམ་རྒྱུད་སྡེ་ཤིན་ཏུ་མང་ན་ཡང་། ཐམས་ཅད་པོས་ངེས་པར་ཏུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དགོན་སྡེ་ཀུན་དང་མི་སྡེར་སོ་སོའི་ཉམས་ལེན་ངེས་པར་དུ་བྱ་དགོས་པ་དང་། དེའི་གཞི་རྩ་བཙུགས་དགོས་པ་དེ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་ཡིན་པས་དུས་འཁོར་ཆོས་སྐོར་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ཅིང་། ཐམས་ཅད་དེར་འདུ་པས་ངོ་ཐོག་ནས་བཤད་ན་དུས་འཁོར་ནི་ཀུན་དང་མཐུན་ཞིང་ཞི་འཇགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤུགས་སྟོན་བྱེད་དགོས་པའི་ལྟ་གྲུབ་འདུམ་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཇོ་ནང་གི་ལམ་ལུགས་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་སྨོས་ཅི་དགོས། དོལ་པོ་བས་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་

ལ་སློབ་གཉེར་མཐིལ་ཕྱིན་པ་མཛད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། སྐད་ཡིག་གི་རང་བཞིན་དང་དེའི་ཚད་བཀག་སོགས་ཞན་ཆ་གང་ཡོད་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཁོང་གིས་ཕྲ་བའི་གནས་ལུགས་རྣམས་ཇི་ཙམ་གསལ་ཞིང་ཇི་ཙམ་བདེ་བར་སྟོན་པའི་ཐབས་ལམ་གང་ཡོད་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་དག་གི་གོ་དོན་ལ་བསྐྱར་གཟིགས་མཛད་ཡོད།

དེའི་རྗེས་འབྲས་སུ་རྗོ་ནང་གི་ལྟ་བ་ནི་ཁུངས་མི་འདྲ་བ་ནས་དྲངས་པའི་ལྟ་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། འདིའི་རྩང་གཞི་ལ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུ་བའི་གསུང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་ཡོད། འཁོར་ལོ་འདི་གསུམ་ལམ་བགྲོད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུང་པ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་རེ་རེ་བཞིན་དངོས་པོའི་གནས་བབ་ཕྲ་རིམ་བཞིན་གསུང་ཡོད།

འདི་ནས་ང་ཚོར་དང་པོ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དབུ་མ་སྙིང་བཏང་བ་དང་། དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་ཁོང་གི་དགོངས་འགྲེལ་མཁན་པོ་ཐོགས་མེད་དང་དབྱིག་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་བཅས་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དག་ཡོད། རྗོ་ནང་བས་ལམ་ལུགས་འདི་གཉིས་ནང་འགལ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་མི་བྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེ་བའི་དོན་གཅིག་རེད། དབུ་མ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པར་དབུ་མ་སྙིང་བཏང་བ་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ་ཐབས་མེད་པར་འདོད།

དོན་དག་གསུམ་པ་ནི་གཙོ་བོ་དུས་འཁོར་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་རེད། སྔགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཞན་དག་ལྟར་བཛྲ་མཚོན་དང་གསང་བའི་བཛྲ་ཡི་ལམ་ལུགས་དང་མ་འདྲ་བར་དུས་འཁོར་གྱིས་གནད་དོན་ཐམས་ཅད་ཧ་ཅང་ཐད་ཀར་དང་ཡོངས་གྲགས་སུ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་རེད། ཧ་ཅང་གཏིང་ཟབ་པའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཧ་ཅང་གསལ་པོར་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ཡོད་སྐབས་དུས་འཁོར་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཡང་ཡང་འབོད་པ་རེད། རྗོ་ནང་གི་ལྟ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་ནི་རིམ་གྱིས་དག་ཐེར་བྱས་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་ལ་གཞི་བཅོལ་གྱི་མ་རེད། དོལ་པོ་པའི་གསུང་གི་

ནང་དུ་ཐོག་དང་པོ་ནས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་གསུང་པའི་རྒྱུད་དང་མདོ་ཡི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་གསུང་པ་ལྟར་དུ་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་གནད་དུ་སྟོན་གྱི་ཡོད། འདི་ལྟར་ཕོང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་ནས་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ལམ་སྣ་འདྲེན་པའི་ལྷ་གྲུབ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ལ་གཞོལ་བ་རེད། ཕོང་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རྒྱུད་རིམ་ཁྲིད་དུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གོང་མར་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་གཅིག་ཀྱང་འདོར་དགོས་པ་མེད་པར་འདོད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཕོང་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ལ་ཞུགས་རིམ་བཞིན་དུ་ལྷ་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་ཇེ་ཕྲར་འགྱུར་བ་རེད།

    གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དག་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བའི་ཚུལ་གསལ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་སྒོམ་གཞི་གསུམ་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་བྱེད། སྒོམ་གཞི་འདི་གསུམ་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་སྦྱོར་བདུང་གི་སྒོམ་གཞི་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་རེད། དེ་དག་ནི་ཕྱི་ཡི་བདེན་པ་དང་། ནང་གི་བདེན་པ། སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་བདེན་པ་བཅས་རེད།

ཀ༽ བཏགས་པ་ཕྱིའི་བདེན་པ།

ང་ཚོས་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ང་ཚོར་མཐོང་སྣང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་དག་ལས་འགོ་བཙུགས་ནས་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་རེད། འདི་ལ་ཕྱི་དུས་འཁོར་ཞེས་འབོད། ང་ཚོས་ཕྱི་ལོགས་སུ་བལྟ་བའི་ཚེ་ང་ཚོས་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད། རྩི་ཤིང་དང་སེམས་ཅན། སྐར་འཁོར་དང་ཉི་འཁོར། གཟའ་དང་སྐར་མ་སོགས་མཐོང་ཐུབ། འདིའི་ཁ་གྲངས་ནི་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་རང་རང་གི་མིང་གི་འོག་ཏུ་ཚད་བཀག་ཐེབས་ཡོད་ཅིང་རང་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཚད་ལས་བརྒལ་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཡོད། ང་ཚོས་འདི་ལ་ཕྱིའི་བདེན་པ་ཞེས་འབོད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོས་འདི་དག་ང་ཚོ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱི་ལོགས་དེར་ཡོད་པར་མཐོང་གི་ཡོད་པས་རེད། ང་ཚོས་དེ་ལྟར་དུ་གནས་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོར་དེ་ལྟར་དུ་སྣང་བས་རེད།

ཡིད་ཆེས་འདི་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ང་ཚོས་ཚོས་རྣམས་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད། ང་ཚོས་དེ་དག་གིས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་དང་དེ་དག་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་སྤྱོད། ང་ཚོས་དེ་དག་གིས་རྒྱུ་འབྲས་རང་བྱུང་གི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མཐོང་གི་ཡོད། ཁྲིམས་དེའི་ནང་དུ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་དུས་གསུམ་དུ་ཚོས་རྣམས་སུ་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་ལྡོག་ལ་འཇུག་པ་རེད། དེ་ནས་ང་ཚོས་གནས་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་ནང་དུ་འབྱུང་འབྲས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྔོན་དཔག་བྱེད་པ་རེད། ང་ཚོས་ཤེས་བྱ་འདི་བཀོལ་ནས་ང་ཚོའི་འཛམ་གླིང་གི་བཟོ་ལྟ་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་ཞིང་། དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་འཐོན་པའི་འཕྲུལ་ལས་རིག་པ་བསྐྲུན། ང་ཚོར་ཏ་ཅང་བདེན་པར་སྣང་བའི་བདེན་པའི་དོན་འདི་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་ཡོད་པར་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཕར་བཞག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་བསྟན་བཏགས་པའི་བདེན་དོན་ཞིག་རེད། སྐྱེ་ཚོགས་ཤིག་གི་ངོས་ནས་ང་ཚོས་ཚོས་ངེས་ཅན་ཞིག་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཐ་སྙད་ངེས་ཅན་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མོས་མཐུན་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ང་ཚོས་གྲགས་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རེད། གྲགས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་གཞན་ལ་བརྡ་སྟོན་པའི་རྨང་གཞི་ལ་བཀོལ་ཚོག་པ་རེད། དཔེར་ན། ཤུབ་སྟེགས་སྒང་དུ་བསྡད་པའི་དོན་འདི་དཔེར་བླངས་ན། དང་པོ་ཤུབ་སྟེགས་ཞེས་འབོད་འོས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་རག དེ་ནས་བསྡད་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་འཐོབ་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ལ་འཇུག དེ་ནས་ངས་ཉེ་འགྲམ་གྱི་མི་དེ་ལ་སྐད་ཆ་དྲིས་ནས་“ངས་གང་བྱས་སམ?”ཞེས་དྲིས་པའི་ཚེ། མི་དེས་“ཁྱོད་ཤུབ་སྟེགས་སྒང་དུ་བསྡད་སོང་།”ཞེས་པའི་ལན་ཞིག་རག་གི་རེད། དཔེ་འདི་མཚོན་དཔེ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གང་ལྟར་ཡང་ན་ང་ཚོས་གྲགས་ལུགས་ལྟར་དེ་ལྟར་དུ་གོ་བར་མོས་མཐུན་བྱས་པའི་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལྟར་ང་ཚོས་ཕྲ་བ་ནས་ཕྲ་བའི་གནས་སྐབས་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྣ་འཛོམས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཡར་རྒྱས་བཏང་ཐུབ་པ་རེད།

གནས་བབ་འདི་ར་ང་ཚོས་བྱ་སྤྱོད་ལས་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འབྱུང་གི་ཡོད་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་གོང་འཕེལ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ལས་ང་ཚོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ང་ཚོའི་ཁམས་དང་མཐུན་ཤོས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་གཞི་ཞིག་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐུབ། རྟོག་པའི་སྒྲོམ་གཞི་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་ལག་ལེན་དེ་ང་ཚོ་དང་ང་ཚོའི་ཉེ་སྐོར་གྱི་མི་དག་གི་མི་ཚེའི་ནང་དུ་ཞི་བདེ་གོང་འཕེལ་དུ་ཡོང་བའི་གནས་སྟངས་ཡོང་བའི་བཟང་སྤྱོད་དང་སྒོ་བསྟུན་ཡོད།

ཁ༽ ལྟོས་པ་ནང་གི་བདེན་པ།

བདེན་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་རང་ལ་གང་སྣང་བ་དེ་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པར་གཙོ་བོ་བྱེད་ཅིང་། རིམ་པ་གཉིས་པ་འདིས་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་ལ་བལྟ་བར་ཤུགས་སྣོན་བྱེད། འདི་ནི་ད་ལྟའི་སྤྱོད་བ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡོད་པ་དང་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་མེད་པ་ཅི་རིགས་དེ་རེད། ང་ཚོས་རིམ་པ་འདི་ལ་ནང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་འབོད།

ཇི་ལྟར་འཆར་བའི་སྣང་བ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་དུས་འཁོར་གྱི་གཞུང་དུ་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་བཞི་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་ཡོད། ཐིག་ལེ་འདི་དག་ནི་གང་ཟག་རང་གི་བག་ཆགས་དེ་དྭངས་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་རེད། འཇའ་ཤེལ་གྱིས་འོད་ཀྱི་འཕྲོ་ལམ་སྟོན་པ་བཞིན་འདིས་བག་ཆགས་ཀྱི་ནུས་པ་འདི་དག་བརྒྱུད་བཏང་འཛིན་བྱས་ནས་སེམས་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་དག་སྣང་བར་བྱེད་པ་རེད། ཐིག་ལེ་རེ་རེས་སྣང་བའི་ཆ་ངེས་ཅན་རེ་འབྱུང་བར་རྐྱེན་བྱེད་པ་རེད།

༡༽ ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ༔ ཐིག་ལེ་འདིས་སད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་སྣང་བ་རག་པ་ཐམས་ཅད་ (འདིའི་ནང་དུ་སད་དུས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒོ་ཡང་ཚུད) འཆར་བར་བྱེད། འདི་ནི་ཀླད་པའི་དཀྱིལ་དུ་ཡོད།

༢༽ ངག་གི་ཐིག་ལེ༔ ཐིག་ལེ་འདིས་གཙོ་བོ་རྨི་ལམ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་འཆར་བར་བྱེད། སྣང་བ་འདི་དག་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བས་ཤུགས་རྐྱེན་འོག་ཏུ་མེད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་རང་གི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་ཡོད། འདི་ནི་མགྲིན་པའི་གནས་སུ་ཡོད།

༣ ཡིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ༔ ཐིག་ལེ་འདིས་གཉིད་མཐུག་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྙེར་གྱི་སྟོང་བ་ཕྲ་མོ་རྣམས་འཆར་བར་བྱེད། སྣང་བ་འདི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྨང་གཞི་རེད། འདི་ནི་སྙིང་གི་ཐད་དུ་གནས་ཡོད།

༤༽ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ༔ ཐིག་ལེ་འདིས་འཁྲིག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ཀྲུལ་བའི་གནས་སྐབས། སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་བཅས་སུ་སྟོང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དྲན་པ་འཆར་བར་བྱེད། དུས་ཚོད་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་རང་ཉིད་རྟོག་པའི་འཆར་སྣང་ཕྲ་མོ་ཡང་སྐྱེས་མེད། འདི་ནི་ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་གནས་ཡོད།

ཐིག་ལེ་འདི་དག་གི་ཉེ་སྐོར་དུ་ཧ་ཅང་རྙོག་འཛིང་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལམ་གྱི་མ་ལག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྩ་ཞེས་འབོད། ལུས་ཀྱི་འཁོར་རྒྱུན་མ་ལག་དང་འདྲ་བར་རྩ་འདི་དག་གིས་རླུང་ཞེས་འབོད་པའི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་བརྒྱུད་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དུས་ཡུན་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་ནང་དུ་ནུས་པ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་གནས་གཅིག་ལ་སྡོད་ཅིང་དེ་ནས་ཐིག་ལེ་བཞི་པོའི་དབང་བཙན་པར་བྱེད་པ་རེད།

འདིར་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་འགག་གཙོ་བོ་ནི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ་ཕྲ་མོ་འདི་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་སྤྲོད་རེས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་རེད། ནུས་པ་མ་ལག་དེའི་ནང་དུ་རྩ་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ལུས་ཀྱི་གནས་སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་དེའི་སྐབས་སུ་ཐིག་ལེ་དམིགས་བསལ་དེ་དག་གིས་བཙགས་སྐྱོར་བྱེད་པ་རེད། འདི་འདྲ་བའི་ཕན་ཚུན་ལྟོས་འབྲས་ཀྱིས་སེམས་ལ་འཆར་བའི་སྣང་བ་དག་ནི་ང་ཚོའི་ངོ་ལ་མ་དག་པའི་བདེན་པ་སྐྲུན་པའི་རྨང་གཞི་རེད། ང་ཚོས་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ནུས་པའི་འགོ་ཚུལ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་སྤྲོད་པའི་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་པ་དག་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སླར་ཡང་སེམས་

ལ་འཆར་སྣང་སྐྲུན་པར་བྱེད་པ་རེད། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དེས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་འདྲེན་པ་རེད། གལ་སྲིད་དངོས་པོ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད་ན་དེ་དག་ཆོས་གཞན་ལས་ལོགས་སུ་དང་ལྟོས་མེད་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་དགོས། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་མེད། ང་ཚོ་ལ་གང་སྣང་བ་དེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་པས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་མོལ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཙམ་རེད། གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་བ་སོང་བའི་ཚེ་སྣང་བ་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་ཞིང་། འགྱུར་བ་འདི་ལ་ཚད་དང་མཐའ་མེད་པ་ཡིན།

ང་ཚོས་ནང་གི་བདེན་དོན་འདི་ཕྱིའི་བདེན་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་བཏགས་པའི་ཚེ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་དེ་དག་ང་ཚོས་ཕར་བཏག་པའི་དོན་དེ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ཡིན་པར་མཐོང་ཐུབ། རྐུབ་སྟེགས་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་དེ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བཤད་ན་རྐུབ་སྟེགས་དེའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་དེའི་ནང་དུ་གང་དུ་ཡང་“རྐུབ་སྟེགས”ཅེས་འབོད་རིགས་པའི་དོན་སྙིང་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་མེད། “རྐུབ་སྟེགས”ཅེས་པ་ནི་སྣང་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཕར་བཏགས་པའི་མིང་བྱང་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །སྣང་བའི་ཐོག་ནས་ཕར་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་མེད་པ་འདི་ལ་རང་སྟོང་ཞེས་འབོད་པ་རེད། མཐོང་ཚུལ་འདི་ནས་ང་ཚོས་ཕྱིའི་བདེན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བཅོས་མ་དང་ཡེ་ནས་མ་གྲུབ་པར་མཐོང་ཐུབ། ནང་གི་བདེན་པ་དེ་ལྟོས་འཇོག་གིས་གྲུབ་ཡོད་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་མེད་པར་མཐོང་ཐུབ།

བདེན་པའི་རིམ་པ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཡང་ང་ཚོས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ངང་དུ་ལྷག་ཡོད། ཡུལ་ནི་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་མཁན་ཡུལ་ཅན་སེམས་ལ་སྣང་བའི་གཟུགས་དག་རེད། རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་ནས་གང་ཟག་དེས་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་བདེན་པ་དང་ཕར་བཏགས་པའི་བདེན་པའི་དོན་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤོང་ཐུབ་པར་འགྱུར། གལ་སྲིད་གང་ཟག་ཅིག་གིས་འདི་རྒྱུད་རིམ་ཙམ་ལ་བྱས་ན་ཐིག་ལེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་འཆར་བར་མི་འགྱུར།

འདིའི་སྐབས་སུ་ཇོ་ནང་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཤམྦྷ་ལའི་ཞིང་ཁམས་ལ་འགྲོ་བར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཤམྦྷ་ལ་ཞེས་པ་འདི་མི་མངོན་པའི་རི་ངོགས་ཤིག་ན་ཡོད་པའི་རྟོག་བཅོས་བྱེད་ན་ཡང་དོན་དོ་མར་དེ་ནི་དག་པར་སྦྱོང་བའི་ང་ཚོ་འཚོ་གནས་བྱེད་བཞིན་པའི་མི་ཡུལ་འདི་ལ་གོ་བ་རེད། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་མཛད་པའི་ལམ་ཡིག་དག་ནི་ཞིང་ཁམས་དེ་འདྲ་ཞིག་རང་གི་སེམས་སུ་ཇི་ལྟར་སྐྲུན་པའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་རེད། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་ནི་འཛམ་གླིང་འདི་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་པ་དག་བར་སྦྱོང་ཟིན་པ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཙམ་རེད། མིའི་གཟུགས་པོའི་ཐིག་ལེ་བཞི་ཡིས་སེམས་ལ་སྦྱོང་བ་བྱས་ན་ཤམྦྷ་ལ་རུ་འཕྲོར་ཐུབ་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་མི་ཡུལ་ཡིན་པར་གྲགས་པ་རེད། ཤམྦྷ་ལ་ལ་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཁྱད་པར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་དུས་འཁོར་གྱི་ལམ་འགྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཅན་དུ་བསྒྱུར་གྱི་ཡོད།

ག༽ ཡང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེན་པ།

བདེན་པའི་རིམ་པ་ཐ་མ་ནི་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་སེམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་རེད། འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་འབོད་པ་རེད། འདི་ནི་བདེན་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྨང་གཞི་དངོས་དེ་རང་རེད། འདི་ནི་རང་ངོས་ནས་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མྱོང་བ་པོ་དང་མྱོང་ས་སོ་སོར་མེད་པར་ཐད་ཀར་མྱོང་བས་སོ། །གནས་ལུགས་འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོས་སེམས་ཅན་གྱི་བལྟ་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་དམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མེད་དེ། ངོས་གང་ནས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མེད་དྲན་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན་རྟེན་པ་དང་བཏགས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་རེད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ནུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་དག་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་མ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱིས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ

སྨོང་ཞིང་ཐད་ཀར་དང་རང་འགྱུལ་གྱིས་སྨོང་། ལྷ་ཕྱོགས་འདི་ནས་བལྟས་ན་ང་ཚོས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བཤད་མི་ཐུབ་པ་མ་ཟད། དེ་སྐྱེས་གནས་འཇིག་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བཤད་མི་ཐུབ། མཐའ་མེད་པ་ཙམ་གྱི་གོ་བ་ཡང་སེམས་ཀྱི་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཐིམ་འགྲོ་བ་རེད། མདོར་ན་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་བཀྲལ་ཡོད་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ང་ཚོས་གཞན་སྟོང་ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད།

ཕྱོགས་གཞན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ལྟ་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་དེ་འགྲེལ་བའི་ཆེད་དུ་བརྗ་དང་ཐ་སྙད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚེ་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་དྲན་དགོས་པ་ནི་འདི་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ལས་བདེན་པའི་དོན་ངོ་མ་དེ་ཡེ་ནས་མིན་པ་དེ་རེད། དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ནི་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་མཆོག་གི་སྟོང་པ་ཡིན་པར་བཤད་ཆོག ང་ཚོའི་སེམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་འདི་རྟོགས་པའི་ཚེ་དེས་མཐའ་མེད་ཅིང་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་ལས་རང་འགྱུལ་གྱིས་འབྱུངས་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྨོང་བ་སྨོང་ཐུབ། སྟོང་གཟུགས་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ནི་སྣང་བ་འདི་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་པ་དྲན་པ་དེ་རེད། དྲན་པ་འདི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ནམ་ཡང་མི་འགྲུག་ཅིང་ནམ་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་བ་རེད།

བདེན་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཞེས་འབོད་དེ། ནམ་ཞིག་སེམས་པ་དེ་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་པ་དག་ལས་བྲལ་བའི་ཚེ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཞེས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་གང་ཞིག་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་ནས་དེར་འཇོམས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཞིག་གསར་དུ་བསྐྲུབ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ད་ཅི་ཞིག་དགོས་སྙམ་ན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བཤད་སྟངས་ལྟར་ན་ང་ཚོས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་དེ་བདེན་པའི་དོན་དེ་ལས་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད་ཅེས་བཤད་ཆོག མཐར་གཏུགས་ན་སོ་སོར་དབྱེ་བྱ་ཞིག་དང་འཕྲོབ་པར་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་གང་ཡང་མེད་པ་རེད།

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ།

གང་ཟག་གི་འཕྲུལ་བར་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་ནི་དུས་འཁོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་དྲུག་ཅེས་འབོད་པའི་ཉམས་ལེན་དེ་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ཇོ་ནང་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་བརྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཚང་ཡོད་སྟབས་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་ད་སྐབས་བོད་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་བཞིན་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆ་ཚང་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཇོ་ནང་བས་ཟབ་ལམ་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་སྔ་གོན་ནས་རིམ་གྱིས་ལམ་སྟོན་བྱེད་པ་བཞིན་ཇོ་ནང་བས་ཀྱང་སྔོན་འགྲོ་ཡི་ཉམས་ལེན་ཁག་ཅིག་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པ་ལ་རྒྱུད་རིམ་དེ་ལྟར་དུ་འཁྲིད། གཞུང་ལུགས་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་ནི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྩི་ཚོག འདིའི་ལམ་གཙོ་བོ་ནི་ཐད་ཀར་སྒོམ་བ་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པ་ཚང་མས་སློམ་རྟོགས་ཀྱི་སྒོམ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་ཡོང་བར་ཤུགས་སྣོན་བྱེད་པ་རེད།

ཀ༽ ཕྱིའི་སྔོན་འགྲོ་ཁག

ཐུན་མོང་ཕྱིའི་སྔོན་འགྲོའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཕྱིའི་དུས་འཁོར་ལ་འབྲེལ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདེན་པ་དེ་ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་གི་ཡོད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེ་བ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་འདུན་པ་དེ་མངོན་གྱུར་ཡོང་བའི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་འཐོབ་པ་དེ་ཡིན།

ཀ་ བློ་ལྡོག་རྣམ་བཞི་ཡི་ངེས་འབྱུང་།

འདི་ལ་ཐུན་མོང་ཕྱི་ཡི་སྔོན་འགྲོ་ཟེར་མཁན་ཡང་ཡོད། བསམ་བློ་འདི་བཞི་ནི་ཉམས་ལེན་པ་ལ་ངེས་འབྱུང་བརྟན་པོ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་རེད། བློ་འདི་ནི་ཚེ་འདིར་སྣང་གི་བྱ་བ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱིས་ནས་སེམས་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ངོ་སྤྲོད་ཅིག་རེད། འདི་འཁོར་བའི་འཆིང་ཐག་གཅོད་པར་བྱེད་པར་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་གོམ་པ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་ན་འདི་ལ་ཐམས་ལམ་མ་འདྲ་བ་ཡོང་ཚོག་ན་ཡང་། གཤམ་གྱི་བསམ་བློ་བཞི་འདི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་དགོས།

༡༽ ལས་རྒྱུ་འབྲས།

ཉམས་ལེན་པས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་འགོ་འཛུགས། ཁོས་རང་གི་བྱ་བ་གང་ཞིག་གི་ནུས་པ་དང་དེས་དྲངས་བའི་རང་དང་རང་གི་ཉེ་འཁོར་དག་ལ་བྱུང་བའི་ཉམས་མྱོང་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད། ཁོས་རང་གི་འཚོ་བའི་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐོར་ལ་ཉམས་ཞུགས་དང་འོས་འགན་གྱི་ཚོར་བ་ཞིག་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་རེད།

༢༽ འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན།

ལས་འབྲས་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་གིས་ཉམས་ལེན་པས་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་མི་འདྲ་བས་བསྐྱུན་པའི་གཞི་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་རེད། ཁོས་མྱོང་བ་དེ་དག་གི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ངོམས་པ་མེད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་རེད། ཇི་ལྟར་སྨྲང་མ་ཞིག་བུམ་པའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་ན་ཉིན་མཚན་མེད་པ་ཕྱིར་ཐར་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་བཞིན་ཉམས་ལེན་པས་ཉིན་མཚན་མེད་པར་འཁོར་བའི་འཆིང་ཐག་ལས་ཐར་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་རེད།

༣༽ དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་བ།

གོམ་པ་གཉིས་པ་ནི་གནས་སྟངས་འདི་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་ rང་རང་གི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་སྣ་ཚོགས་པ་དག་ལ་བལྟ་བ་དང་། དེའི་ནང་དུ་རང་ཉིད་ལ་སེམས་དོན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་རེད། ཁོས་རང་གི་ནུས་པ་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱུས་ནས་རང་ལ་ཡོད་པའི་ནུས་པ་དེ་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་རང་གིས་རང་ལ་སྐུལ་སློང་བྱེད་པ་རེད།

༤༽ འཆི་བ་མི་རྟག་པ།

བསམ་བློ་འདིས་ཉམས་ལེན་ལ་ནན་གྱིས་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་རེད། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་ཐུང་ཞིང་རིང་བོར་མི་གནས་བའི་ཚེ་འདི་གོ་སྐབས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་གོ་སྐབས་ནམ་ཡང་ཕྱི་བཤོལ་བྱེད་མི་ཉན་པར་དམིགས་ཡུལ་ལེན་ཐུབ་བྱེད་དགོས་བསམ་པ་རེད། འདི་ལྟར་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཛ་དྲག་གི་ཚོར་བ་གོང་འཕེལ་གཏོང་།

ཁ་ བརྒྱུད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས།

འཁོར་བའི་གནས་ནས་ཐར་པའི་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་གི་དབང་གིས་ཉམས་ལེན་པས་རང་གིས་རང་ལ་ལམ་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལ་རན་པོ་ཡོད་པར་དྲི་བ་ངེས་པར་དུ་འདོན་པ་རེད། གནས་སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྡན་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་དང་། འདས་པའི་དུས་སུ་ལམ་དེ་ལ་བགྲོད་ཟིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་པ་རེད། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྒྱུད་པའི་བླ་མ་དེ་དག་དང་

འབྲེལ་བ་འཛོག་རྒྱུ་དེ་ཡིན། གང་ལགས་ཤེ་ན་བླ་མ་དེ་དག་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པའི་བློ་སྟོབས་དང་བྱིན་རླབས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད།

ཁ༽ ནང་གི་སྔོན་འགྲོ་དག

དེའི་རྗེས་སུ་སྔོན་འགྲོའི་ཉམས་ལེན་ནི་ནང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རིམ་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོང་བའི་བདེན་པ་ལ་སྦྱོང་རྟོགས་འབྱུང་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་ལ་སྔོན་འགྲོ་ལྔ་ཡང་འདོད། འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་འགོ་འཛུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་བརྗོད་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་འགོ་འཛུགས།

ཀ་ ཕྱག་འཚལ་བཞིན་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ།

འདིར་སྣང་གི་འཁོར་བའི་རྒྱུན་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པ་ལ་རོགས་རམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁོང་རང་ལ་དགོས་པའི་རོགས་པ་གང་ཡོད་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པའི་བདེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་རོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་རེད། ལུས་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཉམས་ལེན་ལས་ཉམས་ལེན་པས་ང་རྒྱལ་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་རང་ཉིད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དྲུང་དུ་འབུལ་བར་བྱེད།

ཁ་ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་པ་ལ་ལམ་སྟོན་གནང་ན་ཡང་། ཉམས་ལེན་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ཡུལ་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། ཁོས་རང་ཉིད་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཅིང་། གྲངས་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅན་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་བརྩེ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་བ་བརྒྱུད་ནས་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་

མི་ཚེ་དེ་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་སྤོ་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཐུབ་བྱུང་བ་རེད། དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་འཇུག་པའི་སྐུལ་སློང་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན་དེ་ནི་ཐུགས་བསྐྱེད་འདི་དག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

རིམ་པ་འདིར་སླེབས་པའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཅིག་བཙུགས་ཟིན་ཞིང་། ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྡུག་གི་གནད་དོན་དེ་གཞན་གྱི་བདེ་སྡུག་དང་འབྲེལ་ཡོད་པར་ངོ་འཕྲོད་ཀྱི་ཡོད། ཤེས་རྟོགས་འདི་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་པའི་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་ལ་སྦྱོང་བ་འཛིན་པའི་ཆ་རྐྱེན་སྐྲུན་པ་རེད། བྱ་བ་འདི་གཤམ་གསལ་གསོག་སྦྱོང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་རེད།

ག་ རྡོར་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ།

རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་བསྒོམ་ནས་སྡིག་སྒྲིབ་སྦྱང་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བཟླས་བརྗོད་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སྡིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་དམིགས་པ་བྱེད། ཁོས་གོམས་གཤིས་ཀྱི་རི་མོ་ལ་ཞེན་པ་ཆུང་དུ་གཏོང་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱི་དྭངས་བའི་སེམས་ལ་འབྲེལ་བ་འཛུག་འགོ་འཛུགས།

ང་ མཎྜལ་ཕུལ་བའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་གསོག་པ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་ཐར་པར་འཁྲིད་པའི་ཡོན་དུ་འབུལ་བ་གྲུ་ནོམ་པ་འབུལ་བའི་དོན་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ཚད་ལས་འདས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པར་སློབ། ཉམས་ལེན་འདིས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ནུས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་པ་བསྐྱེད་པ་རེད། འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ཁོས་སྒྲིབ་པ་འདག་པར་བྱེད་པའི་དགེ་བ་ཏ་ཅང་འབོར་ཆེན་གསོགས་ཐུབ། སྟོན་འགྲོ་འདིའི་གོམ་པ་ཐ་མ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། རྗེས་ཀྱི་ཉམས་

ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བ་འདི་གསོ་སྐྱོང་དང་ནུས་ཅན་དུ་བྱེད་པ་རེད། འབྲེལ་བ་འདི་སྐྱུན་པའི་ཐབས་ལམ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་བླ་མ་ལ་དད་པ་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད།

ཅ་ བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར།

འདི་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་བླ་མ་རང་རྒྱུད་ལ་ནུས་པ་ལྡན་ལ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལ་ཧེ་ཉེར་གཏོང་བའི་ཐབས་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། རང་བཞིན་འདི་ནི་མཐར་ཐུག་གི་བླ་མར་ཚ་འཛོག་བྱེད། ཁོས་མཐུན་སྣང་གི་བླ་མ་ལ་མདུན་དུ་བྱོན་པར་རེ་སྐུལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་དྲུང་ནས་དབང་བཞི་ནོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱེད། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་པ་བླ་མའི་དྲུང་དུ་ཡོངས་སུ་ཕྱིས་ནས་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་སེམས་དང་བླ་མའི་ཐུགས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་དྲན་པའི་ངང་དུ་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ངོ་མ་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་དངོས་རྒྱུ་བྱེད་དགོས།

ག ༽ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་འགྲོ།

འདི་བར་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ཐུན་མོང་བར་སྣང་བའི་ཕྱི་དུས་འཁོར་ལ་མཇལ་འཕྲད་ཙམ་རེ་བྱས་པ་རེད། ཁོས་རང་གི་སེམས་པ་སྦྱངས་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཚོར་ཐུབ་པའི་གནས་ཚད་དུ་སླེབས་ཡོད་ཅིང་། ད་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་འཁོར་གྱི་དག་པའི་སྣང་བ་ལ་གོམས་འདྲིས་བྱེད་རན་པ་རེད།

རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྔོན་འགྲོ་འདི་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྗོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོམ་པ་རིམ་གྱིས་ཕྲ་རུ་འགྲོ་བའི་རྨང་གཞི་ཞིག་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད། ཐུན་མོང་གི་སྔོན་འགྲོའི་གནས་རིམ་འདི་ཁག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་རེ་རེ་ལ་ཉམས་ལེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་འཇུག་སྒོ་དབང་ཚན་པ་རེ་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་རྨང་གཞི་ལ་འཇུག་དགོས།

དང་པོ་ནི་ཞམས་ལེན་པའི་བློ་སྦྱོང་བ་ལ་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བསྒོམ་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲེལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ས་བོན་འདེབས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན།

ཀ་ ཕྲིས་པ་འཇུག་པའི་དབང་བདུན།

སྒོ་དང་པོ་ནི་ཞམས་ལེན་པའི་སེམས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་སྒོ་ནས་ཞམས་ལེན་པ་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་པའི་དབང་བདུན་ཐོབ་རྒྱུ་དེ་རེད། ཚོག་འདིའི་སྐབས་སུ་ཞམས་ལེན་པ་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཞག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསགས་པའི་བག་ཆགས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེད་དུ་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་འཛོགས།

ཁ་ དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ།

དེ་ནས་ཞམས་ལེན་པ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དངོས་ཡིན་པར་བྱེད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་འཐོབ་པ་རེད། འདིར་ཞམས་ལེན་པ་རང་རང་གི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པའི་ཞམས་ལེན་བྱེད་ཐབས་མ་འདྲ་བ་ཡོད། ད་ལྟའི་རྒྱལ་བ་ཛོ་ནང་བས་བྱེད་ཚུལ་གཉམ་གསལ་བྱེད་ཚུལ་འགོད་དོ།།

༡༽ ཐུན་དམ་པའི་ཞམས་ལེན།

ཞམས་ལེན་པས་དུས་འཁོར་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་འབོད་པའི་སྙིང་པོའི་དུས་འཁོར་གྱི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་སྲོལ་ཡོད། ཕོས་ད་དུང་དེ་ལས་རྒྱས་པ་ཞལ་བཞི་ཕྱག་ཉི་ཤུའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་བྱེད་ཀྱང་ཆོག ཞམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ལྷན་གཅིག་ཏུ་རོལ་བའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་འཛིན་པ་དགོས་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི་འདིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་གཟུགས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རོལ་བ་མཚོན།

༢༽ ཐུན་ཡུན་འབྲིང་བའི་ཉམས་ལེན།

དེ་ལས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པའི་ཉམས་ལེན་ནི་མཁའ་འགྲོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐའ་བསྐོར་བའི་གཙོ་འཁོར་ལ་དམིགས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ལྷ་འདི་དག་གིས་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བཞིན་པའི་རླུང་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་མཚོན་གྱི་ཡོད། གཙོ་འཁོར་ལྔ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྒོམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཉམས་ལེན་པས་རླུང་འདི་དག་དང་དེ་དག་རྒྱུ་ཡུལ་གྱི་རྩ་རྣམས་སྦྱོང་བ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

༣༽ རྒྱས་པའི་ཉམས་ལེན།

ད་ཅང་རྒྱས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ནང་དུ་ལྷ་ཚོགས་ ༦༢༦ འདུས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་དེ་རེད། ལྷ་འདི་དག་རེ་རེས་ཉམས་ལེན་པའི་སྦྱོང་བའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་མཚོན་པ་དང་དེའི་ཕྱིར་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཆ་ཚང་ཤོས་དེ་ཉ་ཡོད།

བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་སྣང་བ་དཀྱུས་མ་རང་གི་ངོས་འཛིན་སྤང་ཟིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གཞིར་བཞག་པའི་ངོས་འཛིན་གསར་པ་ཞིག་གསར་སྐྲུན་བྱས་ཡོད། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དག་པའི་སྣང་བ་ནི་སྣང་བ་དཀྱུས་མའི་ཞེན་པ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་ཆ་ཞིག་ཡིན་པས་ད་དུང་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཡོད། ལམ་ལུགས་འདིའི་ནང་དུ་གལ་སྲིད་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་རྟོགས་དགོས་ན་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་རྟོག་པའི་འཁྲུལ་འདུ་རྣམས་ངེས་པར་གཅོད་དགོས། དེའི་རྗེས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བའི་ཐབས་ལམ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཡང་ཆོག

ག་ དབང་གོང་མ་དང་ཡང་གོང་བཞི།

ད་ལྟ་ཉམས་ལེན་པ་དུས་འཁོར་སྐྱེད་རིམ་ཉམས་ལེན་བྱས་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཞུགས་ན་དབང་གོང་མ་བཞི་ཐོབ་དགོས་པ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་ཐོབ་དགོས་དང་མི་དགོས་འདིར་མི་གླེང་། དབང་འདི་དག་གིས་དམིགས་

བསལ་གྱིས་ཕྲ་བའི་ཐིག་ལེ་བཞི་སྦྱོང་བའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣང་གཞི་འཛོག་པར་དམིགས་ཡོད། རྒྱུད་རིམ་འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གཉད་འདྲ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད།

ང་ ཐུན་མིན་ཀྱི་སྔོན་འགྲོ་འམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉེར་ལྡོག་དབེན་པ་རྣམ་གསུམ།

དེ་ནས་གོམ་པ་རྗེས་མ་ནི་སེམས་རགས་པ་གཞུག་སེམས་ལ་ཐིམ་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་གསལ་དག་བརྟན་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་ཞི་གནས་ཀྱི་ལྡན་པའི་དགེ་སེམས་ཤིག་རེད། འདི་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞི་གནས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན། དཔལ་རྒྱལ་བ་རྫོ་ནང་གི་ལུགས་ལ་ཉམས་ལེན་པས་དབེན་པའི་གནས་ཁང་དུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟངས་སྟབས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་བཀོལ་གྱིན་ཡོད། ཏ་ཙང་ནུས་པ་ལྡན་པའི་ཐབས་རྩལ་འདིས་དབེན་པ་རྣམ་གསུམ་འགྲུབ་པར་བྱེད།

༡༽ ལུས་དབེན། ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་སྟངས་སྟབས་དེ་མི་བདེ་བ་དང་མི་བརྟན་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་ཀྱི་རིང་ལ་གནས་ཐུབ་པ་རེད། མདོར་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་ལུས་མི་གཡོ་བ་ལྷ་ཁང་གི་སྟེབས་བཟོ་ལྟ་བུ་དགོས་ལ། མདོར་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་ལུས་པོ་དེ་ཐད་དེ་ལས་ཉུང་དུ་གྱུར།

༢༽ ངག་དབེན། འདི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལས་ཉམས་ལེན་པའི་ངག་སྨྲ་བརྗོད་དང་བྲལ་བ་པི་ཝང་གི་རྒྱུན་ཐག་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དགོས་པས་དེས་ཉོབ་པ་དང་དཀའ་ངལ་གྱི་ཚོར་བ་མེད་པར་ཁུ་སིམ་མེར་རང་བབ་ཏུ་གནས་ཐུབ།

༣༽ སེམས་དབེན། འདིའི་སྐབས་སུ་སེམས་པ་གཞི་རྩའི་སེམས་པ་རྣམ་རྟོག་གི་དབང་དུ་མཤོར་བར་ཆུའི་ར་ཐག་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དགོས། དེ་ནི་ལྷག་ཆུ་ཆད་ཚར་བ་ལ་རྒྱུན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་གོ་བ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་བག་ལ་ཞ་ནས་རྩོལ་མེད་དུ་གནས་ཐུབ་པ་རེད། འདི་ནི་གསལ་དྭངས་དུལ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རེད་ལ། མཚམས་

རེར་འདི་ནས་ཀྱང་དངོས་གཞིའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོང་སྲིད་ལ། ཉམས་ལེན་རྗེས་མ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱེད་པ་སློས་མ་དགོས།

ང་༽ རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་དྲུག

དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅེས་འབོད། ཐོག་མར་ཉམས་ལེན་པ་ལ་རྟོགས་པ་སྔ་མ་རེ་རེ་བརྟེན་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་ལམ་སྟོན་རེ་གནང་གི་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ལམ་ལུགས་འདི་ལ་འགྱུར་བ་ཙུང་ཟད་ཐེབས་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་མཚམས་ལ་བསྡད་པའི་ཚེ་གཞི་ནས་ལམ་སྟོན་ཆ་ཚང་གནང་བའི་སྲོལ་ཆགས། དེ་ནས་ཉམས་ལེན་པ་འདི་དག་གཅིག་ཕྱུར་སྒོམ་སྒྲུབ་བྱས་ནས་རིམ་པ་རྗེས་མ་རྣམས་ཚང་ཐབས་བྱེད། རྣལ་འབྱོར་དྲུག་དེ་སྔེ་ཚན་བཞི་ལ་བགོ་ཆོག

ཀ་ བསྙེན་པར་གནས་པ།

རྣལ་འབྱོར་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྟོང་གཟུགས་བསྐྱེད་པར་དམིགས་ཡོད། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྣང་བ་འདི་དག་ནམ་ཞིག་ རླུང་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་འབྱུང་། དེ་དག་ནི་ལས་འབྲས་ཀྱིས་རྐྱེན་མ་བྱས་པའི་དྭངས་བའི་གཟུགས་རང་འགྲུལ་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

༡༽ སོ་སོར་སྡུད་པ། འདིའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པས་སེམས་དབང་པོ་ཡན་ལག་ལྔ་ནས་ཆ་ཚང་བར་ཚུར་བསྡུས་ནས་རྩ་དབུ་མའི་ཡ་ཁའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རླུང་ལ་ཐིག་ལྷར་སྒྲུངས་པའི་ཚུལ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད། ཁོས་དེ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཚེ་ཁོ་ལ་རྟགས་མཚན་བཅུ་[1]ཡོང་གི་རེད། རྟགས་མཚན་བཞི་མཚན་མོའི་དུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། རྟགས་མཚན་དྲུག་ནི་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་། ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པ་རིམ་པ་འདིའི་རྩལ་རྫོགས་ཡོང་བའི་ཚེ་ཁོས་རྟགས་མཚན་བཅུ་པོ་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་གསལ་

---

[1] སོར་སྡུད་ཀྱི་རྟགས་བཅུ། སོར་བསྡུད་ཀྱི་སྒོམ་ཉམས་ལེན་བྱས་འབྲས་སུ་ཤུས་པ་འཆོན་པའི་རྟགས་མཚན་ལ་སྣང་བ་དུ་བ། སྨིག་རྒྱུ། མཁའ་སྣང་། མར་མེ་བཅས་མཚན་མོར་འབྱུང་བའི་རྟགས་བཞི་དང་། འབར་མ། ཟླ་བ། ཉི་མ། རྡོ་རྗེ། མཆོག་གི་ཆ། ཐིག་ལེ་བཅས་ཉིན་མོར་འབྱུང་བའི་རྟགས་དྲུག་གོ

དྭངས་ཀྱི་ངང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཐུབ། སོར་སྡུད་ཇོགས་པའི་ཚད་ནི་རྟགས་བཅུ་དེ་དག་ངེས་གཏན་གྱུར་སོང་བ་དེ་ཡིན།

༢༽ བསམ་གཏན། སྟོང་གཟུགས་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བསླབས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་སྣ་འཛོམས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་དག་གི་ནང་དུ་སློམ་པར་འཇུག་པའི་སློམ་གྱི་ངང་དུ་གནས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་དགོས། དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ལྡན་པའི་ཆེད་དུ་མཉེན་ཆ་དེ་ངེས་པར་དུ་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས། འདིས་ཉམས་ལེན་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྟན་ཆ་མ་འཚོར་བའི་ངང་དུ་དམིགས་རྣམ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་ཚོག་པར་བྱེད་པས་འདི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། ཉམས་ལེན་འདིའི་རྨང་གཞི་ནི་དབང་པོའི་སྒོ་རེ་རེ་ནས་ནང་གི་ཕྲ་བའི་གཟུགས་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དྲན་པ་ལྷན་དུ་མཉམ་བསྲེས་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་ནས་འཛོག་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དོ་སློམ་གྱི་ངང་དུ་གནས་པ་དང་། རང་གི་འཛིན་སྣང་ས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་རིམ་པ་བཞི་ཉམས་སུ་མྱོང་གི་རེད། རྟོགས་པ་འདི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་གཟུགས་སེམས་ལས་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པ་བརྟན་པོར་ངེས་དང་ལྷན་དུ་འབྱུང་གི་རེད། མི་རིང་བར་ཉམས་ལེན་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་གཟུགས་གཉིས་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་མ་གྱུར་པར་དུ་རོ་གཅིག་པར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ཁ་ ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ།

ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་གོང་མ་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྙིང་དུ་རང་དབང་ཆ་ཚང་གོང་དུ་འཕེལ་པར་འགྱུར། འདི་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཞེས་འབོད་པ་རེད། དེ་དུས་རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་རླུང་བཅུ་བོ་ལྷན་དུ་འདུས་པའི་ཚེ་རང་འགུལ་གྱིས་བྱུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དང་ལྷན་དུ་མཉམ་བསྲེས་ལ་རོལ་བའི་ཉམས་ལེན་འདི་བྱེད་དགོས། དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྗེས་མ་གཉིས་ནི་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་ནུས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་སྒྱུར་ཐུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཕྲུགས་ཀྱིས་སྐྱུན་ཐུབ་པའི་རླུང་དག་གི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་རང་དབང་འཐོབ་པར་དམིགས་པ་རེད།

༡༽ སྲོག་རྩོལ། སྲོག་རླུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་གནས་ཀྱི་རླུང་ཐབ་ཏུ་བཀོལ་ཞིང་། དྲན་པ་དང་སྟོང་གཟུགས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱུད་ནས་རྩ་བའི་རླུང་ལྔ་དང་ཡན་ལག་གི་རླུང་ལྔ་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པ་རེད། ཉམས་ལེན་འདི་དག་ནི་ལྟེ་བའི་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་བའི་རྩ་རོ་རྐྱང་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་གཙོ་བོ་དམིགས་ཡོད། འདིས་འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་བརྒྱུད་ནས་རླུང་གི་རྒྱུ་རིམ་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་། རྟོག་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་འགག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཟད། སེམས་དང་རླུང་གཟུགས་གསུམ་ཀ་མཉམ་བསྲེ་བྱ་ནུས།

༢༽ འཛིན་པ། རླུང་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་འདྲེན་པ་དང་དེར་གནས་པའི་ཚུལ་སྦྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་ནི་སྟོང་གཟུགས་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་ཡོངས་སུ་འདྲེས་པར་འགྱུར། ཉམས་ལེན་པས་དངོས་པོ་འདི་གསུམ་པོ་ངེས་པར་དུ་འཁོར་ལོ་དྲུག་ལ་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་འབོད་པའི་སྙིང་པོ་ཕྲ་མོ་དག་ལ་བསྲེ་དགོས། ལྟེ་བ་ནས་འགོ་བཙུག་ནས་གྱེན་རིམ་བཞིན་སྤྱི་གཙུག་གི་འཁོར་ལོ་བར་དུ་དང་། དེ་ནས་སླར་ཕྱར་དུ་རིམ་བཞིན་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་བར་དུ་བསྲེ་དགོས། འཁོར་ལོ་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་པའི་རྒྱུ་བའི་རླུང་འཁོར་ལོའི་ནང་དུ་དྲངས་ནས་ནང་གི་སེམས་དང་དེར་བསྡུས་ནས་ཡོད་པའི་སྙིང་པོ་འམ་ཐིག་ལེ་དག་དང་བསྲེ་དགོས། ཕོས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་སྙིང་པོ་འམ་ཐིག་ལེ་ཞིག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པའི་བདེ་བའི་མྱོང་བ་འཐོབ། དེ་ནས་གཏུམ་མོའི་ཉམས་ལེན་བརྒྱུད་ནས་བདེ་བ་དེ་དེ་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རུ་འཕེལ་བར་དགོས་པས་དེ་ནི་སྦྱར་མཉམ་བསྲེ་བྱས་ཟིན་པ་རྣམས་སླར་ཡང་ཐིག་ལེ་ཡང་བསྲེ་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་ཤེས་པ་དེ་རེད།

ག་ སྒྲུབ་པ།

རིམ་པ་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གནད་དོན་གཉིས་ཏེ། སྟོང་གཟུགས་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མངའ་བརྙེས་པར་འགྱུར། རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་ངོ་བར་ལྷན་དུ་ལེན་རྒྱུ་དེ་རེད། རྣལ་འབྱོར་འདིས་བདེ་

བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་གཟུགས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་དེ་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་མཆོག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་འབོད།

༧) རྗེས་དྲན། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བརྟན་པ་དང་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་ཆེད་དུ་ད་ནི་ཉམས་ལེན་པས་སྙོམས་འཇུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པ་རེད། འདིས་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་མྱོང་བ་སུ་མཐུད་ནས་སྦྱོང་བརྟར་བྱས་པ་ན་ཕོ་ལ་སྙོམས་འཇུག་གི་ཆེད་དུ་རིག་མ་དངོས་སམ་དམིགས་པར་བཟུང་བའི་རིག་མ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་མེད། ཕོས་སྟོང་གཟུགས་ཟུང་འབྲེལ་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སེམས་པ་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་རེད། འདི་ནས་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕོ་ལ་ཟུང་འཇུག་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སེམས་པ་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་རེད། འདི་གཉིས་མྱོང་བ་ཐམས་ཅད་དེའི་ཟུང་འཇུག་ལ་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་བསྲེ་སྦྱོར་བྱེད།

ང་ སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོ།

འདི་བར་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་པས་མཆོག་མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བླ་ན་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན། ནམ་ཞིག་སེམས་འདི་རང་རྒྱུད་ལ་བརྙེས་པ་དང་ཉམས་ལེན་པ་དེ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་བའི་འཆིང་ཐག་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ཟིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སེམས་པ་དུས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོར་ཡོངས་སུ་ངོ་འགྱུར་བཏང་ཡོད་ཙང་ལས་དབང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་པོ་ད་དུང་ལྷག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་ཐ་མ་འདིས་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བཞག་ལྷག་མ་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལྷག་མ་དག་གཙང་སེལ་བྱེད་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་རེད།

༣༽ ཏིང་ངེ་འཛིན།

རྗེས་དྲན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་དང་། མི་གཡོ་བ། དབྱེར་མེད་པ། མཆོག་མི་འགྱུར་བ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བརྟན་པའི་ཤེས་རབ་དྭངས་མ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་མ་དག་པའི་ཁམས་བཅུ་གཉིས་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བར་བྱེད། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་བརྟན་པོར་བཏང་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་རིམ་གྱིས་གོང་འཕེལ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ས་བཅུ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། རང་ལ་གདོད་ནས་ཡོད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དུས་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྐུ་ཐུགས་དང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས།

བཞི། འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས།

རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་བརྒྱུད་ནས་ཐར་འདོད་པ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཐོ་ཤོས་དེ་འཐོབ་པར་འགྱུར། དེ་ལ་བསྙེན་པའི་སྐབས་སུ་ཐར་འདོད་པས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྟོགས་པ་འཐོབ། ཉེ་བར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་བ་བཞིས་བསྐྱུན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར། སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་མཆོག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་གཟུགས་ལྷན་དུ་སྦྲེལ་ཐུབ། སྒྲུབ་པ་ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པ་ལས་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངང་དུ་ངོ་འགྱུར་བྱས་ནས་གནས་སྐབས་དེར་གནས་ཐུབ་པར་འགྱུར།

ཀ༽ རྡོ་རྗེ་བཞི།

ཉམས་ལེན་པས་སྦུ་མཐུད་དེ་ཉམས་ལེན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་གཉིས་ལ་བགྲོད་ཅིང་། མཐར་ཐུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཉམས་ལེན་པའི་ཕྱིའི་

ལུས་པོ་ནི་ཡོངས་སུ་ཞིག་ཟིན་ལ་ཡོངས་སུ་མངོན་པའི་འཇའ་ལུས་འཐོབ། རྒྱུད་རིམ་འདི་རིམ་གྱིས་སྦྱང་བའི་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་རྡོ་རྗེ་བཞིའི་ངོ་བོར་རྟོགས་ཐུབ།

ཀ་ ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ། སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགྱུར་མེད་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་དབྱེར་མེད་དུ་མཐོང་བའི་སེམས་འདི་ལྟེ་བ་ན་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དག་པར་སྦྱང་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་།

ཁ་ ཐུགས་རྡོ་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་མཆོག་གི་སྟོང་ཉིད་སེམས་རང་གི་གསལ་བའི་ཆ་ནས་མཐའ་མེད་པའི་སྲིད་པའི་ཞིང་རྣམ་པར་གསལ་བ་རེད། འདི་སྙིང་ཁ་ན་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དག་པར་སྦྱང་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་།

ག་ གསུང་རྡོ་རྗེ། སྒྲ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་སྒྲ་དང་བརྗོད་སྤྲོད་པའི་རླུང་གཞིར་གྱུར་པའི་ཞིག་པ་མེད་པའི་སྙིར་བ་ལ་སྦྱོང་བ་རེད། འདི་མགྲིན་པ་ན་ཡོད་པའི་ངག་གི་ཐིག་ལེ་དག་པར་སྦྱང་བའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་།

ང་ སྐུ་རྡོ་རྗེ། གཟུགས་ཐམས་ཅད་སྟོང་གཟུགས་སུ་སྦྱོང་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པའི་མཐུ་ལས་སྤྲུལ་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱེད་པ་རེད། འདི་དཔྲལ་བ་ན་ཡོད་པའི་སྐུ་ཡི་ཐིག་ལེ་དག་པར་སྦྱང་བའི་སྐབས་སུ་ཡོང་གི་རེད།

ཁ༽ དོན་དམ་པའི་ཤམྦྷ་ལ།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་འདི་དག་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་དོན་དམ་པའི་ཤམྦྷ་ལ་སྤྲུལ་བར་བྱེད། འདི་ནི་མཐར་ཐུག་གི་དྭངས་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་གི་ཞི་བདེ་མཐར་ཐུག་གི་རྣམ་པ་དེ་རེད། གནས་སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་ཕྱི་དུས་འཁོར་དང་ནང་དུས་འཁོར་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དུས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོར་ཡོངས་སུ་ཞིག་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐབས་སངས་རྒྱས་ནི་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་སྟོང་གཟུགས་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་སྤྲུལ་བ་འགྱེད་པར་ཐོགས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་རེད།

ལྔ། ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་གྲགས་ཆེ་བའི་གནས་ས་ཁག

བོད་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ན་རྫོང་ནང་བའི་དགོན་པ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གི་ནང་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ནི། ཀུན་སྤྱང་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ནས་བཟུང་རྫོང་ནང་གི་གདན་ས་རྫོང་ནང་རི་ཁྲོད་ཆེན་མོ། རྫོང་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་། རྫོང་ནང་རི་ཁྲོད་ཆེན་མོ། ཆོས་ཐང་དགོན་པ། འཛམ་ཐང་དགོན་པ། འཛམ་ཐང་ཆོས་རྗེ་དགོན་པ། འཛམ་ཐང་གཙང་པ་དགོན་པ། འཛམ་ཐང་ཆེས་བཅུ་དགོན་པ། མགོ་ལོག་ལུང་སྐྱ་དགོན། མགོ་ལོག་ལྷུམ་མདའ་དགོན་སོགས་རེད། དེ་དག་ལས་རྫོང་ནང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་ཕྱག་བཏབ་པའི་རྫོང་ནང་རྟག་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ནི་དེའི་སྐབས་སུ་རྫོང་ནང་བའི་གདན་ས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ན་ཡང་ད་སྐབས་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྱུར་ཟིན། ད་སྐབས་དགོན་པའི་མཚན་ལ་དགའ་ལྡན་ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཞེས་ཞུ། དགོན་པ་དེ་ལྷ་རྩེ་ཆོས་སྡེ་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༥ ཙམ་གྱི་ཡོད། དགོན་པ་དེ་ནི་ཐོག་མར་རྫོང་ནང་ཏ་ར་ནཱ་ཐས་ཡི་ལོ་ ༡༧༡༥ ཕྱག་བཏབ། དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༣༠༠༠ ཙམ་བར་འཕེལ་ཏེ་མཉམ་མེད་རྫོང་ནང་པའི་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ལྡན་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་མཛད་སྐྱོང་།

༡༽ རྫོང་ནང་རི་ཁྲོད་ཆེན་མོ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༣༨༩ ལོར་ཀུན་སྤྱངས་ཐུགས་རྗེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བོད་དབུས་གཙང་ལྷ་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་རི་ཁྲོད་ཆེན་པོ་རྫོང་ནང་ཞེས་གྲགས་པའི་དབེན་གནས་དེར། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་གྲྭ་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཅིང་། ཆོས་བརྒྱུད་འདིས་ས་སྙིང་ཁྱད་པར་མཛད་པས་གནས་ཀྱི་མིང་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཐོགས་ཏེ་རྒྱལ་བ་རྫོང་ནང་བ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་འདི་ནས་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཀུན་མཁྱེན་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་དོལ་བོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་དབུ་མ་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པས་གཏན་ལ་ཕབས་པས་གྲུབ་མཐའ་འདི་རྩོད་བྲལ་དུ་གྱུར། དེ་ནས་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་མཁས་

མཆོག་ཉ་དཔོན་པ་དང་། ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་སོགས་རང་འབྲའི་བུ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་འདི་བོད་ཡུལ་མཐའ་དབུས་ཀུན་ཏུ་སྤེལ་བར་མཛད།

༣༽ འཛམ་ཐང་དགོན་ཁག་གསུམ།

མདོ་སྨད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་བའི་བསྟན་པའི་གནས་གཞི་ཆེན་པོ་འཛམ་ཐང་བསམ་འགྲུབ་ནོར་བུའི་གླིང་ནི་དྲུང་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་ ༡༩༠༠ ལོར་ཕྱག་བཏབ། དགོན་པ་ཁག་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། གཙང་དགོན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་དགོན་པ། ཚེས་བཅུ་དགོན་པ་བཅས་རེད། གཙང་དགོན་པ་ནི་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་[1]གྱིས་ཡེ་ལོ་ ༡༧༡༧ ལོར་ཕྱག་བཏབ། དགོན་གནས་དེར་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དང་། ཆོས་གྲྭ། སྒྲུབ་གྲྭ། པར་ཁང་། གྲྭ་ཤག་སོགས་མང་ལ་འཛམ་ཐང་ཉེ་འཁོར་གྱི་གཞི་རྒྱ་ཆེས་ཆེ་བའི་ཇོ་ནང་བའི་དགོན་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཚོས་སྡེ་དེར་ལྷ་ཁ་དང་། དགོན་ལེབ། ས་དམར། ཆོས་ཐང་། བྲོ་ཡུར། འཛི་པོ། ཡག་མདོ། གྲྭ་ས་བ་བཅས་ཁང་ཚན་བརྒྱད་དུ་བཀར་ཡོད་ལ། བསྟུས་གྲྭ་དང་། ཚད་མ། ཕར་ཕྱིན། མཛོད། དུས་འཁོར། དབུ་མ། འདུལ་བ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་པ་མང་ལ། རྒྱུད་སྡེ་དུ་མའི་ཉམས་ལེན་པ་དེ་བས་མང་། རྫོགས་རིམ་སྒྲུབ་གྲྭར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གཙོ་བོ་དང་། རྫོགས་རིམ་གཞན། བསྐྱེད་རིམ་བཅས་འཛིན་གྲྭ་བཞི་བཙུགས་ཡོད། པར་ཁང་དུ་ཤིང་པར་ཆིག་ཁྲི་ལྷ་སྟོང་དང་། འདུ་ཁང་དུ་དྲུང་བཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་དང་ངག་དབང་རྡོ་རྗེ་བཟང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་བྱིན་རླབས་ཅན། ངག་དབང་དགོན་མཆོག་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསེར་ཟངས་ཀྱི་སྐུ། འདུ་ཁང་གི་གྱང་ལྡེབས་སུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐྱེས་རབས་དང་དཔལ་པོ་བཞེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཚོན་པའི་ཚོན་རིས་བཞུགས། ད་ལྟ་གྲྭ་པ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཅིག་བཞུགས། དེ་དག་གི་ནང་ནས་དཔལ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་ཐང་དགོན་ནི་ཐུན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཡུལ་གཙོ་གྲས་དེ་ཡིན་ལ། ཐུན་གྱི་རྩ

[1] ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། (༡༦༩༡-༡༧༣༥) འཛམ་ཐང་གཙང་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ། གྱང་མཁར་ཆོས་གཟི་རྒྱ་ཆེ་བཙུགས།

བའི་བླ་མ་ནི་དགོན་པ་དེའི་རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བླ་མ་བློས་འཕྲིན་ཞེས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་དེ་ཡིན་ནོ།།

ཆོས་རྗེ་དགོན་པ་ནི་རབ་ཕྱིས་ ༡༧༣༥ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ཆོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་གདན་ས་འདི་སྐྱོང་སྐབས་དགེ་འདུན་པ་ཁྲི་ཕྲག་ལྷག་གིས་ངེས་དོན་སྙིང་པོའི་རང་ལུགས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་མཛད། ཇོ་ནང་རང་ལུགས་ཀྱི་དགོན་ལག ༡༡༣ བཏབ། སྔོན་དགོན་འདི་གྲོང་ནག་དང་འབྲེས་པའི་དུས་ཀྱང་ཡོད། ད་ལྟར་རབ་བྱུང་དགེ་འདུན་པ་སྟོང་ལྔ་ལྷག་གིས་ཐོས་བསམ་ཉམས་ལེན་མཛད་བཞིན་མཆིས།

༣༽ མགོ་ལོག་ལུང་སྐྱ་དགོན།

ལུང་སྐྱ་དགོན་དཔལ་ངེས་དོན་མི་འགྱུར་བདེ་ཆེན་གླིང་ནི། ཡེ་ལོ་ ༡༧༡༨ ལོར་གཙང་བ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གིས་དབུ་བཙུགས། དེ་དུས་ནག་སྐོར་ཡིན་པས་དགོན་གནས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད། གདན་རབས་བདུན་པ་བླ་མ་ངག་དབང་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ཡེ་ལོ་ ༡༩༡༨ ལོར་ཆོས་སྐར་འདིའི་མཚན་ལ་ངེས་དོན་མི་འགྱུར་བདེ་ཆེན་གླིང་ཞེས་བཏག ས་བཅུ་བ་མཆམས་པ་སློན་ལམ་བཟང་པོའི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་ནག་སྐོར་ལུང་སྐྱའི་ཐང་དུ་གཏན་འཇགས་མཛད། མཁན་རབས་དང་པོ་སེར་ཤུལ་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་གསར་དུ་བཙུགས། དེ་ནས་མཁན་རབས་གཉིས་པ་གསང་སྔགས་བསྟན་འཛིན་གྱི་རིང་བཤད་སྒྲུབ་ཟུང་གི་བསྟན་པ་དབྱར་མཚོ་ལྟར་རྒྱས་བཞིན་པའི་སྐབས་རིག་གནས་གསར་རྗེའི་དུས་འགྱུར་བྱུང་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ལོ་ནས་ཆོས་སྒོ་གསར་འབྱེད་ཀྱི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དང་བསྟུན་ ༡༩༨༨ ལོར་སྐྱབས་རྗེ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་འོག་མ་འོངས་དགོན་གནས་གཏན་འཇག་ཡོང་ཆེད་མགོ་ལོག་དགའ་བདེ་རྫོང་ཁོངས་གད་ཐོག་བན་ལུང་ཞེས་པའི་སར་སྤོས་ཏེ་ཆོས་གཞི་གཏན་འཇག་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོ་གསར་བཞེངས་དང་དུས་འཁོར་

སྦྱོར་དྲུག་སྒྲུབ་ཁང་། ཇོར་སེམས་སྒྲུབ་གྲྭ་གྲྭ་ཤག་སོགས་གསར་བཞེངས་རྒྱ་ཆེར་གནང་། སྤྱིར་ས་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བཏང་ན་དགོན་པ་འདི་ད་ལྟ་བན་ལུང་དུ་ཡོད་མོད། སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དབང་བཙན་པར་བྱས་ཏེ། ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་ལུང་སྐྱ་དགོན་ཞེས་འབོད་ཀྱིན་ཡོད། དགོན་པ་འདི་ཐོག་མར་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ བར་མི་ལོ་ ༣༠༩ འདས་ཤིང་། གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་དང་མཁན་རབས་བཅུ་གཉིས་བྱོན་ནོ།།

དགོན་པ་འདིར་གཙོ་བོ་བཤད་གྲྭ་དང་། སྒྲུབ་གྲྭ་ རྣམ་ཐར་གྲྭ་ཚང་། སློབ་ཆུང་བློ་གསལ་རྣ་བ་སྙེ་གྲྭ་ཚང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། བཤད་གྲྭ་བའི་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གནང་ཡུལ་བཀའ་ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་ཉི་ཤུ་དང་། བསྟན་བཅོས་བྱམས་པའི་ཆོས་ལྔ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས། ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་བ། ཆོས་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ཡིག་ཆ་སོགས་གསུང་རབ་ཚད་ལྡན་ཁག་ལ་གཞི་བཅོལ། འབའ་མདའ་བ་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆས་ཟུར་བརྒྱན་ཏེ། མདོ་ཕྱོགས་བཀའ་པོད་ཆེན་པོ་ལྔ་དང་། སྔགས་ཕྱོགས་རྒྱུད་སྡེ་བཞི། ཐུན་མོང་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱོང་བརྡར་གནང་བཞིན་ཡོད།

༩༽ ཛ་བའི་བསེ་དགོན་པ།

བསེ་མཁར་གཉིས་སྔོན་ནས་དཔལ་ལྡན་རྒྱལ་བ་ཇོ་ནང་བའི་དགོན་པ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། བསེ་དགོན་པ་ནི་ ༡༦༨༣ ལོར་འབྲོག་དགེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་[1]མཆོག་གིས་བསེ་མཁར་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཏེ་ཕྱག་བཏབ། མཚན་ལ་དཔལ་ཐུབ་བསྟན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་ཞེས་གསོལ། སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་ཛ་བ་ཁུལ་ཛ་བ་རྫོང་གི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཆགས་ཡོད། དེ་ཡང་བསེ་ཚང་གི་གདུང་རྒྱུད་དུ་བསེ་དབོན་ཀུན་དགའ་ལྷུན་འགྲུབ་དང་། མཁར་ཚང་གི་གདུང་རྒྱུད་དུ་མཁར་བླ་ཀུན་དགའ་དར་རྒྱས་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་

[1] འབྲོག་དགེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། བསེ་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་པ་པོ།

པོ་བྱོན། འདིར་ཙ་བ་བླ་མ་ངག་དབང་སོགས་ཁྲི་རབས་རིམ་བྱོན་དང་། དགོན་མཆོག་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་རིམ་བྱོན་དང་། ཤེར་བཟང་ཚང་སོགས་མཁན་རབས་རིམ་བྱོན། གྭ་གྲངས་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་ལྷ་འབངས་སྟོང་ཕྲག་ལས་བརྒལ་བས་གྲུབ་པའི་དགོན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

རི་བོ་དགེ་ལུགས་པ།

ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པ།

དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་དཱི་པཾ་ཀ་ར་བོད་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་ཁོང་ལ་རེ་སྐུལ་ཞིག་ཞུས། དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཉམས་ཉེས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་ཡང་དག་པ་བྱེད་ཤེས་མཁན་ཧ་ཅང་དཀོན་པོར་གྱུར་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཀའ་བསྟན་རྣམས་བཞུགས་ཡོད་ནའང་དེ་དག་སོ་སོའི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་ལག་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་མཁན་གྱི་བླ་མ་ཧ་ཅང་དཀོན། དེ་བས་ཀྱང་ཚབ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཆོས་པ་མང་པོས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་རིམ་པ་མཐོ་ཤོས་དེ་དག་འཚོལ་སྒྲུབ་བྱས་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བརླགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཆགས།

རྒྱལ་པོས་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་མང་ཚོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་འཛུགས་པའི་ཆེད་དུ་སྟབས་བདེ་ཞིང་ཁ་གསལ་བའི་ཆོས་ཤིག་གནང་རོགས་ཞེས་རེ་སྐུལ་ཞུས། དེ་ལ་ཨ་ཏི་ཤས་<བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན།[1]>ཞེས་པ་གནང་བསྡུས་ཤིང་སྟབས་བདེ་བའི་དཔེ་ཆ་དེ་བརྩམས་པ་རེད། ཚིགས་བཅད་བཅུ་ཕྲག་ཁ་ཤས་དེའི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྙ་བྲིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྲིས་ཡོད། ཁོང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་

---

[1] བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ཨ་ཏི་ཤས་མཛད། འདིའི་ནང་དུ་ཤོ་ལོ་ཀ་ ༦༧ ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་ཀྱི་གནད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ལེགས་བཤད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། འདིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ཐུགས་ཡོངས་སུ་འཕྲོག་ནས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་བརྩམས་གནང་།

ཐོག་ལ་དམིགས་བཀར་གྱིས་གསུང་ཡོད། འདི་ལྟར་ཁོང་གིས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་བཏིང་ཡོད། ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་འགའ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་གསར་བཅོས་པ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཕྱུགས་ལ་ཡང་ཨ་ཏི་ཤའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་འདྲ་བའི་བྱ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་པར་དགོངས། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དར་སོ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་གི་ཕྱུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། སྤྱོད་པ། ཉམས་ལེན་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གོ་ནོར་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་དག་བཅོས་གནང་དགོས་པར་དགོངས་པ་རེད། དེ་དུས་ཁོང་གིས་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་ཕྱུགས་བཞེད་མེད་ན་ཡང་ཁོང་གི་ཡོན་ཆེ་བའི་བརྩམས་ཆོས་དག་ལས་ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ལེགས་བཅོས་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། འདི་རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་སོང་མཐར་བོད་ནང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་གི་ངོ་བོར་འཕེལ་རྒྱས་སོང་བ་རེད།

གཅིག ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ནི་དུས་སྐབས་དེའི་རིག་པ་དོན་གཉེར་བ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། སྤྱིར་ཁོང་གི་བླ་མའི་བརྒྱུད་པ་གཙོ་བོ་ས་སྐྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་གིས་རྙིང་མ་དང་། གསར་མ་ཀུན་གྱི་བླ་མ་མང་པོ་བསྟེན། གསར་མའི་ནང་དུ་བཀའ་གདམས། བཀའ་བརྒྱུད། ཇོ་ནང་བཅས་ཀྱི་བླ་མ་མང་པོ་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་གསར་མ་དང་རྙིང་མ་ཞེས་སྤྱི་ཚན་གཉིས་སུ་འབོད་པ་ནི་ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགྱུར་གསར་རྙིང་ལ་བྱེད་པ་རེད། འགྱུར་གསར་རྙིང་གི་ས་མཚམས་ནི་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་[1]ཡར་སྔོན་དུ་བསྒྱུར་བ་དག་ལ་རྙིང་འགྱུར་

[1] ལོ་ཙཱ་བ་རཏྣ་བྷདྲ། ཁོང་ནི་བོད་སྟོད་ཕྱོགས་འབྲོག་ཁུལ་དུ་འཁྲུངས། བཞད་གྲ་ཚང་དུ་ཞུགས། ཨོ་རྒྱན་རྫོགས་པ་སོགས་བླ་མ་མང་དུ་བསྟེན། གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་ཀུན་ལ་མཁས། ཁྱད་པར་པཎ་ཆེན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་ལས་དུས་འཁོར་གྱི་ཆོས་སྐོར་གསན་ཉམས་རྟོགས་མཐོན་པོར་རྒྱས། མདོག་གི་སྨན་སྲིང་དང་། བཞད་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་སོགས་དགོན་གནས་མང་དུ་བཏབ། ཕྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྲིད་དང་། སྦྱོར་དྲུག་ཁྲིད་ཡིག་སོགས་མཛད། སློབ་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་སོགས་བྱོན།

དང་། ཁོང་གི་རྗེས་སུ་བསྒྲུར་བ་དག་ལ་འགྱུར་གསར་མ་ཞེས་འབོད་པ་རེད། ཙོང་ཁ་པ་ནི་མཁྱེན་རྒྱ་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པ། དཔྱོད་རིག་སྤུ་གྲི་ལྟར་རྣོ་བ། གདན་ཚིགས་ཧ་ཅང་ཟབ་པ་ཞིག་རེད། བླ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་ཐ་མི་དད་པར་བསྙེན་བསྒྲུབ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛད། དེ་ལྟར་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ཀུར་གུམ་གྱི་ནམ་འདོད་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དངོས་སུ་མཛད་པ་རེད། དེ་འདྲ་བའི་མཁྱེན་རྟོགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཙོང་ཁ་པས་དེའི་སྐབས་སུ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ནོར་བར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཡོད། ལེགས་སྦྱར་ལ་མཁས་པའི་མཁས་དབང་དོན་གཉེར་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ཙོང་ཁ་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསླབ་པའི་ཆོས་དེའི་ཁུངས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་དག་ལ་མ་ཐུག་བར་དུ་བཙལ་བ་རེད། ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་ཁོང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་གཏུགས་ཐུབ་པ་དང་། བོད་དུ་ལོག་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ལོག་རྣམས་དག་ཐེར་བྱེད་ཐུབ་པར་དགོངས།

ཁོང་གིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ལུགས་དེ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བརྩམས། ལམ་ལུགས་འདི་ཡི་ཁུངས་གཏུགས་ས་ནི་ཨ་ཏི་ཤ་ཡི་གསུང་བའི་ཆོས་རྣམས་རེད། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཙང་ཆོས་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་ཕྲ་ཞིང་ཞིབ་པ་མཐའ་དག་རང་གིས་ཉམས་སུ་བཞེས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཚུལ་དེ་ལ་བཀོད་པའི་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་སྔར་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་། ཐ་ན་རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལུགས་སྣམ་སྦྱར་དང་། ལྷུང་བཟེད། གསིལ་བྱེད་སོགས་མིང་ཙམ་ཤེས་དཀོན་པའི་དུས་སུ“གང་ན་ལས་ཀྱང་ཡོད། ནན་ཏན་བྱེད་པའང་ཡོད་པ་དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །གང་ན་ལས་ཀྱང་མེད། ནན་ཏན་བྱེད་པའང་མེད་པ་དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཞིག་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །” ཞེས་བསྟན་པ་གནས་མི་གནས་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པ་གཟིགས་ནས་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་བཞེས་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་འདུལ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་འདོན་མཛད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་འདེབས་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་རྒྱལ་དུ་བཏོན་པ་རེད།

ཁོང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཁུངས་གཙོ་བོ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། ཟླ་གྲགས་པ།[1] བུདྡྷ་པ་ལི་ཏ།[2] འཕགས་པ་ལྷ་[3]སོགས་ན་ལེནྡྲའི་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ལ་གཏུགས་ཡོད། གཞི་རྩ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཙོང་ཁ་པས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་ལྷག་པར་དུ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡོངས་སུ་ཚང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ཡོད། ཁོང་གིས་སློབ་མ་དག་ལ་སྔགས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་དུ་མ་ཞིག་གནང་ཡོད་ཅིང་གཙོ་བོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་[4]པའི་རྒྱུད་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་ཡོད། ལྷ་སའི་ཉེ་སྐོར་དུ་ཁོང་གིས་དགའ་ལྡན་དགོན་པ་[5]གསར་བཞེངས་མཛད་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་སློབ་མའི་ཁྲུ་ཚོགས་དེར་འདུས་པ་མ་

[1] ཟླ་བ་གྲགས་པ། (༦༠༠-༦༥༠) དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་ཞིག སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པ་ཙམ་ལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་བྲམ་ཟེའི་ཁྱིམ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་འཁྲུངས། རིམ་གྱིས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སྦྱངས་པས་མཁས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་བསླབས་ཏེ་ན་ལེནྡྲའི་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་། བརྩམས་ཆོས་སུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད། གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་ཚིག་གསལ་དང་། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་མ་གསལ་བ་མཛད། གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། རིག་པ་དྲུག་ཅུའི་འགྲེལ་བ་དང་། དབུ་མ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་སོགས་མཛད་དོ།།

[2] སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། (༤༧༠ -༥༥༠) ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་བུདྡྷཔཱལིཏ་ (Buddhapalita) ཞེས་འབོད། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་ཆེན་ཞིག་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྲོལ་འབྱེད་པོ་ཡིན།

[3] འཕགས་པ་ལྷ། (༢༠༠-༢༥༠) འདི་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་སློབ་མ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དངོས་དང་ཁྱད་མེད་པའི་བརྩེ་བཀུར་དང་དད་གུས་ཞུ་ཡུལ་ཙམ་མ་ཟད་མུ་སྟེགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཡང་ཧ་ཅང་མཁས། ཀྲྀ་ར་ན་ཐ་ལྟར་ན་འདི་སིངྒལ་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་པཉྩ་ཤྲི་གམ་ཞེས་པའི་སྲས་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་སྐམ་ས་ཆེན་པོར་ཕེབས་སྐབས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་མཇལ། སློབ་དཔོན་གྱི་དྲུང་དུ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐར་ཕྱིན་པ་གསན། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་སྐུ་འདས་ཁར་བསྟན་པའི་བདག་པོར་བསྐོས་ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གནང་སྟེ། ལྷ་ཁང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བཞེངས། བྲམ་ཟེ་ཐུབ་དཀའ་ནག་པོ་ཞེས་པ་རྩོད་པ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་དེ་ཕམ་པར་མཛད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་མར་གྱུར་པའི་མཚན་ལ་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་ཞེས་ཟེར། ནཱ་ལེནྡྲ་དགོན་པར་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། སྐུ་ཚེའི་སྨད་དུ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་རང་དུ་བཞུགས་ནས་དེར་སྐུ་འདས། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་པ་མཛད།

[4] གསང་འདུས། (Guhyasamaja Tantra) ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་གུ་ཧྱ་ས་མ་ཛ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ངོས་འཛིན། ན་རོ་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་ལེགས་སྦྱར་དུ་ཡོད་ཅིང་བོད་དང་རྒྱ་ནག་འགྱུར་ཀྱང་ཡོད།

[5] དགའ་ལྡན་དགོན་པ། (༡༤༠༩) རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་བཏབ། ཅུང་ཁ་གསལ་བ་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཐད་དུ་གསལ།

ཟད། དེ་བཞིན་ཕག་གྲུ་རྒྱལ་རྒྱུད་[1]ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཀྱང་ཐོབ་པ་རེད། མ་གཞི་ཕག་གྲུ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་ཚོས་ཙོང་ཁ་པ་ལ་དད་པ་བྱེད་དོན་ནི་ཙོང་ཁ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་བློ་ཡིད་འཕྲོག་པ་འདྲ། བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། ཀླུ་མེ་སོགས་སྔོན་གྱི་འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཚོས་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་བཞེས་པས་རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་འདུལ་བསྟན་ཉམས་པ་གསོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཉེ་དགོངས་ཏེ་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་བཞེས་པར་ཞྭ་སེར་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་ཞེས་མཚན་བྱུང་། ཡང་ཁོང་གི་བླ་མ་ཞ་ལུ་དགོན་པའི་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་[2]ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཙོང་ཁ་བའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དབུ་ལ་དབུ་ཞྭ་སེར་པོ་བཞེས་རྒྱུ་བདམས་པ་རེད་གསུང་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་ནས་བཟུང་ཞྭ་མདོག་སེར་པོ་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་འདིའི་མཚོན་རྟགས་སུ་གྱུར།

---

[1] ཕག་གྲུ་རྒྱལ་རྒྱུད། (༡༣༤༩-༡༤༨༡) རླངས་ཀྱི་གདུང་བརྒྱུད་ལས་ཨ་མེས་བྱང་ཆུབ་འདྲེ་འཁོལ་ནས་བཟུང་རིགས་བརྒྱུད་ཟམ་མི་ཆད་པར་བྱོན་ཞིང་དེ་དག་གི་རྒྱུད་པས་གདན་ས་ཐེལ་དུ་མཛད་པས་ཕག་གྲུ་པ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ས་སྣེ་གདོང་དུ་བྱས་པས་སྣེ་གདོང་པ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཕག་གྲུ་ཁྲི་རབས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ནས་གོང་མ་ངག་དབང་གྲགས་པ་བར་གདན་རབས་དགུ་ཙམ་བར་དུ་དབང་ཆ་བཟུང་།

[2] བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། (༡༢༩༠-༡༣༦༤) ཁོང་ནི་གཙང་སྟོད་ཁྲོ་ཕུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤབ་སྨད་སྒོམ་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་བླ་མ་བྲག་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་དང་ཡུམ་སློབ་དཔོན་མ་བསོད་ནམས་འབུམ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༥ པ་ནས་མ་ཡུམ་ལས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་ཀློག་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་བྱེད་སྔ་འགྱུར་ལྔ། ཕྱིས་འགྱུར་བཅུ་གསུམ། སེམས་སྡེ་མ་བུ་བཅོ་བརྒྱད། ཀློང་སྡེའི་སྐོར་ལ་སོགས་པ། ཞི་བྱེད་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཀུ་རུའི་གཏེར་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་གསན། གཞན་ཡང་སྨན་དཔྱད། བཟོ་རིག །བརྩད་ལེན། མཁྱུད་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་གསན། ༡༨ ལ་ཁྲོ་ཕུའི་མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་སེང་གེ་དཔལ་བཟང་དྲུང་ནས་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་དུ་བསྒྲུབས། ༢༡ པར་ཡབ་བླ་མ་བྲག་སྟོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དབུས་གཙང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པས་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་། ༢༣ ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མཛད། རྒྱ་གར་སོགས་སུ་ཕེབས་མ་མྱོང་ནའང་རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་དང་། ཁ་ཆེ། སིནྡྷ་གླིང་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་མཁྱེན་པའི་ལོ་ཙཱ་བར་གྱུར། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་དག་ཅིག་བོད་བསྒྱུར་མཛད། ༣༡ པར་སྐུ་ཞང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཞ་ལུ་ཆོས་སྡེའི་གདན་ས་བཟུང་། སྔགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་བཙུགས་ནས་ལོ་ངོ་སོ་དྲུག་ལ་ཆོས་འཆད་གནང་། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་སུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ཙམ་གྱི་ཚོགས་དཔོན་མཛད། ༥༥ ལ་སོག་པོའི་གོང་མས་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་ཞུའི་ཕོ་ཉ་འབྱོར་ཡང་མ་ཕེབས་པར་དབེན་པར་སྒྲུབ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་འགྲོ་བསྒྱུར་དང་གཞི་བསྒྱུར་མཛད། སློབ་མ་གྲགས་ཆེ་བ། སྒྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ། བྱང་པ་དཀོན་མཆོག་གྲགས། གོང་གསུམ་བདེ་ཆེན་པ་ཆོས་ཀྱི་མགོན་པོ། ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ་སོགས་མང་དུ་བྱུང་ངོ་།།

མི་རིང་བར་ཙོང་ཁ་བའི་སློབ་མ་མང་པོས་དགོན་པ་ཕྱག་འདེབས་མཛད། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་གཉིས་ནི་འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ་[1]དང་སེ་ར་དགོན་པ་[2]གཉིས་རེད། དགོན་པ་འདི་དག་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་ནས་གྲོང་བརྡལ་ལྟ་བུར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་། སྐབས་ཤིག་ལ་དགོན་པ་འདི་དག་གི་ནང་དུ་དགེ་འདུན་པ་ཁྲི་གཉིས་ཙམ་ཞིག་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་གླེང་། དགོན་པ་འདི་དག་གིས་གཙིག་སྒྱུར་བསླབ་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་ཡི་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་བརྩམས་པའི་བཀའ་འགྲེལ་དག་ལ་སློབ་གཉེར་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་པ་རེད།

རྟགས་གསལ་སོགས་སློབ་གཉེར་གྱི་རིམ་པ་ཏ་ཙང་ཤུགས་དྲག་བྱས་ནས་མི་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཙམ་ཞིག་གི་རིང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་ནས་ད་གཟོད་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཚན་གནས་རག་གི་ཡོད། དགེ་བཤེས་ཐོན་ཟིན་པ་ཚོས་སྔ་མཐུད་ནས་སྔགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་རེད།

དེ་སྐབས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐད་ལ་རིམ་བཞིན་ཕག་གྲུ་བའི་དབང་ཆ་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་ཞིང་རིན་སྤུངས་བའི་དབང་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་སོང་། དེར་བརྟེན་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་འདི་དག་ཏ་ཙང་སྟོབས་ཆེན་ཡིན་སྟབས་རིན་སྤུངས་བས་རྒྱལ་སའི་ཉེ་སྐོར་དུ་ཕག་གྲུའི་ཕྱོགས་གཏོགས་པ་དེ་འདྲ་ཤུགས་ཆེན་ཡོད་པ་ཉེན་ཁ་ཞིག་ལ་མཐོང་བ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་ཁོ་ཚོས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་ལ་དམ་བསྒྲགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱས། དེའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་སྲོལ་གཏོད་པའི་ལྷ་སའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་འཚོགས་མི་ཆོག་པ་བཟོས་པ་དེ་རེད། དེའི་ཚབ་ཏུ་སྨོན་ལམ་དེ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ས་སྐྱའི་དགེ་འདུན་པ་དག་གིས་འཚོགས་དགོས་པ་བཟོས།

དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱབ་ལྟག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཆུང་ཆུང་ཆགས་སྟབས་རྒྱབ་ལྟག་གསར་པ་ཞིག་འཚོལ་བའི་དགོས་གལ་ཏ་ཙང་ཆེན་པོ་ཆོར་གྱི་ཡོད།

[1] འབྲས་སྤུངས་དགོན་པ། (༡༤༡༦) འབྲས་སྤུངས་ནི་བོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་གཅིག་རེད། ཅུང་ཁ་གསལ་བ་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཐད་དུ་གསལ།

[2] སེ་ར་དགོན་པ། (༡༤༡༩) སྣེའུ་རྫོང་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲུབ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། ཅུང་ཁ་གསལ་བ་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཐད་དུ་གསལ།

དགེ་འདུན་པའི་འདུས་ཚོགས་ལ་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་བསྒྲུ་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་བླ་མ་ཆེན་པོ་དག་ཉེ་འཁོར་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་དགོན་པ་དེ་གནས་ཐུབ་པའི་ཐབས་ལམ་འཚོལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་བའི་ཕེབས་ཚུལ་གཅིག་ནི་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཨལ་ཏན་ཁང་[1]གིས་གདན་ཞུ་ཕུལ་བ་བཞིན་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།[2] (༡༥༤༣-༡༥༨༨) བོད་ཀྱི་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཤོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༣ ལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། དེ་ནས་རིམ་པས་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེ་གནང་སྟེ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། ནང་འཁྲུག་བར་འདུམ་མཛད་པ། དམིགས་བསལ་སོག་ཡུལ་དང་དེ་མིན་ས་གནས་མང་པོར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ཏེ་སོག་ཡུལ་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། ཁོང་སོག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་གསུང་ཆོས་མང་དུ་བསྩལ་ཞིང་སོག་པོས་ཁོང་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་མཚན་གནས་ཀྱང་ཕུལ་བ་རེད། དེའི་དོན་ནི་རྒྱ་མཚོ་བླ་མ་ཞེས་པ་རེད།

དེ་རྗེས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་དབུས་ལ་དམག་དྲངས་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་རྣོ་ངར་ཅན་དུ་སྨར། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་[3]ནི་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་ཡིན་སྐབས་ཁོ་ཚོས་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་འཕྲོག་བཅོམ་དང་། མནར་གཅོད། སྤྱིན་བདག་གཙོད་པ་སོགས་དངོས་སུ་ལག་སྟར་བྱས། མནར་གཅོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དེ་ཧ་ཅང་ཛ་དྲག་ཏུ་སོང་ནས་མཐར་སེ་ར་དང་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ཆ་

[1] ཨལ་ཏན་ཁང་། (Altan Khan) (༡༥༠༧-༡༥༨༢) ནི་སོག་པོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དབང་སྒྱུར་བྱེད་མཁན་ཡིན། ཁོང་ཁལ་ཁ་དང་ཚ་ཧར་གཉིས་ཆིག་སྒྲིལ་བྱེད་མཁན་ཀུབ་ལེའི་ཁང་གི་རྒྱུད་པ་ཞིག་རེད།

[2] རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། (༡༥༤༣-༡༥༨༨) བོད་ཀྱི་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཤོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༣ ལ་ཕེབས་སྐབས་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་ཞུས། དེ་ནས་རིམ་པས་གསན་བསམ་རྒྱ་ཆེ་གནང་སྟེ་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཕེབས། ནང་འཁྲུག་བར་འདུམ་མཛད་པ། དམིགས་བསལ་སོག་ཡུལ་དང་དེ་མིན་ས་གནས་མང་པོར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་སྐྱངས་ཏེ་སོག་ཡུལ་དུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ།

[3] གཙང་པ་རྒྱལ་པོ། གཙང་པ་སྡེ་སྲིད་ཀྱི་གདུང་རབས་ལ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཟེར། ཞིང་ཤག་པ་ཚེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་བསམ་གྲུབ་རྩེའི་རྫོང་དཔོན་ཡིན་སྐབས་ཁོང་གིས་གཙང་ཁུལ་གྱི་དཔོན་རིགས་འགའ་ཞིག་དང་མནའ་སྒྲིལ་བགྱིས་ནས་རིན་སྤུངས་པར་རྒོལ་བའི་འབངས་གྱིན་ལོག་བྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦༥ ལོར་རང་ཉིད་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་གཙང་གི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ཡིན། དེ་ནས་བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༤༢ བར་གཙང་སྡེ་སྲིད་རིམ་པ་བཞིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་ཡིན།

ཐོགས་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལས་ཕབས་པའི་འཆར་གཞི་ཡང་བཏིང་དགོས་བྱུང་། ཤོང་ཚོའི་བྱ་བ་དེ་ལམ་ལྷོང་མ་བྱུང་སྐབས་དེའི་ཉེར་འབྲས་སུ་དགོན་པ་ལ་གནོད་བཙོམ་ཤུགས་ཆེན་ཐེབས་ཤིང་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་བྲོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་བྱུང་།

དེའི་སྐབས་སུ་དགེ་ལུགས་པས་སོག་ཡུལ་ལ་ཕོ་ཉ་མངགས་ནས་གནས་སྟངས་གསལ་བཤད་དང་འབྲེལ་རོགས་སྐྱོར་ཡོང་བའི་སྐྱབས་འཇུག་ཞུས། སོག་པོའི་རྒྱལ་པོས་དམག་ཤུགས་ཆེན་པོ་བོད་དབུས་ཕྱོགས་སུ་བཏང་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལས་ཕབས། ཡང་དེ་ལ་ཁ་ཐད་ཀྱི་དམག་དཔུང་གཞན་ཞིག་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་ནས་སོག་པོའི་བཙན་འཛུལ་དེ་ཟློག་ཐབས་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་ནང་ནས་དམག་དཔུང་གཅིག་གིས་མགོ་བཏགས་ཤིང་གཞན་རྣམས་མཐར་སྐྱོད་བཏང་བ་རེད། དུས་ཐུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་སོག་པོའི་དམག་གིས་བོད་ཡུལ་གྱི་དབང་ཆ་མང་ཆེ་བ་བླངས་པ་རེད།

སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་གུ་ཤྲི་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་སྐོར་ཡང་གཅིག་སྒྱུར་བྱས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་བླངས་ནས་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་[1]བའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་བས་ཤོང་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་ཐོག་དབུས་སྲིད་གཞུང་གི་ལམ་ལུགས་གསར་གཏོད་མཛད་ནས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་གཞུང་ཞེས་པ་འགོ་ཚུགས། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་ཐོག་མ་ནི་ཕམ་བར་བཏང་བའི་གཙང་པ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་གཙང་བསལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་དོན་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་ཇོ་ནང་གི་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེ་རེད། རྗེས་ཀྱི་ལོ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཕྲེང་

[1] རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་ལྔ་བ། (༡༦༡༧ -༡༦༨༢) བོད་ལྗོངས་ལྷོ་ཁ་ས་ཁུལ་འཕྱོངས་རྒྱས་འཕྱིང་བ་སྟག་རྩེ་ནས་ཡབ་འཕྱོངས་རྒྱས་སྡེ་པ་བདུད་འདུལ་རྣམ་རྒྱལ་དང་ཡུམ་ཀུན་དགའ་ལྷ་མཛེས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་༦ པར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་བ་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དགུང་ལོ་ ༨ པར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། ༡༡ པར་གཞུང་བོད་ལྷ་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད། ༢༥ བར་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྲིད་གཞུང་ཐོག་མར་བཙུགས། ༣༠ བར་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་པ་མཛད། ༣༦ པར་མན་ཇུ་གོང་མ་ཤུན་ཅིས་གདན་ཞུས་ལྟར་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས། ཤོང་གི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་བཟང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་ལྡན་ཚེ་དབང་དཔལ་བཟང་གིས་མངའ་རིས་ལ་དྭགས་ས་ཁུལ་ལ་དཔུང་འཇུག་གིས་དབང་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བོད་ཁམས་ཞི་བདེ་དང་ཆོས་སྲིད་བརྟན་བརྙིང་བྱུང་།

རྗེས་མ་དག་གི་སྐོར་ལ་ལབ་གླེང་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་སོག་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་འཛིན་མ་ཐུབ། དགེ་ལུགས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རག་ལས་ཡོད་སྟབས་སོག་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞན་པར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་[1]ལ་འབྲེལ་བ་བྱས།

སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་སུ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐད་ལ་ལབ་རྙོག་བྱུང་ཞིང་། སྡེ་ཚན་གཉིས་ཀས་རྒྱལ་བའི་གོ་གནས་དང་དབང་ཆ་ལ་འགྲན་རྩོད་བྱས། དེ་ནས་ལི་ཐང་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས་པའི་འོས་སྦྱུལ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་[2]རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (༡༧༠༨-༡༧༥༧) ནི་ཁམས་ལི་ཐང་དུ་འཁྲུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༢༠ དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ལི་ཐང་ཁུལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་མགར་ཐང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ལྷ་བྲང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས། བོད་དུ་བཀའ་ཤག་ཐོག་མར་སྲོལ་གཏོད་དངོས་སུ་བཙུགས་ནས་ཆོས་

[1] ཆིང་རྒྱལ་རབས། (༡༦༤༤-༡༩༡༡) རྒྱ་ནག་གི་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཇུག་ལ་མན་ཇུའི་ས་ཕྱོགས་ནས་ཡོང་བའི་དམག་ཤུགས་ཀྱིས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཕམ་ཉེས་སུ་བཏང་ནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༤༤ ལོར་རྒྱ་ནག་ཡོངས་སུ་དབང་སྒྱུར་བྱས་ནས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་།

[2] རྒྱལ་དབང་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (༡༧༠༨-༡༧༥༧) ནི་ཁམས་ལི་ཐང་དུ་འཁྲུངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༧༢༠ དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་པོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོའི་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་ཞུས། དེ་ནས་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཟུར་བློ་བཟང་དར་རྒྱས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པར་ལི་ཐང་ཁུལ་དུ་ཕེབས་པ་དང་མགར་ཐང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ལྷ་བྲང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས། བོད་དུ་བཀའ་ཤག་ཐོག་མར་སྲོལ་གཏོད་དངོས་སུ་བཙུགས་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར། རྩེ་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། ནོར་གླིང་སྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གསར་བསྐྲུན་མཛད། བོད་ཀྱི་ལས་དོན་མཛད་ཕྱོགས་སྐོར་གྱི་རྩ་འཛིན་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་དུ་འཁོད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། བཀའ་དྲུང་། བཀའ་མགྲོན། འགག་པ་སོགས་འཛུགས་པའི་སྲོལ་གསར་དུ་ཕྱེ་ཞིང་། དེ་རྗེས་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀྱང་གསར་བཙུགས་གནང་སྟེ་དེའི་ནང་མཁན་དྲུང་ཏྭ་བླ་མ་གཅིག་དང་། མཁན་དྲུང་གསུམ་བསྐོ་བཞག་མཛད། རྩེ་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་མཛད། རྩེ་ཞོལ་དུ་སྐུ་བརྙན་མཆོད་ཆས་སོགས་བཞེངས་པའི་བཟོ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་ལོ་ངོ་བདུན་ཙམ་བཞེས།

སྲིད་གཉིས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར། རྩེ་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་གསར་བསྐྲུན་མཛད། བོད་ཀྱི་ལས་དོན་མཛད་ཕྱོགས་སྐོར་གྱི་རྩ་འཛིན་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་དུ་འབོད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། བཀའ་དྲུང་། བཀའ་མགྲོན། འགག་པ་སོགས་འཛུགས་པའི་སྲོལ་གསར་དུ་ཕྱེ་ཞིང་། དེ་རྗེས་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀྱང་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་དེའི་ནང་མཁན་དྲུང་ཏཱ་བླ་མ་གཅིག་དང་། མཁན་དྲུང་གསུམ་བསྐོ་བཞག་མཛད། རྩེ་རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་མཛད། རྩེ་ཞོལ་དུ་སྐུ་བརྙན་མཆོད་ཆས་སོགས་བཞེངས་པའི་བཟོ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་གནང་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྲིད་འགན་ལོ་ངོ་བདུན་ཙམ་བཞེས། བོད་དང་རྒྱ་ནག་གིས་རྒྱལ་བ་དྲུག་པའི་ཡང་སྲིད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། སྐབས་དེར་སོག་པོའི་ར་ཁག་ནང་ཁུལ་ལ་དམག་འཁྲུག་ཡོང་བཞིན་ཡོད་སྟབས་རྒྱ་ནག་གིས་དེ་ལ་ཐེ་གཏོགས་བྱས་ཤིང་། ཁོ་ཚོའི་ནང་འཁྲུག་ཞོད་འདག་བྱས་པ་དང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་དུ་བསྒྲགས་པ་རེད། དེ་ནས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བར་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གིས་བཙན་འཛུལ་མ་བྱུང་བ་པར་དུ་རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་གྱིས་བོད་ཀྱི་དབང་ཆ་བཟུང་ཡོད། བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་བས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་མང་གཙོའི་ལམ་ནས་བདམས་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལ་བཅོལ་སྩལ་ནས་ཁོང་ཆོས་ལུགས་རྐྱང་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལ་བཞུགས་པ་རེད།

གཉིས། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི།

ཨ་ཏི་ཤ་དང་བཀའ་གདམས་པའི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཐུགས་ཡིད་འཁྲོག་ནས་ཙོང་ཁ་པས་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་འདེབས་པའི་ལྷ་སྒྲུབ་ཅིག་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་རེད། ཙོང་ཁ་བས་ཐོག་མར་ཁོང་གི་དུས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་གསུང་རབ་དག་ལ་སློབ་གཉེར་མཐིལ་ཕྱིན་མཛད། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་

པ་ལྷ། ཐོགས་མེད། དབྱིག་གཉེན། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ལེགས་ལྡན་འབྱེད།[1] ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དག་ལ་ཡང་སྦྱང་བ་མཐིལ་ཕྱིན་པ་མཛད་པ་རེད། ཁོང་གིས་དམ་པ་དེ་དག་གི་ལྟ་གྲུབ་མང་པོ་ལ་རྒྱུས་ལོན་མཛད་ཅིང་ཞིབ་འཇུག་དང་ཕྱོགས་མང་པོའི་ངོས་ནས་རྩོད་གླེང་མཛད། མཐར་དེ་དག་གི་དོན་ལ་བསྒོམས་པར་མཛད་ནས་གོ་རྟོགས་གསལ་པོ་འཁྲུངས་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་ཨ་ཏི་ཤས་ཡང་ཡང་གསུང་པ་བཞིན་ཤེས་རབ་རྐྱང་པས་གང་ཡང་གོ་མི་ཆོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བདེ་སྐྱིད་འདྲེན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་མཆོག་ལ་ཡང་ངེས་པར་དུ་བརྟེན་དགོས་པ་རེད། འདི་གཉིས་ནི་བྱ་ཡི་གཤོག་པ་དང་འདྲ་བར་ནམ་འཕང་གཅོད་པ་ལ་གཅིག་ཤོས་མེད་དུ་མི་རུང་བར་གསུང་གི་ཡོད། ཉམས་ལེན་པས་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་གཉིས་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བརྒྱུད་དགོས། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ནས་ཤེས་རབ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་དག་པར་བཀོལ་ཐུབ། འདིས་མཐར་ང་ཚོ་མ་རིག་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་བར་དུ་ཤེས་རབ་ཇེ་ཟབ་ནས་ཇེ་ཟབ་ཏུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཁྲིད་པ་རེད། ཐབས་ཤེས་མཉམ་སྦྱོར་གྱི་ནང་དོན་འདི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་གསུང་གི་ནང་དུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་གི་རེད།

[1] ལེགས་ལྡན་འབྱེད། (༥༠༠-༥༧༨) དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་མཆོག་གི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འམ་རྒྱ་གར་པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་གསེས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་འཁྲུངས་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ཞེས་པར་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱ་འཁྲུངས་ཚུལ་གསལ། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་གྱི་སྤྲུལ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཡང་གསུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་འདུལ་བ་མདོ་སྡེ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་སོགས་ལ་མཁས་པར་བསླབ། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་སློབ་དཔོན་དགེ་འདུན་སྲུང་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་མན་ངག་གསན་ཏེ་སླར་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡར་ཕྱིར་ཕེབས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ལྔ་བཅུ་ཙམ་གྱི་བདག་པོ་མཛད་ཅེས་གྲགས། ཡུལ་ཕྱོགས་མང་པོར་ཕེབས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསུངས་རྣམས་གཟིགས་པར་རྩ་ཤེས་ཀྱི་དོན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་དེ་སུན་ཕྱུང་ནས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཁོ་རང་གིས་རྩ་ཤེས་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་མཛད་ནས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་འདི་ཁོ་ན་ཙམ་ཡིན་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་། མདོ་སྡེ་གཞན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཡང་མང་པོ་མཛད། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཁོང་སྐུ་བཞུགས་སྐབས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་གྲུབ་དར་ཁྱབ་ཏུ་ཅང་ཆེ།

ཀ༽ མ་རིག་པ་ལས་རྒྱལ་བ།

དྲི་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ང་ཚོས་ཤེས་རབ་གང་ཞིག་གི་ས་བོན་ཅིའི་ཕྱིར་འདེབས་དགོས་པ་དེ་རེད། འདིའི་ལན་ནི་ང་ཚོས་སྡུག་བསྔལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤོང་དགོས་པ་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གནས་ཡོད། གལ་སྲིད་སྤོང་བཞིན་པའི་སྡུག་བསྔལ་འདིའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་བྱས་ན་དེའི་འབྱུང་རྩ་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་རིག་པའི་རྨོངས་པ་དེ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཐུབ།

ང་ཚོས་རང་ལ་གང་སྣང་བ་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པའི་ཡོད་ཤག་བྱེད་པ་རེད། ཡོད་ཤག་ཤག་གི་འཛིན་པ་འདིས་ང་ཚོ་ཕྱོགས་ལྷུང་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་ལྡོག་ལན་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དག་ལ་ཞུགས་འགྲོ་བ་རེད། ང་ཚོས་ཕྱོགས་རེ་བ་ཞིག་བཟུང་ནས་དེ་ལ་ཞེན་ཞིང་གཞན་ཞིག་ལ་སྡང་བའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་འཇུག་པ་རེད། དེའི་ཕྱིར་དགེ་ལུགས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནི་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདག་གཅིག་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྟར་དུ་སྣང་བ་དེ་ལ་ཞེན་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་རྗོད་སྒྲིང་བྱེད། འདི་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་ནི་ཡུལ་ལ་རྨོངས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ལོག་རྟོག་འདི་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཤེས་རབ་ཅིག་ངེས་པར་དུ་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས།

ལམ་ལུགས་འདིར་ལོག་རྟོག་འདི་སེལ་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེར་རབ་དེ་རེད། འདིར་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཞིང་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ལ་གོ་བ་ཡིན། ང་ཚོས་དངོས་པོ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཚེ་དངོས་པོ་དེ་རང་ཉིད་དང་ཐ་དད་དུ་ཕར་ཙམ་དེར་ཡོད་པར་སྣང་བ་རེད། དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པར་སྣང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོས་འདིར་ཞིབ་པར་བལྟས་པའི་ཚེ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་རྙེད་མི་ཐུབ་པ་རེད། འདི་ལྟར་རྙེད་དུ་མེད་པ་དེ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འཛོག་པ་རེད། ཤེས་རྟོགས་འདི་ནི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་མཐོང་བའི་སེམས་པ་དེ་དང་ཕན་ཚུན་

ལྷན་གཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པ་རེད། དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་སེམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གནས་མི་ཐུབ། ང་ཚོས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ལ་གོམས་ནས་ཡོད་སྐབས་ང་ཚོས་དེ་ལྟར་གྲུབ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་གོམས་པ་བྱས་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ཡོད་པར་སྣང་བའི་གོམས་གཤིས་དེ་ལ་གཏོང་ལེན་བྱེད་དགོས། རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་སུ་འབོད་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་དེ་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་དགོས། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་རྟོགས་ཐུབ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འཁོར་བ་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་ཐག་པ་དེ་བཅད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་ལ་རྟོགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པ་མ་རེད། ཁྱེད་རང་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱོད་རང་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་གཅིག་གི་སྨྱོང་བ་དང་བྲལ་ཐུབ་མེད། མ་གཞི་དེས་ཁྱེད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་སྤྲོད་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་གང་ཡང་མེད་ན་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེ་ད་དུང་ལྷག་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁྱེད་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡི་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་དགོས་ན་སྒྲིབ་པ་ཕྲ་མོ་འདི་དག་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་སྤངས་དགོས་པ་རེད། འདི་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། འདི་སྤོང་བ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཟབ་མོ་རང་རྒྱུད་ལ་ངེས་པར་དུ་སྐྱེ་དགོས།

ཁ༽ བདེན་པ་གཉིས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་ལྟར་ན་གཞི་གྲུབ་ལ་དབྱེ་ན་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་འབོད། འདིར་“བདེན་པ”ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་དོན་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་བ་རེད། བྱས་ཙང་ང་ཚོས་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་ནས་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་ཆོག ཁྱེད་རང་གིས་འདི་ནི་ཏམ་ཀ་ཞིག་གི་ངོས་གཉིས་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གོ་བ་ལེན་ཆོག

དངོས་པོ་ཞིག་གི་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ནི་དངོས་པོ་དེའི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་དེ་རེད། བདེན་པ་འདི་དངོས་པོའི་དཔྱོད་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པའི་ལམ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་རྟོགས་དགོས། ཞིབ་འཇུག་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་དེ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་རྙེད་མི་ཐུབ་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྟོང་པའི་ཆ་ཞིག་མ་གཏོགས་གང་ཡང་ལྷག་ཡོང་རྒྱུ་མེད། ནམ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་དེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྦྱོང་བརྡར་བྱས་ནས་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཐུབ་པའི་ཚེ་ཞིབ་འཇུག་འདི་སྔར་བས་ཟབ་པ་དང་གནད་ལ་ཁེལ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་དཔྱད་པ་དེས་མ་ཞུགས་པའི་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་སའི་གཞི་དེ་རེད། དངོས་པོའི་སྙིང་གི་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྣང་བ་འགོག་གི་མེད་ཅིང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་འགོག་གི་ཡོད་སྐབས་འདི་ཏ་ཙང་གསལ་ཆེན་ཆགས་ཡོད། ཡོངས་གྲགས་སུ་ང་ཚོས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་མ་གྲུབ་ན་ཡང་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཐུབ།

ག༽ རྟེན་འབྲེལ།

བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་བརྒྱུད་ན་ནམ་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཡིན་སྐབས་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་སྐབས་རང་ངོས་ནས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་ངེས་པ་རྙེད་ཐུབ། དེ་ལྟར་གོ་དོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་ལྟོས་གྲུབ་ཅིག་ཡོད་པ་རྟོགས་ཐུབ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ཞིག་གིས་གྲུབ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ལས་དོན་དམ་དུ་གང་ཡང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པར་འདོད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་པ་ཚུར་སྣང་བ་ཞིག་ལས་མེད་པས་དེས་ཡོད་གོ་མི་ཆོད་པར་འདོད།

ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཕན་ཚུན་བསྟོས་པ་འདིའི་དོན་ནི་བདེན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་འཆར་བའི་སེམས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད། ཆོས་སྡེ་གཅིག་ཀྱང་གཞན་ལས་བདེན་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་མི་ཐུབ། དེ་ལྟར་བཤད་ནས་བསམ་བློའི་གནས་ཚད་ཆ་འདྲ་བའི་མི་སྡེ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མཐུན་སྣང་གི་སྣང་བ་ཞིག་རྣམ་གཞག་འཛོག་ཆོག་ཅིང་། དེ་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་ཚོགས་སྡེ་དེའི་ངོར་བདེན་པར་འཛོག་ཆོག་པ་རེད།

ང༽ སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ།

ཤོང་ཁ་པས་ཡུལ་སེམས་དང་ཡུལ་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཁོང་གི་གསུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་བསྟན་ཡོད། སེམས་དེ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པར་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་དེ་ལ་གང་སྣང་བ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་རེད། གལ་སྲིད་སེམས་དཔྱོད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་མང་པོ་འཆར་ཡོང་གི་རེད།

སྣང་བ་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྟར་དུ་སྣང་ན་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་མེད། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་སྣང་བ་གཞན་དུ་སྣང་ནས་གནས་པ་གཞན་དུ་གནས་ཡོད་པའི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བཤད། དགེ་ལུགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་འདི་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ནན་གྱིས་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་འཁྲུལ་བ་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་རེད། འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་ངོ་བོ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། སྟོང་བའི་ཆ་ལ་ཐད་ཀར་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་ཉམས་ལེན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་ངང་ཚུལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར། སྦྱོང་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དེ་འབྱུང་།

དེ་ལྟར་དངོས་རྟོགས་དང་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་འཐབ་བསྲེ་བྱས་ནས་ནུས་པ་འདྲ་མཉམ་ཆགས་པ་ཞིག་འབྱུང་ཞིང་། དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་ཤིག་བྱུང་ན་གཅིག་བྱུང་བ་དང་དེས་གཅིག་ཤོས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདྲེན་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་། ནམ་ཞིག་ཁྱེད་རང་ལ་ནུས་པ་འདི་བྱུང་བ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་“སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད”ཅེས་པ་དེ་གྲུབ་རེད།

ཅ༽ མདོ་རྒྱུད་སོ་སོར་འབྱེད་པ།

ལྟ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་ལམ་གསར་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ལ་རྟོགས་པ་དེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡིན་དགོས། ལམ་ལུགས་འདིར་དེའི་དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་འདི་རྟོགས་པ་དེ་རེད།

བདེན་པ་འདི་ངེས་ཐབས་བྱེད་པ་ནས་འགོ་བཙུགས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་ཚེ་རབས་གྲངས་མེད་པར་གོམས་འདྲིས་སུ་སོང་བའི་གོམས་གཤིས་དེ་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་མེད། ང་ཚོའི་མ་རིག་པ་དེ་རྩ་བ་ནས་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོར་སྟོང་ཉིད་ལ་ཐད་ཀའི་མྱོང་བ་ཞིག་ཡོད་དགོས། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བཀག་པར་ཤུགས་བརྒྱབས་ནས་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་མེད་པར་བལྟ་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་ཕན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་གོམས་གཤིས་གསར་པ་ཞིག་འཛུགས་ཐུབ་ཡོང་།

གལ་སྲིད་ང་ཚོས་མྱོང་བའི་ཐོག་ནས་ཆོས་གང་ཞིག་གང་ལྟར་འགོགས་དགོས་པ་མ་ཤེས་ན་ང་ཚོས་དེ་བཀག་པའི་མྱོང་བ་ཡང་འཐོབ་རྒྱུ་མེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་འགེབས་བྱེད་དེ་བསལ་དགོས། གཟེར་འཕིགས་བཞིན་བདག་འཛིན་གྱི་ནང་སྙིང་བར་དུ་ཁུང་བུ་བརྟོན་ནས་སྨན་ནད་དེ་རྩད་ནས་གཏུབ་དགོས།

འདི་ནི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཉིས་མཉམ་དུ་འོང་བའི་གནས་དེ་རེད། དགེ་ལུགས་པའི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དེ་མདོ་རྒྱུད་གཉིས་མཐུན་པ་རེད། མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་མགྱོགས་ཚད་དེ་རེད། རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་ཚེ་གཅིག་གི་ནང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཐུབ་པའི་སེམས་ཕྲ་མོ་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་སྒྱུར་བ་ཡོད། མདོ་ཡི་ཉམས་ལེན་ལ་སེམས་རགས་པ་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་འགོར་གྱི་ཡོད།

གསུམ། ལམ་གྱི་གྲུབ་ཚུལ།

བཀའ་གདམས་པས་མདོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆེད་ཀྱི་རེད། ཨ་ཏི་ཤས་སྐབས་སུ་དེའི་ཉམས་ལེན་པ་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཞིག་ཟབ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཞུགས་པར་གནས་ཚད་ཡོངས་མེད་པར་དགོངས་ཤིང་། དེའི་ཕྱིར་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བདེ་ལམ་མདོ་ཡི་ཉམས་ལེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱོང་བར་གདམས་པ་གནང་བ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་སུ་ཞིག་ལ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་སྣང་གཞི་བརྟན་པོ་ཚུགས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐོ་ཤོས་རྣམས་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་རིགས་པར་གསུང་། དགེ་ལུགས་པས་ཐོག་མར་ངེས་འབྱུང་གི་སེམས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེ་བར་དམིགས་བསལ་གྱིས་དོ་ནན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རིམ་གྱིས་རིམ་པ་གཙོ་བོ་འདི་གསུམ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་སྔོན་འགྲོའི་ཆ་རྐྱེན་དག་ཡིན་པར་གསུང་གི་ཡོད།

ཀ༽ ལམ་རིམ།

ཨ་ཏི་ཤས་ཀུན་སློང་རིགས་གསུམ་གྱིས་བསླངས་བའི་ཉམས་ལེན་པ་རིགས་གསུམ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་རིམ་པ་གསུམ་གསུང་ཡོད། དེ་དག་ལ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་འབོད། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཙམ་ཞིག་གི་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་བ་རེད། འདིས་དགེ་ཕན་ནི་ཕྲལ་སེལ་དུས་ཐུབ་ཙམ་ལ་དམིགས་ཡོད་སྐབས་འདི་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་བའི་ལམ་ཞེས་འབོད་པ་རེད། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་དེ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་བ་རེད། འདིས་རང་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བརྩོན་གྱི་ཡོད་ན་ཡང་གྲངས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་བ་ཡིན་སྐབས་ཉམས་ལེན་པ་འདི་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་བ་ཞེས་འབོད་པ་རེད། གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་དེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རེད། འདིས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་འབོད་པ་རེད། ཀུན་སློང་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་ཉམས་ལེན་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ནང་དུ་བཤད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་དེ་རེད། ཉམས་ལེན་དེ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ལམ་གཞན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་དགོས་པ་རེད།

ཀ་ སྔོན་འགྲོ་ཁག

ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྔོན་དུ་ཉམས་ལེན་པ་ལ་ཐོག་མར་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་ཐུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་མ་ལྡན་དགོས། དེ་ལ་གནས་སྐབས་གཉིས་ངེས་པར་དུ་ཚང་དགོས། དེ་གཉིས་ནི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་དང་དལ་འབྱོར་སྙིང་པོ་ལེན་པ་གཉིས་རེད།

༡ བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ།

ལམ་གྱི་རྩ་བ་ནི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་རེད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞིག་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒོ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་ཞིག་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་མེད་ན་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མི་འོང་། ཉམས་ལེན་མེད་པར་རྟོགས་པ་འཕེལ་བའི་གོ་སྐབས་མེད། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པས་མཚན་ལྡན་བླ་མ་འཚོལ་བར་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་གཏོང་དགོས། ཁོས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་འདྲ་བ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས།ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པས་བླ་མའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་མཐུན་པའི་འབྲེལ་བ་གང་ལེགས་བྱུང་བ་དང་བླ་མ་ལ་དད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེས་ནས་ཉམས་ལེན་ལེགས་ལམ་དུ་ཡོང་ཐུབ་པ་རེད།

༣༽ དལ་འབྱོར་སྙིང་པོ་ལེན་པ།

བཤེས་གཉེན་གྱི་དྲུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བགྲོད་པའི་ལམ་བསླབས་ནས་ཉམས་ལེན་པས་རང་ལ་ལམ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་གང་དག་ཚང་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཡོན་ཏན་དག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་མཐུན་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་རྟེན་འདིའི་དགེ་ཕན་དང་ནུས་པ་ལ་ཡི་རངས་བྱེད་དགོས། ང་ཚོའི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་དཀའ་ངལ་གྱི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་ཧ་ཅང་སླ་མོ་ཡིན་པས་དེས་སེམས་ཤུགས་ཆག་པ་དང་སྐྱིད་ལུག་གི་ཕྱོགས་སུ་འདྲེན་གྱི་རེད། འགྲོ་བ་མིའི་འཚོ་བའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་པའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་པས་ལུས་རྟེན་འདི་དོན་དམ་པའི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆ་རྐྱེན་ལྡན་ཡོད་པར་མཐོང་། བསམ་གཞིགས་འདི་དག་གིས་ཉམས་ལེན་པ་ལམ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྲོ་བ་སྐྱེར་གྱི་རེད།

ཁ་ སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

དེ་ནས་རིམ་པ་དང་པོ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རང་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་བའི་སྐུལ་འདེད་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་རེད། གཞི་རྩའི་གོ་རྟོགས་འདི་མེད་པར་རང་ཉིད་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཞེན་པ་དེ་བློག་མི་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པས་གཤམ་གསལ་དོན་གནད་གཉིས་གོང་འཕེལ་དུ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་དཔྱད་སྒོམ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་རེད། དོན་གནད་གཉིས་ནི༔

༡༽ འཇིགས་སྐྲག

འདིའི་ནང་དུ་འཇིགས་སྐྲག་ཅེས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོང་འདོད་མེད་པར་ངོས་ཟིན་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་གོ་བ་རེད། དེ་ནི་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དང་དེའི་རྒྱུ་ལས་ཐར་པར་འདོད་

པའི་བློ་དང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོང་ཐབས་ཤིག་རེད། ཉམས་ལེན་པས་ཐོག་མར་ཚེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དང་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་ཡིན་པ་བསྒོམས་ནས་འཇིགས་སྐྲག་བསྐྱེད་ཐབས་བྱེད། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཁོ་རང་གི་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་མི་ཚེ་འདི་ཡང་ཡུན་རིང་པོར་མི་གནས་པར་ངེས་ཤེས་པར་འགྱུར། དེ་ནས་དྲི་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་"ཤི་བའི་རྗེས་སུ་གང་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད་དམ།"ཞེས་པ་དེ་རེད། འདི་ལ་ལན་འདེབས་པར་ཉམས་ལེན་པས་ཁམས་འོག་མ་རྣམས་སུ་སྐྱོང་བཞིན་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རིམ་པ་དག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་རེད། དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་རིགས་འདི་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སྐྱོང་བཞིན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བཞིན་པ་ངེས་ཡོང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་གལ་སྲིད་གོམས་གཤིས་འདི་དག་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་མེད་ན་རྗེས་མ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐྱོང་བ་ག་འདྲ་ཞིག་སྐྱོང་དགོས་པ་བཤད་མི་དགོས་པར་བསམ་ཤེས་ཐུབ།

༣༽ ཡིད་ཆེས།

ཉམས་ལེན་པས་ཁོ་རང་ཉེན་ཁ་ག་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གནས་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་ངོས་ཟིན་པའི་ཐོག་ནས་ཁོས་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རོགས་རམ་འཚོལ་བ་རེད། འདིར་རང་འགར་གྱི་རོགས་རམ་ཞིག་གིས་མི་འཐུས། དེ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་དགོས། འདིའི་སྐབས་སུ་སེམས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་པར་ཡིད་ཆེས་སྙེད་པའི་དོན་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ནམ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྐྲུན་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་སྐྱབས་དངོས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒོར་ལ་སྦྱོང་བ་བྱེད་པ་རེད། འདི་ནི་དམིགས་བསལ་གྱིས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྙེད་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

ག་ སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ཁ་ཕྱོགས་བརྟན་པོ་ཞིག་རྙེད་པ་རེད། གལ་སྲིད་ཁོས་ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་ཁོས་དམའ་མཐར་ཡང་གཞན་ལ་མི་འཚེ་ཞིང་དོན་དམ་པའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་རྒྱུ་གསོག་གས་ཀྱི་རེད། དེ་ནས་སྔར་བས་ཀྱང་ཕྲ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་ལ་དམིགས་ཀྱི་རེད། འདི་ལྟར་ཉམས་ལེན་པས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་བསྐྱེད་པ་རེད། ཉམས་ལེན་འདི་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་རྒྱག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་རེད།

༡༽ འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན།

ངན་སོང་གི་གནས་ལ་སྤོན་ནས་རྒྱུས་ལོན་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ད་ལྟ་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས། འདི་ལྟར་བྱས་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་མཐར་ཚིམ་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ངོ་འཕྲོད་པར་འགྱུར། དེ་ནས་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་སུ་རང་ཉིད་གཟེབ་དོང་ཟབ་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཚུད་ཡོད་པ་དང་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞིག་སྐྱེ་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་རེད།

༢༽ སྡུག་བསྔལ་དེའི་འབྱུང་ཁུངས།

གོམ་པ་རྗེས་མ་ནི་ང་ཚོ་འདི་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ཁོ་ཚོས་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྒོམ་བྱེད་པ་རེད།

༣༽ སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་བ།

འདིའི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པས་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་འཆི་དང་བྲལ་བའི་གནས་བབ་ཅིག་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་རེད། འདིར་ཉམས་ལེན་པས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱེད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་དགེ་མཚན་གྱི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པ་རེད།

༤༽ ཐར་པ་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ།

དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཞི་བའི་གོ་འཕང་ཞིག་འཐོབ་ཡོད་པར་ངོ་འཕྲོད་པའི་རྗེས་སུ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུ་བའི་ལམ་གང་ཡིན་འཚོལ་བ་རེད། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་ཐར་པ་འཐོབ་པར་དམིགས་ཡོད་ན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ལམ་གོང་མ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད། འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་སྐབས་ཉམས་ལེན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འཇུག་པ་རེད།

ང་ སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ།

འདི་བར་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྨང་གཞིར་དམིགས་པ་ཞིག་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲལ་དུ་ཚུད་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་མཚན་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་རྨང་གཞི་གཅིག་པུ་དེ་ཡང་འདི་རེད། འདིར་ལམ་སྦྱོང་ཚུལ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད།

༡༽ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ།

ཉམས་ལེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གང་རུང་གཅིག་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་ཉམས་ལེན་པ་དག་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། ཉམས་ལེན་པ་གཏན་ཚིགས་ལ་གོ་བ་ཡོད་མཁན་དག་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གྲུབ་འབྲས་བཟང་བ་ཡོད། མ་ཟད་ཙོང་ཁ་པས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཞིག་ཀྱང་མཚམས་སྦྱོར་གནང་ཡོད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་དེ་རེད། ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་འདི་དག་ལས་གང་ཞིག་བདམས་མིན་ལ་མ་བཙོས་པར་ཉམས་ལེན་པས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་གཞན་དོན་གྱི་སེམས་པ་སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱམས་པ་དང་བརྩེ་བ་འཕེལ་བའི་རྨང་གཞི་འདིང་བ་རེད།

༢༽ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྲུང་བ་དང་གོང་དུ་སྤེལ་བ།

ནམ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དེ་སྲུང་དགོས། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་མང་པོ་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ངང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འོང་བ་ཞིག་མ་ཆགས་ཀྱི་བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་རེད།

༣༽ བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདུན་ཤུགས་དྲག་ཏུ་འཕེལ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དེས་ཉམས་ལེན་པ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་སྐུལ་མ་བྱེད་པ་རེད། འདིར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཕར་ཕྱིན་

དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་རེད། ཕར་ཕྱིན་ཞེས་པས་གོ་ཐུབ་པ་ལྟར་ཉམས་ལེན་འདི་ལ་རིམ་གྱིས་གོམས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ངམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་གིས་གཞན་དང་ལྷན་དུ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སླེབས་པའི་དོན་དུ་དམིགས་པའི་སློབ་མ་བསྡུ་བའི་ཐབས་བཞི་དང་ལྷན་དུ་སྦྱར་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད།

ཙ་ སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ།

སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྔོན་དུ་ཉམས་ལེན་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྦྱོང་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་གལ་ཆེ། དེའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྒོམ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་བྱེད་སྟངས་ཤིག་རེད། སྒོམ་ཐུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གཉིས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་གི་རེད། ཐུན་གྱི་བར་མཚམས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕར་ཕྱིན་གཞན་བཞི་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་རེད། དགེ་ལུགས་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་སྒོམ་རྒྱག་པའི་རིམ་པ་གཤམ་གསལ་ལྟར་རེད།

༡༽ ཞི་གནས།

ང་ཚོར་ཡོད་པའི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་སེམས་པ་འདི་ནི་ཉོན་མོངས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱུལ་བའི་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་ཞིང་ལས་སླ་པོར་དཀྲོག་འགྲོ་གི་རེད། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་བལྟ་བའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པར་ཏ་ཅང་དཀའ་ངལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྒོམ་མ་བྱས་པའི་སྔོན་དུ་ང་ཚོས་སེམས་ལ་བརྟན་ཆ་དང་གསལ་ཆ་གོང་དུ་སྤེལ་དགོས། འདི་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞི་གནས་ཞེས་པའི་ཉམས་ལེན་དེ་ལ་ཟེར་བ་རེད། དེ་བརྒྱུད་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་སྒོམ་རྒྱག་དགོས། སྒོམ་

འདི་འདྲ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་པས་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་བྱེད་པ་རེད། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ཉམས་ལེན་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་པས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་དུས་ཡུན་གང་རིང་རིང་ལ་འཇོག་ཐུབ་པའི་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་པ་རེད། དགེ་ལུགས་པས་སྒོམ་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་ཞིག་འཇོག་རྒྱུ་དེ་ལུགས་སྲོལ་ལྟ་བུ་ཡིན། གང་ལྟར་ན་འདིས་དགེ་བའི་བག་ཆགས་འཇོག་ཅིང་ཕྱིས་སུ་སྔགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་སྐུ་སྒོམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་གྲ་སྒྲིག་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་རེད། འདིའི་གྲུབ་འབྲས་ནི་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཐུབ་པའི་སེམས་གང་ཞིག་ལས་སུ་རུང་བ་དང་བརྟན་ཞིང་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་དེ་རེད།

༣༽ ལྷག་མཐོང་།

དེའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་བློ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྒོལ་རྒྱུ་དེ་རེད། གལ་སྲིད་ཁོང་གིས་དམིགས་པ་ཡག་པོ་སྦྱང་ཡོད་ན་ཁོང་གིས་སེམས་ཕྲ་བའི་གནས་བབས་སུ་འཇུག་ཐུབ། གནས་བབས་དེར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་ངོས་འཛིན་པར་བར་ཆད་ཅུང་བ་ཡོད། བློ་སྟབས་བདེ་པའི་ཆ་ང་གཞིའི་ཐོག་ཉམས་ལེན་པས་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་གི་ཚོར་བ་ལྗོག་གེ་བ་ཞིག་གོང་སྤེལ་བྱེད། དེ་ནས་འདི་ལ་བདག་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ཡང་ན་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཡོང་སྲིད་པར་ངེས་པ་བསྐྱུན་པ་རེད། དེ་ནས་མཐའ་དེ་གཉིས་ལ་གང་ལ་རྒྱུ་མཚན་མང་བ་དང་གང་ལ་ཉུང་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད། དེ་ལྟར་ཉམས་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་བེད་སྤྱད་ནས་ཡོད་མེད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་མུ་མཐུད་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་མཐར་གང་ཡང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཐུག་འགྲོ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་བདག་དེ་གང་ན་ཡང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ། གནས་སྐབས་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་བློ་དེ་

ཅི་ཡང་མེད་པའི་ངང་དུ་ངལ་གསོ་བ་རེད། དེ་ནས་སླར་ཡང་གོམས་པའི་དབང་གིས་བདག་གི་སྣང་བ་དེ་འཆར་ཡོང་། བརྒྱུད་རིམ་དེ་བསྐྱར་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་དེའི་རང་བཞིན་ལ་རྒྱུ་མཚན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་གིས་མཐར་རྟེན་རྒྱུ་མེད་པར་ཆགས་པ་དང་བློ་དེའི་ངང་དུ་ངལ་གསོ་བ་རེད།

རྒྱུད་རིམ་འདིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་བ་ཙམ་གྱི་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་དང་ཏ་ཅང་ཆོས་མཐུན་པ་རེད། འགོ་འཛུགས་པའི་སྐབས་སུ་གོ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་ཞེན་པ་རགས་པ་འགོག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་ཇེ་གསལ་ནས་ཇེ་གསལ་དུ་བཏང་ནས་མཐར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་ནས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་།

ཁ༽ རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད།

གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པ་རང་གིས་འདོད་པ་ཡོད་ན་ཚོས་མྱུ་མཐུད་ནས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཐུབ་པ་རེད། སྐབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་ལམ་དེ་བརྒྱུད་ན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་འགོར་གྱི་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཏ་ཅང་མཐོ་པོ་ཡོད་སྐབས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་སྐར་ཆ་གཅིག་གི་རིང་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ཡང་བཟོད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་ཉམས་ལེན་པས་མྱུར་ལམ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཀྱི་རེད། ལམ་འདི་བརྒྱུད་ནས་ཚེ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཐུབ་པ་རེད།

དགེ་ལུགས་པའི་ལུགས་ལ་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་གཞིར་བཞག་གིས་ལམ་ལུགས་འདྲ་མིན་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་སྐུལ་མ་བྱེད། དགེ་ལུགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་མང་ཆེ་བས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་རྣམས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རེད། ཙོང་ཁ་པས་འདི་གསུམ་ཁ་མཉམ་དུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་ཀྱང་གསུང་ཡོད། ནམ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱིས་

བདམས་པའི་ཡི་དམ་གྱི་དབང་ཐོབ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཉམས་ལེན་པས་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རེད། དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་རེད། དཔེ་མཚོན་གྱི་ཆེད་དུ་འདིར་གསང་འདུས་ཀྱི་ལམ་གཞིར་བཟུང་ནས་འཆད་པར་འགྱུར།

ཀ་ བསྐྱེད་རིམ།

བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་རྨང་གཞི་འདིང་བའི་ཆེད་དུ་རེད། ཉམས་ལེན་འདི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གཟུངས་སྔགས་བཟླས་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད། འདིར་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་རགས་གཉིས་ཡོད།

བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་སྒོམ་པའི་དོན་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ལྷ་བྱེ་བྲག་པ་འདི་དག་གིས་ཉམས་ལེན་པའི་སྤྱོད་བ་དྭངས་མའི་ཆ་དེ་མཚོན་པ་རེད། མ་ཟད་དེ་དག་གིས་ཉམས་ལེན་པའི་ཕྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོ་ངོས་བཟུང་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རྗེས་མའི་སྐབས་སུ་ནུས་པ་རྒྱུ་སའི་གནས་སུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་རེད། རིམ་པ་འདིར་སྒོམ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད།

༡༽ ལས་དང་པོ་བའི་རྣལ་འབྱོར།

གོམ་པ་དང་པོ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་མཚོན་པར་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སྒོམ་རྒྱུ་དེ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ་སོར་བཞུགས་པའི་ཚུལ་སྒོམ་དགོས་པ་རེད། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་ཉམས་ལེན་འདིའི་ཐད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་དམིགས་རྣམ་སྤྱོད་བའི་ཁྲིད་དུ་བརྒྱུད་དགོས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དག་ལ་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

༢༽ དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག

ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པས་སྤྲིར་བཏང་གི་དམིགས་རྣམ་སྒོམ་ཐུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གིས་ངེས་པར་དུ་དམིགས་རྣམ་དེ་དག་གི་ཞིབ་ཕྲ་རྣམས་ལ་འཇུག་ནས་དམིགས་རྣམ་ཇེ་གསལ་དུ་གཏོང་དགོས། དམིགས་རྣམ་གྱི་ནང་དུ་འཆར་བའི་དངོས་པོ་རེ་རེས་ནང་དོན་རེ་མཚོན་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་དངོས་པོ་དེ་དག་གང་གིས་གང་ཞིག་མཚོན་གྱི་ཡོད་པ་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་གི་འཆར་སྣང་གསལ་པོ་ཞིག་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས།

༣༽ ལས་རྒྱལ་མཆོག

ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་ངོས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བོར་འཆར་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ན་ཁོང་གིས་དེ་འཚོ་བའི་ནང་དུ་ལེན་པའི་ཐབས་བྱེད་པ་རེད། དཀྱིལ་འཁོར་ཟེར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་འདྲ་དཔར་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་དེའི་ནང་གི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་བཞིན་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པས་ལྷ་རེ་རེས་སྤྲུལ་བ་སྣ་ཚོགས་འབྱེད་སྟུད་བྱེད་བཞིན་པར་འཆར་སྣང་བྱེད་པ་རེད།

དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྣང་བར་འཆར་དུ་བཅུག་ཅིང་དེའི་ངང་དུ་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་པ་བསྐྱེད་རིམ་ཕྲ་མོའི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་རེད། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་ལྷ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐོག་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རེད། འདིའི་དམིགས་བསལ་རང་བཞིན་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཕྲ་མོ་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་དེ་རེད།

༤༽ རྣལ་འབྱོར་ཕྲ་མོ།

ཉམས་ལེན་པས་ཐིག་ལེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་གསལ་འདེབས་པ་རེད། ཐིག་ལེ་དེ་ཇི་ཙམ་ཆུང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ངོ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྲ་བ་རེད། ད་དུང་

ཉམས་ལེན་པས་ཐིག་ལེ་དེ་དག་ལྷུབ་བསྐྱུར་བྱས་ནས་གྲངས་མེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བཏབ་ནས་སྒོམ་པ་རེད། དེ་ལྟར་སྤྲོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་མཐར་ཐིག་ལེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བསྡུས་ནས་སྒོམ་རྒྱུག་པ་རེད། རིམ་པ་འདི་བསྐྱར་ལྷུབ་ཡང་ཡང་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་པར་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་ཐུབ་ཅིང་དེ་ལྟར་ཏ་ཅང་དྭངས་ཤིང་ཕྲ་བའི་དམིགས་པ་རྩེ་གཅིག་པ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་རེད།

ཁ་ རྫོགས་རིམ།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་རང་ཉིད་སེམས་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དང་འབྲེལ་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་རེད། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དག་པའི་སྣང་བ་ཞིག་གསལ་བཏབ་ནས་དེ་ལས་རང་ཉིད་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚུལ་སྦྱོང་བ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་སྣང་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པར་བགོལ་དུ་རུང་བའི་ཏ་ཅང་ཕྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་བར་སྐུལ་མ་བྱེད། དེའི་ཆེད་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པའི་གཞི་མ་དེ་བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་པར་སྣང་བ་བགོལ་སྦྱོད་བྱེད་པ་རེད།

གསང་འདུས་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྫོགས་རིམ་ནི་རིམ་ལྔ་ཅན་ཞེས་འབོད་པ་རེད། ལམ་འདི་འཆད་པར་ལུགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་ཙོང་ཁ་པས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་དེ་ལ་མོས་པ་མཛད་ཡོད། རིམ་ལྔ་ལས་དང་པོ་དེ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བགོས་ནས་ཁྲིད་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དྲུག་ཡོད། ཉམས་ལེན་འདི་དག་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་ཕྲ་རགས་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱོང་བ་དང་བཅས་པ་ལས་ལུས་སོ་སོར་འབྲལ་བའི་འཆི་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་གསལ་འདེབས་བྱེད་པ་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་དུས་སྐབས་ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་རིང་ལ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆེསཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་འོད་གསལ་ཞེས་པ་དེ་མངོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། ནམ་རྒྱུན་འདི་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་དྲན་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད་ཅིང་སེམས་ལ་སྦྱོང་བརྡར་ཡོད་པའི་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་གིས་ཐིམ་རིམ་དེ་དག་གསལ་ཆ་དང་བཅས་པར་བརྒྱུད་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་བརྒྱུད་རིམ་འདི་ལ་སྟངས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་རེད། ནམ་ཞིག་འོད་གསལ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་

བའི་ཚེ་ཉམས་ལེན་པས་སེམས་དེ་བཀོལ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་སྒོམ་རྒྱུག་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྩ་བ་དྲུང་ནས་དབྱུང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་ཐུབ་པ་རེད།

ཉམས་ལེན་འདིའི་རིམ་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་སྦྱོང་བ་དབེན་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་ཅིང་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཇི་བཞིན་གསལ་འདེབས་བྱེད་པ་རེད།

༡༽ ལུས་དབེན།

འདི་ཕྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་སྔ་མཐུད་པ་ཞིག་རེད། འདིའི་སྐབས་སུ་རང་གི་ཐིག་ལེ་རྩ་དབུ་མའི་མར་སྣེ་ལ་དྲངས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པ་རྩེ་གཅིག་པ་གཏད་ན་རླུང་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་འགྲོ་བ་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་ནམ་ཞིག་རང་བཞིན་གཏུམ་མོ་སྦར་ཡོང་ཞིང་དེ་ནས་སྤྱི་བོ་ལ་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་སྙིང་པོ་བཞུ་འོང་བ་རེད། ཐིག་ལེ་དེ་བཞུས་པ་དང་རྩ་དབུ་མ་བརྒྱུད་ནས་བཞུར་ཡོང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཁྱད་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར། བདེ་བ་འདི་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པའི་ཆེད་དུ་བཀོལ་ཚོག ནམ་ཞིག་སྟོང་བ་དང་བདེ་བ་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པ་ན་ཉམས་ལེན་པས་རང་གི་སེམས་ལ་གང་ཤར་བ་ཐམས་ཅད་དེར་བསྲེ་ཚོག དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་སྟོང་བའི་རྣམ་པར་ལེན་པ་རེད། སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོམ་པ་དང་སྣང་བ་བདེ་སྟོང་ལ་བལྟ་བ་རེས་མོས་བྱས་པ་ལས་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་པ་ སྦྱར་བས་ཕྲ་རུ་འགྲོ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རླུང་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྩ་མདུད་རྣམས་གྲོལ་འགྲོ་བ་རེད། མདུད་པ་ལྷུག་ཏུ་སོང་བ་ན་རླུང་དང་ཐིག་ལེ་གཉིས་སྙིང་ཁའི་འཁོར་ལོར་གཅིག་ཏུ་འདུ་བར་འགྱུར།

༢༽ ངག་དབེན།

རིམ་པ་རྗེས་མའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པས་སྙིང་ཁའི་རྩ་མདུད་བྱེ་བྲག་པ་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་དམིགས་རྣམ་ཕྲ་མོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་རེད། སྙིང་ཁའི་འཁོར་ལོའི་དབུས་

སུ་ཧ་ཅང་ཕྲ་བའི་རླུང་འོད་གསལ་གྱི་ཞོན་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད། ཐིག་ལེ་འདི་ལ་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་འབོད། རྒྱུད་རིམ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སེམས་དེ་ཐིག་ལེ་འདི་དང་ལྷན་དུ་ཡོངས་སུ་ཐིམ་པར་བྱས་ནས་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་ཇི་སྲིད་རྩ་ལ་མདུད་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་རླུང་གཞན་རྣམས་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་ཐིམ་མི་ཐུབ། དབུགས་སྦྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་མདུད་པ་ལྷོད་དུ་གཏོང་ཞིང་དེ་ནས་རླུང་སྙིང་ཁའི་འཁོར་ལོའི་ནང་དུ་ཞུགས་འགོ་འཛུགས་པ་རེད།

༧༽ སེམས་དབེན།

རིམ་པ་གོང་མ་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པས་རླུང་དང་ཐིག་ལེ་མང་ཆེ་བ་བསྡུས་ནས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་སྡུད་ཐུབ་ཡོད། ད་དུང་དེ་ལས་ཀྱང་ཧ་ཅང་ཕྲ་བའི་ལུས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་རླུང་གཅིག་ཡོད། རླུང་འདི་སྙིང་ཁར་བསྡུ་བའི་ཆེད་དུ་ཉམས་ལེན་པས་ངེས་པར་དུ་རིག་མ་ལ་སྙོམ་པར་འཇུག་དགོས། ཉམས་ལེན་འདི་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་རླུང་ཐམས་ཅད་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་ནང་དུ་ཐིམ་འགྲོ་ཞིང་སྟོང་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་སྣང་བ་འཆར་བར་འགྱུར་བ་རེད། གནས་སྐབས་འདིར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡལ་འགྲོ་ཞིང་ཉམས་ལེན་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་ལ་ཐད་ཀར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་འབྱུང་བར་འགྱུར།

ཉམས་ལེན་པས་ཐིམ་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་འདི་སུ་མཐུད་ནས་བྱས་པ་ན་ཕོང་ལ་རིམ་པ་རེ་རེའི་ཐོག་ལ་དབང་ཇེ་ཆེ་ནས་ཇེ་ཆེར་འཐོབ་པར་འགྱུར། རླུང་རྣམས་དག་པར་སྦྱང་ཞིང་། རྩ་རྣམས་ཀྱི་མདུད་པ་གྲོལ་བ་དང་། ཐིག་ལེའི་སྙིང་པོ་རྣམས་སྙིང་ཁར་འཐིམ་པར་འགྱུར། དེ་དུས་རང་ལ་རང་འདོད་ཀྱིས་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རང་དབང་འཐོབ་པར་འགྱུར། རིམ་པ་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་དེ་བེད་སྤྱད་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བསྒོལ་བ་རེད།

༡། མ་དག་པ་སྒྱུ་མའི་ལུས།

ཐོག་མར་སེམས་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་པས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ་ཞེས་ཀྱི་མེད། དེའི་ཕྱིར་རླུང་གི་རྒྱུ་བ་ཕྲ་མོ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་པ་རང་འགྱུལ་ལྷ་གཟུགས་སུ་ལྡང་བར་འགྱུར། གཟུགས་འདི་ལ་མ་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་ཞེས་འབོད་པ་རེད། འདི་སྐབས་སུ་ད་དུང་སྒྲིབ་པ་སྤངས་མེད་པས་ན་འདི་ལ་མ་དག་པ་ཞེས་འབོད། ཐིམ་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་སྔར་ལྟོག་པ་ན་ཉམས་ལེན་པ་སྔར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཟུགས་སུ་ལྡང་བར་གྱུར་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་གཟུགས་དེ་ནི་རྨི་ལམ་གྱི་ལུས་ཞེས་སུ་འབོད་འོས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡིན། གཟུགས་འདི་ཉམས་ལེན་པ་འམ་རྣལ་འབྱོར་བ་རྟོགས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡོད་མཁན་དག་ཁོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཡུལ་ཞིག་ཡིན། གནས་བབ་འདིར་ཉམས་ལེན་པས་སྒྱུ་ལུས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱུས་ལོན་བྱེད་པར་ནན་ཏན་བྱེད་པ་རེད།

༢། འོད་གསལ།

འཆི་བའི་གནས་སྐབས་སམ་སྒོམ་གྱི་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་ལེན་པ་ལ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་མྱོང་བ་འབྱུང་། ཉམས་ལེན་པས་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་ལྡང་བའི་སྔོན་དུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་གནས་པར་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་པ་རེད། ཁོས་བློ་འདི་བེད་སྤྱད་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ལ་མྱོང་བ་ཐད་ཀར་བ་འབྱུང་བར་འབད་བརྩོན་བྱེད་པ་རེད། གལ་སྲིད་མྱོང་བ་ཐད་ཀར་བ་བྱུང་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་འདིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཅད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉམས་ལེན་པ་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་དགྲོལ་བར་བྱེད་པ་རེད།

༣། སློབ་པ་ཟུང་འཇུག

འོད་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་གྱུར་པ་ལས་ཉམས་ལེན་པས་དག་པའི་སྒྱུ་ལུས་མངོན་དུ་བྱེད་ཐུབ། འདི་འདྲ་བའི་སྒྱུ་ལུས་དེས་གྲངས་མེད་པའི་སྤྲུལ་བ་འབྱེད་ཐུབ་ཅིང་ཚད་མེད་

པའི་དགེ་བ་སྒྲུབ་ཐུབ། འདི་ལྟར་བསགས་པའི་དགེ་བའི་ཚོགས་དེས་ཉམས་ལེན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་ཙང་མགྱོགས་པོའི་ངང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མགྱོགས་པོར་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་རེད།

བཞི། འབྲས་བུའི་གནས་བབ།

ནམ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཤད་པ་འམ་དགེ་རྒན་གྱིས་གསུང་བ་ལ་ཉན་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་ཐག་ཉེ་བ་ཞིག་དང་ཡོང་ཐུབ་པ་འདྲ་ཞིག་མཐོང་། ཡིན་ན་ཡང་ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཚེ་ཏ་ཙང་རྒྱང་ཐག་རིང་པའི་སླེབས་མི་ཐུབ་པའི་ས་ཞིག་ན་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་། འདི་སེམས་ཕུགས་ཆག་བྱེད་དང་སུན་སྣང་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་སྲིད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཙོང་ཁ་པའི་རང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པའི་ཐོག་ལ་ནན་གྱིས་གསུངས་ཡོད། སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཉམས་ལེན་པ་ཚེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རུང་འདི་ལ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་བརྩོན་པ་དང་ཚོད་སེམས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། མི་མང་པོར་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ལས་འགྲོ་ཡང་མེད།

རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དགེ་ལུགས་པའི་ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་དམིགས་ཡུལ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པར་ནན་བཤད་བྱེད་པ་རེད། དེ་གཉིས་ནི་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་རེད། དམིགས་ཡུལ་འདི་གཉིས་ལྷན་དུ་བཟུང་ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ན་ནམ་ཞིག་སྔ་ཕྱི་ལ་མ་བལྟོས་པར་དམིགས་ཡུལ་མཐར་ཐུག་དེ་འགྲུབ་རྒྱུ་ངེས་གཏན་ཡིན་པ་རེད།

ཀ༽ མཐོ་རིས།

ཉམས་ལེན་པས་འཆི་བ་དང་མི་རྟག་པའི་ཐོག་ལ་སྒོམ་བརྒྱབ་པ་ན་ཚེ་འདི་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་ཡིན་པ་ངོ་འཕྲོད་པར་འགྱུར། ད་ལྟའི་ཁོར་ཡུག་འདི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་

སུ་ཚང་ཡོད་ན་ཡང་ཁོར་ཡུག་དེ་ མི་མཐུན་ནས་གནས་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད། གལ་སྲིད་ཉམས་ལེན་པས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་ལེན་པའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་ན་ཁོང་རང་གི་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་སླར་ཡང་གྲངས་མེད་པའི་བསྐལ་བའི་བར་དུ་འཆོར་འགྲོ་སྲིད་པ་རེད།

དེའི་ཕྱིར་ཆེ་འདིའི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་སླར་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཐུབ་པར་འབད་བརྩོན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་བཟང་ཤོས་ནི་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་དེ་རེད། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་གསལ་དག་འབྱུང་།

ཀ་ ལོངས་སྤྱོད།

སྦྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མའི་སྐབས་སུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན། དེ་ནི་སྐྱེ་བ་དེ་མི་ལུས་བླངས་ནང་འཚོ་ཚིས་དོན་དུ་དཀའ་ངལ་བྱས་ནས་དུས་འདའ་མི་དགོས་པར་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཁོམ་ལོང་འབྱུང་བ་རེད། མ་ཟད་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་ན་གཏོང་བའི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་མ་མང་དུ་འཁོར་ཞིང་དེ་ནས་དེ་དག་ལ་ལམ་བཟང་པོ་སྟོན་ཐུབ་པ་རེད།

ཁ་ བདེ་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་བ།

འགྲོ་བ་མིའི་ལུས་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་བྱས་པ་ལས་འབྱུང་བ་རེད། ལྷག་པར་དུ་ཉམས་ལེན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་མུ་མཐུད་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་གསོག་པ་རེད། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་མ་གཞན་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་སྟབས་དེ་ནི་གཞན་གྱིས་བརྩེ་བ་དང་གཅེས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར།

ག་ མདངས་དང་ལྡན་པ།

བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་ལུས་གཟུགས་མདངས་དང་ལྡན་པ་དང་ཚེ་རིང་ཞིང་མིང་བཟང་པོ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་རེད། འདི་དག་ཐམས་ཅད་སློབ་མ་འགྲུགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁ་སྣག་ཡིན་སྐབས་དེ་ནས་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་སོགས་དེ་དག་གི་དོན་ལེགས་པར་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་རེད།

ང་ གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་ལས་གང་བྱས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་བསྒྲུབ་པ་རེད། འདི་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བོ་སེམས་དོན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་དཀའ་ངལ་ཐམས་ཅད་ལ་གདོང་ལེན་ཐུབ་པ་དང་དམིགས་ཡུལ་མཐའ་འཁྱོལ་ཡོང་།

ཅ་ ཞི་བའི་ནུས་པ།

བསམ་གཏན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྒོམ་གྱི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་རེད། འདིས་གང་ཟག་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མགོ་མནོན་ཞིང་ཏ་ཅང་ཕྲ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་ནས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་བགོལ་ཚོག་པ་རེད།

ཆ་ ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ལུས་རྟེན་དུ་སྐྱེ། ཤེས་རབ་འདིས་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡང་དག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་པ་དེ་ངོ་ཤེས་པར་འགྱུར། གཞི་དེ་ལ་བཞག་ནས་སྐྱེ་བོ་དེ་ལམ་ལ་འཇུག་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་ཐུབ་པ་རེད།

ཁ༽ ངེས་དོན་བཟང་པོ།

ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བསྒྲུབས་པ་ན་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་ག་ཚོད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་གཏོང་མིན་རང་དབང་ཆགས་ཡོང་། འདི་ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་སྒྲུབ་ཐུབ། ཆོས་སྐུས་རང་དོན་བསྒྲུབ་ཅིང་གཟུགས་སྐུས་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་ཀྱི་རེད། འདི་གཉིས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན།

ཀ་ བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས།

གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་བརྩེ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་བྱས་པའི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་རེད། དགེ་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་དགེ་བའི་བག་ཆགས་རེ་བཞག་ནས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་སྨུ་མཐུད་ནས་འདེད་ཀྱི་རེད། ནམ་ཞིག་ཉམས་ལེན་པ་དེ་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་ཟིན་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ངང་ངམ་ཤུགས་ཀྱི་འཇུག་ཡོང་། ནམ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་ནས་སྒྲིབ་པ་ཐ་མཇུག་དེ་སྤངས་བའི་ཚེ་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་ནས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་དང་ངམ་ཤུགས་ཀྱི་འབྱུང་གི་རེད།

ཁ་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས།

ཆོས་སྐུ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་བསྒྲུབས་པ་རེད། སྟོང་ཉིད་ཕྱོགས་རེ་བ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་ཞེན་པ་ཙམ་འགོག་ནུས་ནའང་། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་སྣང་བ་འགོག་མི་ཐུབ། འདི་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་ཕྲ་མོ་རྣམས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་གིས་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་འགོག་དགོས། སྒྲིབ་པ་ཆེས་མཐའ་མཇུག་དེ་སྤངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་དེ་གྲུབ་པ་རེད།

ལྔ། ཆོས་བརྒྱད་འདིའི་གྲགས་ཆེ་བའི་གདན་ས་ཁག

སྤྱིར་ཆོས་བརྒྱད་འདིར་གདན་ས་གྲགས་ཆེ་བ་སྟོད་དུ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་སྨད་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་བཞི་ཞེས་གྲགས། ད་དུང་གཙང་གི་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་དང་ཨ་མདོ་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་སོགས་ཡོད་ལ། འདི་དག་གི་ནང་དུ་མི་བགྲང་བའི་དགོན་ཆེན་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། ད་སྐབས་བྱང་གི་དགོན་ཆེན་བཞི་ནི་ཧ་ལམ་ཉམས་ཟིན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། བྱང་གི་དགོན་ཆེན་བཞི་ནིཿ བྱ་ཁྱུང་དགོན་པ་ནི་ད་ལྟ་ཧྭ་ལུང་རྫོང་དུ་ཆོས་རྗེ་དོན་འགྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་ ༡༣༩༨ ལོར་ཕྱག་བཏབ། སྔོན་མ་དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་། རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་། སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་། མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བཅས་གྲྭ་ཚང་བཞི་ཡོད། དགོན་ལུང་དགོན་པ་ནི་ད་ལྟ་ཧུའུ་ཀྲུའུ་རྫོང་དུ་རྒྱལ་སྲས་དོན་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་ ༡༦༠༣ ལོར་ཕྱག་བཏབ། འདུ་ཁང་ཉིས་ཐོག་རྔུང་ཁང་དང་བཅས་པ། ལྷ་མོ་ཕོ་བྲང་། རྒྱུད་ཁང་། ཡི་མ་ཁང་། ལྕང་སྐྱའི་བླ་བྲང་། ཐུའུ་བཀྭན་བླ་བྲང་། སུམ་པ་བླ་བྲང་བཅས་སོགས་ལོ་རྒྱུས་རིང་། ཆུ་བཟང་དགོན་པ་ནི་ཧུའུ་ཀྲུའུ་རྫོང་གི་ནན་མོན་ཞང་དུ་ཆུ་བཟང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་གིས་ ༡༦༤༩ ལོར་ཕྱག་བཏབ། བླ་བྲང་དང་གྲྭ་ཤག་སོགས་ཀྱང་མང་དུ་ཆགས་པས་དགོན་པ་ཧ་ཅང་ཆེ། གསེར་ཁོག་དགོན་པ་ནི་ཧ་ཐུང་རྫོང་གི་གསེར་ལུང་དུ་བཙན་པོ་དོན་འགྲུབ་རྒྱ་མཚོས་ ༡༦༥༠ ལོར་ཕྱག་བཏབ། སྡེ་འདིར་རྒྱུད་པ་གྲྭ་ཚང་། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་། ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་གླིང་། མཁས་བཙུན་དར་རྒྱས་གླིང་། གསོ་རིག་གཞན་ཕན་གླིང་བཅས་གྲྭ་ཚང་ལྔ། རྗེ་བོ་ལྷ་ཁང་། མགོན་ཁང་། ཨ་ཕྱིས་ཁང་། འདུ་ཁང་ཆེན་མོ། ཡི་མ་ཁང་། བཙན་ཁང་ཆེན་མོ་སོགས་ལྷ་ཁང་མང་པོ་ཡོད།

ཀ༽ ད་ཡོད་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་གསུམ་ཡོད།

ཀ་ སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་།

ཅོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་[1]ཀྱིས་ ༡༩༡༨ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱང་ངོས་རྒྱབ་རི་སླང་ཆེན་ཉལ་བ་ལྟ་བུའི་མདུན་དུ་ཆགས་ཡོད། སྐབས་དེར་ཚོགས་ཆེན་གཅིག་དང་། རིམ་བཞིན་གྲྭ་ཚང་གསུམ། ཁང་ཚན་སོ་གསུམ། གྲྭ་སྐྱིལ་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་ལྷག་ཙམ་བར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། གྲྭ་ཚོགས་དེ་རྒྱ་དེ་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་གྲྭ་ཚང་བཞིར་གྱེས་ཏེ་རྒྱ། འབྲོང་སྟེང་། སྟོད་པ། སྨད་པ་བཅས་གྲྭ་ཚང་བཞི་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་བློ་གྲོས་རིན་ཆེན་སེང་གེས་སེ་ར་བྱེས་གྲྭ་ཚང་ཕྱག་བཏབ། སྨད་པ་གྲྭ་ཚང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཀུན་མཁྱེན་བྱང་ཆུབ་འབུམ་པས་ཕྱག་བཏབ་ཅིང་། གྲྭ་ཚོགས་ཇེ་རྒྱས་སུ་སོང་སྟེ་ཁང་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད། བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་འདིར་ཁང་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡོད། སེ་རར་གྲྭ་པ་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད། ད་ལྟ་གྲྭ་ཚང་བྱེས་སྨད་གཉིས་ཡོད། བྱེས་པ་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་། སྨད་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད། དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་སྔོན་དུ་དགོན་པ་འདིར་གྲྭ་གྲངས་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པར་གྲགས། ད་སྐབས་བྱེས་ཀྱི་སེ་ར་དགོན་པར་གྲྭ་

[1] བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས། (༡༣༥༩-༡༩༣༥) ནི་བོད་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཆུ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༥༢ ལོར་ལྷ་སའི་ཤར་ཕྱོགས་ཚལ་གུང་ཐང་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་ཤཱཀྱ་ཡེ་ཤེས་སུ་གསོལ། ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་སོགས་རིག་པའི་གནས་དང་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཏེ་མཁས་པར་གྱུར། དུས་ཕྱིས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསོལ་བ་འདྲེན་མཁན་དང་ཆབས་ཅིག་ལོ་མང་རིང་ཉེ་གནས་ཀྱང་མཛད། རྒྱ་ནག་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་པོས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གདན་ཞུ་ཐེངས་གཉིས་བྱས་ཀྱང་མ་བྱོན་སྐབས་ཕྱི་མར་རྗེ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དངོས་སློབ་གཅིག་དབུ་བླར་གཏོང་གདོས་ཞུས་པ་བཞིན་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཁོང་གི་ཚབ་ལ་བཏང་། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ལ་དབང་ལུང་སོགས་ཆོས་ཀྱིས་ཚིམས་པར་བྱས་པས་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་དགྱེས་ནས་བཀུར་སྟི་དང་མཚན་བསྟོད་ཆེན་པོ་བཏང་། ༡༩༡༦ ལོར་བོད་དུ་ལོག། ༡༩༡༨ ལོར་སྔེའུ་དཔོན་ནས་མཐུན་རྐྱེན་འོག་སེ་ར་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། སླར་ཡང་གོང་མ་ཡུང་ལོ་རྒྱལ་པོའི་གདན་ཞུ་བ་འབྱོར་ནས་ ༡༩༣༩ ལོར་ལན་གཉིས་པ་ཕེབས། གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་མ་སླེབས་སྔོན་དུ་གོང་མ་སྐུ་གཤེགས། འོན་ཀྱང་སྲས་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་སྔར་བས་གུས་བཀུར་ཆེ་བ་ཞུས། རྒྱ་ནང་གུ་ལོ་ ༡༣ བཞུགས་ནས་འགྲོ་དོན་མཛད་མཐར་བོད་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར། ལམ་བར་དུ་མཛོ་མོ་སྣར་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་སྐུ་གཤེགས།

ཚང་བྱེས་སྨད་གཉིས་དང་། བྱེས་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་བཅུ་གསུམ་དང་སྨད་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཡོད། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་བའི་ལོ་མགོ་ནས་བཟུང་བོད་ནས་གསར་འགྱུར་བ་དང་། ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད། རུ་སོག་གི་ཡུལ། ཐེ་ཝན། ཀོ་རི་ཡ། ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ནས་ཕེབས་པའི་གྲྭ་བ་སློབ་གཉེར་བའི་གྲངས་འབོར་མང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ད་ལྟའི་ཆར་ཁམས་ཚན་བཅུ་གསུམ་ནང་བཞུགས་དགེ་འདུན་ཞལ་གྲངས་ ༣༧༡༤ ཙམ་ཡོད།

ཁ་ དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་དགོན།

འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་[1]གྱིས་ ༡༤༡༦ ལོར་ཕྱག་བཏབ། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ས་ནས་ནུབ་ངོས་སུ་དན་བག་ཏུ་སྟེའུ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་སྦྱིན་བདག་མཛད་དེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེས་ཕྱག་བཏབ། ཚོགས་ཆེན་གཅིག་དང་གྲྭ་ཚང་བདུན་ཡོད་པ་ལས་རྗེས་སུ་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་དང་། སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་། སྔགས་པ་གྲྭ་ཚང་། བདེ་ཡངས་གྲྭ་ཚང་བཅས་གྲྭ་ཚང་བཞི་རུ་བསྡུས། བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད། སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་ཁོངས་ཁང་ཚན་བཅུ་དྲུག་འདུ་ཁང་། གཙང་ཁང་།གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་མཛེ་ཞིང་བརྗིད་ཆགས་པ། གྲྭ་སྐྱིལ་རྣམས་རྗོ་ཐལ་དཀར་པོས་མཛེས་པར་སྤྲས་ཤིང་། གཞི་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཁོར་ཡུག་ལྗགས་རིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡོད། ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་བྱམས་ཁང་ཉིང་ཁར་རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་པ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཚད། ད་སྐབས་དགོན་པ་འདི་ལ་གྲྭ་ཚང་

[1] འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན། (༡༣༧༩-༡༤༤༩) འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་པ་ནི་བསམ་ཡས་སུ་སྐུ་འཁྲུངས། རྩེད་ཐང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གྲལ་འཛིན་མཛད། ཕར་ཚད། འདུལ་མཛོད། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ཡོངས་རྫོགས་གསན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ཕྱག་ཏུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་ནས་ཆ་གཅིག་གིས་ཕྱག་དཔེ་དང་རྟེན་གསུམ་བཞེངས། ཆ་གཅིག་གིས་ནད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྨན་སྦྱིན་མཛད། ཆ་གཅིག་གིས་གཟིམ་ཁང་གི་ཐབ་སྐྱོད་དང་སློབ་མ་སྐྱོང་བར་མཛད་དོ། །ཆོས་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་མཐུན་སྐྱོར་འོག ༡༤༡༦ ལོར་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཏབ། ཆོས་རྗེ་རང་གདན་སར་བཞུགས་ནས་གྲྭ་ཚང་སོ་སོར་སློབ་དཔོན་བསྐོ་བ་མཛད་ཅིང་། གཞིས་ཁ་སྟེའུ་ནས་ལོ་ལོ་བཞིན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོ་དང་གདུགས་དཀར་བཙུགས། བཙམས་ཆོས་ཀུང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་སོགས་པ་མང་དུ་ཡོད།

བློ་གསལ་གླིང་དང་སྒོ་མང་གཉིས་ཡོད། བློ་གསལ་གླིང་ལ་ཁང་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་། སྒོ་མང་གྲ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་བཅུ་དྲུག་ཡོད། དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་སྔོན་དུ་གྲ་ཚོགས་བདུན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ཡོད་པར་བཤད།

ག༌ འབྲོག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་།

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སྨག་རྩེ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་འབྲོག་རི་བོ་ཆེ་ཞེས་པའི་གནས་སུ་ཆགས་ཡོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལོ་ ༡༤༠༩ ལོར་ཕྱག་བཏབ། དགོན་འདིའི་སྦྱིན་བདག་གཙོ་བོར་མི་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། འབྲི་གུང་སྤྱན་སྔ་རིན་པོ་ཆེ། སྣེ་པ་སྐྱིད་ཤོད་པ། གཞིས་ཀ་སྣེའུ་པ་སོགས་ཡོད། སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། འདུལ་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ནས་དགེ་འདུན་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཁྲིད་པ་དང་། དེའི་ཉེ་སྐོར་གྱི་སྐྱ་བཙུན་དང་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དང་བ་ཆེན་པོས་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པར་བརྟེན་ལོ་དེ་རང་ལ་གཟིམ་ཁང་གི་ཐོག་དྲངས་གྲྭ་ཤག་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་རྫོགས་པར་གྲུབ་ལ་གཞི་བཏིང་། དགོན་པ་འདིར་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གཅིག་དང་། གྲྭ་ཚང་ཤར་རྩེ་དང་བྱང་རྩེ་གཉིས། ཁང་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ། དེ་བཞིན་ཡངས་པ་ཅན་དང་། ལི་མ་ལྷ་ཁང་། བླ་མ་ལྷ་ཁང་། ཁྲི་ཐིག་ཁང་། ལྷ་མཆོད་ཁང་། བྱང་རྩེའི་གཟིམ་ཁང་། པར་ཁང་སོགས་ཡོད། ད་སྐབས་དགོན་པ་འདིར་གྲྭ་ཚང་བྱང་རྩེ་དང་ཤར་རྩེ་གྲ་ཚང་གཉིས་ཡོད། བྱང་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་བཅུ་གཉིས་དང་། ཤར་རྩེ་གྲྭ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་བཅུ་གཅིག་ཡོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་བཏབ་པ་ནས་རྗེ་ཉིད་ཁྲི་ཐོག་དང་པོར་བརྩིས་པ་ནས་ད་ལྟའི་ཁྲི་བ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་མཆོག་གི་བར་དུ་ཁྲི་རབས་བརྒྱ་དང་བཞི་བར་དུ་ཕྱིན།

གཞན་ཡང་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་འབྲིང་ཁག་གམ་ཆུང་བ་མང་པོ་ཡོད། དེ་དག་གདན་ས་ཆེ་ཁག་གི་གྲངས་སུ་མེད་པ་ཙམ་ལས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་འབྲིང་བ་དང་

ཚུང་བའི་གོ་དོན་མིན། དེ་དག་ནི་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ[1]། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་[2]། རེབ་གོང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན[3]། རྫ་སེར་ཤུལ་དགོན་ཆེན[4]། ལི་ཐང་དགོན་ཆེན[5]། ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན[6]། གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་[7]སོགས་གདན་ས་འབྲིང་ཁག་དང་ཆུང་ཁག་ཏ་ཙང་

[1] བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ། (༡༧༠༩) ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོས་ཕྱག་བཏབ་གནང་། གྲྭ་ཚང་ཆེན་པོ་དྲུག་སྟེ། རྩད་ཉིད་ཐོས་བསམ་གླིང་དང་། དཔལ་ལྡན་སྨད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་། དུས་འཁོར་གྲྭ་ཚང་། ཨེ་ཝཾ་ཆོས་འཁོར་གླིང་། སྨན་པ་གྲྭ་ཚང་གསོ་རིགས་གཞན་ཕན་གླིང་། ཀྱེ་རྡོར་གྲྭ་ཚང་གསང་སྔགས་དར་རྒྱས་གླིང་། རྒྱུད་སྟོད་གྲྭ་ཚང་གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་གླིང་སོགས་ཡོད།

[2] སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་། (༡༥༦༠) ལོར་རིན་ཆེན་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱ་མཚོས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་དྲན་གསོ་བྱེད་ཆེད་གསེར་གདུང་གི་མདུན་དུ་དགོན་ཆུང་ཞིག་བཏབ། སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ནི་ཡོ་གང་མང་རིང་ལ་བསྐྱར་བཟོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་ནས་འདི་འདྲ་བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། ལྷ་ཁང་དང་གསེར་གདུང་། གྲྭ་ཤག་བཅས་བསྡོམས་པས་ཁང་མིག་དགུ་སྟོང་ལྷག་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ན་རིག་རྩལ་དང་ལྡན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་བརྒྱད་བཅུ་ལྷག་ཡོད་ཅིང་། དགེ་འདུན་པ་ནི་ཏ་ཙང་མང་བའི་སྐབས་སུ་གྲངས་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་ཏུ་ཕྱིན།

[3] རེབ་གོང་རོང་བོ་དགོན་ཆེན། རོང་བོ་བླ་མ་བསམ་གཏན་རིན་ཆེན་གྱིས་ ༡༣༩༣ ལོར་ཐོག་མར་ས་འཛིན་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས། རེབ་གོང་རོང་འབྲོག་གི་དགོན་སྡེ་མ་ལག་སོ་ལྔ་དང་། སྒྲུབ་སྡེ་དགའ་ཚལ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་ཀུན་གྱི་མ་དགོན་དུ་གྱུར་ཡོད། དགོན་བདག་གཙོ་བོ་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་ཡིན།

[4] རྫ་སེར་ཤུལ་དགོན་ཆེན། ཐོག་མ་ ༡༧༦༠ ལོར་སོག་བཀའ་བཅུ་པ་ ༧རྗེ་བརྩོན་བློ་བཟང་ཆོས་དར་གྱིས་ཕྱག་བཏབ། རྩད་ཉིད་ཐོས་བསམ་གླིང་གྲྭ་ཚང་དང་། གསང་སྔགས་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ཡོད། ད་ལྟ་བར་དུ་ཁྲི་ཐོག་བཞི་བཅུ་ཙམ་བྱོན་ཡོད། ཆོས་སྡེ་འདི་ནས་ཐེབས་པའི་མཁས་ཅན་གཙོ་བོ་ཁག་ཅིག་ནི། སེར་བྱེས་མཁན་པོ་ལྡན་མ་ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས། མཁས་པ་དཔལ་དགེ་རྒྱལ་པོ། འབའ་མདའ་བ་ཐུབ་བསྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། རྡོ་བོ་ཁྲི་ཆེན་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ། འཇུ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འབུམ་གསར་མཁན་པོ་བློ་བཟང་རིག་འཛིན། འབུམ་རྙིང་མཁན་པོ་རིམ་བྱོན། བོ་རོད་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་ཕུན་ཚོགས། མང་དགེ་མཁན་པོ་ཚེ་རྣམ། ཀ་བཞིའི་མཁན་པོ་སྒྲོན་ནེ། པ་རོད་མཁན་པོ་བློ་རིས། མཁར་ནང་མཁན་པོ་གནས་ཆུང་། ཟེ་དཀར་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཐ་ཤུལ་མཁན་པོ་རབ་ཡངས། གསེར་ཐར་མཁན་པོ་རིགས་བཟང་སོགས་མང་པོ་ཐེབས།

[5] ལི་ཐང་དགོན་ཆེན། ༧རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་ ༡༥༤༠ ལོར་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། ལི་ཐང་དགོན་ཆེན་འདི་ལ་དགོན་མ་ལག་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་ཞེས་ངག་རྒྱུན་ཡོད།

[6] ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན། ༡༩༣༧ ལོར་རྗེ་ཤེས་རབ་བཟང་པོས་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། དགོན་པ་དེར་ཚོགས་ཆེན་གཅིག་དང་། གྲྭ་ཚང་བཅུ། བླ་བྲང་ལྔ་ཡོད། དེ་ཡང་གྲྭ་ཚང་ནི་གསང་འདུས། དཀྱིལ་རྡོར། ཀུན་རིག་འཁོར་ཆེན། བདེ་མཆོག དུས་འཁོར། སྐུ་ཞབས། དགེ་སློང་། ཨ་མཆོད། མཚན་ཉིད་གྲྭ་ཚང་བཅས་དང་། བླ་བྲང་ལྔ་ནི་འཕགས་པ་བླ་བྲང་། ཞི་བ་བླ་བྲང་། ལྷགས་ར་བླ་བྲང་། ཀུན་དགོག་བླ་བྲང་བཅས་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད།

[7] གཙང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ། དང་པོ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཐོག་མར་ཕྱག་བཏབ། རྒྱལ་བ་

མང་པོ་ཡོད། ཐོ་འདི་དག་ནི་ད་ལྟའི་སྐད་ཅིག་མ་འདིར་བདག་གི་ཡིད་ངོས་སུ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་འཆར་བའི་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་མཚན་ཡིན་པ་ལས། འདི་དག་ལས་གལ་ཆེ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་གྲགས་ཆེ་བ་ད་དུང་ལྷག་མེད་པར་ཁས་མཆེས་པ་ཡེ་ནས་མིན།

དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་ཆོས་སྡེ་འདིའི་ཁྲི་པ་དང་པོ་མཛད་ནས་ ༡༥༥༨ ལོ་བར་ཁྲིན་བསྐོམས་ཁྲི་རབས་ ༣༡ བྱུང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༦༠༠ ལོར་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཆོས་སྡེ་འདི་རྒྱས་སྐྱོན་མཛད་པ་ནས་བཟུང་པན་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་ས་རུ་གྱུར།

རིས་མེད་ཀྱི་ལས་འགུལ།

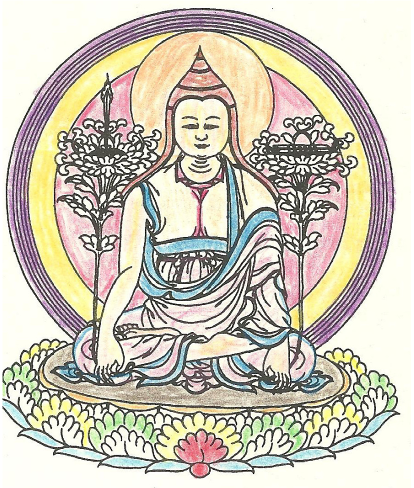

ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཡིད་ཆེས། ཉམས་ལེན་བཅས་ལ་ཕྱིར་བལྟས་ཤིག་བྱས་ཚེ་ང་ཚོ་ལ་ཡང་ཡུལ་ལུང་གཞན་དག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་དཀའ་ཁག་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ། དུས་སྐབས་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡིན་རུང་ཞན་ཆ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་མི་སྲིད་པ་རེད། ཞན་ཆ་གང་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། འདས་པའི་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་དཀའ་བའི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕྱིན་ཡོད་པ་དེ་རེད། འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་གཞན་དག་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ཁོངས་མིའི་རེ་འདུན་དང་འཇིགས་སྣང་གི་དབང་གིས་འགྲུག་ཆ་དོད་པའི་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། འགྱུར་བ་འདི་ད་ལྟ་ངས་བཤད་འདོད་པ་ཡིན།

ལོ་རྒྱུས་ཐོག་"ཆོས་ལུགས་འཛིན་འཁྱེར"་དུ་འབོད་པའི་འཐབ་འཁྲུག་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་ཡོད། ཕྱིའི་སྣང་ཚུལ་ལ་འཐབ་འཁྲུག་དེ་ཚོ་འགྱུར་བ་དེའི་འབྱུང་རྩ་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་ཙུང་ཟད་ནོར་བར་མཐོང་ཐུབ། ང་ཚོས་ཆོས་ལུགས་དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཞིབ་པར་བལྟས་པའི་ཚེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་ཟག་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྐྱེལ་བའི་ཐབས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པར་མཐོང་ཐུབ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་འདི་དག་སོ་སོའི་ནང་དུ་རྟོགས་པ་ཙུང་ཟད་བརྙེས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནད་དོན་འདི་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ལུགས་འཛིན་འཁྱེར་གྱི་འཐབ་འཁྲུག་ཅེས་སུ་འབོད་པའི་འཐབ་འཁྲུག་དེ་དག་གི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ནི་སྲིད་དོན་གྱི་འཐབ་རྩོད་ཅིག་ཡིན་པ་ལས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཅིག་མིན་པར་རྟོགས་ཐུབ།

ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཆོས་ལུགས་གང་ཞིག་གི་ཉམས་ལེན་པ་ཚད་ལྡན་དག་གིས་མཛད་པ་དང་། དེའི་སྒྲིན་བདག་ཁག་གི་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས། དེ་མ་ཐུབ་ན་ཆོས་ལུགས་དེ་ཡག་པོ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་དོར་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྲིད་པ་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་དེ་དག་གིས་གསུང་བའི་དོན་རྣམས་ཉམས་ལེན་ལ་ཕབས་ནས་ཕེབས་མཁན་དག་གི་ཞབས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་ང་ཚོས་ལམ་ལུགས་དེ་དང་དེས་གནང་བའི་དགེ་ཕན་བླ་ན་མེད་པ་དག་མཐོང་ཐུབ།

གལ་སྲིད་ང་ཚོས་ཕྱིར་བཀྱེད་ཅིག་བྱས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་བའི་འཕབ་འཁྲུག་དག་གི་སྣང་རིས་དེ་ལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་གཅིག་བལྟས་པ་ན་རིས་མེད་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ས་རྟགས་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་ཐུབ། ང་ཚོས་བཟོད་པ་དང་། ལེན་ཤེས། ཤེས་འདོད། ལྷ་ཚུལ་མ་རེངས་བ་བཅས་ཀྱིས་རིས་མེད་ཀྱི་བསམ་བློ་འཕེལ་རྒྱས་ནང་དུ་གལ་གནད་ငེས་ཅན་ཞིག་བཟུང་ཡོད་པར་མཐོང་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དགུ་བ་དེ་རིས་མེད་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་དུས་རབས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གིས་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་ནི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་སུ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་རུབ་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

གཅིག སྔོ་མོ་འབྱེད་པ།

བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་དུ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཕན་ཚུན་ཁ་གཏད་དུ་གྱུར་པའི་མི་སྡེ་ཚོ་ཁག་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་བགོས་ནས་ཡོད། མི་སྡེ་འདི་དག་རྒྱལ་པོ་གཅིག་གི་འོག་ལ་ཆིག་སྒྲིལ་བྱུང་བའི་ཚེ་ནང་སེམས་དོན་གྱི་འཕེལ་འགྱུར་གསར་པ་ཞིག་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་རེད། བཙན་པོ་རིམ་བྱུང་གིས་རང་རང་གི་མངའ་ཁོངས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱས་རིམ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྣང་བརྙན་གསར་པ་རེ་མཐོང་ཡོང་བ་རེད། ཐོག་དང་པོར་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ཆོས་ལུགས་བྱུང་བ་རེད། སྤྱིར་ན་བཙན་པོ་དེ་དང་དེ་དག་གིས་དམག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིའི་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་དོན་གྱི་རྗེས་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཚག་དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་བཟོད་སྒོམ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལག་སྟར་བྱས་པ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ལེན་པ་དག་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་གོ་ས་ཐུལ་ཞིང་རྒྱལ་པོའི་སློབ་སྟོན་པར་མངའ་གསོལ་མཛད་པ་རེད། དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྨང་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་དག་གིས་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསར་པ་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད།

དེའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ལུགས་སྲོལ་འདི་དག་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཡོད། གདོད་མའི་བོན་གྱི་གཏོ་སོགས་ཀྱི་ཚོ་ག་རྣམས་ད་སྐབས་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཞེས་འབོད་བཞིན་པའི་ལམ་ལུགས་འདིའི་ནང་དུ་འདྲེས་བསྲེ་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་བན་དེའི་ཆོས་པ་དག་དང་ལྷན་དུ་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་རྩོད་གླེང་མང་དག་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཡང་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་འདོན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། གུ་ཡངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་བགྲོ་གླེང་དེ་དག་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་ལམ་ལུགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་ཆགས་ཡོད།

འདིའི་དཔེ་མཚོན་ཡག་ཤོས་དེ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་བོད་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱིས་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་མཁན་ལོ་ཙཱ་བ་ཞིག་འཚོལ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་སྐབས་དེ་ཤེད་ལ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོའི་སྐུ་མདུན་ནས་གསར་དུ་གྲྭ་པ་བསྒྲུབས་པའི་བེ་རོ་ཙ་ན་ཞུ་བ་ཁོང་བདམས་པ་རེད། བེ་རོ་ཙ་ན་གྲྭ་པ་མ་སྒྲུབ་པའི་སྔོན་དུ་གཡུང་དྲུང་གི་གཙུག་ལག་ལ་ཤེས་ཚད་ཏ་ཅང་མཐོན་པོ་ཡོད། ཁོང་གྲྭ་པ་བསྒྲུབས་པའི་རྗེས་སུ་བོད་ནང་དུ་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཨོ་ཌི་ཡཱན་ནང་དུ་ཤྲཱི་སིང་ཧ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་མདུན་ལས་རྫོགས་པའི་སྦྱོང་བརྡར་ཏ་ཅང་ཟབ་མོ་གནང་། ཁོང་གི་སྐུ་དུས་རིལ་པོར་བན་བོན་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟ་སྟངས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོག་ནས་བན་བོན་རིས་མེད་ཀྱིས་ཞང་ཞུང་དང་ལེགས་སྦྱར་གཉིས་ཀ་ནས་བོན་དང་བན་དེ་གཉིས་ཀའི་གསུང་རབ་མང་པོ་བོད་བསྒྱུར་ཞུས། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཟབ་མོའི་ལྟ་གྲུབ་

མང་པོ་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་ཤིང་། དེས་བན་བོན་གཉིས་ཀ་རྫོགས་ཆེན་[1]གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་ཡངས་པོར་ཕྱེས་པ་རེད།

དུས་ཚོད་གང་མཚམས་ཤིག་ནས་གསུང་རབ་འདི་དག་གིས་ལམ་ལུགས་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་འདུ་སའི་འབབ་སྟེགས་ཤིག་མཁོ་སྤྲོད་བྱས་པ་རེད། ཉམས་ལེན་པ་དག་གིས་ཉམས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བ་དང་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་མ་འདྲ་བའི་ཕྲ་མོའི་རིགས་མཐོང་། རང་ལུགས་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མངོན་པ་ན་ལམ་ལུགས་ཕན་ཚུན་གྱི་འགལ་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚོ་ག་སོགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་དག་གི་གོ་དོན་ཇེ་གསལ་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། འདི་ལྟར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་དང་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཕུན་སུམ་ཇེ་ཚོགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད།

ཕྱིས་སུ་རྙིང་མའི་ལམ་ལུགས་དེ་བོད་ནུབ་དང་དབུས་ཁུལ་ལ་ཉམས་རྒུད་དུ་སོང་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འཚོལ་བའི་ལོ་ཙཱ་བའི་ཁྲུ་ཚོགས་གསར་པ་ཞིག་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཞུད་འགོ་ཚུགས། དེ་དག་གིས་གསར་དུ་ཁྱེར་ཡོང་བའི་ཆོས་ཚུལ་དེ་དག་བོད་ཁུལ་དུ་ཁྱབ་འཕེལ་བྱུང་བ་དང་དགོན་པ་དང་རི་ཁྲོད་གསར་བཞེངས་མཛད་ཅིང་། ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་འདྲ་མིན་ཁྱབ་དར་སོང་། འདིའི་སྐབས་སུ་གྲྭ་པ་རྣམས་དགོན་པ་ནས་དགོན་པ་བརྒྱུད་དེ་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ཚུལ་སྣ་མང་ཞུ་བའི་སྲོལ་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ་ཉམས་ལེན་དང་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་ཐད་ལ་རིས་མེད་ཀྱི་བལྟ་སྲོལ་མངོན་གསལ་ཞིག་ཡོད།

གཉིས། ཤེས་རྟོགས་ལ་གསལ་འདེབས།

བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསམ་ཚུལ་གསར་པ་སིམ་འཇུལ་བྱུང་བ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བང་མཛོད་དེ་དོན་ཕན་ཡང་དག་གི་ལམ་ལ་འཛོག་པའི་འབད་བརྩོན་ཇེ་ཆེར་སོང་། མཁས་གྲུབ་གཉིས་

[1] རྫོགས་ཆེན། (Dzogchen) ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཞེས་འབོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཤིག རྫོགས་ཆེན་གྱིས་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་དུ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་དམིགས་ཡོད། ཉམས་ལེན་འདི་བོན་པོ་དང་རྙིང་མའི་ཆོས་བརྒྱུད་གཉིས་ཀར་ཉམས་ལེན་བྱེད།

ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དག་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ལྷུག་པོར་བྱས་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་ནང་དོན་གྲ་རྒྱས་ཕུན་སུམ་ཇེ་ཚོགས་སུ་བཏང་བ་རེད། ན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚིམ་པར་གསུང་རབ་དག་གི་ནང་དུ་གང་གསུང་བ་དེ་ཚོ་བསྒོམས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་རྟོགས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས་པར་བྱས། དེ་དག་གིས་རྟོགས་པ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བརྩམས་ནས་མཐའ་ཡས་པའི་ནང་དོན་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རང་དང་སྐལ་མཉམ་དག་ལ་མཚོ་འདོན་བྱས། དུས་སྐབས་དེ་ནི་ཏ་ཅང་རྣམ་དཔྱོད་དང་གསར་གཏོད་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་རེད།

དུས་སྐབས་འདིའི་ནང་དུ་ཕེབས་པའི་སྔོན་གྲགས་རབ་ཏུ་ཆེ་བའི་རྩོམ་པ་པོ་གཅིག་ནི་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་[1]རེད། ཁོང་གིས་མཛོད་བདུན་དང་སྐོར་གསུམ་གསུམ་དགུ་བརྩམས་པས་རྙིང་མའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ལམ་ལུགས་ཅན་དང་འཇུག་བདེ་ཏུ་བཏང་པར་མཚན་སྙན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པས་བཀའ་གདམས་པ་དང་། ས་སྐྱ། བཀའ་བརྒྱུད་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ལ་བསླབ་པ་མཐར་སོན་པར་མཛད་པས་མཁྱེན་པ་སྣ་འདུས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་མངའ་བརྙེས་ནས་ཉམས་ལེན་རང་གི་དགོངས་པ་གཞན་དང་མ་འདྲ་བར་ངེས་གསལ་གྱིས་བསྟན་གནང་མཛད་ཡོད། ཁོང་གིས་རང་དང་གཞན་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཆོས་མང་པོ་གཏེར་དུ་སྦས་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ལས་འཕྲོ་ཅན་དག་གི་ཆེད་དུ་བཞག་ཡོད།

---

[1] ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། (༡༣༠༨–༡༣༦༣) རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྲོལ་གསལ་བར་མཛད་པ་པོ་རྙིང་མའི་སློབ་དཔོན་ནི་དབུས་ལྷོ་གཡོ་རུ་གྲའི་ཚ་སྟོད་གྲོང་དུ་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ ༥ སྟེང་ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་དབུ་བཙུགས་ཤིང་ཀརྨ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན། རྙིང་མའི་རིག་འཛིན་ཀུ་མཱ་རཱ་ཛ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་སློབ་དཔོན་དུ་བསྟེན། མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། དབུས་གཙང་གི་དགོན་གནས་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་དཔལ་ཆུ་བོ་རི་དང་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་སོགས་སུ་ཕེབས། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ། དགུང་ལོ་ ༥༦ པ་དཔལ་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ་རུ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྡུས་སོ། །ཁོང་གི་གསུང་རྩོམ་སྐོར་ལ། ཕྱིའི་རིག་གནས་ཐུན་མོང་གི་སྐོར་བསྟན་བཅོས་དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ། ནང་གི་གནས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆིག་བརྒྱ་ཉེར་བརྒྱད། གསང་བའི་གནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུམ་ཅུ་སྟེ་བརྩམས་ཆོས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་བཞུགས་སོ།

ཀརྨ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ་[1]མཆོག་གིས་ཁོང་གིས་བླ་མ་རིག་འཛིན་ཀུ་མ་ར་ཛ་[2]ནས་ཐོབ་པའི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལས་བྲངས་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་གསར་གཏོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་ཡོངས་གྲགས་རེད། ཁོང་གི་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་སྐོར་ལ་བརྩམས་པའི་གསུང་རྩོམ་མང་པོས་སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་སྐོར་གྱི་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་མཉམ་འདུས་རང་བཞིན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཇོ་ནང་གི་བླ་མ་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཁོང་གི་ཡུལ་བྱུང་བརྩམས་ཆོས་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་བརྩམས། ཁོང་གིས་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་གྱི་བརྩམས་ཆོས་འདིའི་ནང་དུ་རང་གི་དུས་སྐབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་དང་མ་འདྲ་བའི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཆད་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། རྒྱ་

---

[1] རང་བྱུང་རིག་པའི་རྡོ་རྗེ། (༡༢༨༤–༡༣༣༩) ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ཡིན། ལ་སྟོད་མང་ཡུལ་གུང་ཐང་འོ་མ་ལུང་མཁའ་ཐང་གི་རྩེ་ཁྲུར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ ༣ ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡབ་ཡུམ་སོགས་ལ་ང་ཀརྨ་པ་ཡིན་གསུང་། ཡབ་ཀྱིས་དྲུང་ནས་ཞི་བྱེད་དང་གསང་སྔགས་སྔ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་གསན། གྲུབ་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པའི་དྲུང་ནས་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག། ཀྱཻ་རྡོར། ཕྱུར་པ་སོགས་དབང་ཁྲིད་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་གསན། དགུང་ལོ་ ༧ པ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་དཔལ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་གསན། དགུང་ལོ་ ༡༨ པ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། འདུལ་བ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་བློ་སྦྱོང་། དབུ་མ་དང་། ཚད་མ། མངོན་པ་གོང་འོག །ཕར་ཕྱིན་སྐོར་བཅས་གསན། དགུང་ལོ་ ༤༨ པ་ ༡༣༣༡ ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐུག་ཐེའི་མུར་གྱིས་དཔོན་མང་པོ་མངགས་ཏེ་པེ་ཅིན་དུ་གདན་འདྲེན་པའི་གསེར་ཡིག་འབྱོར། ༡༣༣༢ ལོར་མཚུར་ཕུ་ནས་ཕེབས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་འབྱོར་མ་བྱུང་གོང་དུ་གོང་མ་འདས་ཏེ་རིན་ཆེན་དཔལ་གོང་མའི་ཁྲིར་འཁོད་པ་མཇལ་ནས་འདས་མཆོད་དང་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐུར་མཛད། ཐོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཏའི་ཏུར་གོང་མ་དང་སྐབས་མང་པོར་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་སོགས་ངོ་སྤྲོད་ཡང་ཡང་མཛད། ༡༣༣༤ ལོར་པེ་ཅིན་ནས་དབུས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད། ལམ་བར་དུ་སྡེ་མང་པོའི་འཁྲུག་པ་བསྡུམས་པར་མཛད། ༡༣༣༨ ལོར་སླར་ཡང་གོང་མ་ཐོ་ཀན་ཐེའི་མུར་གྱིས་གདན་འདྲེན་པོའི་ཞུ་ཡིག་ཐེངས་མང་འབྱོར་བ་ལྟར་པེ་ཅིན་ཐོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕེབས། རྒྱལ་པོའི་དོན་དུ་ཚེ་སྒྲུབ་སོགས་རིམ་འགྲོ་མཛད། པེ་ཅིན་གི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཀརྨ་པའི་དགོན་སྡེ་གསར་དུ་བཞེངས། དགུང་ལོ་ ༥༦ ལོར་སྐུ་གཤེགས། གསུང་རྩོམ་གྱི་གྲས་རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་འགྲེལ་པ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་རྩ་སོགས་པོད་གསུམ་ཙམ་བཞུགས།

[2] རིག་འཛིན་ཀུ་མ་ར་ཛ། (༡༢༦༦-༡༣༤༣) ནི་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པའི་དགེ་བའི་ཤེས་གཉེན་གཙོ་བོ་ཡིན།

གར་གྱི་གཞུང་མང་དག་ལ་གཏུགས་ནས་དོལ་པོ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་གཏུགས་པ་འགྲེལ་བཤད་མཛད་ཅིང་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་ཡོད། ཁོང་གི་ལྟ་གྲུབ་ལ་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་གྲུབ་ཅེས་འབོད་པ་རེད།

བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་སུ་དོལ་པོ་པས་མདོ་ཡི་དགོངས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བགྲོ་གླེང་ཏ་ཙང་རྙོ་ངར་ལྡན་པ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་སླར་ཡང་ཁོང་གི་ལྟ་གྲུབ་གསར་པ་ཞིག་གསར་གཏོད་མཛད་ཡོད། ཙོང་ཁ་པས་ཏ་ཙང་ཚད་མཐོ་བའི་སློབ་གཉེར་དང་། ཞིབ་འཇུག ཉམས་ལེན་བཅས་བྱས་ནས་ཁོང་གི་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་ཡོད། ཁོང་གིས་དེ་སྔ་བྱུང་མ་མྱོང་བའི་གསལ་ཁ་དང་གནད་ལ་ཁེལ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགོངས་པ་གསར་བཀྲོལ་གྱིས་རང་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་གསར་པ་ཞིག་གསར་གཏོད་མཛད་པ་རེད།

ཕྱིའི་སྣང་ཚུལ་ལ་ལྟ་གྲུབ་ཏ་ཙང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཆོས་ལུགས་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་རྙོག་འཛིང་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ཞིག་མིན་ནམ་སྙམ་སྲིད། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་འདྲ་བའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་མ་འདྲ་བ་ཙུང་ཟད་ཡོད་པ་དེ་དག་བེད་སྤྱད་ནས་ཆོས་ལུགས་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་ལུགས་པ་གཞན་ལ་མནར་གཅོད་བྱས་མྱོང་ཡོད། ལྟ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟ་གྲུབ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལྟ་གྲུབ་ག་གེ་མོ་གཅིག་ལས་བཟང་བ་ཡོད་པར་བཤད་མི་ཐུབ།

ང་ཚོས་ལན་མང་མཐོང་ཡོད་པ་བཞིན་ལམ་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེའི་ནང་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་དམ་པོར་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ། དེའི་ཕྱིར་ལམ་ལུགས་རེ་རེས་ཉམས་ལེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདམས་པའི་ལམ་དེ་ལ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་ཕན་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་འདམ་ང་རེ་མཁོ་འབུལ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། ལམ་གང་ཡིན་རུང་འདི་ཉིད་བཟང་བ་ཁོ་ན་རེད་དོ་ཞེས་པའི་སྟོམ་ཚིག་ཅིག་རག་རྒྱུ་མེད། དེ་ལས་ཀྱང་མ་འདྲ་བའི་སྣང་ཚུལ་དེ་དག་སློབ་མའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་མཚམས་པའི་

མཐར་ཐུག་གི་ནང་དོན་དེ་ཐབས་མཁས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ཐ་ན་བགྲོ་གླེང་གི་དོན་དུ་བཙན་གྱིས་སོ་སོར་འགྲེལ་བའི་ཐབས་དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་པ་ལ་མཚོན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཇེ་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་མཐར་གཏིང་ཟབ་པའི་སྦྱོང་བ་འཐོབ་པར་ཕན་ཐོགས་པར་འགྱུར།

གསུམ། སྣ་འཛོམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གདེངས་འཛོག

དགོན་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་རིམ་བཞིན་དགོན་པའི་སློབས་ཁྲུགས་དང་རྒྱ་ཁྱོན་གཉིས་ཀ་ཇེ་ཆེར་འཕེལ། རི་ཁྲོད་ཆུང་ཙག་རེ་ཡང་ཚད་ལྡན་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་གྱུར་ནས་སློབ་གཉེར་བས་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་བྱེད་ས་ཆགས། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ནས་དགོན་པ་དེ་ཚོའི་ནང་གི་མཁས་པ་དག་གི་དྲུང་ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་གོ་སྐབས་འཚོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཐྲ་བ་ཁ་གྲངས་ཀྱི་འགྲུལ་བཞུད་བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནས་དགོན་པ་དེ་ཚོ་ནས་བསགས་པའི་ཤེས་བྱ་རྣམས་ཁྱེར་ནས་རང་རང་གི་ཡུལ་ལུང་དུ་སླར་ལོག་འགྲོ། སློབ་མ་འདི་དག་མང་ཆེ་བས་རང་རང་གར་ཕེབས་སར་ཡན་ལག་དགོན་པ་དང་རི་ཁྲོད་གསར་འཛུགས་མཛད།

དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་འགོར་བར་སློབ་མ་དེ་དག་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ལ་མཁྱེན་པའི་བདག་པོར་འགྱུར་གྱི་ཡོད། རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་གདེང་འཛོག་བླ་ན་མེད་བྱས་པ་ལས་རྩ་ཆེ་བའི་ཆོས་རྒྱུན་མང་པོའི་རྒྱུན་འཛིན་པར་གྱུར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལས་ཁོང་རྣམས་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་དགོན་པ་མང་པོར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་ཁོང་ཙག་ལ་ཡོད་པའི་ལུང་དང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་རྣམས་གཞན་ལ་གནང་བར་བྱས།

འདིའི་དཔེ་མཚོན་ཡག་པོ་གཅིག་ནི་བླ་མ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་རེད། ཁོང་ད་ལྟའི་བལ་པོའི་ས་ཁོངས་ཀྱི་གློ་སྨན་ཐང་དུ་སྐྱུ་འཁྲུངས་ཤིང་ཐོག་མར་ཁོང་ས་སྐྱའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ནས་འཚར་ལོངས་བྱུང་། ཁོང་གིས་བོད་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་མང་པོར་ཕེབས་ནས་

དཔལ་ས་སྐྱའི་དགོན་པ་དང་རི་ཁྲོད་མང་པོར་ཆོས་མང་པོ་སློབ་གཉེར་གནང་། སློབ་གཉེར་མཐིལ་ཕྱིན་པ་དང་སྒོམ་ཉམས་ལེན་གཏིང་ཟབ་མོ་བྱས་སྐབས་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གིས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཧ་ཅང་མཁས་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཁོང་གིས་དགེ་ཚུལ་སྡོང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས་ཤིང་ཞུ་འཕགས་དགོན་[1]པའི་མཁན་པོ་གནང་བའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གིས་རང་གི་གོ་ས་སོགས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་གནས་ངེས་མེད་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་འཚོ་བ་ལ་རོལ། མཐར་ཁོང་གིས་བོད་དབུས་ཁུལ་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་མཚུར་ཕུ་དགོན་[2]པར་སློབ་གཉེར་ལ་ཕེབས་ཤིང་། དེར་ཁོང་ལ་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ།

དུས་སྐབས་འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ལ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟབ་མོའི་བརྒྱུད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ། བརྒྱུད་པ་འདི་ཐོག་མར་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱུད་པ་དེ་སློབ་མ་ཕྱི་བྲག་པ་རེ་ཟུང་ལ་མ་གཏོགས་གནང་མེད་པས་ཧ་ཅང་དཀོན་པོར་གྱུར། ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གིས་བརྒྱུད་པ་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ལས་འབྲེལ་ཞིག་ཚོར་ནས་ཌ་ཀི་ནི་ནི་གུ་མ་དང་སུ་ཁ་སི་དྡྷི་[3]གཉིས་ལས་བརྒྱུད་པའི་བརྒྱུད་པ་མ་ནོར་བའི་གདམས་ངག་མང་པོ་ཐོབ་པ་རེད།

ཆོས་བརྒྱུད་དེ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་ངོམས་པ་མེད་པའི་དྭངས་བས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གིས་དུས་འཁོར་གྱི་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ལེན་གྱི་འདུན་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་། ཁོང་གིས་ཇོ་ནང་གི་མཁས་པ་ལོ་ཆེན་རཏྣ་བྷ་དྲ་ལ་བསྟེན་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་ཞིང་། ཁོང་གི་ཕྱག་འོག་ནས་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་བརྒྱུད་པ་དེའི་

---

[1] ཞུ་འཕགས་དགོན། ས་སྐྱའི་བླ་མ་དྲུང་པ་ཆོས་རྗེའི་གདན་ས་གློ་སྨོན་ཐང་གི་དགོན་པ་ཞིག

[2] མཚུར་ཕུ་དགོན། ཀརྨ་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་ཡེ་ལོ་ ༡༡༥༨ ལོར་ཕྱག་བཏབ། ཚུང་ཁ་གསལ་བ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གདན་སའི་ཐད་དུ་གསལ།

[3] སུ་ཁ་སི་དྡྷི་ (Sukhasiddhi) དུས་རབས་ ༡༡ ནང་དུ་བྱོན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཞིག །ཁ་ཆེའི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས་ཤིང་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ནས་གྲུབ་ཆེན་ཝི་རུ་པ་ལ་མཇལ་ནས་ཁོང་གི་སློབ་མར་གྱུར། མི་རིང་བར་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། ཁོང་དང་ནི་གུ་མ་སོགས་ལ་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བསྟེན་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གསར་པ་སྤེལ་བྱུང་།

སྐོར་ལ་ཧ་ཅང་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་མཐར་ཁོང་རྫོ་ནང་གི་ཁྲི་བར་ཡང་ཕེབས་པ་རེད། དེ་ནས་ཁོང་རྫོ་ནང་གི་དགོན་པ་དེར་གསུང་རྩོམ་མཛད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་གནང་བ༑ གསུང་ཆོས་འཆད་པ་སོགས་གནང་ནས་སྐུ་ཚེ་ལྷག་མ་གང་པོར་བཞུགས་པ་རེད།

ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གིས་གསང་བའི་ཉམས་ལེན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་གནད་བསྡུས་བྱས་པའི་ལམ་སྟོན་ཉིང་ཁུ་ཞེས་འབོད་པ་དེ་བརྩམས་པའི་ཐོག་ནས་སྙན་གྲགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་། བརྩམས་ཆོས་འདི་རིས་མེད་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཐོག་མའི་གྲས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ཁོང་གིས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་ཀྱི་བདམས་པའི་སྙིང་པོ་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་དང་། གདུང་འབོད། གསོལ་འདེབས་སོགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་གནད་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་ཡོད། ཐོག་དང་པོར་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཧ་ཅང་སྟབས་བདེ་བའི་སྒོ་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚོག་པ་དང་ཉར་ཚགས་བྱེད་བདེ་བར་བཟོས་ཡོད།

ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གིས་གཏོད་པའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ཁོང་གི་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་རྫོ་ནང་རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་འམ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་ཞུ་བས་རྒྱུན་བསྐྱངས་མཛད། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་བའི་རྗེས་སུ་ཁོང་ལ་སྐུ་གོང་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་པ་དང་དབང་མང་པོ་ཐོབ་ཡོད། དེར་མ་ཟད་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ནས་བོད་ལ་ཕེབས་ཡོད་པའི་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་དྲུང་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་མང་པོ་ཐོབ་ཡོད།

དོལ་པོ་པ་དང་ཁོང་གི་སློབ་མ་དག་གིས་གསུང་བའི་ལྟ་གྲུབ་མང་པོ་ཞིག་རྗོ་ནང་པ་རང་གི་ནང་དུ་ཡི་བཞིན་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པར་དགོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་རྫོ་ནང་གི་ལྟ་གྲུབ་གསལ་ཁ་འབྱུང་བར་དགོངས་འགྲེལ་འདང་ངེས་པ་བརྩམས་མཛད་ཡོད། ཁོང་གིས་ལམ་ལུགས་དག་གི་བར་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་རྩོད་ན་ཡང་ལྟ་གྲུབ་གང་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོར་ངེས་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་དུ་གཟིགས་པ་རེད། ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་དེ་དག་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དེ་རིས་མེད་

མཁན་པོ་དག་གིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་ལས་འགུལ་དེའི་ཆ་ཤས་ལྟ་བུར་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་[1]ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་བརྩམས་ཡོད། ཇོ་ནང་བའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་འདི་དར་ཁྱབ་ཆེན་པོར་སོང་ཞིང་ལམ་ལུགས་དེ་ཇོ་ནང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ལ་གྱུར། འདི་དག་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་དག་གི་ལམ་ནས་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐས་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་གི་ཁྲིད་བརྒྱ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་དེ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་ཇོ་ནང་གི་ཁྲིད་ཡིག་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་[2]དུ་གྲགས་པའི་གསུང་རྩོམ་དེ་དག་བྱུང་།

བཞི། རིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ།

བོད་དབུས་སུ་གཞུང་གསར་པ་བཙུགས་པ་དང་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྗོངས་མང་ཆེ་བ་ནང་འཁྲུག་གི་ནང་དུ་ལྷུང་ཡོད། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁམས་ཁུལ་དུ་དབུས་ཀྱི་དབང་ཤུགས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཆགས་ཡོད། དེ་ནི་ཉེ་འཁོར་གྱི་དམག་མི་དག་གིས་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་དུ་འཛུལ་ནས་བཙན་ས་བཟུང་ཡོད་སྐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་པ་ཁག་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། རྙོག་ཟིང་གི་དུས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་དུས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་བདག་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དེ་ཁྱབ་སྤེལ་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་། དེ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་[3]རེད། ཁོང་གིས་བླ་མ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་བསྟེན་མྱོང་བའི་

[1] ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་རང་རྒྱ་བ་ཞིག སྤྱིར་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་མཚན་ཡོད་པས་ད་སྐབས་ཀུན་གྱིས་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཤག་ལྟ་བུར་བསམ་གྱི་ཡོད་ཚོད་ཀྱང་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ནི་རྒྱ་གར་ནས་གྲུབ་ཆེན་ནི་གུ་མ་ལས་ཐད་ཀར་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོ་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱུད་དེ་དར་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཅིག་ཡིན་པ་ལས་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་མིན།

[2] ཇོ་ནང་ཁྲིད་བརྒྱ། བསྡུས་མིང་“ཇོ་ནང་ཁྲིད་བརྒྱ”ཟེར་ལ་མཚན་རྒྱས་པར་“ཟབ་ཁྲིད་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ཡི་གེ་”ཟེར། མཚན་གཞན་ལ་གྲོལ་མཆོག་ཁྲིད་བརྒྱ་ཡང་ཞུ། དེར་གཙོ་བོ་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀྱི་གནད་གསང་མན་ངག་ཟབ་མོའི་བཅུད་ཀུན་ལེགས་པར་བསྡུས་ཏེ། ཁྲིད་ཡིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད།

[3] འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ། (༡༨༢༠-༡༨༩༢) མདོ་ཁམས་སྡེ་དགེ་གཏེར་ལྷུང་དིལ་མགོའི་གྲོང་དུ་འཁྲུངས། ཆུང་དུའི་དུས་ནས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་རྩལ་རྫོགས་པས་འབྲི་ཀློག་སོགས་ཚེགས་མེད་དུ་མཁྱེན། མཁན་ཆེན་བྱམས་

ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ཁོང་གི་མཁྱེན་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད་གཙོ་བོ་རྙིང་པ་མ་དང་ས་སྐྱའི་ལམ་ལུགས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡོད། ལམ་ལུགས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་གང་ཟག་འདིའི་ཐོག་ཏུ་བྱུང་ནས་ཁོང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་གྱུར། མི་རིང་བར་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་མཆོག་ཏ་ཅང་མཚན་སྙན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

རིས་མེད་ཀྱི་མཁན་པོ་གཞན་དེ་ནི་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཡིན་ཞིང་ཁོང་དང་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་གཉིས་དགོངས་པ་མཐུན་པར་གྱུར། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་ལ་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཟུང་ནས་གཅིག་གི་རྡུང་ནས་གཅིག་ལ་དབང་ལུང་གི་རྒྱུན་འབོག་རེས་མཛད། མཛད་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐུལ་ལྕག་གི་འབྱུང་ཁུངས་ཆགས་ཡོད་དེ། གཙོ་བོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དྲིན་ལས་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱངས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མ་བོན་གྱི་བླ་མ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་དུ་སྐུ་འཁྲུངས་ཡོད་པས་བོན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་ལྷན་དུ་འཚར་ལོངས་གནང་། མི་རིང་བར་ཁོང་སློབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་སྐོར་ལ་ཡིད་འཕྲོག་ནས་རྙིང་མའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས། ཕྱིས་སུ་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་གཙྩ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བླ་མ་ཞིག་གི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་འཛིན་

པ་ནམ་མཁའ་འཆི་མེད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དུ་ངོས་བཟུང་། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་གཙང་ས་ངོར་སོགས་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་བྱོན། སྨིན་གླིང་ཁྲི་ཆེན་སོགས་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་བླ་མ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན། རྗེའི་ཞལ་སློབ་ལ་ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། འཇུ་མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། རྡོ་གྲུབ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སོགས་རྙིང་མ་དང་། ཁྲི་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་རིན་ཆེན་སོགས་ས་སྐྱ་བ། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་ ༡༩ དང་ ༡༥ པ། སི་ཏུ་སྐུ་ཕྲེང་ ༡༠ དང་ ༡༡ པ། སྟག་ལུང་པ་སོགས་བཀའ་བརྒྱུད་པ། དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་སོགས་དགེ་ལུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་མང་པོ་བྱོན། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ ༡༠༠ ལྷག་ཙམ་བསྐྲུན་པ་དང་དེ་དག་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་ ༡༣ ཙམ་བཞེངས། ལྷུགས་རྩོམ་གནང་ནས་པར་དུ་འཁོད་པ་གླེགས་བམ་ ༡༣ ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། པར་ཤིང་བརླགས་པར་བརྟེན་ཟེ་ཁྲོན་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་གློག་པར་བརྒྱབ་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཀ་ནས་ཡའི་བར་ ༣༩ བཞུགས་སོ།

མཛད་ཡོད་ཅིང་། དཔལ་སྤྱངས་དགོན་པའི་ཏའཡེ་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་། སྐབས་དེར་ཁོང་ལ་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་ནས་བླངས་བའི་སྡོམ་པ་དེས་མི་ཚོག་པར་སྡོམ་པ་བསྐྱར་དུ་ལེན་དགོས་པར་གསུང་བའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ལ་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་བློ་བ་ཐོག་མ་དེ་སྐྱང་། ཁོང་གི་དགོན་པའི་ནང་དུ་གྲུབ་མཐའི་ཕྱོགས་ཞེན་ཡོང་གི་ཡོད་ན་ཡང་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་བརྒྱུད་མི་འདྲ་བའི་བླ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་ནི་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་ཤོས་སྤྲོད་མཁན་དེ་ཚགས་ཡོད།

ཀ༽ མཛོད་ཆེན་པོ་ལྔ།

འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་འཆོས་དག་ལ་མཛོད་ཆེན་པོ་ལྔ་ཞེས་འབོད། དེ་ལ་བོན་དང་། རྙིང་མ། ས་སྐྱ། བཀའ་བརྒྱུད། ཇོ་ནང་། དགེ་ལུགས་བཅས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ཉམས་ལེན་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་གསུང་རྩོམ་པོད་ ༩༠ ལྷག་ཅིག་ཡོད། ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་དེ་དག་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་འདི་དག་གི་ནང་དུ་གསུང་པའི་ཆོས་ཚུལ་རྣམས་རྒྱ་གང་ཆེ་ཆེ་ཞིག་ཁྱབ་ཐུབ་པའི་ཀུན་སློང་གིས་བརྩམས་པ་རེད། ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཚུལ་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཁོང་གིས་མུ་མཐུད་དེ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཆོག་དང་རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐ་སོགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དག་གི་ཞབས་རྗེས་སུ་འབྲང་ཡོད།

མཁྱེན་རྩེ་དབང་པོས་ཐོག་མ་ནས་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་གྱིས་འདི་འདྲའི་བརྩམས་ཆོས་མང་པོ་འབྲི་བའི་ལུང་བསྟན་གནང་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་འབྲི་དགོས་པའི་སྐུལ་མ་གནང་བ་མ་ཟད་དེའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པར་མཛད། དེའི་སྐབས་སུ་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོས་ཁོང་རང་ལ་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གནང་བར་མཛད་ནས་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཚབ་རྗོད་མེད་དུ་བཟོ་གནང་བར་མཛད། འགྲན་པའི་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་བརྩམས་ཆོས་འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་གོང་འཕེལ་

དུ་འགྲོ་བའི་འདུས་མདོ་ལྟ་བུར་གྱུར། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་མཆོག་གི་ཐུགས་འདུན་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱེད་དགོངས་པ་དེ་རེད། ཁོང་གིས་ཉམས་ལེན་པ་དག་དགོན་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་གཙོ་བོ་འཁོར་ནས་སྟོད་པ་ལས་གཞུང་གི་འབྲུ་དོན་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་ལ་གཙོ་བོ་དམིགས་དགོས་པའི་ལམ་སྲོལ་གཏད་པ་རེད། ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་བྱས་པ་ལས་སྐབས་དེ་ཤེད་དུ་དར་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་དག་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ལམ་ལུགས་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ལོགས་སུ་ཕེབས་ནས་ཉམས་ལེན་པའི་ནང་སེམས་དོན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁོ་ནར་གནས་པར་བྱེད་ཐུབ་བྱུང་། དེ་ཡང་མཛོད་ལྔ་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་རོ།།

༡༽ ཤེས་བྱའི་གཏེར་མཛོད། (པོད་གསུམ)

ཀོང་སྤྲུལ་མཆོག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ནི་སྡོམ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་བར་བརྩམས། ཁོང་གིས་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་དར་བའི་གཞུང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་བསྟན་པའི་གཞི་རྩའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་གཞུང་ཚད་རྒྱ་བསྐྱེད་མཛད། ཁོང་གིས་གནད་འདུས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་ལ་གཟིགས་འབུལ་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟོད་སྔགས་ཆེན་པོ་མཛད་ཅིང་དེ་ལ་རང་འགྲེལ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་འབྲི་དགོས་པར་བཀའ་གནང་། དེ་ནས་པོད་ལྔ་དང་ས་བཅད་བཅུ་ཅན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་འདི་བྱུང་། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་ཤེས་བྱའི་མཛོད་ཅེས་འབོད། འདི་ནི་བོད་ယུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་དང་སློབ་གཉེར་གྱི་ཚུལ་ཡོངས་སུ་ཚང་བར་འཆད་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་རེད།

༢༽ བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྔགས་ཀྱི་གཏེར་མཛོད།

(ཡོད་བཞི་ནས་དྲུག་བར) འདི་ནི་ཐོག་མར་མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྡུས་ཤིང་ཡོང་གི་སློབ་མ་དག་ལ་གནང་ཡོང་བའི་རྒྱུད་སྡེ་མང་པོའི་ཕྱོགས་བསྡུས་ཤིག་རེད། འདིའི་ནང་དུ་དབང་སྐུར་བའི་རྣམ་གཞག་ཚང་མ་དང་། ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ། གདམ་ངག་སྙིང་པོ། བརྒྱུད་པ་དེའི་ནང་ཡོད་པའི་ཆོས་མང་དག་བཅས་འཁོད་ཡོད། མར་པའི་དུས་སྐབས་ནས་བཟུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ཡོད་ན་ཡང་ད་བར་དུ་འདི་འདྲ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་གནང་མཁན་སུ་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་མེད།

༣༽ རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད།

(ཡོད་ ༦༠ ནས་ ༦༣ ཙམ) གཏེར་ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་དར་བ་ནས་བཟུང་གྲངས་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་རྙེད་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྱུར་ཡོད། གཏེར་མ་གང་ཞིག་དག་མ་ཡིན་དང་མ་ཡིན་ནི་ཉམས་ལེན་པ་མཆོག་ཅིག་ཡིན་ན་ཡང་ངོས་འཛིན་དཀའ་མོ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཀོང་སྤྲུལ་གྱིས་གཏེར་འདོན་པའི་ཆ་རྐྱེན་དང་ཉམས་ལེན་གང་ཡོད་གསལ་བཏོན་གྱིས་གཏེར་མའི་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དབྱེ་ཞིབ་མཛད་ནས་ཁ་གང་གསལ་གསལ་གྱིས་ཕྱོགས་བསྡུས་མཛད་ཡོད། འདི་ནི་གཏེར་ཆོས་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ཞིང་བོན་དང་རྙིང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུན་མཐུད་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

༤༽ གསང་བ་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད། (ཡོད་ ༡༠) ཀོང་སྤྲུལ་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཐོག་ལ་ནན་ཏན་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དེ་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། ཆོས་ཚུལ་འདི་དག་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་ནང་དུ་ལེགས་པར་ཉར་ཚགས་བྱས་ནས་ཡོད། བོད་བཙུ་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གི་ནང་དུ་ཡོང་གིས་དབང་གི་ཆོ་ག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་སྟོན། སློན་

ལམ་ཁག ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་འདི་དག་རེ་རེའི་འཇུག་ཚུལ་གདམས་ངག་རྣམས་བཅས་བསྟུས་ཡོད། ཁོང་གིས་ཕྱོགས་བསྡུས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་གི་ལྷན་ཐབས་ལྷ་བྲུར་ཁོང་གི་ཇོ་ནང་གི་གདམས་ངག་སྙིང་པོ་ཆ་ཚང་བ་ཡང་ཕྱོགས་སྒྲིག་མཛད་ཡོད།

༥༽ ཙེ་བྲག་གི་གཏེར་མཛོད།

(པོད་ ༡༠)། གཏེར་མཛོད་ཐ་མ་དེའི་ནང་དུ་ཀོང་སྤྲུལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་དཔེ་ཆ་གཞན་དག་སྤྱི་མ་དག་གི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཡོད། འདིའི་ནང་དུ་སྨོན་ལམ་དང་ཉམས་ལེན་སྣ་ཚོགས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་འཁོར་ལོའི་རིམ་པ་མང་ཐག་ཆོད་ཅིག སྙིང་མ་དང་གསར་མའི་ལྷ་སྒྲུབ་ཐབས་མང་དག་ཅིག དེ་བཞིན་ཁོང་གི་རང་གིས་བྲིས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྐོར་ལ་བརྩམས་པའི་གཞུང་རྣམས་འདུས་ཡོད།

༦༽ ཙ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག

འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་གྱིས་གསུང་རྩོམ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བརྩམས་ཡོད་ཅིང་ཁོང་གིས་དེ་དག་ཉམས་ལེན་ལ་འབྲེལ་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་རྒྱུན་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་ཡོད། རྩོམ་དེ་དག་མཛད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ནི་ཉམས་ལེན་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་རུ་གཏོང་ཐུབ་པ་དེར་དམིགས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་གིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་གོ་རྟོགས་འབྱུང་བ་ལ་གཙོ་བོ་དམིགས་ཡོད་པ་ལས་ལམ་ལུགས་གང་ཞིག་གིས་འཆད་ཚུལ་གང་ཞིག་ལ་དཔྱད་བརྗོད་སྤེལ་བ་གཙོ་བོ་མཛད་མེད།

མཐར་ཁོང་གིས་དཔལ་སྤུངས་དགོན་པའི་ཕྱོད་དུ་མཚམས་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བཟོས་ནས་དེ་ལ་ཁོང་གིས་ཙ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག་[1]ཅེས་མིང་བཏགས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དོན་ནི་ཙ

[1] ཙ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག (༡༨༥༧) ནི་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་ལུང་གིས་བསྟགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐུགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་ཙཱ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག་ནི་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་ཕྱག་བཏབ། དེང་སི་ཁྲོན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་སྡེ་དགེ་རྫོང་ནས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་དཔལ་སྤུངས་ཤང་ཁོངས་སུ་གནས་ཤིང་། འཇམ་བུའི་གླིང་

རི་དང་འདྲ་བའི་བྲག་ངོས་ཞེས་པ་ཡིན། གནས་དེ་ནས་ཐོག་མར་གཏེར་སྟོན་ཆོས་འགྱུར་གླིང་[1]པས་གཏེར་ཆོས་བླངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཀོང་སྤྲུལ་ལ་བསྟན་གནང་བ་རེད། འདིར་ཁོང་གིས་མཛད་པ་མང་དག་ཅིག་བསྒྲུངས་ཤིང་རིས་མེད་ཀྱི་རི་ཁྲོད་ཅིག་བཞེངས་མཛད་པ་རེད།

ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་རྩོམ་ཧ་ཅང་མང་པོ་བརྩམས་པའི་ཤོར་ལ་རིས་མེད་ཀྱི་མཚམས་བཅད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ཀྱང་སྤེལ་བ་རེད། ལོ་གསུམ་དང་། ཟླ་གསུམ། ཞག་གསུམ་གྱི་དུས་ཡུན་ལ་ཉམས་ལེན་པ་ལྔ་ཙམ་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་བདུན་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་གནད་བསྡུས་པ་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད། མཚམས་དེའི་སྤྱིར་བཏང་གི་བྱེད་སྒོ་ནས་གཤམ་གསལ་ལྟར་རོ།།

འདིར་དཔལ་ཧེ་རུ་ཀས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་གཏོད་ནས་གྲུབ་པའི་གནས་ཆེན་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི། ཡུལ་མཆོག་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་རྣམས་སུ་བཞུགས་པའི་ནང་ཚན་བོད་ཡུལ་འདིར་བཅོམ་ལྡན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་ཆེན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ནི་དཔལ་གྱི་ཙཱ་རི་ཏྲ་ཡིན། ཕྱིས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གདན་ས་མཛད་ཅིང་དཔལ་སྤུངས་དགོན་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཆགས་པའི་གནས་ཆེན་འདི་ཉིད་མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔའི་ནང་ནས་ཡོན་ཏན་ཐུགས་ཀྱི་གནས་ཆེན་འབྲེལ་ཚད་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།

[1] གཏེར་སྟོན་ཆོས་འགྱུར་གླིང་པ། (༡༨༢༩-༡༨༧༠) གཏེར་ཆེན་མཆོག་གྱུར་གླིང་པ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་དུ་བྱོན་པའི་གཏེར་སྟོན་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཁོང་གིས་གཙོ་བོ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་མཛད་འཕྲིན་བསྒྲུངས་ཡོད། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་དང་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་རྣམ་གཉིས་དང་ཐུགས་འདྲིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ཁོང་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་མཁྱེན་ཀོང་མཆོག་གསུམ་ཞེས་གྲགས། ཁོང་གི་གཏེར་མ་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་བར་ཆད་ཀུན་སེལ་དང་། ཟབ་པ་སྐོར་བདུན། ལམ་རིམ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་སོགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་དེར་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་གྱིས་འགྲེལ་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་ཡོད། གཏེར་ཆེན་འདིས་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་གནས་སྒོ་མང་པོ་ཞིག་ཕྱེས་ཡོད་པའང་། ཁམས་ཁུལ་གྱི་གནས་ཆེན་ཁག་གི་ས་བཀྲ་ཆགས་ཚུལ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་མངོན་གསལ་དུ་བཞག་ཡོད་ལ། རྩེ་ཀེ་དགོན་དང་གནས་བརྟན་དགོན་གཉིས་ཀྱང་ཕྱག་བཏབ་ཡོད་པའང་། དུས་ཕྱིས་གང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཀ་ལ་མཆོག་གླིང་དང་གནས་བརྟན་མཆོག་གླིང་ཟུང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་སར་གྱུར་ཡོད་དོ།།

༡༽ སྟོན་འགྲོ་ཁག

མཚམས་བཅད་དེའི་རིམ་པ་དང་པོ་ནི་ཀརྨ་པ་ནས་ཞལ་ནས་ཞལ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ལ་འདྲུག་པ་རེད། གོང་སྨྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་རིམ་པ་འདིའི་སྐོར་ལ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་མཛད་ནས་དེ་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལྷ་བུར་བཀོལ། དེ་ནི་མར་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ལུགས་གཞིར་བཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཉེ་བ་ཡོད། སྒོམ་སྒྲུབ་འདི་ལམ་རིམ་ཉམས་ལེན་དང་། བཀའ་གདམས་བློ་སྦྱོང་གནད་བདུན་མ་ཞེས་པའི་ལྷན་ཐབས་སུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད།

༢༽ ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད།

དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཅོ་ལྔའི་རིང་ལ་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་བྱེད། གོང་སྨྲུལ་དང་ཏཱ་ར་ནཱ་ཐའི་ལམ་སྟོན་ཁོག་རྗེ་ནང་བས་ལམ་ལུགས་འདི་ཡང་དག་པར་བཟུང་ཡོད་ན་ཡང་། བོད་དབུས་ཁུལ་ལ་རྗེ་ནང་བའི་དགོན་པ་ཁག་འཐོར་བའི་རྗེས་སུ་ཉམས་ལེན་དེ་སྐད་ཡང་ཉམ་འགྲོ་ཚུགས་པ་རེད། ལམ་ལུགས་འདིའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལ་གཟིགས་ནས་ཁོང་གི་སྐུ་ཚེའི་དུས་ཡུན་མང་ཤོས་བརྒྱུད་པ་འདིའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་བསྐྱལ་བ་རེད། འདིའི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ནི་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག[1]གི་བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ལྔ་ཀྱེ་རྡོར[2]། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག གསང་འདུས། ནག་པོ་ཆེན་

-----

[1] འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག (Cakrasamvara Tantra) བཟུང་དང་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བརྙེས་བྱེད་ཀྱི་མ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ཞིག་གོ

[2] ཀྱེ་རྡོར། གསང་སྔགས་བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཚན་མ་རྒྱུད་ཀྱེའི་རྡོ་རྗེའམ་དགྱེས་པ་རྡོ་རྗེ་ནས་གསུངས་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་ཡིན། ཀྱེ་རྡོར་འདི་ལ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡ མཚོ་སྐྱེས་ལུགས། ༢ རྡོག་ལུགས། ༣ ནོམ་ཧྲི་ལུགས། ༤ ནཱ་རོ་ལུགས། ༥ ནག་པོ་ལུགས། ༦ མན་ངག་ལུགས། ༧ ཞི་བ་སྦས་པའི་ལུགས། ༨ རྡྷ་ན་ལུགས། ༩ ལུས་དཀྱིལ་ལུགས། ༡༠ མཚོན་ཆ་ཅན་ལུགས་བཅས་སོ།

པོ[1]། རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་[2]གསལ་སྣང་འདེབས་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དེ་གསེར་གྱི་ལྷ་བ་ལྔ་སྟེ། གཏུམ་མོ[3]། སྒྱུ་ལུས[4]། གཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར[5]། འོད་གསལ[6]། འཕོ་བ་[7]ལ་གཞིར་བཞག་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རེད། མཚམས་པ་དག་གིས་ཉམས་ལེན་མ་བྱས་སྔོན་དུ་དགོས་ངེས་ཀྱི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཞོད་དགོས།

༣༽ རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར། དེ་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཇོ་ནང་ལུགས་གཞིར་བཞག་གིས་རྡོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་དྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད། གོང་སྨྲུལ་གྱིས་ཨོ་རྒྱན་པའི་རྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་དེ་ལྷན་ཐབས་སུ་བཀོལ་གྱི་ཡོད།

༤༽ རྫོགས་ཆེན། མཚམས་དེའི་ལོ་ཐ་མ་དེ་རྙིང་མའི་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དག་བྱེད་པར་འཇོག འདིའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཚོས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། ཡང་དག་ཧེ་རུ་ཀ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་ཞིང་དེའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པ་རེད། ཉམས་ལེན་

[1] ནག་པོ་ཆེན་པོ། (mahakala) ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་མ་ཧ་ཀ་ལ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྤྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན།

[2] རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད། (Yamantaka) ལེགས་སྦྱར་དུ་ཡ་མན་ཏ་ཀ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་སུ་གྲགས། དགེ་ལུགས་པས་ཨ་ནུ་ཏ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དྲག་ཏུ་ཁྲོས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་འདོད།

[3] གཏུམ་མོ། ནང་གི་རླུང་སྟེང་འོག་གཉིས་ལྟེ་བའི་འཁོར་ལོར་ཁ་སྦྱོར་བྱས་པ་ལས་ལྟེ་བའི་ཁྲག་ལ་དྲོད་འབར་བར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ཐབས་ཤིག

[4] སྒྱུ་ལུས། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམས་ནས་རིམ་པ་ལྔ་ལས་གསུམ་པར་སླེབས་པའི་ཚེ་རང་ལུས་ཤ་ལྤགས་རུས་གསུམ་འདྲ་འཚོན་ལྷ་བུར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས།

[5] གཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། གཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དོན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཐབས་ཤིག་སྟེ། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག འདི་ལ་མཐུག་པོའི་འོད་གསལ་འཛིན་པ་དང་། རྨི་ལམ་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད།

[6] འོད་གསལ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ནས་ཟུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ།

[7] འཕོ་བ། རྣམ་ཤེས་དག་ཞིང་སོགས་སུ་འདྲེན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཞིག འདི་ལ་རབ་ཆོས་སྐུའི་འཕོ་བ། འབྲིང་ལོངས་སྐུའི་འཕོ་བ། ཐ་མ་སྤྲུལ་སྐུའི་འཕོ་བ། གཤིན་པོ་རྗེས་འཛིན་གྱི་འཕོ་བ། ཐ་མལ་པ་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་གྱི་འཕོ་བའམ་རྣམ་ཤེས་བླ་མའི་འཕོ་བ་བཅས་ལྔ་ཡོད།

བྱེ་བྲག་པ་འདི་ཉིང་མའི་ཨོ་རྒྱན་གཏེར་བདག་གླིང་པས་བཏོན་པའི་སླེན་གྲོལ་གླིང་གཏེར་གསར་གྱི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པ་རེད།

༥༽ལྷན་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན། མཚམས་ཀྱི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་ལྷན་ཐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མང་པོ་ཞིག་བྱེད། དེ་དག་ནི་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་ལ་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེན་བྱེད་པ། རྒྱུད་པ་གཡལ་ཆེན་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དག་གི་མཛད་པ་རྗེས་དྲན་བྱེད་པ། གཙོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད།

ཀོང་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་འདི་འདྲ་བའི་མཚམས་སྒོམ་ལན་འགའ་ཞིག་གཉེར་ཡོད་ཅིང་། དུས་སྐབས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལས་རིམ་རྣམས་ཕོང་གི་ཐུགས་འདོད་ལྟར་དུ་ཇེ་ལེགས་སུ་བཏང་ཡོད། མཚམས་སྒོམ་དེ་ཉ་ཉམས་ལེན་པ་དག་ལ་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ནང་དོན་སྙིང་པོ་གོ་རྟོགས་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་སྤྲོད་པ་རེད། མཚམས་འདི་གྲུབ་ཚར་མཁན་གྱི་ཉམས་ལེན་པ་མང་པོས་རང་རང་གི་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་རང་རང་གི་མཚམས་ཁང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལས་འགུལ་རྒྱུན་མཐུད་བྱུང་ཡོད།

ལྔ། གོ་ལའི་ཐོག་ཏུ་རིས་མེད་ཀྱི་ཁྱབ་ཚད།

རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་བླ་མ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲིམ་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ནང་དུ་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་ཐེབས་པ་རེད། བླ་མ་འདི་དག་གི་མཛད་པ་ཐོག་མ་དེ་སྐྱབས་བཅོལ་གྱི་ནང་དུ་རང་རང་གི་བརྒྱུད་པ་བདག་སྲུང་བྱེད་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། དེའི་སྐབས་སུ་འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྲུལ་དང་། མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོ་སོགས་བླ་མ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་ལས་བརྒྱུད་པ་དགོན་པའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་འགྲོ་དོན་འཕེལ་བར་སྟབས་བདེའི་རང་བཞིན་དུ་བཟོས་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ད་དུང་འདི་དག་ནི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་སུ་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཟབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་མ་གཏོགས་ཆགས་མེད།

ཉིང་མ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བླ་མ་ཆེན་པོ་གཅིག་ནི་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོའི་སྐུ་སྐྱེ་མང་པོའི་ནང་གི་གཅིག་སྟེ། སྐྱབས་རྗེ་དིལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ་[1]རེད། ཁོང་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོང་བརྡར་ཐམས་ཅད་བོད་ནང་དུ་ཐོབ་ཟིན་པའི་བླ་མ་འགའ་ཞིག་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དཔེ་མཚོན་འོས་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་སྐུ་ཚེ་གང་པོའི་རིང་ལ་ཆོས་བརྒྱུད་སྣ་ཚོགས་པའི་བླ་མ་མང་དག་གི་དྲུང་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་སྣ་ཚོགས་པ་གསན་པར་དུས་འདས་པ་རེད། ཁོང་གི་འབད་བརྩོན་དེ་ལམ་ལྷོང་ཡང་ཡག་པོ་བྱུང་ནས་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་ཁོང་ལས་གསུང་ཆོས་ཞུ་མ་མྱོང་མཁན་དཀོན་པོ་ཆགས་ཡོད།

བཙན་བྱོལ་ནང་གི་བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རིག་གཞུང་ཉར་ཚགས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་མཛད་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ད་སྐབས་འཛམ་གླིང་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱབ་གདལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བས་བོད་ཀྱི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་ལ་དང་ལེན་བྱས་ཤིང་དེ་དག་གི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཚོགས་གསར་པ་མང་པོ་གསར་དུ་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཐེངས་དང་པོར་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་རིག་གནས་དེ་དེང་དུས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་གི་ནང་དུ་མཚམས་སྦྱོར་བྱས་པ་རེད།

བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་འདི་ནང་སེམས་དོན་གྱི་སྟོང་ཁམས་ཤིག་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་མིན་པར་སྔར་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ལེགས་པར་སོང་ཟིན་པའི་དད་པའི་ལམ་ལུགས་ཤིག་གིས་ཞིང་ས་གསར་པ་ཞིག་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཙམ་རེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རང་གི་ནང་དུ་ཡང་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ལུགས་འདི་ཡང་ད་སྐབས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ཆོས་ལུགས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དག་དང་

[1] དིལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་རིན་པོ་ཆེ། (༡༩༡༠-༡༩༩༡) དིལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་མཚན་སྙན་ཆེ་བའི་སྔ་འགྱུར་རྙིང་མའི་སྐྱེས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཉིད་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་སྤྲུལ་པར་གྲགས་ཤིང་། ཁོང་གི་གདན་ས་དངོས་ནི་མདོ་ཁམས་ཞེ་ཆེན་བསྟན་གཉིས་དར་རྒྱལ་གླིང་ཡིན་མོད། ༡༩༥༠ ལོར་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་དང་ཉེ་བའི་གནས་སུ་ཞེ་ཆེན་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་མཛད། བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་གཙོ་བོ་ནི་འབྲུག་ཡུལ་ཡིན། ཁོང་གིས་གཏེར་ནས་བཏོན་པ་དང་ལྷུགས་རྩོམ་གནང་བའི་ཕྱག་དཔེ་ཁྱོན་བསྡོམས་པོད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་བཞུགས།

ལྷན་དུ་གོ་ཐོབ་འདྲ་མཉམ་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད། བསམ་ཚུལ་སྣ་མང་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་འདིའི་ནང་དུ་རིས་མེད་ཀྱི་གོ་དོན་ཡང་བོད་ཀྱི་གོ་ཁྱབ་ལས་བརྒལ་ནས་སོང་ཡོད།

ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ ༧གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལྟ་བུས་ཆོས་ལུགས་ནང་ཁུལ་གྲོས་མོལ་བྱེད་པ་དེ་ལས་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ལ་བརྩི་གནང་གི་ཡོད། ཀུ་ཡངས་དང་ཐོལ་མེད་ཀྱི་གྲོས་གླེང་དང་གྲོས་མོལ་སྣ་ཚོགས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་སྐབས་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་པ་ཚང་མར་འཛམ་གླིང་འདི་ལ་ལེགས་སྐྱེས་གང་མང་མང་འབུལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ནང་སེམས་དོན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཞི་འཇམ་གྱི་ས་བོན་འདེབས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་ཇེ་གསལ་ནས་ཇེ་གསལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། འཕེལ་ཡུལ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་ཚན་རིག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་ཁྱབ་ནས་ང་ཚོའི་བདེ་སྐྱིད་མཐར་ཐུག་གི་གོ་དོན་རྙེད་པར་ཕན་ཐོགས་མི་དམན་པ་བྱུང་ཡོད།

ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པ་བཞིན་རིས་མེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་འདི་བོད་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་ནས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་འགོར་གྱི་ཡོད། དེའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བཟོད་སྒོམ་དང་ཕན་ཚུན་གུས་བརྩི་བྱེད་པའི་བརྡ་འཕྲིན་དེ་རྟོག་འཛིན་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞི་བའི་ཐབས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་འཁྲིག་མཐུན་གྱི་བསམ་བློ་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐད་ལ་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་གྱི་ཡོད། འཕེལ་འགྱུར་དེ་ད་དུང་མུ་མཐུད་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ངོ་མ་བཤད་ན་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་དུས་རིམ་གལ་ཆེན་ཞིག་གི་མཚམས་ལ་སླེབས་ཡོད། འདིའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བསླབ་བྱ་རྣམས་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་ལག་ལེན་དུ་སྟར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱིས་དེང་དུས་འཛམ་གླིང་གི་ནང་དུ་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་ཐུབ་པ་རེད།

དྲུག མཇུག་སྒོམ་གྱི་བསམ་བློ།

དཔེ་དེབ་འདི་བཀླགས་པའི་དུས་ཡུན་གྱི་ནང་དུ་ཁྱེད་ལ་བསམ་ཚུལ་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་ཕྲད་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཁྱེད་རང་གི་མྱོང་ཚོར་ལ་ཞིབ་རྟོགས་བྱེད་པ་

དང་། གཞན་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བ་འཛོག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བསམ་ཚུལ་གསར་པ་རེ་བྱུང་ཡོད་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདིར་གནས་དོན་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མཁོ་སྤྲོད་ཞུས་ཡོད་ཅིང་། གནས་དོན་དེ་ཚོ་ཕྱོགས་བསྡོམས་ཀྱིས་ནང་དོན་སྙིང་པོ་ཅན་ཞིག་ལོན་ཐུབ་པར་དུས་ཡུན་གང་མཚམས་འགོར་སྲིད་པ་རེད། འདི་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་ལ་གནད་དོན་ཁག་ཅིག་འབུལ་ལམ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེས་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་སྲིད།

ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་རྣམ་པར་གནས་ཡོད་པར་དྲན་གསོ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ལས་སླ་ཤོས་སུ་མཐོང་། དེའི་ཕྱིར་རིས་མེད་ལྟ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་བཞིན་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། རགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ང་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་། ཕྲ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ང་ཚོས་མཐར་ཐུག་གི་རིས་མེད་ཅེས་པ་ཞིག་བཤད་ཆོག གལ་སྲིད་ཁྱེད་རང་གིས་རིམ་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཆེ་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་ཁྱེད་རང་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཉི་མ་ཉི་མའི་སྤྱོད་བ་རྣམས་ལ་བསྟུན་འགྱུར་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་ཐོག་ལ་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་གི་རེད།

བདུན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིས་མེད།

ད་ལྟ་བར་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་འདིར་གང་སྤྱངས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིས་མེད་ཀྱི་ལྟ་གྲུབ་གོང་འཕེལ་ཡོང་སྟངས་དེ་རེད། རིམ་པ་འདིའི་ནང་དུ་ཁྱེད་རང་གིས་འཛམ་གླིང་འདི་དང་འདིའི་ནང་དུ་ཁྱེད་རང་གི་གནས་བབ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཁྱེད་རང་གིས་གོ་རྟོགས་བདེ་སླ་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་དོན་རྟོགས་ཐུབ་པར་འབད་བརྩོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། གོ་རྟོགས་འདི་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ཁྱེད་རང་གི་དགོས་མཁོ་སྐོང་བར་ཕན་པའི་ཉམས་ལེན་གང་མང་ཞིག་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་རེད།

ཁྱེད་རང་གིས་དེ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་ཚེ་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་བློ་ཁ་ཡངས་པ་དང་རིག་པ་ཤེས་འདོད་ཅན་ཞིག་ཏུ་གནས་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ང་ཚོ་བསམ་བློ་ཆ

མ་ཚང་གོང་དུ་མཇུག་སྡོམ་ལ་ཕྱོར་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ལས་དང་པོ་པའི་བསམ་བློ་སྙིམ་ཆུང་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས། བསམ་བློ་འདུ་འགོད་བྱེད་པར་བྲེལ་བ་མི་བྱེད་པར་དུས་ཡུན་གང་མཚམས་ཤིག་བཏང་ནས་ལེགས་པར་ཉན་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་དུ་ཐོངས། ཡོད་ཚད་ཀྱི་སྒོར་ལ་བསལ་འདེབས་གང་ཐུབ་ཐུབ་བྱོས། ཁྱེད་རང་གིས་སྨྲོང་བཞིན་པ་དེའི་ཐོག་ལ་མཐོང་རྒྱ་དང་ངེས་ཚོར་ཇེ་གསལ་དུ་ཐོངས།

དོན་དམ་པ་དང་གཏན་དུ་གནས་པའི་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་བར་ཁྱེད་རང་གི་བསམ་བློ་མང་པོ་ཞིག་ཁྱེད་རང་གི་གཞི་རྩའི་འདོད་པ་དག་ལ་ཕྱིར་འབྲེལ་བར་བྱས་ན་དགེ་མཚན་ཡོང་སྲིད། འདི་བྱེད་པར་བསམ་བློ་དག་ནི་སྨན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་དེས་ནད་ན་ཚ་བཅོས་དགོས་པར་སེམས་དམིགས་བྱོས། བསམ་བློ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གཞི་ལ་བཞག་ནས་དེ་ཇི་ལྟར་དགེ་མཚན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྒོར་ལ་ངོས་འཛིན་གྱིས། གནད་དོན་ནི་བསམ་བློ་གཅིག་ཝོ་ན་གནས་སྟངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་དགེ་ཕན་ལྡན་པ་ཞིག་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡིན་དགོས་ཀྱི་མེད་པ་དེ་ཡིད་ལ་འཛིན་དགོས། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཁྱེད་རང་གིས་མི་རྣམས་ལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་གི་སྒོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་ལ་འབད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་བའི་ཐབས་ལམ་མང་པོ་ཞིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་འབད་བཞིན་པ་དེ་རེད།

ཅི་སྟེ་བསམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཁྱེད་རང་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པར་སྣང་ན་ཡང་དེ་ཡོངས་སུ་འདོར་སྤྱ་བ་མི་བྱེད་པར་འབོད། ནམ་ཞིག་ཁྱེད་དེ་འདྲ་བའི་བསམ་ཚུལ་དང་ཕྲད་པའི་ཚེ་དེ་ནི་ཁྱེད་རང་ལ་དེའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་པར་བལྟ་བའི་གོ་སྐབས་འཐོབ། དྲི་བ་མང་དུ་ཐོངས། དཔེར་ན༔ བསམ་ཚུལ་འདི་གང་ནས་བྱུང་བ་རེད། འདིའི་གནད་དོན་གང་ཞིག་ལ་ཕན་གྱི་འདུག བསམ་ཚུལ་གཞན་དག་དང་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བ་འདུག གང་ཟག་སུ་ཞིག་གིས་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ན་དགེ་མཚན་གང་དག་འདུག འདིས་ཇི་ལྟར་ཕན་ཐོགས་སམ། གཏིང་ཇེ་ཟབ་ཏུ་བཏང་ནས་བལྟས་པ་ན་མཐོང་རྒྱ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་ཞིང་། བསམ་ཚུལ་ཧ་ཅང་གནད་ཆུང་བ་དག་ཀྱང་གལ་ཆེ་བའི་བསམ་བློ་གཞན་ཞིག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པར་མཐོང་ཡོང་།

འདི་འདྲ་བའི་ཞིབ་འཇུག་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཁྱེད་རང་གིས་ལྟ་ཚུལ་སྣ་མང་ཡོད་པའི་དགེ་མཚན་དེ་མཐོང་བར་འགྱུར། བསམ་ཚུལ་རེ་ཟུང་ཁྱེད་རང་སྙིར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་སྣང་སྲིད་ན་ཡང་ཁྱེད་རང་གིས་བསམ་ཚུལ་དེས་གཞན་ཞིག་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱེད་ཐུབ་པར་བལྟ་ཐུབ། འདི་ལྟར་བསམ་བློ་འདི་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་དག་ལ་གུས་རྩི་སྲུང་བས་ཆེ་བ་བྱེད་ཐུབ། སྨན་གྱི་མཚུངས་དཔེ་འདི་མུ་མཐུད་ནས་བཞག་ན། དཔེར་ན་ད་ལྟའི་སྐབས་ཁྱེད་རང་ལ་མགོ་ན་བའི་ནད་ན་ཚ་ཞིག་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མགོ་སྨན་ལ་ཕན་ཐོགས་མེད་པར་བརྗོད་མི་འོས་བཞིན་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སྨན་རེ་ཟུང་ཞིག་གིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟུག་ཟུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། སྨན་གཞན་རེ་ཟུང་གིས་དུས་རིང་པོའི་བར་དུ་ཕན་ཐོགས་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད། གྲུབ་འབྲས་སྨིན་པའི་དུས་ཡུན་རིང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་ཞིག་ན་བཞིན་ཡོད་ན་ནད་ན་ཚ་གཙོག་བྱེད་ཀྱི་སྨན་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་རིམ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་སུ་གདིང་ཚོད་དང་སེམས་ཤུགས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ། ཁྱེད་རང་གིས་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་དེ་གནས་གང་ཞིག་ཏུ་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེ་མཐོང་བར་འགྱུར། ནམ་ཞིག་གདིང་ཚོད་འདི་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ལམ་ལུགས་གཞན་པའི་དོན་ཟབ་ས་ལ་ཞུགས་ནས་ལམ་ལུགས་དེ་དང་རང་གིས་ཞུགས་པའི་ལམ་ལུགས་རྣམས་མཚུངས་བསྡུར་བྱེད་ཐུབ། བསམ་བློ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་ཡང་ཡང་དཔྱད་བསྡུར་བྱས་པའི་ཚེ་རིམ་བཞིན་ཁྱེད་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མིའི་བསམ་བློའི་ཁྱབ་ཚད་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདྲེ།

གནས་སྐབས་འདིར་ཁྱེད་རང་གིས་བསམ་ཚུལ་ལམ་དེ་ལམ་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་དང་འབྲེད་པའི་ཚེ་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་དེ་ལམ་སང་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་གི་རེད། རིན་པོ་ཆེ་ལས་སྔོན་པ་མཁས་པ་ཞིག་བཞིན་དུ་བསམ་བློ་གང་དེའི་ཞན་ཆ་རྣམས་ལམ་སང་དོར་ན་ཡང་དག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཆ་ཤས་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་ཐུབ། གནས་སྟངས་དང་གནས་བབ་ག་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་རུང་ཁྱེད་ཀྱིས་བསམ་བློ་གསར་པ་དེའི་

བཟང་བའི་ཆ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མཐོང་ཐུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རིན་ཐང་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕན་ཐོགས་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མཐོང་ཐུབ། ནམ་ཞིག་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་ན་གནས་སྟངས་ཆེས་ངན་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་རུང་ཁྱེད་རང་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་འབྱུང་ཐུབ།

ཁྱེད་རང་གི་ཤེས་རབ་དེ་མཚམས་ཚད་འདི་འདྲ་ཞིག་བར་དུ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་ཚེ་ཁྱེད་ཀྱིས་གནས་སྟངས་ཐེ་བྲག་པ་གང་ཞིག་ལ་དཔྱད་ཞིབ་བྱེད་ཐུབ་ཅིང་། གང་ཟག་གཞན་དག་རྣམས་དེའི་ནང་དུ་ཇི་ལྟར་དཀའ་ངལ་གྱིས་གཙེ་བཞིན་ཡོད་པར་ལམ་སང་མཐོང་ཐུབ། དེ་དུས་ཁྱེད་རང་གི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤེས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ལ་སྨན་པའི་ཐབས་ལམ་བཟང་བ་དེ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་རེད། དེ་དུས་དེ་འདྲ་བའི་སྨན་དེའི་དོན་སྙིང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐབས་ལམ་དེ་གནད་དུ་ཁེལ་ཞིང་ཁ་གསལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་ཐུབ།

འདི་ལྟར་ཡོངས་གྲགས་རིས་མེད་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རང་སོ་སོ་གཞན་དག་དང་དགེ་ཕན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་ཐུབ་པའི་འཚོ་བའི་ལམ་ཞིག་གོང་འཕེལ་དུ་ཡོང་བ་མཚོན་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷ་གྲུབ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ཁོར་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་“ཤམྦྷ་ལ”ཞེས་འབོད་པ་རེད། འདི་ནི་ང་ཚོ་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་འདྲིས་དེ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་དང་འཚོ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཤེས་རབ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་རེད། གནས་བབ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་གོ་ལའི་ཞི་བདེ་དང་ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་ཡང་རྩེ་ལ་སོན་པ་རེད།

བརྒྱད། མཐར་ཐུག་གི་རིས་མེད།

ཅུང་ཕྲ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བབ་ན་ང་ཚོས་འཛམ་གླིང་འདི་ལ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚུལ་དེ་ངོ་འགྱུར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་བཤད་ཚོག འདི་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་རང་གིས་ད་ལྟའི་གནས་བབ་ལ་བསམ་བཞིགས་བྱོས། ཉིན་གང་བོར་མྱོང་ཚོར་གང་བྱུང་བ

དེ་དག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་གྱིས། མི་མང་ཆེ་བར་སྤྱོད་ཚོར་ཆེ་ཆུང་འདྲ་མིན་ཞིག་ངོས་འཛིན་ཐུབ་ཅིང་། དོན་དག་བཟང་བ་ཡོང་ཚོག་ལ་ངན་པ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། སྐབས་རེ་ང་ཚོར་སྲོ་སྣང་ལྡན་པའི་ཚོར་བ་ཡོང་ལ་སྐབས་རེ་ང་ཚོས་དཀའ་ངལ་གྱི་འཕྲོ་ལ་དཀའ་ངལ་མཐུད་ནས་ཡོང་གི་རེད། འདི་འདྲ་བའི་སྤྱོད་བ་ལ"འཁྲོ་བ་མིའི་གནས་བབ"ཅེས་འབོད་པ་ཡིན།

འདིའི་དོན་སྙིང་ལ་རིས་མེད་ནི་ལྷིང་འཇགས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན། ལྷིང་འཇགས་དེ་ཡང་རང་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ལ་ལྷིང་འཇགས་ཡོང་བ་དེ་རེད། འདི་གཉིས་ཀ་གཅིག་གཅིག་ལ་འབྲེལ་ནས་ཡོད་ཅིང་གཅིག་གི་རྒྱ་བ་བརྟན་པོར་འཛུགས་པའི་ཚེ་གཞན་གྱི་རྒྱ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚུགས་ཡོད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིས་མེད་ལ་སྤྱོད་ཚོར་གྱིས་ངོས་ནས་བསྐྱར་དུ་གཅིག་བལྟས་ཆེ་ང་ཚོས་དུས་མཉམ་གྱི་ངོ་བོ་འགྱུར་ལྡོག་ཅིག་འབྱུང་བཞིན་པ་མཐོང་ཐུབ།

བཟོད་པ་དང་། ལེན་ཤེས། ཤེས་འདོད། སེམས་གཉེན་ནམ་སེམས་ཀྱི་རང་རེངས་པ་མ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་བཏང་བའི་བརྒྱུད་ནས་ཁྱེད་རང་གི་སྤྱོད་ཚོར་དེ་ཞི་འཇམ་ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་ངང་དུ་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་དུ་གནས་ཐུབ། ད་སྐབས་དཀའ་ངལ་དེ་དག་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ངོ་བོ་བསྒྱུར་དཀའ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་གི་ཡོད། ཁྱེད་རང་གི་སྤྱོད་ཚོར་ཆུ་བོའི་གཉེར་མ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལེབ་མོ་རིང་ཡུག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་རེད།

ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁྲུལ་སྣང་གིས་བཟོས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཆ་དེ་དག་འདས་པའི་དོན་དག་ཅིག་ལ་བསྒྱུར་ཐུབ་ཅིང་།དོན་སྙིང་རབ་ཏུ་ཆེ་བའི་རིམ་པ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཐུབ།མི་མཐུན་པའི་གནད་དོན་དེ་དག་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་བ་ལས་མཐུན་པའི་དོན་གང་ཡོད་དེ་སྲ་བརྟན་བྱེད་པ་ལ་ཤུགས་སྣོན་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དེ་མ་བོར་བའི་ཐོག་ནས་ཁྱེད་རང་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པར་ངོ་འཕྲོད་པ་འབྱུང་། བསམ་བློ་འདི་དུས་འཁོར་གྱི་ནང་གི་སྒྲུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཧ་ཅང་ཁ་གསལ་བར་བསྟན་འདུག

ཤམྦྷ་ལའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་[1] (737) ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་གི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་ཡུལ་གྲུ་ཧ་ཅང་མང་པོར་བགོས་ཡོད་ཅིང་ཡུལ་གྲུ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད། རྒྱལ་ཁམས་དེ་ཧ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་བས་དེའི་ནང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཧ་ཅང་མི་འདྲ་བའི་དད་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་རེད།

རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་སུ་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་ནག་པོ་བདུད་ཀྱི་བཙན་འཛུལ་འབྱུང་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཁྱེན། ཁོང་གིས་འབངས་མི་རྣམས་ལ་གཟིགས་པའི་ཚེ་དེ་ཚོ་ཕྱོགས་སོ་སོར་ཆད་ནས་ཆིག་སྒྲིལ་མེད་པར་གཟིགས། ཁོང་ཚོ་ཧ་ཅང་ཞུ་ཚུགས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་རིགས་རུས་ཀྱིས་ལམ་ལུགས་ཤིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། དེས་རྒྱལ་ཁམས་ནང་དུ་མི་འདོད་པའི་དཀའ་ངོག་མང་པོའི་སྣེ་འདྲེན་བཞིན་པ་རེད། ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་གལ་སྲིད་བཙན་འཛུལ་དེ་དུས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རྒྱལ་ཁམས་དེ་ལས་སླ་པོར་འཕྲོར་རྒྱུ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་རེད།

རྒྱལ་པོས་འབངས་མི་ཐམས་ཅད་རྗོག་རྩ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཞིག་འཚོགས་རྒྱུའི་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས། དུས་འཁོར་ལ་སེམས་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་རྒྱུ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་མཁན་རྣམས་ལྟད་མོ་བའི་ཚུལ་དུ་པོས། ཐབས་ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གིས་རྒྱལ་འབངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གནས་གཅིག་ཏུ་འཛོམས་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གུས་རྩི་དང་སྙིང་འཇགས་ངང་གནས་པའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བསྐྲུན་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་ཁག་གིས་ངོ་རྒོལ་དྲག་པོ་བྱས། རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་ཉན་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་དད་མོས་ཡིད་ཆེས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་རུང་ཡིན་པ་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་གི་ཁོངས་མི་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བཤད་བྱས། གཉིང་ཟབ་ས་ནས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱན་མཆེད་ཡིན། ཉམས་ལེན་ཡང་དག་ཅིག་བྱེད་པའི་ཚེ་རེ་ཟུང་གིས་ལམ་

[1] འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ། (Manjushri Yasha) རིག་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་འཇལ་དཔལ་གྲགས་པ་ནི་ཤམྦྷལའི་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་གྱི་ཐ་མ་ལྷའི་དབང་ལྡན་དང་བཙུན་མོ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་འཁྲུངས། དྲང་སྲོང་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་སོགས་ལ་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་བསྐུར་ཞིང་། ལོ་བརྒྱར་ཆོས་བསྟན་ཞེས་གྲགས།

ལུགས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་དགའ་མོས་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱིས་ལམ་གཞན་ལ་དགའ་མོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་། ལམ་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཁྲིད་པའི་ནུས་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད།

བདེན་དོན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་ཚང་མ་གཅིག་ལ་བསྡམས་ནས་ཡོད། གཅིག་གི་འདུ་ཤེས་དང་ཚང་བའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་ང་ཚོས་རིས་མེད་མཐར་ཐུག་ཅེས་འབོད་པ་དེ་རེད། འདི་ལ་དུས་འཁོར་ཞེས་འབོད་དམ། ཡང་ན་ཤཀྟཱ་ལ་དང་། ལྷཱ། ཨལྷཱ། ཚངས་པ། སྐྱེས་བུ། སངས་རྒྱས། ཏཨཽ། རང་བྱུང་གི་རྒྱ་ཁྲིམས། ཞིག་རྟུལ་གྱི་ཞིང་སོགས་མཐར་ཐུག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མིང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཏད་སའི་བདེན་པ་གཅིག་ལ་གཏད་ཀྱི་ཡོད། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རིས་མེད་ཀྱི་བསམ་བློ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཁྱེད་རང་རིས་མེད་མཐར་ཐུག་གི་གནས་སྐབས་ལ་སླེབས་པར་འགྱུར། རྒྱུག་ཆུ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་འགོ་གང་ནས་བཙུག་རུང་མཐར་བབ་ས་དེ་རྒྱ་མཚོ་ཁོ་ན་རེད།

དགུ བྱ་འགྲུལ་སྤྱིལ་བར་འབོད་པ།

བརྩེ་བའི་སྤུན་གྲོགས་རྣམ་པ། ད་ལྟ་དེབ་འདི་ཁྱེད་རྣམས་ལ་རེ་སྐུལ་ཞིག་གིས་མཇུག་རྫོགས་པར་བྱེད། ང་ཚོ་ཚང་མས་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་དུ་དྲག་ལས་དང་རྙོག་ཟིང་མང་ཐག་ཆོད་ཅིག་མཐོང་གི་ཡོད། འདི་དག་འགྱུར་བ་གཏོང་བར་རྒྱུ་ང་ཚོས་མ་སྒྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བའི་རེ་བ་མེད། ང་ཚོའི་འཛམ་གླིང་གི་འབྱུང་འགྱུར་ནི་ད་ལྟའི་སྐབས་ཀྱི་ང་ཚོས་བདམས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ལ་རག་ལས་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་གདམ་ང་ཁྱེད་རང་ཉིད་ལ་ཡོད། ཁྱེད་རང་གི་ནུས་པ་དེ་གང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་མིན་དེ་ཁྱེད་རང་གིས་འདེམས་ཆོག ཁྱེད་རང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལས་དཀའ་རྙོག་འབྱུང་ངམ་ཞི་འཇགས་འབྱུང་བ་ཁྱེད་རང་གི་ལག་ཏུ་ཡོད། སོང་ཙང་ཁྱེད་རང་གི་དུས་ཚོད་དེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེལ་གྱི་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་འདི་སྐབས་འདིའི་དྲི་བ་དེ་རེད། གལ་སྲིད་འཛམ་གླིང་གི་ནང་དུ་སྔར་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ན་ཁྱེད་རང་གིས་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་དགོས། ང་ཚོས་ཤེས་བྱའི་

ཆེད་དུ་ཤེས་བྱ་བསགས་པའི་ཕན་ཐོགས་མེད། ང་ཚོས་གང་ཤེས་པ་དེ་ལག་ལེན་ལ་བཀལ་ནས་འཛམ་གླིང་འདིར་ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། གཤམ་དུ་དོན་དག་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཁྱེད་རང་གིས་བྱེད་ཐུབ་པའི་དཔེ་མཚོན་རེ་ཟུང་ཙམ་ཞིག་ཡིན།

༡༽ ཉམས་ལེན་གྱི་བརྒྱུད་ནས་ཤེས་རབ་དང་ལེགས་བྱང་བདག་ཉར་བྱོས། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ང་ཚོས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་འདི་བེད་མེད་ཆུད་ཟོས་སུ་གཏོང་མི་འོས། ཤེས་རབ་འདི་དག་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་དག་ལས་ཤེས་རབ་བླངས་ནས་ཉར་ཚགས་བྱོས། དེ་དག་ལས་ཤེས་རབ་འཚོལ་ཞིང་སྦྱོང་། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུང་བ་རྣམས་ཡིག་ཆར་ཐོབས། ཁོང་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ལག་ལེན་དུ་ཕབ་ནས་ཁྱེད་རང་གི་འཚོ་བ་དང་སྦྱོར། རང་ཉིད་དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དགེ་མཚན་བྱུང་བའི་དཔེ་མཚོན་མངོན་སུམ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཐབས་བྱོས།

༢༽ ཤེས་རབ་དབུས་སུ་བཞག་པའི་སློ་ཚོགས་ཤིག་ཚུགས། ལས་དོན་གང་བྱེད་པར་དཀའ་ཁག་ཡོང་ངེས་ཡིན་སྐབས་ང་ཚོས་རང་ཁེར་རྐྱང་གིས་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད། བྱ་བ་དེ་སྒྲུབ་པར་ཁྱེད་རང་ལ་དགོས་པའི་དོན་དག་ཁག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས། གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་བྱེད་པའི་ས་ཁོངས་གསར་གཏོད་བྱོས། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་བསྐྱུན་པའི་ས་བོན་འདེབས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད་པའི་སློ་ཚོགས་ཤིག་ཆགས་ཐབས་བྱོས།

༣༽ འཕྲོས་མོལ་བརྒྱུད་ནས་གཞན་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ། འཁོན་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་མ་རིག་པ་རེད། བྱས་ཙང་ཁྱེད་རང་ལ་གང་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་བཤད་པའི་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་གྱིས། གཞན་གྱི་ཡིད་ཆེས་ཇི་འདྲ་ཡོད་པ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་པར་བྱོས། ཁྱེད་རང་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བའི་མི་དག་དང་འབྲེལ་བ་དོན་སྙིང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱས་པ་ན་ཁྱེད་རང་གིས་བཟོད་སྒོམ་དང་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ཚད་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བའི་ས་བོན་འདེབས་བཞིན་པ་རེད།

༤༽ གཞན་གྱི་སེམས་དོན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བའི་ནང་དུ་རོགས་རམ་བྱོས། ང་ཚོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་

སེམས་དོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་པར་རོགས་རམ་བྱེད་པ་དེ་ཁྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་དགེ་ཕན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཞིག་དང་འཕྲད་པའི་ཚེ་ངེས་པར་དུ་དམ་འཛིན་གྱིས། གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནས་དང་། ཟས། གོས་སོགས་སྦྱིན་པ་ཡིན་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ཟག་དེ་གཞན་ལ་མིག་དཔེར་འོས་པའི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ང་ཚོའི་འཇིག་རྟེན་འདི་དོན་ངོ་མར་འགྱུར་བ་འགྲོ་དགོས་ན་འདི་འདྲ་བའི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་མང་པོ་དགོས།

གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཚོད་དམ་འབྱོར་བ་གང་ཞིག་གཞན་གྱི་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྔོས་པ་ཡིན་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་ཞལ་འདེབས་སྤྲོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་པའི་གཞན་དག་གི་བདེ་སྐྱིད་ལ་ཡང་ཞལ་འདེབས་སྤྲོད་བཞིན་པ་རེད། འདི་ནི་ཁོ་བོའི་འཆར་སྣང་ཡིན་ཞིང་ཁྱེད་རང་གི་འཚོ་བ་དེ་ཡང་དག་པར་སྐྱེལ་བའི་ལམ་ཞིག་ཡིན།

མཇུག་གི་བཟོད་གསོལ་དང་བཀའ་དྲིན་ཞུ་བ།

སྤྱིར་ན་གྲུས་པ་ནི་གནའ་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱིས་དབུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རང་འགའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་སེམས་ཀྱི་བདེ་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བཞག་གི་ནང་དུ་ཉམས་མྱོང་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་བ་ཞིག་ཡིན། དཔེ་དེབ་འདི་འདྲ་སྒྱུར་སྦྱོར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་ན་ཆོས་སམ་སེམས་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་ལས་དོན་ནམ་བྱ་བཞག་གི་ཐོག་ལ་ཉམས་མྱོང་ཡོད་མཁན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས་པར་བདག་གིས་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་བདག་ལ་དེ་འདྲའི་ཚ་རྐྱེན་དེ་ལྡན་མེད་པས་ཐོག་མར་བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དཔེ་འདི་འདྲ་ཞིག་སྒྱུར་སྦྱོར་རྩོམ་སྒྲིག་གི་བྱ་བ་ལ་ཧམ་ཞུགས་བྱས་པར་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྙིང་ནས་བཟོད་གསོལ་ཞུ།

དཔེ་དེབ་ཅིག་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་ནང་དུ་ཞུ་དག་བྱེད་པ་ནི་ཆེས་གལ་ཆེན་གྱི་དོན་དག་དེ་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེབ་ཅིག་ཞུ་དག་བྱེད་ན་ཞུ་བ་པོ་བཞི་ལྟ་ཞིག་གིས་ལན་གསུམ་བཞི་ཞིག་ལ་ཞུས་ན་ད་གཟོད་རྩོམ་སྒྲིག་གི་སྐྱོན་ཆ་ཁག་མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་བདག་གིས་ཤེས་རྟོགས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དེབ་འདི་འདྲ་བ་ལྟ་གྲུབ་དང་ནང་ཤོག་སྒྱུར་སེམས་ཀྱི་གནད་དོན་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་དེབ་ཅིག་ལ་མཚོན་ན་ཞུ་དག་བྱེད་པ་ནི་དེ་བས་ལྷུབ་མང་པོས་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་བདག་གིས་དེབ་འདི་སྒྱུར་སྦྱོར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་འདིའི་ཞུ་དག་འདོད་བློ་ཚིམས་པ་ཞིག་བྱུང་མ་སོང་བ་ལ་ཀློག་པ་པོ་རྣམ་པར་བཟོད་ཞུ།

གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསར་པ་ཁག་ཅིག་གསར་སྦྱོར་མ་བྱས་ཐབས་མེད་བྱུང་སྐབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀློག་པ་པོ་སོ་སོར་གོ་བ་མི་འདྲ་འཆར་སྲིད་པས་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ནང་དོན་གསལ་ཁ་འབྱུང་བར་འགོག་རྐྱེན་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་འདི་ཡང་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པོ་རྣམས་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བའི་དོན་གཅིག་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་ཞུ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། དེབ་འདིའི་ནང་དུ་ཕྱིའི་ཆོས་ལུགས་དག་གི་ནང་

དུ་དམིགས་བསལ་བཟ་ཆད་མང་པོ་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་དང་པོ་ཞིབ་འཇུག་གང་ཐུབ་ཐུབ་བགྱིས་པའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ལ་གང་འཕད་འཕད་ཅིག་ལ་གཏན་འབེབ་བྱས་ནས་བཀོལ་ཡོད། དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཡེ་ཤུའི་གསུང་རབ་སྤྱར་ནས་བསྒྱུར་ཟིན་པའི་བཟ་ཆད་དག་དང་མ་མཐུན་བྱུང་ཡོད་སྲིད་མོད་བདག་གིས་དེ་ཙམ་གནད་འགག་ལ་བརྩིས་མེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་བཟ་ཆད་དེ་དག་ད་དུང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་དེ་ཙམ་རྩ་བ་མི་ཚུགས་པས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཨེ་ཡོད་བསམ་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་གལ་ཆེའི་ནང་གི་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ནི་དེབ་འདིའི་ནང་གི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་སྐོར་དེ་ཚོ་ཨིན་ཡིག་ནས་ཚུར་བསྒྱུར་བ་དེ་དོན་དུ་སྔོན་མ་བོད་ཡིག་ནས་ཕར་ཨིན་ཡིག་ཏུ་སོང་བ་སླར་བོད་ཡིག་ལ་ལོག་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་བཟ་ཆད་རྣམས་ཕར་སོང་བ་ཚུར་ཏག་ཏག་ལོག་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཏ་ཙང་གལ་ཆེན་དུ་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡོང་བ་ལ་གྲུས་པ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་དྲུག་གི་བཟ་ཆད་དག་ལ་ཆ་རྒྱུས་ཏ་ཙང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་ཡང་འགའ་རེ་གོ་ལོ་ཐོས་ལོ་ཙམ་ལས་མིན་སྐབས་འདིའི་ནང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་བཟ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཀོལ་ཐུབ་མེད་པའི་ཞན་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་བདག་གིས་ཁས་ལེན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞན་ཆ་འདི་ལ་སླར་ཡང་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་ཡིན།

དེབ་འདིའི་ནང་གི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་སྐོར་དེ་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་རྗེས་འཇུག་པའི་ཁྲོད་ནས་མཁས་པ་དག་ལ་ཞུ་དག་བྱེད་པར་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་བཞིན་ཆོས་བརྒྱུད་མང་ཆེ་བས་བདག་གི་རེ་བ་ལྟར་ཞུ་དག་གནང་རོགས་གནང་བྱུང་།

འོན་ཀྱང་ཆོས་བརྒྱུད་རེ་ཟུང་གི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་རེ་སྐུལ་ཞུས་ན་ཡང་ཞུ་དག་འདོད་བློ་ཆེམས་པ་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་མ་བྱུང་བར་འགྱོད་པ་ཡོད་ཅིང་། ཇོ་ནང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་པའི་མཁས་པ་ལ་ཞུ་དག་གཏོང་བར་བསྐུལ་བའི་སྐབས་སུ་ཇོ་ནང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་དེ་རྒྱལ་བས་ལུང་གིས་ཇི་ལྟར་ཟིན་ཡོད་པའི་ལུང་ཏ་ཙང་རིང་ལ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཉམ་དུ་གསར་བཅུག་གནང་བྱུང་ཞིང་། ལུང་ཚིག་དེ་དག་མཆན་གྱི་ནང་དུ་བཞག་ཙང་ཏ

ཅང་རིང་དྲགས་པས་དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཁོང་གི་ཐུགས་འདོད་བཞིན་དཀྱུས་སུ་བཞག་པ་དེ་ནི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་པ་ཚོ་དང་དོ་མ་མཉམ་པ་འདྲ་བོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་འདི་ལ་ཡང་དགོངས་ཡངས་གནང་བར་ཞུ།

དེབ་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་སམ་བསྒྱུར་གཞི་ཨ་མ་ནི་མཁན་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་བརྩམས་གནང་བའི་ཨིན་ཇིའི་དེབ་“Ocean of Wisdom”ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་དུ་གུ་རུའི་ཆོས་ལུགས་དང་། ལྷ་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་སོགས་མང་དག་ཅིག་བདག་གིས་ཁ་སྐོན་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། བསྒྱུར་གཞི་དེབ་དེ་རང་ཡིན་པ་དང་། རྩ་བའི་ཆ་ནས་དེའི་ནང་དུ་གང་འཁོད་ཡོད་པ་བོད་སྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་སྐབས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་དབྱེ་བ་འགལ་སྟངས་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་སྐབས་གུས་རང་གི་བསམ་བློར་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དག་ཅིག་མཐོང་བ་ན་ཡང་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བཅོས་སྒྱུར་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་དང་ནུས་པས་ཡེ་ནས་འདང་མ་བྱུང་བས་དེ་ལ་ཡང་དགོངས་སེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་འདིའི་ནང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱིར་བཏང་བ་དང་ཆེན་མོ་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་ཆེན་མོ་བ་དེ་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བ་ལ་བཞག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རེ་ཟུང་གིས་ཐོག་མའི་གཟིགས་ཚུལ་ལ་ཇོ་ནང་བའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཉིད་གང་ཟག་སྙེར་གྱི་ལྟ་གྲུབ་ལ་བཞག་ནས་བྲིས་པ་ཞིག་ལ་གཟིགས་སྲིད་པས་དེ་འདྲ་ཡེ་ནས་མིན། འདི་ནི་དེབ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས་ཕྱོགས་རིས་བྲལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་འཛིན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་ཡིན་སྐབས་དེ་འདྲའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བལྟས་པས་བཤད་ཚུལ་ཙམ་ཡིན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བ་ལེན་མི་བདེ་བའི་རྐྱེན་འདྲ་ཆགས་ཡོད་ན་འདི་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡངས་གནང་རོགས་ཞུ།

མཐར་དེབ་འདི་ཐོག་མར་སྒྱུར་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ངེད་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འགྱུར་དུས་འདི་ལོ་རེ་ཟུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་གྲུབ་པར་བྱ་རྒྱུ་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བ་ལ་གུས་རང་ཉིད་ཀྱང་འགྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་

ལས་ཀ་འདི་ཞོར་ལས་ཡིན་སྐབས་ཉི་མ་གཅིག་གི་ལས་ཀ་གལ་ཆེ་ཆུང་བསྡིགས་པའི་ཚེ་ག་དུས་ཀྱང་ལས་ཀ་གལ་ཆེ་བ་དང་། ཇོ་དྲག་ཆེ་བ་རྣམས་སྔོན་ལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཇོ་དྲག་མི་ཆེ་ཡང་རང་གི་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ལས་ཀ་དངོས་རྣམས་སྔོན་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས་ད་པར་དུ་འགོར་སོང་བ་རེད། དེའི་རིང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་བཟོད་སྒོམ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་བདའ་འདེད་ལན་མང་གནང་དགོས་བྱུང་བར་དམིགས་བསལ་གྱིས་བཟོད་གསོལ་ཞུ།

མཇུག་མཐར་དེབ་འདི་འདྲ་ཞིག་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མའི་མཐུན་རྐྱེན་ཤར་མཁན་སྒྲུལ་འཇམ་དཔལ་བློ་གྲོས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཉིད་ཡིན་པས་ཁོང་ལ་སྙིང་ནས་བཀའ་དྲིན་ཞུ།

དེ་ནས་གོང་ཞུས་བཞིན་དེབ་འདིའི་ནང་གི་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་མོ་ཁག་གི་སྡེ་ཚན་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་མཁས་པ་ཞུ་དག་དང་བཟོ་བཅོས་གྲོས་འདེབས་གནང་མཁན་རྣམ་པར་ལྷན་གཅིག་ཏུ་བཀའ་དྲིན་བླ་མེད་དུ་ཆེ་ཞུ།

གཞན་ཡང་དེབ་འདི་འདྲ་ཞིག་འགྲུབ་པར་མཐུན་པའི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དུས་ཚོད་དང་ནུས་པ་འཇོར་བ་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་ནས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་རམ་འདེགས་གནང་མཁན་མཚན་སྨོས་མ་ཐུབ་པ་ཚང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་དྲིན་བླ་མེད་དུ་ཆེ་ཞུ།

ཆེས་མཐའ་མཇུག་ལ་བདག་གི་ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་དེབ་འདི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བརྒྱུད་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཞབས་འདེགས་མི་དམན་པ་རེ་འཇོག་ཐུབ་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དཔེ་དེབ་འདི་འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་གཉེར་བའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཁག་གིས་ཀློག་དེབ་ཀྱི་གོ་སྒྲིད་ཡོང་བའི་རེ་སྨོན་ཡོད།

འཛམ་གླིང་ཞི་ཞིང་བདེ་འོ།།

མཇུག་ཏུ་སླར་སྨྲས་པ།

རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཁྲུལ་གྱིས་ཕ་མ་ལ། །
དྲིན་ལན་ཞབས་འདེགས་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཤོར། །
རང་ཁྲིམ་འཛིན་དང་རང་རིགས་སྤྱིལ་བ་སོགས། །
རྒྱ་ཆེའི་བློས་གཏོང་བྱས་ཚད་དོན་ཆེ་འམ། །

རྒྱུས་མེད་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་ཆེན་གཏིང་ཟབ་པ། །
སྐད་ཡིག་གཞི་ནས་བསླབ་པའི་ངལ་བ་ཅན། །
ཕ་ཡུལ་གངས་ལྗོངས་བློ་ཡིས་མ་ཐོང་ཞིང་། །
གངས་ཅན་མགོན་པོས་བཀའ་གསུང་མ་བཅག་ཙམ། །

ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་མཐའ་བྲལ་བ་ལ། །
ནམ་མཁའ་བྱེ་འུའི་གཤོག་པས་མཐར་གཅོད་པ། །
མིན་ཡང་ངལ་བ་སྟོང་གིས་སྙིང་དོན་ཀུན། །
སྣང་ཁྲུལ་ཡིན་ཡང་ནོར་བ་ཅི་ཡོད་འཚགས། །

འདི་ཉིད་སློབ་ལ་སྐད་ཡིག་འགའ་སློབ་ཅིང་། །
མཁས་མང་བརྟེན་ནས་དབྱེ་ཞིབ་ཅི་ནུས་དང་། །
འབྲི་དང་བསྒྱུར་སོགས་མི་ལོ་བཅུ་འཕྲག་འགར། །
ངལ་བས་བསྒྲུབ་རོག་ཀུན་ལ་སྙིང་ནས་གུས། །

ད་དུང་གཞན་ལ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་སྟོང་། །
པར་དང་དག་བཅོས་འགྲེམ་སྤེལ་ཁྲིམས་བཙན་པས། །
ཐུག་མེད་ངལ་བས་བསྒྲུབ་ལ་མཐོང་ཆེན་གྱིས། །
ཡང་དག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་རེ་བ་ཆེ། །

འདིས་མཚོན་དུས་གསུམ་རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་ཀུན། །
དུས་གསུམ་ཕྱོགས་བཅུའི་སྐྱེ་འཕགས་དགེ་ཆེན་དང་། །
འདོད་འདུན་སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་པས་འབྲས་བུ་མཆོག །
སྨིན་ལ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྲས་ཀུན་གྱིས་སྐྱོངས། །

ཁྱད་པར་གོ་ལ་འདི་ཡི་ཚོས་པ་ཀུན། །
ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་མི་བྱེད་བརྩེ་འདུན་གྱིས། །
གོ་ལའི་རྗོགས་ལྡན་གསར་པ་སྒྱུར་དྲངས་ཏེ། །
ཤཱཀྱ་ལ་ཡི་རིས་མེད་མངོན་གྱུར་ཅིག །

ཚིག་གསར་བྱ་ར།

དེབ་འདི་སྒྱུར་སྒྲིག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་ཨིན་ཚིག་གལ་ཆེན་ཁག་གི་ཐད་བོད་ཚིག་བཀོལ་བ་ཤན་སྦྱར།

Absorption=སྙོམ་འཇུག

Accomplishment=མཐར་སོན་པ། ལེགས་གྲུབ།

aim=དམིགས་ཡུལ།

Animism=ཤེས་གཙོ་རིང་ལུགས

Ascetic=བྱ་བྲལ། ཚངས་སྤྱོད་པ། དཀའ་ཐུབ་ཅན།

Atom=ཨ་རྡུལ།

Attitudes=བལྟ་སྟངས།

Awareness=རིག་པ།

Celestial Master=ལྷ་དགེན།

Charismatic=བློ་འཕྲོག་ཅན།

Civilisation=རིག་དར། རིག་གནས་དར་རྒྱས། དཔལ་དར། ཡོན་དར།

Convention=གྲགས་ལུགས།

Comment=ཞལ་བདམས།

Communicate=བརྡ་མོལ། བརྡ་སྤྲོར་བྱེད་པ།

Community=འདུས་ཚོགས།

Complementary=ཁ་སྐོང་།

Conceptual=འཆར་སྒོའི། ལྟ་ཚུལ་གྱི།

Consciousness=རྣམ་ཤེས། སེམས།

Contemplation=མཉམ་བཞག

Covenants=ཁ་ཆད་ཆེན་མོ།

Creative=གསར་སྐྲུན། རང་གཏོད།

Devotion=མོས་གུས

Divine=ལྷ་ཚོས།

Dynamic=འཕྱུད་འཕེན་

Dynamics=སྒུལ་ཤུགས་རིག་པ

Dynamism= འགུལ་བྱུང་རིང་ལུགས། འགུལ་བྱུང་སྙོམ་སྒྲིག

Empiricism=མངོན་སུམ་རིག་པ།

Empathise=གཞན་ཚོར་ཤེས་པ།

Engineering=བཟོ་བཀོད་རིག་པ།

Epistemology=ཚད་མ་རིག་པ། ཤེར་རྟོག་རིག་པ།

Esoteric=གསང་བའི་

Essential/essence=ཉིང་དོན།

Field=རིག་ཚན།

Gender/sex=སྐྱེ་ལུས།

Generation stage་བསྐྱེད་རིམ།

Genre=སྡེ་ལག

Harmony=ལྷིང་གནས།

Humanism=མི་དོན་རིང་ལུགས།

Holy=མཆོག

Holy spirit=མཆོག་གི་ཐུགས

Indication=བརྡ་སྟོན།

Immutable=མི་འགྱུར་བ།

Information=གནས་དོན

Innate=ལྷན་སྐྱེས།

Insight=རྟོགས་ཉུས།

Integrate=ཧྲིལ་པོར་བཟོ་བ། ཇོག་ལ་སྒྲིལ་བ།

Interaction=འབྲེལ་ལན།

Intuition=ཐོག་རྟོགས།

Legacy=ཤུལ་བཞག

Manifest=མངོན་བ།

Manifestation=རྣམ་སྤྲུལ། རྣམ་རོལ།

Metaphysics=དངོས་དཔྱོད་རིག་པ།

Moderation=རན་སྒྲིག

Mythology=གནའ་གཏམ།

Objective=དགོས་པ།

Pantheism=ཀུན་འདུས་རིང་ལུགས།

Perceived=ཡིད་ལ་བྱེད་པ། མཐོང་བ། ཚོར་བ།

Perception=འཛིན་སྣངས།

Perseverance=སྙུགས་རུས།

Personal=རང་སྒེར་།

Precedent=མིག་ལྟོས།

Presbyterian=ཀན་ལུགས་པ།

Principle=རྩ་དོན།

Programming languages=བཛ་བཟོ་སྐད་ཡིག་

Propensity=བག་ཆགས།

Protestant=ཡེ་ཤུ་གསར་མ།

Purpose=ཆེད་དོན།

Rationalism=རྗེས་དཔག་རིག་པ།

Receptive=གུས་ལེན།

Relativism=བལྟོས་འཇོག་རིང་ལུགས།

Role=ལས་སྣོ

Spirit=ཡིད། སེམས། ཐུགས།

Spiritual= སེམས་དོན། ཡིད་དོན། ཡིད་སྐྱེས།

Spontaneous=ཡང་ཤུགས་ཀྱིས། རང་ཆས་སུ།

Status quo=ད་ས་ད་གནས།

Sultan=སྲིད་བདག

Superstation=སྟོངས་དད

Tao=བཞུར་ལམ།

Telepathy=གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། སེམས་བརྡ།

Tendency=གོམས་ཕྱོགས།

Text=དཔེ་ཆ།

Tribe=རུས་སྤྱི། ཚོ་བ།

Transfer=གནས་སྤོ།

Transformation=ངོ་འགྱུར་། གཞི་འགྱུར།

Transmit=འཕོ་བ།

Transmigrate=འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག

Vaishnavism=ཁྱབ་འཇུག་ལུགས།

Visualisation=དམིགས་སྣང་།

དཔར་སྐྲུན་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་འབབ་གླུང་།།
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྣོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འགྱུར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སླད་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། སྔགས་ས་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་འཛིན་སྐྱོང་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་པར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལ་འང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ལྷ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།།

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གི་
ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།